

ЛУСИНДА РАЙЛИ СЕСТРА НА БУРЯТА ИСТОРИЯТА НА АЛИ

Част 2 от „Седемте сестри“

Превод от английски: Цветелина Тенекеджиева, 2017

chitanka.info

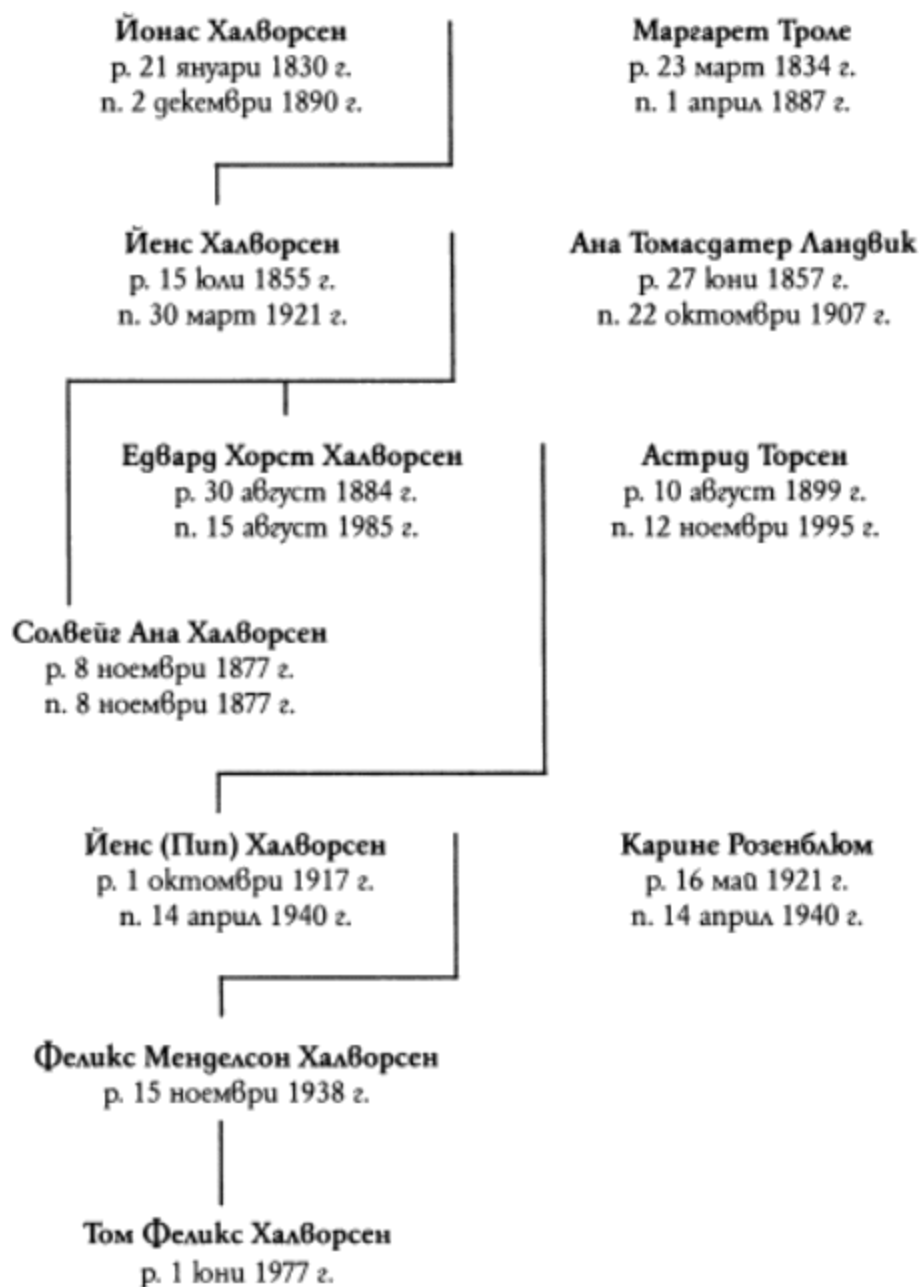
На Сюзън Мос, сестрата ми по „душа“

*По брега не ще кретам, за
открито море*

*Вдигам платна със звездите за
компас.*

*Джордж
Елиът,
„Мидълмарч“*

СЕМЕЙНО ДЪРВО НА РОДА ХАЛВОРСЕН

ПЕРСОНАЖИ

АТЛАНТИС

Татко Солт — пастрокът на сестрите (покоен)

Марина (Мама) — настойницата на сестрите

Клаудия — икономката на Атлантис

Георг Хофман — адвокатът на Татко Солт

Крисчън — капитанът на кораба

СЕСТРИТЕ Д'АПЛИЕЗ

Мая

Али (Алкиона)

Ася (Астеропа)

Кики (Келено)

Тиги (Тайгета)

Електра

Меропа (липсва)

АЛИ

*Юни 2007 г.
„Утринно настроение“
Алегрето пасторале
Едвард Григ*

1.

Егейско море

Винаги ще помня къде точно се намирах и какво правех, когато чух за смъртта на баща ми.

Изпичах се гола на палубата на „Нептун“ с покровителствената ръка на Тео върху корема ми. Пустият златист плаж на острова пред нас сияеше под слънцето, сгушен в скалистото си заливче. Кристалнобистрата тюркоазена вода целуваше пясъка с лениви вълни, които се пенеха изящно, като горния слой на капучино.

„В покой — мислех си. — Също като мен.“

Миналата вечер по залез бяхме пуснали котва в заливчето на миниатюрния гръцки остров Макерес, откъдето преджапахме до плажа с две хладилни чанти. В едната носехме пресния барбун и сардините, които Тео бе наловил по-рано, а в другата — вино и вода. Оставих товара си на пясъка, запъхтяна от умора, и Тео ме целуна нежно по носа.

— Корабокрушенци сме на наш собствен пустинен остров — обяви той, разпервайки ръце, за да обгърне идилията край нас. — Е, аз отивам да събера дърва за огъня. Трябва да опечем рибата.

Погледах го как върви към скалите, образуващи полумесец около заливчето, и сухия рядък храсталак, избуял в пукнатините. Слабата му фигура си контрастираше със силата му на моряк от световна класа. В сравнение с другите ми партньори в състезанията по плаване — мускулести грамади с гърди като на Тарзан — Тео определено изглеждаше слаботелесен. Едно от първите неща, които забелязах в него, беше леко кривата му походка. Впоследствие ми разказа как си счупил глезена, падайки от дърво като дете, и че не заздравял правилно.

— Ето ти поредната причина съдбата да ми е предопределила живот по вода. Докато плавам, никой не знае колко нелепо изглеждам на сушата — шегуваше се той.

Опекохме рибата, а по-късно правихме любов под звездите. Следващата сутрин беше последната ни на яхтата. И така, тъкмо преди

да реша, че вече се налага да възстановя връзката си с външния свят, включвайки телефона си, вследствие на което щях да открия, че животът ми се е пръснал на милион ситни парченца, лежах до него в съвършен покой. И съзнанието ми разиграваше като в сюрреалистичен сън чудото между двама ни и как се бяхме озовали на това приказно място...

За пръв път го бях видяла преди около година по време на карибската регата „Хайнекен“ край остров Синт Мартен. Печелившият екипаж празнуваше победата си с тържествена вечеря и за моя изненада капитанът им беше именно Тео Фалис-Кингс — звезда в света на мореплаването, тъй като през последните пет години беше печелил повече състезания в открито море от който и да било друг капитан.

— Изобщо не си го представях такъв — изшушуках на Роб Белами, стар член от екипа ми, с когото се бяхме състезавали в швейцарския национален отбор. — Прилича на зубър с тези рогови очила — добавих, наблюдавайки как става, за да отиде до друга маса. — А и ходи странно.

— Определено не е типичният широкоплещест моряк — съгласи се Роб. — Но не забравяй, Ал, че е абсолютен гений. Има шесто чувство във водата и на никого не бих се доверил повече в бурно море.

По-късно същата вечер Роб ме запозна набързо с Тео и ми направи впечатление колко дълбокомислени бяха зелените му очи, изпъстрени с лешниковокафяви петънца, докато стискаше ръката ми.

— Значи ти си прочутата Ал Д'Аплиез.

Гласът зад британския акцент беше топъл и спокоен.

— Втората част от твърдението ви е вярна — отвърнах, смутена от комплимента му, — но прочутият сте *вие*.

Той се засмя и чертите му омекнаха, докато аз се мъчех да запазя самообладание пред настойчивия му изучаващ поглед.

— Нещо смешно ли казах? — попитах.

— Откровено казано, не очаквах точно *вас*.

— Как така *мен*?

В този момент фотографът го извика за екипна снимка и така и не разбрах какво бе имал предвид.

След онази вечер започнах да го виждам от разстояние по обществените събития, посветени на регатите, в които участвахме. Особената му жизненост и топлият му непринуден смях като че ли привличаха хората, независимо от скромния му външен вид. Ако събитието беше официално, обикновено се явяваше със спортен панталон и намачкано ленено сако в името на етикета и състезателните спонсори, но вехтите му яхтени обувки и рошава кестенява коса винаги му придаваха вид на човек, току-що слязъл от лодката.

В първите няколко случая като че ли все се въртяхме един край друг. Погледите ни често се срещаха, но Тео така и не се реши да довърши започнатия разговор. Чак преди шест седмици, когато екипът ми спечели в Антигуа и празнувахме победата си на традиционния бал „Лорд Нелсън“, бележещ края на състезателната седмица, Тео се престаши да ме потупа по рамото.

— Браво, Ал — поздрави ме той.

— Благодаря — отвърнах, доволна, че отборът ни бе победил техния, за разнообразие.

— Този сезон чувам само хвалби по твой адрес, Ал. Как ти звучи да се включиш в моя екип за Цикладската регата през юни?

Вече ми бяха предложили място в друг отбор, макар и да не бях отговорила. Тео долови колебанието ми.

— Вече си приела друго предложение?

— Почти.

— Е, давам ти визитката ми. Помисли си и чакам отговора ти до края на седмицата. Имаме нужда от човек като теб на борда.

— Благодаря. — Вътрешно прогоних колебанието си. Кой, за бога, отказваше място в екипажа на капитана, познат като „Краля на морето“? — Между другото — провикнах се, когато Тео понечи да си тръгне, — защо при последния ни разговор каза, че не си очаквал *мен*?

Той спря и ме обходи с бърз поглед.

— Не те бях виждал на живо; само бях чувал за плавателните ти умения отгук-оттам. Затова казах, че не си такава, каквато си те представях. Лека нощ, Ал.

Докато вървах към стаята си в малка странноприемница до пристанището на столицата Сент Джонс, любувайки се на нощния въздух, размишлявах върху разговора ни с Тео и странното ми увлечение по него. Уличните лампи къпеха пъстрите фасади на къщите

в топло нощно сияние и далечното лениво жужене на човешки гласове от баровете и кафенетата изпълваше улиците. Но не обръщах внимание на всичко това, въодушевена от победата ни — и предложението на Тео Фалис-Кингс.

Първата ми работа, щом влязох в стаята си, беше да седна пред лаптопа и да му напиша имейл, за да го уведомя, че приемам мястото в екипажа му. Преди да го изпратя обаче, си взех душ, след което го прочетох отново, изчервявайки се от ентузиазирания тон. В крайна сметка, реших да го запазя в папката с чернови и да го изпратя след няколко дни. Проснах се на леглото и пораздвижих ръцете си, натоварени до болка от състезанието.

— Е, Ал — казах си с усмивка, — интересна регата се очертава.

Изпратих имейла в подходящия момент и Тео веднага се свърза с мен, за да изрази радостта си от съгласието ми. И така, преди две седмици се качих с необяснимо свит корем на състезателната яхта „Ханзе 540“ в пристанището на Наксос, за да започна тренировката си за Цикладската регата.

Предстоящото състезание беше сравнително леко, с участието и на професионални моряци, и на ваканционни ентузиаста, всичките нетърпеливи да прекарат няколко дни в приятно плаване край едни от най-красивите острови на света. Нашият екипаж беше сред опитните участници и знаех, че имаме големи шансове за победа.

Тео винаги подбираше млади моряци за отборите си. С приятеля ми Роб Белами, и двамата на по трийсет, бяхме „старшите“ членове на екипажа по отношение и на възраст, и на опит. Бях чувала, че Тео предпочитал да наема хора в началото на плавателната им кариера, когато още не са си създали погрешни навици. Останалите от шестчленния ни екипаж бяха на по двацет и няколко: Гай, мускулист англичанин; Тим, вятърничав австралиеца; и Мик, наполовина германец и наполовина грък, който познаваше Егейско море като дланта си.

Въпреки огромното си желание да работя с Тео не се качвах на борда му неподготвена; предварително се бях постарала да събера информация за загадъчния Крал на морето чрез проучвания в интернет и разговори с някогашни членове от екипажа му.

Дочух, че бил англичанин, получил образованието си в Оксфорд, което обясняваше насечения акцент, но в интернет прочетох, че бил американски гражданин, донесъл множество победи на плавателния

отбор на Йейлския университет. Един приятел ми разказа, че произлизал от заможно семейство, а друг — че живеел на яхтата си.

„Перфекционист“, „диктатор“, „вечно недоволен“, „работохолик“, „женомразец“... Това бяха част от коментарите, като последният идваше от една колежка, твърдяща, че била пренебрегвана и унижавана на борда му, което ме накара да се замисля. Въпреки това преобладаващото мнение беше просто: „Несъмнено най-добрият капитан, за когото някога съм работил“.

Още на първия си ден на яхтата му започнах да разбирам защо Тео се ползваше с такова уважение в бранша ни. Бях свикнала с деспотични капитани, които хвърляха заповеди и обиди наляво и надясно, досущ като свадливи главни готвачи. Сдържаният подход на Тео беше абсолютна новост за мен. Изпитваше уменията ни, без да говори много и най-вече ни наблюдаваше от разстояние. Когато тренировъчният ден приключи, ни събра и изтъкна силите и слабостите ни с обичайния си спокоен, уравновесен глас. Осъзнах, че не пропускаше нищо, а вроденият му авторитет ни караше да се вслушваме във всяка негова дума.

— И между другото, Гай, никакви цигари по време на тренировка преди състезание — добави той с полуусмивка, след като ни освободи.

Гай се изчерви до корените на русата си коса.

— Този човек сигурно има очи на тила си — измърмори, докато всички дружно слизахме от лодката, за да се изкъпем и преоблечем преди вечеря.

Първата вечер излязох от пансиона със съотборниците си, доволна, че бях решила да се състезавам с тях. Тръгнахме успоредно на пристанището, любувайки се на осветения дъвен замък над селото и плетеницата от улички, виещи се между варосаните къщи. Ресторантите край пристанището гъмжаха от моряци и туристи, които похапваха прясна морска храна и вдигаха безчетни наздравици с узо. В една от задните улички намерихме малко семейно капанче с разнебитени дървени столове и различни чинии. След дългия ден на лодката имахме нужда точно от домашно сготвена храна, а и морският въздух отваряше на всички ни вълчи апетит.

Очевидният ми глад ми спечели смаяни погледи от мъжете, докато поглъщах лакомо мусаката и голямата си порция ориз.

— Какво има? За пръв път ли виждате жена да яде? — попитах саркастично, пресягайки се за още една питка.

Тео участваше в шегаджийските ни приказки с някой и друг сух коментар, но си тръгна веднага след вечеря, пропускайки обиколката по баровете. Не след дълго и аз самата се прибрах. В годините ми на професионален моряк се бях уверила, че нощните момчешки лудории не са по вкуса ми.

През следващите няколко дни започнахме да се обединяваме и бързо се превръщаме в плавно сработващ екип под бдителния зелен поглед на Тео, уважението ми към чиито методи растеше със същата скорост. На третата ни вечер в Наксос, грохнала от тежкия ден под изгарящото егейско слънце, станах първа от масата.

— Е, момци, аз ви оставям.

— Аз също. Лека нощ, момчета. И утре не искам махмурлии на борда — предупреди ги Тео и излезе след мен от ресторанта. — Може ли да вървя с теб? — попита той, настигайки ме на улицата.

— Да, разбира се, че може — отвърнах, внезапно напрегната, защото за пръв път оставахме насаме.

Тръгнахме към пансиона по тесните калдъръмени улици, обточени с грейнали под лунната светлина бели къщички с боядисани в синьо врати и кепенци. Стараех се да поддържам разговора, но Тео допринасяше само с „да“ и „не“ и сдържаните му отговори започваха да ме дразнят.

Като стигнахме фойето на пансиона, той внезапно се обърна към мен.

— Наистина си инстинктивен моряк, Ал. Биеш повечето си съотборници, без пръста си да мръднеш. Кой те е учил?

— Баща ми — отвърнах, изненадана от комплимента му. — Още от малка ме извеждаше с яхтата ни в Женевското езеро.

— О, Женева. Това обяснява френския акцент.

Приготвих се за обичайното „кажи нещо сексапилно на френски“, с което реагираха на произхода ми повечето мъже, но така и не го чух.

— Е, баща ти сигурно е страхотен моряк, щом се е справил толкова добре с теб.

— Благодаря — отвърнах обезоръжена.

— Какво е чувството да си единствената жена на борда? Макар че едва ли ти е за пръв път — побърза да добави той.

— Откровено казано, не съм се замисляла по въпроса.

Той ме изгледа проницателно през роговите си очила.

— Сериозно? Е, прощавай, но не може да не ти прави впечатление. Имам чувството, че понякога се стремиш да се докажеш като равна и именно тогава допускаш грешки. Съветвам те да се отпуснеш и просто да бъдеш себе си. Както и да е, лека нощ.

Той ми се поусмихна и заизкачва облицованите с бели плочки стълби към стаята си.

Същата нощ, докато лежах в тясното легло, колосаните бели чаршафи дразнеха кожата ми и бузите ми горяха от критиката му. Аз ли бях виновна, че жените още се считаха за рядкост — или, както някои от съотборниците ми от мъжки пол несъмнено коментираха, „новост“ — в света на професионалното плаване? И изобщо за какъв се имаше Тео Фалис-Кингс?! За модернистичен психолог, който на своя глава анализираше хората, независимо дали искаха мнението му, или не?

Винаги бях смятала, че се справям добре с положението си на единствена жена в мъжки свят и понасям с достойнство приятелските шеги и закачки на тази тема. Бях се оградил със стена от неуязвимост в кариерата си и имах две различни лица: „Али“ вкъщи и „Ал“ на работа. Да, понякога ми беше трудно и се бях научила да държа езика зад зъбите си, особено когато коментарите имаха сексистки тон и се отнасяха към „блондинското“ ми поведение. Открай време се стараех да отблъсквам подобни наблюдения, носейки червеникавозлатистата си коса на стегната конска опашка и избягвайки всякакъв грим, с който да подчертавам очите си или да прикривам луничките си. А и се трудех колкото всеки мъж на борда — дори по-усърдно, колкото и да се ядосвах да го призная.

И понеже продължавах да будувам от възмущение, си спомних нещо, което знаех от баща ми: че се засягаме от лични нападки, когато в тях има поне зрънце истина. С напредъка на нощта започвах да се уверявам, че Тео навярно е прав. Не се държах като „себе си“.

На следващата вечер Тео отново си тръгна с мен от ресторанта. Колкото и невнушителен да беше физически, чувствах смущение в разговорите си с него и дори заеквах. Докато с усилие му обяснявах за двете си лица, той ме слушаше мълчаливо, след което заяви:

— Е, баща ми — чието мнение обикновено не приемам за справедливо — веднъж ми каза, че жените щели да управляват света, ако се научели да използват собствените си сили, вместо да се опитват да подражават на мъжете. Може би точно това трябва да направиш и ти.

— Лесно е да го каже мъж, но баща ти някога работил ли е в изцяло женски сектор? И дали би се държал като „себе си“? — парирах аз, подразнена от покровителствения му тон.

— Добре казано — съгласи се Тео. — Но според мен ще помогне, ако поне те наричам „Али“. Отива ти много повече от „Ал“. Имаш ли нещо против?

Преди да успея да отговоря, той спря внезапно на булеварда край живописното пристанище, където малки рибарски лодки се полюшваха леко между големи яхти и моторници, докато кротките вълни се плискаха успокояващо по корпусите им. Вдигна поглед към небето и разшири ноздри, душейки въздуха, за да провери какво време ще ни донесе зората. Нещо, което само старите моряци правеха. Представих си го като престарял, грохнал морски вълк и се изкисках.

Той се обърна към мен с озадачена усмивка.

— Какво те разсмя?

— Нищо. И ако ще си по-доволен, нямам нищо против да ми викаш Али.

— Благодаря. А сега да се прибираме, за да поспим. Утре ни чака тежък ден.

Но и тази нощ будувах, прехвърляйки разговора ни в паметта си. А обикновено спях като труп, особено по време на тренировки и състезания.

И вместо съветът на Тео да ми помага, през следващите няколко дни допусках купища глупави грешки, които ме караха да се чувствам като новобранец, а не като професионалист. Порицавах се грубо; но ироничното беше, че колкото и добронамерени подигравки да получавах от съотборниците си, от Тео не чух нито една критика.

На петата ни вечер, ужасно сконфузена и объркана от нетипично слабото си представяне, дори нямах очи да отида на вечеря със съотборниците си. Вместо това седнах на малката тераса в пансиона и вечерях с хляб, сирене фета и маслини, които собственичката бе така добра да ми поднесе. И след няколко чаши от киселото й червено вино,

в което давех тъгата и самосъжалението си, започна да ми се вие свят. Тъкмо ставах от масата, залитайки, готова да си лягам, когато Тео се появи на терасата.

— Добре ли си? — попита той и вдигна роговите очила нагоре по носа си, за да ме види по-добре.

Аз примижах насреща му; силуетът му необяснимо се размазваше пред очите ми.

— Да — отвърнах прегракнало и побързах да седна, защото всичко, върху което опитвах да се съсредоточа, започваше да се люлее пред очите ми.

— Всички се притеснихме за теб, когато не се появи тази вечер. Нали не си болна?

— Не. — Усещах как пареща жлъчка се надига в гърлото ми. — Добре съм.

— Виж какво, можеш да ми кажеш, ако ти е зле. Кълна се, че няма да те упреквам. Позволяваш ли да седна?

Не отговорих. Всъщност не бях способна, защото се борех с гаденето. Той все пак седна в пластмасовия стол от другата страна на масата.

— Е, какво има?

— Нищо — смогнах аз.

— Али, лицето ти има ужасяващ цвят. Сигурна ли си, че не ти е зле?

— Ами... Извинявай.

Станах на омекнали колене и стигнах едва до края на терасата, преди да повърна на тротоара под нея.

— Горката. — Усетих две ръце да ме стисват здраво през кръста. — Очевидно не си добре. Ще ти помогна да се качиш до стаята си. Кой номер е?

— Нищо ми... нищо ми няма — измърморих твърдоглаво, неимоверно ужасена от случилото се.

И то пред Тео Фалис-Кингс, когото, незнайно защо, отчаяно държах да впечатля. Общо взето, по-зле нямаше накъде.

— Хайде.

Той праметна отпуснатата ми ръка през рамото си и почти ме пренесе пред отвратените погледи на другите гости.

Като стигнахме в стаята ми, повърнах още няколко пъти, но поне го сторих в тоалетната. Всеки път, когато излезех от банята, Тео ме чакаше, готов да ме отведе до леглото.

— Съвсем сериозно — простенах аз. — До сутринта ще съм добре, обещавам.

— От два часа повтаряш едно и също нещо между повръщанията — заяви прагматично той, попивайки лепкавата пот от челото ми с влажна хладна кърпа.

— Лягай си, Тео — изпратих го немощно. — Добре съм вече, наистина. Просто трябва да си отспя.

— След малко.

— Благодаря ти, че се погрижи за мен — прошепнах, докато клепачите ми натежаваха все повече.

— Няма нищо, Али.

А после, потъвайки в реалния и нереален свят на миговете преди съня, усетих как се усмихвам.

— Мисля, че те обичам — чух се да казвам на прага на забвението.

На сутринта се чувствах разнебитена, но по-добре. Като станах от леглото, се препънах в Тео, който си беше придърпал една възглавница и спеше дълбоко на пода. Затворих се в банята, седнах на ръба на ваната и си спомних думите, които си бях помислила — боже мой, дали не ги бях изрекла на глас — миналата нощ.

Мисля, че те обичам.

Това пък откъде беше дошло? А може би бях сънувала, че го казвам? Все пак бях доста зле и нищо чудно да съм халюцинирала.

— Боже, дано — простенах с лице в дланите си.

Но... ако не го бях казала наистина, защо си спомнях думите толкова ясно? Бяха смайваща измишльотина, разбира се, но сега Тео можеше да си помисли, че съм говорила от сърце. А не беше така, нали?

В крайна сметка излязох гузно от банята и заварих Тео на вратата. Не смеех да го погледна в очите, когато ми каза, че отива в неговата стая да си вземе душ, но ще се върне да ме вземе след десет минути, за да ме води на закуска.

— О, не, ти върви, Тео. Не искам да рискувам.

— Али, трябва да хапнеш нещо. Ако не успееш да задържиш храната в стомаха си един час след това, се боя, че не можеш да се качиш в лодката. Знаеш правилата.

— Добре — съгласих се горестно.

Като си тръгна, ме обзе силно желание да стана невидима. Никога през живота ми не бях искала да бъда другаде толкова, колкото в онзи момент.

Петнайсет минути по-късно излязохме заедно на терасата. Останалите членове на екипажа ни изгледаха от масата с многозначително подсмивване. Прииска ми се да фрасна в носа всеки от тях.

— Али е хванала стомашен вирус — обяви Тео, като седнахме на масата. — Но като гледам, Роб, май и ти не си успял да се напиш.

Останалите моряци се присмяха на Роб, който сви засрамено рамене, и Тео се зае да обяснява спокойно каква тренировка ни е подготвил за деня.

Аз седях мълчаливо, благодарна, че беше сменил темата, макар и да знаех какво си мислеха всички около масата. А ироничното беше, че жестоко грешаха. Бях се заклела никога да не преспивам със съотборник, знаейки колко бързо жените получаваха печална репутация в малкия свят на плаването. А сега излизаше, че съм се сдобила с такава задочно.

Поне успях да задържа закуската в стомаха си и ме допуснаха на борда. От онзи момент нататък се впуснах да доказвам на всички — особено на него — че не проявявам абсолютно никакъв личен интерес към Тео Фалис-Кингс. По време на тренировките гледах да страня от него и му отговарях с по една сричка. Вечер пък, след като приключехме вечерята, стисвах зъби и оставах с екипажа, когато той тръгнеше обратно към пансиона.

Защото, повтарях си, не го обичах. И не исках никой друг да си го помисли. Но докато се стараех да убедя всички околни в това, осъзнах, че аз самата не бях особено убедена. Често се улавях да го гледам, когато вниманието му беше другаде. Възхищавах се на спокойното му, премерено отношение към екипажа и проникателните му коментари, които ни сплотяваха и ни помагаша да работим по-добре в екип. И на това, че независимо от сравнително дребната му физика,

тялото му беше стегнато и мускулесто под дрехите. Наблюдавах как отново и отново се доказва като най-силния от всички ни.

Всеки път, когато изменническото ми съзнание се отнесе в *тази* посока, правех всичко възможно да го заглуша. Но внезапно започвах да забелязвам колко често Тео се разхождаше гол от кръста нагоре. Да, през деня беше ужасен зной, но наистина ли трябваше да е без риза, докато разглеждахме картите на състезанието...?

— Трябва ли ти нещо, Али? — попита ме веднъж, като ме хвана да го зяпам.

Дори не си спомням какво му отвърнах, извърщайки пламнало от срам лице.

Радвах се, че нито веднъж не спомена думите, които или бях, или не бях изрекла на глас онази нощ, и започвах да се убеждавам, че наистина само съм ги сънувала. Въпреки това знаех, че ми се е случило нещо необратимо. Нещо, върху което нямах никакъв контрол, а не бях свикнала с това. Напуснаха ме не само точните ми като часовник сънни навици, но и здравият ми апетит. Когато се случеше да задрема, ме преследваха ярки сънища с негово участие, и то такива, които ме караха да се изчервя на събуждане и още повече спъваха контактите ми с него. Като тийнейджърка бях прочела някоя и друга любовна история, но предпочитях напрегнатите трилъри. Но докато съставях наум списък с настоящите си синдроми, за жалост установих, че всичките отговаряха на едно определено състояние: незнайно как бях успяла здравата да се увлека по Тео Фалис-Кингс.

Последната вечер от тренировъчния период Тео стана от масата и ни заяви, че всички сме се справили великолепно и има големи надежди за предстоящата регата. Вдигнахме тост и тъкмо се канех да тръгна към пансиона, когато погледът му попадна върху мен.

— Али, искам да обсъдим нещо. Според правилата на състезанието един член от екипажа ни трябва да отговаря за първата медицинска помощ. Не е нищо важно, просто формалност, и изисква единствено да подпишеш няколко формуляра. Съгласна ли си?

Той кимна към найлоновата папка пред себе си, а после и към една свободна маса.

— Не разбирам нищичко от оказване на първа медицинска помощ. И това, че съм жена — добавих опърничаво, като седнахме на

другата маса, — не значи, че мога да обгрижвам някой пострадал по-добре от мъжете. Защо не помолиш Тим или някой от другите?

— Али, замълчи, ако обичаш. Беше просто оправдание. Виж. — Тео ми показва двата празни листа, които беше извадил от папката. — Така — продължи той, подавайки ми химикала, — в името на благоприличието, основно твоето, ще проведем разговор за задълженията ти като член на екипажа, отговарящ за първата медицинска помощ. В същото време ще обсъдим и факта, че в нощта, когато ти беше зле, ми каза, че ме обичаш. А ако трябва да съм откровен, Али, мисля, че изпитвам същите чувства към теб.

Тео спря и аз го изгледах в пълно недоумение, чудейки се дали не се шегува с мен, но той се преструваше, че преглежда страниците пред себе си.

— Предлагам да разберем какво значи това за всеки от нас — продължи след малко. — Утре се качвам на яхтата и тръгвам на почивка за уикенда. Бих искал да дойдеш с мен. — Най-сетне вдигна очи към мен. — Е, съгласна ли си?

Устата ми се отваряше и затваряше, навярно в сполучлива имитация на златна рибка, но просто не знаех как да му отговоря.

— За бога, Али, просто кажи да. Прощавай за постната аналогия, но сме в една и съща лодка. И двамата знаем, че помежду ни има нещо, и то още от първата ни среща преди година. Откровено казано, от чутото за теб, очаквах да видя някоя мускулеста мъжкарана. А като се появи със сините си очи и прелестна тицианова^[1] коса, направо ме срази.

— Хм — измънках, останала без дума.

— И така. — Тео се прокашля и осъзнах, че е не по-малко притеснен от мен самата. — Да се отдадем на онова, което и двамата обичаме най-много: да полентяйстваме по вода. И да дадем на това „нещо“ помежду ни шанс да се прояви. Ако не друго, със сигурност ще харесаш яхтата ми. Изключително удобна е. И бърза.

— Ще има ли... някой друг на борда? — попитах, открила най-сетне гласа си.

— Не.

— Значи ти ще си капитанът, а аз — единственият ти помощник?

— Да, но обещавам да не те карам да се катериш по мачтата и да висиш в марса цяла нощ. — Той ми се усмихна и зелените му очи се

изпълниха с топлина. — Али, просто ела с мен.

— Добре — съгласих се накрая.

— Чудесно. А сега би ли се подписала на пунктираната линия, за да... ъм, да е официален договорът. — Той посочи с пръст едно място върху празния лист.

Погледнах го и видях, че продължава да ми се усмихва. Затова реших най-сетне да му отвърна с усмивка. Подписах се и му върнах листа. Той го огледа с уж сериозно изражение и го върна в найлоновата папка.

— Е, готово — заключи, повишавайки глас, за да го чуят съотборниците ни, които несъмнено бяха наострили уши. — По обяд ще те чакам на пристанището, за да ти разясня какви задължения ще имаш.

После ми смигна и аз побързах да се върна на масата при другите с отмерена крачка, която прикриваше сладкото вълнение, изпълнило душата ми.

[1] От името на италианския художник Тициано Вечели, творил през 16 век, който често изобразявал жените със златисточервеникава коса. — Бел.пр. ↑

2.

Може да се каже, че нито Тео, нито аз самата знаехме какво да очакваме, отплавайки от Наксос на борда на „Нептун“, луксозната му, мощна моторна яхта марка „Сънсийкър“, която беше с поне пет метра по-дълга от състезателната ни „Ханзе“. Бях свикнала да споделям тесни палуби със съотборниците си и сега, когато бяхме само двамата, пространството помежду ни ми се струваше огромно. Главната каюта представляваше пищен апартамент с ламперия от лъснато тиково дърво, а като видях голямата спалня, настръхнах при спомена за последния път, когато бяхме спали в една стая.

— Купих я много изгодно преди няколко години от фалирاليا ѝ собственик — обясни той, извеждайки яхтата от пристанището на Наксос. — И оттогава подсигурява покрив над главата ми.

— Наистина ли живееш на яхтата си? — попитах учудено.

— По време на по-дългите почивки отсядам в лондонската къща на майка ми, но през последната година, в редките моменти, когато не участвам в състезания, живея тук. Макар че най-сетне започва да ми се иска собствен дом на твърда земя. Всъщност току-що си купих къща, по която обаче има страшно много работа и само бог знае кога ще намеря време да я ремонтирам.

Вече бях натрупала опит с „Титан“, океанската суперяхта на баща ми, с изтънчената ѝ компютърна навигация, затова двамата се редувахме да „караме“, както се изразяваше Тео. Първата сутрин ми беше трудно да загърбя протокола, който досега бях следвала на борда с него. Когато ми възложише някоя задача, едвам се сдържах да не отвърна: „Слушам, капитане!“.

Помежду ни тегнеше осезаемо напрежение — и двамата не знаехме как да пресечем линията на работните взаимоотношения, които си бяхме изградили, и да преминем към по-фамилиарен тон. Разговорите ни бяха някак сковани и в повечето случаи премислях всичко казано в странната среда на новите ни отношения, затова прибягвах главно до дребни приказки. Тео беше доста мълчалив и

когато пуснахме котва за обяд, вече започвах да си мисля, че идеята му е била катастрофално лоша.

Зарадвах се, като извади бутилка охладено провансалско розе със салатата. Никога не съм била любител на алкохола, особено по вода, но с общи усилия успяхме изненадващо бързо да пресушим цялата бутилка. За да изтръгна Тео от неловкото му мълчание, реших да отворя темата за плаването. Преговорихме стратегията ни за Цикладската регата и обсъдихме очакванията си за предстоящата Олимпиада в Пекин. Говорихме за последната ми изпитателна серия за място в швейцарския плавателен екип, която щеше да започне в края на лятото, и Тео ми сподели, че скоро отплавал за Америка.

— Американец ли си по рождение? Говориш с английски акцент.

— Имам баща американец и майка англичанка. Посещавах училище интернат в Хемпшър, откъдето се прехвърлих в Оксфорд, а после и в Йейл — обясни той. — Винаги съм бил зубър.

— Какво си учил?

— Класическа литература в Оксфорд, а в Йейл завърших магистратура по психология. Имах щастието да ме изберат за университетския екип по спортно плаване, на който в крайна сметка станах капитан. Общо взето, все бягам от реалността. Ти?

— Учих флейта в Женевската музикална консерватория. Хм, това обяснява всичко — добавих с усмивка.

— Кое какво обяснява?

— Че толкова обичаш да анализираш хората. А една от основните причини да си толкова успешен капитан е правилният подход към екипажа ти. Особено към мен — додадох, набрала смелост от алкохола. — Коментарите ти наистина ми помогнаха, макар и да не ми беше особено приятно да ги чуя.

— Благодаря. — Complimentът ми го накара да сведе срамежливо глава. — В Йейлския университет ми позволиха да съчетаю любовта си към плаването с психологията и впоследствие развих стил на капитанство, който мнозина намират за необичаен, но на мен ми върши работа.

— Подкрепяха ли родителите ти мореплавателската ти кариера?

— Майка ми да, но баща ми... ами, всъщност двамата се разделиха, когато бях на единайсет, а след няколко години последва и тежък развод. Баща ми се върна да живее в Щатите. Като по-млад

прекарвах ваканциите с него, но той вечно работеше или пътуваше и наемаше бавачки да ме гледат. Докато учех в Йейл, дойде да гледа няколко от състезанията ми, но не мога да кажа, че го познавам особено добре. Само покрай отношението му към майка ми, а не се и съмнявам, че нейната антипатия към него е замъглила собствената ми преценка. Както и да е, ще ми е много интересно да чуя как свириш на флейта — смени рязко темата той и впи зелени очи в моите сини.

Но моментът отмина и той побърза да извърне поглед, размърдвайки се смутено в стола си.

Ядосана, задето опитите ми да го отпусна се проваляха, и аз самата се умълчах. След като отнесохме мръсните чинии в камбуза, се гмурнах от едната страна на яхтата и поплувах бързо, за да избистря замъгления си от виното мозък.

— Искаш ли да се качим на горната палуба, за да се попечем, преди да вдигнем котва? — предложи той, като се върнах на борда.

— Добре — съгласих се, макар и да усещах, че светлата ми луничава кожа вече беше поела предостатъчно слънце.

Обикновено, докато плавах, се мажех със силен слънцезащитен крем, но от него цялото ми тяло побеляваше, и то не по особено привлекателен начин. Тази сутрин умишлено си бях сложила по-лек лосион, макар че започвах да си мисля, че изгарянето няма да си е струвало.

Тео взе две шишета вода от хладилната чанта и се отправихме към удобната открита палуба на носа на яхтата. Настанихме се на два съседни тапицирани шезлонга и надникнах скришом към него с разтуптяно от полуголата му близост сърце. Взех решение, ако той не направи първата крачка скоро, да постъпя съвсем неблагоприятно и да му се нахвърля. Извърнах глава от него, за да предотвратя подобни похотливи мисли.

— Е, разкажи ми за сестрите си и къщата до Женевското езеро, в която живееш. Звучи ми идилично — коментира той.

— Така е... ами...

Като се имаше предвид колко размътен от плътско желание и алкохол беше мозъкът ми, последното нещо, което исках, беше да се впусна в дълго слово за сложния сценарий на семейството ми.

— Доста ми се спи. Може ли да ти разкажа по-късно? — попитах, обръщайки се по корем.

— Разбира се. Али?

Усетих лекия допир на пръстите му по гърба си.

— Да?

Отново се извъртях по гръб и го погледнах със стегнато от очакване гърло.

— Раменете ти ще изгорят.

— О. Да — отвърнах троснато. — Е, в такъв случай ще отида да поседна на сянка на долната палуба.

— Да дойда ли с теб?

Вместо да му отговоря, просто свих рамене, станах и тръгнах лениво по тясната част на палубата, водеща към кърмата. Той обаче ме хвана за ръката.

— Али, какво има?

— Нищо, защо?

— Струваш ми се много... напрегната.

— Ха! Същото важи и за теб — отвърнах.

— Така ли?

— Да — потвърдих, докато ме следваше надолу по стълбите към кърмата, където се стоварих тежко на една от пейките.

— Извинявай, Али — въздъхна той. — Никога не ме е бивало по тази част.

— И каква точно е „тази част“?

— Е, сецаш се. Уводната част, цялата игра. Уважавам те и те харесвам, затова не исках да се почувстваш сякаш съм те довел тук за едно бързо търкаляне в кревата. Нищо чудно тъкмо това да си помислила, понеже и бездруго приемаш доста навътре факта, че си единствената жена в мъжки свят и...

— За бога, Тео, не е така!

— Наистина ли, Али? — Тео врътна очи недоумяващо. — Ако трябва да съм честен, в последно време мъжете не смеем дори да погледнем одобрително някоя жена от страх да не ни обвинят в сексуален тормоз. Веднъж вече ми се случи с едно момиче от екипажа.

— Сериозно? — престорих се на изненадана.

— Аха. Май й казах нещо от рода на: „Здрасти, Джо, с момчетата сме щастливи, че ще има кой да ни разведрява на борда“. От онзи момент нататък бях обречен.

Загледах го смаяно.

— Ама ти *наистина* ли ѝ го каза?!

— Ох, за бога, Али, имах предвид, че ще ни държи на нокти. Имаше страхотна професионална репутация. Но прие коментара ми по грешен начин.

— Не мога да се сетя защо — коментирах язвително.

— Нито пък аз.

— Тео, казах го със сарказъм! Напълно разбирам защо се е засегнала. Не можеш да си представиш какви коментари получаваме ние, жените моряци. Нищо чудно, че е била чувствителна на тази тема.

— Е, именно затова се притеснявах да те поканя на яхтата си. Особено при положение че те харесвам толкова.

— Аз съм точната противоположност, забрави ли? — нахвърлих му се. — Ти ме критикуваше, задето съм се държала като мъж, вместо да използвам собствените си сили!

— Туше — призна ми той с усмивка. — А сега си насаме с мен, макар че работим заедно и може да си помислиш, че...

— Тео! Започваш да звучиш абсурдно! Май ти си човекът с комплекси, не аз! — нападнах го вбесена. — Покани ме на яхтата си и аз дойдох по своя собствена воля!

— Да, така е, но честно казано, Али, цялото това нещо... — Той спря и ме погледна право в очите. — Много държа на теб. И прощавай, че постъпвам като идиот, но от доста време не съм... ухажвал. Просто не искам да объркам нещо.

Сърцето ми омекна.

— Е, предлагам ти просто да спреш да анализираш всичко и да се отпуснеш. Тогава може би и аз ще успея. Не забравяй, че дойдох по свое желание.

— Добре, ще опитам.

— Чудесно. А сега — подхванах, оглеждайки изгорелите си рамене, — понеже наистина започвам да приличам на презрял домати, ще слеза долу да си почина от слънцето. А ти си добре дошъл да ми правиш компания, ако искаш. — Станах от пейката и тръгнах към стълбите. — И обещавам да не те съдя за сексуален тормоз. Всъщност — добавих смело — може дори да те подтикна към известна доза.

Слязох по стълбите, кискайки се на безсрамната си покана и чудейки се дали ще откликне на нея. Като влязох в каютата и се проснах на голямото легло, изпитах прилив на сила. Тео може и да

беше шефът на работното ми място, но бях решена да въдворя равенство в личните отношения, които евентуално щяхме да си изградим в бъдеще.

Пет минути по-късно Тео се появи свенливо на вратата и ме обсипа с извинения за „абсурдното“ си поведение. Накрая му казах да млъкне и да дойде в леглото.

След като и *това* се случи, помежду ни всичко потръгна. През следващите дни и двамата осъзнахме, че не ни свързва просто физическо привличане — а рядко срещаният триумвират от тяло, дух и съзнание. И най-сетне успяхме да се потопим в общата радост от това, че се бяхме намерили един друг.

Близостта ни нарастваше по-бързо от нормалното, тъй като вече познавахме силите и слабостите си, макар че, откровено казано, не говорехме особено за второто, а само величаехме хубавите страни на човека до себе си. Правехме любов, пиехме вино и хапвахме прясната риба, която Тео ловеше от кърмата на яхтата, докато аз се излеждавах в скута му, четейки книга. Физическият ни глад се съчетаваше със също толкова неутолим стремеж да научим всичко един за друг. Блаженото ни уединение наред спокойното море ме караше да се чувствам сякаш живеехме извън времето и няхахме нужда от нищо друго, освен нас двамата.

На втората вечер, докато лежах под звездите в обятията на Тео, му разказах за Татко Солт и сестрите ми. Тео, също като всички, на които разказвах историята за странното си, магическо детство, ме слушаше с интерес.

— Да видим дали разбрах правилно: баща ти, получил прякора „Татко Солт“ от най-голямата ти сестра, се връщал от пътешествията си по цял свят не с магнитчета за хладилник, а с бебета — вас шестте със сестрите ти.

— Накратко казано, да. Макар че ми се иска да вярвам, че съм малко по-ценна от магнитче за хладилник.

— Ще видим — отвърна той, гризвайки нежно ухото ми. — Сам ли се е грижил за вас?

— Не. Имахме си Марина, която винаги сме наричали „Мама“. Татко я наел за бавачка, когато осиновил Мая, най-голямата ми сестра. Тя ни е като майка и всички я обожаваме. Родом е от Франция и това е една от причините да говорим френски свободно, освен че е вторият

официален език в Швейцария. Татко обаче настояваше да отраснем двуезични, затова ни говореше на английски.

— Добре се е справил. Нямах да разбера, че ти е втори език, ако не беше прекрасният ти френски акцент. — Той ме притисна към себе си и ме целуна по главата. — А казвал ли ти е защо е осиновил толкова много деца?

— Веднъж попитах Мама и тя ми отговори, че просто се чувствал самотен в Атлантис, а и искал да сподели с някого богатството си. Всъщност причината никога не ни е интересувала; просто се радвахме на живота като всички деца. Бяхме семейство, а за това не е нужно да има причина. Просто... сме.

— Звучи като вълшебна приказка. Богатият покровител, осиновил шест сирачета. Но защо само момичета?

— Шегуваме се, че след като започнал да ни кръщава на звездите от съзвездието Седемте сестри, осиновявайки момче е щял да обърка системата — изкисках се аз. — Но иначе нямаме представа защо.

— Значи цялото ти име е Алкиона, втората сестра? По-сложничко е от Ал — подхвърли той.

— Да, но никой не ме нарича така, освен Мама, когато ми е ядосана — обясних с гримаса. — И само да си го усвоил!

— Много ми харесва, мое малко рибарче^[1]. Мисля, че ти прилича. А защо сте само шест тогава? Не трябва ли да сте седем, щом е следвал митологията?

— Нямам никаква представа. Така и не ни доведе последната сестра, която щеше да се казва Мeroпа — обясних.

— Тъжно.

— Да, тъжно е, макар че като се има предвид какъв кошмар беше шестата ми сестра, Електра, когато дойде в Атлантис, едва ли някоя от нас е държала да добави поредното пицццо бебе към семейството ни.

— Електра? — Тео веднага разпозна името ѝ. — Да не говориш за прочутия супермодел?

— Същата — потвърдих предпазливо.

Тео ме изгледа смаяно. Почти никога не споменавах, че с Електра сме сестри, понеже всички искаха да узнаят нещо повече за едно от най-сниманите лица на света.

— Я виж ти. А другите ти сестри? — поинтересува се той, без да ме разпитва повече за Електра.

— Мая е най-голямата ми сестра. Тя е преводач; бива си я с езиците също като Татко Солт. Вече не знам колко говори. И ако мислиш, че Електра е красива, то трябва да видиш Мая. Не гледай, че аз съм с червена коса и лунички; тя има разкошна бронзова кожа и тъмна коса, и изобщо прилича на екзотична латиноамериканска дива. Не и по характер обаче. Същински отшелник е; още живее в Атлантис, понеже искала да се грижи за Татко Солт. Ние, останалите, мислим, че се крие от нещо, но от какво... — въздъгнах тежко — не мога да ти кажа. Сигурна съм, че е имала някакво неприятно изживяване в университетските години. Точно тогава се промени напълно. Както и да е, като дете я боготворях, продължавам и до днес, но имам чувството, че се е отчуждила от мен през последните години. Честно казано, така се държи и с другите ми сестри, но някога бяхме много близки.

— Е, както казват йогите, ако не вникваш в себе си, живееш празен живот — пророни Тео.

— Много мъдро — сръчках го с лакът и му се усмигнах. — Но да, горе-долу това е положението.

— А следващата ти сестра?

— Викаме ѝ Ася и е с три години по-малка от мен. Двете ми средни сестри са нещо като чифт. Татко доведе Кики, четвъртата, само три месеца след Ася и оттогава двете са неразделни. И двете водиха почти номадски живот след университета, работейки къде ли не из Европа и Далечния изток, а сега са решили да се установят в Лондон, за да се запише Кики на курс по основи на изкуството. Ако ме питаш каква е Ася като човек, какви са талантите и амбициите ѝ, опасявам се, че не мога да ти отговоря, защото Кики я е обсебила напълно. Ася не говори много и позволява на Кики да се изказва от името на двете им. Кики е много силен характер, също като Електра. Както ти навярно се досещаш, между двете има голямо напрежение. Електра наистина оправдава името си; вечно е под високо напрежение, но вътрешно е крайно ранима.

— Сестрите ти несъмнено са фантастичен материал за психологичен анализ — съгласи се Тео. — Е, коя е следващата?

— Тиги, която лесно ще ти опиша, защото е абсолютна душица. Завърши биологични науки и поработи в зоопарка в Сервион, преди да поеме към шотландските планини, за да помага в резерват за сърни.

Много е... — потърсих подходящата дума — неземна със странните си духовни вярвания. Буквално витае някъде между небесата и земята. Боя се, че всички я подиграваме безмилостно, откакто ни съобщих, че чувала гласове и видяла ангел на едно от дърветата в градината.

— Да разбирам, че не вярваш в подобни неща?

— Бих казала, че съм здраво стъпила на земята. Или поне на водата — поправих се с усмивка. — Прагматик съм по природа и навярно затова сестрите ми открай време ме възприемат като „главатар“ на малката ни тайфа. Но от това не следва, че подхождам непочтително към нещата, които не познавам и не разбирам. Ти?

— Ами, макар и никога да не съм виждал ангел като сестра ти, открай време имам чувството, че някой бди над мен. Особено в открито море. Случвали са ми се доста неволи, но засега, да чукна на дърво, винаги съм успявал да се измъкна невредим. За да се придържам към митологичната тема, може би Посейдон е на моя страна.

— И дано винаги е така — пророних искрено.

— Е, оставихме баща ти за десерт. — Тео отново замилва нежно косата ми. — С какво си изкарва хляба?

— Да ти кажа откровено, и за това не сме напълно сигурни. Но каквото и да е, определено преуспява в него. Яхтата му „Титан“ е „Бенети“ — изтъкнах, опитвайки да представя заможността на татко с разбираем за Тео език.

— Еха! На неин фон моята изглежда като детска лодка. Хм, с тези дворци по суша и по вода започвам да си мисля, че си тайна принцеса — пошегува се Тео.

— Добре си живяхме, спор няма, но Татко Солт държеше всяка от нас сама да изкарва прехраната си. Като възрастни никога не сме имали картбланш за подаяния, освен ако не са били за образователни цели.

— Разумен мъж. А близки ли сте двамата?

— Много. Той е... всичко за мен и за другите момичета. Несъмнено на всяка от нас ѝ се иска да вярва, че има специална връзка с него, но заради общата ни любов по плаването аз прекарвах най-много време с него в детството ни. И не ме учеше само да плавам. Той е най-добронамереният мъдър човек, когото познавам.

— Значи си момичето на татко. Май трябва да покривам доста високи стандарти — отбеляза Тео, плъзвайки ръка от косата към шията ми.

— Достатъчно за мен. Искам да чуя и нещичко за теб — заявих, разсеяна от ласките му.

— По-късно, Али, по-късно... Вече би трябвало да знаеш как ми въздейства разкошният ти френски акцент. Мога да го слушам цяла нощ.

Тео се надигна на лакът и се приведе да ме целуне страстно по устата, а след това изобщо не говорихме.

[1] Земеродно рибарче — семейство птици с латинското наименование Alcedinidae. — Бел.прев. ↑

3.

На следващата сутрин, след като решихме да отскочим до Миконос за провизии, Тео ме извика на капитанския мостик.

— Познай какво? — предизвика ме самодоволно, като слязох от откритата палуба.

— Какво?

— Току-що си говорих по радиостанцията с Анди, един приятел, който обикаля местността с катамарана си, и той предложи да се срещнем в едно заливче до Делос за по питие. Пошегува се, че до него била закотвена гигантска суперяхта на име „Титан“, така че лесно съм щял да го намеря.

— „Титан“? — възкликнах. — Сигурен ли си?

— Анди каза, че била „Бенети“, а не ми се вярва яхтата на баща ти да си има двойник. Каза и че го доближавал още един плаващ дворец и понеже започвала да го хваща клаустрофобия, щял да се премести в съседния залив, на няколко километра оттам. Е, да се отбием ли за по чаша чай при баща ти на път към Анди? — попита Тео.

— Изумена съм — отвърнах най-искрено. — Татко не ми е казал да планира пътешествие дотук, макар че Егейско море винаги е било любимото му място за плаване.

— Струва ми се обаче, Али, че не е очаквал да попадне на теб. Като доближим, може да провериш с бинокъла дали наистина е неговата яхта, а после да се обадиш по радиостанцията на капитана му, за да ги предупредиш, че отиваме при тях. Ще е доста конфузно, ако се окаже, че яхтата не е на баща ти, и прекъснем партито на някой руски олигарх, празнуващ с водка и проститутки. Всъщност хубаво се сетих. — Тео се обърна към мен. — Случайно баща ти да дава под наем „Титан“?

— Никога — отвърнах категорично.

— Добре тогава, милейди, грабвай бинокъла и обратно на горната палуба, а верният ти капитан ще поеме щурвала. Като видиш

„Титан“ ми дай знак през прозореца, и ще ги известя по радиостанцията, че пристигаме.

Докато седях на откритата палуба и чаках яхтата на баща ми да се появи на хоризонта, се чудех какво ли ще е чувството да запозная мъжа, когото обичах най-много на света, с мъжа, когото обиквах все повече с всеки изминал ден. Замислих се дали татко бе срещал някой от предишните ми приятели. Май го бях представила на едно момче, с което имахме заигравка, докато учех в Женевската музикална консерватория, и толкова. Истината беше, че дотогава не бях имала в живота си човек, когото да държа да запозная с него и сестрите си.

До този момент...

След двайсетина минути на хоризонта се появи позната форма и насочих бинокъла към нея. Да, определено беше яхтата на татко. Обърнах се и почуках на стъклото на мостика зад мен. Тео кимна и взе радиопредавателя.

Аз пък слязох в каютата, укротих разпиляната си от вятъра коса в спретната конска опашка и облякох тениска и къси панталони, развълнувана от възможността аз да изненадам татко за разнообразие. Като се върнах на мостика, попитах Тео дали Ханс, капитанът на баща ми, му е отговорил.

— Не. Току-що му изпратих второ съобщение, но ако не получим отговор, май ще трябва да се появим без предупреждение. Интересно. — Тео взе бинокъла и го насочи към яхтата до „Титан“. — Познавам собственика на другата суперяхта, за която ми спомена Анди. Казва се „Олимп“ и е на индустриалния магнат Крийг Езу. Той е собственикът на „Лайтнинг Комюникейшънс“, компанията, спонсорираща няколко от лодките, на които съм бил капитан, така че съм го срещал няколко пъти.

— Сериозно? — изумих се. В общи линии Крийг Езу се радваше на не по-малка слава от Електра. — Що за човек е?

— Ами, ще кажа само, че не ми е по вкуса. На една галавечеря седях до него и през цялото време говори за себе си и за успеха си. А синът му Зед е още по-зле: разглежено богаташко синче, което си мисли, че понеже баща му е милиардер, всичко му е простено. — Очите на Тео се изпълниха с нетипичен за него гняв.

Слушах го с наострени уши. Не за пръв път чувах името на Зед Езу от устата на близък човек.

— Толкова ли е зле?

— Да, *толкова* — увери ме Тео. — Една моя приятелка се обвърза с него и той я третираше като боклук. Както и да е... — Той вдигна бинокъла до очите си. — Мисля отново да пробвам да се свържа с „Титан“. Май потегля нанякъде. Всъщност защо не пробваш ти, Али? Ако баща ти или капитанът му слушат, може да разпознаят гласа ти.

Опитах, но и аз не получих отговор, а яхтата набираше скорост и се отдалечаваше от нас.

— Да ги догоним ли? — попита Тео, докато „Титан“ плаваше към хоризонта.

— Ще отида да си взема мобилния телефон и направо ще му звънна — казах аз.

— Добре, но през това време мисля да настъпя газта. Почти със сигурност са твърде далеч, но никога не съм преследвал суперяхта и може да е забавно — заяви въодушевено той.

Оставих Тео да си играе на котка и мишка с яхтата на татко и слязох в каютата, хващайки се за касата на вратата, когато ускори. Като изрових телефона от раницата си и опитах да го включа, вперих нетърпелив поглед в безжизнения му екран. Гледаше ме като занемарен домашен любимец, когото бях забравила да нахраня. Прерових раницата си за зарядното устройство и още веднъж — за американски адаптер, подходящ за контакта до леглото, а после го включих да се зарежда, молейки се да оживее по-бързо.

Докато се върна на мостика, Тео вече забавяше скоростта.

— Вече е изключено да догоним баща ти, дори на пълни обороти. „Титан“ се изстреля напред. Успя ли да му се обадиш?

— Не, телефонът ми се зарежда.

— Ето, използвай моя.

Тео ми подаде мобилния си и аз въведох номера на татко. Веднага се включи гласова поща, затова му оставих съобщение, в което му обясних как стоят нещата и го помолих да ми се обади при първа възможност.

— Май Татко Солт ти бяга — пошегува се Тео. — Може пък да не му е до свидетели точно сега. Нищо, ще се обадя на Анди да питам къде е и ще отидем при него.

Явно объркването се е изписало по лицето ми, защото Тео дойде да ме прегърне.

— О, скъпа, просто се шегувах. Не забравяй, че това е открит радиоканал и „Титан“ може да е пропуснал съобщенията ни. На мен определено ми се е случвало. Трябваше още в самото начало да му се обадиш по телефона.

— Да — съгласих се.

Но докато плавахме бавно към Делос за срещата с приятеля на Тео, си мислех за онова, което бях научила от многото часове на борда с Татко Солт: той настояваше радиостанцията да е включена през цялото време и Ханс, капитанът му, винаги да е нащрек за съобщения.

Сега си спомням колко разтревожена бях до края на деня. Навярно бях предчувствала съдбовната новина.

И така, на следващата сутрин се събудих в обятията на Тео в красивия пуст залив на Макерес и сърцето ми натежаваше все повече при мисълта, че следобед трябваше да се отправим обратно към Наксос. С Тео вече бяхме обсъдили каква подготовка ни очаква за състезанието, което щеше да започне след няколко дни, и като че ли времето ми на негово рибарче приключваше, поне засега.

Изтръгвайки се от унеса си, докато лежах гола до него на откритата палуба, трябваше да настроя съзнанието си към света извън уютния ни пашкул. Телефонът ми още се зареждаше и понечих да стана, за да го взема.

— Къде отиваш? — не ме пусна Тео.

— Да взема телефона си. Крайно време е да преслушам гласовата си поща.

— Ще се върнеш веднага, нали?

Така и направих, а той ме хвана и ми нареди да оставя телефона за още малко. Ще кажа само, че мина час преди да го включа.

Очаквах да имам гласови съобщения от приятели и семейство. Но докато свалях внимателно ръката на Тео от корема си, за да не го събудя, видях, че са се натрупали необичайно голям брой текстови съобщения. И няколко гласови.

Всичките есемеси бяха от сестрите ми.

„Али, моля те, обади се при първа възможност. С обич, Мая“

„Али, Кики ти пише. Всички опитваме да се свържем с теб. Би ли се обадила на Мама или някоя от нас незабавно?“

„Скъпа Али, Тиги е. Не знаем къде си, но трябва да говорим с теб.“

А съобщението на Електра ме накара да изтръпна:

„Али, боже мой! Не е ли ужасно! Можеш ли да повярваш! В момента летя от Ел Ей.“

Станах и отидох до носа на яхтата. Беше повече от ясно, че се е случило нещо неприятно. Набрах номера за гласовата поща с разтреперани пръсти и закачах да чуя какво бе накарало сестрите ми да ме издирват във всеобщ смут.

И разбрах веднага щом прослушах последното гласово съобщение.

„Здрасти, пак е Кики. Сестрите ни като че ли се боят да ти кажат, но трябва да се прибереш спешно. Али, съжалявам, че аз трябва да ти съобщя лошата новина, но Татко Солт е починал. Съжалявам... съжалявам... Моля те, обади се при първа възможност.“

Кики явно мислеше, че е прекъснала записа, защото преди сигнала за следващото съобщение се чу силен вопъл.

Вперих незрящ поглед в далечината, замислена, че едва вчера бях видяла „Титан“ с бинокъла. „Сигурно е станала някаква грешка“, опитах да се утеша, но после прослушах следващото гласово съобщение, от Марина, моя майка във всяко друго отношение, освен по кръв, която ме молеше спешно да се свържа с нея, а след това и от Мая, Тиги и Електра...

— О, боже, о, боже...

Хванах се за парапета, а телефонът се изплъзна от ръката ми и тупна глухо на палубата. Приведох глава напред, защото всичката кръв като че ли се изцеди от нея и се опасявах, че всеки момент ще припадна. Тежко задъхана се срутих на палубата и зарових лице в дланите си.

— Не може да е истина, не може да е истина... — застенах.

— Миличка, какво има, за бога? — Тео, още гол, приклепна до мен и вдигна брадичката ми с пръсти. — Какво е станало?

Успях единствено да посоча изпуснатия ми телефон.

— Лоши новини? — попита той и го вдигна с угрижено изражение.

Кимнах.

— Али, изглеждаш все едно си видяла призрак. Хайде, ще те заведа на сянка и ще ти донеса чаша вода.

Стиснал телефона ми, той ме вдигна от палубата и ми помогна да сляза по стълбите, настанявайки ме на кожената пейка вътре. Спомням си, че незнайно защо се чудех дали от самото начало ми е било писано да ме види толкова безпомощна.

Той облече набързо шорти и ми донесе една от тениските си, нахлузвайки я внимателно на отпуснатото ми тяло, а после ме въръжи с голяма доза бренди и чаша вода. Ръцете ми трепереха толкова силно, че трябваше той да набере номера на гласовата ми поща, за да прослушам останалите съобщения. Задавих се с първата глътка бренди, но поне успях да стопли стомаха ми и да ме поуспокои.

— Заповядай.

Като ми върна телефона, прослушах отново съобщението на Кики и всички останали, включително три от Мая и едно от Марина, както и от мъж с непознат глас — Георг Хофман, когото си спомнях смътно като адвоката на татко. Следваха пет празни съобщения, явно от някой, който бе искал да ми каже нещо, но в крайна сметка затваряше без нито дума.

Очите на Тео не напуснаха лицето ми през цялото време. Накрая оставих мобилния си на пейката до мен.

— Татко Солт е починал — прошепнах тихо, след което дълго се взирах в нищото.

— О, боже! Как е станало?

— Не знам.

— Напълно сигурна ли си?

— Да! Само Кики е намерила смелост да ми каже в прав текст. Но още не мога да проумея как е възможно... едва вчера видяхме яхтата на татко.

— Боя се, че не мога да ти дам обяснение, скъпа моя. Ето. Най-добре веднага се обади къщи — посъветва ме той и плъзна телефона към мен.

— Не знам дали... ще мога.

— Разбирам те. Искаш ли аз да се обадя? Ако ми дадеш номера...

— *Не!* — изкрещях му. — Не, просто трябва да се прибера. Още сега!

Скочих на крака и се заоглеждах наоколо безпомощно, а после вдигнах поглед към небето, сякаш очаквах да се появи хеликоптер, който да ме отведе у дома.

— Чуй какво, ще се поразровя в интернет и ще се обадя тук-там. Ей сега се връщам.

Тео тръгна нагоре към мостика, а аз останах да седя вцепенена от шок.

Баща ми... Татко Солт... мъртъв?! Абсурдната мисъл изтръгна възмутен смях от гърлото ми. Та той беше безсмъртен, всемоушен, жив...

— Само не и това!

Потреперих внезапно, а ръцете и стъпалата ми замръзнаха, сякаш се намирах в заснежените Алпи, а не на лодка под егейското слънце.

— Така — подхвана Тео, връщайки се от мостика. — Ще изпуснеш полета от Наксос за Атина в два и четирийсет, така че ще трябва да стигнем по вода. Утре рано сутринта има полет от Атина за Женева. Запазих ти място на него, тъй като бяха останали само няколко свободни.

— И не мога да се прибера още днес?

— Али, вече е един и половина, а до Атина има доста път, камо ли до Женева. Предполагам, че ако се движим с максимална скорост и спрем само за гориво в Наксос, ще стигнем до пристанището по залез. Дори аз не смея да акостирам в натоварено пристанище като „Пиреос“ по тъмно.

— Разбира се — отвърнах глухо, чудейки се как, за бога, ще понеса дългите часове на пътуването до къщи.

— Добре, отивам да запаля двигателите — обяви Тео. — Ще дойдеш ли да поседнеш при мен?

— След малко.

Пет минути по-късно, като чух монотонното хидравлично трополене от вдигането на котвата и тихото бучене на двигателите, станах и отидох да се облека на парапета на кърмата. Яхтата се откъсваше бавно от острова, който миналата нощ бях смятала за нирвана на земята, но от този миг нататък завинаги щях да запомня

като мястото, където бях научила за смъртта на баща си. Когато ускорихме, започна да ми прилошава от шок и чувство за вина. Защото през последните няколко дни се бях отдала на пълен егоизъм. Бях мислила само за себе си и собственото ми щастие с Тео.

И докато аз бях правила любов, лежейки в неговите обятия, баща ми бе лежал на смъртния си одър. Как щях да си го простя?

Тео удържа на думата си и пристигнахме в атинското пристанище „Пиреос“ по залез. По време на мъчителното плаване дотам, лежах в скута му на мостика, докато едната му ръка галеше нежно косата ми, а другата управляваше яхтата през буйното море. Като влязохме в каютата, Тео слезе до камбуза да приготви спагети, с които ме нахрани като дете.

— Ще поспиш ли? — попита ме после. Виждах колко са го уморили изминалите няколко часа. — Утре трябва да станем в четири, за да хванеш полета си.

Съгласих се, знаейки, че ще настоя да будува с мен, ако откажех да си легна. Затова се приготвих за дълга, безсънна нощ и му позволих да ме отведе на долното ниво, където ме сложи в леглото и ме притисна в обятията си.

— Ако е някаква утеха, Али, знай, че те обичам. Вече не мисля, че те обичам, а *знам*.

Вперих поглед в тъмнината и макар откакто бях чула лошата вест да не бях проронила нито сълза, сега усетих как очите ми плувват.

— И ти се кълна, че не го казвам само за да те накарам да се почувстваш по-добре. И бездруго щях да ти го призная тази вечер — добави той.

— И аз те обичам — прошепнах.

— Наистина ли?

— Да.

— Е, ако го казваш от сърце, знай, че дори победа в тазгодишния „Фастнет“ не би ме зарадвала повече. А сега опитай да поспиш.

За моя изненада, стоплена от прегръдката на Тео и признанието му в любов, успях да заспя.

На сутринта, докато таксито ни пълзеше през атинския трафик, натоварен дори по изгрев, забелязах, че Тео надниква скришом към часовника си. Обикновено аз държах всичко под контрол, аз следях времето вместо другите, но точно в онзи момент се радвах, че ме отменя.

Регистрирах се на летището четирийсет минути преди излитане, тъкмо преди гишето да затвори.

— Али, скъпа, кажи ми честно, ще се справиш ли? — сбърчи чело Тео. — И сигурна ли си, че не искаш да те придружа до Женева?

— Сигурна съм, ще се справя — уверих го, докато вървахме към терминала.

— Виж какво, ако мога да ти помогна с нещо, моля те, потърси ме.

Тъкмо достигахме края на опашката пред контролния пункт, виеща се като змия между бариерите. Обърнах се към него.

— Благодаря ти за всичко. Беше страхотен.

— Нищо подобно, Али, но не забравяй — той ме издърпа към себе си, — че те обичам.

— Няма — прошепнах с вяла усмивка.

— И ако загубиш смелост, просто ми се обади или ми пиши.

— Добре, обещавам.

— И между другото — добави той, пускайки ме от обятията си, — напълно ще разбере, ако не желаш да участваш в регатата предвид обстоятелствата.

— Ще ти дам отговор възможно най-скоро.

— Без теб ще загубим. — Той се усмихна внезапно. — Ти си най-добрият ми моряк. Довиждане, скъпа моя.

— Довиждане.

Наредих се на опашката и тълпата от бавно пристъпващи човешки тела ме погълна. Когато дойде мой ред да сложа раницата си на лентата за рентгенов контрол, се обърнах назад. Той още беше там.

— Обичам те — оформи с устни. Изпрати ми въздушна целувка, помахаш ми с ръка и си тръгна.

Докато чаках в салона за заминаващи, фантастичният купол от любов, в който се бях затворила през последните дни, се пръсна внезапно и стомахът ми се преобърна от ужасяващата реалност пред мен. Извадих телефона си и се обадих на Крисчън, младия капитан на

семейната ни моторница, който щеше да ме прекара през Женевското езеро до дома от детството ми. Оставих му съобщение да ме вземе в десет от понтонa. Освен това го помолих да си мълчи пред Мама и сестрите ми, тъй като държа лично да се свържа с тях.

Но като се качих на самолета и опитах да свикам силите си, за да го сторя, открих, че не съм способна. Възпираше ме ужасяващата перспектива да прекарам няколко часовия полет сама, след като някой от роднините ми потвърдеше жестоката истина. Самолетът тръгна по пистата и когато се отлепи от земята, издигайки се към изгрева над Атина, опрях пламналата си буза на хладното стъкло, връхлетяна от внезапна паника.

За да се разсея, вперих празен поглед в предната страница на „Интернешънъл Хералд Трибюн“, връчен ми от стюардесата. Тъкмо се канех да го оставя, когато едно заглавие ми грабна окото.

ТЯЛОТО НА МИЛИАРДЕР ИЗХВЪРЛЕНО ОТ МОРЕТО НА ГРЪЦКИ ОСТРОВ

Имаше снимка на смъртно познато лице, под която пишеше:

Крийг Езу намерен мъртъв на егейски плаж.

Приковах втрещен поглед в заглавието. Тео ми беше показал неговата яхта „Олимп“ съмнително близо до тази на баща ми в онзи залив на Делос...

Оставих вестника да се свлече на пода и отправих тъжен поглед през прозореца. Нищо не разбирах. Нищичко...

Почти три часа по-късно, докато самолетът се спускаше към женевското летище, сърцето ми се разтуптя толкова лудо, че едвам успях да дишам. Прибирах се у дома, която мисъл обикновено ми вдъхваше щастие и приятно вълнение, защото най-свидният ми човек на света щеше да ме приветства с отворени обятия в личния ни магически свят. Този път обаче знаех, че няма да е там, за да ме посрещне. И повече никога нямаше да бъде.

4.

— Искаше ли да карате, мадмоазел Али? — предложи ми обичайното място пред щурвала Крисчън, откъдето обикновено управлявах моторницата по кротките води на Женевското езеро.

— Не днес, Крисчън — отказах, а той кимна мрачно и изражението му потвърди всичко, за което вече знаех, че е истина.

Той запали двигателя, а аз се строполих на една от задните седалки и провесих горчиво глава; не смеех да вдигна поглед от пода, докато си спомнях как Татко Солт ме беше качил на коленете си още като съвсем малка и за пръв път ми бе дал да управлявам моторницата. Сега, само минути преди да погледна жестоката реалност в очите и да приема факта, че толкова време не бях видяла съобщенията на близките си и не им бях отговорила, се чудех що за бог би могъл да ме извиси до върха на щастieto, само за да ме потопи в безнадеждното отчаяние, което изпитвах, приближавайки Атлантис.

От езерото всичко отвъд съвършено поддържания жив плет, прикриващ къщата от хорските очи, изглеждаше както винаги досега. И докато Крисчън вкарваше моторницата в кея, а аз слязох да я вържа за кнехта, се молех да е станала някаква грешка. Молех се татко всеки момент да ме посрещне...

Само след няколко секунди видях Кики и Ася да вървят към мен през ливадата. После се появи и Тиги и я чух да вика нещо през отворената входна врата на къщата, преди да настигне двете си по-големи сестри. Затичах се нагоре по тревистия склон, за да ги пресрещна, но коленете ми омекнаха от ужас и спрях, прочитайки общото изражение по лицата им.

„Али — примолех се сама на себе си, — ти си лидерът тук, трябва да се съвземеш.“

— Али! О, Али, толкова се радваме, че дойде! — Тиги ме достигна първа, докато стоях неподвижно на тревата, мъчейки се да си придам спокоен вид. Тя праметна ръце през врата ми и ме притисна към себе си. — От дни те чакаме!

Кики ме достигна следваща, а след нея и Ася — сянката ѝ — която не пророни и дума, а се присъедини към прегръдката ни с Тиги.

Аз първа се откъснах от сестрите си, в чиито очи лъщяха сълзи, и четирите тръгнахме мълчаливо към Атлантис.

Като зърнах къщата, болезнената тъга ме връхлетя отново. Татко Солт наричаше имението нашето кралство. Построена през осемнайсети век, къщата дори наподобяваше замък от приказките с четирите си кули и розови стени. Домът ни бе сгушен на свой собствен полуостров и обграден от великолепни градини — винаги се бях чувствала в безопасност тук. Но без Татко Солт вече ми се струваше пуст.

Като пристигнахме на входната тераса, Мая, най-голямата ми сестра, излезе от белведера, разположен от едната страна на къщата. Дори от разстояние виждах, че красивото ѝ лице е белязано от болка, но като ме зърна, по него се изписа облекчение.

— Али! — въздъхна тя и се спусна да ме прегърне.

— Мая — пророних, когато ме стисна в обятията си. — Колко тъжна новина.

— Да, непоносима. Но как разбра? Опитваме да се свържем с теб от два дни.

— Да влезем вътре — предложих на сестрите си — и ще ви обясня.

Другите момичета се струпаха край мен на влизане в къщата, но Мая остана назад. Макар и тя да беше най-голямата и онази, към която всички се обръщаха поотделно с емоционалните си неволи, открай време аз ги ръководех като група. И знаех, че сега ми предава контрола.

Мама вече ни чакаше във вестибюла и ме посрещна с топла безмълвна прегръдка. Потопих се в утехата на обятията ѝ, притискайки я силно към себе си. Зарадвах се, когато предложи да отидем в кухнята — дълго бях пътувала и умирах за кафе.

Докато Клаудия, икономката, приготвяше голяма кана кафе, Електра влезе с вяла стъпка в кухнята. Дългите ѝ бронзови крайници изглеждаха елегантно дори в къси панталонки и тениска.

— Али — поздрави ме тихо.

Отблизо забелязах колко е изтощена — сякаш някой я беше отворил, отнемайки огъня от невероятните ѝ кехлибарени очи. Тя ме

прегърна за кратко и стисна рамото ми.

Обходих с поглед сестрите си и се замислих колко рядко се събирахме всичките напоследък. А като се сетих за причината, в гърлото ми се заклеши буца. Макар и да знаех, че рано или късно ще трябва да чуя какво точно се е случило с баща ни, държах първо да им разкажа къде съм била, какво съм видяла там и защо ми бе отнело толкова време да се прибера у дома.

— Така — започнах, поемайки си дълбока глътка въздух. — Ще ви разкажа какво се случи. Честно казано, и аз самата още съм объркана. — Всички седнахме около масата, без Мама, която остана права отстрани. Посочих ѝ един свободен стол. — Мама, и ти трябва да чуеш историята ми. Може да ми помогнеш да си я обясня.

Тя седна, а аз опитах да събера мислите си, за да им предам какво бях видяла с бинокъла.

— И така, бях в Егейско море и се упражнявах за регатата около Цикладските острови идната седмица, когато един приятел моряк ме покани на яхтата си за няколко дни. Времето беше фантастично и много се радвах, че най-сетне ми се удава възможност да си почина сред морето, вместо само да се бъхтя.

— Чия беше яхтата? — попита Електра, както и очаквах от нея.

— Казах ти, на един приятел — отвърнах уклончиво. Колкото и да ми се искаше да споделя с всички за Тео, моментът определено не беше подходящ. — Както и да е — продължих, — на нейния борд бяхме, когато приятелят ми получи радиосъобщение от един свой познайник моряк, който забелязал „Титан“...

Потопих се отново в онзи момент и отпивайки глътка кафе, се постарах да им опиша как радиосъобщенията ни са останали без отговор и смайването си от бягството на „Титан“. Всичките ме слушаха запленено, а Мама и Мая се спогледаха тъжно. После си поех дълбока глътка въздух и им разказах, че заради лошия мобилен сигнал в района получих съобщенията им чак на предишния ден. Беше ми неприятно да ги лъжа, но нямах смелост да им призная, че просто бях изключила телефона си. Освен това не им споменах за „Олимп“ — другата яхта, която с Тео видяхме в залива.

— А сега моля ви — призовах ги накрая, — обяснете ми какво се случва тук, за бога. И какво е правила яхтата на Татко Солт в Гърция, при положение че той вече е бил... мъртъв.

Всички обърнахме погледи към Мая. Усетих, че най-голямата ми сестра премисля добре думите си, преди да каже:

— Али, Татко Солт е получил инфаркт преди три дни. Никой не е могъл да му помогне.

Думите ѝ най-сетне затвърдиха жестоката истина в съзнанието ми. Докато опитвах да възпра надигащите се в очите ми сълзи, тя продължи:

— Откарали са тялото му до „Титан“ с хеликоптер и са отплавали към открито море. Искал е да остане завинаги в океана и да не ни причинява излишна тъга.

Взирах се в нея, най-сетне проумяла ужасяващата реалност.

— О, боже — прошепнах накрая. — Значи е напълно възможно да съм попаднала на тайната церемония. Нищо чудно, че яхтата ни избяга така бързо. Аз...

Не можех повече да се преструвам на силна и спокойна; зарових лице в ръцете си и задишах дълбоко, за да овладее напирещата паника, а сестрите ми се струпяха край мен да ме утешават. Тъй като не бях свикнала да разкривам емоциите си пред тях, чух как им се извинявам, докато се мъчех да си върна самообладанието.

— Сигурно е било страшен шок за теб да осъзнаеш какво се е случвало всъщност. Много съжаляваме, че е станало така, Али — каза угрижено Тиги.

— Благодаря — успях да отвърна и опитах да ги успокоя със спомена, че веднъж Татко Солт ми беше споделил, че искал след смъртта му да го пуснем в океана. Струваше ми се толкова нелепо съвпадение, че се бях натъкнала на „Титан“ точно по време на последното му пътешествие; от мисълта ми се зави свят и изпитах спешна нужда от свеж въздух. — Вижте — подхванах с колкото можех по-спокоен глас, — ще ми се сърдите ли, ако остана насаме за малко?

Всичките ми сестри се съгласиха, че така е най-добре и ме изпратиха от кухнята с топли думи на подкрепа.

Като излязох в коридора, се заоглеждах отчаяно, мъчейки се да насоча тялото си към така жадуваната утеха, макар и да знаех, че накъдето и да тръгна, едва ли щях да я намеря, защото него вече го нямаше.

Излязох с разтреперани крака през входната врата от масивен дъб; само на открито можех да разсея паниката, притиснала гърдите

ми. Тялото ми ме поведе механично към кея, а като видях ветроходката ни „Лейзър“, изпитах искрено облекчение. Качих се на нея, вдигнах платната и я отвързах от кнехта.

Като се отлепих от платформата, усетих, че вятърът е благоприятен, затова разгърнах спинакера^[1] и полетях по гладката повърхност на езерото. Накрая, след като изтощих силите си, пузнах котва в един тесен залив, обгърнат от скалист полуостров.

Зачаках мислите ми да потекат, да намерят смисъл в онова, което току-що бях чула. Но бяха в такъв смут, че нищо не се случи, и просто зарях празен поглед по водата, без да мисля за каквото и да било. Исках да се хвана за нещо, което да ми помогне да разбере случилото се. Ала оплетените нишки на съзнанието ми отказваха да се впримчат в съкрушителните факти на действителността. Бях присъствала на погребението на Татко Солт... но защо точно аз? Имаше ли причина? Или беше просто съвпадение?

Постепенно, докато сърцето ми се укротяваше, а мозъкът ми възвръщаше нормалните си функции, започнах да осъзнавам суровите факти. Татко Солт вече го нямаше и не биваше да търся логика в това. И за да мога аз, вечният оптимист, да оцелея след този удар, просто трябваше да се примиря с реалността. Въпреки това всички критерии, с които обикновено боравех, случеше ли ми се нещо лошо, като че ли загубвах силата си и вече представлявах банални фрази, отнесени от прилива на скръбта и недоумението ми. Осъзнах, че накъдето и да ме поведеше съзнанието ми, познатите пътища на утехата се бяха загубили и никога нищо нямаше да разсее мъката ми от това, че татко си бе тръгнал, без да се сбогува с мен.

Доста време поседях на кърмата, докато поредният ден на земята минаваше без него. Лека-полека проумявах, че все някак трябваше да потуша жестокото си чувство на вина, задето бях сложила собственото си щастие на първо място, когато сестрите ми — баща ми — се бяха нуждаели от мен. Вдигнах очи към небето с облени в сълзи бузи и поисках прошка от Татко Солт.

Пийнах малко вода и легнах на кърмата, в прегръдката на топлия бриз. Лекото клатушкане на лодката както винаги ме успокояваше и дори задряхах.

Този миг е всичко, което имаме, Али. Запомни го от мен.

Събудих се, спомняйки си, че това беше един от любимите цитати на татко. И макар че продължавах да се изчервявам от срам, като се замислех какво бях правила с Тео, докато баща ми бе издъхвал — острият контраст между събитията, поставящи началото и края на живота — си повтарях, че нямаше да е от значение нито за него, нито за вселената, дори ако по това време пиех чай или пък спях. А и знаех, че баща ми, повече от всеки друг, би се радвал, че съм намерила човек като Тео.

Отплавах обратно към Атлантис малко поуспокоена. Но при описанието си на случайната ми среща с яхтата на татко бях спестила на сестрите си една подробност, която знаех, че трябва да споделя с някого, за да подредя нещата в главата си.

Както при всяко многодетно семейство, и при нас се бяха сформирали отделни племена в групата; двете с Мая бяхме най-големите, затова реших с нея да споделя за видяното.

Завързах платноходката в кея и тръгнах обратно към къщата с малко поолекнало сърце. Марина ме настигна задъхана на ливадата и аз я поздравих с окаяна усмивка.

— Али, с ветроходката ли беше?

— Да. Имах нужда от малко време да подредя мислите си.

— Е, току-що изпусна всички. Излязоха на разходка в езерото.

— Всички?

— Без Мая. Тя се затвори в белведера да поработи.

Двете се спогледахме и макар да виждах колко е натежала смъртта на татко върху Мама, ѝ бях благодарна, че поставя нашите грижи и тревоги пред своите. Очевидно много се притесняваше за Мая, която открай време подозирах, че е нейна любимка.

— Тъкмо отивах да я видя, така че ще си правим компания — отбелязах.

— В такъв случай можеш да ѝ предадеш, че Георг Хофман, адвокатът на баща ви, ще пристигне скоро, но незнайно защо държи първо да поговори с мен. Така че Мая трябва да дойде в къщата след час. Ти също, разбира се.

— Добре — отвърнах.

Мама стисна любящо ръката ми и тръгна обратно към къщата.

Като стигнах до белведера, почуках леко на вратата, но не получих отговор. Тъй като знаех, че Мая винаги я оставя отключена,

отворих и я извиках. Влизайки във всекидневната, заварих сестра си заспала на дивана; съвършените ѝ черти бяха отпуснати, а лъскавата ѝ тъмна коса се беше подредила от само себе си като за снимка. Като я наближих, тя подскочи и се надигна засрамено.

— Извинявай, Мая. Спеше ли?

— Май да — признах си тя, изчервявайки се смутено.

— Мама каза, че останалите момичета били на разходка с моторницата, затова реших да поговоря с теб. Имаш ли нещо против?

— Разбира се, че не.

Очевидно бе заспала дълбоко и за да ѝ дам време да се свести, предложих да направя чай. Като се настанихме на дивана с горещите чаши, осъзнах, че ръцете ми треперят. Имах нужда от нещо по-силно, за да ѝ разкажа историята си.

— В хладилника има бяло вино — предложи ми Мая с разбираща усмивка и отидох до кухнята да си наляя чаша.

След като отпих щедра глътка, свиках силите си и ѝ разказах как преди два дни съм видяла яхтата на Крийг Езу до тази на татко. За моя изненада тя преbledня и макар аз самата да се бях смаяла от неочакваната поява на „Олимп“, особено сега, когато знаех какво се е случвало на „Титан“ по същото време, Мая реагира по-остро, отколкото бях очаквала. Усетих, че опита да се вземе в ръце и да прикрие изумлението си, мъчейки се да ми предложи утеха.

— Али, моля те, забрави за другата лодка; тя няма нищо общо със случилото се. Но идеята, че си попаднала точно на мястото, където татко е решил да прекара вечността, е някак утешителна. Може пък лятото наистина да си направим пътешествие дотам и да пуснем венец във водата, както предложи Тиги.

— Най-лошото е, че се чувствам толкова виновна! — избухнах внезапно, неспособна да се удържа повече.

— Защо?

— Защото... толкова се забавлявах на яхтата на приятеля ми! Бях толкова щастлива, повече от всякога в живота ми. А истината е, че не исках никой да ме безпокои, затова изключих мобилния си телефон. И през това време татко е умирал! Не бях с него точно когато е имал нужда от мен!

— Али, Али... — Мая дойде да седне до мен, загали косата ми и ме залюля нежно в прегръдките си. — Никоя от нас не беше с него. И

най-искрено вярвам, че точно това е искал татко. Моля те, не забравяй, че дори аз, единствената му дъщеря, живееща тук, не си бях у дома, когато се е случвало. Ако съдя по думите на Мама, наистина не е имало с какво да му помогнем. Всички трябва да вярваме в това.

— Да, знам. Но толкова много неща имах да го питам, да му разказвам, а него вече го няма.

— Мисля, че всички се чувстваме така. Но поне имаме сестрите си.

— Да, така е. Благодаря ти, Мая — отвърнах. — Не е ли удивително, че животът ни може да се преобърне с главата надолу само за няколко часа?

— Безспорно. Както и да е, когато се почувствах готова — подхвана тя с усмивка, — искам да ми разкажеш какво те е направило толкова щастлива.

Сетих се за Тео и мисълта ми донесе приятна утеха.

— Обещавам. Но не точно сега. А ти как си, Мая? — попитах, за да сменя темата.

— Добре — сви рамене тя. — Все още съм в шок като всички вас.

— Да, естествено, а и едва ли ти е било лесно да съобщиш неприятната новина на сестрите ни. Съжалявам, че не бях тук да ти помогна.

— Е, вече си тук и най-сетне ще можем да се срещнем с Георг Хофман, за да продължим с живота си.

— О, да — надникнах към часовника си аз, — забравих да ти предам, че Мама ни иска в къщата след час. Би трябвало да пристигне всеки момент, но първо искал да поговори насаме с нея. Така че — въздъхнах — ще ми сипеш ли още чаша вино, докато чакаме?

[1] От английското „spinnaker“, голямо допълнително платно, което се използва при плаване по вятъра. — Бел.прев. ↑

5.

В седем часа с Мая се качихме в къщата за среща с Георг Хофман. Сестрите ни вече ни чакаха на входната тераса, любувайки се на вечерното слънце, но видимо напрегнати. Електра, както обикновено, прикриваше нервите си със саркастични коментари за влечението на Татко Солт по драматичните мистерии. Марина най-сетне се появи с Георг — висок, сивокос мъж, облечен в безупречен тъмносив костюм — олицетворение на преуспелия швейцарски адвокат.

— Извинете, че ви бавя, момичета, но трябваше да организирам нещо — обяви адвокатът. — Приемете искрените ми съболезнования — рече делово и се здрависа с всяка от нас поотделно. — Може ли да седна?

Мая го покани на стола до своя и Георг седна, въртейки с видимо напрежение скъпия си, но дискретен часовник. Марина помоли да я извиним и влезе в къщата, за да ни остави насаме с него.

— Е, момичета — подхвана Георг. — Много съжалявам, че първата ни лична среща е при такива трагични обстоятелства. Но имам чувството, че познавам всяка от вас посредством баща ви. Първото, което искам да ви кажа, е, че ви обичаше безкрайно. — Искрени емоции прекосиха лицето му. — И не само това, ами истински се гордееше с вас. Разговарях с него, тъкмо преди да... ни напусне и държеше да ви предам това.

Очите му обходиха всички ни с ласкав поглед, преди да попаднат върху папката пред него.

— Първата ни работа е да отметнем финансовия въпрос, а ви уверявам, че всяка от вас ще бъде обезпечена в известна степен до края на дните си. Въпреки това баща ви държеше да не живеете като лениви принцеси, затова ще получавате доход, с който никога няма да изпаднете в недоимък, но и няма да се давите в лукс. За него ще трябва да се потрудите сами, както той самият е сторил. Въпреки това ви завещава имуществото си под мое попечителство, което е огромна чест

за мен. По своя преценка ще мога да ви подсигуриявам допълнителна финансова помощ, ако се обърнете към мен с предложение или апел.

Всички мълчахме, съсредоточени в думите на Георг.

— Къщата също влиза в попечителския фонд, а Клаудия и Марина се съгласиха да останат тук, за да я стопанисват. След смъртта на последната от вас, попечителството ще бъде анулирано, вследствие на което Атлантис ще може да бъде продаден и печалбата ще може да бъде разделена между децата ви. Ако такива не съществуват, сумата ще постъпи по сметката на благотворителна фондация, посочена от баща ви. Аз лично смятам — коментира Георг, оставяйки адвокатските официалности, — че баща ви е постъпил много мъдро: направил е така, че къщата да остане ваша до края на дните ви, за да знаете, че винаги има къде да се завърнете. Но, разбира се, най-голямото желание на баща ви е всяка от вас да следва пътя си и да гради собствената си съдба.

Сестрите ми се спогледаха, чудейки се какви ли промени щеше да донесе решението му в живота на всяка от нас. Аз лично не очаквах финансовото ми бъдеще да се повлияе от това. Открай време бях независима и с усърдна работа си бях спечелила всичко. Що се отнасяше до съдбата ми... замислих се за Тео и живота, който се надявах да споделяме занапред.

— И така — рече Георг, изтръгвайки ме от унеса, — стигаме до последното нещо, завещано от баща ви. Ще ви помоля да ме последвате.

Тръгнахме озадачено след Георг, който заобиколи къщата, прекоси ливадата и ни отведе в тайната градина на Татко Солт, скътана зад редица старателно окастрени тисови храсти. Посрещна ни пъстрата палитра от лавандула, девесил и невен, която винаги привличаше пеперуди през лятото. Любимата пейка на татко се криеше под свод от бели рози, провиснали лениво над мястото, където и тази вечер трябваше да го видим. В детството ни обичаше да ни гледа как си играем на малкия чакълест плаж между градината и езерото. По онова време се учех да управлявам зеленото кану, което ми беше подарил за шестия рожден ден.

— Това исках да ви покажа — обяви Георг и отново ме извика в реалността.

Сочеше към центъра на терасата, където се беше появила прелестна скулптура, разположена върху каменен плинт, висок до хълбока ми, и всички се струпахме около нея, за да я разгледаме отблизо. Златна топка, пронизана от тънка метална стрела седеше сред метални обръчи, застъпващи се в сложна плетеница около нея. Забелязвайки очертанията на континентите и океаните, фино гравирани върху златната сфера, осъзнах, че всъщност е глобус, а стрелата сочи право към мястото, където би се намирала Северната звезда. Екваторът бе обгърнат от по-дебела метална лента, гравирана с дванайсетте зодиакални знака. Приличаше на древен мореплавателски уред, но защо ни я беше оставил татко?

— Това е армиларна сфера — обясни Георг.

После ни разказа, че армиларни сфери съществували от хиляди години и че с тях древните гърци определяли положението на звездите и дори часа.

Научила приложението ѝ, вперих възхитен поглед в древното съоръжение. Всички изказахме възторга си, без Електра, която се намеси нетърпеливо:

— Да, но какво общо има с нас?

— Не мога да ви отговоря на този въпрос — отвърна с извинителен тон Георг. — Но ако се вгледате, ще откриете, че имената на всички ви са гравирани върху златните обръчи.

Изящният шрифт беше съвсем отчетлив върху метала.

— Ето го твоя, Мая — посочих. — След името ти има цифри, които ми приличат на координати. — Намерих своя обръч и огледах гравирани върху него цифри. — Да, точно координати са.

Имаше и други надписи. Мая установи, че са на гръцки и обеща да ни ги преведе по-късно.

— Добре, имаме много красива скулптура на градинската тераса — изтъкна Кики, чието търпение видимо се изчерпваше. — Но какво е значението ѝ?

— Както вече казах, не мога да отговоря на този въпрос — отвърна Георг. — Е, Марина сипва шампанско на верандата по настояване на баща ви. Искаше всички да вдигнете тост в негова памет. След това ще предам на всяка от вас по един плик от него, чието съдържание се надявам да ви просветли повече, отколкото аз съм способен.

Умувайки кои можеше да са географските точки, скрити зад координатите, тръгнах с другите момичета към входната тераса на къщата. Всичките вървахме мълчаливо, замислени върху завета на баща ни. Докато Мама ни сипваше шампанско, аз се чудех за колко ли от тазвечерните събития знаеше предварително, но лицето ѝ не издаваше нищо.

Георг вдигна чаша за тост.

— Каня ви да почетем забележителния живот на баща ви. Мога да ви уверя единствено, че точно таква погребение искаше: всичките му момичета събрани в Атлантис, домът, който имаше честта да споделя с вас толкова години.

— За Татко Солт — казахме в един глас, вдигайки чаши.

Докато пийвахме шампанско, потънали в умислено мълчание, едвам удържах любопитството си.

— Е, кога ще получим писмата? — попитах накрая.

— Веднага ще отида да ги донеса — каза Георг и напусна масата.

— И това ако не е най-странното бдение, на което някога съм присъствала — коментира Кики.

— Може ли още малко шампанско? — помолих Мама, докато около масата хвърчаха въпроси, а Тиги ридаше тихо.

— Просто ми се иска татко да беше тук, за да ни обясни лично — пророни тя.

— За жалост не е — напомних ѝ и свиках смелостта си, усещайки как атмосферата постепенно се просмуква със скръб и отчаяние. — И някак имам чувството, че е предвидил всичко. Постарал се е да преживеем възможно най-леко ужасното събитие. А сега ни остава да се подкрепяме една друга.

Сестрите ми кимнаха тъжно, дори Електра, и аз стиснах ръката на Тиги. Георг се върна и остави шест дебели паусови плика на масата, всичките надписани с добре познатия почерк на татко.

— Баща ви ми повери тези писма преди около шест седмици — обясни Георг — и поръча да ви ги предам в случай на внезапната му смърт.

— Сега ли трябва да ги отворим, или по-късно, когато сме сами? — попитах го.

— Баща ви не посочи условия в това отношение — отвърна Георг. — Каза единствено, че всяка трябва да отвори писмото си,

когато се почувства готова.

Погледнах към сестрите си и веднага разбрах, че всички предпочитаме да ги отворим самостоятелно.

— Е, работата ми тук приключи — кимна Георг. Раздаде ни визитки и ни увери, че можем да разчитаме на него по всяко време. — Но тъй като познавах добре баща ви, съм сигурен, че е предвидил какви ще са нуждите на всяка от вас. Засега ви оставям, момичета. И позволете отново да изкажа съболезнованията си.

Представях си колко трудно му е било да ни предаде загадъчното наследство от татко и се зарадвах, когато Мая му благодари от името на всички ни.

— Довиждане. Знаете къде да ме намерите, ако имате нужда от мен. — Той ни се усмихна печално и си тръгна.

Мама също стана от масата.

— Май дойде време да хапнем. Ще помоля Клаудия да ни сервира вечерята тук — заяви тя и влезе в къщата.

Дори не се бях сецала за храна цял ден. Но умът ми още беше в писмата и армиларната сфера.

— Мая, ще се върнеш ли при армиларната сфера, за да преведеш онези надписи? — попитах най-голямата си сестра.

— Разбира се — отвърна тя, докато Марина и Клаудия вървяха към нас с чинии и прибори. — Веднага след вечеря.

Електра само погледна храната и стана от масата.

— Дано не се сърдите, момичета, но не съм гладна.

Когато тя си тръгна, Кики се обърна към Ася:

— А ти гладна ли си?

— Мисля, че трябва да хапнем нещо — отвърна тихо Ася, стиснала здраво плика си.

Наистина така беше най-разумно и като ни сервираха домашната пица със салата, петте опитахме да вечеряме. После сестрите ми напуснаха масата една по една, докато не останахме само двете с Мая.

— Дано нямаш нищо против, Мая, но и аз отивам да си лягам. Напълно изтощена съм.

— Разбира се, че не — отвърна тя. — Все пак научи новината последна и още си в шок.

— Да, май е така — съгласих се, станах и я целунах нежно по бузата. — Лека нощ, скъпа Мая.

— Лека нощ.

Стана ми жал, че я оставям сама на масата, но и аз като останалите ми сестри имах нужда да остана сама. Писмото прогаряше дупка в пръстите ми. Чудейки се къде можех да го прочета на спокойствие, реших, че стаята ми от детските години ще е най-уютното място за целта, затова тръгнах нагоре по стълбите.

Стаите на всички ни се намираха на най-горния етаж от къщата и като малки с Мая си играехме на принцеси в кула. Моята стая беше светла и простичко обзаведена, с кремави стени и пердета на синьобели квадратчета. Веднъж Тиги беше коментирала, че приличала на старовремска каюта. Огледалото ми беше кръгло и рамката му представляваше спасителен пояс с надпис „Али“ — коледен подарък от Ася и Кики.

Като седнах на леглото и вперих поглед в писмото си, се зачудих дали сестрите ми отварят своите нетърпеливо, или се боят да видят съдържанието им. В моето имаше лека издутина, която се местеше, като го наклонях. От всичките ми сестри аз отварях с най-голямо нетърпение подаръците си за Коледа и рождени дни и сега ме обхващаше същото вълнение. Скъсах плика и когато извадих дебелия лист, нещо тупна върху покривалото на леглото и ме накара да подскоча от изненада. Беше малка кафява жаба.

След като огледах отблизо фигурката и се почувствах глупаво, задето си помислих, че може да е живо същество, я взех в ръце. Гърбът на жабката беше изпъстрен с жълто и имаше мили, изразителни очи. Докато седеше сгушена в дланта ми, прокарах пръсти по повърхността ѝ, чудейки се защо ли татко я беше пхнал в плика. Доколкото си спомнях, жабите нямаха особено значение за никой от двама ни. Навярно беше поредната шегичка на Татко Солт, за която щеше да е дал обяснение в писмото си.

Взех го, разгърнах листа и зачетох.

Атлантис
Женевското езеро
Швейцария

Скъпа моя Али,

Докато пиша това писмо си те представям — красивата ми, жизнена втора дъщеря — как минаваш надве-натри през думите ми, нетърпелива да достигнеш края. А после препрочиташ бавно цялото писмо.

Но при всички случаи вече знаеш, че съм си отишъл и това несъмнено е било голям удар за всички вас, скъпите ми момичета. Освен това съм сигурен, че като оптимистът сред сестрите ти, дъщерята, чиито позитивизъм и страст по живота винаги са озарявали моя, първо ще потъгуваш за мен, но после ще изправиш глава и ще продължиш напред. Както и трябва.

Бих казал, че сред всичките ми дъщери ти си онази, която най-много прилича на мен. Винаги съм се гордял с теб и се надявам, че макар вече да ме няма, ще продължиш да живееш както досега. Страхът е най-могъщият враг, пред когото се изправяме ние, хората, и липсата на такъв е най-големият ти дар от Бога. Не го губи дори в скръбта си, Али, моля те.

Пиша ти не само защото исках да се сбогувам с теб, но и защото преди време реших, че е справедливо да оставя на всички ви ключ към произхода ви. Далеч не искам да оставите всичко незабавно и да се впуснете да разубавяте миналото си, но човек никога не знае какво му е приготвило бъдещето. И кога може да изпитате нужда или желание да разгадате тази мистерия.

Вече сте видели армиларната сфера и координатите, гравирани върху нея. Те бележат географската точка, от която всяка от вас може да започне приключението си. За теб съм оставил и една книга на рафта в библиотеката ми, написана е от покойния Йенс Халворсен. От нея ще научиш много неща и може би ще ти помогне да решиш дали би искала да опознаеш корените си. Ако да, вярвам, че си достатъчно находчива да разгадаеш останалото.

Скъпо мое момиче, родена си с много дарби — дори твърде много, струва ми се понякога. А да имаш твърде много нередко е по-трудно, отколкото да нямаш. Освен това се боя, че заради радостта ми от общата ни страст по

морето, може да съм те отклонил от другия път, който би избрала. Толкова даровита музикантка си — винаги с безкрайно удоволствие съм слушал как свириш на флейта. Ако наистина съм ти повлиял, прости ми, но знай, че някои от дните, които прекарахме заедно по море, ще си останат едни от най-щастливите мигове в живота ми. Затова ти благодаря от все сърце.

Към това писмо ти оставям и едно от най-ценните си притежания. Дори да не тръгнеш по дирите на миналото си, пази го и един ден го завещай на своите деца.

Мила Али, сигурен съм, че дори да четеш думите ми с натежало сърце, твърдостта и оптимизмът ще ти позволят да бъдеш каквото и с когото си пожелаеш. Обещай ми да не пропиляваш нито секунда от живота си.

Винаги ще бдя над теб.

Твой любящ баща,
Татко Солт

Както татко се беше досетил, че ще направя, прочетох писмото още веднъж, тъй като първия път не вникнах особено в думите. И знаех, че ще го чета и препрочитам още стотици пъти в идните дни и години.

Отпуснах се назад в леглото с малката жабка в дланта ми — все така забулена в мистерия — размишлявайки върху писмото на татко. В крайна сметка реших, че искам да го обсъдя с Тео, защото знаех, че ще ми помогне да го осмисля. Бръкнах инстинктивно в чантата си, за да проверя дали не ми е пратил съобщение по телефона, но си спомних, че като се прибрах сутринта, го оставих в кухнята да се зарежда.

Тръгнах с тихи стъпки по коридора, тъй като не исках да обезпокоя сестрите си. Видях, че вратата на Електра е открената, и надникнах в стаята ѝ, без да почукам, за да не я събудя. Тя седеше на леглото си с гръб към мен и пиеше от някакво шише. Първо реших, че е вода, но като отпи още веднъж, осъзнах, че е водка. После завинти капачката и пъкна бутилката под леглото.

Отдалечавайки се от вратата, преди да ме е усетила, тръгнах на пръсти по коридора и надолу по стълбите, притеснена от видяното. От

всичките ми сестри Електра беше най-запалена по здравословния живот, затова се изненадвах, че пие алкохол толкова късно вечерта. Но навярно обичайните правила не важаха точно в този печален тежък момент.

Подтикната от внезапна нужда да почувствам татко близо до себе си, спрях на междустълбищната площадка и тръгнах към апартамента му.

Побутнах плахо вратата и очите ми плувнаха в сълзи, като видях високото единично легло, на което баща ми навярно бе издъхнал. Стаята му беше толкова различна от останалата част на къщата — функционална и скромно обзаведена, с гол полиран паркет, дървено легло и очукана нощна масичка от махагон. Върху нея седеше часовникът на татко. Спомних си колко ме впечатли, когато го видях за пръв път, като съвсем малка. Татко ми позволи да натискам ключа нагоре и надолу, пак нагоре и пак надолу, да изключи звънеца и да го пусна. А аз се кисках щастливо при всяко дрънчене.

— Трябва да го навивам всеки ден, иначе спира да работи — беше ми казал веднъж, докато го навиваше.

Сега не тиктакаше.

Прекоших стаята и седнах на леглото. Чаршафите бяха опънати и снежнобели, но въпреки това се пресегнах да докосна колосания памук на възглавницата, където за последно бе обронил глава.

Зачудих се къде ли беше старият му ръчен часовник „Омега Сиймастър“ и какво се беше случило с останалите предмети, които от погребалните бюра наричаха „лични вещи на покойния“. Спомних си как стоеше часовникът върху китката му със семплия си, елегантен златен циферблат и кожената каишка с прокъсана четвърта дупка. За една Коледа му бях купила нова и той обеща да я смени, когато старата се скъсаше съвсем, но така и не се случи.

Със сестрите ми често коментирахме, че Татко Солт можеше да си купи всеки часовник, хванал окото му, и да се облича само с бутикови костюми, но откакто го помнехме, носеше все едни и същи дрехи, поне на суша. Винаги комбинираше туиденото си сако със съвършено чиста снежнобяла риза, дискретни златни ръкавели с инициалите му и тъмни панталони с педантично изгладени ръбове отпред. Неизменно беше обут с лъснати до съвършенство кафяви кожени обувки. Всъщност, замислих се, отправяйки поглед към

махагоновите гардероб и скрин — единствените други мебели в стаята — вкусът му винаги бе граничил с пестеливостта.

Погледнах рамкираната снимка върху скрина — татко с всичките му дъщери на борда на „Титан“. Макар и тук да беше надхвърлил седемдесетте, личеше, че има физиката на много по-млад мъж. Висок, с бронзов тен и привлекателно зряло лице, набръчкано от широка усмивка; беше се облегнал на парапета на яхтата си, обграден от всички нас. След това очите ми намериха единствената картина, окачена на стената срещу тясното легло.

Станах и отидох да я огледам отблизо. Беше нарисувана с въглен скица на изключително красива млада жена, наглед около двайсетгодишна. Като се вгледах, установих, че в изражението ѝ се четеше тъга. Чертите ѝ бяха удивителни, но почти прекомерни за тясното ѝ, сърцевидно лице. Огромните ѝ очи бяха пропорционални на плътните ѝ устни, а от двете страни на устата си имаше трапчинки. Буйната ѝ къдрава коса се спускаше под раменете ѝ. В долния край на платното имаше автограф, но буквите не се различаваха.

— Коя си ти? — попитах жената от картината. — И кой е бил баща ми...?

Накрая въздъхнах и отидох да легна в леглото, свивайки се на кълбо. От очите ми се стичаха сълзи и мокреха възглавницата, която още ухаеше на чистия му, лимонов аромат.

— Тук съм, скъпи татко — пророних, — но ти къде си?

6.

Сутринта се събудих в леглото на татко, неотпочинала, но прочистена духовно. Дори не си спомнях кога бях заспала и нямах представа колко е часът. Станах и отидох да надникна през прозореца, установявайки, че изгледът от стаята му компенсираше скромния ѝ интериор. Навън беше разкошен ден и слънцето озаряваше гладката повърхност на езерото, което сякаш се простираше до безкрая в мъглите, обгърнали и лявата, и дясната му страна. Право напред се виждаше тучната зеленина на хълма, издигащ се от отсрещния бряг на езерото. И в тези броени секунди си припомних колко магическо място беше Атлантис.

Качих се в моята стая, взех си душ и излязох от банята с мисълта колко ли се тревожеше Тео, задето не му се бях обадила, че съм пристигнала. Облякох се набързо, грабнах лаптопа и изтичах до кухнята да взема телефона си, който бях тръгнала да търся миналата вечер. Имах няколко текстови съобщения от Тео и като ги зачетох, сърцето ми се стопли.

„Просто исках да проверя как си. Изпращам ти всичката си любов.“

„Лека нощ, скъпа Али. С теб съм в мислите си.“

„Не искам да те безпокоя. Обади ми се или пиши, когато можеш. Липсваш ми.“

Съобщенията му бяха изпълнени с любов и ненатрапчиви — дори не настояваше да му се обадя при първа възможност. Написах му отговор с усмивка, спомняйки си думите на татко — че можех да бъда каквото и с когото си поисках.

А точно сега исках да бъда с Тео.

Клаудия стоеше пред кухненския плот и бъркаше нещо в купа. Вместо поздрав ми предложи горещо кафе, което приех с благодарност.

— Аз ли слизам първа? — попитах я.

— Не, Ася и Кики вече тръгнаха към Женева с моторницата.

— Сериозно? — учудих се, отпивайки глътка тъмно ароматно кафе. — А другите още не са станали?

— Не знам, но не съм ги виждала — отвърна спокойно тя, продължавайки да бие сместа със силните си, вещи ръце.

Взех си пресен кроасан от сутрешното пиршество, сервирана в средата на дългата маса, и отхапах от изкусителния маслен сладкиш.

— Не е ли прекрасно, че можем да останем в Атлантис? Мислех, че ще се наложи да го продадем?

— Да, наистина е прекрасно. За всички ни. Искаш ли още нещо? — попита ме Клаудия, изсипвайки съдържанието на купата в тава, която сложи до печката.

— Не, благодаря.

Тя кимна, после свали престилката си и напусна кухнята.

В детството ни Клаудия беше също толкова неразделна част от Атлантис, колкото Мама и Татко Солт. Немският ѝ акцент я караше да звучи строго, но всички знаехме колко топло сърце носеше в гърдите си. Замислих се колко малко знаехме за миналото ѝ. Като деца, а после и като млади жени, не ни бе хрумвало да я разпитваме. Клаудия просто я имаше, като всичко останало в омагьосаната вселена на Атлантис.

После се замислих за координатите по обръчите на армиларната сфера и как тайните, скрити в тях, можеха напълно да разклатят всичко, което знаехме — и не знаехме — за себе си. Плашеща мисъл, но Татко Солт ни ги беше оставил с причина и трябваше да се доверя на решението му да го стори. Сега всяка от нас можеше да избере дали да разбули тайната зад тях, или не.

Взех един тефтер и химикал от бюфета и излязох през задната врата на кухнята, примижвайки срещу утринната светлина. Прохладният въздух веднага ме освежи, а докато вървах през ливадата, още нестоплената от слънцето трева милваше двете страни на стъпалата ми, свежа и росна. Градината тънеше в идиличен покой; само птичата песен и кроткият плисък на езерните води нарушаваха тишината ѝ.

Проследих стъпките си от миналата вечер, заобикаляйки къщата на път към тайната градина на татко. Не можех да откъсна поглед от множеството различни сортове рози, които, току-що отворили младите си пъпки, разпръсваха опияняващия си аромат из утринния въздух.

Златният глобус в центъра на армиларната сфера искреше под слънчевата светлина, вече достатъчно силна, че металните обръчи да хвърлят дебели сенки по златото. Избърсах с ръкав росата от обръча с

моето име и проследих гръцкия надпис с пръст, чудейки се какво ли значеше и преди колко ли време татко бе замислил всичко това.

Преписах внимателно координатите от всички обръчи, мъчейки се да не гадая къде ли щяха да отведат всяка от нас — особено мен. Но нещо ми направи впечатление. Преброих обръчите отново и пръстите ми докоснаха седмия. Върху него бе гравирана само една дума: „Меропа“.

— Липсващата ни седма сестра — пророних, питайки се защо ли татко бе решил да добави и нейното име към сферата, при положение че вече е било късно да ни я доведе.

„Толкова много загадки — помислих си на път обратно към къщата. — А няма кой да отговори на всичките ми въпроси.“

Като се върнах в кухнята с координатите, пуснах лаптопа и изядох още един кроасан, докато чаках интернет сигнала, който очевидно беше излязъл в почивка, оставяйки някой новак да го замества. Когато най-сетне благоволи да проработи, проучих кои са най-добрите сайтове за откриване на географски точки чрез координати и се спрях на „Гугъл Ърт“. Позамислих се с коя от нас да започна и реших да действам по възраст, но да оставя себе си за края. Затова въведох първо координатите на Мая и с нетърпение загледах как земното кълбо се завърта, разкривайки ми зададената точка.

— Я виж ти — пророних смаяно, — истински са.

Цял час се мъчих с колебливия интернет сигнал, но докато Клаудия се върне в кухнята, за да се заеме с обяда, бях успяла да си запиша данните за всички координати, с изключение на моите.

Накрая ги въведох, притаила дъх за един непоносимо дълъг момент, докато компютърът се опитваше да си свърши работата.

— Божичко! — смаях се, виждайки резултата.

— Казахте ли нещо? — попита Клаудия.

— Не, нищо — побързах да отвърна, докато записвах локацията в тефтера.

— Ще обядваш ли, Али?

— Да, с удоволствие, благодаря ти — отвърнах разсеяно, вгълбена във факта, че моите координати ме отвеждаха в музей на изкуството.

Нямаше логика, но пък и не ми се вярваше сестрите ми да намерят логика в своите резултати.

Тиги влезе в кухнята и ме поздрави със сърдечна усмивка.

— Само двете с теб ли ще обядваме?

— Май така излиза.

— Е, чудесно — коментира тя, носейки се към масата.

Колкото и странни да бяха духовните ѝ разбирания, докато я гледах как се настанява срещу мен, ѝ завиждах за вътрешния мир, произхождащ от безрезервната ѝ вяра, че животът е само част от съществуването ни, както тя самата обичаше да казва. Имах чувството, че свежестта на шотландските планини се бе пропила в чистата ѝ кожа и гъста кестенява коса, а душевното ѝ спокойствие сякаш намираше отражение в топлите ѝ кафяви очи.

— Как си, Али?

— Добре. А ти?

— Справям се някак. Да ти призная, усещам го край себе си. Сякаш... — тя въздъхна, прокарайки пръсти през лъскавите си къдрици — ... сякаш не си е отишъл.

— За жалост, Тиги, наистина го няма вече.

— Да, но това, че не виждаш никого, значи ли, че той не съществува?

— Според моите разбирания, да — отвърнах рязко; не бях в настроение за езотеричните схващания на Тиги.

Единственият начин, по който можех да преодоля загубата на татко, беше да се примиря с нея възможно най-скоро.

Клаудия прекъсна разговора ни, сервирайки салатата „Цезар“.

— Има достатъчно за всички ви, но ако другите не се появят, ще ядат от нея на вечеря.

— Благодаря ти. Между другото — подхванах, докато си сипвах от салатата, — преписах всички координати и разбрах как да ги проверявам в „Гугъл Ърт“. Искаш ли да разбереш какво стои зад твоите, Тиги?

— В даден момент. Но не сега. Изобщо има ли значение?

— Не съм сигурна, честно да ти кажа.

— Защото откъдето и да произхождам, Татко Солт и Мама се грижиха за мен и ме превърнаха в човека, който съм сега. Ще взема координатите и ако някой ден изпитам нужда да ги проуча, ще го

направя. Но просто... — Тиги въздъхна и усетих колебанието ѝ. — Май не искам да повярвам, че идвам от другаде. Татко Солт е мой баща и винаги ще си остане.

— Разбирам. Е, от чисто любопитство, според теб къде е Татко Солт, Тиги? — попитах, като започнахме да ядем.

— Нямам представа, Али, но определено не си е отишъл.

— Това в твоя свят ли е, или в моя?

— Има ли разлика? Е, поне за мен няма — поясни тя, преди да съм отговорила. — Всички сме просто енергия. Същото важи и за всичко около нас.

— Може и така да се гледа на нещата, предполагам — отвърнах, долавяйки циничния тон на гласа си. — Знам, че този начин на мислене ти помага, Тиги. Но точно сега, когато татко едва ни е напуснал, не мога да го възприема.

— Разбирам те, Али. Но цикълът на живота продължава, и то не само за нас, хората, а за цялата природа. Една роза разцъфва в пълната си прелест, после увяхва и на нейно място разцъфва друга. И Али — тя ме погледна с лека усмивка, — имам чувството, че независимо от тъжната новина, с теб се случва нещо красиво в момента.

— Наистина ли? — изгледах я подозрително.

— Да. — Тя се пресегна да хване ръката ми. — Просто му се наслаждавай, докато можеш. Както знаеш, нищо не е вечно.

— Да, знам — отвърнах отбранително. Прозорливият ѝ коментар ме бе накарал да се почувствам уязвима. Затова смених темата: — Кажеш ли сега как си ти?

— Ами, добре съм... — Тиги като че ли опитваше да убеди самата себе си. — Да, добре съм.

— Още ли с удоволствие бавиш сърните в резервата?

— Обожавам работата си. Пасва ми идеално, макар че нямам и секунда за себе си заради недостига на персонал. А като стана дума, наистина трябва да се връщам възможно най-скоро. Проверих какви полети има и заминавам още този следобед. С Електра ще тръгнем заедно към летището.

— Толкова скоро?

— Да, но така или иначе какво можем да правим тук? Сигурна съм, че татко би предпочел да се върнем към живота си, вместо да се самосъжаляваме.

— Права си — съгласих се. И за пръв път се замислих за бъдещето си отвъд тази съкрушителна празнина. — Аз пък трябва да участвам в Цикладската регата след няколко дни.

— Тогава върви, Али, сериозно — подкани ме тя.

— Май така ще направя — пророних.

— Е, трябва да си стягам багажа и да си взема довиждане с Мая. Струва ми се, че загубата ни засяга най-силно нея. Потресена е.

— Знам. Ето, вземи координатите си.

Дадох ѝ листа, върху който ги бях преписала.

— Благодаря.

Тя тръгна, но спря при кухненската врата и ми отправи състрадателен поглед.

— И не забравяй, че винаги можеш да ми се обадиш, ако почувстваш нужда през идните седмици.

— Благодаря, Тиги. Същото важи и за теб.

След като помогнах на Клаудия да раздига масата, се върнах в стаята си на горния етаж, чудейки се дали и аз да не напусна Атлантис. Тиги беше права: нямаше какво да направим оттук. А мисълта да се завърна във водата — и най-вече в обятията на Тео — ме тласна обратно към долния етаж, при лаптопа ми, за да проверя дали са останали свободни места за полет до Атина през следващите двайсет и четири часа. Като влязох в кухнята, заварих Мама да стои с гръб към мен пред прозореца, видимо потънала в мисли. Тя ме чу да влизам и се обърна с усмивка, но не и преди да зърна следите от тъга в очите ѝ.

— Здравей, *chérie*. Как се чувстваш днес?

— Чудя се дали да не се върна в Атина, за да участвам в състезанието край Цикладите, какъвто беше първоначалният ми план. Само дето не ми се иска да ви изоставям с момичетата. Особено Мая.

— Според мен е чудесна идея да се включиш в състезанието, *chérie*. Несъмнено точно това би те посъветвал баща ти. Не се безпокой за Мая. Аз съм до нея.

— Знам — отвърнах и се замислих, че макар да не ни беше истинска майка, едва ли някоя от нас би намерила по-любящ и отзивчив родител.

Станах и отидох да я прегърна силно.

— Не забравяй, че и ти винаги можеш да разчиташ на нас.

Качих се на горния етаж, за да дам на Електра нейните координати, преди да си е тръгнала. Като почуках на вратата ѝ, тя отвори, но не ме покани да вляза.

— Здравсти, Али. Стягам си багажа и нямам много време.

— Просто исках да ти донеса твоите координати от армиларната сфера. Заповядай.

— Май не ги искам. Така де, Али, какво го е прихванало баща ни? Сякаш си играе игрички с нас от отвъдното — коментира мрачно тя.

— Държал е да ни покаже откъде произхождаме, Електра, в случай че искаме да разберем.

— Тогавя защо просто не е постъпил като нормален човек? Можело е да ни напише всичко на хартия, вместо да ни праща на някакъв си шантав лов за родословни съкровища. Божичко, все той да държи юздите.

— Електра, моля те! Най-вероятно не е искал да ни разкрива всичко наведнъж, в случай че предпочетем да не научаваме. За това ни е оставил достатъчно информация сами да разберем, стига да поискаме.

— Е, аз не искам — заяви равнодушно тя.

— Защо си му толкова ядосана? — попитах я кротко.

— Не съм, просто... — Кехлибарените ѝ очи просветнаха от болка и недоумение. — Добре де. Ядосана съм му. Не мога... — Тя сви рамене, клатейки глава. — Не мога да го обясня.

— Добре, но вземи това за всеки случай. — Дадох ѝ листа. От опит знаех, че не бива да я притискам повече. — Не е нужно да правиш каквото и да било с координатите.

— Благодаря ти, Али. И извинявай.

— Не се безпокой. Сигурна ли си, че си добре, Електра?

— Ами... да, добре съм. А сега трябва да си стегна багажа. До после.

Вратата се затвори пред лицето ми и аз си тръгнах, съзнавайки, че ме е излъгала.

По-късно същия ден с Мая, Ася и Кики тръгнахме към кея, за да изпратим Електра и Тиги. Мая им даде преведените от гръцки цитати.

— Май и ние двете с Ася ще тръгваме скоро — обяви Кики, докато вървахме обратно към къщата.

— Така ли? Защо не поостанем още малко? — попита умолително Ася.

За пореден път ми правеше впечатление контрастът между двете: Ася, висока и почти слаботелесна, със сламеноруса коса и снежнобяла кожа; Кики, тъмнокожа и набита.

— Какъв е смисълът? Татко го няма вече, говорихме с адвоката, а и възможно най-скоро трябва да се върнем в Лондон, за да си намерим квартира.

— Права си — съгласи се Ася.

— А ти какво ще правиш в Лондон, докато Кики посещава курса? — попитах.

— Още не знам — отвърна Ася, надничайки към Кики.

— Мислеше да се запише на курс по приготвяне на кордон бльо — отговори Кики вместо нея. — Страхотна готвачка е.

Тя поведе Ася към къщата да проверят какви са полетите до „Хийтроу“ същата вечер и двете с Мая си разменихме угрижени погледи.

— Не го казвай — въздъхна Мая, като се отдалечиха. — Знам.

Тръгнахме към входната тераса, споделяйки тревогите си около взаимоотношенията между Ася и Кики. Открай време бяха обезпокоително неразделни. Надявах се покрай курса на Кики двете да се поотчуждят поне малко.

Направи ми впечатление колко е пребледняла Мая и се досетих, че не беше обядвала. Затова ѝ казах да седне на терасата, а аз влязох в кухнята да намеря Клаудия и да я помоля да ѝ приготви нещо за хапване. Клаудия ми отвърна с разбиращ поглед и веднага се зае да ѝ прави сандвичи.

— Мая, не искам да ти досаждам, но случайно да си отворила твоето писмо снощи? — попитах деликатно, като се върнах при сестра си.

— Да, отворих го. Е, не снощи, а тази сутрин.

— И очевидно те е разстроило.

— Първоначално да, но вече съм добре, Али, наистина — увери ме Мая. — Ами ти?

Тонът на гласа ѝ внезапно стана остър и осъзнах, че не бива да я разпитвам повече.

— И аз отворих моето — отвърнах вместо това. — Беше красиво и ме разплака, но и повдигна духа ми. Цяла сутрин издирвам координатите в интернет. Вече знам откъде идва всяка от нас. Имаше и малко изненади — добавих, докато Клаудия сервираше чиния със сандвичи пред Мая, оттегляйки се бързо.

— Знаеш къде точно сме родени? Къде съм родена аз? — попита колебливо тя.

— Да, или поне къде ни е намерил татко — поясних. — Искаш ли да знаеш, Мая? Мога да ти кажа още сега, или да те оставя сама да откриеш.

— Ами... не съм сигурна.

— Тогава ще кажа само, че татко определено е видял много свят — пошегувах се неловко.

— Тоест вече знаеш откъде си ти? — попита ме тя.

— Да, макар че още не мога да го проумея.

— Ами останалите? Поискаха ли да узнаят кои са родните им места?

— Не, но им обясних как да проверят координатите в „Гугъл Ърт“. Искаш ли да обясня и на теб? Или направо да ти кажа? — предложих.

— В момента наистина не знам какво искам — отвърна тя, свеждайки красивите си очи.

— Е, както вече споменах, не е сложно да провериш сама.

— В такъв случай ще го направя, когато се почувствам готова — заяви Мая.

Предложих да ѝ напиша на лист как да провери координатите сама, но се съмнявах, че ще намери смелост да го стори.

— А ти намери ли време да преведеш гръцките цитати от армиларната сфера? — попитах я после.

— Да, готови са.

— Е, умирам от нетърпение да разбера какво е избрал татко за мен. Ще ми кажеш ли?

— Не си го спомням точно, но ще отида в белведера да ти го препиша — отвърна Мая.

— Май излиза, че двете с теб можем да подсигурием на сестрите ни информацията, която ще им е нужна, ако решат да опознаят миналото си.

— Така е, но може би е твърде рано да решим дали искаме да се върнем назад и да проследим уликите от татко.

— Вероятно си права — въздъхнах, замислена за Тео и предстоящите седмици. — Пък и скоро започва регатата около Цикладските острови и ще трябва възможно най-скоро да се върна при екипа си. Откровено казано, Мая, след онова, което видях преди няколко дни, ще ми е трудно отново да изляза в морето.

— Предполагам. Но ще се справиш. Сигурна съм — увери ме тя.

— Надявам се. Да ти призная, никога досега не съм се притеснявала преди състезание.

Изпитах известно облекчение, споделяйки го на глас с голямата си сестра. В момента, замислех ли се за Цикладите, единствената картина, която изникваше в съзнанието ми, беше татко в оловния си ковчег на океанското дъно.

— Години наред влагаш цялата си енергия във ветроходството, Али, така че не позволявай на това да ти попречи. Направи го заради татко. Той не би искал да загубиш самоувереността си — насърчи ме Мая.

— Права си. Както и да е, ще се справиш ли тук сама?

— Разбира се. Моля те, не се тревожи за мен. Имам си Мама и работата ми. Всичко ще е наред.

Докато помагах на Мая със сандвичите, я накарах да ми обещае, че ще поддържа връзка и я поканих на разходка с яхтата ми по-нататък през лятото, макар и да знаех, че няма да дойде.

Кики се появи на терасата.

— Успяхме да си резервираме две места за полета до „Хийтроу“. След час Крисчън ще ни заведе до летището.

— В такъв случай ще проверя дали не мога да се кача на някой полет до Атина и да тръгна с вас. Не забравяй да ми препишеш превода на гръцкия цитат, Мая — напомних на голямата си сестра и тръгнах към лаптопа.

След като си резервирах билет за вечерния полет до Атина в последния момент, стегнах набързо багажа си. Оглеждайки стаята си, за да се уверя, че не съм забравила нещо, мярнах флейтата си, скътана в защитния ѝ калъф върху полицата. От дълго време не я бях вадила. И понеже татко я споменаваше в писмото си, реших да я взема. Тео беше казал, че би се радвал да чуе как свиря на флейта и ми хрумна, че след малко упражнения, може пък да му посвиря. После слязох на долния етаж, за да си взема довиждане с Мама.

Тя ме прегърна силно и ме целуна по двете бузи.

— Грижи се за себе си, *chérie*, и ми ела на гости, когато можеш.

— Разбира се, Мама — обещах ѝ.

После двете с Мая тръгнахме заедно към кея.

— Успех на състезанието — пожела ми тя и ми даде плика с преведения цитат от татко.

Прегърнах я за последно и се качих на моторницата, където вече ме чакаха Кики и Ася. Всички помахаме на Мая, докато Крисчън ни отдалечаваше от кея. Като полетяхме през езерото, се замислих как Татко Солт все ми беше повтарял, че човек не бива да гледа назад. Но знаех, че ще поглеждам назад, отново и отново; назад към загубеното ни минало.

Оставих Кики и Ася и се оттеглих на кърмата, стиснала в ръце плика от Мая. Нямахше по-подходящо място да прочета думите на татко от Женевското езеро, където двамата бяхме плавали безброй пъти. Отворих плика и извадих листа от вътре.

В моментите на слабост ще откриеш най-голямата си сила.

И докато Атлантис оставаше в далечината, скрит зад високите дървета, се молах посланието на татко да проникне в душата ми и да ме дари със смелост да продължа напред.

7.

Тео ми беше писал, че ще ме посрещне на атинското летище. Като излязох от салона за пристигащи пасажери, той тръгна към мен с тревожно изражение на лице и ме прегърна сърдечно.

— Скъпа, толкова се притеснявах за теб. Как си? Горкичката ми, сигурно си съкрушена. И си отслабнала — добави, опипвайки ребрата ми.

— Добре съм — отвърнах непоколебимо и вдишах прекрасния му, утешителен аромат.

Той взе раницата ми и двамата излязохме в задушния мрак на юлската вечер.

Качихме се в такси с лепкави седалки и миризма на застоял тютюн, очевидно на път към някой хотел край пристанището на Фалиро, откъдето започваше Цикладската регата.

— Напълно сериозно говоря, че ако не ти е до състезания, ще се справим и без теб — повтори Тео, докато се придвижвахме по улиците на града.

— Не знам дали да го приемам като комплимент, или като обида — отвърнах.

— Определено е комплимент, като се има предвид, че си ключова част от екипажа. Но понеже те обичам, не искам да се чувстваш под натиск.

„Обичам те.“ Всеки път, когато изрече тези думи така непринудено, усещах малка тръпка. А сега седеше до мен, държеше ръката ми и ги повтаряше. Аз също го обичах заради прямотата му и това, че не си играеше игрички. Както ми беше казал веднъж, по време на онези прекрасни дни на борда на „Нептун“, преди да чуя за смъртта на Татко Солт, разбиех ли сърцето му, щеше да си намери друго.

— Знам, че точно това би искал татко. Пак да се кача на някоя лодка и да си върна живота, вместо да се давя в тъга. И да спечеля, разбира се.

— Али. — Той стисна ръката ми. — Ще спечелим в негова чест. Обещавам.

Когато на следващата сутрин се качих на борда на яхтата „Ханзе“, за да започнем последните дни на подготовка, съотборниците ми също бяха заредени с хъс за победа. И останах трогната, че всеки от тях се стараше да ме улесни възможно най-много. Цикладската регата не беше толкова тежка, колкото други състезания, в които бях участвала: траеше общо осем дни, но с двайсет и четири часова прекъсване и почивка на всеки от островите.

Тео беше забелязал, че нося флейтата от вкъщи.

— Защо не я вземеш на борда? Може да ни правиш серенада, за да ни стимулираш — беше предложил.

Докато летяхме по водата, къпейки се в разкошното слънце на първия ни състезателен ден, вдигнах инструмента до устните си с усмивка за Тео и се впуснах в импровизирана духовна версия на „Фантазия върху тема от Томас Галис“, композиция, прочула се покрай епичния мореплавателски филм „Господар и командир“. Тео ми се усмихна от мястото си пред щурвала, доловил закачката ми, и насочи яхтата към пристанището на Милос. Момчетата ме аплодираха любезно и имах чувството, че по свой начин бях отдала почест на Татко Солт.

Спечелихме неоспорвано първата отсечка от състезанието, за втората финиширахме трети, а за третата — втори. И така си разделихме първото място с един гръцки екипаж. На предпоследната вечер от регатата акостирахме в пристанище Финикас на Сирос, малък идиличен остров, чиито обитатели бяха организирали тържествено посрещане за всички екипажи. След вечеря Тео ни събра за няколко думи.

— Господа — и дама — знам, че не обичате да прекъсвам гуляите ви, но капитанът ви нарежда да си легнете рано. Докато конкуренцията — той кимна към гръцките моряци, които, видимо подпийнали, танцуваха сиртаки под акомпанимента на мандолина, — се весели, ние ще се насним едно хубаво и на сутринта ще се качим на борда готови за победа. Става ли?

Чуха се няколко неодобрителни стона, но всички се прибраха послушно по каютите.

Заради близостта, в която живеехме със съотборниците си, двамата с Тео си бяхме изградили нощна рутина, така че да си откраднем малко време заедно, без да събуждаме подозрение. Като единствена жена на борда, ми бяха отстъпили една малка самостоятелна каюта на носа; Тео пък спеше на пейка в камбуза-всекидневна.

Изчаквах да чуя, че останалите минават през тясната съблекалня с мивка и тоалетна. А след като всичко утихнеше, се качвах на горната палуба под прикритието на тъмнината, където Тео веднага ме придърпваше в топлата си прегръдка и си позволявахме петминутна напрегната интимност, досущ като тийнейджъри, боящи се да не ги спипат родителите им. След това, за да си осигуря алиби, в случай че някой ме чуеше да се промъквам в мрака, слизах на пръсти до камбуза, грабвах шише студена вода от хладилната чанта и се връщах в каютата си, трясвайки шумно вратата след себе си. И двамата бяхме сигурни, че се справяме отлично с театъра и никой от съотборниците ни не подозира какво се случва помежду ни. Когато Тео ме придърпа в обятията си в нощта преди финала, усетих повече страст в целувките му за лека нощ.

— Божичко, дано си готова да прекараш поне двайсет и четири часа в леглото с мен заради всичките мъки, които преживях през последните дни — простена той.

— Тъй вярно, капитане. На вашите услуги. Но хич не ми се струва справедливо да пращаш всички моряци по леглата рано-рано, а ти самият да пренебрегваш собствената си заповед — прошепнах в ухото му, отлепвайки шарещата му ръка от лявата си гърда.

— Права си, естествено. Върви тогаз, Жулиета, пред взора ми недей стоя, инак, о, небеса, не ще успее да сдържа похотта си.

Изкисках се, целунах го за последно и се изтръгнах от прегръдката му.

— Обичам те, скъпа. Приятни сънища.

— И аз те обичам — прошепнах в отговор.

Дисциплинарната тактика на Тео отново пожъна успех. Последната отсечка от регатата протече в напрегнато съревнование с гръцкия отбор, но както Тео коментира триумфално, когато в събота

чухме финалния изстрел в пристанището на Волиагмени цели пет минути преди тях, сигурно узото им е изиграло лоша шега. На заключителната церемония съотборниците ми сложиха победната корона от лаврови листа върху моята глава сред фотографски светкавици и шампанско. Когато бутилката стигна до мен, я вдигнах във въздуха и безмълвно казах на Татко Солт, че победата ни е в негово име. Казах му и че ми липсва.

На празничната маса Тео ме хвана за ръката и ме вдигна на крака.

— Първо на първо, искам да вдигнем тост за Али. Предвид обстоятелствата, мисля, че се справи впечатляващо.

Момчетата отвърнаха с радостни възгласи и искрената им сърдечност ме накара да се просълзя.

— И второ, искам да предложа на всички ви място в екипажа ми за „Фастнет“ през август. Ще бъде първото състезание на „Тигрицата“. Някои от вас може да са чували за нея: чисто нова яхта, която току-що излезе на пазара. Само един поглед ми беше достатъчен да се убедя, че ще ни отведе към още една победа. Е, какво ще кажете?

— „Тигрицата“? — възкликна Роб. — Брой ме!

Останалите момчета се присъединиха въодушевено към него.

— Предложението важи ли и за мен? — попитах го тихо.

— Естествено, Али.

После Тео се обърна към мен, прегърна ме и ме целуна силно по устата.

Това предизвика още един залп от аплодисменти и ликуващи възгласи и аз се откъснах от Тео, изчервявайки се до корените на косата ми.

— Това е последното нещо, което исках да ви обявя. Май с Али станахме двойка. И ако на някой не му харесва, да се обърне към мен, ясно?

Момчетата вдигнаха отегчено вежди.

— Стари новини — въздъхна Роб.

— Да, какво толкова? — добави Гай.

Двамата изгледахме смаяно съотборниците си.

— Знаели сте? — учуди се Тео.

— Прощавай, капитане, но през последните дни живеехме глава до глава, и тъй като никой друг още не е имал удоволствието да

докосне задника на Ал, без да изяде някой лакът, нито да получи целувка за лека нощ, не ни трябваше много да се досетим — обясни Роб. — Знаем от самото начало. Съжалявам.

— Аха — скалъпи Тео, притискайки ме още по-силно в прегръдките си.

— Намерете си стая! — извика Гай сред неприличните коментари на останалите ни съотборници.

Тео ме целуна отново, а на мен ми се искаше да пропадна през пода от срам. Май любовта наистина беше сляпа.

Затова наистина си „намерихме стая“ — хотелска стая във Волиагмени. Тео спази обещанието си и ни държа в леглото цели двайсет и четири часа. Междувременно обсъждахме плановете си за „Фастнет“ и след това.

— Е, ще успея ли да те кача на „Тигрицата“?

— Да, вече съм свободна. През август с Татко Солт и сестрите ми обикновено тръгнахме с „Титан“ на ежегодната ни почивка, но... — Преглътнах сухо и побързах да продължа: — А през септември, ако мина финалните квалификации, се надявам да започна тренировки с швейцарския екип за олимпиадата в Пекин.

— Аз ще участвам с американците.

— Несъмнено ще сте голяма конкуренция, но няма да ви дадем победата лесно — пошегувах се.

— Благодаря, драга мадмоазел. Дано оправдая очакванията ви. — Тео ми се поклони театрално. — А какви са плановете ти за идните няколко дни? Смятам да се оттегля в лятната вила на семейството ми за заслужена почивка. Намира се само на няколко часа по вода оттук. После, разбира се, потеглям към остров Уайт, за да започна подготовката за „Фастнет“. Искаш ли да ме придружиш?

— За почивката или за състезанието питаш?

— И за двете. Макар че, ако мога да сменя тона за момент, знам, че си опитен мореплавател, но „Фастнет“ е друг вид състезание. Участвах в последното, преди две години, и едва не загубихме един от съотборниците ни, Мат, заобикаляйки Скалата. Вятърът буквално го издуха от яхтата. Много е опасно и... — Тео вдиша дълбоко. — И откровено казано, започвам да се чудя дали беше добра идея да те каня.

— Защо? Защото съм момиче?

— За бога, Али, стига с тези комплекси! Разбира се, че не е заради това. Просто те обичам и никога няма да си простя, ако ти се случи нещо. Както и да е, ще го измислим през следващите дни. За предпочитане с питие в ръка на някоя тераса с изглед към морето. Утре сутринта трябва да върна състезателната яхта на собственика ѝ в пристанището, където съм оставил и „Нептун“, така че може веднага да потеглим. Как ти звучи?

— Всъщност си мислех, че трябва да се върна у дома — отговорих. — За да бъда с Мама и Мая.

— Напълно ще те разбера, ако така решиш. Макар че не мога да скрия егоистичното си желание да дойдеш с мен. Струва ми се, че и двамата ни чака натоварена година.

— Наистина ми се иска да дойда, но първо ще трябва да се обадя на Мама и да проверя дали всичко е наред.

— Защо не го направиш, докато аз си взема душ?

Тео ме целуна по главата, скочи от леглото и тръгна към банята.

Като се обадих, Мама ме увери, че в Атлантис всичко е спокойно и няма никакъв смисъл да се връщам.

— Отиди да си починеш, *chérie*. И бездруго Мая ще отсъства известно време.

— Сериозно? Много съм изненадана — коментирах. — Но не ти ли е самотно? Обещавам, че този път телефонът ми ще е включен през цялото време, за да можеш да ми се обаждаш.

— Добре съм и няма да те безпокоя, *chérie* — отвърна стоически тя. — За жалост най-лошото вече се случи.

Като затворих телефона, ме обзе внезапна тъга, както се случваше всеки път, спомнех ли си, че татко вече не е сред нас. Мама обаче имаше право. Най-лошото наистина се беше случило. И за пръв път ми се искаше да принадлежах към религия с установена идеология за печалния период след смъртта на близък. Макар и някога да бях смятала подобни идеологии за архаични, сега разбирах, че всъщност са ритуал, създаден, за да помага на хората в най-мрачните мигове на скръбта.

На следващата сутрин с Тео напуснахме хотела и стигнахме пеша до пристанището.

След като със собственика на яхтата „Ханзе“ вдигнахме тост на борда ѝ по случай победата ни — която толкова го радваше, че вече

говореше с Тео за бъдещи регати — се разходихме по пристанището и се качихме на „Нептун“. Преди да отплаваме, Тео зададе курса ни на навигационната система. Отказа да ми разкрие къде точно отиваме и докато извеждаше яхтата от пристанището на Волиагмени, насочвайки я към открито море, аз се заех да зареждам хладилника и хладилната чанта с бира, вода и вино.

Докато плавахме по спокойните аквамаринови води, колкото и да се стараех да отдам вниманието си на красотата край нас, противоречивите емоции, които бях изпитала на последното ни пътешествие на борда на „Нептун“, преследваха съзнанието ми. Замислях се колко прилики имаше между Татко Солт и любовника ми: и двамата обичаха мистериите и определено настояваха да държат нещата в свои ръце.

И докато размишлявах дали не се бях влюбила в отражение на баща си, усетих яхтата да забавя хода си и чух котвата да се спуска. Когато Тео дойде на палубата при мен, реших да не споделям последните си мисли с него. Като знаех колко си пада по психоанализата, сигурно нямаше да ме остави на мира.

Докато пийвахме студена бира и хапвахме салата със сирене фета и пресни маслини, които бях купила от една сергия на пристанището, разказах подробно на Тео за армиларната сфера с гравирани по нея цитати и координати. И за писмото на Татко Солт.

— Е, очевидно е бил подготвен. Сигурно отдавна е започнал с планирането.

— О, да, такъв човек беше. Държеше всичко да е организирано като под конец.

— Мой тип човек — коментира Тео, потвърждавайки мислите ми отпреди малко. — Аз също съм приготвил завещанието си и дори съм оставил инструкции за погребението ми.

— Не говори така — потреперих аз.

— Извинявай, Али, но моряците играем опасна игра и нищо не се знае.

— О, татко много би те харесал. — Надникнах към часовника си, за да сменя бързо темата. — Не трябва ли да потегляме, за да стигнем накъдето сме тръгнали?

— Скоро. Искам да пристигнем в точно определен момент. — Тео ми се усмихна потайно. — Плува ли ти се?

Три часа по-късно, докато залязващото слънце обливаше небето над един малък остров с наситеното си оранжево сияние и багреше варосаните стени на къщите по крайбрежието, разбрах защо Тео бе държал да изчакаме.

— Виждаш ли? Не е ли приказно? — пророни, праметнал ръка през раменете ми, докато с другата вкарваше яхтата в малкото пристанище.

— Да — потвърдих, любувайки се на слънчевите лъчи, които се просмукваха през облаците като жълтък, плавно изливащ се от счупената си черупка. — Татко все разправяше, че гръцките залези били най-живописните в света.

— Поредното нещо, за което щяхме да постигнем единодушие — каза Тео и ме целуна нежно по врата.

И предвид заключението ми отпреди няколко часа, реших в никакъв случай да не подхващам темата за вкусовете на Татко Солт по време на почивката ни.

— Ще ми кажеш ли къде се намираме? — попитах, като влязохме в пристанището и едно смугло момче се спусна да хване въжето, което му хвърлих от борда.

— Има ли значение? Като му дойде времето, ще разбереш. Засега да го наречем просто „Някъде“.

Очаквах, че ще влачим раниците си нагоре по стръмния хълм и останах безкрайно изненадана, когато Тео ми каза, че ги оставяме в яхтата. След като заключихме кабината, слязохме на пристанището и Тео плати на момчето няколко евро за помощта му. После ме хвана за ръката и ме поведе към редица мотопеди. Извади ключе от джоба си и отключи катинар, който освободи увъртаната около едното мотопедче тежка метална верига.

— Гърците са прекрасни хора, но икономиката им е в доста отчаяно състояние в момента, затова е добре да се взимат предпазни мерки. Не ми се ще някой път да заваря моторетката без гуми. Качвай се — покани ме той и аз се подчиних неохотно, със свито сърце.

Мразех мотопеди. След като завърших гимназия, по съвет на Татко Солт тръгнах на околосветско пътешествие с две приятелки, Мариел и Хелен. Започнахме от Далечния изток и посетихме Тайланд, Камбоджа и Виетнам. На път към Европа, където си бях намерила лятна работа като сервитьорка на остров Кинтос, прекосихме Турция с

мотопеди под наем. Докато карахме от летището на Бодрум към Калкан, Мариел не прецени правилно един остър завой и катастрофира.

Никога няма да забравя как намерих привидно безжизненото ѝ тяло в шубрака край близкия хълм и се изправих отчаяно насред пътя да чакам някоя кола, за да се помоля за помощ.

Само дете никой не се появи и накрая се обадох на единствения човек, от когото бях сигурна, че ще получа съвет. Обясних на Татко Солт какво е станало, а той ми каза да не се безпокоя и че идвала помощ. След мъчително половинчасово чакане до нас кацна хеликоптер с парамедик, който откара и трите ни до болница в Даламан. Мариел оцеля с разбит таз и три счупени ребра, а ударът по главата до ден-днешен ѝ причиняваше жестоки мигрени.

Като седнах зад гърба на Тео същата вечер, при положение че не бях припарвала до мотопед от катастрофата на Мариел, стомахът ми подскочи от ужас.

— Готова ли си? — попита ме той.

— Доколкото е възможно — пророних, стисвайки го като менгеме през кръста.

Докато лъкатушихме по тесните улици на „Някъде“, реших, че ако Тео се окажеше безразсъден шофьор, наумил си да ме впечатли, щях да го накарам да спре, за да сляза. Но въпреки че караше спокойно, аз се возех със затворени очи нагоре по стръмния пращен път. Накрая, след като се бяхме катерили цяла вечност — поне според моите възприятия, макар че навярно бяха по-малко от петнайсетина минути — усетих да натиска спирачката. Моторетката се килна на една страна, той стъпи на твърда земя и изгаси двигателя.

— Е, пристигнахме.

— Радвам се.

Отворих очи, разтреперана от облекчение, и се съсредоточих в слизането от седалката.

— Не е ли прекрасно? — рече във възхвала Тео. — Да, по пътя има чудни гледки, но според мен това е черешката на тортата.

Тъй като бях пропътувала цялото разстояние със затворени очи, не знаех за какви гледки говори. Той ме хвана за ръката и ме поведе през груба суха трева към осеян с древни маслинови дървета склон,

който се спускаше стръмно към морето. Кимнах утвърдително — наистина беше прекрасно.

— Къде отиваме? — попитах, докато Тео ме водеше през маслиновата горичка.

Не виждах нито една къща пред нас. Само стар обор, навярно скован за козите.

— Там. — Той посочи към хамбара и се обърна към мен. — Свидният ми дом. Чудесен е, нали?

— Ами... да...

— Али, страшно си бледа. Добре ли си?

— Да — уверих го.

Като стигнахме до обора, се зачудих кой ли от двамата ни бе загубил разсъдъка си. Ако наистина наричаше тази съборетина свой „дом“, то дори да ми се наложеше да извървя пеша обратния път в тъмницата, щях. За нищо на света нямаше да прекарам нощта на такова място.

— Знам, че прилича на барака в момента, но я купих наскоро и исках първо ти да я видиш, и то по залез. Има много работа по нея, а и тук трудно се издава строително разрешение — продължи той, отваряйки прогнилата дървена врата, за да влезем.

През огромната дупка в покрива се виждаха първите звезди в притъмнялото небе. Помещението беше пропито с миризма на кози, която накара и бездруго изстрадалия ми стомах да се преобърне отново.

— Какво ще кажеш? — попита ме той.

— Прав си за гледката, прекрасна е.

Докато слушах Тео как обяснява, че наел архитект, каква кухня щял да направи, и колко голяма всекидневна, и тераса с изглед към морето, поклатих безпомощно глава и излязох навън, тъй като не можех да понасям повече миризмата на кози. Изтичах през твърдата суха пръст и успях да свърна зад ъгъла на обора, преди да се превия надве, мъчейки се да повърна.

— Али, какво има? Пак ли ти прилоша?

Тео се появи бързо до мен и сложи ръка на гърба ми, докато клатех нещастно глава.

— Не, добре съм. Просто... просто...

После седнах в тревата и зарихах като малко момиченце. Разказах му за катастрофата с мотопед и колко много ми липсва татко и му се извиних, задето ме вижда в такова състояние.

— Али, аз трябва да ти се извиня. Аз съм виновен. Изтощена си от състезанието и скръбта по баща си. Толкова добре се преструваш на невредима, че дори аз, с моите психоаналитични способности, успях да се изложя. Веднага ще се обадя на един приятел, който ще дойде да ни вземе с кола.

Твърде уморена да споря с него, останах седнала в тревата, докато Тео говореше по мобилния си телефон. Морето под нас вече поглъщаше слънцето и като се поуспокоих, реших, че Тео наистина имаше право. Гледката наистина беше зашеметяваща.

След десетина минути вече се возех бавно надолу по хълма в изключително старо волво, карано от също толкова стар мъж на име Креон. Тео ни следваше с мотопеда. На половината слизане колата свърна вдясно и продължи по друг пращен бабунест път, който също наглед не водеше никъде. Този път обаче, като стигнахме края му, видях приветливите светлини на красива къща, кацнала на ръба на една скала.

— Чувствай се като у дома си, скъпа — каза Тео, въвеждайки ме в просторен вестибюл. Тъмноока жена на средна възраст дойде да го прегърне топло, нареждайки ласкаво на гръцки. — Ирене е икономката ни — представи я той. — Тя ще те заведе в стаята ти и ще ти приготви ваната. Аз ще слеза до пристанището с Креон, за да взема багажа ни от яхтата.

Ваната се намираще на тераса, изсечена — като останалата част от къщата — в нащърбената скала, която се спускаше отвесно към пенливото море. След като се поглезих в топлата ароматна вода, излязох от ваната и се върнах боса в разкошната просторна спалня. После тръгнах да разузнавам и се озовах в изискано обзаведена всекидневна с изход към грамадната главна тераса с невероятен изглед и басейн, сливащ се с панорамата, на който дори олимпийски плувец не би се присмял. В крайна сметка установих, че цялата къща ми напомня на Атлантис, но издигнат в небесата.

След това, загърната в мек памучен халат, който намерих на леглото, седнах в един от удобните тапицирани столове на терасата. Ирене се появи с бутилка бяло вино в лед и две чаши.

— Благодаря.

Отпих от виното, загледана в звездното небе. Радвах се на лукса след няколкодневното мореплаване. А и вече знаех, че дойдеше ли време да го заведа в Атлантис, Тео щеше да се чувства в свои води. Много пъти в миналото, когато някой от съучениците ми ни гостуваше у дома или на борда на „Титан“, забелязвах как страхопочитанието към начина ни на живот смазваше привичната им общителност. А при следващата ни среща усещах в отношението им към мен нещо, което сега определях като враждебност, и приятелството ни никога не продължаваше постарому.

За щастие с Тео не очаквах да имам подобни грижи. Семейството му очевидно живееше не по-скромно от моето. Досмеша ми при мисълта, че въпреки това и двамата бяхме прекарали поне три четвърти от животите си в задушни каюти с твърди койки и се бяхме радвали, ако в душкабината тръгнеше поне струйка вода — била тя топла, или студена.

Усетих ръка върху рамото си, а после и целувка по бузата.

— Здравей, любов моя. По-добре ли си?

— Да, много по-добре, благодаря. Няма нищо по-хубаво от топла вана след няколкодневно състезание.

— Така е, няма — съгласи се Тео, наливайки си чаша вино, и седна срещу мен. — И аз мисля да се отдам на същото. Още веднъж, Али, извинявай. Ставам много праволинеен, когато си поставя някаква задача. Просто държах да ти покажа бъдещия си дом.

— Няма нищо. Сигурна съм, че като приключиш с него, ще изглежда прекрасно.

— Е, не чак като този, но поне ще си е лично мой. А понякога — сви рамене той — това е най-важно, не смяташ ли?

— Откровено казано, никога не ми е хрумвало да създавам свой собствен дом. Толкова често съм по състезания, че ми се струва някак безсмислено да свивам гнездо, при положение че винаги мога да се връщам в Атлантис. Пък и моряците припечелваме толкова малко, че не бих могла да си позволя кой знае какво.

— Затова и си купих обор за кози — съгласи се Тео. — Но пък и не виждам смисъл да отричаме, че и двамата винаги сме имали спасителна мрежа, която да ни улови, ако паднем. Аз лично

предпочитам да умра от глад, вместо да прося подаяния от баща ми. Охолният живот си има своя цена, не мислиш ли?

— Може и така да е, но едва ли някой би ни съжалил.

— Не твърдя, че заслужаваме състрадание, Али, но противно на материалистичните възгледи на съвременния свят, аз не вярвам, че парите решават всички неща. Да вземем баща ми за пример. Изобрети компютърен чип, който го направи мултимиллионер на трийсет и пет годишна възраст, тъкмо на колкото съм аз сега. През цялото ми детство ми повтаряше колко труден живот водел като млад и колко трябвало да съм благодарен за своя. Естествено, няма как да знам какво му е било, защото аз самият съм отраснал в охолство. Все едно кръгът се затваря: баща ми не е имал нищо на свое име и е бил мотивиран да постигне нещо в живота си, докато аз съм имал от всичко в изобилие, заради което пък той ми втъпява чувство на вина. Затова цял живот се мъча да оцелявам без негова помощ, вечно съм без пукната пара и имам чувството, че така и не постигнах очакванията му. И с теб ли е било така? — попита ме той.

— Не, макар че Татко Солт определено ни е научил каква е цената на парите. Обичаше да казва, че сме родени да бъдем себе си и трябва да се стремим да постигнем възможно най-доброто. Винаги съм знаела, че се гордее с мен, особено заради плаването. Сигурно защото ни беше обща страст. Макар че ми беше написал нещо доста странно в последното си писмо. Загатва, че съм загърбила музикалната си кариера, за да угодя на него, ставайки професионален моряк.

— А вярно ли е?

— Не бих казала. Обичах и двете неща, но тъй като имах възможност да се развивам в тази насока, избрах нея. Така е в живота, не смяташ ли?

— Аха — съгласи се Тео. — Интересното е, че аз съм смесица от двамата си родители. Имам и от техническия нюх на татко, и от любовта на майка ми към мореплаването.

— Е, тъй като аз съм осиновена, нямам никаква представа какви гени съм наследила. Продукт съм на възпитанието, не на природата си.

— В такъв случай няма ли да ти е интересно да научиш дали гените ти също не са изиграли роля в живота ти дотук? Може някой ден да разследваш уликите, оставени ти от баща ти, и да разбереш

откъде произлизах. Прекрасно антропологическо изследване би се получило.

— Несъмнено — отвърнах, потискайки прозявката си, — но сега съм твърде уморена да мисля за това. А ти миришеш на кози. Крайно време е да се изкъпеш.

— Права си. На път към банята ще помоля Ирене да сервира вечеря. Връщам се след десетина минути.

Тео ме целуна по носа и напусна терасата.

8.

След първоначалния страстен шемет в началото на връзката ни, през лежерните няколко дни в „Някъде“ с Тео успяхме да се опознаем истински. Осъзнах, че споделям с него неща, за които не бях продумвала на никого. Дребни, незначителни подробности, а в същото време важни за мен. Тео ме изслушваше с пълното си внимание, вперил нетрепващ зелен поглед в мен. И някак успяваше да ме накара да се чувствам по-обичана от всякога в живота ми дотогава. Най-голям интерес проявяваше към историите за Татко Солт и сестрите ми — „луксозното сиропиталище“, както наричаше Атлантис.

Едно знойно утро, когато въздухът беше толкова застоял, че и двамата с Тео очаквахме гръмотевична буря, той дойде при мен на канапето в единия сенчест ъгъл на терасата.

— Къде се загуби? — попитах го, като седна.

— За жалост провеждах изключително сучен конферентен разговор със спонсора ни за „Фастнет“, отборния мениджър и собственика на „Тигрицата“. Докато те обсъждаха семантични дилеми, аз драсках по тефтера си.

— Така ли?

— Аха. Пробвала ли си някога да правиш анаграми от името си или да го пишеш отзад напред? Получи се много шантава дума — заяви той с усмивка. — „Оет“.

— Естествено, че съм пробвала и резултатът беше също толкова шантав. „Ила“.

— А с фамилията си правила ли си анаграми?

— Не — отвърнах, чудейки се накъде бие.

— Добре. Е, аз пък обичам да си играя с думите и ей сега, докато се чудех какво да правя по време на конферентния разговор, се заиграх с твоята фамилия.

— И?

— Ами, знам, че съм краен педант и си падам по мистериите, но разбирам и малко от гръцка митология, тъй като изучавах класически

науки в Оксфорд и прекарвам тук всяко лято още от детството си — обясни Тео. — Може ли да ти покажа на какво се натъкнах?

— Щом настояваш — отвърнах и той ми даде лист с няколко думи.

— Виждаш ли какво се получава от „Д’Аплиез“?

— Плеади^[1] — произнесох думата, написана под фамилното ми име, която Тео очевидно бе образувал от „Д’Аплиез“.

— Точно така. Знаеш какво значи, нали?

— Звучи ми познато — реших да му угодя.

— Али, това е гръцкото име на съзвездието, в което се намират Седемте сестри.

— Е, и? Какво искаш да кажеш? — попитах го с необяснимо отбранителен тон.

— Ами, не ти ли се струва голямо съвпадение, че със сестрите ти сте кръстени на седемте прословути звезди — или на шест от тях — а фамилното ви име представлява анаграма на „Плеади“? И баща ви ли е носил същото?

Усетих как бузите ми пламват, докато претърсвах паметта си за спомен, в който някой се бе обръщал към татко с „господин Д’Аплиез“. Прислужниците у дома и на яхтата му го наричаха „сър“. Без Марина, естествено, която го наричаше „Татко Солт“, както ние със сестрите ми му викахме, или „баща ви“. Замислих се дали някога бях виждала фамилия върху писмата, които получаваше в къщата, но си спомнях единствено официални на вид пликове и колети, адресирани до някоя от многото фирми на татко.

— Вероятно — отвърнах накрая.

— Извинявай, Али — рече Тео, доловил смущението ми. — Просто се опитвах да разбера дали сам е измислил фамилия за дъщерите си, или е неговата собствена. Както и да е, скъпа, много хора променят имената си. Даже е доста симпатично. Ти се казваш Алкиона Плеади. А що се отнася до прякора му „Татко Солт“...

— Достатъчно, Тео!

— Извинявай, просто ми е интересно. Сигурен съм, че баща ти е бил пълен със загадки.

Извиних се и влязох в къщата, разстроена, задето Тео беше прозрял нещо толкова лично за семейството ми — макар и чрез игра на

букви — което със сестрите ми не бяхме забелязали. А дори някоя от тях да се беше досетила, никога не бе повдигала въпроса.

Като се върнах на терасата, Тео не каза нито дума повече по темата. На обяд ми разказа още за родителите си и тежкия им развод. Като дете непрестанно бе пътувал между майка си в Англия и баща си в Америка, на когото бе гостувал само за празниците. Тео, разбира се, ми предаде историята почти от трето лице — с напълно аналитичен тон, сякаш не го засягаше лично — но все пак долавях напрежението му и подсъзнателния му гняв. Имах чувството, че така и не беше дал шанс на баща си, навярно от преданост към майка си. За момента не се чувствах достатъчно уверена да му споделя наблюдението си, но знаех, че с времето и това щеше да се случи.

Като си легнахме, дълго не можах да заспя, преследвана от разкритието относно фамилното ми име. Ако наистина беше просто анаграма, измислена от татко заради влечението му по астрологичното и митологично обаяние на Седемте сестри, тогава кои бяхме със сестрите ми?

И още по-важно — кой беше *той*?

Но вече знаех жестоката истина: никога нямаше да разбера.

На следващия ден проучих Седемте сестри от Плеядите на лаптопа на Тео. Макар и татко да ни беше разказвал за звездите — Мая дори беше прекарала доста време с него в обсерваторията му на покрива на Атлантис — честно казано, не бях проявила особен интерес. Всъщност с мен беше споделял главно техническа информация по време на морските ни пътешествия. Беше ме научил как да се ориентирам по звездите и че мореплавателите от хилядолетия насам използвали Седемте сестри като пътепоказател. Накрая затворих лаптопа, уверена, че причината татко да ни кръсти на тях щеше да си остане поредната неразкрита мистерия около живота му. Впуснех ли се да я разгадавам, само щях да се натъжа още повече.

На обяд споделих всичко това с Тео и той се съгласи.

— Извинявай, Али. Изобщо не биваше да го споменавам. Важни са само настоящето и бъдещето. Който и да е бил баща ти, интересува ме само, че е направил добре, като те е осиновил. Макар че открих още

нещо, което изгарям от желание да ти споделя... — Той ме изглежда въпросително.

— Тео!

— Добре де, добре — склони той. — Разбирам, че моментът не е подходящ.

Наистина не беше, въпреки че по-късно същия ден — както навярно беше целял Тео — извадих писмото на татко от дневника си, където го бях скрила, и го препрочетох. Може би, замислих се, някой ден ще трябва да тръгна по дирята, която ми е оставил. Или поне да намеря книгата на рафта в кабинета му...

Към края на почивката ни вече имах чувството, че Тео се е превърнал в неразделна част от мен. Повтаряйки си тази фраза, не можех да повярвам, че идва от моя мозък. Но колкото и наивно романтично да звучеше, наистина го чувствах като своя сродна душа. С него бях цяла.

И осъзнах колко страшно може да бъде това чак когато Тео, по типичния си невъзмутим начин, започна да говори за тръгването ни от „Някъде“ — или остров Анафи, както бях научила впоследствие — и връщането ни в реалността.

— Първо трябва да посетя майка ми в Лондон. После ще взема „Тигрицата“ от Саутхемптън и с нея ще стигна до остров Уайт. Поне така ще я опозная по вода. А твоите планове какви са, скъпа?

— И аз трябва да се прибера поне за малко — отвърнах. — Мама умее да се преструва на непоклатима, но точно сега, когато и татко, и Мая не са до нея, трябва да я навестя.

— Е, прегледах какви полети има. Какво ще кажеш през уикенда да тръгнем с „Нептун“ към Атина, откъдето да хванеш самолета за Женева? Проверих в интернет: има свободни места на обедния полет, който е по същото време като моя към Лондон.

— Чудесно. Благодаря — отвърнах рязко.

Внезапно се бях почувствала уязвима — страхувах се да остана без него; страхувах се и от бъдещето ни. Дори не знаех дали ни чака такава след „Някъде“.

— Али, какво има?

— Нищо. Днес доста ме понапече слънцето, така че мисля да си легна рано.

Станах и понечих да напусна терасата, но той хвана ръката ми.

— Не сме довършили разговора, така че, ако обичаш, седни. — Той ме настани обратно в стола и ме целуна по устните. — Трябва да обсъдим плановете си за дълго време след полетите до домовете ни. „Фастнет“ например. Доста мисля по въпроса, откакто сме тук, и искам да ти предложа нещо.

— Давай — отвърнах с осезаемо непоощрителен тон. Не точно за такива „планове“ ми се говореше в момента.

— Искам да тренираш с моя екипаж. Но ако преценя, че по време на самото състезание климатичните условия ще са твърде опасни, за да си с нас на борда, или те вземем, но на даден етап ти кажа, че излизаш на брега, трябва да ми се подчиниш.

Кимнах неохотно.

— Тъй вярно, капитане.

— Не се шегувай, Али. Сериозно говоря. Вече ти казах, че ако ти се случи нещо заради мен, няма да го понеса.

— Добре, но решението не е ли мое?

— Не. Освен твой любовник, аз съм и твой капитан, така че е мое.

— Значи аз нямам право да спра *теб*, ако сметна, че условията са твърде опасни?

— Разбира се, че не! — поклати възмутено глава Тео. — Аз вземам решенията. За добро или лошо.

— Ами ако аз преценя, че е „за лошо“?

— Ще ми кажеш и аз ще чуя предупреждението ти, но в крайна сметка решението е мое.

— И защо? Не е честно да...

— Али, започваме да звучим нелепо. Повтаряме едно и също, а и съм сигурен, че нищо подобно няма да се случи. Опитвам се да кажа само, че ще трябва да ми се подчиниш, ясно?

— Ясно — отвърнах свъсено.

По-близо до спор не бяхме стигали досега, а ни оставаше толкова малко време на това прекрасно място, че не исках свадата ни да се задълбочава.

— И по-важното — погледът на Тео омекна и той се пресегна да погали лицето ми с пръсти, — да не забравяме, че след „Фастнет“ имаме цялото време на света. Седмиците ми с теб бяха най-хубавите през живота ми, независимо от тежките моменти. Скъпа Али, знаеш, че не съм по романтичните излияния, но ще съм безкрайно щастлив, ако намерим начин да останем заедно завинаги. Какво ще кажеш?

— Съгласна съм — измърморих под носа си, неспособна да превключая за няколко секунди от „крайно вбесена“ на „да прекараме живота си заедно“. Малко остана да надникна към документите, които Тео носеше със себе си, за да проверя дали в графика му нямаше точка „Да обсъдим съвместното ни бъдеще с Али“.

— Колкото и старомодно да звучи, знам, че няма да намеря друга като теб. А тъй като и двамата не сме първа младост, пък и сме си поживели, искам да ти кажа най-откровено, че съм сигурен в думите си. И ще ме направиш неимоверно щастлив, ако се омъжиш за мен още утре. Ти какво мислиш по въпроса?

Вдигнах поглед към него, мъчейки се да осмисля думите му, но неуспешно.

— Това предложение за брак в стил „Тео“ ли беше? — троснах му се.

— Може да се каже. Е?

— Добре, разбрах.

— И...?

— И ако трябва да съм брутално откровена, Тео, не ме караш да се чувствам като Жулиета.

— Едва ли бих успял. Не ме бива в паметните моменти, както вече си забелязала. Просто се стремя да ги отметна, за да преминем към... живия живот. А наистина искам да изживея своя с теб... така де, да се оженя за теб — поправи се той.

— Не е нужно да се женим.

— Не, но май консервативното ми възпитание си казва думата. Искам да прекарам остатъка от дните си с теб, затова трябва да ти отправя официално предложение за брак. Бих искал да станеш госпожа Фалис-Кингс и да мога да те представям като „съпругата ми“.

— Може пък да не искам твоята фамилия. В наше време много жени не приемат името на съпруга си — парирах го аз.

— Вярно е — съгласи се кротко той, — но е доста прагматично да носим едно и също име. За пред банките например. Пък и ще ни спести обясненията пред електротехници, водопроводчици и...

— Тео?

— Да?

— Млъкни, за бога! Знам що за вбесяващ практик си, но преди да ме откажеш напълно с психологическите си анализи, ще ти кажа, че и аз бих се омъжила за теб още утре.

— Наистина?

— Да, разбира се.

Тогава забелязах нещо като наченки на сълзи в очите му. И онази част от мен, която страшно си приличаше с него, осъзна, че дори най-самоуверените наглед хора ставаха уязвими, когато се уверяха, че любовта им е споделена. И че човекът отсреща ги желае и се нуждае от тях също толкова силно. Затова го прегърнах топло.

— Прекрасно, нали? — усмихна се той, бършейки скришом сълзите си.

— Да, като се има предвид колко жалко беше предложението ти.

— Добре. Е... сигурно пак ще ти прозвучи старомодно и можеш да го отдадеш на възпитанието ми, но много бих се радвал, ако утре излезем на пазар и купим нещо, озаменуващо факта, че си ми обещана.

— Тоест искаш да се „сгодим“? — подхвърлих иронично. — Макар и да звучиш като персонаж от роман на Джейн Остин, за мен ще е удоволствие.

— Благодаря. — Той вдигна очи към звездите, поклати глава и отново ме погледна. — Същинско чудо, нали?

— Коя част?

— Всичко. Прекарах цели трийсет и пет години, чувствайки се съвсем сам на планетата, а ти изникна от нищото и помогна да разбера.

— Какво да разбереш?

Тео отново поклати глава и сви рамене.

— Любовта.

На сутринта направихме както Тео пожела и отскочихме до столицата на острова — Кора, която всъщност представляваше схлупено селце с варосани къщи, кацнало на един хълм с изглед към южното островно крайбрежие. Поразходихме се из старовремските тесни улички, където открихме няколко магазинчета, продаващи ръчно изработени бижута сред сбирщина от хранителни продукти и домакински стоки, и малък пазар с няколко сергии за евтини дрънкулки. Поначало не си падах по бижутата и след половинчасово мерене на пръстени, усещах, че Тео започва да се изнервя.

— Нищо ли не ти харесва? — подкани ме той, като спряхме на последната сергия.

Всъщност погледът ми се беше спрял върху нещо.

— Ще имаш ли нещо против, ако не е точно пръстен?

— Вече не ме интересува, дори да е пиърсинг за зърно, стига ти да си доволна и да седнем някъде за обяд. Умирам от глад.

— Добре тогава, искам това — посочих едно „зло око“: традиционна гръцка висулка, представляваща стилизирано око от синьо стъкло, окачено на фина сребърна верижка.

Продавачът го свали от кукичката и ни го поднесе върху дланта си, за да го огледаме по-отблизо, сочейки ръчно изписаната цена. Тео свали очилата си и хвана висулката с два пръста, за да я разгледа.

— Али, много е симпатично, но струва петнайсет евро. В сравнение с диамантен пръстен...

— На мен ми харесва. Моряците ги носят, за да гонят бурите. А все пак нося името на тяхната закрилица.

— Знам, макар че не съм сигурен дали злото око е подходящо годечно бижу.

— Е, на мен си ми харесва и предлагам да го купим, преди и двамата да откачим и да се откажем от цялата тази работа.

— Ако обещаеш да ме закриляш.

— Обещавам, разбира се — отвърнах, прегръщайки го през кръста.

— Добре тогава. Но те предупреждавам, че в името на благоприличието ще трябва да ти поднеса нещо по... традиционно в най-скоро време.

След няколко минути си тръгнахме от пазара с малкия талисман около врата ми.

— Като се замисля — подхвана Тео, докато се връщаме по тихите улички, търсейки къде да изпием по бира и да обядваме, — май е по-хитро да те вържа за врата, отколкото само за пръста, макар че ще се наложи да те оборудваме и с истински годежен пръстен. Просто в момента няма как да отскоча до „Тифани“ или „Картие“.

— Колко снобарско — коментирах закачливо, докато се настанявахме на сянка в двора на една таверна. — И държа да отбележа, че мразя дизайнерски марки.

— Права си. Прощавай, че разкрих вродения си маниер на кънектикътски елитист. Както и да е — продължи той, взимайки пластмасовото меню, — какво ти се обядва?

На следващия ден, след като едвам се разделих с Тео на атинското летище, заех мястото си в самолета, чувствайки се напълно изгубена без него. Често се обръщах несъзнателно към учудения си съсед по седалка, за да споделя някоя спонтанна мисъл с Тео, преди да съм си спомнила, че всъщност го няма до мен. Чувствах се съкрушена без него.

Не бях казала на Мама, че ще се прибирам, защото ми се искаше да я изненадам. И докато самолетът ме носеше към Женева, а аз събирах сили да пристигна в осиротелия Атлантис, съзнанието ми се луташе между радостта от намереното и скръбта по загубеното. Пък и този път сестрите ми нямаше да са у дома, за да запълнят поне малка част от празнината, която Татко Солт бе оставил след себе си.

Като пристигнах в Атлантис, за пръв път в живота ми никой не дойде да ме посрещне на кея, което ме сломи още по-дълбоко. Клаудия не беше на обичайния си пост в кухнята, но на бюфета имаше прясно опечен лимонов кейк, който по една случайност беше любимият ми. Отрязах си дебело парче и се качих в стаята ми, където метнах раницата си на пода и седнах на леглото, за да се полюбувам на великолепната гледка към езерото над дърветата, заслушана в депресиращата тишина.

Накрая станах и отидох да сваля от рафта кораба в бутилка, подарък от Татко Солт за седмия ми рожден ден. Вперила носталгичен поглед в изящния макет от дърво и сукно в стъкленницата, се усмихнах

при спомена колко бях изнудвала татко да ми каже как е успял корабът да се промъкне през тясното гърло на бутилката.

— С магия, Али — беше ми прошепнал тайно. — Всички трябва да вярваме в нея.

Жадна за близостта му, извадих дневника от раницата си, а от него — писмото му до мен. Прочетох отново частта, която ме интересуваше, и реших да сляза до кабинета му, за да потърся книгата.

Като стигнах до кабинета му, заставах на вратата, позволявайки на познатия аромат на цитруси, свеж въздух и бащина закрила да изпълни ноздрите ми.

— Али! Извинявай, че не те посрещнах. Не знаех, че ще идваш, но толкова приятно ме изненада!

— Мама! — Обърнах се да я прегърна. — Как си? Имах няколко свободни дни и исках да се уверя, че си добре.

— Да, да, добре съм... — отвърна някак прибързано тя. — А ти как си, *chérie*?

Усетих как проникателните ѝ интелигентни очи ме изучават.

— Познаваш ме, Мама, никога не боледувам.

— Да, но и двете знаем, че не питах за здравето ти, Али — отвърна нежно Мама.

— Доста съм заета и това май ми помага. Между другото, спечелихме регатата — изтъкнах неловко, тъй като още не се чувствах готова да споделя с Мама за Тео и щастието, което бях намерила. Струваше ми се някак неуместно, при положение че татко си беше отишъл толкова скоро.

— Мая също е тук. Отскочи до Женева, след като... приятелят ѝ от Бразилия си тръгна. Ще се върне скоро и несъмнено ще е много щастлива да те заvari тук.

— Аз също ще се радвам да я видя. Преди няколко дни ми изпрати имейл и звучеше много ведро. Нямам търпение да ми разкаже за пътешествието си.

— Е, пийва ли ти се чай? Ела в кухнята да ми разкажеш за регатата.

— Добре.

Тръгнах покорно след нея, напускайки кабинета на татко. Сигурно защото се бях появила неочаквано у дома, но я усещах някак напрегната, сякаш обичайното ѝ спокойствие временно я бе

изоставило. Поприказвахме си за Мая и Цикладската регата, а двайсетина минути по-късно чухме моторницата да се приближава и отидох да посрещна Мая на кея.

— Изненада! — викнах и я прегърнах.

— Али! — изуми се Мая. — Какво правиш тук?

— Колкото и странно да звучи, това е и моят дом — усмихнах се, докато вървахме към къщата, хванати ръка за ръка.

— Знам, но не очаквах да те видя тук.

Решихме да седнем на терасата и аз отидох да взема една кана от домашната лимонада на Клаудия. Докато слушах разказа на Мая за скорошното ѝ пътешествие до Бразилия, ми се струваше по-заредена, отколкото я бях виждала от години. Кожата ѝ сияеше, а очите ѝ искряха. Разкривайки миналото си чрез посмъртните улики на татко, видимо бе намерила начин да се изцери.

— Али, искам да ти кажа и нещо друго. Нещо, което навярно е трябвало да ти споделя отдавна...

Разказа ми какво ѝ се бе случило в университета, какво я бе накарало да се скрие от света. Очите ми плунаха в сълзи, докато слушах историята ѝ, и хванах ръката ѝ, за да я утеша.

— Мая, ужасно е, че си преживяла всичко това съвсем самичка. Защо, за бога, не ми сподели? Нали съм ти сестра! Винаги съм мислила, че сме близки. Щях да ти помогна.

— Знам, Али, но тогава ти беше само на шестнайсет. Пък и се срамувах от себе си.

Попитах я кой е бил отвратителният човек, причинил ѝ толкова болка.

— О, не го познаваш. Един човек, когото срещнах в университета, на име Зед.

— Зед Езу?

— Да. Сигурно си чувала името му по новините. Баща му е магнатът, който неотдавна се самоуби.

— И чиято яхта видях близо до тази на татко в онзи ужасен ден, когато научих, че е починал — потреперих аз.

— Да, ироничното е, че точно Зед неволно ме подтикна да се кача на самолета за Бразилия, докато умувах дали да тръгна, или не. След четиринайсет години на мълчание, най-ненадейно реши да ми

остави гласово съобщение, в което ме уведомяваше, че имал работа в Швейцария и можело да се видим.

Попитах я дали Зед знае какво ѝ се е случило преди толкова много години.

— Не — поклати категорично глава Мая. — А и да знаеше, едва ли щеше да го е грижа.

— Добре че си се отървала от него — коментирах мрачно.

— Да разбирам, че го познаваш?

— Не лично. Но един... приятел го познава. Както и да е — реших да сменя темата, преди Мая да е започнала да ме разпитва, — май това, че си се качила на самолета е най-доброто ти решение досега. Е, още не си ми разказала за онзи приказен бразилец, с когото си дошла вчера. Струва ми се, че Мама много го е харесала. Само за него говори. Писател е, нали така?

Поприказвахме си малко за него, после Мая попита как вървят нещата при мен. Но тъй като реших, че на нея се полага да поговори за човека, когото бе намерила след толкова години самота, се съдържах да ѝ споделя за Тео; вместо това ѝ разказах за „Фастнет“ и предварителните състезания за Олимпиадата.

— Али! Това е страхотно! Задължително да ми се похвалиш — помоли ме тя.

— Разбира се.

В този момент Марина излезе на терасата.

— Мая, *chérie*, не знаех, че си се прибрала, докато Клаудия не ми каза току-що. Крисчън ми даде това по-рано. Но така се изненадах да видя Али, че забравих да ти го предам.

Марина ѝ даде хартиен плик и очите на сестра ми се озариха, като видя почерка върху него.

— Благодаря, Мама.

— Ще вечеряте ли, момичета? — попита ни Марина.

— Ако сте приготвили нещо, задължително. Мая — обърнах поглед към сестра си. — Ще вечеряш ли с мен? Напоследък рядко ни се удава шанс да се наприказваме.

— Да, разбира се — отвърна тя и стана. — Но първо, ако нямаш нищо против, ще отскоча до белведера.

Двете с Мама погледнахме многозначително Мая и писмото в ръцете ѝ.

— До после, *chérie* — каза Марина.

Като влязох с Мама в къщата, започна да ме изпълва смут заради разказа на Мая. От една страна се радвах, че сме разбулили загадката около отчужденото ѝ поведение след университета и самоналоженого ѝ изгнание. Но фактът, че тъкмо Зед Езу е бил виновникът за болката ѝ, беше нещо съвсем различно...

Шест толкова различни момичета в семейството бяха предпоставка за клюки относно гаджета и любовни афери, чието количество отговаряше на характера на всяка от сестрите ми. Досега обаче Мая не обичаше да говори за личния си живот, а Ася и Кики си споделяха главно една с друга и рядко с някоя от нас. Оставаха Електра и Тиги, на които бях станала довереница през годините...

Качих се в стаята си и закръстосвах нервно, размишлявайки доколко бе редно да пазя в тайна информация, която вероятно засягаше мои близки. Но тъй като Мая току-що ми бе разкрила душата си за пръв път от години, реших, че тя трябва да реши дали да сподели историята си с останалите ни сестри. Не биваше да се меся.

След като уредих мислено този въпрос, проверих мобилния си телефон и като видях текстовото съобщение от Тео, на лицето ми изплува спонтанна усмивка.

Скъпа моя Али, липсваш ми. Изтъркано, но вярно.

Веднага му отговорих.

И ти на мен (още по-изтъркано).

Докато си взимах душ, преди да сляза за вечеря с Мая, копнеех да ѝ разкажа и за моята приказна нова любов, но все си напомнях, че след всичките тези години трябва да ѝ отстъпя този момент и да отложам своя за по-нататък.

На вечеря Мая обяви, че се връща в Бразилия още на следващия ден.

— Един живот живеем, нали, Мама? — рече тя, грейнала от щастие, и си помислих, че никога не съм я виждала по-красива.

— Така е — потвърди Мама. — Ако не друго, поне това са ни научили последните няколко седмици.

— Край на заточението — заяви Мая и вдигна чаша за тост. — Дори да не се получи, поне ще знам, че съм опитала.

— Край на заточението — повторих с усмивка.

[1] На български е прието да се изписва „Плеяди“. — Бел.прев. ↑

9.

С Марина излязохме да изпратим Мая от Атлантис.

— Толкова се радвам за нея — каза Мама, бършейки скришом сълзите си, докато вървахме обратно към къщата, където обсъдихме на по чаша чай тежкото минало на сестра ми и розовото бъдеще, което вероятно я очакваше.

По думите на Мама съдех, че и тя не симпатизираше на Зед Езу. Като изпих чая си й казах, че трябва да проверя имейла си.

— Може ли да използвам кабинета на татко? — попитах, понеже знаех, че там е най-добрият интернет сигнал в цялата къща.

— Разбира се. Не забравяй, че къщата вече е на вас със сестрите ти — отвърна Мама с печална усмивка.

Взех лаптопа от стаята си и отворих вратата на кабинета, който изглеждаше непроменен с дъбовата си ламперия, отлично пасваща на антикварните мебели. Седнах плахо в тапицирания с кожа капитански стол на Татко Солт и оставих лаптопа на ореховото бюро пред мен. Докато компютърът зареждаше, се завъртях със стола, обхождайки с празен поглед изобилието от предмети, с които татко бе отрупал рафтовете си. Не ги обединяваше нищо, затова открай време предполагах, че са просто вещи, грабнали окото му по време на пътешествията му по света. Накрая погледът ми стигна до библиотеката, обхващаща цяла стена, и се зачудих къде ли беше книгата, която бе споменал в писмото си. Като видях, че Данте е до Дикенс, а Шекспир — до Сартр, разбрах, че книгите му, еkleктични също като него самия, са подредени по азбучен ред.

Своенравният ми лаптоп реши точно тогава да ми обяви, че трябвало да се изключи, въпреки че току-що се беше включил, и докато го чаках да зареди отново, станах и отидох до музикалната уредба на татко. Всички бяхме опитали да го модернизираме с айподи, но макар да имаше цял куп съвременни компютри и уреди за електронна комуникация в кабинета си, твърдеше, че е твърде стар за промени и предпочита да „вижда“ музиката, която си пуска. Пуснах уредбата, любопитна да разбера какво бе слушал Татко Солт последно,

и стаята се изпълни с красивите начални акорди на „Утринно настроение“ на Григ от сюитата „Пер Гинт“.

Вълна от спомени ме прикова на място. Това беше любимата композиция на татко и често ме караше да му свиря началните акорди на флейтата си. Мелодията се беше превърнала в саундтрака на детството ми и ми напомняше за всички прелестни изгреви, които бяхме изгледали заедно, като ме извеждаше с лодката и търпеливо ме учеше да плавам.

Толкова много ми липсваше.

Липсваше ми и някой друг.

Докато музиката се изливаше от скритите колони, изпълвайки стаята с великолепни звуци, вдигнах инстинктивно слушалката на телефона върху бюрото на татко.

Долепих слушалката до ухото си и тъкмо се канех да завъртя шайбата, когато осъзнах, че някой друг от къщата използва линията.

И смайването от това да чуя познатия, плътен тон на гласа, утешавал ме още от детството, ме накара да прекъсна разговора.

— Ало?! — извиках и побързах да намаля уредбата, за да се уверя, че наистина чувам неговия глас.

Той обаче се беше превърнал в монотонно пиукане и знаех, че повече няма да го чуя.

Седнах задъхана, но бързо скочих на крака, изхвърчах в коридора и извиках Мама. Крясъците ми доведоха и Клаудия от кухнята. Дотогава вече ридаех истерично и когато Мама се появи на върха на стълбището, тръгнах към нея.

— Али, *chérie*, какво става, за бога?

— Току-що... току-що го чух, Мама! Чух го!

— Кого, *chérie*?

— Татко Солт! Говореше по телефона, когато вдигнах слушалката в кабинета му, за да се обадя на един човек. О, боже! Не е мъртъв, татко не е мъртъв!

— Али. — Хванах Мама да стрелва остър поглед към Клаудия, преди да праметне ръка през кръста ми и да ме поведе към гостната. — Моля те, *chérie*, опитай да се успокоиш.

— Но как?! Нещо в мен ми подсказваше, че не е мъртъв, Мама, тоест още е жив някъде. И някой от тази къща говореше с него... — Погледнах я обвинително.

— Али, моля те, разбирам какво мислиш, че си чула, но има просто обяснение за това.

— И какво е то?

— Телефонът звънна преди няколко минути. Чух го, но бях твърде далеч да отговоря, затова се включи секретарят. Чула си гласовото съобщение на баща ти.

— Но аз седях до телефона в кабинета му и не съм чула да звъни, преди да вдигна слушалката!

— Беше пуснала музиката много високо, Али. Чувах я чак в моята стая на горния етаж. Сигурно е заглушила звъна на телефона.

— И не си говорила с него? А Клаудия? — попитах отчаяно.

— Али, колкото и да ти се иска да кажа нещо различно, боя се, че не мога. Защо не набереш домашния ни номер с мобилния си телефон? Ако изчакаш четири позвънявания, ще чуеш гласовото съобщение на баща ти. Опитай, моля те — призова ме тя.

Свих рамене, вече засрамена, задето бях обвинила Мама и Клаудия в лъжа.

— Не, няма нужда, вярвам ти — отвърнах. — Просто... исках да е той. Да се уверя, че целият този ужас е бил просто грешка.

— Всички за това си мечтаем, Али, но баща ти вече го няма и никоя от нас не може да го върне.

— Да, знам. Съжалявам.

— Не се извинявай, *chérie*. Ако мога да ти помогна с нещо...

— Не — отказах и станах на крака. — Ще отида да проведе един телефонен разговор.

Марина ми се усмихна състрадателно, а аз се върнах в кабинета на Татко Солт, където отново седнах пред бюрото му и загледах телефона. Вдигнах слушалката и набрах номера на Тео, но се включи гласовата му поща. Тъй като исках да говоря с него, не с машина, затворих веднага, без да оставя съобщение.

Тогава си спомних, че трябва да потърся книгата, която татко ми бе заръчал да прочета. Станах, отидох до библиотеката и като прегледах заглавията, започващи с буквата „Х“, до няколко секунди я открих и я взех от рафта.

Grieg., Solveig og Jeg

En biografi av Anna og Jens Halvorsen
Jens Halvorsen

Не разбрах друго, освен че книгата е биографична, но се върнах с нея до бюрото и седнах.

Книгата очевидно беше стара, а страниците ѝ — пожълтели и крехки. Издадена беше през 1907-а — точно преди сто години. Музикантският ми ум незабавно разтълкува първата част от заглавието: Солвейг беше трагичната героиня от стихотворението на Ибсен, участваща и в световноизвестната композиция на Едвард Григ, написана специално за театралната постановка. Като отворих корицата, видях предисловие, в което разпознах думите „Григ“ и „Пер Гинт“. За жалост обаче само толкова можех да разчета, тъй като всички останали думи бяха на норвежки — майчиният език и на Григ, и на Ибсен — тоест напълно неразбираеми за мен.

С въздишка на разочарование запрелиствах страниците, откривайки няколко черно-бели фотографии на дребна жена в сценичен костюм на селянка. Под едната пишеше „Ана Ландвик сом Солвейг, септември 1876“. След внимателен преглед на снимките стигнах до заключението, че въпросната Ана Ландвик е била много млада по времето, когато са правени. Под тежкия сценичен грим наглед се криеше дете. Всяка следваща фотография я показваше все по-пораснала, докато накрая, за моя огромна изненада, не зърнах до нея познатите черти на самия Едвард Григ. Ана Ландвик стоеше до един роял, а Григ, застанал зад него, я аплодираше.

На една от другите снимки красив млад мъж — биографът — позираше в официален тоалет до Ана Ландвик, прегърнала малко дете. Подразнена, задето книгата не можеше да ми разкрие повече заради езиковата бариера, усетих как любопитството ми се възбужда. Трябваше да ѝ намеря преводач и веднага се сетих, че Мая вероятно познаваше някого, който можеше да ми помогне.

Музикантът в мен остана дълбоко заинтригуван от вероятността предците ми да са имали пряка връзка с един от най-великите композитори — и то фаворит на двама ни с татко. Затова ли бе обичал толкова сюитата „Пер Гинт“? Дали не ми я бе свирил именно заради връзката ми с нея?

Отново ме обля скръб по него и всички онези въпроси, които завинаги щяха да останат без отговор.

— *Chérie*, добре ли си?

Изтръгната от унеса ми, вдигнах очи към Мама, застанала до вратата.

— Добре съм.

— Четеш ли нещо?

— Да — отговорих, покривайки книгата с ръка.

— Е, обядът е сервиран на терасата.

— Благодаря ти, Мама.

На салата с козе сирене и чаша охладено бяло вино за пореден път се извиних на Мама за истеричния си изблик от по-рано.

— О, няма нужда — утеши ме тя. — И така, знаем за Мая, но ти почти нищо не ми каза за себе си. Е, как си, Али? Имам чувството, че ти се е случило нещо хубаво. И ти изглеждаш променена.

— Всъщност, Мама... истината е, че и аз срещнах един човек.

— Така си и мислех — усмихна се тя.

— Затова и не получих гласовите ви съобщения. Бях с него, когато татко е починал, и бях изключила телефона си — изстрелях внезапно, копнеейки да споделя с някого. — Толкова много съжалявам. Чувствам се ужасно виновна, Мама.

— Да, но не бива. Нима някой е знаел какво ще се случи?

— Откровено казано — въздъхнах, — се чувствам на ръба на емоционална пропаст. Не мисля, че някога съм била по-щастлива и потъжна. Много е странно. Съвестта ме гризе, задето изпитвам щастие.

— Едва ли баща ти би одобрил това самосъжаление, *chérie*. Е, кажи сега, кой е мъжът, откраднал сърцето ти?

И тогава ѝ разказах всичко. Дори изговаряйки името на Тео се почувствах по-добре.

— Той ли е „мъжът на живота ти“, Али? Определено за пръв път те чувам да говориш така за някого.

— Струва ми се, че да. Всъщност, той... ами, предложи ми брак.

— Божичко! — удиви се Мама. — А ти прие ли?

— Да, приех, макар че едва ли ще се оженим скоро. И все пак ми даде това. — Измъкнах сребърната верижка изпод яката си и ѝ показах

висулката с окото. — Съзнавам, че всичко се случва абсурдно бързо, но просто имам чувството, че съдбата ни е събрала. А ти ме познаваш, Мама, никога не съм се самозабравяла от любов, така че всичко това изуми и мен.

— Наистина те познавам, Али, затова съм сигурна, че отношенията ви са сериозни.

— В интерес на истината, той ми напомня за татко. Ще ми се да се бяха запознали — въздъгнах, пъхвайки салатата в устата си. — И за да сменя темата, мислиш ли, че татко наистина е искал всяка от нас да разбере откъде произхожда?

— Мисля, че е искал да ви подsigури необходимата информация, в случай че някога ви се прииска да разберете. Естествено, решението е ваше.

— Е, определено помогна на Мая. Докато опознаваше миналото си, успя да намери бъдещето си.

— Да, така е — съгласи се Мама.

— Но аз май намерих своето, без да дълбая в историята. Може би някой ден ще я разуча, но няма да е сега. Просто искам да намеря радост в настоящето и да видя къде ще ме отведе.

— Правилно. Надявам се скоро да доведеш Тео, за да се запозная с него.

— Обещавам, Мама — усмигнах се аз при мисълта за такава среща.

След няколко дни с домашните гозби на Клаудия, редовен сън и приказно юлско време се чувствах отпочинала и спокойна. Изкарвах ветроходката всеки следобед и се наслаждавах на отпускашо плаване по езерото. А когато слънцето започнеше да се скрива зад хоризонта, полягах на борда ѝ, предавайки се на чувствата си към Тео. Във водата усещах и него, и татко по-близо до себе си. И бавно осъзнавах, че започвам да се примирявам със загубата на татко, да я приемам. Освен това, макар и да бях казала на Марина, че засега няма да разследвам миналото си, вече бях изпратила имейл до Мая, за да я питам дали познава преводач с норвежки език. Тя ми отговори, че няма такъв познат, но ще поразпита. Няколко дни по-късно ми изпрати данни за връзка с Магдалена Йенсен. Веднага ѝ се обадох и тя каза, че с радост

ще преведе книгата. След като направих фотокопия на корицата и снимките, за да ги имам, в случай че книгата се загубеше, я опаковах внимателно и ѝ я изпратих с куриер.

Докато стягах багажа си за пътуването до английския остров Уайт, където щях да започна тренировките за предстоящото състезание, трепет на вълнение пробяга по гръбнака ми. „Фастнет“ беше сериозно начинание и Тео щеше да командва двайсетчленен екипаж от внимателно подбрани, опитни моряци. Аз самата никога не бях участвала в толкова тежко състезание. Трябваше да се заредя с амбиция и готовност да се уча от най-добрите. Като се замислех, беше огромна чест, че Тео изобщо ме беше поканил.

— Готова ли си? — попита Мама, като излязох в коридора с раницата си.

Носех и флейтата, понеже Тео ме беше помолил да я взема отново. Май наистина обичаше да му свиря.

— Да.

Тя ме придърпа в обятията си, обгръщайки ме със спокойствието и сигурността, които открай време ми носеше.

— Обещай ми, че ще внимаваш на състезанието, *chérie* — помоли ме Марина, докато излизахме от къщата на път към кея.

— Моля те, не се безпокой за мен, Мама. Ще бъда с най-добрия капитан. Тео ще ме пази.

— Тогава ми обещавай да го слушаш, Али. Знам колко си самонадеяна понякога.

— Разбира се — уверих я с дяволита усмивка. Толкова добре ме познаваше.

— Обаждай се — провикна се тя, докато изкарвах моторницата от кея, а Крисчън освобождаваше въжетата, преди да скочи на борда при мен.

— Добре, Мама.

А когато моторницата запори водите на езерото, ме изпълни чувството, че наистина отплавам към бъдещето си.

10.

— Здравей, Али.

Вперих учуден поглед в Тео, докато вълната от човешки лица се изливаше покрай мен на лондонското летище „Хийтроу“.

— Какво правиш тук?

— Що за въпрос? Ще си каже някой, че не се радваш да ме видиш — измрънка на шега Тео, преди да ме придърпа в обятията си наред коридора за пристигащи пасажери и да ме целуне.

— Естествено, че се радвам! — изкисках се, когато се разделихме, за да си поемем въздух. Вечно успяваше да подрине очакванията ми. — Мислех, че имаш работа с „Тигрицата“. Хайде — добавих, изтръгвайки се от хватката му, — причиняваме човешко задръстване.

Той ме изведе от терминала и тръгнахме към таксиметровата стоянка.

— Качвай се — покани ме в една от колите, като даде инструкции на шофьора.

— Нали не възнамеряваш да пътуваме с такси чак до ферибота за остров Уайт? — попитах го на тръгване. — До там са километри.

— Разбира се, че не, Али. Но понеже стигнем ли там, ще тренираме през цялото време, ми се стори добра идея да прекараме една нощ заедно, преди аз да се превърна в „Капитана“, а ти отново да станеш просто „Ал“. — Той праметна ръка през раменете ми и пак ме притисна към себе си. — Липсваше ми, скъпа — прошепна.

— И ти на мен — отвърнах, забелязвайки, че таксиметровият шофьор ни се подсмивва в огледалото за задно виждане.

За моя огромна изненада и радост таксито спря пред хотел „Клериджис“, където Тео ни взе стая. Прекарахме следобеда и вечерта великолепно, наваксвайки за изгубеното време. А преди да изгася лампата същата нощ, го погледах как спи до мен, убедена, че мястото ми винаги ще е до него.

— Така, преди да се качим на влака за Саутхемптън, ще трябва да направим едно официално посещение — обяви Тео, докато закусвахме в леглото на сутринта.

— Хм? При кого?

— При майка ми. Както ти казах, тя живее тук, в Лондон, и умира от желание да се запознае с теб. Затова се опасявам, че ще се наложи да вдигнеш свършените си задни части от леглото, докато аз си взимам душ.

Станах и се разрових в багажа си, суетейки се около мисълта, че реално погледнато ми предстои да се срещна с бъдещата си свекърва. Но нямах нищо по-спретнато от дънките, спортните блузи и гуменките, които си бях взела за редките вечери, когато нямах да съм на лодката и облечена от глава до пети в „Гортекс“ — водонепромокаемата, но крайно несексапилна сестра на полиуретановите облекла „Ликра“.

Влязох в банята да потърся символичния си набор от гримове — спирала за мигли и червило — в тоалетната си чантичка, но се оказа, че съм ги оставила в Атлантис.

— Не си нося дори грим — оплаках се на Тео през вратата на душкабината.

— Али, обичам те естествена — отвърна той, излизайки от запарената кабина. — Знаеш колко ненавиждам жени с тежък грим. А сега, ако обичаш, влизай под душа. Трябва да вървим.

Четирийсет минути по-късно, след като се изнизяхме през лабиринт от улици, който, обясни ми Тео, беше лондонският район Челси, таксито спря пред красива бяла къща. До входната врата се стигаше по три мраморни стъпала, украсени от двете страни с каменни саксии, преливащи от благоуханни гардении.

— Пристигнахме — обяви Тео. Взе стъпалата на бегом, извади ключ от джоба си и отключи вратата. — Мамо? — провикна се, като влязохме във фойето, и ме поведе по тесен коридор към просторна кухня с груба дъбова маса в средата и гигантски бюфет, препълнен с пъстроцветни керамични съдове.

— Тук съм, миличък! — обади се мелодичен женски глас през отворените френски прозорци.

Излязохме на каменна тераса, където стройна жена с тъмноруса коса, вързана на къса конска опашка, кастреше розовите храсти в

малката, но богата градина, обградена с каменни стени.

— Мама е отраснала в английската провинция и се старее да я пресъздаде в центъра на Лондон — обясни любвеобилно Тео.

Жената вдигна поглед и ни посрещна с приветлива усмивка.

— Здравей, миличък. Здравей, Али.

Докато вървеше към мен, очите ѝ с цвят на синчец ме удостоиха със същия пронизателен поглед като на сина ѝ. Стори ми се изключително красива с кукленските си черти и светла кожа, така присъщи за типичната английска хубост.

— Толкова много съм слушала за теб, че имам чувството, че те познавам — каза тя и ме целуна топло по двете бузи.

— Здравей, мамо — поздрави я Тео с прегръдка. — Изглеждаш прекрасно.

— Така ли? Тъкмо тази сутрин броях сивите си коси пред огледалото. — Тя въздъхна театрално. — За жалост старостта не прощава. Е, какво да ви предложи за пиене?

— Кафе? — погледна ме въпросително Тео.

— Идеално — съгласих се. — Между другото, как се казва майка ти? — прошепнах му, докато я следвахме обратно в къщата. — Не мисля, че сме стигнали до момента, в който мога да ѝ викам „мамо“.

— Боже, извинявай! Каза се Силия. — Тео хвана ръката ми и я стисна. — Добре ли си?

— Да, напълно.

На кафе Силия ме помоли да ѝ разкажа за себе си и когато ѝ споделих за смъртта на Татко Солт, тя ми отвърна с утеха и искрено състрадание.

— Не мисля, че някое дете може да се възстанови напълно след загубата на родител, особено дъщеря, разделила се с баща си. Аз бях съкрушена, когато моят се спомина. Най-много можеш да се примириш с трагедията. Но за теб още е рано, Али. Надявам се, че синът ми не те товари прекалено — додаде тя, надниквайки към Тео.

— Никак даже. И откровено казано, Силия, ще ми е много по-тежко, ако просто се отдам на скръбта си. Чувствам се по-добре, ако съм ангажирана.

— Е, аз обаче ще съм много доволна, когато този „Фастнет“ приключи. Може би като имаш свои деца, ще разбереш защо съм на тръни по време на всяко състезание, в което участва Тео.

— Стига де, мамо. Вече два пъти съм се състезавал във „Фастнет“ и знам какво правя — възрази Тео.

— А и синът ти наистина е неповторим капитан, Силия. Екипажът му е готов на всичко за него — добавих.

— Сигурна съм и, разбира се, съм безкрайно горда с него, но все пак понякога ми се иска да беше станал счетоводител или борсов агент, и изобщо да си беше избрал по-безопасна професия.

— Хайде, мамо, обикновено не си толкова притеснителна. Както много пъти сме обсъждали, утре може да ме прегази автобус. Пък и нали ти ме научи да плавам. — Той я побутна нежно с лакът.

— Извинявай, млъквам. Както по-рано ви се оплаках, явно старостта ме покорява заедно със съзливите си настроения. А като стана дума, да си виждал или чувал баща си в скоро време? — попита го Силия и долових острата нотка в гласа ѝ.

Тео се умълча за миг, преди да отговори:

— Да. Писа ми по имейла, че е в къщата си на Карибите.

— Сам? — вдигна едната си елегантно извита вежда Силия.

— Нямам представа. Нито пък ме интересува — отвърна категорично Тео и побърза да смени темата, питайки майка си дали смята да пътува в чужбина през август.

Послушах ги мълчаливо, докато обсъждаха плановете ѝ за седмица в Южна Франция, последвана от няколко дни в Италия към края на месеца. Беше очевидно от лекотата, с която си приказваха, че и двамата се обожават един друг.

След около час Тео пресуши втората си чаша кафе и погледна неохотно към часовника си.

— Боя се, че трябва да потегляме, мамо.

— Сериозно? Няма ли да останете за обяд? Мога да забъркам една салата, изобщо няма да ме затрудните.

— За жалост не. Имам среща с целия екипаж на борда на „Тигрицата“ в пет, а не е културно капитанът да закъснява. Затова трябва да хванем влака в дванайсет и половина от Уотърлу. — Той стана. — Ще отскоча до банята и ще ви чакам във фойето.

— Беше ми изключително приятно да се запознаем, Али — каза Силия, след като Тео излезе от кухнята. — Когато Тео ми съобщи, че ти си „жената на живота му“, естествено се попритесних. Той ми е

единствено дете и е всичко за мен. Но вече виждам, че сте идеални един за друг.

— Благодаря ти за милите думи. Много сме щастливи заедно — потвърдих с усмивка.

Като станахме от масата и тръгнахме към фоайето, тя сложи ръка над лакътя ми.

— Ще се грижиш за него, нали? Никога не е познавал опасностите.

— На всяка цена, Силия.

— Нещо...

Не можа да довърши, защото Тео се появи до нас.

— Чао, мамо. Ще ти се обаждам, но да не се притесниш, ако не ме чуеш през седмицата на състезанието.

— Ще опитам — отвърна Силия с пресеклив глас. — И ще те чакам на финала в Плимът.

Оттеглих се към вратата, за да не преча на сбогуването им, но не можах да не забележа колко силно го прегръщаше Силия, сякаш не искаше да го пусне. Накрая Тео внимателно се откъсна от обятията ѝ и тя ни помахаше с фалшива усмивка.

Докато пътувахме с влака към Саутхемптън, Тео ми се струваше някак отнесен и необичайно мълчалив.

— Добре ли си? — загрижих се.

— Просто се тревожа за мама — отвърна той, отправил умислен поглед през прозореца. — Днес като че ли не беше себе си. Обикновено не е толкова унила; винаги ме изпраца с ярка усмивка и бърза прегръдка.

— Личи си, че те обича безкрайно.

— И аз нея. Тя ме е направила човека, който съм, и открай време подкрепя мореплавателската ми кариера. Може би наистина остарява — сви рамене той. — Пък и, разбира се, не вярвам някога да преодолея развода с баща ми.

— Още ли го обича?

— Почти със сигурност, макар и от това да не следва, че го харесва. Как би могла? Когато научи за поредицата му от изневери, беше съкрушена. Клетата, почувства се толкова унижена, че колкото и да я болеше, го накара да си тръгне.

— Боже, колко ужасно.

— Да, ужасно е. Естествено, дълбоко в себе си и татко още я обича. И двамата са нещастни разделени, но май границата между любов и омраза винаги е тънка. Все едно да живееш с алкохолик: в даден момент трябва да направиш избора между това да загубиш човека, когото обичаш, или собствения си разсъдък. А никой не може да ни спаси от самите нас, колкото и да ни обича, нали?

— Така е.

Внезапно Тео вкопчи пръсти в ръката ми.

— Нали няма да позволиш това да се случи и с нас, Али?

— За нищо на света — уверих го искрено.

Следващите десет дни бяха още по-трескави, напрегнати и изтощителни от обичайното за периода преди състезание заради репутацията на „Фастнет“ като една от най-трудните и тежки в техническа насока регати в света. Правилата изискваха половината от екипажа да има 500 километра съвместно състезателно плаване в открито море за последните дванайсет месеца. На първата вечер, когато Тео събра двапетчленния си екипаж на борда на „Тигрицата“, осъзнах, че съм значително по-неопитна от повечето моряци. Въпреки че Тео беше прочут с работата си с млади таланти и беше включил екипажа от Цикладската регата в настоящия, съвсем очевидно не оставяше нищо на шанса и старателно бе подбрал останалите ни съотборници от каймака на международната общност по състезателно плаване.

Маршрутът беше труден и опасен: щяхме да се спуснем по южното крайбрежие на Англия, да прекосим Келтско море чак до маяка Фастнет Рок, най-южната точка на Ирландия, откъдето да се върнем обратно до финала в Плимът. Бурни западни и югозападни ветрове, коварни подводни течения и прословутите с непредсказуемостта си климатични системи бяха смачквали шансовете за победа на множество лодки в минали състезания. А и всички знаехме печалната статистика за смъртните случаи през годините. Никой отбор не приемаше „Фастнет“ лекомислено, особено такъв като нашия, устремен към победата.

Всеки ден ставахме призори и прекарвахме часове по вода, повтаряйки многократно необходимите маневри, изпробвайки

способностите както на екипажа, така и на свръхмодерната ни лодка. Макар че по време на някои от тренировките Тео видимо се ядосваше — например когато някой от моряците не играеше „отборно“, както той се изразяваше — нито веднъж не загуби самообладание. Всяка вечер на масата се обсъждаха и усъвършенстваха стратегии и тактики за всяка част от състезанието, но Тео винаги имаше последната дума.

Освен тренировъчни плавания, имахме и няколко задълбочени беседи за безопасността и обучения в употребата на модерното обезопасяващо оборудване на борда; всички получихме аварийни радиостанции, излъчващи сигнали за насочване, които се прикрепяха към спасителните ни жилетки. Дори когато не плавахме, екипажът се трудеше неуморно по лодката, преглеждайки старателно всяка подробност под зоркото око на Тео — преглеждахме екипировката, изпробвахме помпите и лебедките, приготвихме такелажа и проверявахме пълния плавателен гардероб. Освен всичките си други капитански задължения, Тео разпределяше леглата и смените.

Благодарение на вдъхновяващото му водачество духът на отбора беше изключително висок, докато дойде време за насърчителната му реч вечерта преди началото на състезанието на 12 август. Накрая всички членове на екипажа станаха на крака, за да го аплодират.

Вече бяхме в пълна готовност, помрачена единствено от ужасяващата прогноза за времето през следващите няколко дни.

— А сега, скъпа, трябва да отида до Кралския океански състезателен клуб за капитанския инструктаж — съобщи ми Тео с бърза целувка по бузата, когато съотборниците ни започнаха да се разотиват. — Ти се върни в хотелската стая и си вземи една дълга, гореща вана. Ще ти е последната за доста време.

Послушах го и опитах да се насладя на топлата вода, но покъсно, като надникнах през прозореца, видях, че вятърът се е ускорил още повече и брули яростно пристанището, клатейки всичките двеста седемдесет и една лодки в него и по бреговете на острова. Стомахът ми подскочи внезапно. Точно това не биваше да се случва и лицето на Тео беше мрачно, когато се прибра в хотелската ни стая.

— Новини? — попитах го.

— Само лоши, боя се. Както си знаем, прогнозата за времето е ужасна и дори обмислят да отложат утрешния старт на състезанието.

Пуснали са сериозно предупреждение за бурни ветрове. Откровено казано, Али, няма как да е по-зле.

Той седна с посърнало изражение и аз отидох да разтрия раменете му.

— Тео, не забравяй, че това е просто състезание.

— Знам, но ако спечелим, ще е връх в кариерата ми дотук. На трийсет и пет съм, Али, и не мога да се занимавам с това вечно. Проклятие! — изруга той, блъсвайки с юмрук страничната облегалка на стола. — Защо точно тази година трябваше да се случи?

— Е, да видим какво ще ни донесе утрешният ден. Синоптиците често грешат.

— Но не и реалността — въздъхна той, махвайки към притъмняващото небе навън. — При всички случаи си права, няма какво да направя по въпроса. Сутринта в осем от клуба ще звъннат на всички капитани, за да ни уведомят дали в крайна сметка ще отложат старта. Така че дойде и мой ред за гореща вана и едно добро спане.

— Ще отида да пусна водата.

— Благодаря. Али?

— Да? — обърнах се към него, вървейки към банята.

Тео ми се усмихна.

— Обичам те.

Както Тео се опасяваше, отложиха старта на състезанието за пръв път в осемдесет и три годишната му история. Докато с оклюмалия екипаж обядвахме в Кралския лондонски яхтен клуб, всеки от нас се взираше в небето през прозореца, молейки се за чудо. Рано следващата сутрин от клуба щяха да направят преоценка на ситуацията, така че следобед с Тео закрачихме умърлушено обратно към хотела ни на пристанището.

— Бурята ще отшуми, Тео, няма къде да ходи.

— Али, проверих всеки възможен интернет сайт, дори се свързах лично с метеорологичната станция, така че няма лъжа: през следващите няколко дни атмосферното налягане ще е ниско. Дори да дадат начало на състезанието, ще бъде невероятно трудно да се доберем до финала. Както и да е — той ме погледна и се ухили ненадейно, — поне ще имаме време за още една гореща вана.

Онази неделя вечеряхме в хотелския ресторант, и двамата напрегнати и разстроени. Тео дори си позволи чаша вино — нещо, което никога не би направил вечерта преди състезание — и се върнахме в стаята си малко поразведрени. Същата нощ правихме любов с особена страст, а след това Тео се стовари върху възглавниците и ме придърпа в обятията си.

Вече се унасяхме в сън, когато пророни:

— Али?

— Да?

— Ако нещата се подредят, утре ще отплаваме. Но ще е тежко. Исках просто да ти напомня за обещанието, което ми даде в „Някъде“. Ако ти кажа, че трябва да напуснеш лодката, ще се подчиниш на капитанското ми нареждане.

— Тео...

— Сериозно говоря, Али. Не мога да те кача на борда утре, ако не съм сигурен, че ще ми се подчиняваш.

— В такъв случай, добре — свих рамене. — Ти си ми капитан. Ще правя каквото ми наредиш.

— И преди да си се повторила, не е защото си жена, нито защото се съмнявам в способностите ти. А защото те обичам.

— Знам.

— Хубаво. Сладки сънища, любов моя.

Рано сутринта ни съобщиха, че „Фастнет“ ще започне, макар и с цели двайсет и четири часа след планирания старт. Веднага след като информира екипажа, Тео тръгна към лодката, видимо съсредоточен и с възобновена енергия.

Час по-късно със съотборниците ми се качихме на борда на „Тигрицата“. Дори в пристанището лодките се клатеха заплашително, брулени от вятъра и вълните.

— Божичко, като се замисля, че сега можеше да управлявам луксозна яхта под наем край Карибите — измърмори Роб.

След секунда чухме изстрела, сигнализиращ старта на състезанието, и зачакахме напрегнато нашия ред да напуснем пристанището. На отплаване Тео събра всички ни на палубата за снимка „bon voyage“.

Дори най-опитните моряци сред нас изглеждаха леко позеленели, като напуснахме закрилата на пристанището. Вилнеещото море, разпенено от буйния вятър, накваси всички ни за секунди.

През следващите осем часа, докато вятърната стихия продължаваше да набира мощ, Тео запази спокойствие; стоеше здраво стъпил на краката си, направлявайки лодката през бушуващото море и издавайки почти несекващ низ от команди, за да ни задържи в правилния курс и да не губим скорост. Крайно непредсказуемите условия — включително внезапни бури със скорост на вятъра четирийсет възела — ни караха да вдигаме и сваляме платната поне десетина пъти. А през цялото време косият дъжд не спираше да ни брули.

На първия ден двама от нас бяха назначени на смяна в камбуза. Опитавме да подгреем супа, но дори с карданната печка, чиято цел беше да държи съдовете хоризонтални, лодката се мяташе толкова силно, че супата неведнъж се разплискваше и ни опарваше, затова се наложи да стоплим в микровълновата фурна готовите порции храна. Моряците слизаха да ядат на смени, треперещи от студ дори в специализираното състезателно облекло, и твърде уморени да го събличат за толкова кратко време. Въпреки това благодарните им погледи ми напомниха, че по време на състезание домакинските задачи са не по-маловажни от случващото се на горната палуба.

Тео дойде да яде с последната смяна и докато гълташе лакомо ми разказа, че няколко лодки вече решили да се подслонят в пристанищата по южното крайбрежие на Англия.

— Ще стане много по-страшно, като напуснем Ламанша и излезем в Келтско море. Особено по тъмно — добави той, поглеждайки часовника си.

Наближаваше осем часът и светлината започваше да се изцежда от небето.

— Какво мислят останалите? — попитах го.

— Всички искат да продължим. Мисля, че лодката може да се справи...

В този момент „Тигрицата“ подскочи надясно и двамата изхвъркнахме от скамейките си, а аз изкрещях, когато ръбът на масата се заби болезнено в корема ми. Тео — човекът, за когото непоколебимо вярвах, че може да върви по вода — се мъчеше да стане от пода.

— Добре, дотук бяхме — заяви, като ме видя да се превивам от болка. — Както сама каза, това е просто състезание. Влизаме в най-близкото пристанище.

И преди да успее да се обади, той вече изкачваше стъпалата към горната палуба по две наведнъж.

Час по-късно Тео ни вкара в пристанището на Уеймут. Всички бяхме подгизнали до кости, въпреки водонепромокаемото облекло, и грохнали от умора. След като пуснахме котва, свихме платната и проверихме целостта на всичкото оборудване, Тео ни свика в главната кабина. Насядахме прегърбени кой където свари и с оранжевите си състезателни екипи приличахме на полумъртви омари, хванати в рибарска мрежа.

— Прекалено опасно е да продължим тази вечер и нямам намерение да излагам живота ви на опасност. Хубавата новина е, че почти всички лодки, с които си съперничим, вече са се подслонили, така че още сме напред в играта. Али и Мик ще ни сготвят спагети, а междувреме всички може да си вземете душ по реда от графика. Отплаваме по изгрев. Някой да сложи чайника на печката, за да се стоплим с по чаша чай. Сутринта ще трябва да сме във върхова форма.

С Мик станахме уморено и тръгнахме към камбуза. Докато пълнехме една голяма тенджера със спагети и топлехме готовия сос, Мик ни направи чай и аз отпих благодарно от своя, представяйки си как топлината му се излива чак до премръзналите пръсти на краката ми.

— Можеше да му капнем нещо по-силничко — подхилна се Мик. — На човек веднага му става ясно защо някогашните моряци са преживявали с ром, нали?

— Ей, Ал, твой ред е за душа — обади се Роб.

— Няма нищо, мога да вляза и по-късно.

— Мъжко момиче — похвали ме той. — Ще се престоря на теб.

За пръв път съмнителните ми готварски умения се оказваха на такава почит. След като хапнахме и измихме пластмасовите чинии, всички се разотиваха, за да поспят. Тъй като в лодката нямаше толкова места за сън, някои се настаняваха на скамейките или се пъхваха в олекотени спални чували по пода.

Аз отидох да си взема душ, чудейки се дали леденостудената вода, останала след всички, ми помагаше или ми вредеше. Като

приключих, Тео ме чакаше пред банята.

— Али, искам да поговорим.

Хвана ме за ръката и ме повлече през притъмнялата каюта, пълна с неподвижни тела, към тясното помещение, претъпкано с мореплавателско оборудване, което наричаше свой „кабинет“. Накара ме да седна и взе ръцете ми в своите.

— Али, вярваш ли ми, че те обичам?

— Да, разбира се.

— А вярваш ли ми като казвам, че си невероятен моряк?

— Не съм сигурна. — Поусмигнах му се въпросително. — Защо?

— Защото няма да те взема по-нататък в състезанието. До няколко минути ще дойде да те вземе една лодка. Резервирал съм ти стая в едно хотелче на пристанището. Съжалявам — добави той. — Просто не мога.

— Какво не можеш?

— Да рискувам. Синоптичната прогноза е страховита и няколко от другите капитани вече обмислят да се откажат. Аз вярвам, че „Тигрицата“ може да се справи, но просто не искам ти да си на борда ѝ. Разбираш ли?

— Не. Не разбирам. Защо само аз? Защо не и останалите? — възразих.

— Моля те, скъпа, знаеш защо. И — той се умълча за миг — ако искаш да знаеш истината, ми е доста по-трудно да се съсредоточа в работата си, когато ти си тук.

Вперих смаян поглед в него.

— Но... Моля те, позволи ми да остана, Тео — подхванах.

— Не и този път. Чакаат ни още много състезания, скъпа. И много от тях няма да са по вода. Да не застрашаваме точно тях.

— Но ако толкова се боиш за мен, защо не се боиш за себе си? Щом много други капитани обмислят да се откажат, защо не се откажеш и ти?

Колкото повече осъзнавах присъдата му, толкова повече кипваше гневът ми.

— Защото това състезание е моя съдба, Али. Не мога да разочаровам всички. Е, най-добре си опаковай багажа. Лодката ти пристига всеки момент.

— А това че аз разочаровам всички? Че разочаровам *теб*? — попитах. Идеше ми да му се развикам, но не посмях заради спящия наблизо екипаж. — Нали трябваше да съм ти пазителка!

— Определено ще ме разочароваш, ако продължиш да спориш с мен — отсеке той. — Събирай си багажа. Веднага. Това е капитанска заповед. Подчини се, ако обичаш.

— Слушам, капитане — отвърнах сприхаво, съзнавайки, че е време да приема поражението си.

Но докато приготвях раницата си, се ядосвах на Тео заради цял куп заплетени причини. Като се качих на горната палуба, видях светлините на приближаващата лодка откъм другата страна на пристанището и отидох на кърмата, за да спусна стълбицата.

Възнамерявайки да си тръгна, без да се сбогувам с Тео, хванах въжето, което човекът от лодката ми хвърли, и го вързах за единия от кнехтовете. Тъкмо тръгвах надолу по стълбата, когато отгоре ме освети фенер.

— Имаш стая в къща за гости „Уруик“ — чух гласа на Тео.

— Ясно — отвърнах с равен тон и хвърлих раницата си в клатушкащата се лодка.

Направих още една стъпка надолу, преди Тео да ме хване за ръката и да ме издърпа обратно към себе си.

— Али, за бога, обичам те. Обичам те... — пророни той и така ме прегърна, че пръстите на краката ми едвам се задържаха на горното стъпало. — Обещай ми да не го забравяш.

Колкото и да бях ядосана, сърцето ми се стопи.

— Обещавам — отвърнах, взех фенерчето от него и го насочих към лицето му, запечатвайки чертите му в паметта си. — Пази се, скъпи — прошепнах му.

Той ме пусна неохотно, за да развърже фалина, а аз слязох по стълбата и скочих в чакащата лодка.

Същата нощ, колкото и изтощена да бях от най-тежкия ден в морето, който някога бях преживявала, не можах да мигна. Отгоре на всичко, след като претърсих раницата си, установих, че в бързината да напусна яхтата, бях оставила мобилния си телефон на борда ѝ. Вследствие на това нямах директен контакт с Тео и ми идеше да се самобичувам заради глупостта си. Кръстосвайки нервно из стаята, се люшках между възмущение от безцеремонното ми изхвърляне на брега

и суров страх, докато гледах буреносните облаци и поройния дъжд в пристанището под мен, заслушана в непрестанното трополене на брулени от вятъра такелажи. Знаех колко е важно състезанието за Тео, но се боях, че стремежът му към победа може да замъгли професионалната му преценка. В този миг прозрях истинската същност на морето: ревящ, необуздан звяр, способен да превръща човешки същества в безжизнени отломки с внушителната си мощ.

Когато сивкавата зора пропълзя в небето, видях „Тигрицата“ да напуска пристанището на Уеймут, отправяйки се към открито море.

Стиснах здраво годешното си колие; знаех, че няма какво друго да направя.

— Довиждане, любов моя — пророних и загледах „Тигрицата“, докато не се превърна в малка точица, подхвърляна от свирепите морски вълни.

Следващите няколко часа се чувствах в пълна изолация. Накрая реших, че няма смисъл да стоя сама в Уеймут и да се потискам още повече, затова стегнах раницата си и тръгнах към гарата, откъдето щях да хвана ферибота за Каус. Така поне щях да съм близо до Контролния център на „Фастнет“ и да научавам от източника как се развиват събитията, вместо да разчитам на информация от интернет. Всички лодки имаха проследяващи устройства на борда си, но знаех колко са ненадеждни в буйни води.

След три часа и половина си взех стая в същия хотел, където с Тео бяхме отседнали по време на тренировките, и отидох до клуба на Кралската яхтена ескадра, за да проверя какво знаят. Сърцето ми посърна, като разпознах няколко от екипажите, започнали състезанието с нас, струпани на унили групички по масите.

Видях Паскал Льомер, французин, с когото бях плавала преди няколко години, и отидох да поговоря с него.

— Здравсти, Ал — поздрави ме изненадано той. — Не знаех, че и „Тигрицата“ е отпаднала от състезанието.

— Не е, поне доколкото знам. Вчера капитанът ми нареди да сляза. Било твърде опасно.

— Прав е бил. Десетки лодки или официално са се отказали от състезанието, или чакат по пристанищата времето да се успокои. Нашият капитан взе решение да се оттеглим. За малки лодки като нашата беше същински ад в открито море. Рядко се виждат толкова

буйни води. Но яхтата на приятеля ти ще се справи. По-добра няма накъде — опита да ме успокои той, разчитайки тревогата в очите ми. — Искаш ли питие? Тази вечер мнозина давим мъката си в алкохол.

Приех предложението му и седнах при неговата групичка. Неизбежно се стигна до сравнение с времето на „Фастнет“ от 1979-а, когато сто и дванайсет лодки били потопени от гигантските вълни и осемнайсет души, включително трима спасители, загубили живота си. След половин час, потънала в мисли и притеснена за „Тигрицата“ и Тео, се извиних, облякох поларения си суитчър и тръгнах по дъждовната улица към Контролния център, разположен в Кралския океански състезателен клуб, намиращ се недалеч, където незабавно попитах дали имат информация за „Тигрицата“.

— Да, на няколко километра след Бишъп Рок е и се движи с добра скорост — отговори операторът, след като провери на екрана си. — В момента е на четвърто място. И все пак, като се има предвид колко лодки се отказват от състезанието, може да спечели задочно — добави той с въздишка.

Успокоена, че поне по данни от джипиеса всичко е наред с яхтата ни и Тео, се върнах в Кралската яхтена ескадра и седнах да изям един сандвич, наблюдавайки как пристигат още грохнали, окаяни екипажи. Всички разправяха, че вятърът отново се засилил, но аз самата бях твърде отнесена, за да се включа в разговорите им, затова тръгнах обратно към хотела и най-сетне успях да подремна за няколко часа, макар и на пресекулки. Накрая се отказах да преследвам съня и в пет часа, докато мътната зора се мъчеше да пукне, вече бях в Контролния център. Още като влязох, стаята потъна в мълчание.

— Новини?

Операторите си размениха тревожни погледи.

— Какво е станало? — настоях със заседнало в гърлото ми сърце. — Добре ли е „Тигрицата“?

Отново размяна на погледи.

— Получихме сигнал за помощ около три и половина сутринта. Човек зад борда, доколкото разбрахме. Бреговата охрана организира спешно издирване и изпрати спасителен хеликоптер. Още очакваме новини.

— Знаят ли кой е паднал зад борда? Как е станало?

— Съжалявам, скъпа, но за момента не разполагаме с подробности. Защо не идеш да изпиеш една чаша чай, а ние ще те информираме веднага щом научим нещо.

Кимнах, мъчейки се да овладее истерията, надигаща се в мен. „Тигрицата“ беше свръхмодерен плавателен съд с първокласна комуникационна система. Знаех, че имат подробности, но ми ги спестяват. А това можеше да значи само едно.

Сърцето ми препускаше толкова бясно, че очаквах всеки момент да припадна, затова тръгнах към дамската тоалетна, където се срутих върху първата тоалетна чиния и задишах учестено, превзета от паника. Може би грешах, може би просто не им беше позволено да разкриват подробности до пълното изясняване на ситуацията. Но дълбоко в душата си вече знаех жестоката истина.

11.

Хеликоптер докара тялото на Тео до сушата. Ръководителят на състезанието беше така добър да ми предложи кола, която да ме отведе до Саутхемптън с ферибота, а оттам, ако имах желание, до болницата, в чиято морга щяха да приемат тялото му.

— Във формуляра му за участие двете с майка му сте вписани като най-близки роднини. Съжалявам, че трябва да искам такова нещо от вас, но вероятно ще се наложи една от вас да... ами... да попълни нужните документи. Аз ли да се свържа с госпожа Фалис-Кингс, или да оставя на теб?

— Аз... не знам — отвърнах вцепенено.

— Май е най-добре аз да го направя. Притеснявам се, че може да чуе по радиото или телевизията. За жалост това ще е голяма новина из целия свят. Приеми искрените ми съболезнования, Али. Банално ще е да ти обяснявам колко обичаше работата си. Безкрайно тъжно ми е за теб, за екипажа му и за света на плаването.

Не му отвърнах. Нямах думи.

— Е — подхвана отново той, видимо чудейки се какво да ме прави, докато седях неадекватна в кабинета му. — Искаш ли да те откарам до хотела, за да си починеш малко?

Свих безнадеждно рамене. Съзнавах, че се опитва да ми помогне, но едва ли някога щях да си почина след случилото се.

— Няма нужда, благодаря. Ще се поразходя.

— Ако мога да ти помогна някак, Али, не се колебай да ми се обадиш. Имаш мобилния ми номер, така че дай знак, ако искаш да ти уредя кола. Екипажът на Тео в момента връща „Тигрицата“ към Каус. Сигурен съм, че в даден момент ще искат да говорят с теб, да ти разкажат какво точно се е случило, ако си в състояние да ги изслушаш. Междувременно, аз ще се обадя на майка му.

Закрачих отнесено по пристанището на път към хотела и спрях за миг да погледам жестокото сиво море. Тогава нещо в мен подаде и завих насреща му, ругаейки го, задето бе отнело и баща ми, и Тео.

В този момент се заклевх пред себе си, че повече никога няма да стъпя на лодка.

Следващите няколко часа минаха като в душевен вакуум. Седях в стаята си, неспособна нито да мисля, нито да чувствам.

Знаех единствено, че вече не ми оставаше нищо.

Нищо.

Телефонът до леглото ми извънтя и аз станах като робот да отговоря. От рецепцията ме уведомиха, че няколко мои приятели ме чакали на долния етаж.

— Господин Роб Белами и още трима — обясни рецепционистката.

Във вцепенението си осъзнах, че колкото и болезнена да беше срещата с екипажа, трябваше да чуя как е загинал Тео. Помолих жената да им предаде, че ще сляза във фоайето.

Като се появих, Роб, Крис, Мик и Гай ме чакаха. Изглеждаха в шок и едвам намериха сили да ме погледнат в очите, изказвайки глухо съболезнованията си.

— Направихме всичко възможно...

— С такава смелост се гмурна след Роб...

— Ничия вина, трагична злополука...

Кимах и скалъпвах кратки отговори на състрадателните им думи, преструвайки се доколкото можех на живо човешко същество. Накрая Мик, Крис и Гай станаха да си вървят. Роб обаче заяви, че ще остане.

— Благодаря ви, момчета — изпратих ги с вяло помахване аз.

— Ал, извини ме, но имам нужда от питие. — Роб привлече вниманието на сервитьорката, навъртаща се край служебната маса в ъгъла. — Ти също трябва да пийнеш нещо, преди да ти разкажа какво точно се случи.

След като и двамата се въоръжихме с по чаша бренди, Роб си пое дълбоко въздух и в очите му проблеснаха сълзи.

— Моля те, Роб, просто ми кажи — поощрих го аз.

— Добре. Ужасното време ни принуди да спрем и да застанем на дрейф. Аз стоях на пост на фордека^[1], когато Тео дойде да ме смени. Но тъкмо когато разкопчах обезопасяващия си ремък от леера^[2], ме заля огромна вълна и ме помете зад борда. Явно съм загубил съзнание и несъмнено съм щял да се удавя, но Тео вдигнал тревога, хвърлил тралната вехта^[3] и скочил във водата. По това време още съм бил в

несвяст, но момчетата вече били наизлезли по палубата и ми разказаха, че Тео някак успял да доплува до мен, да ме завлече до вехтата и да ме закрепил за нея. Тогава обаче друга гигантска вълна го откъснала от мен и го повлякла под вода. След това не го видели повече в тъмнината и буйното море; ти сама знаеш, че е невъзможно да откриеш някого в такива условия. Ако беше успял да се хване за буя — Роб сподави вопъла, надигнал се в гърлото му, — можеше и да оцелее. Момчетата от екипажа се обадили за хеликоптер, а благодарение на светлината на вехтата, спасителите ме открили и ме вдигнали на борда му. Тео обаче... ами, след около час намерили... намерили тялото му, проследявайки сигнала от джипиеса на костюма му. Божичко, Ал, толкова много съжалявам. Никога няма да си го простя.

За пръв път, откакто бях получила новината, започваха да ме обливат истински емоции. Сложих ръка върху неговата.

— Роб, всички знаем какви опасности крие плаването в открито море, Тео най-добре от всички.

— Разбирам, Ал, но ако не бях разкопчал обезопасяващия ремък точно в този момент... по дяволите! — изграчи той, покривайки очите си с ръка. — Вие двамата бяхте родени един за друг... и аз съм виновен, че няма да прекарате живота си заедно. Сигурно ме мразиш!

Той зариде неутешимо, а аз можех само да тупам механично рамото му. Най-лошото беше, че една част от мен наистина го мразеше, защото той беше оцелял за сметка на Тео.

— Не си бил виновен ти. Постъпил е, както би постъпил всеки капитан, Роб. И не бих очаквала друго от него. Някои неща просто... — Прехапах долната си устна, за да възпра собствените си сълзи.

Успокоителните му думи се бяха изчерпали внезапно.

— Прости ми, Али, не аз трябва да лея сълзи. — Роб избърса гузно бузите си. — Просто имах нужда да ти се изповядам.

— Благодаря ти. Признателна съм ти, че ми сподели цялата история. Едва ли ти е било лесно.

Поседяхме в мълчание известно време, после Роб стана.

— Ако мога да ти помогна с нещо, моля те, обади се. А като стана дума — Роб бръкна в джоба на дънките си, — намерих това в камбуза. Твой е, нали?

— Да. Благодаря ти.

Взех мобилния си телефон от него.

— Тео спаси живота ми — прошепна той. — Той е истински герой. Аз... много съжалявам.

Изпратих Роб с поглед и докато седях сама във фойето, си мислех, че сега, след като се бях срещнала с екипажа, вече нищо не ме задържаше тук. А и бях сигурна, че Силия ще иска да разпознае тялото на сина си. Като станах, нетърпелива да напусна мястото, превърнало се в сцена на най-големия ужас в живота ми, се запитах къде да отида. Най-логично беше да се върна у дома, в Женева. Но в този миг осъзнах, че и там ме очакваше зейнала дупка от скръб.

Нямаше убежище за мен.

Като се върнах в стаята си, започнах да стягам апатично багажа си.

Този път изключих телефона си заради точно обратната причина в сравнение с онзи ден на лодката на Тео. Бях твърде съкрушена, за да говоря с когото и да било от семейството си. Пък и никоя от сестрите ми не знаеше за връзката ми с Тео. Най-лекомислено бях решила, че ще има предостатъчно време да се запознаят с него. А като се имаше предвид от колко малко време се познавахме и ние двамата, как щях да им обясня колко скъп ми е бил? Че макар да бяхме физически близки едва от няколко седмици, имах чувството, че душите ни съществуваха заедно от началото на дните ни?

Когато Татко Солт почина, се успокоявах с мисълта, че това е естественият ред в цикъла на живота. И Тео беше до мен, утешаваше ме, даваше ми надежда за едно ново начало. Чак сега проумявах колко много бях разчитала на него да запълни празнотата, която баща ми бе оставил след себе си. А сега... и той си бе отишъл. Заедно с всичките ми мечти за бъдещето. Само за няколко черни часа не само Тео, но и изконната ми страст по плаването бяха жестоко изтръгнати от мен.

Тъкмо излизах от стаята с раницата ми през рамо, когато телефонът на нощната масичка иззвъня.

— Ало? — обадох се плахо.

— Али, Силия е. Ръководителят на състезанието ми каза, че си отседнала в хотел „Ню Холмуд“.

— А... здравей.

— Как се чувстваш? — попита тя.

— Ужасно — пророних, неспособна да се преструвам на смела повече. Но и знаех, че поне пред нея няма нужда. — Ти?

— Същото. Току-що се връщам от болницата.

И двете се умълчахме, преглъщайки жестоката окончателност на думите ѝ. Почти почувствах как Силия се бори да потисне сълзите си, преди да продължи.

— Чудех се, Али, къде ще отидеш?

— Още не съм решила. Просто... не знам.

— Защо не хванеш ферибота до Саутхемптън? Може да отидем заедно до Лондон и да останеш при мен няколко дни. Медиите ще озверят по тази новина. Бихме могли да се барикадираме в моята къща за известно време. Какво ще кажеш?

— Ами — преглътнах и сълзи на облекчение рухнаха изпод клепачите ми, — с удоволствие ще дойда.

— Имаш номера ми, така че като разбереш в колко ще пристигнеш на гарата в Саутхемптън, ми се обади и ще дойда да те посрещна.

— Добре, Силия. Благодаря ти.

Оттогава често си мисля, че ако Силия не ми се беше обадила в онзи най-мрачен момент от живота ми, вероятно щях да се хвърля в буйното море от ферибота към Саутхемптън.

Като се срещнахме на гарата и видях преbledнялото ѝ лице, полускрито зад огромни черни слънчеви очила, се хвърлих в обятията ѝ, все едно беше Мама. Останахме така дълго време, две почти непознати жени, свързани завинаги от общата болка, всяка намерила единствения друг човек на света, способен да разбере мъката ѝ.

Като пристигнахме в Уотърлу, взехме такси до красивата ѝ бяла къща в Челси и Силия приготви омлет, понеже и двете осъзнахме, че не сме слагали и зальк в устата си, откакто бяхме чули новината. Наля ни и по една голяма чаша вино и седнахме на терасата в топлата спокойна августовска вечер.

— Али, трябва да ти кажа нещо. Сигурно ще ти се стори абсурдно, но истината е, че — финото ѝ тяло потрепери осезаемо, — когато двамата минахте отгук, аз знаех. Като го целунах на раздяла, почувствах, че ще е за последно сбогом.

— Да, Тео усети страха ти, Силия. Не беше на себе си във влака към Саутхемптън след срещата ни с теб.

— Дали моето предчувствие го е смутило, или неговото собствено? Нали помниш, че преди да си тръгнете, отиде до

тоалетната и каза да го чакаме във фойето? Е, след като ви изпратих, на път обратно към кухнята намерих това писмо, адресирано до мен, облежнато на масичката във фойето.

Тя бутна към мен голям плик, върху който със стилния почерк на Тео беше изписано „Мама“.

— Отворих го — продължи Силия — и вътре намерих съвсем ново копие на завещанието му и писмо до мен. И едно за теб, Али.

— О... — покрих устата си с ръка. — О, боже.

— Прочетох моето, а твоето те чака неотворено, разбира се. Вероятно още нямаш сили да го прочетеш, но в писмото си до мен Тео ме моли да ти го предам.

Тя извади по-малък плик от големия и ми го подаде. Взех го с разтреперани ръце.

— Но, Силия, ако е имал предчувствие, защо не напусна състезанието като много от другите капитани?

— Мисля, че и двете знаем защо, Али. Като моряк осъзнаваш, че стъпиш ли на лодката в началото на всяко състезание, се подлагаш на опасност. Както Тео ни каза онзи ден, можеше да го прегази автобус — сви печално рамене Силия. — Може би просто е вярвал, че съдбата му е...

— Да умре на трийсет и пет?! Не може да бъде! Ако е вярвал в такова нещо, защо ме е обикнал? Та той ми предложи брак! Целият живот беше пред нас. Не. — Разклатих буйно глава. — Не мога да го приема.

— Разбира се, че не можеш и трябва да ми простиш, че го споменах, но тази мисъл някак ме успокоява. Смъртта е толкова объркваща. Никой от нас не успява да се примири истински с тленността на близките ни. Но и тя като рождението ще се случи на всеки от нас.

Сведох поглед към неотвореното писмо в ръцете ми.

— Може би си права, Силия — въздъхнах със смирение. — Но защо би оставил ново завещание или писмо до която и да е от двете ни, ако не е имал някакво предчувствие?

— Все пак познаваш Тео: вечно организиран и предвидлив, дори в смъртта.

Мисълта накара и двете ни да се усмихнем неволно.

— Да. Същият като баща ми. Е, май е добре да прочета писмото му.

— Когато се почувстваш готова. А сега, ако ме извиниш, скъпа Али, ще се кача на горния етаж за една дълга вана.

И Силия напусна стаята. Знаех, че го прави по-скоро за да ме остави насаме, отколкото да си вземе вана.

Отпих глътка вино, оставих чашата и с разтреперани пръсти отворих плика, съзнавайки, че това е второто писмо от покойник, което получавах в рамките на няколко седмици.

От мен, без точен адрес
(Всъщност пътувам във влака от Саутхемптън, за да
те посрещна на „Хийтроу“)

Любима моя,

Признавам си, че напоследък една доста нелепа мисъл се върти в главата ми. Но както вече знаеш — и както майка ми несъмнено ще потвърди — аз съм крайно организиран човек. Подготвих завещанието си още когато започнах да се състезавам. Не че имам кой знае какво да завещая, но смятам, че на живите им е по-лесно, ако всичко е разяснено.

А разбира се, всичко се промени, когато ти се появи в живота ми, превърна се в центъра на вселената ми и жената, с което се надявам да прекарам остатъка от дните си. И понеже отношенията ни още са „неофициални“, поне докато не ти дам пръстен в добавка към колието около врата ти, ми се струва важно да дам на всички да разберат — макар и главно от финансова страна — какви са намеренията ни, в случай че нещо се случи с мен.

Несъмнено ще приемеш с възторг и безкрайна радост (ха-ха!) новината, че ти оставям обора си в „Някъде“. Онази вечер, когато ти го показах, видях колко много ти хареса (никак даже), но земята, върху която се намира, заедно с разрешителното за строеж, струва поне нещо. („Нещо в Някъде“ — ето ти възможно име за бъдещата

къща.) Освен това искам да ти подаря „Нептун“, настоящия ми морски дом. Откровено казано, това са единствените ми материални притежания с някаква стойност. Като изключим мотопеда ми, но смятам, че наистина ще те засегна, ако ти го завеща. А да не забравяме и мизерния тръстов фонд от щедрия ми баща — с него ще можеш да покриеш поне разходите си по долнопробното червено вино, което евентуално ще изпиеш в „Някъде“.

Извинявай, но тук релсите са доста криви и влакът друса, затова и пиша толкова грозно — но и бездруго сигурно ще си взема писмото от мама веднага щом се върнем от състезанието, най-малкото за да го напечатам. Ако обаче по една нищожна случайност си докарам белята, поне ще съм спокоен, че оставям всичко в ред.

И така, Али — тук е възможно да се разчувствам — държа да ти кажа колко много те обичам и колко ми беше скъпа в краткото ни време заедно. С теб се чувствам в свои води (дано оцениш мореплавателската аналогия) и искам до края на живота си да ти бъда опора, случи ли се да повръщаш, да обсъждам с теб произхода на странната ти фамилия и да научавам дори най-малките подробности за теб, докато стареем и губим зъбите си заедно.

А ако случайно се наложи да прочетеш това писмо, вдигни поглед към звездите и знай, че те гледам оттам. И сигурно пийвам биричка с баща ти, докато ми разправя за лошите ти навици от детството.

Мила моя Али — Алкиона — нямаш представа каква радост ми донесе.

Бъди ЩАСТЛИВА! Това е дарбата ти.

Тео xxx

Смеех се и плачех едновременно, докато вечерта чезнеше край мен. Писмото беше толкова присъщо за Тео, че сърцето ми рухна отново.

На сутринта със Силия се срещнахме на закуска. Вечерта ме беше завела до стаята ми, без да ме попита какво е съдържало писмото и ѝ бях благодарна за това. Каза ми, че трябвало да излезе, за да регистрира смъртта на Тео и да уреди транспортирането на тялото му до Лондон, и че искала двете заедно да изберем дата за погребението.

— Али, в писмото си до мен Тео молеше още нещо. Да свириш на флейта на погребението му.

— Наистина ли? — удивих се от смайващата предвидливост на Тео.

— Да — въздъхна тя. — Още преди години ми беше дал инструкции за погребението си. Тържествена служба, възпоменание и погребение в едно, последвана от кремация, на която, между другото, настояваше никой да не присъства. След това трябва да разпилеем праха му от пристанището на Лимингтън, където го научих да плава. Как ти звучи?

— Ами... не знам.

— Е, той ми сподели, че свириш прекрасно на флейта. Както вероятно се досещаш, е избрал доста необичайна мелодия, също като самия него. Искал е да изсвириш „Джак е момчето“ от „Фантазия по британски морски песни“. Може би я знаеш от Променадните концерти на „Би Би Си“^[4]?

— Да, чувала съм я. Едва ли има моряк, който да не познава мелодията ѝ; все пак е заимствана от традиционната „Моряшки танц“.

Преговорих нотите ѝ наум — бях ги свирила преди доста години, но още ги познавах отлично. Молбата на Тео го описваше толкова добре: съчетаваше в себе си любовта му към ветроходството и изконната му жизнерадост.

— Да, с удоволствие ще я изсвирия.

И тогава, за пръв път, откакто бе починал, избухнах в сълзи.

През следващите няколко тежки дни, докато медиите лагеруваха пред вратата ни, двете със Силия се отцепихме от света. Живеехме като отшелници и напускахме дома ѝ само за храна и да си купим черни рокли за погребението. И докато минавахме през потискащия процес, който ме караше да уважавам още повече решението на Татко Солт сам да уреди погребението си, уважението ми към Силия също

нарастваше. Макар и вече да знаех, че Тео е бил всичко за нея, нито веднъж не прояви алчност в скръбта си.

— Сигурно не ти е споменавал, Али, но Тео открай време обичаше църквата „Света Троица“ на Слоун стрийт, недалеч отгук. Посещаваше едно близко начално училище и това беше местната му църква. Спомням си, че веднъж, когато беше на около осем, пъ там солото на „Сред дървени ясли“ на една коледна литургия — разказа ми тя с топла усмивка. — Съгласна ли си да изберем нея за погребалната служба?

Трогнах се, че искаше мнението ми по този въпрос, колкото и незначимо да ми се струваше на мен самата. Все пак тя бе познавала Тео — единственият ѝ син — през целия му живот, но имаше великодушието да разбере чувствата ми към него. И неговите към мен.

— Ти знаеш най-добре, Силия.

— Искаш ли да поканиш някого на погребението?

— Като изключим екипажа ни и всички от мореплавателската общност, които ти вече си поканила, никой не ни познаваше като двойка — отвърнах откровено. — Така че едва ли биха разбрали.

Но тя разбираше. И често, когато се срещнехме в кухнята в три часа през нощта, когато болката беше най-силна, сядахме на масата и си говорехме за Тео, търсейки жадуваната утеха. Разменяхме си дребни спомени, от които Силия имаше трийсет и пет годишен запас, за разлика от моя няколкоседмичен. Чрез нея успях да опозная Тео още по-добре, разглеждайки снимки от детството му и пълни с грешки писма от пансионното училище.

Макар и да съзнавах, че градим въздушни кули, намирах утеха в мисълта, че успяхме да го запазим жив с всяка наша дума. А това беше най-важното.

[1] Предната част на палубата. — Бел.прев. ↑

[2] Силно опънато въже, двата края на което са закрепени на различни стабилни корабни конструкции. — Бел.прев. ↑

[3] Тънък вертикален буй със знаме в горния си край, използван за обозначаване позицията на паднал зад борда човек. — Бел.прев. ↑

[4] Лятно музикално събитие в Лондон, включващо оркестрова класическа музика, серии камерни концерти и прочие. — Бел.прев. ↑

12.

— Готова ли си? — попита ме Силия, когато колата ни пристигна пред църквата „Света Троица“.

Кимнах и като стиснахме бързо ръцете си в знак на взаимна подкрепа, слязохме от колата сред щракането на фотоапарати и влязохме в църквата. Оглеждайки просторната зала, претъпкана с гости — много от които струпани прави в задния ѝ край — едва не прихнах в сълзи, макар и да се бях заклела, че няма да плача.

Тео вече ме чакаше пред олтара, когато със Силия тръгнахме по пътеката към ковчега му. Преглътнах тежко, потресена от ужасяващата пародия на сватбата, която щяхме да празнуваме, ако беше оцелял.

Като заехме местата си на предната пейка, службата започна. Тео сам беше избрал музикалното оформление. След обръщението на пастора, дойде и моят ред. Отидох в предния край на църквата и се присъединих към малкия оркестър от цигулки, чело, два кларинета и обой, който Силия беше успяла да събере за церемонията. Отправяйки безмълвна молитва към небесата, долепих мундщука на флейтата до устата си и засвирих. А когато и останалите музиканти подхванаха мелодията и всички заедно ускорихме темпото, гостите започнаха да се усмихват и да стават от местата си един по един. А накрая всички затанцуваха традиционния моряшки танц с превити колене и скръстени, опънати пред гърдите ръце. Малкият ни оркестър се оживи, свирейки, сякаш животът ни зависеше от това, а тълпата затанцува още по-бързо в ритъм с музиката.

Като приключихме, ни поздравиха с буйни викове и аплодисменти. Естествено, последва и бис, както винаги се случваше при изпълнението на популярната песен. После се върнах с флейтата си на пейката отпред и седнах при Силия. Тя стисна силно ръката ми.

— Благодаря ти, скъпа Али, страшно много ти благодаря.

Тогава Роб изкачи стълбите до ковчега на Тео и нагласи микрофона.

— Майката на Тео, Силия, ме помоли да кажа няколко думи. Както всички знаете, Тео загуби живота си, спасявайки моя. Вече няма

как да му благодаря за подвига му от онази нощ, но знам, че саможертвата му донесе жестоко страдание на Силия и Али, любимата му. Тео, всички, които някога сме били в екипажа ти, ти изпращаме любовта, уважението и благодарностите си. Ти беше най-добрият. Али — Роб погледна право към мен, — той помоли да те поздравим с това.

Отново усетих ръката на Силия върху моята, а едно момче от хора стана и изпълни красиво „Някъде“ от „Уестсайдска история“. Опитах да се усмихна на тайната шега, която Тео ми беше приготвил, но силните думи на песента ме трогнаха неимоверно. След края й осем моряци от последния екипаж на Тео, включително Роб, вдигнаха внимателно ковчега му върху широките си рамене и тръгнаха към изхода на църквата. Силия ме поведе със себе си, първа в процесията от опечалени, която се заниза след ковчега.

На излизане видях познати лица сред тълпата в църквата. Ася и Кики ми се усмихнаха топло, докато минавах покрай тях. Двете със Силия застанахме на Слоун стрийт и погледахме как товарят ковчега в погребалната кола, която сама щеше да откара тялото му до крематориума. Когато потегли и двете се сбогувахме безмълвно с Тео, аз обърнах лице към Силия и я попитах откъде са разбрали сестрите ми.

— В писмото си Тео ме моли, ако му се случи нещо, да се свържа с Марина, за да са наясно и сестрите ти. Мислел е, че ще имаш нужда от тях.

Гостите постепенно се изнизаха от двора на църквата и се струпяха на тротоара отпред, поздравявайки се тихо едни други. Няколко от тях се отправиха директно към мен, главно приятели моряци. Всичките ми изказаха съболезнованията си и изразиха изненада от скрития ми досега музикален талант. Огледах се наоколо и забелязах висок мъж с костюм и тъмни очила да стои настрана от тълпата. Стори ми се толкова самотен и нещастен, че се извиних на групата край мен и тръгнах към него.

— Здравейте — поздравих го. — Аз съм Али, приятелката на Тео. Поех ангажимент да поканя всички в дома на Силия за малка почерпка. Само на пет минути пеша оттук е.

Той се обърна към мен. Слънчевите му очила прикриваха всякаква емоция в очите му.

— Да, знам къде е. Все пак живееш там.

В този миг осъзнах, че говоря с бащата на Тео.

— Приятно ми е да се запознаем.

— Предполагам разбирате, че колкото и да искам да дойда, за жалост няма да съм добре дошъл.

Не знаех как да му отговоря, затова просто сведох смутен поглед към краката си. Беше очевидно, че е съкрушен, а и независимо от пререканията им със съпругата му, все пак и той беше загубил сина си.

— Жалко — скалъпих.

— Ти сигурно си момичето, за което Тео ми каза, че ще се ожени. Изпрати ми имейл едва преди няколко седмици — провлачи той с мекия си американски акцент, толкова различен от насеченото британско произношение на Тео. — Ще си вървя, Али, но ето, вземи визитката ми. Ще остана в Лондон още няколко дни и много ще се радвам, ако можем да поговорим за сина ми. Каквото и да си слушала за мен, много го обичах. Предполагам си достатъчно прозорлива, за да знаеш, че всяка история си има две страни.

— Да — отвърнах. Веднъж Татко Солт ми беше казал същото нещо.

— Трябва да се връщаш, но знай, че ми беше много приятно да се запознаем. Довиждане засега, Али — каза той, обърна се и тръгна бавно.

Имах чувството, че всяка пора на тялото му изпуска отчаяние.

Като върнах очи към тълпата, видях, че Кики и Ася са чакали търпеливо да приключат разговора си. Отидох при тях и двете ме прегърнаха заедно.

— Боже, Али — каза Кики. — Всички ти оставяме съобщения на мобилния, откакто научихме! Много ни е тъжно за теб, нали, Ася?

— Да. — Ася кимна и осъзнах, че е на ръба на сълзите. — Службата беше много трогателна, Али.

— Благодаря.

— Радваме се, че те чухме да свириш на флейта. Не си загубила таланта си — коментира Кики.

Видях Силия да ми маха, сочейки голямата черна кола, спряла до тротоара.

— Трябва да вървя с майката на Тео, но ще дойдете ли до къщата?

— Боя се, че не можем — отговори Кики. — Но пък апартаментът ни е от другата страна на Темза, в Батърсий, така че като се посъвземеш, само се обади и те чакаме на гости, става ли?

— Много ще се радваме да те видим, Али — додаде Ася и отново ме прегърна. — Всички момичета ти изпращат поздрави. Ще се грижиш за себе си, нали?

— Ще опитам. И пак ви благодаря, че дойдохте. Не мога да ви опиша колко значи за мен.

Като се качих в колата, ги погледах как се отдалечават по улицата, безкрайно трогната от появата им.

— Сестрите ти са много мили момичета. Прекрасно е да имаш сестри. И аз като Тео съм единствено дете — отбеляза Силия, когато колата потегли.

— Добре ли си? — попитах я.

— Не, но церемонията наистина повдигна духа ми. И не мога да ти обясня колко ме зарадва с музиката си. — Тя се умълча за няколко секунди, после въздъхна тежко. — Видях те да говориш с бащата на Тео, Питър.

— Да.

— Сигурно се е крил сред гостите в църквата. Не го видях, като влязохме. Ако бях, щях да го поканя на предната скамейка при нас.

— Така ли?

— Разбира се! Може и да не сме приятели вече, но със сигурност скърби не по-малко от мен. Предполагам е отказал да дойде у дома?

— Да. Но щял да е в града още няколко дни и иска да се срещнем.

— О, боже. Толкова е тъжно, че не можахме да се съберем дори за погребението на сина ни. Е, да забравим за това — рече тя, когато колата паркира пред къщата. — Много съм ти благодарна за подкрепата, Али. Нямаше да се справя без теб. А сега да посрещнем гостите и да почетем живота на нашето момче.

Няколко дни по-късно се събудих в удобната, леко старомодна стая за гости в дома на Силия. Пред прозорците висяха пердета на ситни цветя; покривката на голямото дървено легло, в което лежах, беше със същия десен, чиито цветове си подхождаха с вече избелелите

тапети на райета. Надникнах към часовника и установих, че е почти десет и половина. След възпоменателната служба най-сетне бях започнала да спя, но почти неестествено дълбоко, а сутрин се будех с нещо като махмурлук или все едно бях пила от приспивателните хапчета, които Силия ми беше предложила, но ѝ бях отказала. Лежейки в смътната светлина, също толкова уморена, колкото преди да си легна — макар и да бях спала цели десет часа — се размислих, че не мога да продължавам да се крия у Силия, привлечена от утехата, която намирах в безкрайните ни разговори за Тео. На следващия ден ѝ предстоеше да замине за Италия и въпреки че с най-искрено желание ме беше поканила да я придружа, знаех, че трябва да продължа с живота си.

Въпросът беше къде можех да отида?

Вече бях решила да се свържа с треньора на швейцарския национален отбор по плаване и да му съобщя, че няма да участвам в квалификационните състезания за олимпиадата. Колкото и пъти да ми повтаряше Силия, че не бива да позволявам на случилото се да съсипе бъдещето ми и да потули страстта ми по плаването, всеки път, замислех ли се морето, студена тръпка полазваше гръбнака ми. Навярно някой ден щеше да отшуми, но не и навреме за дългомесечните, изтощителни тренировки за най-важното спортно събитие на планетата. Прекалено много хора в тренировъчния лагер щяха да са познавали Тео и макар разговорите с майка му да ми бяха осигурили полезен отдушник, се чувствах невероятно уязвима, споменеше ли го някой друг.

Но сега, когато бях останала без Тео и плаването, дните пред мен внезапно ми се струваха пусти — необятна празнина, която не знаех как да запълня.

Може би, размишлявах, аз ще съм новата „Мая“ на семейството ни, обречена да се завърна в Атлантис и да скърбя в самота и разкош като нея едно време. Знаех, че Мая е отлетяла от гнездото и живее новия си живот в Рио, тоест лесно можех да се завърна у дома и да се настаня в белведера, обитаван някога от нея.

Последните няколко седмици ме бяха научили, че някога бях водила приказен живот и ако държах да съдя себе си и грешките си, трябваше да отчетя факта, че винаги бях гледала отвисоко на по-слабите от мен. Не разбирах защо не можеха да станат, да се отърсят от

травмите на миналото и да продължат напред. За зла участ обаче започвах да осъзнавам, че докато човек сам не изпита тежка загуба и дълбока болка, е невъзможно да съчувства на изпадналите в подобна беда.

В отчаяни опити да си възвърна позитивната нагласа си повтарях, че поне нещастieto ми навярно ще ме направи по-добър човек. Вдъхновена от тази мисъл, най-сетне извадих мобилния си телефон. Срамувах се да призная пред себе си, че не го бях включвала от смъртта на Тео преди цели две седмици. Като видях, че батерията му е свършила, го включих да се зарежда. После отидох да си взема душ и през това време чувах настоятелното пиукане на натрупаните гласови и текстови съобщения, пристигащи със съживяването на телефона ми.

Докато се подсушавах и обличах, се приготвих психически за предстоящия сблъсък с реалността, след което взех телефона и запреглеждах безбройните есемеси от Мама и сестрите ми и множеството други, чули за смъртта на Тео.

„Али, ще ми се да бях при теб, не мога да си представя как се чувстваш, но ти изпращам цялата си любов“, беше ми написала Мая.

„Али, пробвах да ти се обадя, но не вдигаш. Мама ми каза и най-искрено ти съчувствам. На твое разположение съм ден и нощ, ако имаш нужда от тен. Тиги х“

После преминах и към гласовите съобщения. Бях сигурна, че повечето от тях, като текстовите, щяха да са от хора, изказващи съболезнованията си. Но набрах номера на гласовата поща и чух най-старото съобщение, оставено преди две седмици, коремът ми се преобърна. Връзката беше лоша и думите му се чуваха приглушено, но веднага познах гласа на Тео.

Здравей, любов моя. Обаждам ти се от сателитния телефон, докато още имам възможност. На дрейф сме някъде в Келтско море. Времето е ужасно и дори дългогодишният ми опит в буйни води не ми помага. Знаем, че ти се сърдиш, задето те изгоних от лодката, но преди да опитам да подремна няколко часа, искам да те уверя, че това няма абсолютно нищо общо с моряшките ти умения.

И откровено казано, сега ми се иска да беше на борда при мен, защото струваш колкото десетима от мъжете тук. Държа да знаеш, че го направих единствено защото те обичам, скъпа ми Али. И се надявам да ми говориш, като се върна! Лека нощ, сладка тоя. Обичам те. Доскоро.

Забравих за всички останали съобщения и просто изслушах това на Тео отново и отново, попивайки всяка дума. Беше ми го оставил едва около час, преди да излезе на палубата и да стане свидетел как вълните повличат Роб от борда. И да скочи в смъртоносните води, за да го спаси. Не знаех как точно се записва гласово съобщение завинаги, но трябваше да намеря начин.

— И аз те обичам — прошепнах.

И последните следи от гнева, който хранех в себе си, задето ми беше наредил да напусна яхтата онзи ден, се изпариха във въздуха.

На закуска Силия ми каза, че отива да си купи някои неща за Италия.

— Реши ли накъде ще тръгнеш, Али? Знаеш, че си повече от добре дошла да останеш тук, докато ме няма. Или да дойдеш с мен. Със сигурност ще успееш да си запазиш билет за Пиза.

— Благодаря, много мило от твоя страна, но май ще се прибера у дома — отвърнах, притеснена, че се превръщам в бреме за Силия.

— Както решиш. Просто ми кажи, като измислиш.

След като Силия излезе, се качих на горния етаж с увереността, че съм се съвзела достатъчно да звънна на Кики и Ася. Първо набрах номера на Кики, понеже тя уреждаше всичко и за двете им, но се свързах с гласовата ѝ поща, затова се обадох на Ася.

— Али?

— Здравей, Ася. Как си?

— О, добре. По-важното е как си ти?

— Добре съм. Мислех да намина през апартамента ви утре.

— Аз ще съм сама. Кики ще ходи да снима електрическата централа на Батърсий. Искане да я използва като вдъхновение за един от проектите си, преди да са застроили района с нови жилищни сгради.

- Тогава може ли да мина, за да се видим с теб?
- Много ще се радвам.
- Чудесно. Кога ще е удобно?
- Целият ден съм тук, Али. Защо не дойдеш за обяд?
- Добре, ще намина към един. До утре, Ася.

Като затворих, осъзнах, че утре на обяд за пръв път щях да прекарам повече от няколко минути насаме с по-малката си сестра.

Извадих лаптопа от раницата си, за да проверя електронната си поща. Разположих го на тоалетната масичка и го включих в контакта. В имейла ме чакаха още съболезнователни писма и обичайната рекламна поща, включително от момиче на име Тамара, което ми предлагаше утеха в дългите нощи. Видях и още едно име, което не разпознах веднага: *Магдалена Йенсен*. След няколко секунди си спомних, че тя работи по превода на книгата от библиотеката на Татко Солт и благодарих на бога, че не изтрих първосигнално съобщението ѝ.

От: Magdalertajensen1@trans.no
До: Allygeneva@gmail.com
Тема: „Grieg, Solveig og Jeg/Григ, Солвейг и аз“
20 август 2007 г.

Скъпа госпожице Д'Аплиез,

За мен е истинско удоволствие да превеждам „Grieg, Solveig og Jeg“. Оказа се увлекателно четиво и история, на която не се бях натъквала тук, в Норвегия. Реших, че може би ще Ви е интересно да започнете прочита на преведеното дотук, затова прикачвам 200 страници. Вероятно ще успея да Ви изпратя и останалото до десетина дни.

Поздрави,
Магдалена

Отворих приложения файл с превода и прочетох първата страница. После и втората, а до третата вече бях включила лаптопа в контакта до леглото, за да се настаня по-удобно...

13.

Анна

Телемарк, Норвегия

Август, 1875 г.

Анна Томасдатер Ландвик спря и изчака Роза, най-старата крава в стадото, да слезе по стръмния склон. Както обикновено, другите крави я бяха изоставили, придвижвайки се към по-свежа ливада.

— Пей й Анна, и ще дойде — съветваше я баща й. — Ще видиш, че ще дойде.

Анна изпя няколко акорда от „Пер Спелман“, любимата песен на Роза, и мелодията се изля от гърлото й, звънтейки из тучната долина. Тъй като знаеше, че на старата крава ще й отнеме време да докрета до нея, Анна седна на грубата трева и зае най-удобната си поза за размисъл — със свити до брадичката колене и преметнати около тях ръце. Вдиша топлия вечерен въздух, любувайки се на гледката, докато си тананикаше в тон с жуженето на полските насекоми. Слънцето започваше да се спуска към планините отвъд долината и караше водите на езерото в подножието им да блещукат като разтопено розово злато. Съвсем скоро щеше да потъне напълно зад хоризонта и нощта бързо щеше да заеме мястото му.

През последните две седмици, докато броеше кравите, слизаци от планината, й правеше впечатление, че започва да се свечерява все по-рано с всеки изминал ден. След месеци на светли вечери чак до полунощ, знаеше, че днес, докато се върнеше в колибата, майка й ще е запалила маслените лампи. И че баща й и по-малкият й брат ще дойдат да затворят лятната мандра и да преместят добичетата в долината за приближаващата зима. Това събитие предвещаваше края на скандинавското лято и началото на тягостните месеци на почти непрекъснат мрак. Яркозелените планински хълмове скоро щяха да се покрият с дебело одеяло от сняг и двете с майка й щяха да напуснат дървената колиба, където прекарваха топлите месеци, и да се върнат в семейната им ферма в покрайнините на малкото селце Хедал.

Когато Роза я наближи, спирайки тук-там да подуши тревата, Анна изпя още няколко куплета от песента, за да я насърчи. Баща ѝ Андерс не вярваше старата крава да доживее до следващото лято. Като че ли никой не знаеше възрастта ѝ, но определено не беше много по-млада от осемнайсетгодишната Анна. Мисълта, че един ден Роза нямаше да я посреща с онази привързаност в топлите ѝ кехлибарени очи — поне на нея така ѝ се искаше да възприема погледа на животното — я накара да се просълзи. А мисълта за дългите, тъмни месеци пред нея накара набъбналите ѝ сълзи да се излеят по бузите ѝ.

Поне като се върнеха в чифлика си в Хедал, опита да се успокои тя, бършейки сълзите си, щеше да вижда Герди и Вива, котката и кучето им. Най-много от всичко обичаше да се свие пред печката и да хапва филия със сладко *гоме*^[1], докато Герди мъркаше в скута ѝ, а Вива чакаше да облизва трохите по пода. Само дето майка ѝ обикновено не я оставяше да мързелува дори през зимата.

— Един ден ще трябва да се грижиш за свой собствен дом, *хере*^[2], а няма аз да ви храня със съпруга ти! — повтаряше ѝ редовно майка ѝ, Берит.

Анна обаче не проявяваше никакъв интерес към домашните си задължения — биене на масло, кърпене на дрехи, хранене на кокошки и точене на *лефсе*, питките, от които баща ѝ поглъщаше по десетки на едно ядене — и определено още нямаше намерение да храни въображаем съпруг. Колкото и да се стараяше — и ако трябваше да е откровена със себе си, всъщност не полагаше големи усилия — резултатът от кулинарните ѝ напъни обикновено беше негоден за ядене или напълно катастрофален.

— Правиш *гоме* от години, а още не си се научила — беше я укорила майка ѝ миналата седмица, тропвайки купа със захар и кана с прясно мляко на кухненската маса. — Крайно време е да усвоиш рецептата.

Но каквото и да правеше Анна, *гомето* ѝ все се пресичаше или прегаряше.

— Предателка — беше процедила на Вива, когато дори вечно гладното куче отказа да яде творението ѝ.

Макар и да беше завършила училище преди четири години, на Анна още ѝ липсваше третата седмица на всеки месец, когато госпожица Якобсен, учителката, която обслужваше всички села в

областта Телемарк, пристигаеше с нови и нови знания за тях. Определено предпочиташе нейните часове пред строгите уроци на пастор Ерслев, който ги караше да рецитират наизустени пасажии от библията и ги изпитваше пред целия клас. Лицето ѝ винаги пламваше, когато всичките ѝ съученици приковаваха погледи в нея, докато се запъваше на непознатите думи.

Съпругата на пастора, госпожа Ерслев, беше много по-мила от него самия и проявяваше търпение, когато Анна учеше химните за църковния хор. Напоследък често ѝ даваше соловата част. Ако питаша Анна, пеенето беше много по-лесно от четенето. Когато пееше, просто затваряше очи, отваряше уста и от нея извираше звук, който сякаш доставяше удоволствие на всички.

Понякога си представяше как пее пред многолюдна тълпа в някоя голяма църква в Кристиания^[3]. Единствено пеейки, се чувстваше значима. Но в реалния свят, както майка ѝ често ѝ напомняше, освен да прибира кравите с песен и един ден да приспива бебетата си, талантът ѝ беше безполезен. Всичките ѝ връстнички от хора вече бяха или сгодени, или омъжени, или търпяха последиците от това — тоест им прилошаваше, надебеляваха и в крайна сметка пръкваха червендалесто, пищящо бебе и спираха да пеят.

На сватбата на по-големия ѝ брат Нилс всичките ѝ роднини се бяха изредили да я ръчат многозначително с лакът и да ѝ подхвърлят намеци за нейната бъдеща венчавка, но тъй като още нямаше кандидати за неин съпруг, тази зима щеше да остане сама с „gammel frøken“^[4], както по-малкият ѝ брат Кнут наричаше неомъжените жени от селото.

— Дано си намериш съпруг, който да не гледа храната в чинията си, а само хубавичките ти сини очи — шегуваше се често баща ѝ Андерс.

Анна знаеше, че цялото ѝ семейство се чуди дали Ларс Трулсен, който живееше с болния си баща в съседната ферма и често се жертваше да хапне от прегорените ѝ творения, нямаше да е смелчагата, готов да поиска ръката ѝ. Братята ѝ бяха направили Ларс — единствено дете и останал без майка още на шест — неофициален трети син на семейство Ландвик, затова редовно присъстваше на вечерната им трапеза. Анна си спомняше как някога всички заедно играеха в снеговитите дни на дългите скандинавски зими. Буйните ѝ

палави братя обичаха да се заравят един друг в снега, изпъквайки сред белия пейзаж благодарение на червеникавозлатистите си коси, отличителни за рода Ландвик. За техен ужас обаче, далеч по-кроткият Ларс винаги оставаше в къщата с книга в ръка.

Като най-голям син в семейството им, Нилс трябваше да доведе новата си съпруга в дома на Ландвик след брака им, но след скорошната смърт на родителите ѝ тя бе наследила фермата им в едно село на няколко часа път от Хедал и Нилс се пресели там, за да я стопанисва. Затова се падаше на Кнут да прекарва цялото си време в имота на Ландвик, помагайки на баща им.

И така Анна често оставаше насаме с Ларс, който продължаваше да ги навестява все така редовно. Понякога ѝ разказваше с тих глас за настоящото си четиво и тя напрягаше слуха си да чуе историите за далечни светове, много по-вълнуващи от Хедал.

— Току-що прочетох „Пер Гинт“ — сподели ѝ Ларс една вечер. — Изпрати ми я чичо ми от Кристиания и мисля, че много ще ти хареса. Според мен е най-добрата пиеса на Ибсен.

Анна сведе поглед; срам я беше да си признае, че няма представа кой е Ибсен, но вместо да я упрекне, Ларс ѝ разказа за най-великия норвежки драматург, родом от Шиен, градче близо до Хедал, който запознавал света с норвежката литература и култура. Той самият бил прочел всичките му произведения. Всъщност на Анна ѝ се струваше, че Ларс беше прочел повечето книги, написани някога, пък и ѝ беше споделил за мечтата си един ден да стане писател.

— Но това едва ли ще се случи тук — беше добавил, вдигайки смутено очи към нейните. — Норвегия е толкова малка и повечето ни сънародници нямат добро образование. Казвали са ми обаче, че в Америка, ако се трудиш усърдно, можеш да постигнеш всяка своя мечта...

Анна знаеше, че Ларс дори се беше научил да чете и пише на английски, за да е готов, дойдеше ли моментът. Съчиняваше стихотворения на чуждия език и възнамеряваше да ги изпрати на някое издателство. Заприказваше ли за Америка, на Анна ѝ ставаше жал за него, защото знаеше, че не можеше да си позволи да замине. Баща му страдеше от тежък артрит, заради който ръцете му сякаш бяха замръзнали в юмруци, затова Ларс стопанисваше сам фермата им, живеейки в порутената им къща.

Често, когато Ларс го нямаше на масата им, баща ѝ оплакваше занемарените им от години земи, толкова отъпкани от прасетата им, че бяха станали безплодни.

— А и с тия дъждове напоследък, все едно живеят в тресавище — коментираше баща ѝ. — Момчето обаче живее в света на книгите си, не в истинския свят, където се грижим за земята.

Една вечер миналата зима, докато Анна се мъчеше да разтълкува думите на новия химн, който госпожа Ерелев ѝ беше дала да наизусти, Ларс вдигна поглед от книгата си и я загледа от другия край на кухненската маса.

— Искаш ли помощ? — предложи ѝ той.

Тя се изчерви; осъзнаваше, че повтаря на глас едни и същи думи, мъчейки се да ги изговори добре, но се замисли дали иска Ларс близо до себе си заради неизменната му тежка миризма на прасета. Накрая кимна свенливо и той се премести на стола до нея. Заедно минаха през всяка дума, докато Анна не се научи да чете плавно целия химн.

— Благодаря ти за помощта — каза му след това.

— Приятно ми беше — изчерви се той. — Ако искаш, Анна, мога да ти помагам с четенето и писането. Стига да ми попееш някой път.

Понеже съзнаваше колко е пренебрегвала езиковите си умения през четирите години, откакто беше завършила училище, Анна се съгласи. И така миналата зима беше прекарала много вечери глава до глава с него на кухненската маса, занемарявайки напълно бродерията, колкото и да я хокаше майка ѝ. Скоро преминаха от химни към книги, които Ларс носеше от дома си, увити в амбалажна хартия, за да предпази скъпоценните им страници от неспирните снегове и дъждове. А след заниманията си затваряха книгите и Анна му пееше.

Макар и в началото родителите ѝ да се притесняваха, че ще стане книжен плъх, обичаха да им чете вечер.

— Аз щях да се измъкна от тези тролове много по-бързо — заяви една вечер, след като им беше прочела „Трите принцеси от Уайтленд“ пред камината.

— Но единият имаше шест глави — изтъкна Кнут.

— Шестте глави могат само да те направят тромав — отвърна му тя с усмивка.

Ларс ѝ помагаше и с писането, а първият път, като я видя как стиска молива с побелели от напрежение кокалчета, прихна в смях.

— Няма да ти избяга — увери я и внимателно нагласи всеки от пръстите ѝ в правилна позиция около молива.

Една вечер, когато Ларс отвори вратата да си ходи, наметнат с топлото си палто от вълча кожа, отвън влетяха снежинки, големи колкото пеперуди. Една от тях кацна върху носа на Анна и той се пресегна свенливо да я избърше, преди да се е стопила там. Голямата му загрубяла ръка одраска леко кожата ѝ и той побърза да я прибере обратно в джоба на палтото си.

— Лека нощ — рече под носа си и се гмурна в зимния мрак, а влетелите снежинки бързо започнаха да се топят по пода, когато Анна затвори вратата след него.

Анна стана от тревата, когато Роза най-сетне я достигна. Докато милваше кадифените ѝ уши, целувайки бялата звезда в центъра на челото ѝ, забеляза сивите косъмчета около меката ѝ розова уста.

— Моля те, бъди с мен и другото лято — прошепна ѝ тихо.

Като се увери, че Роза крета бавно към стадото, пасейки спокойно по притъмнелия склон, Анна тръгна към колибата. По пътя реши, че още не е готова за промяна; искаше единствено да се връща тук всяко лято и да седи по ливадите с Роза. Семейството ѝ може и да я смяташе за наивна, но тя отлично знаеше какво се очаква от нея. И помнеше съвсем ясно странното поведение на Ларс, когато се бяха сбогували за лятото.

Беше ѝ дал да прочете Ибсеновата пиеса „Пер Гинт“, стисвайки нежно едната ѝ ръка, докато Анна държеше книгата пред себе си. И тя беше замръзнала на място. Докосването му бележеше нов вид близост помежду им, различна от братско-сестринската дружба, която винаги бе смятала, че имат. Когато очите ѝ намериха лицето му, откри различен поглед в напрегнатите му сини очи и внезапно ѝ се стори напълно непознат. Същата нощ си беше легнала разтреперана от погледа му, защото знаеше какво послание носи той.

И явно родителите ѝ вече бяха наясно с намеренията на Ларс.

— Винаги можем да купим земята на Трулсен като зестра за Анна — чу баща ѝ да казва на майка ѝ късно една вечер.

— Не смяташ ли, че трябва да намерим момче от по-добро семейство за Анна? — отвърна тихо Берит. — На Хааконсен от Бо им е

останал един неженен син.

— Предпочитам да се задоми наблизко — отсеке категорично Андерс. — Ако купим земята на Трулсен, няма да видим никаква печалба от нея поне три години, докато почвата се възстанови, но спасим ли я, ще удвоим добива си. Мисля, че на по-добър жених от Ларс не можем да се надяваме, като се имат предвид... недостатъците на Анна.

Коментарът му я засегна дълбоко, а последвалите открити разговори на родителите ѝ за евентуална венчавка с Ларс я накараха да ги презира още повече. Чудеше се изобщо възнамеряват ли да я попитат дали тя иска да се омъжи за Ларс. Но така и не се случи, затова Анна не им сподели, че макар да го харесваше, определено не ѝ се вярваше, че е способна да го обикне.

Въпреки че от време на време си представяше какво ли е да целуне мъж, не мислеше, че ще ѝ допадне наистина. А що се отнасяше до другата неизвестна величина — действието, което трябваше да се случи, за да заченат дете — е, за това можеше само да гадае. Понякога нощем чуваше скърцане и странни стонове откъм стаята на родителите си, но като попита Кнут, той само се подхилна дяволито и заяви, че всички така били дошли на земята. Ако наподобяваше онова, което се случваше, когато водеха бик при някоя от кравите им... Анна изтръпваше при мисълта, спомняйки си как трябваше да подканят ревящия скот да се покатери върху женското си завоевание, докато ратаят вкарва „нещото му“ в нея, за да се отели след няколко месеца.

Щеше ѝ се да попита майка си дали и при хората процесът е сходен, но все не успяваше да свика достатъчно кураж.

А още по-лошото беше, че през лятото се беше измъчила с „Пер Гинт“ и дори сега, след безброй размисли върху сюжета на пиесата, не можеше и не можеше да разбере защо главната героиня — бедно селско момиче на име Солвейг — пропиляваше целия си живот в чакане на ужасен женкар като Пер. А когато той благоволяваше да се завърне, го приемаше с отворени обятия и слагаше лъжливата му, прелюбодейска глава върху коляното си.

— Аз бих я хвърлила вместо топка на Вива — промърмори, приближавайки дома си.

През отминалото лято бе взела едно категорично решение: за нищо на света нямаше да се омъжи за човек, когато не обичаше.

Като достигна края на пътеката, видя масивната дървена колиба пред себе си, непроменена поколения наред. Покрития ѝ с чимове покрив изпъкваше като яркозелен квадрат сред по-тъмните багри на заобикалящата я смърчова гора. Анна гребна малко вода от кацата до входната врата и отми миризмата на крави от ръцете си, преди да влезе в уютната всекидневна с кухня, където, съвсем предсказуемо, маслените лампи вече горяха ярко.

Стаята съдържаше голяма маса с карирана покривка, бюфет от резбован бор, стара готварска печка на дърва и огромна открита камина, над която с майка ѝ топлеха желязната тенджерата, пълна с овесена каша за закуска и вечеря, и с месо и зеленчуци — за обяд. В задната част на колибата се намираха спалните: една за родителите ѝ, една за Кнут и една — най-малката — за нея.

Тя взе лампа от масата, прекоси протрития дървен под и отвори вратата на нейната стая. Вътре имаше място само колкото да мине, тъй като рамката на леглото стигаше чак до прага. Остави лампата на нощното шкафче, свали бонето си и златисточервеникавите ѝ къдри се разляха като грива по раменете ѝ.

Взе потъмнялото си огледало, седна на леглото и избърса едно мръсно петно от челото си, за да се приведе в нормален вид за вечеря. Разгледа за миг отражението си в напуканата повърхност. Не се смяташе за особено привлекателна. Носът ѝ изглеждаше прекалено малък в сравнение с големите ѝ сини очи и плътни, извити устни. Обичаше зимата единствено защото луничките, гъсто осейващи носа и бузите ѝ през лятото, избледняваха със студа, сякаш заспиваха зимен сън до следващата пролет.

Въздъхвайки, Анна остави огледалото, измъкна се от тясната стая и провери часовника на кухненската стена. Беше седем часът и я изненадваше, че наглед няма никой у дома; баща ѝ и Кнут винаги се прибираха за вечеря.

— Ехо? — извика, но никой не ѝ отговори.

Тя излезе в бързо спускащия се мрак и отиде да надникне зад колибата, където върху грубата земя стоеше масивна борова маса. За свое учудване намери родителите си и Кнут да седят с непознат мъж, чието лице бе озарено от блясъка на маслената лампа.

— Къде се губиш, момиче? — попита майка ѝ, ставайки от пейката.

— Проверявах дали кравите са слезли от планината, както ми заръча.

— Няма те от часове — нахока я Берит.

— Трябваше да намеря Роза, другите я бяха оставили да се скита сама на километри от тях.

— Е, вече си тук — коментира с облекчение Берит. — Баща ти и брат ти водят този господин да се запознаете.

Анна надникна към непознатия, чудейки се защо е бил толкова път. Никой никога не бе идвал специално за да се „запознае с нея“. Като го огледа по-внимателно, установи, че не е от провинцията. Беше облечен в тъмно сако с широки ревери и памучен панталон, който, макар опръскан с кал, беше от гардероба на интелектуалците от големия град. Носеше копринено шалче около врата си и голям мустак, извит нагоре в двата края също като кози рога, а бръчките по лицето му ѝ подсказваха, че е надхвърлил петдесетте. Докато го оглеждаше, забеляза, че и той изучава нея. Накрая ѝ се усмихна одобрително.

— Анна, ела да се запознаеш с господин Байер — привика я баща ѝ, докато пълнеше тенекиената халба на мъжа с домашна бира от голямата кана на масата.

Анна тръгна плахо към непознатия, който веднага стана и ѝ протегна ръка. Тя му подаде своята, но вместо да я стисне, той я хвана с две ръце.

— Госпожице Ландвик, за мен е чест да ви срещна.

— Така ли? — учуди се тя от ентузиазирания му поздрав.

— Анна, не бъди груба! — смърри я майка ѝ.

— Не, моля ви — отвърна вместо нея мъжът. — Сигурен съм, че Анна не е искала да прозвучи така. Просто е изненадана да ме види. Едва ли всеки ден намира непознати в планинския си дом. Е, Анна, ако седнеш, ще ти обясня защо съм дошъл.

Тя се подчини и седна пред заинтригуваните погледи на родителите си и Кнут.

— Първо нека ти се представя. Казвам се Франц Байер и съм професор по норвежка история в Кристианския университет. Освен това съм пианист и преподавател по музика. С група мои съмишленици прекарваме повечето си лета в Телемарк, проучвайки националната култура, която вие, добри хора, сте запазили по тези земи, и търсим млади музикални таланти, за да представляват областта

ви в столицата Кристиания. Като пристигнах в село Хедал, отидох първо в църквата, както винаги правя, и там срещнах госпожа Ерслев, съпругата на пастора ви. Тя ми каза, че ръководи местния хор и когато я попитах дали сред възпитаниците ѝ има младежи със забележителни гласови данни, тя ме насочи към теб. Естествено, сам се досетих, че живееш в района, а тя ме осведоми, че прекарваш летата си тук, на около ден път с кон или каруца, и за щастие, баща ти би могъл да ми подсигури транспорт, както и стана. — Господин Байер кимна благодарствено на Андерс. — Скъпо мое момиче, признавам, че първоначално бях на път да се откажа, когато госпожа Ерслев ми каза къде мога да те намеря. Тя обаче ме увери, че пътуването ще си струва. Твърди, че пееш като ангел. Затова — той разпери ръце и се усмихна широко, — реших да дойда. А милите ти родители бяха много гостоприемни с мен, докато те чакахме.

Докато се мъчеше да осмисли думите на господин Байер, Анна осъзна, че устата ѝ е увиснала от изненада и побърза да я затвори. Не искаше изтънчен гражданин като него да я сметне за празноглава селянка.

— Трогната съм, че сте пропътували толкова път само за да ме видите — скалъпи накрая и изпълни най-елегантния реверанс, на който беше способна.

— Е, ако хоровата ти ръководителка е права, както ме уверяват и родителите ти, честта ще е изцяло моя — отвърна галантно господин Байер. — А тъй като вече си тук, се радвам, че ще имаш възможността да оправдаеш възхвалите им. Ще ме направиш много щастлив, ако ми попееш, Анна.

— Ще ви попее, разбира се — прие Андерс вместо нея, докато тя мълчеше свенливо. — Анна?

— Но аз знам само народни песни и химни, господин Байер.

— Напълно достатъчно, уверявам те — насърчи я той.

— Изпей „Пер Спелман“ — предложи майка ѝ.

— Да, добро начало — кимна господин Байер.

— Но досега съм я пяла само на кравите.

— Тогава си представи, че аз съм любимата ти крава и ме привикваш с песен към дома — отвърна с игрив блясък в очите господин Байер.

— Добре, сър. Ще се постарая.

Анна затвори очи и опита да си представи, че отново е на хълма и подканва Роза с песен, както бе правила същата вечер. И без да се замисля, от устата ѝ бликнаха думите на песента, разказваща историята на бедния цигулар, който продал кравата си, за да си върне цигулката. А когато и последният бистър като сълза акорд се изля в нощния въздух, Анна отвори очи.

Погледна плахо господин Байер в очакване на коментара му. Той обаче не проговори няколко секунди, оглеждайки я съсредоточено.

— А сега някой химн. Знаеш ли „Herre Gud, ditt dyre Navn og Ære“} — попита я накрая.

Анна кимна и отново отвори уста да запее. Този път, като приключи и погледна към господин Байер, той извади голяма носна кърпа и попи очите си.

— Млада госпожице — подхвана мъжът с прегракнал от емоции глас, — изпълнението ти беше вълшебно. И си струваше всеки час от болката в гърба, която ще понеса довечера заради неудобното пътуване дотук.

— Добре дошъл сте да преспите у нас, разбира се — намеси се Берит. — Кнут ще ви отстъпи спалнята си, а той ще спи в кухнята.

— Скъпа госпожо, безкрайно благодарен съм. И ще се възползвам от поканата ви, тъй като имаме да обсъждаме доста неща. Простете наглостта ми, но дали ще можете да предложите на този морен пътник къшей хляб? Не съм хапвал нито троха от закуска.

— О, сър, простете ми — възкликна Берит, ужасена, че покрай цялото вълнение напълно бе забравила да му сервира храна. — Разбира се, с Анна веднага ще ви приготвим нещо.

— Междувременно ние с господин Ландвик ще обсъдим как гласът на Анна може да намери по-широка публика в Норвегия.

Анна последва майка си до кухнята с изцъклени от удивление очи.

— За колко ли негостоприемни или бедни ни има, че да не предложим храна на госта си! — охули се Берит, приготвяйки поднос с хляб, масло и резени пушено свинско. — Със сигурност още като се върне в Кристиания, ще разкаже на всичките си приятели колко верни са слуховете за ниската ни култура.

— Мамо, господин Байер ми се струва любезен човек и не вярвам да постъпи така. Ако тук приключихме, трябва да донеса още

цепеници за огъня.

— Добре, но побързай. Трябва да сервираш масата.

— Да, мамо — отвърна Анна и излезе навън с голяма раkitена кошница под ръка.

След като напълни кошницата с дърва, остана за малко под небето, отправила поглед към блещукащите светлини на разпилените по хълмовете към езерото ферми и колиби. Сърцето ѝ още препускаше заради изненадата, която току-що бе преживяла.

Нямаше ясна представа какво я очаква, макар и да беше чувала истории за даровити певци и музиканти, привлечени в града от различни селца в цял Телемарк под егидата на професори като господин Байер. Размисли се дали ако наистина ѝ предложише да тръгне с него, би се съгласила. Но тъй като опитът ѝ извън фермата се простираше само до Хедал и редките пътешествия до Шиен, можеше само да гадае какво предполагаше този ход.

Като чу майка ѝ да я вика, Анна се обърна и тръгна обратно към колибата.

На сутринта, в броените дремливи секунди между съня и разбудането, Анна се завъртя в леглото, съзнавайки, че на предишния ден се бе случило нещо невероятно. Когато накрая си спомни какво е, скочи на крака и се зае с тягостната работа да облича кюлоти, долна риза, кремава блуза, черна пола и елек с пъстра бродерия — ежедневното ѝ облекло. Накрая сложи памучното боне, напъхвайки косата си под него, и нахлузи ботуши.

Предишната вечер, след като се нахраниха, изпя още две песни и един химн, преди майка ѝ да я изпрати в леглото. Дотогава разговаряха не за Анна, а за необичайно топлото време и реколтата, която баща ѝ очакваше идната година. Но като чу притаените гласове на родителите си и господин Байер през тънките дървени стени на стаята си, веднага разбра, че обсъждат нейното бъдеще. Накрая не се сдържа и дръзна да откrexне леко вратата, за да ги подслушва.

— Притеснявам се обаче, че ако Анна замине за града, жена ми ще трябва сама да се справя с домакинските задължения у дома — чу гласа на баща си.

— Готвенето и чистенето може да не ѝ се отдават, но е трудолюбива, а и се грижи за животните — добави Берит.

— Е, сигурен съм, че ще измислим нещо — отвърна с утешителен тон господин Байер. — Готов съм, разбира се, да ви обезпеча заради загубата на помощница като Анна.

Когато господин Байер спомена цифра, Анна притаи смаяно дъх. Тъй като не можа да чуе друго, затвори вратата възможно най-тихо.

— Значи ме продават и купуват като крава на животинския пазар! — измърмори гневно под носа си, изумена, че парите изобщо можеха да повлияят решението на родителите ѝ.

Въпреки това я споходи лекичък трепет на вълнение и сънят не я навести лесно.

На закуска същата сутрин Анна седеше мълчаливо, докато семейството ѝ обсъждаше господин Байер, който още спеше, уморен от тежкото си пътуване. Явно ентусиазмът от миналата вечер се беше разсеял и вече се колебаеха доколко е разумно да пускат единствената си дъщеря в града с непознат.

— Имаме само думата му — отбеляза Кнут, кисел, задето му се беше наложило да отстъпи леглото си на господин Байер. — Откъде да знаем дали Анна ще е в безопасност с него?

— Е, щом госпожа Ерслев го е изпратила тук, то поне е уважаван, богобоязлив човек — изтъкна Берит, приготвяйки по-голяма купа овесена каша с лъжица сладко от червени боровинки за госта им.

— Май е най-добре да говоря с пастора и жена му, като се върнем в Хедал идната седмица — отбеляза Андерс и Берит кимна одобрително.

— Значи ще поискаме да ни даде време за размисъл и да дойде друг път — обобщи Берит.

Анна не смееше да продума; знаеше, че бъдещето ѝ е на везна, но не и в коя посока иска да се наклони тя. Измъкна се от кухнята, преди майка ѝ да ѝ е възложила още задачи, тъй като искаше да прекара деня с кравите, за да помисли на спокойствие. Докато вървеше тананикайки, се чудеше защо господин Байер проявяваше такъв интерес към нея, при положение че в Кристиания несъмнено имаше цял куп по-добри певци. Оставаха ѝ само още няколко дни в планината, преди да се върнат в Хедал за зимата, а внезапно я споходи мисълта, че може и да не се върне тук следващото лято. Затова

прегърна Роза, целуна я по главата и като затвори очи, запя, за да възпре сълзите си.

Седмица по-късно, като се върнаха у дома в Хедал, Андерс отиде да говори с пастор Ерслев и жена му, които го увериха, че професорът наистина е този, за когото се представя. Оказваше се, че господин Байер бе взимал и други млади момичета под крилото си, за да ги превърне в професионални певици. Едно от тях, беше се превъзнесла госпожа Ерслев, дори пееше в хора на Кристианския театър.

Когато господин Байер ги посети недълго след това, Берит му сервира старателно сготвен свински бут за обяд. След като се наядоха, изпратиха Анна да продължи с обичайните си задачи — по това време обикновено хранеше кокошките и пълнеше коритата с вода. Тя гледаше да се навърта край кухненския прозорец, за да подслушва възрастваните, но не успя да хване нищо. Накрая Кнут дойде да я извика.

Докато събличаше палтото си, забеляза, че родителите ѝ си приказват приятелски с господин Байер, пийвайки от домашната бира на баща ѝ. Като седна на масата до Кнут, професорът я поздрави с ведра усмивка.

— Е, Анна, родителите ти се съгласиха да поживееш с мен в Кристиания една година. Ще ти бъда ментор и учител и им обещах, че ще поема ролята на твой родител.

— Господин Байер ще те приюти в апартамента си в Кристиания и ще те учи да пееш професионално, ще те запознава с влиятелни хора и ще се грижи за теб като за своя дъщеря — поясни Берит, слагайки утешително ръка върху коляното ѝ.

Виждайки обърканото изражение по лицето на Анна, господин Байер побърза да я успокои:

— Както обясних на родителите ти, ще ти подсигурия напълно порядъчни условия на живот. Икономката ми, госпожа Олсдатер, също живее в апартамента ми и постоянно ще е на разположение да те придружава и да се грижи за нуждите ти. Освен това поднесох на родителите ти представителни писма от университета ми и музикалната общност на Кристиания. Така че няма от какво да се боиш, скъпа ми млада госпожице, уверявам те.

— Разбирам.

Анна се съсредоточи в чашата кафе, сервирана от майка ѝ, и отпи внимателно.

— Удовлетворява ли те този план, Анна? — загрижи се господин Байер.

— Ами... мисля, че да.

— Господин Байер е готов да поеме и всичките ти разходи — насърчи я баща ѝ. — Това е прекрасна възможност, Анна. Професорът вярва, че имаш невероятен талант.

— Така е — потвърди господин Байер. — Надарена си с един от най-чистите гласове, които някога съм чувал. Освен това ще получиш образование не само в музикална насока. Ще научиш чужди езици и ще ти подсигурия учители по четене и писане...

— Простете, господин Байер — не се стърпя и го прекъсна Анна, — но вече владее и двете.

— Това ще ни е от полза; ще можем да се заемем с упражняването на гласа ти по-скоро, отколкото очаквах. Е, Анна, съгласна ли си?

Отчаяно ѝ се искаше да попита *защо*: защо му беше да плаща на родителите ѝ, за да я отглежда и обучава, а отгоре на всичко да я приютява в апартамента си? Но тъй като никой друг не прояви интерес, ѝ се стори неуместно да го разпитва.

— Но Кристиания е толкова далеч, а една година е много време... — Гласът на Анна заглъхна, когато внезапно прозря колко голяма промяна ѝ предлагаша. Всичко, което бе познавала до този момент, щеше да напусне живота ѝ. Тя беше обикновено момиче от ферма в Хедал и макар да бе считала съществуването и бъдещето си за скучни, скокът, който я караха да предприеме само след няколко секунди размисъл, внезапно ѝ се стори прекалено голям.

— Ами...

Четири чифта очи се впиха в нея.

— Аз...

— Да? — подканиха я родителите ѝ и господин Байер в един глас.

— Обещайте ми, че ако Роза умре, докато съм в Кристиания, няма да я изядете.

И с тези думи Анна Ландвик избухна в сълзи.

[1] От норв. „gomte“, традиционен норвежки десерт за мазане, приготвен от мляко, яйца, брашно, захар и др. — Бел.прев. ↑

[2] От норв. „kjøpe“, „скъпа“. — Бел.прев. ↑

[3] Старото име на Осло (1624–1925 г.). — Бел.прев. ↑

[4] От норв. „стари моми“. — Бел.прев. ↑

14.

След като господин Байер си тръгна, домът на Ландвик се превърна в кошер. Берит се зае да шие на Анна пътна чанта, в която да пренесе малкото си притежания до Кристиания. Най-хубавите ѝ поли, блузи и долни дрехи бяха старателно изпрани и стегнати — Берит заяви, че нямало да допусне дъщеря ѝ да изглежда като проста селянка сред онези надути граждани. Госпожа Ерслев, жената на пастора, ѝ подари нов молитвеник с твърди бели корици, напомняйки ѝ да си казва молитвата всяка вечер и да не се поддава на „безбожието“ на големия град. Разбраха се пастор Ерслев да я чака в Драмен, откъдето да се качат заедно на влака за Кристиания, тъй като трябваше да посети свещеническа среща в столицата.

Анна нямаше свободна секунда дори да премисли добре решението си. Усетеше ли някое дребно колебание да се прокрадва в мислите ѝ, правеше всичко по силите си да го отблъсне. Майка ѝ беше казала, че Ларс щял да я навести на следващия ден и сърцето ѝ блъскаше болезнено в гърдите ѝ, спомнеше ли си тайния разговор на родителите ѝ за брака между двамата им. Явно каквото и да я очакваше в бъдещето, било то тук, в Хедал, или в Кристиания, други хора взимаха решенията вместо нея.

— Ларс пристигна — обяви Берит на следващата сутрин. Ако съдеше по тона ѝ, явно мислеше, че Анна не се е ослушвала да чуе жвакането на ботушите му в размякнатата от септемврийския дъжд земя. — Ще ида да му отворя. Ти може да го посрещнеш в гостната.

Анна кимна. Гостната беше „сериозната“ стая. В нея се намираше единствената им тапицирана мебел — дървена пейка с висока облегалка, както и бюфет със стъклени врати, съдържащ чинии и дребни украшения, които майка ѝ смяташе за достатъчно хубави, че да изложи на показ. Освен това там се бяха помещавали и ковчезите на трима от възрастните ѝ роднини, когато си бяха отишли от този свят. Докато вървеше по тесния коридор към гостната, Анна стигна до

заклучението, че откакто се помнеше, стаята рядко приютяваше дишащи човешки същества. Като отвори вратата, я обгърна облак от задушлив, застоен въздух.

Щом разговорът, който ѝ предстоеше да проведе, изискваше толкова тържествена среда, Анна се зачуди къде да застане, когато Ларс влезеше през вратата. Чувайки тежките му стъпки по коридора, тя побърза да седне на пейката, чиито възглавници бяха не по-меки от гредите, върху които лежах.

Когато на вратата се почука, Анна едва не се изкиска. За пръв път някой искаше разрешението ѝ да влезе в стая, различна от нейната собствена.

— Да? — отвърна накрая.

Вратата се отвори и в пролуката изникна облото лице на майка ѝ.

— Ларс е тук.

Той влезе в стаята. Беше се постарал да срещне гъстата си руса коса и носеше най-хубавите си дрехи — кремава риза и черни панталони — с които обикновено ходеше на църква; само че този път беше добавил и нова жилетка, чийто тъмносин цвят си приличаше с очите му. Можеше да го нарече хубавец, но същото важеше и за Кнут, брат ѝ. А Анна определено нямаше желание да се омъжва за него.

Двамата не се бяха виждали, откакто Ларс ѝ даде „Пер Гинт“, и тя преглътна смутено, като си припомни как я бе хванал за ръката.

— Здравей, Ларс — стана на крака Анна.

— Искаш ли кафе, Ларс? — предложи му от прага Берит.

— Н-не, благодаря, госпожо Ландвик.

— Добре тогава — каза майка ѝ след кратка пауза. — Ще ви оставя да си поприказвате.

— Искаш ли да седнеш? — покани го Анна, когато Берит излезе от стаята.

— Да — прие той.

Анна седна неловко в другия край на пейката и склочи ръце в скута си.

— Анна — прокашля се Ларс, — знаеш ли защо съм тук?

— Защото винаги си тук? — подхвърли шеговито тя, за да разсее напрежението помежду им.

— Да, май си права — засмя се Ларс. — Как прекара лятото?

— Като всяко друго, и така си ми харесва.

— Но нали ти се случи нещо важно? — настоя той.

— За господин Байер ли говориш? Професорът от Кристиания?

— Да, госпожа Ерслев разправя наляво-надясно. Много се гордее с теб... аз също — додаде Ларс. — Бих казал, че си най-известната личност в цял Телемарк. Като изключим господин Ибсен, разбира се. Е, ще заминеш ли?

— Ами, мама и татко смятат, че ми се удава прекрасна възможност. Според тях трябва да се гордея, че човек като господин Байер иска да ми помогне.

— Прави са. Но питам дали ти искаш да тръгнеш с него?

Анна се умисли.

— Май трябва — отвърна накрая. — Ще е много грубо да откажа, не смяташ ли? Особено при положение че е пътувал цял ден, за да чуе как пея.

— Да, може би.

Ларс отмести поглед над рамото ѝ, към снимката на езеро Шушьоен, окачена на стената от масивни борови трупи. Помежду им се спусна дълго мълчание, което Анна се чудеше дали да наруши, или не. Накрая Ларс върна вниманието си към нея.

— Анна.

— Да, Ларс?

Той вдиша дълбоко и ѝ направи впечатление, че вкопчи пръсти в страничната облегалка на пейката, за да не треперят.

— Преди да заминеш в началото на лятото, обсъдих с баща ти възможността да поискам... ръката ти. Разбрахме се да му продам земята на семейството ми, след което да я обработваме заедно. Знаеше ли за това?

— Дочух родителите ми да говорят по въпроса — призна си тя.

— И как ти се струваше този план, преди да се появи господин Байер?

— Имаш предвид татко да купи земята ви?

— Не — Ларс си позволи иронична усмивка, — имам предвид да се омъжиш за мен.

— Ами, честно казано, не мислех, че наистина искаш да ме вземеш за своя жена. Никога не си го показвал.

Ларс я изгледа учудено.

— Анна, не ми казвай, че изобщо не си подозирала какви чувства изпитвам към теб? Почти цяла зима идвах тук всяка вечер, за да ти помагам с писането и четенето.

— Но, Ларс, ти *винаги* си идвал у нас, още откакто бях малка. Ти си ми... като брат.

Внезапна болка прекоси лицето му.

— Въпросът е там, Анна, че те обичам.

Тя го погледна с недоумение. Беше очаквала Ларс да приеме евентуалния брак помежду им като удобство, особено като се имаше предвид, че тя самата далеч не беше добра партия с ограничените си домакински способности. Все пак видяното през краткия ѝ живот дотук говореше, че повечето съюзи се сключваха на тази основа. А сега Ларс ѝ се обясняваше в любов... което беше нещо съвсем различно.

— Много мило, Ларс. Че ме обичаш.

— Не е „мило“, Анна, а...

Той не довърши, видимо объркан. В последвалата дълга тишина Анна се замисли колко ли мълчаливи щяха да са вечерите им, ако наистина се оженеха. Ларс вероятно щеше да се съсредоточава върху храната си, а това нямаше да ѝ е приятно.

— Искам да знам, Анна, дали ако господин Байер не те беше поканил в Кристиания, щеше да приемеш предложението ми за брак?

Като се замисли колко ѝ беше помагал Ларс миналата зима и колко близък го чувстваше, знаеше, че отговорът ѝ можеше да е само един.

— Щях да приема.

— Благодаря ти — отвърна с видимо облекчение той. — С баща ти решихме, че предвид обстоятелствата трябва незабавно да подпишем договора за продажбата на земите ми. А аз ще те изчакам една година, докато си в Кристиания. Като се върнеш, ще ти предлага брак официално.

Думите му веднага обезпокоиха Анна. Ларс очевидно не я беше разбрал. Ако я беше попитал дали го обича както той нея, несъмнено щеше да отрече.

— Е, Анна, съгласна ли си?

В гостната отново се спусна тишина, докато Анна се мъчеше да събере мислите си.

— Дано ме обикнеш, както аз обичам теб — пророни тихо Ларс. — И може би някой ден ще заминем заедно за Америка и ще започнем нов живот там. Искам да ти дам нещо. Приеми го като символ на неофициалната ни клетва един към друг. Струва ми се по-полезно от пръстен, поне засега.

Той бръкна в джоба на жилетката си, извади продълговата тънка дървена кутия и ѝ я поднесе.

— О... благодаря ти.

Анна прокара пръсти по лакираното дърво и вдигна капака. Вътре намери най-красивата писалка, която някога бе виждала. Със сигурност му беше струвала скъпо. Елегантната извивка на перодръжката от лека борова дървесина пасваше идеално в ръката ѝ, а пишецът завършваше с изящно заострен край. Анна я хвана както я беше учил Ларс. Дори да не го обичаше, дори да нямаше желание да се омъжи за него, подаръкът му я трогна до сълзи.

— Ларс, това е най-красивото нещо, което някога съм имала.

— Ще те чакам, Анна — увери я той. — А ти може да ми пишеш писма с новата си придобивка, за да ми разказваш как върви животът ти в Кристиания.

— Разбира се.

— И си съгласна да се сгодим официално следващата година, като се върнеш от Кристиания?

Чувствайки пълната сила на любовта му, свела поглед към красивата писалка в ръката си, Анна можеше да отговори само по един начин.

— Да.

На лицето му разцъфна широка усмивка.

— Тогава съм доволен. А сега да съобщим на родителите ти решението ни. — Ларс стана, взе ръката ѝ и я целуна. — Скъпа моя Анна. Дано Господ е благосклонен и с двама ни.

Два дни по-късно всички обезпокоителни мисли за Ларс и предстоящия им годеж се изпариха от ума на Анна, когато стана рано, за да потегли на дългото си пътешествие до Кристиания. Едвам задържа в стегнатия си от нерви стомах празничните палачинки, които Берит ѝ беше приготвила за закуска. Когато Андерс заяви, че е време

да тръгват, Анна стана от масата с омекнали като козе сирене крака. Оглеждайки за последно уютната им кухня, изпита внезапна нужда да разопакова пътната си чанта и да отмени всичко.

— Спокойно, хере — погали утешително дългите ѝ къдрици Берит, когато се прегърнаха за сбогом, — съвсем скоро ще дойдеш да ни видиш. Само не забравяй да се молиш всяка вечер, ходи на църква в неделя и реши добре косата си.

— Мамо, спри да се суетиш, или никога няма да тръгне — рече сухо Кнут, прегръщайки сестра си. — И не забравяй да се забавляваш — прошепна после в ухото ѝ, преди да избърше сълзите от бузите ѝ с палец.

Баща ѝ я откара с каруцата до Драмен — на почти цял ден път от дома им, — откъдето с пастор Ерслев щяха да хванат влака за столицата. Пренощуваха в скромна странноприемница с конюшня за коня им, за да станат рано и да стигнат до гарата навреме.

Пастор Ерслев ги чакаше на оживения перон. Когато влакът найсетне пристигна с пуфтене и пасажерите започнаха да се качват, съскащите пари на локомотива и остроото скърцане на спирачки секнаха дъха на Анна. Андерс хвана голямата ѝ чанта и тръгнаха след пастора към един от вагоните.

— Татко, много ме е страх — прошепна тя на баща си.

— Мила Анна, ако се почувстваш нещастна, можеш просто да се върнеш у дома — успокой я ласкаво той и погали бузата ѝ. — Хайде, да ти намерим място.

Изкачиха стъпалата и тръгнаха през вагона, търсейки свободни седалки за двамата пътници. Андерс качи чантата ѝ на металния багажник над главата ѝ, а когато железничарят наду свирката си, се наведе да я целуне за сбогом.

— Редовно да пишеш на Ларс, за да знаем всички как се справяш, и не забравяй каква чест ти е отредена. Покажи на онези гражданчета, че провинциалните им сънародници знаят как да се държат.

— Да, татко, обещавам.

— Добро момиче. Ще се видим на Коледа. Бог да те благослови и да те пази. До скоро.

— Обещавам да я предам на господин Байер — каза пастор Ерслев, ръкувайки се с Андерс.

Анна положи големи усилия да не заплаче, когато баща ѝ слезе от влака и дойде до прозореца, за да ѝ помахва. Но влакът бързо потегли и лицето му се загуби в облаците от пара.

Пастор Ерслев веднага отвори молитвеника си, а Анна заоглежда останалите пътници във вагона, всичките облечени в изтънчени градски тоалети, и се почувства като истинска селянка в традиционната си рокля. Бръкна в джоба на полата си и извади писмото, което Ларс ѝ беше дал на сбогуване миналия ден. Беше я накарал да му обещае, че няма да го отваря, докато не потегли. Отвори плика с показан жест, само и само да покаже на останалите пасажери, че макар и селско момиче, умееше да *чете*.

Думите на листа, изписани с красивия почерк на Ларс, бяха предизвикателство за нея, но Анна прояви постоянство.

Сталсберг Вонингшусет
Тиндевеган
Хедал
18 септември 1875 г.

Скъпа Анна,

Исках да ти кажа, че се гордея с теб. Възползвай се от всяка отдала ти се възможност да усъвършенстваш гласа си и познанията си за широкия свят извън Хедал. Не се бой от него и помни, че под изисканите си дрехи и изтънчени маниери хората, с които ще се срещнеш, са просто човешки същества като мен и теб.

Аз ще те чакам тук и ще копнея за деня, в който ще се завърнеш. Моля те, пиши ми, като пристигнеш в Кристиания. Всички ще тръпнем в очакване да научим за новия ти живот там.

Твой любящ и верен Ларс

Анна сгъна внимателно листа и го върна в джоба си. Стори ѝ се трудно да приравни реалния образ на Ларс, вечно свенлив и кротък, с красноречивия замах на писмото. Докато влакът пуфтеше към Кристиания и пастор Ерслев дремеше на седалката срещу нея — малка

капка влага висеше от носа му и упорито отказваше да се отрони — Анна опита да потисне паниката, която винаги я обземаше при мисълта за предстоящия ѝ брак. Но една година беше дълго време и можеха да се случат много неща. Да те удари гръм, да хванеш бронхопневмония и да умреш. Тя самата можеше да умре, помисли си, когато влакът подскочи рязко надясно. С тази мисъл затвори очи и опита да подремне.

— Добър ден, пастор Ерслев! Скъпа госпожице Ландвик, позволи ми да те приветствам в Кристиания. Имаш ли нещо против да те наричам Анна? Все пак ще живеем заедно — попита господин Байер, като взе чантата ѝ и ѝ помогна да слезе от влака.

— Разбира се, че не, сър — отвърна срамежливо Анна.

— Как пътувахте, пастор Ерслев? — попита господин Байер възрастния свещеник, куцукащ до тях по многолюдния перон.

— Удобно, благодаря. Е, изпълних дълга си, а и виждам, че пастор Ериксон вече ме чака — заяви той, махвайки на дребен плешив мъж, облечен в роба като неговата. — Затова ще ти пожелаая всичко хубаво, Анна.

— Довиждане, пастор Ерслев.

Анна погледа как последната ѝ връзка с досегашния ѝ живот излиза през вратите на гарата и се влива в натоварената улица, където чакаха множество файтони с коне.

— Хайде, и ние ще си вземем превоз, за да се приберем по-бързо. Обикновено хващам трамвая, но се боя, че ще ти дойде в повече след дългото пътуване.

Като даде инструкции на кочияша, господин Байер помогна на Анна да се качи във файтона. Тя се настани на седалката, облечена с мек червен плат и много по-удобна от официалната пейка в дома ѝ, щастлива от възможността да пътува в такъв лукс.

— Жилището ми е наблизко — отбеляза господин Байер. — И икономката ни е приготвила вечеря. Сигурно умираш от глад.

Анна тайно се надяваше да пътуват дълго, дълго време във файтона. Отвори малките брокатени перденца и загледа с удивление навън, докато кочияшът ги прекарваше през центъра на града. За разлика от тесните черни пътеки, разсичащи Шиен, тук имаше широки

булеварди, обточени с дървета и гъмжащи от хора. Подминаха един теглен от коне трамвай с елегантно облечени пътници — мъжете носеха на главите си лъскави цилиндри, а жените — екстравагантни украшения, окичени с цветя и цветни панделки. Анна опита да си се представя с подобна шапка и едва сдържа смеха си.

— Чакат ни много неща за обсъждане, разбира се — продължаваше господин Байер, — но има време, докато...

— Докато? — подкани го Анна.

— О, докато те подготвим за по-широка публика, скъпа ми госпожице. Е, пристигнахме.

Той отвори прозореца и викна на кочияша да спре. Докато помагаше на Анна да слезе и взимаше чантата ѝ, тя вдигна смаян поглед към високата каменна сграда, чиито многобройни етажи с лъскави прозорци сякаш се издигаха чак до небесата.

— За жалост още не сме се сдобили с онези модерни машини, наречени асансьори, затова трябва да се изкачим по стълбите — коментира той, като влязоха през внушителната двукрила врата и спряха в еквивалентна вестибул с мраморен под. — Но поне докато стигна апартамента си — продължи господин Байер, тръгвайки по витото стълбище с лъснат месингов парапет, — знам, че съм заслужил вечерята си!

Анна преброи само три къси реда стъпала, които ѝ се видяха много по-лесни за изкачване от цял планински хълм в дъжда, преди професорът да я поведе по широк коридор и да отключи една врата.

— Госпожице Олсдатер, върнах се с Анна! — провикна се той и я покани в просторна всекидневна с рубиненочервени тапети и най-големите прозорци, които някога беше виждала. — Къде изчезна тази жена? — оплака се той. — Извини ме за момент, скъпа Анна, но трябва да я намеря. Заповядай, седни и се чувствай като у дома си.

Твърде напрегната, за да стои на едно място, Анна се възползва от възможността да огледа стаята. До един от прозорците имаше роял, а под съседния — грамадно махагоново писалище, отрупано с купчини нотни листове. В средата се разполагаше голяма и много по-изискана от тяхната тапицирана пейка. Срещу нея бяха наредени два елегантни стола, облечени в плат на розово-кафяви райета, а по средата стоеше ниска маса от красиво тъмно дърво, натоварена с купища книги и табакери за енфие. Стените бяха украсени с маслени картини на

провинциални пейзажи, които ѝ напомняха за живописните гледки около дома им в Хедал. До тях бяха подредени сертификати и писма в рамки. Една от дипломите привлече погледа ѝ и Анна отиде да я огледа отблизо.

Det kongelige Frederiks Universitet tildeler
Prof. Dr Franz Bjorn Bayer
æresprofessorat i historic
16th July 1847

Под думите имаше червен печат и подпис. Анна се зачуди колко ли години беше прекарал в учение менторът ѝ, за да заслужи такова отличие.

— Боже, тук вече е тъмно, а едва минава пет часът! — възмути се господин Байер, влетявайки в стаята, следван от висока слаба жена, навярно връстница на майка ѝ.

Беше облечена в тъмна вълнена рокля с висока яка и разкроена пола, която, макар и с елегантна кройка, беше съвършено семпла и украсена единствено с връзка ключове, висящи от тънка верижка около талията ѝ. Светлокестенявата коса на икономката беше пристегната в спретнат кок на тила ѝ.

— Анна, запознай се с госпожица Олсдатер, икономката ми.

— Приятно ми е, госпожице Олсдатер — изпълни реверанс Анна в израз на уважение към по-възрастната жена, както я бяха учили.

— И на мен, Анна — отвърна икономката с лека усмивка в топлите си кафяви очи. — Работата ми е да се грижа за теб — натърти тя, — така че не се колебай да ме потърсиш, ако се нуждаеш от нещо или имаш някакви оплаквания.

— О... — озадачи се Анна. Нима дамата с елегантна рокля беше прислужница? — Благодаря.

— Ще бъдеш ли така добра да запалиш лампите, госпожице Олсдатер? — помоли я господин Байер. — Анна, хладно ли ти е? Ако кажеш, ще запалим и печката.

На Анна ѝ отне известно време да отговори, загледана как госпожица Олсдатер сваля полилея с помощта на дълго въже, отвърта месинговата капачица в центъра му и поднася запаления восъчен

фитил към него. Фини пламъчета плъзнаха по богато украсените разклонения на полилея, изпълвайки стаята с меко златисто сияние. Чак когато икономката го издигна обратно над главите им, Анна надникна към печката, за която говореше господин Байер. Беше керамична и кремава на цвят. Широкият ѝ комин се извисяваше чак до високия, украсен с фина гипсова решетка таван, а резбованата ѝ рамка беше позлатена. В сравнение с грозното съоръжение от почерняло желязо в дома ѝ, това изобщо не беше печка, а същинско произведение на изкуството.

— Благодаря, господин Байер, но ми е достатъчно топло.

— Госпожице Олсдатер, ако обичаш, донеси наметалото на Анна в стаята ѝ заедно с пътната ѝ чанта — помоли господин Байер.

Анна развърза панделката на наметалото си и икономката го свали от раменете ѝ.

— Големият град сигурно те изумява — рече тихо жената, премятайки наметалото ѝ през ръка. — На мен определено ми дойде в повечко, когато пристигнах от Олесун.

Само с тези няколко думи госпожица Олсдатер ѝ подсказа, че и тя е била селско момиче. Че я разбира.

— Е, млада ми госпожице, предлагам да прием по чаша чай. Ще те помоля да ни приготвиш, госпожице Олсдатер.

— Разбира се, господин Байер.

Икономката кимна, взе чантата на Анна и излезе от стаята.

Професорът посочи на Анна един от столовете, а той самият седна на пейката срещу нея.

— Имаме да обсъждаме доста неща. И понеже времето е ценно, още сега ще ти разкажа за новия ти живот тук, в Кристиания. Разбрах, че можеш да четеш и пишеш, което ще ни спести много работа. Но познаваш ли нотите?

— За жалост, не — призна си Анна.

Господин Байер придърпа към себе си нотна тетрадка с кожена подвързия и взе лакирана писалка, пред която подаръкът от Ларс изглеждаше като изгнил плавей. Той топна върха ѝ в мастилницата на ниската масичка и записа.

— Предполагам не говориш други езици?

— Не.

Отново вписа нещо в тетрадката си.

— Ходила ли си някога на концерт — това е музикално представление — в театър или концертна зала?

— Не, сър, никога. Само в нашата църква.

— Трябва да поправим тази грешка възможно най-скоро. Знаеш ли какво е опера?

— Мисля, че да. При нея артистите изпяват историята, вместо да я разказват.

— Чудесно. А как си с броенето?

— Мога да броя до сто — отвърна гордо Анна.

Господин Байер едвам сдържа усмивката си.

— Повече не ти трябва в музиката, Анна. Певците броят тактовете. Случайно да свириш на някой музикален инструмент?

— Баща ми има цигулка *хардангер*^[1] и ме е научил да свиря на нея.

— Е, явно вече си натрупала богата култура, млада ми госпожице — коментира одобрително той, когато икономката влезе с подноса. — Първо ще прием чай, а после ще помоля госпожица Олсдатер да те заведе в стаята ти. В седем часа ще вечеряме заедно в трапезарията.

Анна прикова очи към каната с чудновата форма, от която икономката им наливаше нещо като много слабо кафе.

— Това е дарджилингски чай — обясни господин Байер.

Тъй като не искаше да изглежда невежа, Анна поднесе фината порцеланова чаша към устните си, имитирайки господин Байер. Чаят имаше приятен вкус, но доста блудкав в сравнение с този на силното кафе, което майка ѝ правеше у дома.

— Госпожица Олсдатер е приготвила няколко чифта ежедневни дрехи в стаята ти. Разбира се, можеш само да гадая кой размер си, а като те гледам сега, ми се струваш още по-дребничка, отколкото си спомням, затова май ще трябва да ги постесним — додаде господин Байер. — Както вероятно си установила, в Кристиания рядко се носят традиционни норвежки облекла, освен по време на фестивали.

— Сигурна съм, че каквото и да ми е приготвила госпожица Олсдатер, ще ме устройва напълно, сър — отвърна вежливо Анна.

— Скъпо ми момиче, признавам, че съм искрено впечатлен от спокойствието, което демонстрираш дотук. Бил съм в компанията на доста млади певици от провинцията и разбирам що за промяна настъпва в живота ти. За жалост повечето от тях хукват като мишки

към хралупите си. Но имам чувството, че твоят случай няма да е такъв. Е, Анна, госпожица Олсдатер ще те заведе в стаята ти, за да се настаниш, а аз ще се захвана с купищата писмени работи от университета. Ще се видим в седем за вечеря.

— Разбира се, сър.

Анна стана и видя, че госпожица Олсдатер вече я чака на вратата. Излезе от стаята с реверанс към господин Байер и тръгна след нея надолу по коридора. Икономката спря пред една врата и я отвори.

— Това ще е твоята стая, Анна. Дано ти е удобна. Полите и блузите, които ти уших, са окачени в гардероба. Като ги премериш, ще видим дали имат нужда от вталяване.

— Благодаря — отвърна Анна.

Погледът ѝ привлече огромното легло с бродирана покривка, двойно по-голямо от спалнята на родителите ѝ у дома. В долния му край беше просната памучна нощница.

— Разопаковах част от багажа ти, а по-късно ще ти помогна и с останалото. В каната на нощното шкафче има вода, в случай че ожаднееш, а банята е в дъното на коридора.

„Баня“ ѝ беше непозната дума, затова изгледа колебливо икономката.

— Стаята с мивка и вана за къпане. Покойната съпруга на господин Байер беше американка и настояваше домът ѝ да е оборудван с всички съвременни удобства. — Госпожица Олсдатер вдигна леко вежди, но дали в знак на одобрение, или обратното, Анна не можа да прецени. — Ще те очакваме в трапезарията в седем — заяви на излизане от стаята.

Анна отиде до гардероба, отвори го и въздъхна слисано, виждайки новите си дрехи. Имаше четири блузи от фин памук с малки седефени копченца на врата и две вълнени поли. Но най-много я изуми официалната рокля с турниюр, ушита от лъскава яркозелена материя, която определи като коприна. Анна затвори гардероба с приятен трепет и тръгна към дъното на коридора, където госпожица Олсдатер ѝ беше обяснила, че се намира банята.

От всички невероятни гледки, срещнали очите ѝ в онзи ден, онова, което я чакаше отвъд вратата в дъното на коридора, ѝ се стори най-изумително. В единия ъгъл на стаята имаше голяма дървена пейка с керамична седалка с дупка в средата, а над нея висеше верижка с

желязно пръстенче в края. Като дръпна плахо и в дупката механично се изля вода, Анна осъзна, че вижда вътрешна тоалетна. Насред облицования с плочки под имаше дълбока, лъскава бяла вана, в сравнение с която тенекиеното корито на семейството ѝ ставаше само за къпане на кози.

Удивена от невъобразимия лукс, Анна се върна в новата си стая. Часовникът ѝ я извести, че ѝ остава едва половин час до вечерята с господин Байер. Като тръгна към гардероба, за да избере подходящ тоалет, забеляза, че госпожица Олсдатер е оставила листове и новата писалка на Анна върху малката лакирана масичка под прозореца. Обеща си да пише на Ларс и родителите си при първа възможност, за да им разкаже за всичко видяно дотук. И започна да се приготвя за първата си вечер в Кристиания.

[1] Вид норвежка цигулка с осем или девет струни, вместо стандартните четири. — Бел.прев. ↑

15.

Апартамент 4
Сейнт Олавс Гейт 10
Кристиания
24 септември 1875 г.

Хере Ларс, мамо, татко и Кнут,

Моля да ми простите за правописните и граматически грешки, но дано забележите подобрение в писарските ми умения! Тук съм вече от пет дни и искам да споделя с вас удивлението си от градския живот.

Дано не сметнете за неуместно първото ми наблюдение, но в апартамента ни има вътрешна тоалетна, в която пускат водата с верижка! Освен това има и вана, която ми пълнят два пъти седмично! Май госпожица Олсдатер, икономката, и господин Байер ме имат за болна и смятат, че трябва да прекарвам по няколко часа в топлата вана.

Осветяваме се с газени лампи, а в гостната има пейка, наподобяваща величествен църковен олтар, която излъчва толкова топлина, че понякога ми прилошава. Госпожица Олсдатер отговаря за реда в цялото домакинство, готви и сервира храната, а всяка сутрин идва прислужница, която чисти, пере и глади дрехите ни, така че, да ви призная, почти не си помръдвам пръста.

Живеем на третия етаж, на улица „Сейнт Олавс Гейт“, откъдето се любуваме на прекрасна гледка към парка, предпочитан от местните за неделни разходки. Поне от прозореца си виждам зеленина и дръвчета, чиито листа окапват все повече с приближаването на зимата, но все пак ми напомнят за дома. (Тук рядко се среща парче земя, незаето от пътища и къщи.)

Що се отнася до обучението ми, вече свиря на пиано. Господин Байер е много търпелив, но на мен ми се струва, че съм доста глупава. Малките ми пръсти не достигат крайните клавиши.

Ще ви разкажа как минава денят ми, за да си представите по-добре новия ми живот. Госпожица Олсдатер ме буди в осем сутринта и ми носи закуска в стаята. В този момент, да ви призная, се чувствам като същинска принцеса. Пия чай, с чийто вкус започвам да свиквам, и ям пресен бял хляб, който според господин Байер е любимата храна на съвременните англичани и французи. Маже се плодово сладко от бурканче. След закуска обличам дрехи, ушити специално за мен от госпожица Олсдатер и много модерни в сравнение с някогашните ми, и в девет се явявам в гостната за уроците ми по музика с господин Байер. Около час учим нотите на пианото, а после минаваме към нотните листове. Знаците на листа отговарят на различни клавиши от пианото, а господин Байер е толкова добър учител, че лека-полека започвам да ги разбирам. След уроците господин Байер тръгва към университета, където е професор, или на обяд с приятели.

Именно обядът е любимата ми част от деня. В деня след пристигането ми обядвах сама и госпожица Олсдатер ми сервира храната на огромната маса в трапезарията, която ме кара да се чувствам още по-самотна. (Толкова е излъскана, че блести като огледало и виждам отражението си в нея.) След обяда отнесох съдовете си в кухнята. Госпожица Олсдатер направо се втрещи и ми заяви, че е нейна работа да ми отсервира. В кухнята обаче забелязах нещо, което не бях виждала преди — грамадна готварска печка от черно желязо. Икономката ми показа как реди тенджери отгоре и готви храната на газ, вместо над огъня в камината. Тукашната кухня е много различна от нашата във фермата, но така ми напомня за дома, че се примолех на госпожица Олсдатер в дните когато господин Байер не обядва къщи, да се храня с нея. И така правим оттогава.

Говорим си като приятелки; много е мила и разбира колко ми е непознат градският живот. Следобедите обикновено почивам за около час в стаята си, четейки книги, които „просветляват ума“. В момента чета (поне се опитвам) норвежки превод на пиесите на английския драматург Уилям Шекспир. Сигурно сте чували за него, макар че отдавна е починал. Първата негова пиеса, която прочетох, беше за шотландски принц на име Макбет и ми се стори много тъжна. Всички загинаха!

Излизам от стаята си, когато господин Байер се върне от университета. Отново пием чай и той ми разказва как е минал денят му. Идната седмица ще ме води в Кристианския театър. Ще гледаме руски балет и професорът ми обясни, че това е танц без диалози и песни (и че мъжете дори не носели нормални панталони, а женски чорапогащи!). След чая се връщам в стаята ми и обличам официалната рокля, която госпожица Олсдатер ми е ушила. Иска ми се да ви я покажа — толкова е красива и няма нищо общо с дрехите ми досега. На вечеря пием френско червено вино и ядем много риба с бял сос — това било традиционното ястие в Кристиания. След вечеря господин Байер си запалва пура (тютюн, увит в изсушено тютюнево листо) и си сипва бренди. Аз пък се прибирам в стаята си, обикновено много уморена, където винаги ме чака чаша топло краве мляко.

В неделя госпожица Олсдатер ме заведе на църква. Господин Байер каза, че и той щял да ни придружава занаяд, но този път бил зает. Църквата е голяма колкото катедрала и вътре имаше стотици хора.

Сигурно вече ви стана ясно колко е различно ежедневието ми от някогашния ми живот в Хедал. Точно в момента се чувствам като в сън. Все едно нищо не е истинско, а домът ми е много, много далеч.

Мислех си, че господин Байер ме води в Кристиания, за да пея. Но засега пея само нещо, наречено „гама“, заедно с пианото — повтарям нотите подред нагоре и надолу, и пак нагоре, без думи.

Адресът ми е най-отгоре в писмото и ще съм ви много благодарна, ако ми отговорите. Извинявам се за мастилените петна. Това е първото и най-дълго писмо, което някога съм съчинявала, и ми отне много часове. Естествено, използвам писалката от теб, Ларс, а през другото време стои на бюрото ми, за да я гледам.

Моля те, предай на мама, татко и братята ми, че ми липсват. Надявам се да им прочетеш цялото ми писмо. Не мога да пиша друго, защото ми отнема твърде дълго време, пък и те не се справят добре с четенето.

Дано намирам и теб, и прасетата ти в добро здраве.

Анна

Анна препрочете писмото си старателно. Това беше последната от дванайсетина чернови, написани през последните пет дни, останалите от които беше изхвърлила недовършени. Съзнаваше, че е написала някои от думите както се произнасяха и се боеше, че е допускала правописни грешки. Но Ларс със сигурност предпочиташе неграмотно писмо пред пълно мълчание. А и тя самата кипеше от нетърпение да разкаже на семейството си за огромната промяна, която претърпяваше животът ѝ. Анна сгъна прилежно листа и стана, мярвайки отражението си в огледалото. Спря да изучи лицето си за момент.

„Все още ли съм същата Анна?“, запита се. Като не получи отговор, се отправи към банята.

По-късно същата вечер си легна, заслушана в гласовете и смеха, носещи се по коридора. Господин Байер имаше гости, затова не беше вечеряла с него на лакираната маса в трапезарията; вместо това госпожица Олсдатер, чието малко име беше Лисе, ѝ донесе поднос с храна.

— Скъпо момиче, позволи ми да ти обясня — беше подхванал господин Байер по-рано, след като ѝ съобщи, че тази вечер няма да вечеря с него. — Усъвършенстваш се изумително бързо. Всъщност доста по-бързо от всеки мой ученик досега. Но ако те представя на гостите си, несъмнено ще ти се примолят да им попееш, след всичко, което съм им разказвал за потенциала ти. А не бива да разкриваме

дарбата ти, докато не се развиеш напълно. Тогава ще те покажем на света в пълния ти разкош.

Макар и да свикваше със сложния език на господин Байер, дълго обмисля какво значи да се „развиеш напълно“. Очакваше да ѝ порасне трета ръка ли? Определено щеше да ѝ е от полза в уроците по пиано. И няколко допълнителни пръста на краката, които да оправят незадоволителната ѝ стойка. Беше научила за този си недостатък от театралния режисьор, дошъл в апартамента им следобед. Оказа се, че господин Байер го наел, за да я научи на нещо, наречено „сценично присъствие“, което щяло да ѝ е от полза, дойдеше ли време да запее пред публика в някой театър. И очевидно изискваше да държи главата си високо вдигната и да стиска пръстите на краката си в обувките, за да остане напълно неподвижна, постигне ли желаната стойка.

— После чакаш оваците да стихнат. Следва малък поклон, ето така. — Мъжът беше демонстрирал, свеждайки брадичка до гърдите си, прилепил лява ръка към дясното си рамо. — По този начин благодариш за аплодисментите и тогава вече е време да запееш.

През следващия час мъжът я караше да влиза и излиза от гостната, за да упражнява същите тези движения отново и отново. Уроците му ѝ се бяха сторили безкрайно тягостни и обезсърчителни, защото до този момент, макар и непохватна в готвенето и шиенето, бе вярвала, че поне походката ѝ е добра.

Анна се завъртя на една страна в огромното легло, усещайки пухената мекота на възглавницата под бузата си, и се зачуди дали изобщо беше способна да се превърне в жената, която господин Байер си представяше.

Както беше споделила с Ларс в писмото си, бе смятала, че я водят тук заради певческите ѝ заложби. А досега господин Байер не я беше накарал да изпее нито една песен. Анна разбираше, че има много за учене и не можеше да си мечтае за по-мил и търпелив ментор. Въпреки това понякога страдаше, че губи старата си същност, колкото и необразована и наивна да беше тя. Вече се чувстваше заседнала между два свята: момичето, което допреди по-малко от седмица не бе виждало газена лампа, нито вътрешна тоалетна, и това, което лека-полека свикваше да му прислужват, да пие червено вино на вечеря, да яде риба...

— О, боже! — простена на глас при мисълта за всичката риба, която ѝ сервираха.

Явно господин Байер я имаше за достатъчно наивна, че да не разбира замисъла му. Ала тя бързо беше осъзнала, че я е довел в Кристиания не само за да усъвършенства гласа ѝ, но и за да я превърне в представителна дама. Учеше я на номера също като животните от панаира, който понякога минаваше през Хедал. Спомни си за онази вечер, когато бе намерила професора в планинската колиба на семейството ѝ, как бе възхвалявал регионалната култура на Норвегия. Затова и не разбираше защо държеше да я промени.

— Аз не съм никакъв си експеримент — прошепна си решително, преди да се унесе в сън.

Една мразовита октомврийска сутрин Анна слезе в гостната за обичайния си урок с господин Байер.

— Скъпа Анна, добре ли спа?

— Много добре, благодаря, господин Байер.

— Чудесно. Е, с радост мога да заявя, че вече си готова да продължим напред. Затова мисля днес да попеем. Съгласна ли си?

— Да, господин Байер — отвърна гузно тя, присещайки се за укорните си мисли отпреди няколко дни.

— Добре ли си, Анна? Струваш ми се бледа.

— Добре съм.

— Хубаво. Тогава да не пилеем повече време. Искам да ми изпееш „Пер Спелман“ както при първата ни среща. Аз ще ти съпровождам на пианото.

Анна, все още смаяна от ненадейния прелом, впери мълчалив поглед в него.

— Не си готова ли?

— Съжалявам. Да, готова съм.

— Чудесно. Тогава запей.

През следващите четирийсет и пет минути Анна повтори безброй пъти песента, която знаеше още от люлката. В различни моменти господин Байер я спираше и ѝ казваше да приложи повече от така нареченото „вibrато“ с даден тон или да задържи някоя пауза по-дълго, или си тактува... Анна се стараше да изпълнява инструкциите

му, но тъй като беше научила песента преди цели четиринайсет години и оттогава я пееше по един и същ начин, ѝ беше трудно.

Точно в единайсет на входната врата се позвъни. Анна чу тихи гласове в коридора, после госпожица Олсдатер влезе в гостната, водейки изискан тъмнокос мъж с ястребов нос и олисяващо чело. Господин Байер стана от пианото и отиде да го поздрави.

— Господин Хенум, благодарен съм ти, че ни отдели време. Позволи да те запозная с госпожица Анна Ландвик, момичето, за което ти разказвах.

Мъжът се обърна към нея и ѝ се поклони.

— Госпожице Ландвик, господин Байер възпя гласа ви!

— А сега ще го чуеш с ушите си! — Професорът се върна при пианото. — Анна, попей ни по същия начин, както онази вечер в планината.

Анна го изгледа объркано. Ако искаше от нея да пее по своя си начин, защо цял час се бе опитвал да я промени? Но тъй като нямаше време да го попита, защото вече свиреше първите акорди на песента, просто запя, освобождавайки гласа си.

Като приключи, надникна с очакване към господин Байер — чудеше се дали е пяла добре, или посредствено. Беше запомнила някои от съветите му, но не всичките, и новите знания се мътеха в главата ѝ.

— Какво ще кажеш, Йохан? — попита господин Байер, ставайки от пианото.

— Описал си я съвсем точно. Анна пее съвършено. Гласът ѝ е суров, но може би точно това го прави уникален.

— Не очаквах да се случи толкова бързо. Както ти споменах, Анна пристигна в Кристиания преди по-малко от месец и едва започнах да работя по гласа ѝ — обясни господин Байер.

Докато слушаше как двамата мъже обсъждат нея и способностите ѝ, Анна определено се чувстваше „сурова“ като неопечено свинско, което всеки момент щяха да хвърлят в тенджерата на майка ѝ.

— Още не съм получил окончателната партитура, но веднага щом ми я предоставят, ще поканим Анна в театъра, за да пее пред господин Йосефсон. А сега трябва да ви оставя. Госпожице Ландвик. — Йохан Хенум ѝ се поклони отново. — За мен беше удоволствие да

чуя песента ви и не се съмнявам, че в най-близко бъдеще ще имам тази възможност отново заедно с още много хора. Желая ви хубав ден.

Господин Хенум напусна стаята с развяно след себе си наметало.

— Браво, Анна!

Господин Байер отиде при нея, хвана лицето ѝ с две ръце и я целуна по бузите.

— Моля ви, сър, кажете ми кой беше този господин.

— В момента няма значение. Важното е, че имаме много работа по подготовката ти.

— Подготовка за какво?

Но господин Байер вече не я слушаше; очите му намериха стенния часовник.

— След половин час имам лекция и трябва да вървя. Госпожице Олсдатер — провикна се той, — донеси ми наметалото, моля! — Подминавайки Анна на път към вратата, той ѝ се усмихна отново. — Почини си сега, Анна, а като се върна, започваме работа.

През следващите две седмици колкото и да се мъчеше Анна да открие кой е господин Хенум и към какво се стремят, господин Байер беше вбесяващо потаен. Не можеше да си обясни защо внезапно искаше от нея да му пее всички народни песни, които знаеше, вместо да я учи на опера, както беше споделила в писмото до родителите си. „Каква полза има от такава музика в големия град?“, питаше се окаяно, застанала пред прозореца малко преди обяд, след като господин Байер бе напуснал апартамента, за да се яви на някаква среща. Проследи с пръст шарката от дъждовни капки по външната страна на стъклото и внезапно ѝ се прииска да излезе навън. През последния месец почти не беше прекрачвала прага на апартамента, освен за неделните литургии, и започваше да се чувства като животно в клетка. Явно господин Байер забравяше, че е отраснала и живяла под открито небе. Копнееше за свеж въздух, за обширните пасбища във фермата на родителите ѝ, да тича на свобода...

— Тук съм просто дресирано животно — заяви на празната стая, тъкмо преди госпожица Олсдатер да я извика за обяд.

Анна я последва до кухнята.

— Какво има, хере? Приличаш на херинга, клъвнала въдицата — коментира икономката, когато седнаха на масата и Анна опита рибната супа.

— Нищо — отвърна Анна.

Не смееше да сподели с нея от страх, че може да я сметне за разглезена, неблагоприятна хлапачка. Все пак нейното собствено място в домакинството им превъзхождаше това на икономката по отношение на позиция и удобство. Въпреки това усещаше загрижения проницателен поглед на госпожица Олсдатер върху себе си.

— Утре трябва да отскоча до пазара на площада, за да купя месо и зеленчуци. Искаш ли да ме придружиш, Анна?

— О, да! С огромно удоволствие — отвърна тя, трогната от прозорливостта на по-възрастната жена.

— Тогава ще те взема с мен, а може преди това да се поразходим из парка. Утре господин Байер ще е в университета между девет и дванайсет, а после има среща за обяд, така че ще имаме достатъчно свободно време. Това ще е нашата малка тайна, нали така?

— Да — кимна с облекчение Анна. — Благодаря ти.

След това двете започнаха да ходят заедно до пазара два пъти седмично и Анна очакваше тези дни с нетърпение.

В края на ноември я споходи прозрението, че е прекарала повече от два месеца в Кристиания. Беше си направила календар, на който отбелязваше колко дни ѝ остават до Коледа, когато щеше да се прибере у дома в Хедал. Поне в Кристиания наваля сняг, разведрявайки я донякъде. Жените, които се разхождаха в парка отвъд улицата, вече носеха кожени палта и шапки, пъхнали ръцете си в пухкави маншони — доста глупава модна приумица, мислеше си Анна; засърбеше ли те носът, пръстите ти щяха да премръзнат, докато го почешеш.

Ежедневната ѝ рутина в апартамента не се променяше, с изключение на това, че предишната седмица господин Байер ѝ даде „Пер Гинт“ на Ибсен и ѝ заръча да го прочете.

— О, аз съм го чела — похвали се доволно тя.

— Прекрасно. В такъв случай ще ти е по-лесно, като го четеш втори път.

Първата вечер Анна не докосна книгата, сигурна, че ще е загуба на време да я чете отново, при положение че знаеше как свършва. На сутринта обаче, той я изпита задълбочено на първите пет страници от

творбата и тъй като се оказа, че не си спомня почти нищо, Анна излъга гузно, че миналата вечер е заспала рано заради ужасен главобол. В крайна сметка, прочете отново книгата и дори остана доволна от себе си, откривайки колко е усъвършенствала четенето си от лятото насам. Вече почти не срещаше неразбираеми думи, а ако случайно някоя ѝ се опънеше, господин Байер с радост ѝ помагаше. Въпреки това Анна продължаваше да недоумява какво общо има с живота ѝ в Кристиания „Пер Гинт“.

— *Хере* Анна, снощи най-сетне получих партитурата, която чаках от господин Хенум! Веднага започваме работа по нея.

Макар че нямаше представа какво я очаква, Анна виждаше колко се вълнува менторът ѝ, заемайки мястото си пред пианото.

— Не мога да повярвам, че държа такова нещо в ръцете си! Ела, Анна, застани до мен и ще ти изсвиря музиката.

Анна се подчини, вперила заинтригуван поглед в нотните листи.

— „Песента на Солвейг“ — прочете заглавието на партитурата тя.

— Да, Анна. И ти ще я изпееш първа! Как ти се струва, а?

Анна се беше уверила, че тази любима фраза на господин Байер изисква положителен отговор.

— Много съм щастлива.

— Чудесно. Имахме надежди самият господин Григ да дойде в Кристиания, за да помогне на оркестъра и певците с новата си композиция, но за жалост, и двамата му родители починаха наскоро и още е в траур. Затова и не е в състояние да пътува от Берген.

— Господин Григ я е писал? — ахна смаяно Анна.

— Точно така. Господин Ибсен го помолил да напише музиката към предстоящата театрална постановка по „Пер Гинт“, чиято премиера в Кристианския театър ще се състои през февруари. Скъпо момиче, и двамата с господин Хенум, мъжът, с когото се запозна преди няколко седмици и който е почтеният диригент на кристианския оркестър, вярваме, че ти трябва да си гласът на Солвейг.

— Аз?

— Да, Анна, *ти*.

— Но... аз не съм излизала на сцена през живота си! Камо ли на най-известната в Норвегия!

— Точно в това е красотата, мило момиче. Господин Йосефсон, управителят на театъра и режисьор на тази постановка, вече е избрал прочута актриса за ролята на Солвейг. Бедата обаче е там, че колкото и добра актриса да е тя, отвори ли уста да запее, звучи като опарена котка. Трябва ни чист глас, който да пее зад кулисите вместо мадам Хансон тази песен и още една. Разбираш ли, скъпа Анна?

Анна разбираше и не можа да потисне внезапното разочарование от факта, че искаха да пее в сянка. И че актрисата с гласа на опарена котка ще си присвои гласа ѝ. Но пък и това, че диригентът на световноизвестния Кристиански театър смяташе таланта ѝ за достоен за мадам Хансон, беше истински комплимент. Не биваше да проявява неблагодарност.

— Предоставя ни се прекрасна възможност — продължаваше господин Байер. — Разбира се, още нищо не е сигурно. Първо трябва да пееш пред господин Йосефсон, режисьора, за да каже той дали гласът ти предава истинския дух на Солвейг. Трябва да е наситен с емоции, да просълзи всеки зрител в публиката. Всъщност господин Хенум ми каза, че твоят глас ще е последното нещо, което гостите ще чуят, преди завесата да се спусне. Господин Йосефсон ще ни очаква следобед на двацет и трети декември, точно преди да замине за коледните празници. Тогава ще вземе окончателното си решение.

— Но аз отпътувам за Хедал на двацет и първи! — възрази Анна, преди да се овладее. — А ако остана тук до следобеда на двацет и трети, няма да успея да се върна у дома за Коледа. Пътуването отнема почти два дни. Дали... не може ли господин Йосефсон да ни приеме друг ден?

— Анна, трябва да разбереш, че господин Йосефсон е много зает човек и фактът, че ще благоволи да ни отдели дори момент от времето си е истинска чест. Напълно разбирам, че не ти се иска да останеш тук с мен за празниците, но това вероятно ще е най-добрата възможност да промениш цялото си бъдеще. Чакат те още много Коледи със семейството ти, но имаш само един шанс да си осигуриш ролята на Солвейг, и то в пиеса, в която най-изтъкнатите драматург и композитор на Норвегия ще обединят уменията си за пръв път! — Вечно съдържаният господин Байер поклати ядосано глава. — Анна, трябва да

проумееш какво може да ти донесе тази възможност. Ако не си способна, то върви у дома да пееш на кравите, вместо пред звездна публика в Кристианския театър, на премиера, която несъмнено ще остане в историята. Е, ще опиташ ли да изпееш песента, или не?

Анна кимна бавно, чувствайки се точно толкова дребна и невежа, колкото професорът бе целял да ѝ внуши.

— Да, господин Байер, разбира се.

Същата вечер обаче Анна заспа със сълзи на очите. Макар да ѝ се отдаваше възможност да „остане в историята“, както господин Байер се бе изразил, мисълта да прекара Коледа без семейството си беше непоносима.

16.

Кристиания

16 януари 1876 г.

— Йенс! Жив ли си?! — Гласът на майка му през вратата изтръгна Йенс Халворсен от съня. — Цяла сутрин не отговаряш на Дора и тя се бои, че може да си умрял в съня си!

Той въздъхна, стана от леглото и изучи чорлавото си — и облечено в снощни дрехи — отражение в огледалото.

— Ще сляза за закуска след десет минути — отговори през вратата.

— Вече е обяд, Йенс. Отдавна пропусна закуската!

— Ей сега идвам.

Както всяка сутрин, Йенс се взря отблизо в буйната си, вълниста махагонова коса, за да провери за сиви косми. Беше само на двайсет и знаеше, че още е рано да се тревожи за подобни неща. Но тъй като косата на баща му побеляла само за една нощ, когато бил едва на двайсет и пет — вероятно заради шока от сватбата с майка му в същата година — Йенс се будеше разтревожен всяка сутрин.

След обещаните десет минути, облечен в нови дрехи, той се появи в трапезарията и целуна майка си Маргарете по бузата, преди да заеме обичайното си място на масата. Дора, младата им прислужница, започна да му сервира обяда.

— Извинявай, мамо. Имах ужасно главоболие и не можах да стана от леглото тази сутрин. Още не мога да се съвзема.

Ядосаното изражение на майка му веднага отстъпи място на състрадание. Тя се пресегна през масата, за да пипне челото му.

— Малко си топъл. Дали нямаш температура? Горкичкият ми, ще издържиш ли обяда, или предпочиташ Дора да ти донесе поднос с храна в леглото?

— Ще се справя, макар че не знам дали ще успея да ям много.

Всъщност Йенс умираше от глад. Миналата нощ се беше срещнал с приятели в един бар и накрая всички се озоваха в бордея до пристанището за доста задоволителен финал на вечерта. Беше изпил

прекалено много аквавит и съвсем смътно си спомняше, че се прибира у дома с файтон и повърна в канавката до къщата им. А след това едвам се изкачи по отрупаните със замръзнал сняг клони на дървото, стигащи чак до прозореца на стаята му, който Дора винаги оставяше отворен, ако го видеше да излиза вечер.

Така че, оправда се наум той, историята му не беше точно лъжа. Наистина се чувстваше ужасно сутринта и бе проспал плахите опити на Дора да го събуди. Знаеше, че прислужницата им е влюбена в него, затова и му съдействаше, когато се наложеше.

— Жалко, че те нямаше снощи, Йенс. Добрият ми приятел господин Хенум, диригентът на кристианския оркестър, ми гостува за вечеря — прекъсна мислите му Маргарете.

Майка му беше предана покровителка на изкуствата и спонсорираше страстта си с „бирените пари“ на баща му, както тайно ги наричаха двамата.

— Добре ли прекарахте?

— Да, прекрасно. Както несъмнено съм ти казала, господин Григ е написал великолепен музикален акомпанимент за чудесната пиеса „Пер Гинт“ на господин Ибсен.

— Да, мамо, каза ми.

— Премиерата ще е през февруари, но за жалост разбрах от господин Хенум, че настоящият оркестров състав не отговаря на изискванията на господин Григ, нито пък на неговите собствени. Музикалните композиции били доста сложни и трябва да бъдат изсвирени от самоуверени, първокласни музиканти. Господин Хенум търси таланти, способни да свирят на повече от един инструмент. Казах му, че ти умееш да свириш на пиано, цигулка и флейта и той помоли да отидеш в театъра, за да му покажеш какво можеш.

Йенс пъкна в устата си хапка от морската котка, донесена по поръчка на майка му от западното крайбрежие на Норвегия.

— Мамо, в момента уча химия в университета, за да поема някой ден пивоварната. Сама се сецаш, че татко не би ми позволил да изоставя обучението си, за да свиря в оркестър. Даже би се вбесил.

— Но ако му го сервираш като свършен факт, може и да се примири — подхвърли тихичко Маргарете.

— Искаш да го излъжа? — На Йенс внезапно му се догади, както по-рано се беше преструвал.

— Просто казвам, че като навършиш двайсет и една, ще си пълноправен мъж и ще можеш сам да взимаш решения за живота си, независимо от мнението на околните. В оркестъра ще получаваш заплата, макар и не голяма, която ще ти даде поне някаква финансова независимост.

— До рождения ми ден има седем месеца, мамо. Засега още завися от баща ми и неговите решения.

— Йенс, моля те. Господин Хенум ще те чака в театъра утре в един и половина. Умолявам те, поне иди на срещата. Може пък да се получи нещо.

— Не ми е добре — заяви той, ставайки рязко. — Извинявай, мамо, но отивам пак да си полегна.

Йенс прекоси стаята с гневна крачка, отвори вратата и я затръшна след себе си.

Маргарете долепи пръсти до челото си; и нейните слепоочия пулсираха болезнено. Разбираше какво е предизвикало реакцията на сина ѝ, затова въздъхна гузно.

Още от невръстно дете го слагаше на коляното си и го учеше да свири на пиано. Един от най-приятните ѝ, незабравими спомени от детството му беше как малките му дебели пръстчета летят по клавишите. Най-много от всичко искаше единствената ѝ рожба да наследи музикалния ѝ талант, който тя самата не беше оползотворила заради брака си с бащата на Йенс.

Йонас Халворсен, съпругът ѝ, не беше артистична душа и го касаеше само цифрата крони в счетоводната книга на пивоварна „Халворсен“. От началото на брака им възприемаше страстта на жена си по музиката като нещо непохвално, а тази на сина си — още повече. Но когато Йонас работеше в кабинета си в града, Маргарете упорито развиваше дарбата на Йенс и до шестата му годишка, синът ѝ вече свиреше с лекота сонати, които можеха да затруднят три пъти по-възрастен от него ученик музикант.

Когато Йенс беше на десет, пренебрегвайки неодобрението на съпруга си, Маргарете организира рецитал в дома им, на който покани най-изтъкнатите имена в музикантския свят на Кристиания. Всеки, чул как свири момчето ѝ, остана запленил от дарбата му и предрече светло бъдеще за младия музикант.

— Като порасне достатъчно, трябва да го запишете в Лайпцигската консерватория, където да развива познанията и уменията си. Знаеш колко са ограничени възможностите му тук, в Кристиания — беше коментирал Йохан Хенум, наскоро назначеният диригент на християнския оркестър. — Има голям потенциал, така че му трябва само добро обучение.

Маргарете сподели това му гледище със съпруга си, който ѝ отвърна с жесток кикот.

— Скъпа ми съпруго, разбирам колко ти се иска синът ни да стане световноизвестен музикант, но както отлично знаеш, Йенс ще се присъедини към семейния бизнес, като навърши пълнолетие. С предците ми не сме го градили цели сто и петдесет години, за да бъде продаден на конкуренцията след смъртта ми. Ако Йенс иска да дрънка на инструментите си, докато расте, нямам нищо против. Но няма да позволя синът ми да превърне музиката в своя кариера.

Но Маргарете не се предаваше лесно. През следващите няколко години продължи да учи Йенс на цигулка и флейта, освен на пиано, съзнавайки, че за да го поискат в голям оркестър, музикантът трябва да владее повече от един инструмент. Научи го да говори немски и италиански, които според нея щяха да са му от помощ в работата с оркестрови и оперни композиции.

Бащата на Йенс все така упорито игнорираше красивите звуци, които се носеха от музикалната стая и отекваха из цялата къща. Маргарете успяваше да го принуди да слуша единствено когато Йенс свиреше на цигулка *хардангер*. Понякога го караше да свири на баща си след вечеря и наблюдаваше как лицето на Йонас — подпомогнато от няколко чаши хубаво френско вино — се отпуска в замечтана усмивка, докато съпругът ѝ си тананикаше познатата народна песен.

Но независимо от безразличието му към дарбата на сина им и категоричното му решение, че няма да позволи да се превърне в негова кариера, Маргарете продължаваше да вярва, че съзрявайки в мъж, Йенс ще намери път напред. Да, ала когато момченцето, трудило се така усърдно с музикалните инструменти, започна да пораста, Йонас го взе в свои ръце. И вместо да се упражнява да свири по два часа на ден, Йенс започна да ходи с баща си в пивоварната, следейки как контролира продукцията и попълва счетоводните книги.

Положението се изясни преди три години, когато Йонас настоя синът му да влезе в университет, за да изучава химия, която специалност по негово мнение щеше да го подготви за работа в пивоварната, въпреки че Маргарете му се примили на колене да пусне Йенс в Лайпцигската консерватория.

— Химията и бизнесът не го влекат, а е толкова даровит музикант! — беше опитала да го вразуми Маргарете.

Йонас бе отвърнал с хладен поглед на молбите ѝ.

— Досега ти угаждах, но Йенс вече не е дете и трябва да поеме полагащите му се отговорности. Той ще е петото поколение ръководител на пивоварна „Халворсен“. Сама се заблуждаваше, че музикалните аспирации на сина ни ще се превърнат в нещо сериозно. Семестърът започва през октомври. Точка по въпроса.

— Моля те, не плачи, мамо — беше опитал да я успокои Йенс, чувайки новината от съкрушената си майка. — Не бях и очаквал друго.

Както и предполагаше Маргарете, принуден да остави музиката и да се отдаде на наука, която нито разбираше, нито го влечеше, Йенс не се доказва като прилежен студент в университета. А още повече я притесняваше фактът, че вродената му ведрост и вятърничаво поведение го водеха по грешен път.

Тъй като спеше леко и се будеше от най-малкия звук, Маргарете знаеше, че синът ѝ често се прибира в малките часове на нощта. Йенс имаше широк кръг от приятели, които бе привлякъл с жизнерадостната си природа и естествен чар. Знаеше, че е прекалено щедър, и то до такава степен, че редовно идваше при нея още в средата на месеца с молба да му услужи с малко пари, защото изразходвал месечната издръжка от баща си по подаръци и заеми за приятели.

Често надушваше изветрял алкохол в дъха му и се замисляше дали и прекомерната злоупотреба нямаше общо с вечно празните му джобове. Подозираше също така, че в нощните му приключения участваха и жени. Ето, миналата седмица бе видяла петно от червило на яката му. Но поне това разбираше: всички млади мъже — всъщност и възрастните — си имаха своите нужди, както говореше собственият ѝ горчив опит. Просто такава беше мъжката природа.

Обяснението на разгулния му живот ѝ се струваше елементарно: след като му натрапваха нежелано бъдеще и му отнемаха любимата музика, Йенс се чувстваше неудовлетворен и давеше мъката си в алкохол и леки жени. Маргарете стана от масата, молейки се Йенс да отиде на утрешната среща с господин Хенум. Вярваше, че само това може да го спаси.

През това време Йенс лежеше в стаята си на горния етаж и през главата му минаваха почти същите мисли като на майка му. Отдавна беше осъзнал, че е невъзможно да преследва музикална кариера. След няколко месеца щеше да завърши университета и да заеме мястото си в пивоварната на баща си.

А тази перспектива го ужасяваше.

Не можеше да прецени кой от двамата си родители съжалева повече: баща си, роб на банковата си сметка и безкрайните машинации на успешния бизнес, или майка си, която допринасяше за брака им с така необходимия елитен произход, но живееше в тревоги и неудовлетвореност. Йенс виждаше съвсем ясно, че съюзът им е просто сделка, сключена заради взаимни облаги. А той, като единствения им наследник, вечно служеше като пешка върху шахматната дъска на личните им емоции. Още преди много време беше проумял, че няма начин да спечели. А напоследък нямаше и особено желание да опитва.

Но днес майка му бе имала право. Наистина му предстоеше да навърши пълнолетие. Дали пък не беше постижимо да възроди мечтата, по която толкова се беше трудил като момче?

Като чу майка си да излиза по обяд, Йенс слезе на долния етаж и по някаква приумица влезе в музикалната стая, където майка му още преподаваше уроци от време на време.

Седна на столчето пред красивия роял и тялото му мигновено зае правилната стойка. Вдигна гладкия дървен капак и позволи на пръстите си да пошарят по клавишите, осъзнавайки, че сигурно не беше свирил повече от две години. Започна с „Патетична соната“ на Бетовен, любимата му още от момче, и веднага си припомни търпеливите уроци на майка си и колко лесно бе извирила музиката изпод пръстите му.

— Трябва да свириш с цялото си тяло — беше го посъветвала веднъж, — със сърце и душа. Това ще те открои като истински музикант.

Йенс загуби представа за времето. И докато музиката изпълваше стаята, напълно забрави тягостните лекции по химия и омразното си бъдеще, позволи си да потъне във великолепната мелодия, също като едно време.

Когато и последният акорд отекна из стаята, Йенс осъзна, че се е просълзил от радостта да свири отново. И взе решение да се яви на утрешната среща с господин Хенум.

В един и половина на следващия ден Йенс седна пред друго пиано в празната оркестрина^[1] на Кристианския театър.

— Е, господин Халворсен, за последно те чух да свириш преди десет години. Майка ти ми каза, че оттогава си се превърнал в изключителен музикант — коментира Йохан Хенум, многоуважаваният диригент на оркестъра.

— Майка ми е леко предубедена, сър.

— Научих от нея и че не си придобил образование в музикална консерватория.

— За жалост не, сър. През последните две години и половина уча химия в университета. — Йенс вече усещаше убеждението на диригента, че губи времето си с него. По всяка вероятност се беше съгласил да го прослуша като услуга към майка му в замяна на щедрото ѝ спонсорство. — Но тук трябва да добавя, че майка ми ме обучава от години. А както знаете, тя е уважаван музикален преподавател.

— Спор няма. А кой от четирите инструмента, на които свириш, приемаш за свой основен?

— Определено най-много обичам да свиря на пиано, но смятам, че съм също толкова умел с цигулката, флейтата и *хардангера*.

— В оркестровата композиция на господин Григ по пиесата „Пер Гинт“ не участва пиано. За сметка на това си търсим втори цигулар и още един флейтист. Ето. — Хенум му даде няколко нотни листа. — Запознай се с флейтовата партия и след малко ще дойда да те чуя.

Диригентът му кимна и излезе през вратата под сцената.

Йенс прегледа партитурата: „Прелюдия към Действие IV: «Утринно настроение».“ Той извади флейтата си от калъфа ѝ и я сглоби. В театъра беше почти толкова студено, колкото и навън, затова потри вкочанените си пръсти, за да раздвижи кръвта им. После долепи инструмента до устните си и изсвири първите шест акорда...

— Е, господин Халворсен, да проверим ли как се справяш? — подкани леко припряно Йохан Хенум, връщайки се в оркестрината след пет минути.

Йенс изпитваше нужда да го впечатли, да се докаже способен. Благодарен за уменията си да свири по ноти на прима виста — с чиято помощ доста пъти бе убеждавал майка си, че се е упражнявал повече, отколкото наистина — той засвири. И само след секунди напълно се потопи в обаятелната мелодия, различна от всичко, което бе чувал дотогава. Като завърши композицията, свали флейтата от устните си и погледна Хенум.

— Като за първи опит се справи чудесно. Много добре. А сега пробвай това. — Той му подаде друга партитура. — Частта на първата цигулка. Да проверим как ще се справиш.

Йенс извади цигулката си от калъфа ѝ и я настрои. После проучи композицията за няколко минути и упражни тихо нотите, преди да засвири.

— Впечатлен съм, господин Халворсен. Възхвалата на майка ти не е била неоснователна. И честно казано, съм изненадан. Очевидно се справяш отлично със свиренето по ноти на прима виста, което ще е от огромно значение през идните седмици, докато подготвям леко отчаяните членове на оркестъра си. Няма да имам време за глезене. А и нека те предупредя, че свиренето в оркестър е съвсем различно от соловото. Дълго ще свикваш с особеностите му и имай предвид, че не търпя несериозно отношение от музикантите си. При нормални обстоятелства не обичам да взимам начинаещи, но нуждата го налага. Ще ми трябваш до седмица. Съгласен ли си?

Йенс се взираше недоумяващо в него, смаян, че толкова важен човек му предлагаше място в оркестъра си. Беше дошъл на прослушването с абсолютната нагласа, че липсата му на практически опит ще доведе до негативна реакция от негова страна. Но пък и всеки знаеше, че в кристианския оркестър свирят музиканти от кол и въже, тъй като в страната не съществуваше истинска музикална школа и

нямаше голям избор на таланти. От майка си знаеше, че веднъж приели дори десетгодишно момче.

— За мен ще е чест да приема участие в оркестъра ви, и то за толкова историческа премиера — отвърна накрая Йенс.

— Радвам се, господин Халворсен. Имаш потенциал да станеш отличен музикант. Но трябва да те предупредя, че заплатата е нищожна — не че това би те спряло — и репетициите през идните няколко седмици ще са дълги и уморителни. Също така вероятно си забелязал, че средата на работа не е особено предразполагаща. Съветвам те да се обличаш добре.

— Добре, сър.

— Спомена ми, че в момента си студент. Но готов ли си да поставиш работата си за оркестъра пред обучението си?

— Да — отговори Йенс, съзнавайки какво ще е мнението на баща му по въпроса, но решен, че след като майка му го беше изпратила в тази посока, тя трябваше да потушава размириците вкъщи.

Това беше пътят му към свободата и Йенс възнамеряваше да тръгне по него.

— Моля те, благодари от мое име на майка си, задето те изпрати тук.

— Непременно, сър.

— И така, репетициите започват другата седмица. Ще се видим в понеделник сутрин в девет. А сега се заемам да издирвам сносен фаготист, какъвто вече търся под дърво и камък в проклетия ни град. Всичко хубаво, господин Халворсен, знаеш къде е изходът.

Йенс изпрати диригента с поглед, смаян от пълния обрат, който животът му бе претърпял. Извърна поглед към сумрачната зала. Майка му доста пъти го беше водила на концерти и опери тук, но сега го обля такава вълна на нереалност, че се свлече на стола пред пианото. Напоследък просто витаеше в живота, съществувайки ден за ден в страх, че приближаваше края на университетското му обучение и началото на бъдещето му като пивовар. А сега, свирейки вдъхновяващата нова композиция на господин Григ, беше усетил искра от някогашното си въодушевление. Като по-млад често измисляше нови мелодии нощем в леглото, а на сутринта бързаше да ги изсвири на пианото. Никога не ги записваше, но фактът, че сам съчинява музика го окриляваше.

Йенс сложи замръзналите си пръсти върху клавишите на рояла в смътно осветената оркестрина и опита да си спомни мелодиите, които бе съчинил в детството си. Една от тях, доста сходна по структура с най-новата композиция на Григ, наподобяваше ритъма на стара народна песен. И Йенс я засвири по памет пред пустата зала.

[1] Място за оркестъра в театър, обикновено разположено под ръба на сцената. — Бел.прев. ↑

17.

Сталсберг Вонингшусет
Тиндевеган
Хедал
14 февруари 1876 г.

Хере Анна,

Благодаря ти за последното пиано. Както винаги, описанието ти на живота в Кристиания е колкото информативно, толкова и развлекателно. Неизменно ме караш да се усмихна. И нека те уверя, че стилът и правописът ти стават все по-добри. Тук, в Хедал, всичко си е същото. Коледа мина по обичайния начин, но страдахме, че не празнуваш с нас. Както знаеш, това е най-студената и тъмна част от годината, когато не само животните изпадат в зимен сън, но и ние, хората. Снеговете са по-дълбоки и се задържаха повече от обичайното и открих теч в покрива на къщата ми, затова ще трябва да сменя чимове, преди пролетното топене, в противен случай ще се сдобием с вътрешно езеро за пързаяне с кънки. Татко ми каза, че откакто се помнел, покривът не бил подменян, така че поне ни е служил добре. Кнут обеща да ми помогне напролет, за което съм му благодарен.

Отскоро ухажва една млада дама от село, близо до Шиен. Казва се Сигрид и е мила и чаровна, макар и малко свитичка. Хубавата новина е, че родителите ти я одобряват. И това лято в Хедал ще звънтят сватбени камбани. Дано успееш да се прибереш за празничния повод.

Не мога да повярвам, че ще участваш в премиерата на любимата ми пиеса от Ибсен, и то с музика, написана от самия господин Григ. Виждала ли си лично Ибсен в театъра? Несъмнено ще дойде да се увери, че постановката се е получила по негов вкус, макар че, доколкото знам, в

момента живее в Италия. Вероятно няма да намериш време да пишеш отново преди премиерата, защото остават само десет дни до нея и сигурно си много заета с репетиции. Затова нека пожелаая на теб и прелестния ти глас успех.

С възхищение,
Ларс

П.П. Изпращам ти едно от стихотворенията си, което наскоро изпратих заедно с още няколко на издателство „Скрибнър“ в Ню Йорк Сити, Америка. Преведох го на норвежки специално за теб.

Анна прочете стихотворението със заглавие „Ода за бялата бреза“. Тъй като нямаше представа какво е „ода“, го прегледа набързо, озадачена от повечето дълги думи, и го остави на масата, за да довърши закуската си. Щеше ѝ се животът ѝ да е толкова вълнуващ, колкото Ларс си го представяше. Досега само два пъти беше стъпвала в Кристианския театър: веднъж за да пее пред господин Йосефсон преди Коледа, когато я бяха избрали за ролята на Солвейг, и веднъж миналата седмица, когато актьорите бяха направили бърза подготвителна репетиция на сцена. Анна ги погледа иззад кулисите, за да опознае постановката.

Тъй като бе живяла със заблудата, че величествена сграда като театъра ще се отоплява, Анна едва не замръзна, прекарвайки целия ден на стол в хладовитата зала. На сцената стигнаха само до третото действие, преди да настане смут. Хенрик Клаусен, актьорът, играещ ролята на Пер, се препъна в синия плат, под който десет коленичили момченца мърдаха тела, създавайки илюзията, че Пер прекосява бурно море. Хенрик изкълчи сериозно глезена си и понеже без главен герой нямаше пиеса, отложиха репетициите.

След деня си в театъра Анна настина и прекара четири дни в леглото, а господин Байер през цялото време кудкудякаше като стара кокошка заради прегракналия ѝ глас.

— А остава само седмица! — вайкаше се професорът. — Как можа да се случи точно сега? Трябва да ядеш колкото можеш повече мед, млада госпожице. Дано възстанови гласните ти струни навреме.

По-рано същата сутрин Анна изпя плахо няколко гами след задължителната доза мед — имаше чувството, че от количеството погълнат мед ще ѝ пораснат криле и по тялото ѝ ще се появят жълти и кафяви райета — и господин Байер като че ли се поуспокои.

— Слава богу, гласът ти се завръща. Мадам Тора Хансон, актрисата, която ще изиграе Солвейг, ще пристигне скоро и двете ще можете да се синхронизирате за пеенето. Голяма чест е, че се съгласи да дойде в апартамента ни заради неразположението ти. Както знаеш, тя е една от най-известните актриси в Норвегия и любимка на господин Ибсен — добави професорът.

В десет и половина Тора Хансон развя в апартамента красивата си кадифена пелерина с кожена подплата. Анна вече я чакаше смутено в гостната, когато влезе сред облак от френски парфюм.

— *Хере*, прощавай, че не те доближавам, но макар и господин Байер да ме увери, че вече не си заразна, не мога да си позволя да прихвана нещо от теб.

— Напълно разбирам, мадам Хансон — отвърна смирено Анна, поздравявайки я с реверанс.

— Поне тази сутрин няма да използвам гласа си — усмихна се тя. — Ти ще подсигурираваш божествения звук. Аз само ще отворям и затворям уста и ще вложа усилията си във визуалното изобразяване на красивите песни на господин Григ.

— Да, мадам.

Когато господин Байер влезе и започна да се суети около мадам Хансон, Анна се възползва да огледа актрисата. В театъра я беше виждала само от разстояние и ѝ се беше сторила доста възрастна. Но отблизо откриваше, че мадам Хансон всъщност е млада, може би само с няколко години по-голяма от нея самата. Беше много красива, с изваяни черти и гъста тъмнокестенява коса. На Анна ѝ беше трудно да повярва, че дори в традиционно облекло тази изискана млада жена би убедила публиката, че е обикновено селско момиче от планината.

Селско момиче като нея самата...

— Е, започваме ли? Анна, лекичко — посъветва я господин Байер. — Не бива да напругаме гласа ти, докато се възстановява. И така, ако сте готова, мадам Хансон, ще започнем с „Песента на Солвейг“, а после ще преминем и към „Приспивна песен“.

До обяд двете жени се упражняваха в подобие на дует, но с един безмълвен участник. От време на време Анна усещаше смущението на актрисата, ако се случеше да отвори уста в грешния момент и нейният собствен глас дойдеше малко по-късно. Мадам Хансон предложи Анна да напусне стаята, за да прецени господин Байер дали публиката би повярвала, че тя пее. Докато стоеше в хладния коридор с пулсираща от болка глава и наново раздражено от пеенето гърло, Анна започна да ненавижда песните. Трябваше да изпълнява всяка нота и всяка пауза с точно определена дължина, за да знае кога да отвори и затвори устата си мадам Хансон. Едно от любимите ѝ неща в пеенето беше всеки път да изпълнява песента по различен начин пред публиката си, била тя от хора, или просто крави. И като се замислеше, май предпочиташе да пее пред добичета, вместо пред врата.

Накрая господин Байер плесна с ръце.

— Идеално! Мисля, че се получи. Браво, мадам Хансон. Анна, заповядай.

Анна се върна в стаята и мадам Хансон се обърна към нея с усмивка.

— Смея да твърдя, че резултатът ще е прекрасен. Само ми обещавай, че ще пееш еднакво всяка вечер, нали, скъпа?

— Разбира се, мадам Хансон.

— Анна, струваш ми се пребледняла. Май напрежението ти дойде в повече. Ще кажа на госпожица Олсдатер, че ще си починеш за малко и ще я помоля да ти донесе обяда в стаята, заедно с още малко мед, за да облекчи гърлото ти.

— Добре, господин Байер — отвърна покорно Анна.

— Благодаря ти, Анна. Със сигурност ще се виждаме в театъра през идните няколко дни.

Мадам Хансон ѝ се усмихна топло и Анна изпълни още един реверанс, преди да се оттегли в стаята си.

Апартамент 4
Сейнт Олавс Гейт 10
Кристиания

23 февруари 1876 г.

Хере Ларс, мамо, татко и Кнут,

Пиша набързо, защото днес е генералната репетиция, а утре — премиерата на „Пер Гинт“. Много ми се искаше да присъствате на тържественото събитие, но разбирам, че би ви струвало солено.

Вълнувам се, но и съм леко притеснена. Господин Байер ми показва, че всички вестници са пълни със статии за утрешната премиера и дори имало слухове, че кралят и кралицата ще присъстват в кралската ложа. (Аз лично се съмнявам — те живеят в Швеция и едва ли кралското семейство би пропътувало толкова път само за да изгледа някаква си пиеса, но така разправят хората тук.) В театъра атмосферата е напрегната. Господин Йосефсон, управителят, очаква провал, защото все ни се налага да прекъсваме представлението за по няколко часа заради една или друга техническа неизправност. А господин Хенум, диригентът, които ми е много симпатичен и винаги ми се е струвал доста сдържан човек, постоянно крещи на музикантите си, че не броели тактовете.

Ако искате вярвайте, но още не съм пяла „Приспивна песен“ в самия театър, защото така и не стигнахме до края на пиесата. Господин Хенум ме увери, че днес задължително ще се случи.

Прекарвам свободното си време с децата, наети за дребните роли на тролове и други. Когато за пръв път ме изпратиха в тяхната съблекалня, доста се засегнах, защото момичетата от хора си имат отделна гримьорна. Може би не са преценили на колко съм години. Но сега се радвам, защото децата постоянно ме разсмиват и играем на карти, за да минава времето.

Не мога да ви пиша повече, защото трябва да тръгвам към театъра, затова само ще вметна, Ларс, че за твоето огромно съжаление, господин Ибсен още не се е появявал.

Изпращам ви всичката си любов от Кристиания,

Анна

На излизане от апартамента Анна остави писмото на сребърната табла във фоайето.

Генералната репетиция вървеше от почти четири часа и Йенс беше уморен, премръзнал и сприхав, също като останалите музиканти. Напрежението в оркестрината бавно се издигаше до кресчендо през последните няколко дни. Господин Хенум доста често му крещеше да внимава, което му се струваше несправедливо, като се имаше предвид, че Симен, възрастният първи цигулар до него, постоянно дремеше. Май се оказваше, че Йенс е единственият член на оркестъра под петдесетте. И все пак музикантите бяха приятелски настроени и шегаджийското им другарство го забавляваше.

Засега успяваше да се появи навреме всеки ден, макар и с тежък махмурлук понякога. Но тъй като същото важеше за повечето му колеги, Йенс се чувстваше в свои води. Пък и му се удаваше шансът да се любува на прелестните дами от хора по време на безкрайните паузи, докато господин Йосефсон нареждаше актьорите по сцената.

След като му предложиха място в оркестъра, необузданата радост на майка му го разчувства почти до сълзи.

— Но какво ще кажем на татко? — беше я попитал. — Знаеш, че трябва да пропускам лекциите в университета, за да ходя на репетиции.

— Май е най-добре засега да не научава за внезапното ти... преориентиране. Нека си мисли, че ходиш на лекции. Едва ли ще се досети на първо време.

С други думи майка му се страхуваше да разкрие истината пред баща му.

Не че имаше значение, мислеше си Йенс, докато настройваше цигулката си, защото ако решимостта му да не участва в семейния бизнес беше силна преди, сега беше непоклатима. Въпреки дългите репетиции, студа и честите режещи коментари на Хенум, Йенс можеше да се закълне, че някогашната му радост от музиката се е завърнала. Композициите на господин Григ съдържаха множество емоционални пасажии — от ведрата „В палата на планинския крал“ до „Танцът на Анитра“ — които отвеждаха Йенс в екзотично Мароко, докато ги свиреше на цигулката си.

Но любимият му пасаж си оставаше „Утринно настроение“ от началото на Четвърто действие. Това беше музикалният фон на онази част от пиесата, където Пер се буди призори в Африка с махмурлук и знанието, че е загубил всичко. Тогава мислите му се връщат към Норвегия, родината му, и слънцето, изгряващо над норвежките фиорди. На Йенс никога не му омръзваше да свири тази мелодия.

До момента с другия флейтист, навяно три пъти по-възрастен от него, се редуваха да свирят първите четири такта от обаятелното начало на композицията. Но когато Хенум дойде в оркестрината и почука с палката си, за да привлече вниманието им, Йенс осъзна, че повече от всичко в живота си иска той да ги изсвири на премиерата.

— Така, започваме с Четвърто действие — обяви диригентът. Паузата между двете действия се беше проточила повече от час. — Бярте Фрафьорд, ти ще свириш първа флейта тази сутрин. Пет минути, моля — добави Хенум и отиде да говори с господин Йосефсон, режисьорът, преди да започнат.

Вълна на разочарование обля Йенс. Щом Бярте щеше да свири първата флейта на генералната репетиция, то най-вероятно Хенум щеше да му я възложи и за утрешната премиера.

Няколко минути по-късно Хенрик Клаусен, който щеше да изиграе ролята на самия Пер Гинт, дойде да заеме мястото си на ръба над оркестрината, откъдето щеше да се преструва, че повръща върху музикантите, докато персонажът му се съвземаше от тежкия си махмурлук.

— Как сте тази вечер, момчета? — попита слънчево Хенрик, провесвайки се над музикантите.

В този момент се разнесе шушукане, защото Хенум се беше върнал и отново взе палката си.

— Господин Йосефсон ми обеща да ограничи всякакви прекъсвания, докато репетираме Четвърто действие, за да стигнем най-накрая и до Пето. Готови ли са всички?

Хенум вдигна палката си и звукът от флейтата на Бярте се разнесе от оркестрината. „В никакъв случай не е по-добър от мен“, помисли си свъсено Йенс, пъхвайки цигулка под брадичката си в готовност да засвири.

След около час и една малка спънка, която бързо преодоляха, вече приближаваха края на Четвърто действие. Йенс вдигна поглед към

мадам Хансон, актрисата, поела ролята на Солвейг. Дори в костюма ѝ на селянка си личеше колко е привлекателна и Йенс се надяваше, че ще му се удаде шанс да се запознае с нея на тържеството след утрешната премиера.

Той побърза да върне вниманието си към господин Хенум, който вдигна палка и цигуларите засвириха първите пленителни акорди на „Песента на Солвейг“. И мадам Хансон запя. Гласът ѝ беше толкова бистър, толкова съвършен и обаятелен, че Йенс мигновено се пренесе в планинската колиба, където Солвейг живееше с тъгата си. Не знаеше, че мадам Хансон може да пее така. Имаше един от най-великолепните женски гласове, които някога бе чувал. Сякаш събираше в себе си свеж въздух и младост, но и болката от разбити надежди и мечти...

Така се отнесе в песента ѝ, че закъсна с един такт и си спечели остър поглед от Хенум. Когато най-сетне достигнаха края на пиесата и болезнено тъжните акорди на „Приспивна песен“ — изпяна от Солвейг, когато завърналият се, покаян Пер обронва глава в скута ѝ — отекнаха из залата, Йенс усети как косъмчетата по тила му настръхват от божественото изпълнение на мадам Хансон. Завесите се спуснаха и театралните работници, струпали се да гледат представлението, избухнаха в овации.

— Какво ще кажеш? — сподели Йенс удивлението си със Симен, който вече прибираше цигулката си, готов да изхвърчи от оркестрината и право в кафене „Енгебрет“ на отсрещния тротоар. — Не знаех, че мадам Хансон има толкова красив глас.

— Ама и ти си един, Йенс! Красив глас чухме, наистина, само дето не е на мадам Хансон. Не видя ли, че само си отваря устата? Горката не може да изпее и една нота, затова се наложи да намерят певица, която да заблуди публиката, че може. Господин Йосефсон със сигурност ще е доволен, че фокусът му се е получил. — Симен се изкиска и потупа Йенс по рамото, преди да напусне оркестрината.

— Коя е тя? — провикна се Йенс към отдалечаващия му се гръб.

— Никой не знае, и това е идеята — отвърна Симен през рамо. — Тя е просто призрачен глас.

Собственичката на гласа, трогнал Йенс Халворсен, седеше във фойтон на път към апартамента на господин Байер. Тъй като се

чувстваше доста нелепо в народната носия, която професорът ѝ беше казал, че трябвало да носи за „представленията“, за да изглежда като другите жени от хора, се благодареше, че най-сетне е останала сама. Беше претърпяла поредния дълъг изтощителен ден и се зарадва, когато госпожица Олсдатер отвори вратата и пое наметалото ѝ.

— Сигурно си капнала от умора, хере Анна. Но кажи, как пъ? — попита икономката, водейки грижовно повереницата си към стаята ѝ.

— Не мога да ти отговоря. Когато завесите се спуснаха, изпълних заръката на господин Байер: излязох през задната врата и директно се качих във фойтона. После право у дома — въздъхна тя, докато госпожица Олсдатер ѝ помагаше да се съблече и да си легне.

— Господин Байер каза да се напиш добре утре сутрин. Искате да отпочиналите и със свеж глас за премиерата. Е, топлото мляко и медът те чакат на нощното шкафче.

— Благодаря. — Анна взе чашата с облекчение.

— Лека нощ, Анна.

— Лека нощ, госпожице Олсдатер, и отново ти благодаря.

Йохан Хенум влезе в оркестрината и плесна с ръце да привлече вниманието на оркестъра си.

— Е, готови ли сте?

Диригентът сведе топъл поглед към оркестъра си и Йенс се замисли колко различна беше атмосферата в театъра в сравнение с вчерашната. Не само че музикантите бяха в официални тоалети, вместо обичайната пъстроцветна сбирщина от ежедневни дрехи, но и въодушевените зрители на предстоящата премиера вече бяха заели местата си в залата, жужейки като пчели. Жените разгръщаха кожените си палта, разкривайки ослепителните си рокли под мекото сияние на изящия полилей, висящ от средата на тавана.

— Господа — продължи Хенум, — тази вечер с вас имаме честта да творим история. Въпреки че господин Григ не присъства, ще го накараме да се гордее. И ще удостоим приказната му музика с подобаващо изпълнение. Сигурен съм, че един ден всички ще разправяте на внуците си за това представление. Господин Халворсен, тази вечер ти ще свириш първа флейта в „Утринно настроение“. И така, ако сме готови...

Диригентът се изправи на подиума си, за да даде знак на публиката, че представлението започва. В залата внезапно се спусна мълчание, сякаш всички притаиха дъх. И в този миг Йенс благодари на небесата, че най-страстното му желание е било изпълнено.

Зад кулисите никой не знаеше как възприема публиката представлението. Анна тръгна бавно към мястото си от едната страна на сцената, откъдето щеше да изпълни първата песен, придружена от Руде, едно от момчетата статисти.

— Игла да падне в залата, ще се чуе, госпожице Анна. Досега гледах публиката от едно скришно местенце и мисля, че пиесата им харесва.

Като зае мястото си отстрани на сцената, скрита от декорите, но и разположена така, че да вижда мадам Хансон, Анна внезапно се скова от страх. Въпреки че никой нямаше да я види и името ѝ присъстваше единствено в дългия списък с хористи, тя знаеше, че господин Байер ще я слуша отнякъде. Както и всеки изтъкнат гражданин на Кристиания.

Усети малката ръка на Руде да стиска нейната.

— Не се безпокой, госпожице Анна, всички знаем, че пееш прекрасно.

После си тръгна и Анна остана сама, вперила поглед в мадам Хансон, очаквайки реда си да запее. Когато оркестърът изсвири първите акорди на „Песента на Солвейг“, Анна вдиша дълбоко. И като покани в мислите си Роза и семейството си в Хедал, даде воля на гласа си.

Четирийсет минути по-късно, когато завесите се спуснаха за последно, Анна стоеше на мястото си до сцената, току-що изпяла „Приспивна песен“. Публиката още мълчеше смаяно, когато актьорите се наредиха на сцената за обичайния поклон. Не бяха поканили Анна да участва в него, затова остана зад кулисите. А когато завесите се вдигнаха отново, разкривайки актьорския състав, едва не оглуша от бурните аплодисменти. Хората тропаха грохотно с крака и крещяха за бис.

— Изпейте отново „Песента на Солвейг“, мадам Хансон! — чу някой да вика: молба, която актрисата отхвърли елегантно,

поклащайки глава.

Накрая, след като и господин Йосефсон се появи на сцената, за да се извини от името на Ибсен и Григ за отсъствието им от премиерата, и актьорите се поклониха за последен път, завесата се спусна окончателно и всички започнаха да се изнизват от сцената, потънали във възторжени коментари за шумния успех, увенчал тежкия им труд. Никой не обърна внимание на Анна.

Тя се върна в съблекалнята, за да вземе наметалото си и да пожелае лека вечер на децата, чиито горди майки им помагаха да свалят костюмите си. Господин Байер ѝ беше казал, че файтонът ще я чака пред театъра и трябва да си тръгне веднага след представлението. Докато вървеше по коридора към изхода, се натъкна на господин Йосефсон, който тъкмо излизаше от гримьорната на мадам Хансон.

— Анна, пъ чудесно. Едва ли в залата са останали сухи очи. Браво.

— Благодаря ви, господин Йосефсон.

— Приятно пътуване — кимна той и се обърна да почука на вратата на Хенрик Клаусен.

Анна продължи към вратата и напусна театъра с нежелание.

— Та, кое е момичето, което изпя „Песента на Солвейг“? — попита Йенс, оглеждайки тълпата във фойето. — Тук ли е?

— Нямам представа, не съм я виждал — отвърна Исаак, вече подпийналият челист. — Има ангелски глас, но кой знае, може да прилича на вещица.

Решен да разбере, Йенс се придвижи към диригента.

— Браво, момчето ми — похвали го Хенум и го тупна по рамото, изпаднал в еуфория след успешната премиера. — Радвам се, че оправда очакванията ми. С малко упражнения и опит можеш да постигнеш много.

— Благодаря ви, сър. А ще ми кажете ли кое е мистериозното момиче, което изпя толкова красиво думите на Солвейг? Тук ли е?

— Анна ли? Тя е истинската ни Солвейг от планината. Но едва ли е останала за приема. Тя е повереница и протеже на Франц Байер; много млада и още непривикнала към градския живот. Държи я на къс

повод, така че Пепеляшката ти най-вероятно е хукнала към дома, преди часовникът да удари полунощ.

— Жалко. Искях да ѝ споделя колко ме трогна гласът ѝ. И още нещо — реши да се възползва от възможността Йенс. — Голям почитател съм на мадам Хансон. Ще бъдете ли така добър да ме запознаете с нея, за да я поздравя за блестящата ѝ игра тази вечер?

— Разбира се — съгласи се господин Хенум. — Със сигурност ще се радва да ви запозная. Ела с мен.

18.

На следващата сутрин „Пепеляшка“ седеше срещу господин Байер в гостната. Двата пиеха кафе, докато професорът преглеждаше рецензията за снощното представление във вестник „Дагбладет“, четейки на глас частите, които смяташе, че ще й харесат.

— „Мадам Хансон радва окото в ролята на многострадалното селско момиче Солвейг, а бистрият ѝ меден глас е истинско удоволствие за ухото!“ — вдигна поглед към нея професорът. — Какво ще кажеш, а?

Ако нейното име се беше появило в сутрешния вестник и нейния глас възхваляваха, помисли си Анна, щеше да има какво да каже. Но тъй като нещата стояха другояче, нямаше особено желание да коментира.

— Радвам се, че са харесали пиесата и гласа ми — скалъпи все пак.

— Естествено, критиците са най-впечатлени от композициите на господин Григ. Неговата интерпретация на прекрасната Ибсенова пиеса беше просто великолепна. И така, Анна, тъй като днес нямаш представление, ти се полага заслужена почивка. Трябва да се гордееш със себе си, скъпо момиче. Пя разкошно. За жалост денят не е почивен за мен и се налага да отида в университета. — Той стана и тръгна към вратата. — Като се върна довечера, ще отпразнуваме успеха си с тържествена вечеря. Хубав ден.

След като господин Байер излезе, Анна допи изстиналото си кафе, обзета от унилоост и необичайно раздражение. Имаше чувството, че всичко от последните няколко месеца я бе водило към миналата нощ. Но нищо не се беше променило за нея. Нямаше представа какво точно е очаквала да се промени, но поне нещо.

Дали господин Байер не е знаел, че търсят певица „в сянка“, когато бе дошъл в планинския им дом миналото лято? Затова ли я беше довел в града? Анна съзнаваше, че всички в театъра искат от нея да е невидима, за да припишат гласа ѝ на мадам Хансон. Тя взе един от вестниците и бодна с пръст възхвалата за „бистрия“ глас на актрисата.

— Това е *моят* глас! — извика. — *Моят...*

Навярно заради трупалото се месеци наред напрежение, освободено миналата нощ сякаш с корковата тапа на френското шампанско, което професорът пиеше, Анна се метна на дивана и зариди.

— Какво има, Анна, хере?

Тя вдигна плувнало в сълзи лице към госпожица Олсдатер, която беше влязла неусетно в стаята.

— Нищо — измънка тя и побърза да подсуши очите си.

— Сигурно си уморена и развълнувана от снощното представление. А и още се възстановяваш от настинката.

— Не, не... добре съм, благодаря ти — отвърна категорично Анна.

— Да не би да ти липсва семейството?

— Да. Да, липсват ми. И свежият въздух на провинцията. Май... май искам да се прибера в Хедал — прошепна тя.

— Ох, миличката. Разбирам те. Всички момичета, дошли от село, минаваме през този момент. Пък и твоят живот тук е доста самотен.

— Ти страдаш ли по семейството си? — попита я Анна.

— Вече не, защото свикнах, но в самото начало бях много нещастна. Първата ми работодателка беше злобна жена, която се отнасяше с мен и останалите прислужници като с кучета. На два пъти бягах, но все ме намираха и ме връщаха. Докато не срещнах господин Байер на една вечеря в дома на господарката ми. Дали защото усети тъгата ми, или наистина имаше нужда от икономка, но ми предложи работа още същата вечер. Господарката ми не се противи. Май с радост се отърва от мен. И така господин Байер ме доведе тук. Мога да те уверя, Анна, че е добър и мил човек, макар и малко ексцентричен.

— Знам — съгласи се Анна, гузна, задето се беше отдала на самосъжаление, при положение че животът на госпожица Олсдатер е бил много по-труден от нейния.

— Ако ще те успокои, мога да ти кажа, че господин Байер е канил много евентуални свои протежета в дома си през годините ми на служба тук. Но никога не съм го виждала толкова развълнуван, колкото от твоя талант. Самият той ми каза снощи, че всички били във възторг от певческите ти заложиби.

— Но почти никой не знае, че аз съм пяла — пророни с тихичък глас Анна.

— За момента не, но вярвай ми, един ден истината ще излезе наяве. Още си много млада, *хере*, и е голямо постижение да участваш в толкова паметна продукция. Най-важните личности от Кристиания чуха гласа ти. Бъди търпелива и вярвай, че един ден съдбата ти ще те намери. А сега трябва да отида до пазара. Искаш ли да дойдеш с мен, за да подишаш малко въздух?

— Да, с удоволствие — прие Анна и стана на крака. — Благодаря ти, че си толкова мила с мен.

На около три километра разстояние Йенс Халворсен се чувстваше не по-малко обезсърчен и крачеше нервно из стаята си, заслушан в гневните гласове от всекидневната на долния етаж. Фарсът, който с майка му бяха разигравали пред баща му през последните седмици, бе приключил внезапно на закуска същата сутрин, когато Йонас прочете възторжената рецензия на „Пер Гинт“ във вестника. Авторът ѝ най-любезно бе споделил: „По мое мнение «Утринно настроение» в началото на Четвърто действие е един от акцентите в музикалната композиция на господин Григ с магическите си, незабравими уводни акорди, превъзходно изсвирени на флейта от Йенс Халворсен“.

Баща му бе придобил изражение, сравнимо с меден чайник, забравен на печката и изкипял.

— Защо научавам чак сега?! — избухна той.

— Защото сметнах, че няма да е важно за теб — отвърна Маргарете и Йенс веднага разбра, че предстои ужасяваща сцена.

— Сметнала си, че няма да е „важно“ за мен?! Аз, бащата, който вярва, че синът му се труди прилежно в университета, научавам от *вестника*, че в същото време свири в кристианския оркестър! Това е възмутително!

— Почти не е пропуснал от лекциите си, Йонас, кълна се.

— Тогава бъди така добра да ми обясниш защо изтъкнатият критик продължава със следното: „Господин Йохан Хенум, диригентът на кристианския оркестър, от месеци набира музиканти и репетира с тях, за да изпълнят подобаващо сложната оркестровка на господин

Григ“. Наистина ли очакваш да повярвам, че синът ни, чието име се споменава във вестника, е научил музиката ей така, за една нощ? Свещени боже! — Йонас разклати свирепо глава. — Вие двамата сигурно ме имате за хванат от гората. За ваше добро е повече да не се отнасяте с мен така.

В този момент Маргарете се обърна към Йенс.

— Знам, че имаш за учене. По-добре иди да четеш.

— Да, мамо.

Със смесица от чувство за вина, задето оставяше майка си да се справя сама с гнева на баща му, и облекчение, задето го освобождаваше от отговорност, Йенс кимна на двама им и се подчини.

Сега, докато кръстосваше смутено из стаята си, слушайки как баща му продължава да крещи на майка му, Йенс реши, че сцената с вестника може да е щастлива случайност: баща му рано или късно щеше да научи за извънучебните му занимания. Една част от него страдаше, че Йонас не се гордееше с новопридобитата слава на сина си, но и го разбираше. В Кристиания музикантите не се радваха на добро обществено положение, нито на висока заплата. Нямаше как да е доволен, че Йенс е решил да преследва точно такава кариера. Камо ли че наследникът му няма да поеме ръководството на пивоварна „Халворсен“.

Но Йенс беше твърде щастлив, за да позволи на баща си да го потисне. Беше намерил бъдещето си в оркестъра и най-сетне се чувстваше удовлетворен. Приятелството на останалите музиканти, чувството им за хумор и ненадминатите им гуляйски способности, на които ставаше свидетел всяка вечер в кафене „Енгебрет“ след представленията, го караха да се чувства в свои води. Пък и младите момичета от пиесата имаха доста свободно поведение...

Миналата нощ господин Хенум изпълни желанието му да го запознае с мадам Хансон. Към края на тържеството Йенс усети погледа ѝ върху себе си и ѝ предложи да я изпрати до дома след това. Прекараха си доста приятно — Тора беше опитна и страстна и Йенс напусна леглото ѝ чак когато навън пукна мразовита зора. Сега му оставаше да позамаже положението с Хилде Омвик, красивата хористка, с която се виждаше напоследък. Клюките за фриволното му поведение в театъра не биваше да достигат мадам Хансон. Пък и Хилде щеше да се омъжва едва след седмица...

На вратата му се почука и той веднага отвори.

— Йенс, направих каквото можах, но баща ти иска да говори и с теб. Още сега — добави майка му с преbledняло, обтегнато лице.

— Благодаря ти, мамо.

— Ще обсъдим въпроса, когато баща ти тръгне за пивоварната.

Тя го потупа по рамото и Йенс тръгна към долния етаж, където Дора го уведоми, че баща му го очаква в гостната.

Той въздъхна, знаейки, че всички сериозни дела в семейството им се случваха именно там. Гостната беше също толкова студена и строга като Йонас. Той отвори вратата и влезе. Както обикновено, камината не беше запалена и през големите прозорци се изливаше хладна бяла светлина, отразена от снежните преспи отпред.

Баща му стоеше до един от прозорците и се обърна, когато Йенс влезе.

— Седни — посочи му близкия стол.

Йенс се подчини и опита да придаде на лицето си подходяща смесица от разкаяние и бунт.

— Първо — подхвана Йонас, сядайки срещу сина си в голямо кожено кресло с извита облегалка, — искам да ти кажа, че не те държа отговорен. Виновна е единствено майка ти, която години наред ти вътълпява тази нелепа идея. Въпреки това, Йенс, през юли ще навършиш пълнолетие и ще станеш възрастен човек с право на собствени решения. И се надявам, че едно от тях ще е да се откъснеш от влиянието на майка си.

— Да, сър.

— Ситуацията си остава непроменена — продължи Йонас. — Като завършиш университета това лято, ще започнеш работа в пивоварната. Ще ми сътрудничиш и един ден компанията ще стане твоя. Ти ще си пето поколение Халворсен, управлявал бизнеса ни, откакто прапрадядо ми го е основал. Майка ти твърди, че обучението ти не е било засегнато от участието в оркестъра, но мен лично ме съмнява. Ти какво ще кажеш, млади момко?

— Майка ми е права. Не съм пропуснал почти никакви лекции — излъга спокойно Йенс.

— Колкото и да ми се иска, съзнавам, че ще очерня репутацията на семейството ни, ако те извадя от оркестъра веднага, при положение че имаш уговорка с господин Хенум. Така че май ме поставяте пред

свършен факт. С майка ти стигнахме до решение да продължиш работата си в театъра до края на представленията на „Пер Гинт“ следващия месец. През това време се надявам, че ще приемеш напълно бъдещето си.

— Да, сър.

Йонас изпука кокалчетата на пръстите си, който навик дразнеше безкрайно Йенс.

— Е, разбрахме се. Но нека те предупредя, че след като тази... приумица отшуми, повече няма да толерирам подобно поведение. Стига да не решиш да преследваш кариера на професионален музикант, в който случай няма да ми оставиш друг избор, освен да преустановя издръжката ти и да те изгоня от дома си. Мъжете от рода Халворсен не сме се трудили цели сто и петдесет години, за да може единственият ни наследник да пропилява средствата от успешния ни бизнес, дрънкайки на цигулка.

Йенс беше решен да не дава външен израз на шока си. Нямаше да достави това удоволствие на баща си.

— Да, сър, разбирам.

— Е, тогава потеглям към пивоварната. Вече закъснявам с час, а винаги съм служил за пример на работниците си, както очаквам и от теб, когато се присъединиш към бизнеса. Хубав ден, Йенс.

Йонас му кимна и излезе от стаята, оставяйки го да обмисли насаме бъдещето си. Тъй като нямаше сили да говори с майка си, нито с когото и да било друг, Йенс взе кърките си от фоайето, облече се добре с палто, шапка и ръкавици и тръгна да изпусне малко пара.

Апартамент 4
Сейнт Олавс Гейт 10
Кристиания
10 март 1876 г.

Хере Ларс, мамо, татко и Кнут,
Благодаря, че ми отговорихте и че похвалихте стила ми на писане. Аз самата не мисля, че е много по-добър, но

се старая. Вече минаха две седмици от премиерата на „Пер Гинт“ в Кристианския театър (където се подвизавах само като сянка). Господин Байер ми каза, че целият град говорил за постановката и билетите за всички бъдещи представления вече били разпродадени. Възможно е да организират и още представления заради голямото търсене.

Животът тук тече постарому, като изключим това, че господин Байер ме учи на италиански арии, които доста ме затрудняват. Веднъж седмично у дома идва професионален оперен певец на име Понтер. Той е германец и има толкова силен акцент, че едвам разбирам какво говори. Освен това мирише на немито и постоянно смърка енфие, което често изтича от носа му и се събира в локвичка върху горната му устна. Честно казано, ми е жал за него: толкова е стар и мършав.

Не знам какво ще правя тук след края на представленията, но не се и съмнявам, че уроците по пеене, заточението у дома и вечните рибени вечери ще продължат. Театралният сезон започва след Великден и се говори, че може отново да поставят „Пер Гинт“. Ще те зарадвам, Ларс, че е възможно господин Ибсен да дойде от Италия, за да гледа представлението. Ще те уведомя, ако слухът се потвърди.

Моля те, благодари на мама за новите елечета, които ми е оплела. Ще са ми от полза в тази дълга зима. Нямам търпение времето да се стопли и дано скоро успея да си дойда у дома.

Анна

Анна сгъна писмото и го запечата с въздишка. Не се и съмняваше, че семейството ѝ с нетърпение очаква да чуе нови клюки от театъра, но нямаше какво да им предложи. Затворена в апартамента ден след ден и принудена да напуска театъра веднага след представление, почти винаги изпускаше новостите.

Тя отиде до прозореца и вдигна поглед към небето; минаваше четири следобед, а още беше светло. Пролетта най-сетне приближаваше,

водейки лятото след себе си... Анна опря чело в хладното стъкло, отделящо я от свежия въздух. Мисълта да прекара топлите месеци заточена между четири стени, вместо в планината с Роза беше почти непоносима.

Руде пристигна в оркестрината за ежевечерната си мисия.

— Здравсти, Руде, как си днес? — попита го Йенс.

— Добре, сър. Имате ли бележка или съобщение за предаване?

— О, да. — Той се наведе да прошепне в ухото на момчето: — Занеси това на мадам Хансон.

После пъкна една монета в малката нетърпелива ръка на момчето.

— Благодаря, сър. Отивам.

— Браво — похвали го Йенс, когато Руде се обърна да си тръгне. — А между другото, коя беше младата госпожица, с която те видях да излизаш през вратата зад сцената миналата нощ? Да си нямаш приятелка? — пошегува се той.

— Може да е висока колкото мен, но е на осемнайсет, сър. Аз съм само на дванайсет, така че ми е много стара — отвърна сериозно Руде. — Казва се Анна Ландвик. Участва в пиесата.

— Така ли? Не ми се видя позната, но все пак беше тъмно и само мярнах дългата ѝ червена коса.

— Исках да кажа, сър, че участва в самото представление, но няма да я видите на сцена. — Руде се огледа драматично и махна на Йенс да се приближи, за да прошепне в ухото му. — Тя е гласът на Солвейг.

— А, ясно.

Йенс кимна с престорена сериозност. Фактът, че мадам Хансон само се преструваше, че пее, беше най-зле пазената тайна в сградата. Но извън нея всички трябваше да поддържат илюзията.

— Голяма е красавица, нали, сър?

— Косата ѝ със сигурност е красива. Само толкова успях да видя от нея.

— Аз лично я съжалявам. Никой не трябва да научава, че всъщност тя пее толкова хубаво. Дори я пратиха при нас в детската съблекалня. Е — каза Руде, когато звънецът издрънча, уведомявайки

всички, че представлението започва след пет минути, — ще предам бележката ви на мадам Хансон.

Йенс пхна втора монета в ръката на момчето.

— Задръж госпожица Ландвик на вратата тази вечер, за да мога да огледам по-добре мистериозната ни певица.

— Вероятно ще успее, сър — прие новата си мисия Руде и се изстреля като уличен плъх, доволен от тазвечерната си заработка.

— Пак ли дебнеш плячка, Пер?

Симен, първият цигулар, не беше толкова глух, колкото изглеждаше, и очевидно беше подочул части от разговора им. Сред музикантите беше плъзнала шега, че лудориите на Йенс с момичетата от постановката много наподобяваха тези на едноименния й герой.

— Никак даже — отвърна тихо Йенс, тъкмо когато Хенум се появи в оркестрината. Прякорът му го забавляваше в началото, но вече започваше да се изтърква. — Знаеш, че съм отдаден на мадам Хансон.

— Хмм, в такъв случай сигурно снощи съм прекалил с портвайна, защото ми се стори, че те видях да си тръгваш от „Енгебрет“ с Йорид Скровсет.

— Определено е било от портвайна.

Хенум даде знак, че е време да започват и Йенс вдигна флейтата си.

След представлението същата вечер Йенс излезе през вратата зад сцената и остана да се навърта край нея, очаквайки Руде да се появи с мистериозното момиче. Обикновено отиваше в „Енгебрет“, докато Тора приемаше поздравии от почитатели в гримьорната си и се преобличаше. После тя се качваше сама във фойтона си и го взимаше няколко метра надолу по улицата, тъй като не искаше никой да ги вижда заедно.

Йенс знаеше, че не му позволява да я придружава из града заради ниското му обществено положение на музикант. Започваше да се чувства досущ като жиголо, задоволяващо физическите й нужди, но недостатъчно добра партия, за да я виждат с него. Което беше нелепо, като се имаше предвид, че произлизаше от едно от най-уважаваните семейства в Кристиания и беше наследник на империята „Халворсен“. Тора постоянно му разказваше как вечеряла с големите клечки на Европа, че Ибсен я боготворял и я наричал своя муза. Досега Йенс

търпеше превземките ѝ, защото в спалнята се реваншираше за нанесеното му унижение. Но вече му идваше в повече.

Най-накрая видя две фигури да излизат от вратата. Спряха за миг на прага, осветени за кратко от газената лампа в коридора зад тях, и Руде посочи нещо на младата жена. Йенс впери поглед в нея изпод смъкнатата козирка на каскета си.

Беше фино момиче с разкошни сини очи, чипо носле и устни с цвят на розови пъпки, разположени в сърцевидно лице; пищната ѝ червена коса се спускаше на вълни по раменете ѝ. Йенс, обикновено несклонен към превъзнасяне, усети как очите му се насълзяват при вида ѝ. Действаше му като глътка чист планински въздух и караше другите жени да изглеждат като натруфени, боядисани дървени кукли.

Докато стърчеше като в транс, я чу да казва тихо „довиждане“ на Руде. После мина с лека стъпка покрай него и се качи в чакащия я файтон.

— Успяхте ли да я видите, сър?

След като файтонът на Анна потегли, острите очи на Руде веднага бяха открили Йенс, макар и скътан в сенките.

— Постарах се, но нямаше как да я задържа повече. Майка ми ме чака в съблекалнята. Казах ѝ, че трябва да предам едно съобщение на портиера.

— Добре. А винаги ли си тръгва веднага след представлението?

— Всяка вечер, сър.

— Тогава трябва да измисля как да се срещна с нея.

— Желая ви успех, сър, но наистина трябва да вървя. — Руде се позадържа мълчаливо и накрая Йенс бръкна в джоба си, за да му даде поредната монета. — Благодаря ви, сър. Хубава вечер.

Йенс пресече улицата и влезе в „Енгебрет“, където си поръча аквавит и седна на един щъркел пред бара, вперил поглед в нищото.

— Да не ти е лошо, момко? Струваш ми се блед. Искаш ли още едно питие? — предложи му Ейнар, чинелистът, сядайки до него на бара.

Йенс се възхищаваше на Ейнар заради свръхестествената му способност да напусне оркестрината посред представление и да отскочи до „Енгебрет“, без да спира да брои тактовете. Изпиваше една бира, продължавайки да тактува, а после се връщаше на мястото си в оркестрината, точно преди да дойде време отново да удари чинелите

си. Целият оркестър се обзалагаше, че някой ден Ейнар ще пропусне момента, но не се беше случило вече десет години.

— Да и на двата ти въпроса — отвърна Йенс, долепи чашата до устните си и погълна съдържанието ѝ наведнъж.

След като го снабдиха с втори аквавит, се запита дали наистина не го е сполетяла някаква болест, защото беше изпитал странна слабост при вида на Анна Ландвик. И реши, че поне тази вечер мадам Хансон може да се прибере сама в апартамента си.

19.

— Госпожице Анна, имам писмо за теб.

Анна вдигна поглед от картите си, а Руде ѝ се усмихна дяволито и пъкна скришом в ръката ѝ сгънатата бележка. Бяха в детската съблекалня и край тях течеше трескава подготовка за тазвечерното представление.

Тя понечи да отвори писмото, но Руде ѝ изсъска:

— Не тук. Трябва да го прочетеш на тихо място.

— Кой каза? — учуди се Анна.

Руде придоби загадъчно изражение и поклати глава.

— Нямам право да издавам. Аз съм просто вестносецът.

— Защо му е на някой да ми пише писмо?

— Ще трябва да го прочетеш, за да разбереш.

Анна го изгледа с възможно най-строгата си гримаса.

— Кажи ми — настоя тя.

— Няма.

— Тогава спираме играта на карти.

— Ами добре, и бездруго трябва да си облека костюма — сви рамене момчето, стана и напусна масата.

От една страна, ѝ идваше да се засмее на номерата му: Руде беше малка маймунка, винаги готова да предаде съобщение или да изпълни някоя дребна задача в замяна на монета или шоколад. Анна беше сигурна, че от него би станало страхотен мошеник или шпионин; нямаше клюка в театъра, която да му убегне. Не се и съмняваше, че знае от кого е тайнственото писмо и по всяка вероятност е прочел съдържанието му, ако съдеше по мръсните отпечатъци от пръсти около отлепеното клеймо. Тя скри писмото в джоба на полата си, решавайки да го прочете вечерта в леглото си, после стана и отиде да се подготви за представлението.

15 март 1876 г.

Скъпа госпожице Ландвик,

Простете ми за писмото и начина, по който Ви го изпратих; разбирам, че е неуместно, като се има предвид, че не се познаваме лично. Истината е, че още откакто за пръв път Ви чух да пеете на генералната репетиция, съм в плен на гласа Ви. И всяка вечер след това Ви слушам в захлас. Бихте ли дошли на служебния вход на театъра утре преди представлението — да кажем в седем и петнайсет — за да се запознаем официално?

Умолявам ви да склоните.

Искрено ваш,
Обожател

Анна прочете писмото отново и го прибра в чекмеджето на нощното си шкафче. Като изключи маслената лампа и се настани за сън, реши, че навярно е от някой възрастен господин като професора... което, помисли си с въздишка Анна, беше предпоставка за доста скучен сценарий.

— Ще отидеш ли на срещата довечера? — попита Руде с невинно изражение на лице.

— С кого?

— *Знаеш* с кого.

— Напротив, не знам. А ти как разбра, че имам среща, хмм? — Анна се полюбува на ужаса, който се изписа по лицето му, като осъзна, че неволно се е издал. — Заклевам ти се най-тържествено, че повече няма да играя на карти с теб, нито за пари, нито за бонбони, ако не ми кажеш кой е написал писмото.

— Госпожице Анна, не мога. Съжалявам. — Руде сведе глава и я поклати тъжно. — Заклех се в живота си, че няма да кажа.

— Е, щом не можеш да ми споделиш кой е, ще можеш ли поне да ми отговориш на няколко въпроса с „да“ или „не“?

— Добре — съгласи се той.

— Под петдесет ли е изпращачът?

— Да.

— Под четирийсет?

— Да.

— Под трийсет?

— Госпожице Анна, не знам със сигурност на колко години е, но така ми се струва.

„Дотук добре“, помисли си тя.

— От редовните посетители на театъра ли е?

— Не... всъщност... — Руде се почеса по главата. — Да, може да се каже. Със сигурност те слуша как пееш всяка вечер.

— Значи е част от продукцията?

— Да, но не точно.

— Музикант ли е, Руде?

— Госпожице Анна, застрашаваш обещанието ми — въздъхна драматично Руде. — Не мога да кажа и дума повече.

— Добре тогава. Разбирам — склони Анна, удовлетворена от разпита си.

Тя надникна към стария, неособено надежден часовник на стената и попита една от майките, която бродираше тихо в ъгъла, колко е часът според нея.

— Мисля, че приближава седем, госпожице Ландвик. Идвам от коридора и господин Йосефсон току-що пристигна. А той винаги е много точен — добави тя.

— Благодаря ви.

Анна хвърли още един поглед към стенния часовник, облечена, че поне тази вечер е донякъде верен. Но дали да отиде на срещата? Все пак ако тайният ѝ обожател наистина беше под трийсетте, по всяка вероятност я канеше от неблагоприлични подбуди, а не само от възхищение към гласа ѝ. Анна се изчерви неволно. Самата мисъл, че намеренията му могат да са неблагоприлични — и че наистина може да е сравнително млад мъж — я вълнуваше повече от уместното.

Часовникът отброяваше секундите, докато Анна се терзаше. В седем и тринайсет реши да отиде на срещата. В и четиринайсет се отказа... А точно в седем и петнайсет вече вървеше по коридора към служебния вход на театъра. Там обаче не я чакаше никой.

Халберт, портиерът, отвори прозореца на кабинката си, за да я попита какво иска. Тя поклати глава и се обърна да тръгне обратно към съблекалнята. Но в този миг служебната врата се отвори с полъх на мразовит вечерен въздух и след секунда нечия ръка я докосна нежно по рамото.

— Госпожице Ландвик?

— Да.

— Простете. Закъснях с няколко секунди.

Анна се завъртя и впери поглед в дълбоките лешникови очи на мъжа, който я беше спрял. Стомахът ѝ подскочи както в секундите, преди да запее. И докато Халберт седеше в кабинката си и ги гледаше, сякаш бяха двама невменяеми, Анна и непознатият продължиха да се взират един в друг.

Младият мъж приличаше на неин връстник и имаше истински красиво лице, короновано с буйна махагонова коса, леко извита над яката му. Не беше висок, но широките му рамене му придаваха внушителна мъжественост. Анна изпита внезапното чувство, че цялата ѝ същност — физическа, психическа и емоционална — се излива в това непознато човешко същество. Странното усещане я накара да се олюлее леко на краката си.

— Добре ли сте, госпожице Ландвик? Изглеждате сякаш сте видели призрак.

— Да, добре съм, благодаря. Просто ми примая, това е.

Звънецът издрънча, предупреждавайки театралната труппа и оркестъра, че до старта на представлението им остават десет минути.

— Моля ви — прошепна мъжът, надничайки към Халберт, който продължаваше да ги наблюдава прехласнато над очилата си, — нямаме много време. Елате да си поговорим навън. Тъкмо ще подишате малко свеж въздух.

Йенс праметна грижовно ръка през раменете ѝ, забелязвайки колко добре пасна главата ѝ в свивката на неговото рамо, отвори вратата и я изведе внимателно навън. Беше толкова дребничка, така съвършена и женствена, че незабавно изпита нужда да я закриля, когато тялото ѝ се облегна леко в неговото, сякаш беше най-естественото нещо на света.

Анна застана до него на тротоара — ръката му още бе праметната върху раменете ѝ — и си пое няколко глътки от свежия

нощен въздух.

— Защо искахте да се срещнем? — попита го, докато се съвземаше лека-полека, осъзнавайки колко недопустимо беше да стои толкова близо до мъж. И то непознат. Но ако трябваше да бъде откровена пред себе си, всъщност не го чувстваше като непознат...

— Честно казано, не знам. Първо ме заплени гласът ви, но после платих на Руде да ви задържи за малко пред служебния вход, за да ви огледам тайно... Госпожице Ландвик, сега трябва да вървя, защото в противен случай господин Хенум ще ме изкорми, но кога ще мога да ви видя отново?

— Не знам.

— Тази вечер, след представлението?

— Няма как, господин Байер изпраща файтон да ме прибере веднага след това.

— А през деня?

— Не. — Тя сложи ръка на лицето си. Бузите ѝ внезапно пламнаха, независимо от студения вечерен въздух. — Не мога да мисля в момента. Пък и...

— Какво?

— Това е непристойно. Ако господин Байер научи за срещата ни, ще...

Чу се и звънецът, известяващ, че остават пет минути до началото.

— Моля ви, елате утре в шест — примоли ѝ се Йенс. — Кажете на господин Байер, че ви викат по-рано за репетиции.

— Аз... Трябва да ви пожелаая лека вечер.

Анна му обърна гръб и тръгна обратно към вратата. Отвори я и прекрачи прага, но тъкмо преди да я затвори след себе си, тънките ѝ пръсти я хванаха и я открянаха отново.

— Мога ли да знам поне как се казвате, сър?

— Простете. Казвам се Йенс. Йенс Халворсен.

Анна се върна в съблекалнята зашеметена и седна да се окопоти. Като се съвзе, реши, че трябва да научи всичко за този Йенс Халворсен, преди да се съгласи да го види отново.

Същата вечер, по време на представлението, разпита всички, на които имаше вяра — дори онези, на които нямаше — какво знаят за него.

И успя да научи, че свири на цигулка и флейта в оркестъра и, за нейно разочарование, че в театъра му се носи слава на донжуан. Множеството му похождения дори му бяха спечелили прякора „Пер“, заради любовчийското поведение на персонажа. Една от хористките ѝ каза, че се виждал и с Хилде Омвик, и с Йорид Скровсет. Отгоре на всичко се носели слухове, че бил тайният любовник на мадам Хансон.

Когато застана на мястото си от едната страна на сцената, за да изпее „Приспивна песен“, Анна беше толкова погълната в размисли, че задържа един от тоновете по-дълго от обичайното, вследствие на което мадам Хансон затвори устата си два такта по-рано. Освен това не смееше да погледне към оркестрината, за да не се срещнат погледите им.

— Няма да мисля за него — каза си решително Анна същата вечер, докато изгасяваше маслената лампа на нощното си шкафче. — Очевидно е порочен, безсърдечен мъж — добави, оплювайки се, задето авантюрите му я впечатляваха толкова. — Пък и вече съм сгодена.

Въпреки това на следващия ден ѝ се наложи да впрегне цялата си воля, за да не извика фойтона по-рано и да каже на господин Байер, че я викат на репетиция. Като пристигна пред театъра в обичайното време — седем без петнайсет, видя, че тротоарът пред служебния вход е празен. И се смъмри сурово заради вълната на разочарование, която я обля.

На влизане в съблекалнята я посрещнаха обичайната шумна групичка майки, бродиращи бърливо в единия ъгъл, и децата, които хукнаха към нея, за да видят дали им носи нещо ново за игра. Само едно дете остана назад и докато прегръщаше останалите, забеляза необичайно тъжните очи на Руде над главите на приятелчетата му. В този момент дойде сигналът за начало и Руде ѝ отпрати един последен печален поглед, преди да се отправи към сцената. В антракта обаче я спипа натясно.

— Приятелят ми се оплака, че тази вечер не си отишла на срещата с него. Беше му много тъжно. Изпраца ти още едно писмо. — Той ѝ подаде запечатан плик.

Анна махна с ръка.

— Кажу ми, ако обичаш, че не проявявам интерес.

— Но защо?

— Така, Руде.

— Ама госпожице Анна — настоя момчето, — тази вечер му е толкова мъчно.

— Руде, бива те много и за актьор, и за вестonosец. Но има доста неща, които още не разбираш...

Анна отвори вратата и напусна съблекалнята, но той тръгна упорито след нея.

— Какви например?

— Неща, които касаят възрастните — отвърна сприхаво тя, крачейки към сцената.

Още не беше дошло време да пее, но искаше да се измъкне от безпощадния разпит на момчето.

— Грещиш, госпожице Анна, разбирам и от такива неща. Представям си на какви клюки си се наслушала, откакто научи кой е обожателят ти.

— Щом знаеш какъв е, защо настояваш да се срещна с него? — Тя се обърна към него, спирайки го на място. — Има ужасяваща репутация! Пък и вече си имам приятел, с когото един ден — Анна отново му обърна гръб и продължи към мястото си до сцената, — ще се оженим.

— Много се радвам за теб, но моят приятел има съвсем благородни намерения, кълна ти се.

— О, за бога! Остави ме на мира!

— Добре, но трябва да ми обещаеш, че ще се срещнете отново, госпожице Анна. Работата си е работа, ама всичко, което ти казах до момента, е безплатно. Ето, поне вземи писмото му.

Преди да е успяла да възрази, момчето пхна листа в ръката ѝ и изтърча надолу по коридора. Анна застана зад един от декорите, скрита от всички погледи, и заслуша как музикантите настройват инструментите си за второто действие. Като надникна към оркестрината, видя Йенс Халворсен да заема мястото си, вадейки флейтата си от калъфа ѝ. Докато го наблюдаваше плахо, той вдигна очи и погледите им се срещнаха за миг. И лицето му се пропи с такова разочарование, че в гърлото ѝ заседна буца. Анна побърза да се скрие зад декорите и тръгна обратно към съблекалнята в пълен шемет, подминавайки мадам Хансон, която почти не ѝ обърна внимание. Познатият облак от френски парфюм изпълни коридора и когато Анна си спомни слухове за тайния любовник на актрисата, сърцето ѝ се

вкамени. Йенс Халворсен беше най-обикновен мерзавец, обаятел женкар, който несъмнено би я съсипал. Като влезе в съблекалнята, Анна обеща на децата да поиграят на карти през следващия антракт, съзнавайки, че трябва да отвлече мислите си от Йенс.

Същата вечер, с прибирането си в апартамента, влезе в пустата гостна, където с огромен напън на волята си извади писмото от джоба на полата си и го хвърли неотворено в пламъците на печката.

Руде продължи да ѝ носи по едно ново писмо от Йенс Халворсен всяка вечер през следващите две седмици, но Анна гореше всичките още с прибирането у дома. А тази вечер решимостта ѝ бе подсилена още повече, след като заедно с всички по коридора на гримьорните чуха силен стон, придружен от чупене на стъкло. Звучите идваха от стаята на мадам Хансон.

— Това пък какво беше? — Анна попита Руде.

— Не мога да ти кажа — отвърна упорито той, скръствайки ръце.

— Можеш, разбира се. Казваш ми всичко. Ще ти платя — предложи тя.

— Дори за пари няма да ти кажа. Ще си създадеш грешно впечатление.

— За какво?

Руде поклати глава и си тръгна. По-късно, когато клюките плъзнаха по време на представлението, една от хористките ѝ каза, че мадам Хансон разбрала за срещата на Йенс Халворсен с Йорид, друго момиче от хора, преди две седмици. Анна вече знаеше, затова не се изненада, но явно мадам Хансон се оказваше единствената непросветена в цялата сграда.

Като пристигна в театъра за първото представление от новата седмица, Анна видя огромен букет от червени рози върху гишето на портиерската кабина до служебния вход. Минавайки покрай тях на път към съблекалнята, чу Халберт да я вика.

— Госпожице Ландвик?

— Да?

— Тези цветя са за вас.

— За мен?

— Да, за вас. Вземете ги, ако обичате, защото ми пречат на видимостта.

С почервенели като розите бузи Анна се върна при кабината.

— Е, госпожице Ландвик, май си имате обожател. Чудя се кой ли е?

Халберт вдигна неодобрително вежди, докато Анна взимаше огромния букет, неспособна да го погледне в очите.

— Боже мой! — каза си, отправяйки се директно към студената, зловонна женска тоалетна. — Каква наглост! Особено при положение че и мадам Хансон, и Йорид Скровсет са в сградата. Този мъж си играе с мен — продължаваше да нарежда гневно под носа си, преди да затръшне вратата и да я заключи след себе си. — След като мадам Хансон го разобличи, е решил да замае главата на едно наивно селско момиче с няколко китки.

Тя прочете малката картичка, закачена на букета.

Не съм такъв, за какъвто ме имаш. Моля те, позволи ми да ти го докажа.

— Ха!

Анна разкъса картичката на малки парчета и ги пусна в тоалетната. В съблекалнята несъмнено щяха да я разпитват за огромния букет и държеше да се отърве от всяко доказателство за произхода му.

— Божичко, Анна! — възкликна една от майките, когато Анна влезе в съблекалнята. — Прекрасни са!

— От кого са? — попита друга.

Цялата стая притихна в очакване на отговора ѝ.

— От Ларс, приятелят ми от Хедал, разбира се. — Анна преглътна сухо. — От кой друг.

Из съблекалнята отекна хор от впечатлени възгласи.

— Има ли повод? Сигурно, щом е похарчил толкова пари — предположи една от майките.

— Днес... имам рожден ден — излъга отчаяно Анна.

Всички възкликнаха в един глас:

— Рожден ден? Защо не ни каза?

И така до края на вечерта Анна продължи да приема поздрави, прегръдки и набързо скалъпени подаръци, игнорирайки просветената усмивка на Руде.

— Е, Анна, както знаеш, скоро „Пер Гинт“ ще слезе от театралната сцена. През юни ще организирам лятно соаре тук, в апартамента ни, на което смятам да поканя всички големи имена в Кристиания, за да те чуят как пееш. Най-сетне можем да започнем работа по кариерата ти на певица. А най-хубавото е, че „гласът в сянка“ най-сетне ще бъде разкрит!

— Благодаря, господин Байер.

— Анна. — Той свъси вежди, оглеждайки лицето ѝ. — Не ми се струваш особено ентузиизирана.

— Просто съм уморена. Но съм ви много благодарна за вниманието.

— Разбирам, че последните месеци бяха трудни за теб, Анна, но те уверявам, че много мои лични приятели от музикалния бранш са наясно чий е всъщност красивият глас на Солвейг. А сега иди да си починеш, наистина ми се струваш пребледняла.

— Добре, господин Байер.

Изпрацайки Анна с поглед от стаята, Франц Байер разбираше смущението ѝ, но какво друго можеше да направи? Анонимността ѝ беше част от уговорката с Лудвиг Йосефсон и Йохан Хенум. Сега обаче давността ѝ изтичаше и резултатът беше задоволителен. Примамливата възможност да срещнат собственичката на мистериозния глас, изпял Солвейг така незабравимо, щеше да привлече всички влиятелни членове на кристианската музикална общност в апартамента му. Байер имаше големи планове за Анна Ландвик.

20.

Йенс се събуди в крайно унило настроение седмица след като „Пер Гинт“ слезе от сцената. И макар Хенум да му беше обещал постоянно място в оркестъра за гостуващите оперни и балетни представления през идния месец, до началото на новия театрален сезон нямаше работа. Отгоре на всичко, тъй като бе посетил едва шест лекции, откакто работеше по „Пер Гинт“, Йенс далеч не беше подготвен за изпитите си в университета. Не се и съмняваше, че няма да успее да се дипломира.

Миналата седмица, преди предпоследната си изява, събра куража да покаже на Хенум композициите, които часове наред бе записвал с ноти, вместо да учи за изпитите си. След като ги изсвири на диригента, той ги обяви за „неоригинални“, но добри като за начинаещ.

— Бих те посъветвал, млади ми момко, да се запишеш в някое музикално училище. Имаш композиторски талант, но трябва да се научиш да „чуваш“ мелодията, която си написал, както би я изсвирил всеки от инструментите. Тази композиция например — Хенум посочи партитурата, — с целия оркестър ли започва? Или пък... — Той изсвири първите четири такта на пианото и дори в субективните уши на Йенс музиката прозвуча като почтителна препратка към „Утринно настроение“ на господин Григ. — А може би с флейта? — додаде господин Хенум с иронична усмивка и Йенс се изчерви.

— Разбирам ви, сър, да.

— А като стигнем до втория пасаж... това част за цигулки ли ще е? А може би за чело или виола? — Хенум му върна партитурите и го потупа по рамото. — Съветът ми към теб, ако си решил да тръгнеш по стъпките на господин Григ и бележитите композитори от неговия кръг, е да се научиш да твориш музика по правилния начин, както в главата си, така и на хартия.

— Но това не може да се случи тук, защото в Кристиания няма кой да ме обучава — оплака се Йенс.

— Така е, няма. Затова трябва да заминеш за чужбина, също като всичките ни велики скандинавски музиканти и композитори. Може би

в Лайпциг, където се е обучавал и самият Григ.

Йенс си тръгна, проклинайки собствената си наивност. И съзнавайки, че ако баща му изпълнеше заплахата си да прекъсне издръжката му, в случай че избереше музикантска кариера, нямаше да може да се запише в музикално училище. Освен това започваше да осъзнава, че макар и вроденият му талант да го беше довел дотук, вече ставаше недостатъчен. Ако искаше да стане истински композитор, трябваше да научи правилните техники. Трябваше да се *потруди*.

На влизане през служебния вход на театъра се смъмри, задето беше пропилял толкова от парите си през последните три години. Ако не ги беше похарчил за жени и алкохол, щеше да ги е спестил за бъдещето си. Но сега вече, окайваше се той, беше твърде късно. Беше хвърлил възможностите си на вятъра и можеше да вини единствено себе си.

Въпреки решимостта му да не се връща към старите си навици след края на ангажимента му с „Пер Гинт“, сега го мъчеше жесток главобол. Миналата нощ беше отишъл в „Енгебрет“ да удави тъгата си в компанията на който музикант уцелеше в кафенето.

В къщата цареше тишина, значи беше късна сутрин и баща му беше заминал за пивоварната, а майка му вероятно пиеше кафе с някоя от приятелките си. Той извика Дора със звънчето — имаше спешна нужда от кафе — и я зачака. Тя пристигна с умишлено закъснение. Като почука на вратата, Йенс я покани и тя влезе намусено, стоварвайки демонстративно подноса върху леглото му.

— Колко е часът? — попита я Йенс.

— Единайсет и половина, сър. Ще желаете ли нещо друго?

Той я погледна; знаеше, че му се сърди, защото напоследък не ѝ обръщаше внимание. Замисли се дали да не положи усилие да я умилостиви, поне колкото да улесни живота си у дома, но като отпи глътка кафе, се сети за Анна и реши, че не бива.

— Не, благодаря ти, Дора.

Извъръщайки очи от съкрушеното ѝ лице, той взе вестника от подноса и се престори, че го чете, докато прислужницата не напусна стаята му. Като се отдалечи, Йенс го остави и въздъхна тежко. Срамуваше се от себе си заради снощното си пиянство, но го беше

върхлетяло такова безпътие, че просто имаше нужда да забрави всичко. Анна Ландвик не му помагаше.

— Какво ти има? — попита го миналата вечер Симен. — Пак ли неприятности с нежния пол?

— С момичето, което изпя песните на Солвейг. Не мога да спра да мисля за нея. Симен, наистина вярвам, че съм влюбен за пръв път в живота си.

Симен отметна глава и прихна в смях.

— Йенс, не проумяваш ли какво се случва?

— Не! И не виждам нищо смешно.

— Тя е единственото момиче, което ти е отказвало някога! Затова си мислиш, че си „влюбен“ в нея! Да, може би си завладян от идиличната ѝ провинциалност, но не разбираш ли, че в реалността би била напълно неподходяща за образовано гражданче като теб?

— Грещиш! Не ме интересува дали е аристократка или селянка; всякак бих я обичал. Гласът ѝ е просто... най-красивият звук, който някога съм чувал. И има ангелско лице.

Симен надникна към празната чаша на Йенс.

— Май аквавитът говори вместо теб. Повярвай ми, приятелю, страдаш от първия отказ, не от любов.

Докато пиеше изстиналото си кафе, Йенс се чудеше дали Симен е бил прав. Но споменът за лицето ѝ и божественият ѝ глас още преследваха сънищата му. И в момента, изправен пред още толкова много дилеми, се молеше на бог повече никога да не види Анна Ландвик. Нито да чуе песента ѝ.

— Ще направя соарето на петнайсети юни, рождения ден на господин Григ — обяви господин Байер на Анна, като се срещнаха в гостната няколко дни след последното изпълнение на „Пер Гинт“. — Ще му изпратя покана да се запознае с първата си „Солвейг“, но доколкото знам, е в чужбина. Ще съставим програма, включваща някои от народните му песни, както и тези от „Пер Гинт“, разбира се. Също така „Арията на Виолета“ от „Травиата“ и един химн: може би „Leid, Milde Ljos“. Искам всички да чуят върховния ти диапазон.

— Нали ще мога да се прибера в Хедал за сватбата на брат ми? — попита го Анна, сигурна, че ако скоро не подиша малко свеж

планински въздух, ще се задуши.

— Разбира се, скъпа. Ще можеш да заминеш за Хедал малко след соарето и да прекараш цялото лято там. И така, утре започваме. Разполагаме с един месец да направим и теб, и гласа ти съвършени.

За да я подготви, господин Байер беше наел цял куп учители, експерти в областта на стиловете, влизащи в програмата му. Гюнтер се съсредоточи върху оперните арии, един хормайстор от катедралата с нагризани нокти и лъснало олисяло теме дойде да сподели с нея опита си в химните, а самият господин Байер ѝ отделяше по един час на ден за възпитаване на вокална техника. Пристигна и шивачка да вземе размерите ѝ, за да я снабди с красив гардероб, подходящ за млада изгряваща звезда. А най-хубавото беше, че господин Байер започна да я води по концерти и рецитали.

Една от вечерите, преди да потеглят към Кристианския театър за премиерата на „Севилския бръснар“ на Росини в изпълнение на една италианска оперна трупа, Анна влезе в гостната с една от изящните си нови вечерни рокли, ушита от тъмносиня коприна.

— Скъпо момиче — плесна с ръце господин Байер, ставайки от дивана, — направо сияеш тази вечер. Цветът много ти подхожда. Но позволи ми да го подчертая още малко.

Той ѝ поднесе кожена кутия, в която Анна намери колие и обици от сапфир. Лъскавите ъглести камъни бяха загнездени в разкошен златен филигран, произведение на истински майстор. Анна се взираше в бижутата, загубила и ума, и дума.

— Господин Байер...

— Бяха на съпругата ми. И ще се радвам, ако ги носиш тази вечер. Ще позволиш ли да ти сложа колието?

Анна не можеше да откаже, защото професорът вече вадеше колието от кутията. Тя усети пръстите му по шията си, докато го закопчаваше.

— Стоят ти прекрасно — одобри той, застанал толкова близо до нея, че усещаше неприятния му дъх. — Е, да потегляме. Време е да се представим в Кристианския театър.

През следващия месец Анна се съсредоточи върху музикалното си обучение и опита да се забавлява по време на обиколките си из

Кристиания. Редовно пишеше на Ларс и всяка вечер си казваше молитвата с искрена вяра. Но мислите за Злия Йенс Халворсен, както го наричаше с надеждата да даде урок на предателското си сърце, продължаваха да я връхлитат неизменно. Искаше ѝ се да сподели с някого за бедата, в която беше изпаднала. Все някакъв лек трябваше да има, нали?

— Мили боже — въздъхна една нощ, ставайки след обичайната молитва, — май съм тежко болна.

С приближаването на петнайсети юни все по-голямо вълнение обхващаше господин Байер.

— Е, скъпа — обяви той в деня на соарето, — наех цигулар и челист, под чийто съпровод да пееш. Аз ще поема пианото, разбира се. Музикантите ще пристигнат тази сутрин, за да се упражняваме заедно. А следобед ще си починеш, за да си свежа за големия си дебют.

В единайсет на вратата се позвъни и Анна, която чакаше в гостната, чу госпожица Олсдатер да отваря, за да посрещне музикантите. Когато двамата влязоха в стаята с господин Байер, тя стана на крака да ги поздрави.

— Представям ти господин Исаксен, челистът, и господин Халворсен, цигуларят — обяви професорът. — Приятелят ми господин Хенум ми ги препоръча горещо.

Злия Йенс Халворсен прекоси стаята, за да я поздрави, и на Анна отново ѝ се зави свят.

— Госпожице Ландвик, за мен ще е чест да свиря за вас в тазвечерното соаре.

— Благодаря — скалъпи тя, забелязвайки игривата искра в очите му.

Нейното сърце обаче блъскаше толкова силно в гръдния ѝ кош, че тя самата не откри нищо забавно в създалата се ситуация.

— Е, да започнем с Верди — предложи господин Байер, когато двамата музиканти се струпяха край пианото му. — Анна, с нас ли си?

— Да, господин Байер.

— Добре, започваме.

Анна не даде най-доброто от себе си по време на репетицията и усещаше раздражението на професора от това, че забрави всичко, научено от него, и дори оставаше без дъх в края на вибратото. „И за всичко е виновен Злия Йенс Халворсен“, мислеше си гневно тя.

— Достатъчно засега, господа. Да се надяваме, че довечера ще постигнем по-добра хармония. Очакваме ви точно в шест и половина, тъй като соарето започва в седем.

Йенс и спътникът му кимнаха учтиво, после се поклониха на Анна. На излизане от стаята Йенс ѝ хвърли многозначителен поглед с лешниковите си очи.

— Анна, какво ти става? — попита я господин Байер. — Не вярвам акомпаниментът да ти пречи. Толкова време пя с цял оркестър по време на „Пер Гинт“.

— Простете ми, господин Байер, но имам лек главобол.

— И съвсем разбираемо се притесняваш, мило момиче. — Изражението му омекна и той я потупа по рамото. — Хапни нещо леко и отиди да си починеш. А преди изпълнението ти довечера, че изпием по една чаша вино, за да се отпуснеш. Нямам никакви съмнения, че ще се справиш чудесно, а до утре вече ще си най-голямата сензация в Кристиания.

В пет същата вечер госпожица Олсдатер дойде в стаята ѝ с чаша вода и неизменния мед.

— Напълних ти ваната, скъпа. Докато си в банята, ще ти приготвя тоалета. Господин Байер държи да облечеш тъмносинята рокля и да носиш сапфирените бижута на жена му. Освен това ме посъветва да вдигна косата ти. Ще ти помогна да се облечеш, като си готова.

— Благодаря ти.

Анна полежа във ваната с памучен плат върху лицето, мъчейки се да укроти сърцето си, което не бе спряло да препуска още от срещата ѝ с Йенс Халворсен преди обяд. И то, и коленете, и гърлото ѝ бяха реагирали крайно още в мига, в който го видя.

— Моля те, господи, дай ми сила и смелост тази вечер — помоли се, докато се триеше с кърпата. — И ми прости, че искам точно в този момент да получи жлъчна криза, за да не дойде пак.

След като се облече и госпожица Олсдатер ѝ направи прическа, Анна тръгна по коридора към гостната. Трийсет позлатени стола с тапицерия от червено кадифе бяха подредени в няколко извити реда пред пианото до еркерния прозорец в стаята. Йенс Халворсен и челюстът вече си приказваха с господин Байер, чието лице се озари, когато я видя.

— Изглеждаш ослепително, скъпо момиче — възкликна одобрително той и ѝ подаде чаша вино. — А сега нека всички вдигнем тост за тази вечер, преди шумотевицата да е започнала.

Отпивайки от виното, Анна усети очите на Йенс да кацват за кратко върху дълбокото деколте на роклята ѝ; не знаеше дали гледа лъскавите камъчета по него, или голата ѝ бяла плът под тях, но се изчерви.

— За теб, Анна — рече господин Байер.

— Да, за госпожица Ландвик — вдигна чаша Йенс.

— А сега отиди в кухнята с госпожица Олсдатер, откъдето ще дойда да те взема.

— Добре, господин Байер.

— Успех, любов моя — прошепна едва доловимо Йенс, когато Анна го подмина на път към вратата.

Дали от виното, или от пламенния флейтов акомпанимент на Злия Йенс Халворсен, когато и последната нота извънтя в притихналата стая, дори Анна осъзна, че се е показала в най-добрата си светлина.

След въодушевените овации, гостите, сред които беше и Йохан Хенум, се струпяха около нея с поздрав и предложения за изяви в Масонския дом и редица бални зали. Господин Байер стоеше до нея със собственическа усмивка на лице, а Йенс се навърташе край нея. Когато професорът най-сетне реши да я остави, Злия се възползва от шанса да я заговори.

— Госпожице Ландвик, позволете да поднеса и своя поздрав за тазвечерното ви изпълнение.

— Благодаря, господин Халворсен.

— Моля те, Анна, умолявам те — понижи глас той. — Изтезвам се от деня, в който те видях за последно. През цялото време си мисля за теб, мечтая си за теб... Не виждаш ли, че съдбата е решила отново да ни събере?

Малкото ѝ име прозвуча така интимно от устата му, че Анна впери празен поглед в стената зад него от страх, че срещнеше ли очите му, щеше да се загуби в тях. Защото думите му отразяваха точно собствените ѝ чувства.

— Моля те, съгласи се на среща. Където и да е, когато и да е... аз...

— Господин Халворсен — подхвана накрая Анна, най-сетне свикала гласа си, — съвсем скоро заминавам за Хедал заради сватбата на брат ми.

— Тогава ми позволи да те видя като се върнеш в Кристиания. Анна... — В този миг видя господин Байер да ги доближава и ѝ се поклони официално. — За мен беше удоволствие да свиря за вас, госпожице Ландвик.

Като вдигна очи към нейните, Анна видя мимолетна искра на отчаяние в тях.

— Прекрасна беше, нали? — Господин Байер плесна Йенс по рамото. — Това плавно извисяване в средния и горния регистър и разкошното ѝ вибраторо... Пя по-добре от всякога!

— Така е, госпожица Ландвик се представи блестящо тази вечер. А сега трябва да вървя — добави Йенс и надникна с очакване към господин Байер.

— Разбира се, разбира се. Прощавай, скъпа Анна, но трябва да се изплатя на младия ни флейтист.

Час по-късно Анна се прибра приятно замаяна в стаята си. Може и да беше от еуфорията или от втората чаша вино, която неразумно бе приела, но докато госпожица Олсдотер ѝ помагаше да се съблече, тя осъзна, че е заради Йенс Халворсен. Мисълта, че още копнееше по нея ѝ действаше опияняващо. Защото, призна си тя, макар и трудно, чувствата му бяха споделени...

Сталсберг Вонингшусет
Тиндевеган
Хедал
30 юни 1876 г.

Хере Анна,
Пиша ти с тъжна новина. Баща ти почина миналия вторник. За щастие смъртта му беше лека. И може би за добро, защото, както знаеш, много страдаше. Погребението

ще се е състояло, преди ти да получиш писмото ми, но сметнах, че трябва да те уведомя.

Твоят баща ме помоли да ти предам, че ечемикът е дал добра реколта и най-лошите му страхове са се оказали неоснователни. Анна, като се върнеш за сватбата на брат ти, ще имаме много да си говорим за съвместното ни бъдеще. Независимо от лошата новина, съм щастлив, че скоро ще те видя отново.

Kjøerlig hilsen,
Ларс

Като прочете писмото, Анна се отпусна назад върху възглавниците, чувствайки се също толкова лоша, колкото Злия Йенс Халворсен. Откакто го беше видяла на соарето, не можеше да мисли за друго. И дори когато господин Байер ѝ съобщи с радост за следващите рецитали, които ѝ беше уредил, не успя да изрази необходимото възмущение.

Миналата вечер я беше помолил да слезе в гостната в единайсет сутринта. Подобаващо облечена, Анна тръгна вяло по коридора и още влизайки в стаята, усети възмущението на ментора си.

— Анна! Ела да чуеш прекрасната новина. Тази сутрин се срещнах с Йохан Хенум и Лудвиг Йосефсон. Сигурно си спомняш, че господин Хенум присъства на соарето, а днес ми съобщи, че заради интереса към „Пер Гинт“, ще включат пиесата и в есенния сезон. И пак ти предлагат ролята на Солвейг.

Анна го гледаше със смесица от възхита и разочарование.

— Тоест отново да пея извън сцената, а мадам Хансон да се преструва, че гласът ми е неин?

— Анна, недей така! Наистина ли смяташ, че бих ти предложил такова нещо? Не, скъпо момиче, искат да изиграеш цялата роля. Мадам Хансон е заета, а и след като в музикалните кръгове на Кристиания се разчу коя е мистериозната собственичка на гласа в сянка, всички искат да те чуят на сцената. Още по-хубавото е, че господин Григ най-накрая ще дойде в Кристиания да гледа постановката. И Йохан, и Лудвиг вярват, че твоето изпълнение на песните му е свършено. Затова искат да се явиш на прослушване идния четвъртък, в рамките на което ще

определят дали имаш и талант на актриса. Спомняш ли си репликите на Солвейг от пиесата?

— Да, господин Байер. Много пъти съм си ги повтаряла беззвучно заедно с мадам Хансон — отвърна Анна.

По гръбнака ѝ пропълзя мъничък трепет на вълнение. Наистина ли я искаха за главната роля? И Вече Не Толкова Злия Йенс Халворсен ще свири ли в оркестъра...?

— Отлично! Тогава днес ще оставим гамите и новата ария, която бях предвидил да научиш, и аз ще чета всички останали роли от „Пер Гинт“, за да си преговориш репликите на Солвейг. — Той извади книгата от бюрото си и я отвори. — Заповядай, седни. Както знаеш, производението е доста дълго, но ще направим каквото можем. Готова ли си? — попита я той.

— Да, господин Байер — отвърна Анна и опита да си спомни думите на главната героиня.

— Я виж ти! — коментира с възхищение господин Байер час по-късно. — Явно си надарена не само с ангелски глас, но и с актьорски заложби. — Той взе ръката ѝ и я целуна. — Мило мое момиче, не спираш да ме изумяваш.

— Благодаря.

— Не се тревожи за прослушването, Анна. Изпълни ролята точно както днес пред мен и е твоя. Хайде, да обядваме заедно.

В четвъртък в два следобед Анна се срещна с господин Йосефсон на сцената на театъра и двамата седнаха да прочетат заедно сценария. Тя долови лек трепет в гласа си през първите няколко реплики, но с четенето трупаше увереност. Изпълни сцената, където Солвейг за пръв път среща Пер по време на една сватба, а после и финалната, където той се завръща при нея след пътешествията си по света и Солвейг му прощава.

— Отлично, госпожице Ландвик! — възкликна одобрително господин Йосефсон, когато Анна вдигна поглед към него. — Не мисля, че има нужда да чувам повече. Да ви призная, не бях съгласен с идеята, когато господин Хенум я предложи, но наистина се представихте идеално за пръв прочит. Ще имаме работа по силата и изразителността

на гласа ви, но вече и аз смятам, че вие трябва да изпълнявате ролята на Солвейг в предстоящия сезон.

— Анна! Каква прекрасна новина!

Господин Байер, който бе слушал внимателно изпълнението ѝ от залата, се качи на сцената.

— Репетициите за септемврийската премиера започват през август. Надявам се нямате планове да заминете за провинцията точно по това време? — попита я господин Йосефсон.

— Бъдете сигурен, че Анна ще е тук — отговори господин Байер вместо нея. — А сега да обсъдим и финансовия въпрос. Трябва да определим хонорара на госпожица Ландвик за толкова ключова роля.

Десетина минути по-късно вече пътуваха във файтона и господин Байер предложи да минат през „Гранд Хотел“ за чай по случай новия триумф на Анна.

— Освен всички други привилегии, има голяма вероятност господин Григ да дойде през есента, за да гледа изпълнението ти. Представи си само, скъпо момиче! Ако те хареса, може да ти се удаде шанс да пътуваш отвъд Океана за представления в други театри и концертни зали...

Но мислите на Анна се отнесоха надалече и тя забленува как Йенс Халворсен я гледа от оркестрината, докато тя изрича любовните слова на Солвейг.

— Ще пиша на милите ти родители, за да им съобщя прекрасната новина и да ги помоля да отстъпят на мен и цяла Кристиания удоволствието от компанията ти за няколкото предстоящи месеца, докато участваш в „Пер Гинт“. Ще се прибереш у дома за сватбата на брат ти през юли и ще се върнеш през август — обяви господин Байер на вечеря. — Аз също ще напусна Кристиания за обичайната ми почивка в лятната вила на семейството ми в Дрьобак със сестра ми и клетата ми болна майчица.

— Значи няма да ми остане време да постоя в планината? — Анна долови сприхавостта в собствения си глас, но толкова искаше да види със собствените си очи дали Роза е още жива.

— Анна, чакат те още много лета, в които ще можеш да прибиращ кравите с песен, но едва ли скоро пак ще се подготвяш за

главна роля в продукцията като „Пер Гинт“. Разбира се, и аз ще се върна за началото на репетициите.

— Сигурна съм, че госпожица Олсдатер ще се грижи за мен, ако вие не успеете да се приберете. Не бих искала да ви ангажирам с нуждите си — отвърна любезно Анна.

— В никакъв случай, мило момиче. Напоследък май твоите нужди са и мои.

Същата вечер Анна едвам дочака да се прибере в стаята си. Вродената емоционалност на господин Байер несъмнено беше приветлива, позитивна черта на характера му, но да живееш с нея ден след ден, беше уморително. Поне Ларс не пишеше, помисли си тя, като коленичи да си каже молитвата. Припомни си, че скоро ще го види лично и опита да си представи неговите положителни качества. Но дори докато говореше на господ за Ларс, мислите ѝ се носеха към Йенс Халворсен.

— Моля те, боже, прости на сърцето ми, защото мисля, че се влюбвам в грешния мъж. Помогни ми да обичам онзи, когото трябва. И още нещо — добави тя с желанието да отпрати и някоя по-неегоистична молба. — Нека Роза е жива поне още едно лято.

21.

Седмица по-късно, докато Анна се приготвяше да замине за Хедал, Йенс стегна най-ценните си притежания и тръгна към центъра на Кристиания. Чувстваше се изтощен от кошмарните няколко часа, които току-що бе преживял.

На закуска същата сутрин поседя с гордо вдигната глава пред недокоснатата си чиния с хляб и сладко, преди да си поеме дъх и да изкаже на глас каквото трябваше.

— Постарах се да покрия очакванията ти, татко, но бъдещето ми просто не е в пивоварния бизнес. Искам да се отдам на музикантската си кариера и се надявам един ден да стана композитор. Съжалявам, но не мога да променя истинската си същност.

Йонас продължи да соли яйцата си и дори ги опита, преди да отговори.

— Щом така си решил. Направи своя избор. Както ти казах последния път, когато обсъдихме темата, ще прекъсна издръжката ти и ще те изключа от завещанието си. От този момент нататък вече не си ми син. Просто нямам сили да гледам какво пропиляваш и как ме предаваш. Затова очаквам да напуснеш дома ми до вечерта, преди да съм се върнал от кабинета си.

Макар и да се беше подготвил за такава реакция, отговорът на баща му пак го срази. Той погледна към ужасеното лице на майка си отвъд масата.

— Йонас, хере, синът ти ще направи двайсет и една години след броени дни и както знаеш, сме му организирали празнична вечеря. Няма ли да му позволиш поне да отбележи повода със семейството и приятелите си?

— Едва ли някой от нас ще празнува, предвид обстоятелствата. И ако си мислиш, че с времето ще омекна, жестоко се лъжеш. — Йонас сгъна вестника си надве, както винаги правеше. — А сега тръгвам към пивоварната. Хубав ден и на двама ви.

Най-лошата част от цялата случка беше да гледа как майка му прихва в сълзи веднага щом входната врата се затръшна зад баща му.

Той опита да я утеши.

— Разочаровах татко. Може би трябва да направя компромис и...

— Не, не... Трябва да следваш сърцето си. Ще ми се и аз така да бях постъпила, когато бях на твоята възраст. Прости ми, Йенс, хере, но явно съм се заблуждавала. Вярвах, че с времето баща ти ще размисли.

— Е, аз пък знаех какво предстои, затова и бях подготвен. А сега ми остава да изпълня волята му и да напусна къщата. Извинявай, мамо, но трябва да си стегна багажа.

— Май не биваше да те насърчавам. — Маргарете закърши ръце. — И да осуетявам плановете му за теб, вместо да се примиря, че ще спечели.

— Той не е спечелил, мамо. Постъпвам както аз смятам за добре. И мога единствено да ти благодаря, задето ме дари с музика. Бъдещето ми щеше да е много по-мрачно без нея.

Час по-късно Йенс слезе във фоайето с два куфара, пълни с всичките му притежания, които можеше да носи.

Окъпаното в сълзи лице на майка му го посрещна от вратата на гостната.

— О, синко — заридя тя върху рамото му. — Може би след време баща ти ще съжалява за стореното днес и ще те извика отново у дома.

— Май и двамата знаем, че няма да се случи.

— Къде ще отидеш?

— Имам приятели от оркестъра и съм сигурен, че някой от тях ще ме приюти временно. Повече се безпокоя за теб, мамо. Не ми се иска да те оставям сама с него.

— Не се безпокой за мен, хере. Само ми обещавай, че ще пишеш, за да знам къде си.

— Разбира се — съгласи се той.

Тогавя Маргарете пхна малък хартиен плик в ръката му.

— Продадох диамантеното колие и обиците, които баща ти ми подари за четирийсетия рожден ден, за да имам какво да ти дам, в случай че изпълни заплахата си. В плика ще намериш и златната брачна халка на майка ми, която също можеш да продадеш, ако се наложи.

— Мамо...

— Недей, мои са и ако баща ти ме попита къде са, ще му кажа истината. Парите ще ти стигнат за едногодишно обучение, покрив и

храна в Лайпциг. Йенс, закълни ми се, че няма да ги пропилееш, както правеше досега.

— Мамо. — В гърлото му заседна буца. — Обещавам, че няма.

И преди да е рухнал напълно, я придърпа в обятията си и я целуна нежно за сбогом.

— Надявам се един ден да посетя Кристианския театър, за да гледам как дирижираш своя собствена композиция — пророни тя с печална усмивка.

— Обещавам да дам всичко от себе си, за да го постигна, мамо.

После Йенс напусна дома си за последно, обзет от чувство за нереалност, но и въодушевен от решението си, макар и да съзнаваше, че колкото и да бе успокоявал майка си, всъщност нямаше план къде да отиде, ако се случеше най-лошото. Е, най-лошото се случи и Йенс се отправи директно към „Енгебрет“ с надеждата да намери там някой познат музикант, който да го подслони поне за една нощ. Симен, естествено, се съгласи да му помогне, даде му адреса си и му каза, че ще се видят там по-късно.

След няколко бири, с чиято помощ притъпи шока от съдбовната си постъпка, Йенс тръгна към част от града, която никога не бе посещавал. И имаше чувството, че силно се набива на очи с изисканите си дрехи. Ръцете го боляха от носене на двата тежки куфара, затова гледаше да върви възможно най-бързо, избягвайки погледите на околните.

За пръв път се озоваваше толкова надалече извън границите на града и установяваше, че за разлика от центъра, тук дървените къщи явно не бяха забранени заради риск от пожар. Колкото повече се отдалечаваше от Кристиания, толкова по-окаяни ставаха сградите. Накрая спря пред стара фахверкова^[1] къща и отново провери адреса, който Симен му беше дал в „Енгебрет“. Като почука на вратата, от другата ѝ страна някой изсумтя и се изплю. Накрая му отвори Симен, подпийнал както винаги и ухилен до уши.

— Влизай, влизай, момко, и добре дошъл в скромното ми обитание. Не е кой знае какво, но мога да го нарека свой дом.

Задушната предна стаичка миришеше на изгнила храна и на тютюна, който Симен пушеше с лулата си. Всеки сантиметър от пространството беше запълнен с музикални инструменти. Две чела, виола, пиано, множество цигулки...

— Благодаря ти, че ме прие, Симен.

Симен махна с ръка.

— Моля те, няма защо. Всеки младеж, отказал се от всичко заради любовта си към музиката, заслужава пълната ми подкрепа. Гордея се с теб, Йенс. Хайде да те настаним на горния етаж.

— Голяма колекция си събрал — коментира Йенс, докато си проправяше внимателно път през разхвърляните инструменти, тръгвайки нагоре по тясно дървено стълбище.

— Просто не се сдържам и купувам все нови, и нови. Едното от челата е почти стогодишно — обясни Симен, докато стъпалата скърцаха под теглото на Йенс и пълните му куфари.

Накрая влязоха в стая, обзаведена с няколко оръфани стола и прашна маса, отрупана с няколкодневни останки от храна и питиета.

— Тук някъде имаше един сламеник, на който може да спиш. Знам, че не си свикнал на такива условия, но е по-добре от земята. Е, приятелю, какво ще кажеш да отпразнуваме независимостта ти с малко аквавит?

Симен взе бутилка и една мръсна чаша от масата. Подуши чашата и лисна малкото ѝ съдържание на пода.

— Благодаря.

Йенс прие мърлявата чаша. Ако такъв живот го очакваше оттук нататък, трябваше да го приеме най-откровено. Тази нощ се накваси добре и се събуди с жесток махмурлук и схванат от спането върху твърдия сламен дюшек. И осъзна, че Дора няма да дойде с така нужното му кафе. В този миг си спомни с известна доза паника за плика с пари от майка му и опипа джоба на якето си, където го беше пхнал на излизане от дома им. За щастие, още си беше там и Йенс го отвори, убеждавайки се, че пръстенът и парите наистина бяха достатъчно да му осигурят едногодишно обучение в Лайпциг. Или удобно легло в някой хотел за следващите нощи...

„Не“, смърри се Йенс. Беше дал обещание на майка си и нямаше да я разочарова, пропилявайки парите.

Анна се качи на влака, с който щеше да пропътува първата част от пътешествието си към дома. Пристигна на гарата в Драмен по тъмно, а като слезе от вагона, баща ѝ вече я чакаше на перона.

— Татко! О, татко! Толкова се радвам да те видя.

И за изненада на Андерс, дъщеря му се хвърли на врата му в нетипична за нея публична проява на емоции.

— Милата ми Анна. Сигурно си много уморена от пътуването. Хайде, да вървим към квартирата. Тази нощ ще се наспиш добре, а утре ще заминем за Хедал.

На сутринта, добре отпочинала, Анна се качи в каруцата и Андерс подкани коня да тръгне.

— На дневна светлина ми се струваш някак променена. Май си се превърнала в жена, дъще. Прекрасна си.

— О, тате, не мисля.

— Всички у дома те очакват с нетърпение. Майка ти приготвя тържествена вечеря и сме поканили Ларс. Получихме писмото на господин Байер, откъдето разбрахме за успеха ти в Кристианския театър. Пише ни, че ролята на Солвейг била една от главните в пиесата.

— Да, така е. Но съгласен ли си да остана за по-дълго в Кристиания, тате?

— Няма да е справедливо да се оплакваме след всичко, което господин Байер направи за теб — отвърна смирено Андерс. — Той твърди, че ще се прочуеш с тази роля, че целият град вече говори за гласа ти. Гордеем се с теб, дъще.

— Май професорът преувеличава, тате — изчерви се Анна.

— Едва ли. Разбира се, Анна, трябва да говориш и с Ларс. Не е доволен, че отново отлагате годеща и сватбата, но се надяваме, че те обича достатъчно, за да ти влезе в положение.

Като чу името на Ларс, стомахът ѝ се сви. Но тъй като не искаше това да разваля първия ѝ ден у дома, се постара да изтласка подобни мисли в дъното на съзнанието си.

Когато напуснаха Драмен и се озоваха в същинската провинция, Анна затвори очи под яркото слънце, заслушана в единствените звуци: тропот на копита и птича песен. Вдиша свежия чист въздух като животно, внезапно пуснато от клетката си сред дивата природа, и реши, че има опасност повече никога да не се върне в Кристиания.

Андерс ѝ съобщи, че Роза, любимата ѝ крава, е преживяла и тази зима и Анна се зарадва, че бог е чул молитвите ѝ. После я запозна с

планове им за сватбата на Кнут и ѝ разказа за трескавата подготовка у дома.

— Сигрид е мило момиче и вярвам, че ще е добра съпруга за Кнут — отбеляза Андерс. — А най-важното е, че майка ти също я харесва, което помага, тъй като щастливата двойка ще живее под нашия покрив. След като и вие с Ларс се венчаετε, ще заживеете в неговата къща, пък догодина ще започнем работа по ваш собствен чифлик.

Късния следобед, като пристигнаха във фермата, всички излязоха да я посрещнат. Дори старата котка, Герди, хукна към нея на трите си крака, а Вива я последва в кучешки възторг, скачайки щастливо върху Анна.

Майка ѝ я прегърна силно.

— Цял ден нямам търпение да те видя. Как пътува? Боже, колко си отслабнала! И косата ти колко е пораснала, трябва да я подстрижем...

Майка ѝ не спря да бърбори, докато я водеше към къщата. В кухнята веднага я връхлетя уютната миризма на дървесен пушек, талка на майка ѝ и мокро куче.

— Носи чантата на Анна в нейната стая — провикна се Берит на Кнут, слагайки чайника на печката, за да направи кафе. — Дано не се сърдиш, Анна, но те преместихме в някогашната стая на Кнут. Беше прекалено малка за двойното легло, което ще споделят със Сигрид след сватбата. Баща ти изнесе всичко ненужно и според мен стана много уютно само с едно легло вътре. Ще се запознаеш с новата ти сестра утре, като дойде на вечеря. О, Анна, сигурна съм, че ще ти хареса. Толкова е мила, пък и бродира разкошно. Освен това може да готви, което ще ми е от голяма помощ, понеже ревматизмът много ме измъчи тая зима.

През следващия час Анна слуша как майка ѝ се превъзнася за Сигрид. Леко засегната, задето най-безцеремонно я бяха изгонили от стаята ѝ, без дори да я попитат, тя се постара да не ревнува от това олицетворение на свършената домакиня. След като изпи кафето, отиде да разопакова багажа си.

Влизайки в новата си стая, видя всичките си притежания струпани в кошниците, с които майка ѝ обикновено носеше пилета на пазара. Анна седна върху твърдия дюшек на брат си и се запита какво

ли е станало с леглото ѝ от детството. Но ако съдеше по всичко останало, баща ѝ сигурно го беше насякъл на подпалки за печката. Вече истински вбесена, Анна започна да разопакова пътната си чанта.

Разгърна калъфката за възглавница, която часове наред бе бродирала за сватбен подарък, откакто научи за годежа на Кнут. Нощ след нощ, докато бодеше пръстите си и бъркаше шевовете, Анна бе страдала по липсата си на всякакви умения в бродерията. Сега разпери калъфката върху леглото и загледа отчаяно съдраните дупки в зеблото, където ѝ се бе наложило да разшива. Но дори новата ѝ образцова снаха да хвърлеше възглавницата ѝ в леглото на кучето, Анна поне знаеше, че е направила всеки бод с любов.

Тя напусна стаята с гордо вдигната глава и се отправи към „приветствената“ семейна вечеря.

Докато помагаше на майка си да сервира масата, пристигна и Ларс. Стиснала супник с картофи, Анна го погледа как се здрависва с Кнут и родителите ѝ. И незабавно — макар и против волята си — го сравни със Злия Йенс Халворсен. Физически бяха пълни противоположности, и докато Йенс винаги беше център на вниманието, Ларс вечно гледаше да се скъта в някой ъгъл.

— Анна, за бога, остави ги тези картофи и ела да поздравяш Ларс — нахока я майка ѝ.

Анна остави супника на масата и тръгна към него, бършейки ръце в престилката си.

— Здравей, Анна — пророни той. — Как си?

— Добре, благодаря.

— Удобно ли пътува?

— Много, благодаря.

Смущението ѝ нарасна, усещайки как Ларс се взира в нея, без да знае какво друго да ѝ каже.

— Изглеждаш... здрава — скалъпи той накрая.

— Така ли? — намеси се Берит. — На мен пък ми се струва измършавяла. Сигурно е заради всичката риба, дето ядат в големия град. В нея няма и грам мазнина.

— Анна винаги е била слаба. Бог я е създал такава — усмихна ѝ се в знак на подкрепа Ларс.

— Съжалявам за баща ти.

— Благодаря ти за съчувствието.

— Да сядаме ли, Берит? Дълго пътувахме и съм прегладнял — обади се Андерс.

Докато вечеряха, Анна бе принудена да отговаря на цяла тирада от въпроси за живота ѝ в Кристиания. После разговорът премина към сватбата на Кнут и приготовленията за нея.

— Сигурно си много изморена от пътя, Анна — отбеляза Ларс.

— Да, доста — потвърди тя.

— Тогава върви да си лягаш — подкани я Берит. — В идните дни ни чака много работа и няма да има време за сън.

Анна стана от мястото си.

— Лека нощ в такъв случай.

Очите на Ларс не се отлепиха от нея, докато прекосяваше кухнята на път към стаята си. Почти се беше съблякла, когато си спомни, че в къщата на родителите ѝ нямаше баня. Затова се облече отново и излезе да ползва външната тоалетна. Когато най-накрая си легна, дълго време не можа да си намери място. Възглавницата от конски косъм беше същински камък в сравнение с мекия гъши пух, на който спеше в апартамента на господин Байер. Леглото ѝ се струваше тясно, а дюшекът — на буци. Замисли се как несъзнателно бе започнала да приема много неща за даденост. В Кристиания нямаше домакински задължения и икономката приставаше на всяко нейно желание.

„Анна — смърри сама себе си, — май започваш да се разглезваш.“ И с тази мисъл се унесе в сън.

Седмицата преди сватбата мина във фурия от готвене, чистене, донасяне и отнасяне и всички се включиха в последните приготовления.

Колкото и да ѝ се искаше да не хареса бъдещата съпруга на брат си заради похватността ѝ в домакинството, Анна установи, че майка ѝ не е хвалила Сигрид напразно. Определено не беше голяма красавица, но излъчваше спокойствие, което балансираше истеричната припряност на Берит в дните преди голямото събитие. Самата тя пък се възхищаваше на звездния живот на Анна, отнасяше се уважително с нея и искрено зачиташе мнението ѝ.

Големият брат на Анна, Нилс, пристигна ден преди сватбата със съпругата и двете си деца. Анна не ги беше виждала повече от година и с радост срещна малките си племенници.

Но сред радостта от сбирката на цялото семейство едно нещо я терзаеше непрестанно: май всички живееха с мисълта, че като се върнеше от Кристиания след втория сезон на „Пер Гинт“, ще се омъжи за Ларс и ще се нанесе в порутената му къща. Където ще споделя не само една стая с него, но и едно легло.

От тази идея ѝ прилошаваше и губеше съня си още повече.

Сутринта на сватбения ден Анна помогна на Сигрид да облече булчинския си тоалет, който се състоеше от тъмночервена пола, бяла ленена блуза и черно болеро, украсено с тежки парчета златист на цвят метал. Погледът ѝ привлече изящната бродерия по кремавата престилка, завързана върху предницата на полата.

— Розите са толкова детайлни. Аз никога не бих се справила, Сигрид. Толкова си сръчна.

— Анна, просто не ти остава време заради натоварения ти живот в града. Аз ших чеиза си всяка вечер в продължение на много зимни месеци — обясни Сигрид. — Пък и аз не мога да пея като теб. Ще ни попееш на тържеството довечера, нали?

— Стига да искате. И нека кажем, че това ще е сватбеният ми подарък към вас. Уших ви нещо, но е направо ужасно — призна си тя.

— Нищо, сестричке, знам, че си го сътворила с много любов и само това е важно. А сега ще те помоля да ми подадеш короната и да я закрепшиш в косата ми.

Анна извади тежката позлатена сватбена корона от кутията ѝ. Съхраняваше се в църквата от осемдесет години насам и всяка булка от селото се беше омъжила с нея. Тя я сложи върху русата глава на Сигрид.

— Готово. Вече си истинска булка — обяви Анна, докато Сигрид се взираше в огледалото.

Берит надникна през вратата.

— Време е, хере. Прелестна си.

Сигрид сложи ръка върху тази на Анна.

— Благодаря ти за помощта, сестрице. После е и вашият ред с Ларс.

Следвайки Сигрид към каруцата, украсена със свежи цветя от околните поляни, Анна изтръпна при мисълта.

В църквата брат ѝ застана пред олтара със Сигрид и пастор Ерслев. Не можеше да повярва, че Кнут става глава на семейство и скоро ще му се народят негови собствени червенокоси дечица. Надникна скришом към Ларс, който слушаше вгълбено пастора. Поне този път не се взираше в нея.

След церемонията над сто гости тръгнаха след младоженската каруца към дома на Ландвик. Седмици наред Берит се беше молила за ясно небе, тъй като в къщата им нямаше място за всички. Явно господ беше чул молитвите ѝ и дървените маси, подредени на съседната поляна, скоро се отрупаха с храна, по-голяма част от която носеха гостите. Купища осолено свинско, крехко говеждо, бавно печено на шиш, и, разбира се, херинга пълнеха стомасите и попиваха домашната бира и аквавит, леещи се щедро на празненството.

След доста часове, на смрачаване, запалиха фенери, закачени на дървени стълбове и наред импровизирания площад започнаха танците. Музикантите засвириха ведрата мелодия на халингкаст^[2] и гостите избухнаха в радостни възгласи, освобождавайки място в средата на поляната. Едно момиче застана в центъра, вдигна пред себе си шапка, закачена на дълга пръчка и започна да предизвиква мъжете да я свалят с ритник. Братята на Анна се побутнаха един друг и първи заскачаха с танцови стъпки около момичето, поощрявани от веселите крясъци на публиката.

Задъхана от смях, Анна случайно мярна Ларс да седи сам на една маса с унило изражение на лице.

— Анна, ще изпълниш ли обещанието си да ни попееш? — появи се до нея Сигрид.

— Да — присъедини се задъхано към молбата ѝ Кнут, — на всяка цена.

— Изпей ни „Песента на Солвейг“! — извика някой от тълпата.

Гостите посрещнаха предложението му с буйно одобрение.

Анна излезе в центъра на танцовата площадка, пое си дъх и запя. В този момент мислите ѝ полетяха към Кристиания, към младия музикант, толкова опиянен от гласа ѝ, че не спираше да я преследва...

— „И ще се срещнем отново, любими, и никой нивга не ще ни раздели, никой нивга не ще ни раздели...“

Когато и последният тон напусна гърлото ѝ, в очите ѝ блестяха сълзи. Някой от онемелите ѝ слушатели запляска и останалите го последваха, докато цялото поле не заехтя от възторжени овации.

— Изпей ни още нещо, Анна.

— Да! Някоя от нашите песни.

Баща ѝ грабна цигулката и през следващия половин час Анна се отдаде на репертоара от народни песни, които публиката ѝ знаеше наизуст, забравяйки собствените си терзания. После дойде време булката и младоженецът да се оттеглят. Съпроводени от добронамерени свирукания, Кнут и Сигрид влязоха в къщата и гостите започнаха да се разотиват.

Изтощена и разстроена, Анна се зае да помага с разчистването. Движеше се като машина, пренасяйки чаши и чинии до варела с вода, наточена от кладенеца.

— Струваш ми се уморена, Анна.

Тя усети нечия ръка върху рамото си и като се обърна, видя Ларс зад себе си.

— Не, добре съм — излъга с вяла усмивка.

— Хареса ли ти сватбата?

— Да, всичко беше прекрасно. Сигрид и Кнут ще са много щастливи заедно.

Тя се обърна да продължи работата си, усещайки как пръстите на Ларс се плъзват от рамото ѝ. Виждаше го с тъглчето на окото си — повесил глава и пъхнал ръце в джобовете си.

— Анна, липсваше ми — пророни толкова тихо Ларс, че едва го чу. — А ти... липсвах ли ти поне малко?

Тя замръзна и сапунисаната чиния се плъзна между пръстите ѝ.

— Разбира се, всички ми липсвахте, но бях толкова заета в Кристиания.

— С новите ти приятели сигурно — подметна сухо Ларс.

— Да, с госпожица Олсдатер и децата от театъра — побърза да уточни тя, продължавайки да мие чинията, докато тайно се надяваше да я остави на мира.

Ларс помълча колебливо няколко секунди и Анна усещаше погледа му върху себе си.

— Денят беше дълъг за всички ни — отбеляза накрая той. — Ще си вървя... Но първо, Анна, трябва да ти задам един въпрос, понеже

знам, че утре пак заминаваш за Кристиания. Искам да ми отговориш искрено. За доброто и на двама ни.

Анна долови сериозната нотка в гласа му и стомахът ѝ се преобърна.

— Разбира се, Ларс.

— Още ли... още ли искаш да се омъжиш за мен? Като се имат предвид промените в живота ти, ще разбера, ако си се разколебала.

— Ами... — Тя сведе глава над чиниите и стисна очи. Искаше ѝ се този момент да отлети по-бързо. — Мисля, че да.

— А аз мисля, че не. Анна, моля те, по-добре е и за двама ни да знаем как стоят нещата. Ще те чакам още само ако знам, че има надежда. Честно казано, имам чувството, че от самото начало не одобряваш предложението ми.

— Ами мама и татко и земята, която им продаде?

Ларс въздъхна тежко.

— Анна, току-що ми каза всичко, което ме интересуваше. Сега си тръгвам, но ще ти пиша, за да знаеш как сме се разбрали с тях. Не е нужно да говориш с родителите си. Аз ще се погрижа. — Той се пресегна и извади едната ѝ ръка от водата. Вдигна я до устните си и я целуна. — Сбогом, Анна, и бог да те благослови.

Тя го погледа как се отдалечава в мрака, осъзнавайки, че годежът ѝ с Ларс Трулсен бе свършил още преди да е започнал.

[1] От немски „Fach“ — панел, и „Werk“ — строителство: стар тип архитектура с масивни дървени греди по външната конструкция. — Бел.прев. ↑

[2] Част от норвежки мъжки народен танц (халинг), изпълняван по сватби и други тържества. — Бел.прев. ↑

22.

Али

Август 2007 г.

„Песента на Солвейг“
Анданте; Едвард Григ

Вече минаваше обяд, когато вдигнах поглед от лаптопа си и раираният тапет отвъд него затанцува размито пред очите ми, избистрайки се лека-полека. Макар и да нямах никаква представа как се вписвах в история, случила се преди повече от сто и трийсет години, прочетеното беше успяло да ме заплени. В Женевската консерватория се бях запознала с живота на много композитори и бях изучавала шедьоврите им, но книгата сякаш съживяваше тази отдавна отминала епоха. Освен това ме смайваше фактът, че именно Йенс Халворсен бе флейтистът, изсвирил първите паметни четири такта на премиерата на любимата ми музикална композиция.

В този момент се замислих за писмото на Татко Солт и ми стана чудно дали просто бе искал да прочета историята на „Пер Гинт“, за да възроди любовта ми към музиката. Сякаш бе знаел, че ще имам нужда от нея...

И наистина, свирейки на възпоменателната служба за Тео, намерих утеха. А и упражняването преди това ми помогна да не мисля за него поне няколко часа. От онзи момент нататък започнах да свиря на флейтата си ей така, за удоволствие. Или по-скоро за облекчение.

Въпросът беше дали цялата тази история нямаше по-дълбоки корени; дали между трима ни с Анна и Йенс не съществуваше кръвна връзка, проточила се като крехка копринена нишка през сто и трийсетте години, които ни делеяха...

„Възможно ли е Татко Солт да е познавал Йенс или Анна на младини?“, замислих се. Тъй като надхвърли осемдесетте, преди да почине, не беше изключено, стига и Йенс и Анна да бяха живели

достатъчно дълго. Което, за мое съжаление, все още нямаше как да науча.

Пронизителният звън на телефона прекъсна дълбоките ми размисли. Тъй като знаех, че древният секретар на Силия е повреден и оглушителното звънене няма да спре от само себе си, излязох от стаята си и хукнах към фойайето на долния етаж, за да вдигна.

— Ало?

— Ъ, здравейте, там ли е Силия?

— В момента не — отвърнах, разпознавайки американския акцент на мъжкия глас. — Говорите с Али. Да ѝ предам ли нещо?

— А, здравей, Али. Аз съм Питър, бащата на Тео. Как се чувстваш?

— Добре — отговорих механично. — Силия ще се прибере за вечеря.

— За жалост, ще ми е късно. Просто исках да ѝ съобщя, че тази вечер ще хвана самолета за Щатите. Искаше ми се да поговорим преди това.

— Е, ще ѝ кажа, че си звънял, Питър.

— Благодаря. — От другата страна на линията настана кратко мълчание. — Али, заета ли си в момента?

— Не.

— Тогава съгласна ли си да се видим, преди да тръгна за летището? Отседнал съм в хотел „Дорчестър“ и с радост бих те почерпил един следобеден чай. С такси си тук за петнайсетина минути.

— Ами...

— Моля те.

— Добре — склоних неохотно.

— Как ти звучи три часа във фойайето? Трябва да тръгна към „Хийтроу“ в четири.

— Добре, Питър, уговорихме се — отвърнах и затворих телефона, питайки се какво можех да облека за чай в „Дорчестър“.

След час влязох в хотела със странно чувство на вина, сякаш предавах Силия. Но Татко Солт ме беше възпитал никога да не си градя мнение за някого по хорските приказки. А Питър беше баща на Тео, затова трябваше да му дам шанс.

— Здравей, госпожице — махна ми той от една маса в пищното фойае с мраморни колони. Като го наближих, стана и ми подаде топла,

здрава ръка. — Заповядай, седни. Не знаех какво предпочиташ, но понеже нямаме много време, си позволих да поръчам пълно меню.

Той махна към ниската масичка, отрупана с порцеланови подноси с прецизно нарязани миниатюрни сандвичи и неколкоетажна поставка за торта, заредена с изящни френски пасти и кифлички, край които имаше купички с конфитюр и сметанов крем.

— Има и литри чай, разбира се. Англичаните май са вманиачени по него!

— Благодаря — отвърнах, макар и да не чувствах никакъв глад, и седнах на дивана срещу него.

Спретнат келнер с бели ръкавици незабавно дойде да ми налее чаша чай, през което време успях да огледам добре бащата на Тео. Имаше тъмни очи, светла кожа, почти небелязана от възрастта — а беше надхвърлил шейсетте — и мускулесто телосложение под небрежното, но видимо скъпо тъмносиньо спортно сако. Неестественият матовокафяв цвят на косата му ми подсказваше, че я боядисва и тъкмо реших, че Тео изобщо не приличаше на него, когато Питър ми се усмихна. Вирнатата му в едното ъгълче уста така ми напомни за сина му, че дъхът ми секна.

— Е, Али, как вървят нещата? — поинтересува се той, когато келнерът се оттегли. — Държиш ли се?

— Имам и добри, и лоши моменти. А ти?

— Ако трябва да съм откровен, Али, не ми е лесно. Тази трагедия ме съкруши. Постоянно си спомням Тео като бебе и колко сладко хлапе беше. Противоестественно е един баща да погребва сина си.

— Разбирам те — отвърнах състрадателно, любопитна за мъжа, описан така негативно и от Силия, и от Тео.

Виждах, че се опитва да запази самообладание, но и усещах болката му. Излъчваше я като осезаема енергия.

— Как се справя Силия? — попита той.

— Като всички нас: трудно. Но ме прие с истинска топлина.

— Сигурно ѝ действа успокоително да се грижи за някой друг. Ще ми се и аз да имах за кого.

— Знаеш ли — подхванах, взимайки сандвич с пушена съомга, — Силия ми каза, че щяла да те покани на предната пейка в църквата, ако знаела, че си дошъл.

— Наистина ли? — Изражението му се просветли малко. — Радвам се да го чуя, Али. Може би трябваше да я предупредя, че идвам, но знаех колко ще е съкрушена и не исках да я разстройвам допълнително. Сигурно вече се досещаш, че не съм ѝ от най-любимите хора.

— Вероятно ѝ е трудно да ти прости за... сещаш се... онова, което си ѝ причинил.

— Е, мило момиче, както ти казах онзи ден след възпоменателната служба, всяка история си има и друга страна, но няма да го обсъждаме точно сега. И все пак поемам по-голямата част от вината. Между нас казано, продължавам да я обичам — въздъхна Питър. — Толкова я обичам, че направо ме боли. Знаем колко я разочаровах, колко зле постъпих, но се оженихме много млади и като се замисля, трябваше да се налудувам преди, а не след сватбата ни. Силия... ами — Питър сви рамене, — тя беше истинска дама в това отношение, ако ме разбираш правилно. Двамата бяхме пълни противоположности в тази част. Както и да е, определено си получих заслуженото.

— Да — отвърнах лаконично, тъй като ми се искаше да отклоня разговора от тази насока. — В интерес на истината, мисля, че и тя още те обича.

— Така ли? — Питър вдигна подозрително вежда. — Е, не очаквах да чуя подобно нещо от теб.

— Вероятно не, но просто го виждам в очите ѝ, когато говори за теб, дори да е нещо лошо. Веднъж синът ти ми каза, че границата между любовта и омразата била много тънка.

— Типично наблюдение за прозорлив, емоционален и интелигентен мъж като него. Ще ми се и аз да познавах толкова добре човешката природа — въздъхна Питър. — Определено не го е наследил от мен.

Съзнавах, че вероятно нагазвам в твърде дълбоки води, но тъй като вече бях затънала до гуша, реших да не се отказвам.

— Знаеш ли, струва ми се, че на Тео много би му харесало, ако един ден родителите му се помирят. Поне до едно хубаво нещо може да доведе тази трагедия.

Отпих глътка от чая пред слисания поглед на Питър.

— Май напълно разбирам защо момчето ми е било толкова влюбено в теб. Различна си, Али. Но колкото и добри да са намеренията ти, вече не вярвам в чудеса.

— Аз пък вярвам. Наистина — уверих го. — Макар и да бяхме заедно само няколко седмици, Тео промени живота ми. Същинско чудо е, че се срещнахме и си паснахме така съвършено, и съм сигурна, че колкото и да страдам сега, той ме направи по-добър човек.

Беше мой ред да се просълзя, а Питър се пресегна през масата да потупа ръката ми.

— Е, Али, възхищавам ти се. Търсиш доброто дори в лоша ситуация като тази. Преди много време и аз бях такъв.

— Не можеш ли отново да станеш такъв?

— Май загубих всичкия си оптимизъм по време на развода. Но остави тези неща; разкажи ми какви планове имаш за бъдещето. Подсигурил ли те е синът ми?

— Да. Дори е променил завещанието си преди състезанието. Получих яхтата му и един стар обор на остров Анафи, близо до прекрасната ти вила. Откровено казано, колкото и да обичах Тео, не си представям да заживея в „Някъде“, както наричахме Анафи, и да се боря с гръцките власти, за да построя къщата на мечтите му.

— Завещал ти е онзи ужасен обор? — Питър отметна глава и се засмя. — Между другото, много пъти му предлагах да му купя негов собствен имот, но той отказваше категорично.

— Гордост — свих рамене аз.

— Или глупост — отбеляза Питър. — Момчето ми беше спортист, преследващ страстта си. Знаех, че има нужда от финансова подкрепа, но така и не ми позволи да му помогна. Обзалагам се, че и ти още нямаш свой собствен дом, Али. Нима е възможно млад човек, макар и със сравнително добра заплата, да го постигне в наши дни?

— Не, нямам си, но поне вече съм собственик на обор за кози — изтъкнах с усмивка.

— Е, първо исках да те уверя, че ако някой ден ти се приходи във вилата ми на острова, си повече от добре дошла. Силия знае, че и тя може да я посещава когато си поиска, но отказва. Доколкото знам, е заради нещо, което съм й казал там навремето. Не питай какво, защото не си спомням. И още нещо, Али. Ако някога ти потрябва помощ с местните градоустройствени власти, насреща съм. Толкова пари съм

инвестирал в острова, че трябва да ме направят кмет! Издадоха ли ти документ за собственост?

— Още не, но ми казаха, че след като легализират завещанието му, ще ми изпратят нужната документация.

— Ако ти потрябва нещо, скъпа моя, можеш да разчиташ на мен. Най-малкото, което мога да направя, е да се грижа за възлюбената на момчето ми.

— Благодаря.

И двамата се умълчахме, потънали в скръб по Тео.

— Така и не ми каза какви са плановете ти за бъдещето — подхвана накрая Питър.

— Защото и аз самата не съм сигурна.

— Тео каза, че си страхотен моряк и ти предстои да тренираш за олимпиадата с швейцарския отбор.

— Отписах се. Не ме карай да ти обяснявам, Питър, моля те, но просто реших, че не мога.

— Не е нужно да ми обясняваш. Пък и имаш втори вариант. Прекрасна музикантка си, Али. Изпълнението ти на флейта ме разчувства истински.

— Много мило от твоя страна, Питър. Но съм позабравила тънкостите на занаята. Не съм свирила от години.

— Определено не звучеше така. Ако имах дарба като твоята, щях да я ценя високо. Наследствена ли е?

— Още не знам. Може би. Баща ми почина едва преди няколко седмици...

— Али! — ужаси се Питър. — Боже мой! Как си запазила разсъдъка си след загубата на двамата най-скъпи мъже в живота ти?

— Откровено казано, не знам. — Преглътнах сухо, погълната от изблик на емоции. Владеех се, докато някой не проявеше състрадание към мен. — Другото настрана, въпросът е, че с петте ми сестри сме осиновени. И прощалният подарък на татко беше ключ към миналото ми. А от малкото, което научих досега, май ще се окаже, че музиката наистина е в гените ми.

— Ясно. — Тъмните му очи се впиха в мен, пълни със съчувствие. — Смяташ ли да проучиш още?

— Още не съм решила. Определено нямах намерение, докато Тео беше с мен. Гледах напред, към бъдещето.

— Естествено. Имаш ли планове за следващите няколко седмици?

— Не, никакви.

— Ето го решението ти тогава: тръгни да разследваш уликите от баща си. На твоето място така бих постъпил. И мисля, че Тео би те насърчил. А сега — той надникна към часовника си, — за жалост трябва да те оставя, иначе ще изпусна полета си. Платил съм сметката, така че ако искаш, остани да си довършиш. И пак ще повторя: изпиташ ли нужда, Али, само ми дай сигнал.

Той стана и аз го последвах. Тогава, най-спонтанно, Питър ме взе в обятията си и ме прегърна силно.

— Али, ще ми се да имахме повече време да си поговорим, но все пак се радвам, че се запознахме. Днешната ни среща е единственото положително нещо, с което ще си тръгна след случилото се, и съм ти благодарен. Веднъж някой ми каза, че животът ни поднася само онова, с което смята, че можем да се справим. А ти си невероятна млада жена. — Той ми даде визитката си. — Обаждай се.

— Добре — обещах.

Той ми махна печално и си тръгна с бързи стъпки.

Аз седнах отново, огледах великолепия пир пред себе си и посегнах вяло към една кифличка, най-вече защото не исках цялата тази храна да се пропилява. И на мен ми се щеше да имахме повече време да си поговорим. Каквото и да ми беше разказвала Силия за бившия си съпруг, каквото и да ѝ беше причинил, на мен ми допаднаше. Колкото и лоша слава да му се носеше, усещах вродената му уязвимост.

Като се прибрах, намерих Силия да опакова багажа си в нейната стая.

— Как мина следобедът ти? — поинтересува се тя.

— Добре, благодаря. Пих чай с Питър. Малко след като ти излезе тази сутрин, позвъни тук да говори с теб, но вместо това попадна на мен.

— Изненадана съм, че е решил да се обади. Никога не ме търси, като идва в Англия.

— Да, но този път е загубил сина си. Изпраща ти поздрав.

— Хубаво. Виж сега, Али — подхвана с пресилена ведрост тя, — както знаеш, заминавам рано сутринта. Добре дошла си да останеш

тук колкото време искаш; просто включи алармата и пусни ключовете през пощата на входната врата, като решиш да си тръгнеш. Напълно сигурна ли си, че не искаш да дойдеш с мен? В Тоскана е прекрасно по това време на годината. А и Кора не е просто най-старата ми приятелка, но и кръстница на Тео.

— Благодаря ти от сърце за поканата, но мисля, че е време да си върна живота.

— Добре, но не забравяй, че е много рано. С Питър се разведохме преди двайсет години, а още не съм си върнала живота. — Тя сви рамене горестно. — Е, повтарям: можеш да останеш тук колкото си искаш.

— Благодаря ти. Между другото, на прибиране минах да напазарувам, защото искам да ти стотвя благодарствена вечеря. Нищо особено, най-обикновени спагети, но дано успея да ти дам начален тласък за Италия.

— Колко трогателно, скъпа Али. За мен ще е удоволствие.

За последната ни вечеря заедно седнахме на терасата. Нямах особен апетит, а докато се мъчех да хапна нещо, забелязах, че увисналите глави на розите започваха да губят цветовете си и листенцата им съхнеха. Дори въздухът миришеше различно: по-тежко, със земните нотки на приближаващата есен. Докато вечеряхме, всяка от нас се потопи в собствените си мисли; и двете осъзнавахме, че се прощаваме с изолирания свят на взаимната ни утеха и идва време отново да се сблъскаме с реалността.

— Исках да ти благодаря за подкрепата, Али. Наистина не знам какво щях да правя без теб — рече Силия, докато носехме празните си чинии към кухнята.

— Нито пък аз без теб — отвърнах искрено.

Силия се зае да мие чиниите, а аз грабнах една кърпа, за да ги подсушавам.

— Искам да знаеш, че винаги, дойдеш ли в Лондон, тази къща е и твой дом.

— Благодаря ти.

— Колкото и да ми е неприятно да говоря за това, като се върна от Италия, ще взема прахта на Тео. Предлагам да изберем дата, в която да я разпилеем от пристанището в Лимингтън.

— Добре — преглътнах тежко аз, — разбира се.

— Ще ми липсваш, Али. Наистина те чувствам като своя дъщеря. Ох — добави пресипнало тя, — май е най-добре да си лягам. Таксито ми ще дойде в четири и половина. Тъй като не очаквам от теб да станеш толкова рано, за да ме изпратиш, ще се сбогуваме още сега. Но ще поддържаме връзка, нали?

— Разбира се.

Същата нощ празните страници на бъдещето ми преследваха неспокойните ми сънища. Досега винаги бях знаела къде отивам и какво ще правя. Чувството на празнота и летаргия, което ме измъчваше сега, ми беше свършено непознато.

— Сигурно на това му се вика депресия — измърморих под носа си, докато се измъквах от леглото сутринта.

Леко ми се гадеше, затова се принудих да вляза под душа. Докато подсушавах косата си с кърпа, написах „Йенс Халворсен“ в търсачката. За нещастие последната информация за него беше на норвежки, затова влязох в страницата на една интернет книжарница и се разрових за книги на английски или френски, където можеше да пише нещо за него.

Накрая намерих.

Ученикът на Григ

Автор: Том Халворсен

Издадена (САЩ): 30 август 2007 г.

Превъртях надолу, за да прочета кратката анотация.

Том Халворсен, световноизвестният цигулар от Бергенската филхармония, ни поднася тази биография на прапрадядо му, Йенс Халворсен. Тя описва живота на талантливия композитор и музикант, работил в тясно сътрудничество с Едвард Григ. Увлекателните семейни мемоари ни представят Григ в нов образ през очите на човек, познавал го отблизо.

Незабавно поръчах книгата, макар и доставката от щатите да се очакваше след минимум две седмици. Тогава обаче ми хрумна нещо. Извадих визитката на Питър от портфейла си и му написах имейл с благодарност за следобедния чай. После му обясних, че ми трябва книга, която се продаваше само в Америка, и го попитах дали би ми я намерил. Не ми беше неудобно да го моля за услуга; все пак вероятно имаше купища подчинени, които можеше да изпрати по книжарниците.

Накрая написах „Пер Гинт“ в полето за търсене и сред различните резултати се натъкнах на страницата на музей „Ибсен“ в Осло — или Кристиания, с което название са познавали столицата Анна и Йенс. Реших, че уредникът му, мъж на име Ерик Едвардсен, прочут с познанията си относно живота и творчеството на Хенрик Ибсен, вероятно би се съгласил да ми помогне, ако му изпратех запитване по електронната поща.

Изгарях от желание да продължа с разследването си и да дочета остатъка от превода на книгата от Татко Солт, но се принудих да затворя лаптопа, тъй като след половин час имах среща за обяд с Ася в Батърсий.

Излязох на улицата и спрях такси, а докато пресичахме Темза по богато украсен розов мост, осъзнах, че започвам да се влюбвам в Лондон. В атмосферата му имаше нещо елегантно — величествено дори — но без трескавия заряд на Ню Йорк и сивотата на Женева. Като всичко останало в Англия, и столицата като че ли имаше увереност в собствената си история и идентичност.

Таксито спря пред сграда, очевидно някогашен склад. Близостта ѝ до реката навярно бе подсигурирала лесен достъп на корабите, носещи чай, коприна и подправки от далечни страни. Платих на шофьора и натиснах звънеца до номера, който Ася ми беше дала. Вратата се отвори с електронно жужене и гласът на сестра ми ме упъти да хвана асансьора до третия етаж. Ася ме чакаше на входната врата.

— Здравей, скъпа, как си? — попита ме тя, като се прегърнахме.

— Ами, справям се някак — излъгах, докато сестра ми ме въвеждаше в просторна бяла всекидневна с огромни прозорци, предлагащи изглед към Темза.

— Леле! — възкликнах, доближавайки едното стъкло, за да се полюбувам на панорамата. — Жилището ви е фантастично!

— Кики го избра — сви рамене Ася. — Има достатъчно място да работи, а и светлината е добра.

Огледах се наоколо и веднага ми направиха впечатление откритото пространство, минималистичните мебели, разпръснати по светлия паркет, и модерното вито стълбище, което вероятно водеше към спалните на горния етаж. Жилището не беше по моя вкус — липсваше му уют — но определено беше впечатляващо.

— Искаш ли нещо за пиене? — предложи Ася. — Имаме всякакви вина и бира, разбира се.

— Ти избери, Ася — отвърнах и я последвах до кухнята, обзаведена в свръхмодерна неръждаема стомана и матирано стъкло.

Тя отвори едната врата на гигантския двоен хладилник и видимо се поколеба.

— Бяло вино? — предложих аз.

— Да, прекрасна идея.

Погледах как малката ми сестра вади две чаши от високия шкаф и отваря виното; за пореден път се убеждавах колко ѝ е трудно да изрази свое мнение и сама да вземе решение. Двете с Мая много пъти се бяхме чудили дали зависимостта ѝ от околните беше просто част от природата ѝ, или резултат от доминантната роля на Кики във взаимоотношенията им.

— Ухае чудесно — отбелязах, сочейки къкрещата тенджерка върху индустриалната печка.

През стъклото на фурната видях, че и там се готви нещо.

— Ще те използвам за опитна мишка, Али. Изпробвам една нова рецепта.

— Нямам нищо против. Наздраве.

— Да, наздраве.

И двете отпихме по глътка вино, но аз оставих своето на плота — незнайно защо попари стомаха ми като киселина. Докато я гледах как бърка ястието в тенджерата, се замислих колко млада изглежда с бухналата си платиненоруса коса до раменете и дълъг бретон, който често падаше в огромните ѝ бледосини очи, скривайки тях и чувствата в дълбините им като защитна завеса. Понякога ми се налагаше да си припомням, че Ася е зряла жена на двайсет и седем.

— Е, свикваш ли с живота в Лондон? — попитах я.

— Мисля, че да. Харесва ми тук.

— А как върви готварският курс?

— Вече приключи, но мина добре.

— И смяташ ли да се пробваш като готвач? — продължих с надеждата да извлека по-подробен отговор от сестра си.

— Май тази професия не е за мен.

— Разбирам. Мислила ли си какво ти се прави тогава?

— Не.

Помежду ни отново се възцари тишина, както често се случваше в разговорите с Ася. Накрая сестра ми продължи:

— Кажи ми откровено, Али, добре ли си? Случи ти се ужасно нещо, и то толкова скоро след смъртта на татко.

— Ако трябва да съм честна, не знам. Това променя всичко. Плановете ми за бъдещето като че ли се изпариха. Съобщих на ръководителя на швейцарския национален отбор, че няма да участвам в предварителните състезания за олимпиадата. Просто нямаше да го понеса точно сега. Много хора ми казват, че допускам грешка и ми е гузно, че нямам силата да продължа, но някак ми е странно. Ти как мислиш?

Ася отметна бретона от очите си и ме погледна плахо.

— Мисля, че трябва да послушаш сърцето си, Али. Но понякога и това е трудно, нали?

— Да, трудно е. Не искам да разочаровам никого.

— Именно. — Ася въздъхна тихо и обърна поглед към високите прозорци, преди да го върне към печката. Накрая се зае да сипва ястието от тенджерата в две чинии. — Искаш ли да ядем навън?

— Защо не.

Извърнах очи към реката и терасата, минаваща по продължение на прозорците, питайки се доста подло колко ли струваше наемът на такова място. Очевидно Кики беше успяла да убеди Георг Хофман да ѝ отпусне известна сума онази сутрин, когато двете с Ася ходиха в Женева.

Изнесохме храната на външната маса, разположена пред цяла градина от благоуханни цветя в гигантски саксии, подредени по ръба на терасата.

— Прекрасни са. Това какво е? — посочих растението със същинска заря от оранжеви, бели и розови цветове.

— Латинското му название е *Sparaxis tricolor*. Някои го наричат арлекино. Струва ми се обаче, че речният бриз не му понася. Мястото му е в някое скътано градинско ъгълче в провинциална Англия.

— Ти ли си ги засадила? — поинтересувах се, опитвайки основното ястие с нудъли и морски дарове.

— Да. Обичам цветята. Винаги съм ги обичала. Някога помагах на Татко Солт в градината му в Атлантис.

— Така ли? Нямах представа. Божичко, храната е превъзходна, Ася — похвалих я, макар и изобщо да нямах апетит. — Днес откривам много от тайните ти заложи. Аз самата готвя съвсем посредствено и не мога да отгледам дори кресон, камо ли толкова пищни видове — признах си, махвайки към пъстроцветното изобилие около нас.

Помежду ни отново увисна тежка тишина, която умишлено не наруших.

— Напоследък се замислям какво е талантът всъщност. Можем ли да наречем нещата, които ни се удават, дарба? — подхвана плахо Ася. — Ти например трябваше ли да се стараяш, за да свириш толкова хубаво на флейта?

— Не, не бих казала. Поне в началото. Но после, за да усъвършенствам уменията си, трябваше да се упражнявам редовно. Не мисля, че талантът обезсмисля усърдния труд. Вземи например великите композитори: не е достатъчно да чуваш мелодиите в главата си; трябва да се научиш как да ги пресъздаваш с ноти и да оркестрираш композицията си. А за това са нужни години на работа и усъвършенстване. Сигурна съм, че има милиони хора с вродени заложи, но ако не се научим да владеем способностите си и не им се отдадем, няма как да достигнем пълния си потенциал.

Ася кимна бавно.

— Нахрани ли се, Али? — попита ме тя, надниквайки към почти недокоснатата ми чиния.

— Да. Извинявай, Ася. Беше страшно вкусно, но май напоследък нямам особен апетит.

След това си поприказвахме за сестрите ни и как върви животът им. Ася ми сподели за ежедневието на Кики и колко заета била с „инсталациите“ си. Аз пък подхванах темата за изненадващото преселване на Мая в Рио и колко се радвам, че най-сетне е намерила щастие.

— Много ми е приятно, че те виждам, Ася. Имах нужда да се разведря — усмихнах се на сестра си.

— И на мен ми е приятно. А какво мислиш да правиш сега?

— Всъщност планирам да замина за Норвегия и да проуча мястото, където съм родена според координатите на Татко Солт.

Вероятно аз самата изглеждах по-изненадана от собствените си думи, отколкото Ася; мисълта ме осени най-ненадейно и бързо превзе ума ми.

— Добра идея — коментира Ася.

— Смяташ ли?

— Защо не? Уликите на татко може да променят живота ти. Така се случи с Мая. А може би... — Ася направи кратка пауза. — Може би и с мен.

— Така ли?

— Да.

Възцари се поредното мълчание, но знаех, че няма смисъл да разпитвам Ася за подробности около разкритието ѝ.

— Е, май е време да си вървя. Много ти благодаря за обяда — станах, внезапно споходена от умора и нуждата да се прибера в убежището си. — Лесно ли ще хвана такси оттук? — попитах, докато Ася ме изпращаше до вратата.

— Да, завиваш наляво и ще излезеш на главната улица. Доскоро, Али. — Тя ме целуна по двете бузи. — Обади ми се, ако решиш да заминеш за Норвегия.

Като се върнах в тихата къща на Силия, се качих в моята стая и отворих калъфа на флейтата ми. Вперих нетрепващ поглед в нея, сякаш можеше да отговори на всички въпроси, прогарящи съзнанието ми. Най-настойчивият от които беше „Оттук накъде?“. Знаех, че лесно мога да се заточа на остров „Някъде“. Едно телефонно обаждане до Питър, и красивата му къща на Анафи щеше да е на мое разположение за неограничено време. Можех да прекарам следващата година в престрояване на скъпоценния обор на Тео — ненадейно направих асоциация с „Мама миа“, мюзикъла на „Абба“, която ме накара да се изкискам, клатейки глава. Колкото и да ме привличаше успокояващото

уединение на „Някъде“, знаех, че няма да е крачка напред, а завръщане в загубения свят на двама ни с Тео.

А дали Атлантис беше стъпка в правилната посока? Беше ли останало нещо за мен в дома от детството ми? Е, каквото и да откриех в Норвегия, също щеше да е част от миналото, а трябваше да гледам напред, към бъдещето си. Но тъй като настоящето ми беше в застой, може би се налагаше да погледна назад, за да продължа напред. В крайна сметка в главата ми се избистриха два варианта: да се върна в Атлантис или да замина за Норвегия. Вероятно си струваше да се отдам на няколкодневни размисления в чужда страна, далеч от всичко и всички. Там никой нямаше да познава историята ми, а и разследвайки миналото си, щях да имам цел. Дори да не доведеше до резултат.

Затова започнах да проучвам полетите до Осло и в крайна сметка си намерих билет за същата вечер, което налагаше почти веднага да тръгна за „Хийтроу“. Вперих поглед в нищото, мъчейки се да взема решение.

— Хайде, Али — подканих се строго, докато курсорът на мишката кръжеше над бутона за потвърждение. — Какво имаш за губене?

Нищо.

А и бях готова да опозная миналото си.

23.

Същата августовска вечер, докато самолетът ми летеше на север, прегледах информацията, която бях намерила за музея на Ибсен и Националния театър на Осло. Накрая реших, че сутринта ще посетя и двете места, за да проверя дали някой от персонала им не може да хвърли поне малко светлина върху онова, което вече знаех от книгата за Йенс Халворсен.

Като слязох от самолета на летището в Осло, усетих неочаквана лекота в стъпките си и нещо, почти наподобяващо вълнение. Минавайки през митницата, веднага се запътих към информационното гише, където попитах служителката за хотел, разположен в близост до музея „Ибсен“. Тя посочи „Гранд Хотел“ и след като се обади на рецепцията му, ми съобщи, че имали свободни стаи само в полуксозното крило.

— Добре — съгласих се. — Ще взема каквото ми предлагат.

Жената ми даде листче с потвърждение на резервацията ми, после ми поръча такси и ме упъти къде да го изчакам.

Докато пътувах към центъра на Осло, спускащата се вечер ми попречи да се ориентирам и да добия истинско впечатление за града. Когато шофьорът спря пред внушителния, ярко осветен каменен вход на „Гранд Хотел“, веднага ме поканиха вътре и след обичайните формалности ме упътиха как да стигна до стаята си, която по една случайност носеше името Апартамент „Ибсен“.

— Устройва ли ви, госпожице? — попита ме на английски пиколото, като ми даде ключа.

Огледах красивата всекидневна с елегантен полилей и фотографии на Хенрик Ибсен по раираните копринени тапети и съвпадението ме накара да се усмихна.

— Прекрасен е, много благодаря.

След като дадох бакшиш на пиколото и той си тръгна, обиколих апартамента в пълен възторг и реших, че с радост бих се нанесла в него завинаги. Взех си душ, а като излязох от банята и ме посрещна звънът на църковните камбани, оповестяващи полунощ, изпитах

приятна тръпка. Пъхнах се между белите ленени чаршафи и почти мигновено потънах в дълбок сън.

На сутринта станах рано и излязох на малкия балкон да огледам града под светлината на новия ден. Под мен имаше обточен с дървета площад, от двете страни на който се издигаха приказни стари каменни сгради и няколко по-съвременни. Отправяйки поглед към далечината, видях розов замък, кацнал на висок хълм.

Върнах се в апартамента и осъзнах, че не съм хапвала нищо от вчерашния обяд. Поръчах си закуска в стаята и седнах на леглото по халат, чувствайки се като принцеса в новооткрития ми палат. Проучих картата, която рецепционистката ми даде предната вечер, и установих, че музеят „Ибсен“ е на няколко крачки от хотела.

След закуска се облякох и взех асансьора до долния етаж, въоръжена с картата. Докато вървях по площада пред хотела, внезапно усетих познатия аромат на морето и си спомних, че Осло е изграден върху фиорд. Освен това ми направи впечатление колко много светлокожи червенокоси хора срещах. Едно време в Швейцария съучениците ми ме подиграваха заради светлата ми луничава кожа и червено-златистите ми къдрици. Тогава се засягах, както често се случва с децата на тази възраст, и дори попитах Мама дали може да си боядисам косата.

— Не, *chérie*, косата ти е най-голямата ти прелест. Някой ден всички онези хулиганки ще ти завиждат — отвърна ми тя.

„Е — мислех си, вървейки по площада, — поне тук няма да изпъквам.“

Спрях пред внушителна сграда от светли тухли, чийто вход представляваше колонада от сив камък.

НАЦИОНАЛЕН ТЕАТЪР

Това гласеше надписът над елегантната фасада, а на три каменни плочи под него бяха гравирани имената на Ибсен и още две, неизвестни ми личности. Дали стоях пред същата онази сграда, където се бе състояла премиерата на „Пер Гинт“? За мое разочарование,

театърът още не беше отворил, затова продължих по оживената широка улица, докато не стигнах входа на музея „Ибсен“. Влизайки вътре, се озовах в малка книжарница, на чиято стена видях информационна табела с датите на важните събития от бляскавата кариера на Ибсен. Сърцето ми се разтуптя, като прочетох „24 февруари 1876 г. — премиера на «Пер Гинт» в Кристианския театър“.

— God morgen! Kan eg hjelpe deg? — попита момичето зад тезгяха.

— Говорите ли английски? — беше първият ми въпрос.

— Разбира се — усмихна ми се тя. — Мога ли да ви помогна с нещо?

— Всъщност да, или поне се надявам. — Извадих от чантата си фотокопието на корицата на книгата и го сложих на тезгяха пред нея. — Казвам се Али Д'Аплиез и правя проучване за живота на композитора Йенс Халворсен и певицата Анна Ландвик. И двамата са участвали в премиерата на „Пер Гинт“ в Кристианския театър. Чудех се дали някой от служителите в музея би могъл да ми разкаже нещо повече за тях.

— Аз самата не мога, защото съм студентка и работя тук временно — призна си момичето, — но ще се кача до горния етаж, за да проверя дали Ерик, уредникът на музея, е тук.

— Благодаря ви.

Когато момичето изчезна през вратата зад тезгяха, обиколих книжарницата и намерих „Пер Гинт“ в английски превод. Трябваше поне да го прочета.

— Да, Ерик е тук, и след малко ще слезе да говори с вас — съобщи ми момичето, като се върна.

Благодарих ѝ и платих книгата.

След няколко минути се появи елегантен белокоп мъж.

— Привет, госпожице Д'Аплиез. Аз съм Ерик Едвардсен — представи се той и ми подаде ръка за поздрав. — Ингрид ми каза, че търсите информация за Йенс Халворсен и Анна Ландвик?

— Да — потвърдих, стисвайки ръката му, и извадих фотокопието на корицата.

Той взе листа, огледа го и кимна.

— Мисля, че имаме тази книга в библиотеката на горния етаж. Ще дойдете ли с мен?

Уредникът ме преведе през неприветлив вестибюл — след съвременния интериор на книжарницата имах чувството, че правех стъпка назад във времето. Той отвори старовремската решетка на асансьора, затвори я след нас и натисна едно копче. Докато се издигахме с трополене, ми посочи един от етажите.

— Това е апартаментът, който самият Ибсен е обитавал през последните единайсет години от живота си. Считаме се за привилегировани, че е под наша опека. Кажете, госпожице Д'Аплиез — подхвана той, като слязохме от асансьора в просторна зала, чиито стени бяха покрити с книги от пода до тавана, — историчка ли сте?

— О, не — отвърнах. — Книгата е наследство от баща ми, който почина преди няколко седмици. Всъщност я смятам по-скоро за улика, защото още не съм сигурна каква точно е връзката ѝ с мен. В момента една преводачка работи по превода ѝ от норвежки на английски и съм прочела само първата част от превода. Засега знам единствено, че Йенс е бил музикантът, изсвирил първите акорди от „Утринно настроение“ на премиерата на „Пер Гинт“. А Анна е гласът в сянка зад „Песента на Солвейг“.

— Откровено казано, не знам доколко мога да съм ви от полза, защото, както се досещате, съм запознат главно с живота на Ибсен, а не с този на Григ. Ще е добре да проведете консултация с експерт, сведущ в областта, и идеалният човек е уредникът на музея „Григ“ в Берген. И все пак — продължи той, оглеждайки рафтовете с книги — ще мога да ви покажа едно нещо. А, ето я. — Той свали голяма стара книга от библиотеката. — Написана е от Рудолф Расмусен, познат като Руде, който е бил едно от децата в първата продукция.

— Да! Четох за него в книгата. Той е пренасял бележки между Йенс и Анна, когато се влюбили в театъра.

— Наистина ли? — учуди се Ерик, прелиствайки страниците. — Ето, тук има снимки от вечерта на премиерата с всички актьори в костюми.

Той ми даде книгата и аз вперих смаян поглед в лицата на същите онези хора, за които доскоро бях чела. Имаше ги Хенрик Клаусен в ролята на Пер Гинт и Тора Хансон в ролята на Солвейг. Опитах да си я представя като бляскава звезда без дрехите на селско момиче. На други фотографии се виждаше целият актьорски състав, но Анна, разбира се, не присъстваше.

— Мога да ви направя фотокопие на снимките, ако желаете — предложи Ерик. — Така ще можете да ги проучвате спокойно.

— Би било прекрасно, благодаря ви.

Ерик отиде при ксерокса в ъгъла, а аз мярнах снимка на стар театър.

— Днес минах покрай Националния театър и направо си представих как е изглеждал по време на премиерата на „Пер Гинт“ — отбелязах, за да запълня тишината.

— Всъщност премиерата не се е състояла в Националния театър, а в Кристианския.

— О. Реших, че е една и съща сграда и само името се е променило.

— За жалост стария Кристиански театър отдавна го няма. Намираше се в Банкпласен, на петнайсетина минути отгук. Сега е музей.

Вперих поглед в гърба на Ерик с отворена от изумление уста.

— Случайно да говорите за Музея на съвременното изкуство?

— Да. Кристианският театър затворил врати през далечната 1899-а и преместили всичко, свързано с музиката, в новооткрития Национален театър. Заповядайте.

Той ми даде фотокопията.

— Е, отнех ви предостатъчно време и съм ви много благодарна за вниманието.

— Преди да си тръгнете, нека ви дам имейл адреса на уредника на музея „Григ“. Кажете му, че аз ви пращам. Със сигурност ще ви е по-полезен от мен.

— Господин Едвардсен, повярвайте, бяхте ми много полезен — уверих го, докато ми записваше имейла на колегата си.

— Разбира се, дори аз не отричам, че славата на музикалната творба на Григ е надхвърлила тази на самото литературно произведение — коментира той с усмивка, водейки ме към асансьора. — Музиката му е станала пословична по цял свят. Довиждане, госпожице Д’Аплиез. Ще ми е интересно да разбера дали сте успели да разбулите мистерията. Тук съм, ако ви е нужна помощта ми.

— Благодаря ви.

Като излязох от музея, веднага хукнах към „Гранд Хотел“. Координатите от армиларната сфера най-сетне започваха да ми се

струват логични. А като влязох в „Гранд Кафе“, разположено в единия преден ъгъл на хотела, вперих поглед в стенописа с образа на Ибсен и нещо мигновено ми подсказа, че Йенс и Анна наистина са част от миналото ми.

Докато обядвах, пратих имейл на уредника на музея „Григ“, както ме беше посъветвал Ерик. А после, подбудена от внезапно любопитство, взех такси до някогашното местоположение на Кристианския театър. Музеят на съвременното изкуство се намираше зад фонтана в центъра на един площад. Съвременното изкуство определено не ме влечеше — само Кики го разбираше — затова реших да не влизам. Мярнах обаче кафене „Енгебрет“ от другата страна на площада и тръгнах към него.

Вътре ме посрещнаха груби дървени маси и столове — тъкмо каквито си ги представях от описанието на Йенс в книгата. Въздухът беше пропит с очакваната миризма — на изветрял алкохол, прахоляк и влага. Затворих очи и в съзнанието ми веднага изникнаха Йенс с другарите му от оркестъра, събрани тук преди повече от век да давят тъгата си в аквавит. Поръчах си кафе на бара и отпих от горещата горчива течност, съжалявайки, че не мога да дочета историята, докато преводачката не ми изпратеше остатъка от книгата.

Като излязох от „Енгебрет“, извадих картата и закрачих бавно към хотела, за да си представя как Анна и Йенс са вървели по същите тези улици. Естествено в наши дни градът се беше разраснал, но макар и някои части от него сега да бяха свръхмодерни, оставаха и доста прекрасни стари сгради. Прибрах се в хотела, запленена от дълбокото очарование на Осло. Скромните му размери някак ми вселяваха уют и ме караха да се чувствам у дома си.

Като се качих в стаята, проверих електронната си поща и видях, че уредникът на музея „Григ“ вече ми е отговорил:

Скъпа госпожице Д'Аплиез,

Да, запознат съм с историята на Йенс и Анна Халворсен. Едвард Григ е бил нещо като ментор и на двамата им, както вероятно знаете. Ще съм в дома Тролдхауген, в покрайнините на Берген, от девет до четири всеки ден и с радост ще ви помогна с проучването.

Искрено ваш,
Ерлинг Дал-младши

Тъй като нямах представа къде е Берген, отворих карта на Норвегия в „Гугъл“ и видях, че се намира по северозападното крайбрежие, на разстояние, налагащо още един полет със самолет. Чак сега осъзнавах колко обширна е страната всъщност. Простираше се още доста над Берген, чак към Арктика. Реших да си резервирам билет за полет още на сутринта и отговорих на имейла на господин Дал, за да го уведомя, че ще пристигна в Берген по обяд.

Като приключих, едва минаваше шест часът и навън още беше светло. Представих си дългите зими, когато слънцето се скриваше по обяд и снегът се сипеше неумолимо, покривайки всичко с бялата си пелена. И се замислих колко често сестрите ми коментираха издръжливостта ми на студ и навика ми да отварям прозорците, за да пусна свеж въздух в стаите. Някога предполагах, че е заради плаването. Но като си спомних колко лесно Мая понасяше жестоките жеги и добиваше смугъл тен само за няколко минути на слънце, докато аз почервениях като домати, стигнах до заключението, че може би зимата беше вкоренена в гените ми, както знойният климат — в тези на Мая.

Мислите ми обаче кривнаха към Тео, както се случваше винаги с приближаването на нощта. Представих си колко би се радвал да ме придружава на това пътешествие, навярно анализирайки всяка от реакциите ми. Като се настаних в леглото, което тази вечер ми се струваше прекалено голямо и самотно, се запитах дали някога в живота ми ще се появи човек, достоен да заеме мястото му. Съмнявах се. Но преди да потъна в познатата меланхолия, нагласих аларма за седем часа сутринта, затворих очи и опитах да заспя.

24.

От борда на самолета пред очите ми се разкриваше великолепна панорама на Норвегия. Тъмnozелени гори обточваха сините фиорди, а върховете на планините белееха, покрити със сняг, дори през септември. Като кацнахме на летището в Берген, хванах такси и поръчах на шофьора да ме закара право при Тролдхауген, някогашния дом на Григ, сегашен музей. От натовареното двойно платно виждах провинциална Норвегия като безкраен низ от дървета, но накрая слязохме от главния път и тръгнахме по тесен междуградски.

Таксито спря пред очарователна вила с обшивка от светложълти дъски. Платих на шофьора и слязох от колата с раница през рамо. Погледах къщата с големите ѝ панорамни прозорци със зелени рамки и балкон с красив дървен парапет на горния етаж. В единия ѝ ъгъл се издигаше кула, на която стърчеше пилон с норвежкото знаме.

Вилата беше кацнала на хълм с изглед към езеро, обградена от тревисти склонове и величествени смърчове. Запленена от спокойното, живописно място, влязох в съвременна постройка, която служеше за вход към музея, и се представих на момичето зад тезгяха на сувенирното магазинче. Като я помолих да съобщи на уредника, че съм пристигнала, плъзнах поглед по стъклената витрина под тезгяха и дъхът пресекна в гърлото ми.

— *Mon Dieu!* — пророних на майчиния си език от смайване.

От витрината ме гледаха редица малки кафяви жабки, същите като онази в плика от Татко Солт.

— Ерлинг, уредникът, ще дойде след малко — обяви момичето, затваряйки телефона.

— Благодаря би. Мога ли да попитам защо продавате тези жабки в сувенирния магазин?

— Григ през цялото време носел такава със себе си като късметлийски талисман — обясни момичето. — Вечно била в джоба му и дори я целувал за лека ноц.

— Здравейте, госпожице Д'Аплиез. Аз съм Ерлинг Дал. Как беше полетът ви? — поинтересува се привлекателният среброкос мъж,

който се беше появил до мен.

— О, добре, благодаря — отвърнах, мъчейки се да дойда на себе си след току-що наученото. — Моля, викайте ми Али.

— Добре, Али. Случайно да си гладна? Вместо да се тъпчем в тесния ми кабинет, може да седнем в съседното кафене и да си поговорим на по сандвич. Ако искаш, остави багажа си при Елзе.

Той посочи момичето зад тезгяха.

— Звучи чудесно — съгласих се и ѝ подадох раницата си, кимвайки за благодарност, след което последвах Ерлинг през една врата.

Влязохме в стая с почти изцяло стъклени стени, разкриващи зашеметяващ изглед към езерото през високите смърчове. Обходих с поглед лъскавата водна повърхност, осеяна с малки, обрасли в борове островчета, и простираща се чак до мъгливия хоризонт.

— Езерото Нордост е изключително красиво, нали? — попита Ерлинг. — Понякога забравяме какъв късмет е да работим на толкова живописно място.

— Невероятно е — пророних. — Наистина имате късмет.

Като си поръчахме кафе и сандвичи, Ерлинг ме попита как може да ми е от помощ. Отново извадих фотокопията си от книгата на Татко Солт и обясних какво ме интересува.

Той огледа внимателно листовете.

— Не съм чел тази книга, но мога да си представя какво съдържа. Наскоро помогнах на Том Халворсен, праправнукът на Йенс и Анна, с проучванията му за новата биография, която вече е издал.

— Да. Поръчах си я от Щатите. Значи познаваш лично Том Халворсен?

— Разбира се. Живее само на няколко минути път пеша оттук, а и музикалният свят на Берген е малък. Той свири на цигулка във филхармонията и дори наскоро го повишиха в асистент-диригент.

— А дали ще е възможно да ме запознаеш с него? — попитах го тъкмо когато ни сервираха сандвичите.

— Да, защо не. Само че в момента е на турне в Щатите с оркестъра. Ще се приберат до няколко дни. А докъде стигна с твоето проучване?

— Още не съм дочела биографията, понеже преводът не е готов. Стигнах до момента, в който Йенс напуска дома си, а Анна получава

ролята на Солвейг.

— Разбирам. — Ерлинг ми се усмихна и погледна часовника си. — За жалост нямам време да ти разкажа повече сега, тъй като обедният ни концерт в музея започва след половин час. Но май и бездруго е по-добре да научиш останалото от самия Том. После може пак да поговорим.

— Къде се провежда концертът?

— В специална зала, която наричаме Тролдсален. През летните месеци гост-пианистите ни изпълняват композиции на Григ. Днес ще свирят „Концерт за пиано в ла минор“.

— Наистина ли? Може ли да дойда с теб, за да послушам?

— Разбира се — отвърна той и стана. — Изяж си сандвича на спокойствие и ела в концертната зала, а аз ще отида да се уверя, че пианистът е готов. Става ли?

— Да, благодаря, Ерлинг.

След като се насилих да изям остатъка от сандвича, тръгнах по табелите, водещи през гористия хълм към сградата, уютно сгушена между три бора. Влязох и тръгнах надолу по стръмните стълби на залата, вече на две трети пълна. Малката сцена, в чийто център седеше разкошен роял „Стайнуей“, беше заградена от още грамадни прозорци, образуващи удивителен фон от ели и езерото отвъд тях.

Малко след като се настаних, Ерлинг се появи на сцената със слаб, тъмнокос млад мъж, който дори от такова разстояние ми направи впечатление на изумително красив. Ерлинг се обърна към публиката и заговори първо на норвежки, после и на английски заради многото присъстващи туристи.

— За мен е чест да ви представя пианиста Уилям Каспари. Младежът на сцената ни вече си е спечелил слава в световен мащаб, като последно свири на Променадните концерти в лондонската зала „Роял Албърт“. Благодарни сме, че прие да удостои нашата скромна зала с изпълнението си.

Публиката откликна с аплодисменти, а Уилям кимна равнодушно, седна пред пианото и зачака овациите да стихнат. Като засвири първите акорди, аз затворих очи и позволих на музиката да ме върне в дните ми на студентка в Женевската консерватория, когато всяка седмица ходех на концерти и често свирех пред публика. Някога класическата музика беше голяма моя страст, но за свой срам

осъзнавах, че поне от десет години не бях посещавала дори най-обикновен рецитал. Усетих как напрежението ми се разсейва, докато слушах музиката на Уилям и гледах как умелите му ръце танцуват пъргаво по клавишите. В този момент си обещах да поправа пропуска си.

След концерта Ерлинг ме намери и ме заведе на сцената, за да ме запознае с Уилям Каспари. Лицето му имаше драматична ъгловата структура, а бялата му кожа беше опъната по високите му скули и караше тюркоазените му очи и плътни, кървавочервени устни да изпъкват още повече. Целият излъчваше съвършенство, от спретнатата му тъмна коса до лъснатите му черни обувки, и почти ми напомняше на красив вампир.

— Много ви благодаря за прекрасното изпълнение — казах му.

— Удоволствието беше мое, госпожице Д'Аплиез — отвърна той и избърса дискретно ръцете си в снежнобяла носна кърпа, преди да се здрависа с мен. — Знаете ли, мисля, че сме се срещали и преди.

— Така ли? — учудих се, смутена, че не можех да си спомня.

— Да. Учил съм в Женевската консерватория. Ако не се лъжа, вие тъкмо постъпвахте, когато аз започвах последната си година. Освен че съм отличен физиономист, помня и фамилията ви, защото ми се стори доста необичайна. Флейтистка сте, нали?

— Да — потвърдих изненадано. — Поне бях.

— Наистина ли, Али? Не ми го спомена по-рано — учуди се Ерлинг.

— Е, мина доста време.

— И не свирите вече? — попита Уилям, изпъвайки старателно реверите си в нещо като подсъзнателен ритуал, вместо в опит да ме впечатли.

— Не.

— Ако не ме лъже паметта, веднъж посетих ваш рецитал. Изсвирихте „Соната за флейта и пиано“?

— Да, точно така. Наистина имате впечатляваща памет.

— Само за неща, които ме влекат. Но повярвайте, дарбата ми си има и своите лоши страни.

— Колко интересно, че музикантът, който Али проучва в момента, също е бил флейтист — възкликна Ерлинг.

— Мога ли да попитам кого проучвате? — впери лъснали очи в мен Уилям.

— Един норвежки композитор на име Йенс Халворсен и съпругата му Анна, която е била певица.

— Боя се, че не съм чувал за тях.

— И двамата са били много известни тук, в Норвегия, особено Анна — обясни Ерлинг. — Е, не знам какви са плановете ти, Али, но сега може да се разходиш из дома на Григ и колибата на хълма, където е композирал музиката си.

— Чудесна идея.

— Имате ли нещо против да ви придружа? — попита Уилям, продължавайки да се взира в мен с килната настрани глава. — Пристигнах в Берген едва снощи и още не съм имал възможност да разгледам местните забележителности.

— Не, заповядайте — отвърнах аз; предпочитах да върви до мен, вместо да продължава да ме подлага на привидно безстрастния си, но смуцаващо съсредоточен поглед.

— В такъв случай ви оставям — побърза да се откъсне Ерлинг. — Али, на тръгване мини през кабинета ми да се сбогуваме. А на теб, Уилям, ти благодаря за спиращото дъха изпълнение.

С Уилям последвахме Ерлинг до изхода на залата, после заизкачвахме заедно стълбите сред високите дървета. Като стигнахме вилата, влязохме в гостната, в единия край на чийто дървен под стоеше стар роял „Стайнуей“. Останалата част от стаята беше изпълнена с разнородни провинциални мебели и няколко по-изящни, от орех и махагон. Картини с портрети и пейзажи се бореха за внимание по стените с уютна борова ламперия.

— Мястото е запазило атмосферата си на истински дом — споделих усещането си с Уилям.

— Да, така е — съгласи се той.

Рамкирани фотографии на Григ и съпругата му Нина надничаха от различни кътчета в стаята, но една от тях, където двамата стояха до елегантно пиано, привлече окото ми. Нина се усмихваше леко, а изражението на Григ беше все така неразгадаемо под гъстите вежди и голям мустак.

— Изглеждат толкова дребни до това пиано — отбелязах. — Като две кукли!

— Доколкото знам, и двамата са били високи около метър и петдесет. А чувала ли си, че е страдал от пневмоторакс? Слагал малка възглавничка под сакото си, за да изглежда добре на снимки, затова и едната му ръка винаги е през гърдите, за да я държи на място.

— Нямах представа — пророних, докато се разхождахме из стаята, оглеждайки различните експонати.

— А ти защо се отказа от музиката? — попита внезапно Уилям.

Като че ли повтаряше модел, който започвах да разпознавам: сякаш слагаше отметка наум, преди да премине към следващата точка от списъка.

— Станах професионален плавател.

— А-ха, значи си избрала моряшкия танц. — Той се изкиска на собствената си шега. — Липсва ли ти музиката?

— Откровено казано, през последните години не ми оставаше време за това. Отдадох целия си живот на мореплаването.

— Аз пък не мога да си представя моя живот без музика — сподели Уилям, като стигнахме до пианото на Григ. — Този инструмент е моя страст и болка, двигателната сила на живота ми. В интерес на истината вечно ме преследват кошмари, че получавам артрит. Без музика няма да имам нищо.

— Значи явно вярваш повече в способностите си, отколкото аз в моите. В консерваторията имах чувството, че стоя на едно място. Колкото и да се упражнявах, като че ли не постигах напредък.

— Чувствам се точно така всеки ден от години насам, Али. Май е типично за музикантите. Но трябва да вярвам, че се усъвършенствам, иначе ще се самоубия. Какво ще кажеш да надникнем в колибата, където геният е композирал някои от шедьоврите си?

Колибата се намиреше недалеч от вилата. Поглеждайки през стъклото на входната врата, видях скромно пиано до едната стена, люлеещ се стол до него и бюро, разположено пред големия прозорец с изглед към езерото. А на бюрото седеше малка жабка, същата като моята. Реших да не споделям за това с Уилям.

— Каква панорама! — въздъхна той. — Може да вдъхнови всеки.

— Но е и доста уединено, не смяташ ли?

— Според мен е чудесно. Бих се справял добре без други хора. Доста съм саможив — сви рамене той.

— Аз също; въпреки това си мисля, че самотата би ме побъркала накрая — усмихнах му се. — Ще се връщаме ли?

— Да. — Уилям погледна часовника си. — В четири журналист ще дойде в хотела да ми взима интервю. Тукашната рецепционистка обеща да ми извика такси. Ти къде си отседнала? Би могла да се възползваш от моето такси.

— Всъщност още не съм си взела стая — отвърнах, докато се изкачвахме по хълма. — Ще си намеря нещо в туристическия информационен център в града.

— Може да хвърлиш едно око на моя хотел. Чисто е и се намира точно на старото пристанище, откъдето имам приказен изглед към фиорда. Впечатлен съм от спокойното ти отношение към настаняването на непознато място — добави той, докато вървахме към рецепцията. — Аз като пътувам, резервирам стая в хотел седмици преди това, за да съм сигурен, че ще имам покрив над главата си, иначе рискувам да изпадна в тежка истерия.

— Вероятно годините на мореплавателство са отговорни за побезгрижното ми поведение. Мога да спя навсякъде.

— Аз пък явно не мога именно заради крайната си педантичност. Манията ми по организираността подлудява всичките ми познати.

Взех раницата си от Елзе, рецепционистката, и изчаках на входа, докато Уилям уреди таксито. Докато го наблюдавах дискретно, си мислех как вътрешното му напрежение намира физическа проява в маниерите му: държеше се като войник; докато Елзе говореше с таксиметровата компания, всяко сухожилие в тялото му беше изпънато като струна, а ръцете му се свиваха и разпускаха.

„Компулсивен“ — тази дума изскочи в съзнанието ми.

— Е, къде живееш, когато не си в открито море и не обикаляш света в издирване на покойни музиканти и съпругите им? — попита ме той, като се качихме в таксито.

— В Женева, в дома на семейството ми.

— Значи нямаш постоянен самостоятелен адрес?

— Не, досега не ми е трябвал. Постоянно пътувам.

— Поредната разлика помежду ни. Моят апартамент в Цюрих е личното ми убежище. Все си повтарям, че трябва да престана да карам хората да се събуват и да им връчвам антибактериални кърпички, като влизат у дома.

Веднага си спомних как избърса дискретно ръцете си, след като беше свирил на пианото.

— Съзнавам, че съм голям чудак — продължи непринудено, — затова не се срамувай, че си го мислиш.

— Повечето от музикантите, които познавам, са ексцентрични личности. Май това си е неразривна част от артистичната им натура.

— Или „аутистичната“ ни натура, както би коментирал психиатърът ми. А може би границата между двете е съвсем тънка. Майка ми твърди, че само ако си намеря половинка, ще се оправя, но не мога да си представя кой би търпял странностите ми. Ти имаш ли спътник в живота?

— Ами... имах, но почина преди няколко седмици — отвърнах, отправяйки поглед през прозореца на колата.

— Много съжалявам, Али. Приеми съболезнованията ми.

— Благодаря.

— Не знам какво да кажа.

— Не се безпокой, никой не знае — успокоих го аз.

— Затова ли дойде в Норвегия?

— Май да.

Таксито тръгна бавно по едната страна на живописното пристанище, обградено от потънали в дървета сгради с различни нюанси на бяло, винено, охра и жълто и стръмни покриви с червени керемиди. Цветовете им внезапно се размиха пред очите ми, които пареха от неканени сълзи.

— Е — Уилям се прокашля след проточилото се мълчание, — рядко говоря за това, но в интерес на истината имам личен опит в тази сфера. Партньорът ми почина преди пет години, малко след Коледа. Тежък спомен.

— В такъв случай и аз съжалявам.

Потупах стиснатия му юмрук и този път той извърна поглед през прозореца.

— При нас беше същинско спасение. Към края си Джак беше много тежко болен. А при вас?

— Тео стана жертва на морето. В единия момент беше до мен, а в следващия вече го нямаше.

— Откровено казано, не знам кое е по-лошо. Аз имах време да се примиря с трагедията, но ми се наложи да гледам как любимият ми

човек страда. И още не съм го преживял. Както и да е, не искам да те депресирам допълнително. Извинявай.

— Няма нужда да ми се извиняваш. Странно, но е утешаващо да срещаш хора, минали през същия ужас — отвърнах, докато таксито паркираше пред висока тухлена сграда.

— Ето го хотела ми. Защо не влезеш с мен да попиташ дали случайно нямат свободни стаи? Едва ли ще намериш нещо по-добро.

— Не и с такъв изглед — съгласих се. Като излязох от таксито, видях, че хотел „Хавнеконторе“ се намира само на броени метри от ръба на кея, до който бе вързана красива стара двумачтова шхуна. — На Тео би му харесало тук — пророних, щастлива, че можех да го кажа на глас и събеседникът ми да го разбере.

— Да. Нека ти помогна с багажа.

Помолих таксиметровия шофьор да ме изчака няколко минути, влязох с Уилям в хотела и попитах за свободни стаи на рецепцията. Като ми осигуриха, се върнах да освободя шофьора.

— Е, доволен съм, че се уреди — отбеляза Уилям, който кръстосваше напрегнато из фоайето. — Виждам, че журналистът е пристигнал. Ненавиждам ги, но какво да се прави. Ще се видим по-късно.

— Разбира се — отвърнах и той тръгна към жената, която го чакаше на входа.

След като дадох кредитната си карта и получих паролата за безжичния интернет, взех асансьора до стаята ми. Намираше се точно под стряхата на сградата и предлагаше изумителна гледка към пристанището. Вече се свечеряваше, затова се преоблякох в долнище на анцуг и суитчър и включих лаптопа. Докато чаках да стартира, се замислих за Уилям и колко ми беше допаднал, независимо от всичките му странности. Проверявайки електронната си поща, открих ново писмо от Магдалена Йенсен, преводачката.

От: Magdalenajensenl@trans.no

До: Allygeneva@gmail.com

Тема: „Grieg, Solveig og Jeg/Григ, Солвейг и аз“

1 септември 2007 г.

Скъпа Али,
Прикачвам остатъка от превода. Ще ти изпратя оригиналната книга на същия адрес в Женева. Желая ти приятно четене. Историята е много увлекателна.

Поздрави,
Магдалена

Натиснах „Отвори прикачения файл“ и загледах нетърпеливо как следващата порция страници се свалят на компютъра ми. После отново зачетох...

25.

*Анна
Кристиания, Норвегия
Август 1876 г.*

— Анна, хере, колко се радвам да те видя отново — възкликна госпожица Олсдатер и покани Анна в апартамента, взимайки наметалото ѝ. — Докато господин Байер е в Дрьобак, тук е прекалено тихо. Как прекара в провинцията?

— Прекрасно, благодаря. Не ми се тръгваше — призна си Анна, следвайки госпожица Олсдатер до гостната.

— Чай?

— С удоволствие — прие Анна.

— Ей сега ще ти донеса.

Когато госпожица Олсдатер напусна стаята, Анна се замисли колко е щастлива да се върне в Кристиания при грижовната икономка. „Може и да съм се разглезила, но не ме е грижа“, каза си наум, въздъхвайки при мисълта, че отново ще спи на удобен дюшек, а на сутринта ще я чака поднос със закуска. А и можеше да си вземе топла вана...

Госпожица Олсдатер прекъсна унеса ѝ, връщайки се с чая.

— Е, имам новини за теб — обяви тя, докато разливаше горещата течност в две порцеланови чаши. — Господин Байер няма да се върне скоро в Кристиания. Клетата му майка е много болна и не може да я остави. Очаква да си отиде съвсем скоро и, разбира се, иска да бъде до нея. Затова те поверява на моите грижи до завръщането си.

— Много съжалявам да чуя, че майка му е толкова зле — отвърна Анна, макар и изобщо да не съжаляваше, че господин Байер ще се забави.

— Репетициите ще са през деня, така че ще те придружавам в трамвая на отиване и на връщане. Като си изпиеш чая, отиди да разгледаш новия си гардероб. Зимните дрехи, които господин Байер ти поръча от шивашкото ателие, са готови. Според мен са прекрасни. Освен това оставих и едно писмо за теб в стаята ти.

Десетина минути по-късно Анна отвори вратите на гардероба и го намери пълен с красиви, ушити по поръчка тоалети. Имаше блузи от мека коприна и муселин, поли от фина вълна и две разкошни рокли: едната с цвят на топаз, а другата — пепел от рози. Имаше и два нови корсета, няколко чифта кюлоти и чорапогачи, ефирни като паяжина.

Мисълта, че господин Байер ѝ беше поръчал толкова лична част от облеклото я накара да изтръпне, затова побърза да я прокуди в дъното на ума си, убеждавайки себе си, че госпожица Олсдатер е отговаряла за бельото. На високия рафт я чакаха два чифта обувки с токчета: едните, изработени от същата коприна в цвят пепел от рози с малки сребърни катарамии, а другите — в нежно кремаво с бяла бродерия. Докато пробваше розовите, очите ѝ попаднаха върху кутия за шапки, която свали внимателно. Вдигайки капака ѝ, ахна смаяно. Шапката беше в същото розово и украсена с най-сложната декорация от пера и панделки, която някога бе виждала. Спомни си как се бе дивила на изтънчените шапки по главите на дамите, когато за пръв път пристигна на кристианската гара. Тази ги засенчваше всичките, възхищаваше се Анна, докато я поставяше внимателно на главата си. Поразходи се из стаята с новите си обувки и шапка, чувствайки се не само по-висока, но и по-възрастна, размишлявайки колко се беше променила от първия си ден тук.

Накрая, без да сваля шапката от главата си, седна да прочете писмото, което госпожица Олсдатер беше оставила в стаята ѝ. Като видя, че е от Ларс, въздъхна тежко и отвори плахо плика.

Сталсберг Вонингшусет
Тиндевеган
Хедал
22 юли 1876 г.

Скъпа Анна,
Обещах да ти пиша подробно за краткия разговор, който проведохме в нощта на сватбата на брат ти.
През последните няколко месеца ми стана ясно, че животът ти в Кристиания е променил надеждите и вижданията ти за бъдещето. Моля те, скъпа Анна, не се

чувствай виновна заради това. Съвсем естествено е. Надарена си с превъзходен талант и най-хубавото е, че сега за него се трудят влиятелни хора, които да го представят в пълния му блясък на света.

Дори родителите ти да живеят с мисълта, че почти нищо не се е променило за теб, аз разбирам, че грешат. Ролята на Солвейг в Кристианския театър тази есен е възможност, която несъмнено ще те промени още повече. Колкото и да ми е трудно, трябва да се примиря с това, че вече едва ли имаш желание да се омъжиш за мен. Ако изобщо някога си имала, което ме съмнява.

Разбирам, че съвестта и доброто ти сърце за нищо на света не биха ти позволили да изречеш на глас истинските си чувства. Освен че не искаш да ме нараниш, не би рискувала да разочароваш родителите си. Затова, както говорихме онази вечер, аз ще им кажа, че не мога да те чакам повече. Баща ти вече купи земите ми и се чувствам задоволен финансово. Както ти не си домакиня по природа, аз не съм фермер, а сега, когато баща ми вече го няма, нищо не ме задържа тук.

И като че ли на хоризонта ми се появи друга възможност.

Анна, искам да ти съобщя, че получих новина от „Скрибнър“, нюйоркското издателство, на което ти казах, че съм изпратил стихотворенията си. Имат желание да ги публикуват и ми предложиха малък аванс. Както знаеш, винаги съм мечтал да замина за Америка. А с парите от имота ще мога да платя пътя си отвъд Океана. Сигурно си представяш колко се вълнувам от това, а и съм безкрайно горд, че ще издадат творчеството ми. Имах огромно желание да те направя своя съпруга и да те взема със себе си, за да изградим заедно живота си на Новия континент. Но ето че моментът е неподходящ за теб. И ако трябва да съм откровен, Анна, дори да не беше така, знам, че никога не би ме обикнала, както аз обичам теб.

Но в сърцето ми няма горчилка и ти желая всичко най-добро. По едно странно стечение на обстоятелствата

Господ предлага и на двама ни свобода да преследваме мечтите си, макар и те да ни разделят. И въпреки че няма да минем под венчилото, се надявам да останеш моя приятелка.

Отплавам за Америка след шест седмици.

Ларс

Анна остави писмото на леглото до себе си. И потъна в мисли, едновременно трогната и разстроена.

Америка... Смъмри се, задето бе вярвала, че Ларс питае празни надежди и не го бе приемала на сериозно. А сега щяха да издадат стихотворенията му и кой знае, може би един ден щеше да тръгне по стъпките на самия Хенрик Ибсен.

За пръв път спря да го възприема като жертва, като тъжно куче, нуждаещо се от ласки. Благодарение на това че беше продал земите си на баща ѝ вместо зестра и на него му се отваряше възможност да избяга от Хедал и да преследва мечтата си също като нея.

Поне тази мисъл я утешаваше. Но щеше ли да замине с него за Америка, ако я беше поканил?

— Не.

Отговорът се отрони неканен от устните ѝ. Тя се отпусна назад върху леглото и новата ѝ копринена шапка похлупи очите ѝ.

Апартамент 4
Сейнт Олавс Гейт 10
Кристиания
4 август 1876 г.

Скъпи Ларс,

Благодаря ти за писмото. Сърдечно се радвам за успеха ти. Надявам се да ми пишеш от Америка. И те моля да приемеш благодарността ми за всичко, което направи за мен. С твоя помощ се научих да пиша и чета добре, а това улесни безкрайно живота ми в Кристиания.

Предай поздравите ми на мама и татко. Дано не ти се разкрещят, като им съобщиш, че сватба няма да има. Колко благородно от твоя страна да поемеш вината.

Желая ти да си намериш много по-добра жена от мен в Америка. И нека останем приятели.

Дано не ти прилошее на кораба.

Анна

Докато слагаше клеймото, новината на Ларс я връхлетя с пълна сила. Сега, когато отново бяха само приятели и той заминаваше за Америка, щеше да ѝ липсва.

„Дали не трябваше да се омъжа за него? — попита се тя, отивайки до прозореца, за да надникне към оживената улица отдолу. — Толкова е добросърдечен и мил. И сигурно ще преуспее отвъд Океана, а аз може и да си умра стара мома...“

Малко по-късно, докато вървеше по коридора, за да остави писмото върху сребърния поднос, Анна усети как последната крехка нишка, която я свързваше с някогашния ѝ живот, най-сетне се скъсва.

Репетициите за „Пер Гинт“ започнаха след три дни. Останалите актьори — повечето от първата продукция — бяха мили и отзивчиви с Анна, но макар научаването и изпълняването на някоя песен да не я затрудняваше, актьорството се оказваше по-сложно, отколкото си беше представляла. Понякога заемаше мястото си на сцената, но забравяше да каже репликата си; в други случаи пък се справяше и с двете, ала не успяваше да изрази правилната емоция с лицето си. Господин Йосефсон, режисьорът, беше много търпелив с нея, но на Анна актьорската игра ѝ се струваше като да търка корема си и да се тупа с ръка по главата, танцувайки полка.

След репетицията на четвъртия ден вече се маеше отчаяно дали някога ще се справи. А на излизане от театъра, докато вървеше към служебния изход, почти изпищя уплашено, когато някой я сграбчи за ръката.

— Госпожице Ландвик, чух, че си се върнала в Кристиания. Как прекара в провинцията?

Злият Йенс Халворсен. Сърцето на Анна се разтуптя бурно от близостта с него и макар че той отпусна хватката си, ръката му остана върху нейната. Усещайки топлината на кожата му през ръкава си, преглътна сухо и се обърна към него. Промяната в него я изуми. Някога лъскавата му къдрава коса сега висеше грозно около лицето му, а скъпите му дрехи бяха намачкани и мръсни. Изглеждаше некъпан от седмици и носът ѝ го потвърди.

— Ами... Придружителката ми ме чака отвън — прошепна тя. — Моля те, остави ме.

— Добре, но не и преди да ти кажа колко отчаяно ми липсваше. Нима не ти доказах любовта и предаността си досега? Умолявам те, приеми да се срещнем.

— Не — отсече тя.

— Е, добре, но нищо не ме спира да те открия тук, в театъра, нали така, госпожице Ландвик? — провикна се той след нея, когато Анна хукна през служебния изход и вратата се тръшна след нея.

Следващата седмица Йенс я причакваше всеки ден след репетиции.

— Господин Халворсен, започвате да ме дразните — укоряваше го тихомълком Анна, докато господин Халберт, портиерът, наблюдаваше сценката от обичайното си място на първия ред.

— Отлично! Дано накрая склониш да изпиеш един чай с мен.

— Придружителката ми с радост ще ни прави компания. Моля, отнесете се към нея — казваше му тя, прелитайки покрай него с едвам сдържана усмивка.

Всъщност очакваше с голямо нетърпение ежедневните им срещи и беше започнала да се поотпуска в закачливата им игра на котка и мишка. При положение че Ларс вече не я „чакаше“ — камо ли че тя самата цяло лято беше бленувала за Йенс — колкото и да се опитваше да запази хладнокръвие, сдържаната ѝ фасада започваше да се пропуква.

На втория ѝ понеделник в Кристиания, след поредния дълъг уикенд на заточение в апартамента, госпожица Олсдатер заяви, че трябвало да иде до другия край на града по работа на господин Байер. И очевидно считаше, че Анна е достатъчно отговорна сама да се прибере с трамвая. Напускайки сцената същата вечер, Анна знаеше, че е настъпил моментът да склони.

Както обикновено, Йенс я чакаше в ъгъла до служебния изход.

— Кога ще се съгласиш, госпожице Ландвик? — попита я той жално, докато минаваше покрай него. — Да си призная, колкото и да съм търпелив, постоянните ти откази започват да изчерпват решимостта ми.

— Днес? — предложи тя, обръщайки се рязко към него.

— О... ами... добре.

Анна се наслади на искрения му шок.

— Да отидем в кафене „Енгебрет“ — покани я той. — В другия край на площада е, само на минутка път оттук.

Анна беше чувала за „Енгебрет“ и й беше много любопитно да го посети.

— Ами ако някой ни види заедно? Неблагоприлично е да излизам с теб без придружител.

— Никой няма да ни обърне внимание — изкиска се Йенс. — В „Енгебрет“ ходят главно бохеми и пияни музиканти, на които не би им направило впечатление, дори да се съблечеш гола и да затанцуваш на масата! Никой няма да ни забележи, обещавам ти. Хайде, госпожице Ландвик, губим си времето.

— Добре тогава — съгласи се тя с трепет на вълнение.

Напуснаха театъра мълчаливо и прекосиха площада, а като стигнаха в кафенето, Анна избра масата в най-тъмния, закътан ъгъл. Йенс им поръча чай.

— Е, кажи ми, Анна, как прекара лятото?

— По-добре от теб, като те гледам. Струваш ми се... неразположен.

— Благодаря ти за тактичността — изкиска се Йенс на директния й коментар. — Не съм болен, а просто беден и в нужда от една добра вана и чисти дрехи. Симен, колегата ми от оркестъра, твърди, че съм се превърнал в истински музикант. Беше така добър да ме приюти в дома си, когато ме принуди да напусна своя.

— Божичко! Защо?

— Баща ми не одобрява музикалните ми аспирации. Искаше да тръгна по неговите стъпки и да управлявам семейната ни пивоварна като предшествениците ми.

Анна се взираше в него с ново възхищение. Несъмнено му е била нужна силна воля да загърби семейството си и домашния комфорт в

името на изкуството.

— Както и да е — продължи Йенс, — с началото на театралния сезон най-сетне започнах да изкарвам пари и ще се пренеса в по-сносно жилище. Ото, обоистът, ми каза вчера, че ще ми даде една от стаите в апартамента си под наем. Съпругата му почина неотдавна и понеже е била доста заможна, се надявам да попадна в по-здравословна среда за живот. Сградата е само на пет минути път от твоята, Анна. Ще сме почти съседи. Ще можеш да ми идваш на гости за по чаша чай.

— Радвам се, че ще живееш по-удобно — коментира свенливо тя.

— А докато аз се валям в калта, твоята звезда изгрява! Може пък да се превърнеш в богатата благодетелка, от която се нуждае всеки музикант — пошегува се той, докато им сервираха чая. — Погледни се само в скъпите си дрехи и изискана парижка шапка. Придобила си излъчването на същинска богаташка.

— Нищо чудно звездата ми да падне със същата скорост, с която изгря. Струва ми се, че не ставам за актриса и по всяка вероятност ще загубя работата си съвсем скоро — призна ненадейно Анна, доволна, че споделяше с някого.

— А аз съм сигурен, че грешиш. Когато вчера оркестърът се събра за първи път, чух господин Йосефсон да коментира пред Хенум, че се „справяш чудесно“.

— Не разбираш, господин Халворсен. Никога не съм се притеснявала да пея пред многобройна публика, но рецитирането на реплики и влизането в роля много ме затрудняват. Възможно е дори да страдам от сценична треска — продължи с изповедта си Анна, чоплейки отнесено дръжката на чаената си чаша. — Не мога да си представя как ще свикам достатъчно смелост, за да изляза пред публика на премиерата.

— Анна... Имаш ли нещо против да ти викам Анна, а ти да ме наричаш Йенс? Струва ми се, че вече се познаваме достатъчно добре.

— Добре. Но само когато сме на четири очи.

— Благодаря ти. Е, бях започнал да ти казвам, Анна, че несъмнено ще си толкова прелестна на сцената и ще пееш толкова опияняващо, че никой няма да слуша репликите ти.

— Много мило... Йенс, но нощем не мигвам от тревога. Не искам да разочаровам никого.

— Сигурен съм, че няма. Кажи ми сега, как е бъдещият ти годеник?

— Заминава за Америка. Без мен — обясни внимателно Анна, извърщайки очи. — Годежът се отлага.

— Съжалявам да го чуя, но да ти призная, всъщност много ме ощастливи. Не мога да спра да мисля за теб. Единствено споменът за теб ме крепеше през това тежко лято. И съм лудо влюбен в теб.

Анна впери смаян поглед в него, преди да отговори.

— Но как е възможно? Та ти едва ме познаваш. Не сме разговаряли повече от няколко минути. А за да се влюбиш в някого, трябва да го опознаеш първо.

— Знам повече за теб, отколкото си мислиш. Ето например установих, че си скромно момиче, защото се изчерви, когато гостите на соарето станаха да те аплодират за съвършеното ти изпълнение. Знам, че не си вманиачена по външния си вид, защото не носиш грим на лицето си. Знам и че си чистосърдечно, предано момиче с висок морал, което доста ме затруднява в ухажването ти. Това пък ми подсказва, че си упорита като магаре, навиеш ли си нещо на пръста. Личният ми опит сочи, че малко жени не биха хвърлили поне един поглед на писмата от ухажор, преди да ги изгорят, дори да смятат, че настойчивите му аванси са неблагоприятни.

Анна се постара да прикрие изумлението си от прозорливия му разбор.

— Е — подхвана тя, преглъщайки сухо, — има и много неща, които не знаеш. Например че майка ми е отчаяна от домакинската ми неумелост. Готвя ужасно и не мога да шия. Баща ми твърди, че съм способна да се грижа за животни, но не и за хора.

— Тогава ще се храним с любов и ще си купим котка — ухили се до уши Йенс.

— Извини ме, но наистина трябва да хвана трамвая и да се прибирам у дома — заяви Анна, стана и извади от чантата си монети, които остави на масата. — Настоявам да платя чая. Довиждане... Йенс.

— Анна... — Той я хвана за ръката, докато се обръщаше да си тръгне. — Кога ще те видя отново?

— Както знаеш, съм в театъра всеки ден между десет и четири.

— Тогава ще те чакам утре в четири — провикна се той след нея.

Когато изхвърча през вратата, Йенс сведе поглед към монетите на масата и установи, че са достатъчно не само за чая, но и за една супа с чаша аквавит.

Анна пък, сядайки в трамвая, затвори очи и се усмихна замечтано. Срещата ѝ насаме с Йенс Халворсен се беше оказала доста приятна. Дали заради новото му, окаяно състояние, или просто заради неотстъпчивото му ухажване, вече не го възприемаше като изпъчен петел.

— Боже — отпрати молитва същата вечер, — прости ми за убеждението, че Злият Йенс Халворсен вече не е толкова зъл. Че съдбата го е подложила на изпитание и го е превъзпитала. Както знаеш, направих всичко по силите си да устоя на изкушението, но... — Анна прехапа долната си устна — ... май ще му се поддам. Амин.

Докато течеше подготовката за първото представление от новия сезон, Анна и Йенс се срещаха всеки ден след репетиции. Тъй като се притесняваше в театъра да не плъзнат слухове за двамата им, Анна предложи да я чака в „Енгебрет“. Кафенето беше най-тихо в късния следобед и тя бавно започваше да се отпуска, да не мисли толкова за благоприличието си. Един ден, когато Йенс се пресегна да хване ръката ѝ под масата, тя му позволи. Оттогава насетне през повечето време сядаха с тайно сплетени пръсти, което донякъде затрудняваше сипването на чая и млякото, но пък си струваше.

Йенс си възвръщаше някогашния вид. Беше се пренесъл в апартамента на Ото и, както ѝ сподели образно, най-сетне беше успял да се изчисти от въшките. Освен това в новото си жилище се възползваше от грижите на прислужница, която переше дрехите му, и за щастие на Анна вече миришеше доста по-добре.

Но не всичко това, а споменът за допира на кожата му до нейната — съвсем невинен наглед, ала изпълнен с толкова обещания — поглъщаше мислите на Анна ден и нощ. Най-сетне разбираше как се е чувствала Солвейг и защо е пожертвала толкова за нейния Пер.

Често сядяха мълчаливо със забравените чаши чай пред себе си и просто се изпиваха един друг с поглед. Колкото и да си повтаряше, че трябва да внимава, Анна съзнаваше, че вече му се е отдала напълно. И потъваше все по-надълбоко и по-надълбоко в обаянието му.

26.

Три дни преди „Пер Гинт“ да открие новия сезон в Кристианския театър тежката процедура по събирането на оркестъра и актьорския състав на едно място започна наново. Но този път Анна не споделяше стая с Руде и другите деца. Този път я настаниха в някогашната гримьорна на мадам Хансон с гигантското ѝ огледало и шезлонг с кадифена тапицерия, където да почива, ако се умореше.

— Много е хубаво тук, нали, Анна? — коментира Руде, като дойде да огледа новата ѝ стая. — Бих казал, че някои от нас са се издигнали през последните месеци. Имаш ли нещо против от време на време да идвам, за да ти правя компания? Или вече си прекалено изтънчена за срещи с такъв като мен?

Анна хвана пухкавите му бузи между дланите си и се изкиска.

— Може и да не ми остава време за игри на карти, но винаги си добре дошъл тук.

В нощта на премиерата завари гримьорната си пълна с цветя и картички с благопожелания. Имаше дори от родителите ѝ и Кнут, придружени с писмо, в което несъмнено споменаваха за разваления годеж с Ларс. Остави го за по-късно. Докато Ингеборг, гримьорката, подготвяше лицето ѝ, Анна прочете останалите картички, благодарна за милите думи на хората. Една от тях, закачена за самотна червена роза, изпълни тялото ѝ с трепет.

Тази вечер ще съм тук и ще гледам как се издигаш
към звездите. И ще чувствам всеки удар на сърцето ти.

Пей, красив мой славей. Пей!

Й.

Когато извикаха първите актьори на сцената, Анна се помоли.

— Господи, не ми позволявай да посрамя себе си и семейството си тази вечер. Амин.

После стана и тръгна към сцената.

Някои моменти от онази вечер щяха да останат запечатани в паметта ѝ завинаги. Например кошмарът, който изживя, излизайки на сцената за второ действие, когато мигновено забрави всичките си реплики. Сведе отчаян поглед към оркестрината и Йенс ѝ подсказа думите. Надяваше се, че е успяла да се вземе в ръце достатъчно бързо, че публиката да не забележи, но случката все пак вися като дамоклев меч над главата ѝ през цялото представление. Чак по време на „Приспивна песен“ в самия му край, докато главата на Пер лежеше върху коленете ѝ и двамата останаха сами на сцената, успя да си възвърне увереността, освобождавайки гласа и емоциите си.

Когато и последният акорд отекна в залата, публиката извика неколккратно всички актьори на сцената и затрупа с букети двете им с Мари, актрисата, изиграла майката на Пер, Озе. След последното спускане на завесата, Анна слезе от сцената и избухна в шумни вопли на рамото на господин Йосефсон.

— Моля те, скъпа, не плачи — опита да я утеши режисьорът.

— Ужасно се изложих! Сигурна съм!

— Напротив, Анна. Не разбираш ли, че естествената ти неувереност всъщност подчерта уязвимостта на Солвейг? До края на представлението гостите те гледаха... като омагьосани. Ролята сякаш е била написана за теб и съм убеден, че ако те бяха гледали тази вечер, господата Ибсен и Григ щяха да останат много доволни. И както винаги, пъй приказно. А сега — той избърса с пръст една сълза от бузата ѝ, — върви да отпразнуваш успеха си.

Намери гримьорната си пълна с хора, дошли да я поздравят и да присъстват на короноването на новата принцеса, издигната от собствената им родина, и Анна се постара да отвърне подобаващо на благопожеланията им. После господин Хенум дойде да изгони всички от стаята ѝ.

— Анна, за мен беше удоволствие да дирижирам оркестъра и да гледам сценичния ти дебют тази вечер. Вярно, не изигра съвършено ролята си, но актьорството ти ще се подобрява с трупането на увереност, което несъмнено ще се случи. Моля те, опитай да се порадваш на хвалебствията на цяла Кристиания, защото наистина ги заслужаваш. Господин Йосефсон ще дойде след петнайсетина минути

да те съпроводи до традиционното следпремиерно тържество във фойето.

Господин Хенум ѝ се поклони и я остави да си почине.

Докато Анна се преобличаше, на вратата се почука плахо и тя покани Руде.

— Извинявай, госпожице Анна, но ти нося послание. — Той ѝ даде плика с хитра усмивка. — И нека да добавя, че си много красива тази вечер. А ще попиташ ли майка ми дали мога да дойда на тържеството? Може и да ме пусне, ако ти я помолиш.

— Знаеш, че не бива, Руде, но щом така и така си дошъл, ще бъдеш ли така добър да закопчаеш роклята ми?

Когато Анна влезе във фойето, придружавана от господин Йосефсон, гостите я посрещнаха с аплодисменти. Йенс я наблюдаваше от разстояние, замислен, че никога не я бе обичал повече, което ѝ бе споделил в бележката, изпратена по Руде след представлението. Гледаше я как се усмихва и разговаря вежливо със случайни гости, удивен от висините, в които се бе издигнала пойната птица пред него от първия път, когато я бе чул да пее.

Тогава сърцето му се сви, като видя позната фигура да върви към нея. Големият, извит нагоре мустак на по-възрастния мъж почти настръхна от радост, когато всички наоколо отстъпиха, за да му направят път.

— Анна! Скъпо момиче, дори тежкото състояние на майка ми не ме възпря да присъствам на звездната ти вечер. Беше превъзходна, хере, наистина превъзходна.

Йенс забеляза как лицето на Анна се поотпусна леко, но тя бързо се окопоти и поздрави топло господин Байер. А Йенс си тръгна, отчаян, че заради появата на ментора ѝ няма да успее да ѝ каже лично колко се гордее с нея.

Разбира се, мислеше си той, давейки тъгата си в „Енгебрет“, за разлика от самата Анна виждаше съвсем ясно накъде духа вятърът. Може и да се беше отървала от провинциалния си ухажор, но беше повече от очевидно, че господин Байер е влюбен в нея. А професорът можеше да ѝ даде всичко, от което се нуждаеше. Преди няколко месеца и той щеше да е способен на същото.

И за пръв път се зачуди дали не беше допуснал жестока грешка.

Госпожица Ландвик може и да не внася професионалната увереност на мадам Хансон в ролята на Солвейг, но компенсира с невинност, младост и великолепно изпълнение на песните.

— А в ранното издание на „Дагбладет“ критикът отново възхвалява красотата ти, младостта ти и...

Анна спря да слуша господин Байер. Радваше се, че е успяла да преодолее първото представление, но мисълта да повтори всичко на следващата вечер беше невъобразима.

— Виж, Анна, за жалост мога да остана в Кристиания само до сутринта, тъй като трябва да се върна при майка ми възможно най-скоро — обясни господин Байер, затваряйки вестника.

— Как е тя?

— Все така — въздъхна професорът. — Майка ми винаги е притежавала несъкрусим дух и сега само той я държи жива. Аз самият не мога да направя нищо, освен да бъда с нея до края. Но стига сме говорили за това. Тази вечер, Анна, бих искал да те поканя на празнична вечеря, по време на която ще можеш да ми разкажеш какво ти се е случвало от последната ни среща насам.

— С голямо удоволствие, но съм малко уморена. Щом ще вечеряме заедно, имате ли нещо против да си почина сега?

— Разбира се, че не, скъпо момиче. И отново приеми поздравленията ми.

Франц Байер изпрати Анна с поглед, възхитен от всичко, което бе постигнала през последната година. И дори откакто я бе видял за последно. Още от самото начало знаеше, че е розова пъпка пред цъфтеж, но сега се беше превърнала в разкошно цвете, а красотата ѝ се допълваше от новата ѝ грация, възпитана от самия него.

Макар и да твърдеше, че е уморена обаче, той забелязваше нов, необясним блясък в нея. Надяваше се да няма нищо общо с онзи цигулар, по когото видимо се бе увлякла на соарето през юни. Миналата вечер господин Йосефсон се беше пошегувал доста подло с него, че се връщал точно навреме, защото негови приятели неведнъж

виждали протезето на Франц да пие чай в „Енгебрет“ с въпросния младеж.

До този момент бе изчакавал подходящия момент, тъй като не искаше да я уплаши. Но след предупреждението на господин Йосефсон започваше да си мисли, че е крайно време да ѝ разкрие намеренията си.

— Скъпо момиче, изглеждаш ослепително тази вечер! — възкликна господин Байер, когато Анна влезе в трапезарията с вечерната си рокля в цвят на топаз.

Но колкото и да възхваляваха красотата ѝ хората — особено мъжете, помисли си иронично тя — покажеше ли им се без магическата пудра за лице, щяха да видят луничките ѝ и да се уверят, че всъщност видът ѝ е доста скромнен.

В знак на благодарност за галантния комплимент на господин Байер, на Анна ѝ хрумна единствено да се възхити на новото му шалче с кичозен индийски десен, надявайки се да не долови колебанието в гласа ѝ.

— В добро здраве ли завари скъпото си семейство, когато се завърна у дома през лятото? — поинтересува се той.

— Да, всички са добре, благодаря ви. Сватбата беше прекрасна.

— Госпожица Олсдатер ми сподели, че за жалост с младия ти ухажор сте отменили годежа.

— Да. Ларс реши, че не може да ме чака повече.

— Това натъжава ли те, Анна?

— Мисля, че е за доброто и на двама ни — отвърна дипломатично Анна, пъхвайки хапка риба в устата си.

Искаше единствено да си легне рано и да сънува Йенс.

След като пиха кафе в гостната, госпожица Олсдатер донесе обичайното бренди за професора и, за ужас на Анна, бутилка шампанско в кофа с лед. Струваше ѝ се твърде късно за алкохол и се зачуди дали господин Байер не очаква гости.

— Затвори вратата след себе си, ако обичаш — провикна се той на госпожица Олсдатер и икономката се подчини.

— А сега, скъпа Анна, искам да ти кажа нещо. — Господин Байер се прокашля. — Навярно си усетила колко се привързах към теб

с времето. Надявам се оценяваш усилията, които вложих в развитието на кариерата ти.

— Разбира се, господин Байер. Не знам как да ви се отблагодаря.

— Да оставим официалностите. Моля те, Анна, наричай ме Франц. Вече ме познаваш достатъчно добре...

Професорът потъна във внезапно мълчание. За пръв път, откакто Анна го познаваше, като че ли думите му се губеха. Накрая се съвзе и продължи:

— Анна, правя го не само за да усъвършенствам таланта ти, но и защото... защото неусетно се влюбих в теб. Разбира се, джентълменът в мен не ми позволи да ти го призная, докато беше обещана на друг, но сега, когато си свободна жена... Докато бяхме разделени това лято, осъзнах колко дълбоки са чувствата ми към теб. Знаем, че трябва да те оставя отново, за да се върна при майка си и нямам представа колко време ще отсъствам този път. Затова реших, че е най-добре да ти разкрия чувствата си още сега. — Той спря за миг и вдиша дълбоко. — Анна, ще ми направиш ли честта да се омъжиш за мен?

Тя продължи да го гледа в безмълвен шок, неспособна да прикрие ужаса си.

Моментално забелязал изражението ѝ, господин Байер се прокашля отново.

— Разбирам, че предложението ми те изненадва. Но Анна, не виждаш ли какво можем да постигнем заедно? Помагах ти да развиеш кариерата си и вече достигна големи висини в Кристиания. Но Норвегия е малка страна, прекалено малка за талант като твоя. Вече писах на няколко музикални продуценти и комисии по културата в Дания, Германия и Париж, за да ги запозная с дарбата ти. Пък и след снощното ти представление несъмнено ще чуят за теб. Ако се оженим, ще мога да те придружавам в Европа, докато пееш в най-известните концертни зали. Ще мога да те защитавам, да се грижа за теб... От години търся талант като твоя. А и да не забравяме — побърза да добави той, — че плени сърцето ми.

— Разбирам.

Анна преглътна, съзнавайки, че от нея се очаква отговор.

— Ти не изпитваш ли чувства към мен?

— Да, много съм ви... благодарна.

— Вярвам, че ни свързва добро партньорство и на сцената, и извън нея. Все пак живееш под покрива ми почти година и познаваш всичките ми лоши навици — изкиска се той. — И някои от добрите, надявам се. Затова бракът ни няма да е толкова голяма стъпка, колкото ти се струва сега. Почти всичко ще си остане същото.

Анна изтръпна вътрешно при мисълта за нещата, които господин Байер очакваше да се променят.

— Мълчиш, скъпа Анна. Виждам, че те изненадах. Докато аз самият си представях тази крачка като естественото продължение на познанството ни, ти навярно не си имала смелостта да си го помислиш.

„И още как!“, отвърна му наум Анна.

— Не — каза на глас.

— Може би шампанското ти се струва леко самонадеян ход от моя страна. Виждам, че ти е нужно време да асимилираш предложението ми. Но нали ще си помислиш, Анна?

— Разбира се, господин Байер... Франц. Трогната съм от вниманието ти — скалъпи тя.

— Ще отсъствам поне две седмици, вероятно повече, и се надявам, че това ще ти даде възможност да обмислиш идеята. Моля се отговорът ти да е положителен. Присъствието ти в дома ми ме накара да осъзная колко съм самотен, откакто жена ми почина.

Обгърна го такава тъга, че на Анна ѝ се прииска да го утеши, както би утешила собствения си баща. Прогони бързо мисълта и стана, тъй като не беше останало нищо за казване.

— Обещавам да обмисля сериозно предложението ти... Франц. Като се върнеш, ще ти дам отговора си. А сега лека нощ.

Анна едвам се сдържа да не изтръчи от гостната, но още щом излезе на коридора, ускори крачка. Като стигна стаята си, затвори вратата и я заключи. После седна тежко на леглото и отпусна глава в ръцете си, все още неспособна да проумее случилото се. Претърси трескаво паметта си за случаи, в които неволно да бе подвела професора. Но винаги бе спазвала благоприличие. Нито веднъж не бе флиртувала с него, нито му беше „хвърляла погледи“, както се изразяваха хористките от „Пер Гинт“.

И все пак Анна не можеше да отрече, че родителите ѝ му бяха позволили да я вземе в дома си и да я храни, да я облича и да ѝ осигурява възможности, за каквито иначе не можеше и да си мечтае.

Да не говорим колко пари беше платил на баща ѝ. Затова нямаше нищо странно, че след всичко, което бе направил за нея, смяташе, че наградата за усилията му може да е единствено трайният им съюз.

— О, боже, няма да го понеса... — простена тя.

Последиците от предложението на господин Байер бяха съдбовни. Ако му откажеше, нямаше как да продължи да живее под покрива му. И къде щеше да отиде тогава?

В този миг Анна осъзна колко е зависима от него. И колко много млади момичета и дори по-възрастни жени като госпожица Олсдатер с радост биха се възползвали от възможността да встъпят в брак с него. Професорът беше заможен, образован и признат в най-високите ешелони на кристианското общество. Освен това беше мил, почтителен човек. Но и почти три пъти по-възрастен от нея.

Пък и... Анна не беше забравила клетвата към самата себе си. Не обичаше господин Байер. Обичаше Йенс Халворсен.

След представлението на следващата вечер, което ѝ се стори лишено от емоциите и вдъхновението на премиерата, Йенс я чакаше пред служебния изход.

— Какво правиш тук? — изсъска му тя. Файтонът я чакаше отпред и тя тръгна с бързи крачки към него. — Някой може да ни види.

— Не се страхувай, Анна, няма да почерня репутацията ти. Просто исках да ти кажа лично колко чудесно се представи на премиерата. И да те попитам дали си добре днес?

Думите му я накараха да спре и да се обърне към него.

— Защо питаш?

— Докато те гледах на сцената, имах чувството, че не си на себе си. Но не се притеснявай, едва ли някой друг е забелязал. Изпълнението ти беше отлично.

— Как е възможно да си усетил, че нещо не е наред? — учуди се тя и очите ѝ плувнаха в сълзи на облекчение, задето поне някой я разбираше.

— Значи съм бил прав — пророни той, като стигнаха файтона и кочияшът ѝ отвори вратата. — Мога ли да ти помогна някак?

— Ами... не знам... Трябва да се прибирам.

— Разбирам, но моля те, трябва да поговорим. Насаме — добави той, понижавайки глас, за да не го чуе кочияшът. — Поне вземи адреса ми. — Той притисна лист хартия в малката ѝ длан. — Ото, хазяинът ми, ще гостува на един от частните си ученици утре. Аз ще съм сам в апартамента между четири и пет.

— Не знам... не мога нищо да ти обещаая — пророни тя, после му обърна гръб и изкачи стъпалата на файтона.

Кочияшът затвори вратата и Анна седна. Видя Йенс да ѝ маха, после проточи врат да го погледа през прозореца как пресича улицата в посока към „Енгебрет“. Когато файтонът потегли, тя се облегна назад с разтуптяно сърце. Отлично знаеше колко е непристойно за една млада дама да посещава сам мъж, но знаеше и че трябва да сподели с някого за случилото се с господин Байер миналата вечер.

— Днес трябва да отида в театъра към четири — обяви Анна на госпожица Олсдатер на закуска следващата сутрин. — Господин Йосефсон свика извънредна репетиция, тъй като не харесва една сцена от Второ действие.

— Ще се прибереш ли за вечеря?

— Надявам се. Едва ли ще отнеме повече от два часа.

Може би си въобразяваше, но госпожица Олсдатер като че ли я изгледа точно както майка ѝ я гледаше, когато знаеше, че лъже.

— Добре. Да изпратя ли файтон да те вземе след това?

— Не, трамваите още ще се движат и лесно ще се прибера.

Анна стана и си тръгна с възможно най-спокойна крачка от масата.

По-късно обаче, като напусна апартамента, дори не можеше да се преструва на спокойна.

Като се качи на трамвая, сърцето ѝ заблъска толкова силно, че сигурно съседът ѝ го чуваше. Слезе на следващата спирка и тръгна бързо към адреса, който Йенс ѝ беше дал. Опита да оправдае предстоящата си простъпка с мисълта, че това беше единственият ѝ приятел в Кристиания и само на него можеше да се довери.

— Ти дойде — възкликна с усмивка Йенс, отваряйки вратата на апартамента. — Заповядай, влез.

— Благодаря.

Анна го последва по коридора до просторна всекидневна, елегантно обзаведена и доста сходна с тази на господин Байер.

— Мога ли да ти предложа чай? Но те предупреждавам, че аз трябва да го направя, защото прислужницата си тръгна в три часа.

— Не, благодаря. Пих чай, преди да тръгна, а пътят дотук е кратък.

— Заповядай — той махна към един от столовете, — седни.

— Благодаря. — Тя се настани, благодарна, че столът се намираше до камината, защото цялата трепереше от студ и притеснение. Йенс седна срещу нея. — Този апартамент ми се струва много удобен — коментира Анна.

— Ако беше видяла къде живеех преди това... — Йенс поклати глава със смях. — Е, достатъчно е да кажа, че с радост се изнесох. Но

да не пилеем време в празни приказки. Анна, какво се е случило? Ще можеш ли да ми споделиш?

— О, боже! — Анна сложи ръка на челото си. — Много е... сложно.

— Така е с неприятностите.

— Моята е, че господин Байер поиска ръката ми.

— Разбирам — кимна Йенс, външно спокоен, макар и ръцете му да се свиха в юмруци. — А ти какъв отговор му даде?

— Замина за Дрьобак вчера сутринта; майка му е на смъртен одър и иска да е до нея. Ще очаква отговора ми, като се върне.

— И кога ще е това?

— Когато майка му почине, предполагам.

— Бъди откровена с мен: как се почувства, когато ти предложи брак?

— Ужасена. И гузна. Уверявам те, че господин Байер винаги се е държал мило с мен. Толкова много ми помогна.

— Анна, благодарение на таланта си стигна дотук.

— Да, но той ме обучаваше и ми представи възможности, за каквито дори не си бях мечтала, докато живеех в Хедал.

— Значи сте равни.

— Аз не го чувствам така — настоя Анна. — И къде ще отида, ако му откажа?

— Значи искаш да му откажеш?

— Разбира се! Иначе ще е все едно да се омъжа за дядо си! Сигурно е над петдесет. Но ще трябва да се изнеса от апартамента му и несъмнено ще си спечеля враг.

— Аз имам множество врагове, Анна — въздъхна Йенс. — И повечето аз съм си ги спечелил. Но господин Байер има по-малко влияние в Кристиания, отколкото и двамата си мислите.

— Може и така да е, Йенс, но къде ще живея?

Помежду им се спусна мълчание, докато обмисляха казаното. И неизказаното. Йенс проговори пръв:

— Анна, трудно ми е да говоря за бъдещето ти. Преди лятото можеш да ти предложи всичко, което господин Байер ти предлага, и съзнавам, че за една жена животът е изпълнен с много повече граници. Но не забравяй, че вече си постигнала свой собствен успех. Та ти си

най-ярката звезда в небето на Кристиания. Не се нуждаеш от господин Байер толкова, колкото си мислиш.

— Е, ще разбере точно колко се нуждае от него чак след като му дам отговора си.

— Така е — усмихна се на прагматизма ѝ Йенс. — Знаеш какво изпитвам към теб, Анна, но макар че сърцето ми иска да ти предложи всичко, нямам представа какво ще е материалното ми положение в бъдеще. Въпреки това държа да ти кажа, че ще ме направиш най-нещастният мъж в Кристиания, ако приемеш предложението на господин Байер. И то не само заради мен самия, но и заради теб, защото знам, че не го обичаш.

В този момент Анна осъзна колко ли ужасно беше всичко това за Йенс, който вече ѝ бе признал любовта си, без да получи същото от нея. Разстроена, тя стана и се запъти към вратата.

— Прости ми, Йенс, не биваше да идвам. Всичко това е — тя потърси думата, която господин Байер би използвал, — неуместно.

— Признавам, не ми е приятно да чуя, че друг мъж ти се е обяснил в любов. Макар че повечето ми съграждани биха те насърчили да приемеш предложението му.

— Да, и аз така си мисля. — Тя извърна поглед от него и продължи към вратата. — Много съжалявам, но наистина трябва да вървя.

Тъкмо се канеше да прекрачи прага, когато Йенс я хвана за ръката и я издърпа обратно в стаята.

— Моля те, нека не пропиляваме първия ни, безценен момент насаме, независимо от обстоятелствата. — Той пристъпи към нея и обхвана нежно лицето ѝ в длани. — Обичам те, Анна. Мога да го повтарям вечно. Обичам те.

И Анна за пръв път му повярва. Бяха толкова близо, че усещаше топлината на тялото му.

— И може би е важно за решението, което ти предстои да вземеш, да признаеш пред себе си и пред мен защо дойде тук — пророни той. — Признай си, Анна: обичаш ме, обичаш ме...

Преди да е успяла да го спре, той я целуна. И за част от секундата Анна откри, че собствените ѝ предателски устни откликват на неговите. Знаеше колко грешно постъпва, но вече беше твърде

късно, защото чувството беше толкова божествено и жадувано, че не намери нито една причина да му сложи край.

— Ще ми го признаеш ли? — продължи да настоява Йенс, когато Анна отново се запъти към вратата.

Тя се обърна към него.

— Да, Йенс Халворсен. Обичам те.

Час по-късно Анна сама отключи апартамента на господин Байер. И като актрисата, в която постепенно се превръщаше, беше готова, когато госпожица Олсдатер ѝ направи засада на път към банята.

— Как мина репетицията, Анна?

— Добре, благодаря.

— В колко часа ще искаш да вечеряш?

— Ще ми се да хапна в стаята си тази вечер, ако не ти представлява трудност. Доста съм уморена от снощното представление и днешната репетиция.

— Разбира се. Какво ще кажеш да ти напълня ваната?

— Би било прекрасно, благодаря — отвърна Анна, после влезе в стаята си и затвори вратата с облекчение.

А като се хвърли на леглото, прегръщайки се в екстаз от спомена за устните на Йенс върху нейните, реши, че каквито и да са последиците, трябва да отхвърли предложението на господин Байер.

На следващата вечер из театъра плъзна нова мълва.

— Чух, че щял да дойде.

— Не, изпуснал е влака си от Берген.

— Е, чули са господин Йосефсон да говори с господин Хенум, а и свикали оркестъра по-рано този следобед...

Анна знаеше, че само един човек може да потвърди слуховете, затова изпрати един от служителите да го извика. След няколко минути Руде пристигна в гримьорната ѝ.

— Искала си да ме видиш, госпожице Анна?

— Да. Вярно ли е? Знаеш за какво говоря.

— Дали господин Григ наистина ще присъства на представлението тази вечер?

— Да.

— Ами — Руде скръсти ръце пред тънкото си тяло, — зависи кого слушаш.

Анна въздъхна и сложи една монета в дланта му, а той ѝ се ухили до уши.

— Мога да потвърдя, че господин Григ в момента е с господин Хенум и господин Йосефсон в кабинета на горния етаж. Не мога да ти кажа със сигурност дали ще присъства на самото представление. Но тъй като вече е в театъра, едва ли ще пропусне.

— Благодаря ти за информацията, Руде — каза Анна, докато момчето вървеше към вратата.

— Пак заповядай, госпожице Анна. Успех довечера.

Когато дойде време за началото и актьорите заеха местата си отстрани на сцената, бурните аплодисменти от другата страна на завесата потвърдиха, че в залата е влязъл важен човек. За щастие Анна нямаше време да се замисли по въпроса, защото оркестърът засвири прелюдията и пиесата започна.

Тъкмо преди да излезе на сцената за пръв път, някой я дръпна за ръката. Като се обърна, видя Руде до себе си. Той вдигна ръце около устата си, за да ѝ прошепне нещо, и Анна се понаведе към него.

— Не забравяй думите на майка ми, госпожице Анна: дори кралят пикае.

Тя прихна в истерично кискане, следите от което си личаха по изражението ѝ дори като излезе на сцената. Усещайки любящата близост на Йенс само на няколко крачки от себе си, в оркестрината, Анна се отпусна и даде най-доброто от себе си. Когато три часа покъсно завесата се спусна, цялата зала избухна в необуздани овации и самият Григ се поклони от ложата си. Анна се усмихна на Йенс, докато приемаше букет след букет на сцената.

— Обичам те — оформи с устни той.

Когато завесата падна за последно, помолиха актьорите да останат на сцената и оркестърът се качи при тях. Погледите на Анна и Йенс се срещнаха и той ѝ прати въздушна целувка.

След известно време слаб мъж, не по-висок от нея самата, се появи на сцената в компанията на господин Йосефсон. Участниците в

пиесата го аплодираха възторжено, а Анна установи, че Едвард Григ е много по-млад, отколкото си го беше представяла. Имаше вълниста руса коса, отметната назад от челото му, и мустак, който можеше да си съперничи с този на господин Байер. За пълно смайване на Анна композиторът дойде право при нея, поклони ѝ се и целуна ръката ѝ.

— Госпожице Ландвик, гласът ви е точно такъв, какъвто се надявах да намеря, докато композирах песните на Солвейг.

После се обърна към Хенрик Клаусен, актьорът, изиграл ролята на Пер, и останалите главни членове на актьорския състав.

— Чувствам нужда да се извиня на всички вас, актьори и музиканти, за отсъствието си от театъра досега. Известни... — Той се умълча и като че ли се опита да събере сили, преди да продължи. — Известни обстоятелства ми попречиха да дойда. Мога единствено да изкажа най-сърдечна благодарност на господата Йосефсон и Хенум, задето създадоха пиеса, от която се гордея, че съм част. Поздравявам и оркестъра, защото успя да превърне скромните ми композиции в нещо магическо, а актьорите и певците — защото вдъхнаха живот на персонажите. Благодаря на всички ви.

Актьорите и музикантите започнаха да се изнизват от сцената, а погледът на Едвард Григ отново попадна върху Анна. Той се върна при нея, отново взе ръката ѝ и махна на Лудвиг Йосефсон и Йохан Хенум да се присъединят към тях.

— Господа, след като изгледах представлението, утре ще можем да обсъдим някои дребни промени, но ви благодаря, че сътворихте толкова качествено представление, и то с ограничени възможности. Господин Хенум, оркестърът се представи невероятно. Постигнали сте истинско чудо. А що се отнася до тази млада дама — добави той и изразителните му сини очи се впиха в тези на Анна, — който я е избрал за ролята на Солвейг, е същински гений.

— Благодарим ви, господин Григ — отвърна Хенум. — Анна в действителност е неповторим талант.

Господин Григ се приведе към ухото на Анна и прошепна:

— А с вас трябва да си поговорим, скъпа моя, защото искам да помогна на звездата ви да изгрее.

После пусна ръката ѝ с усмивка и се обърна към господин Йосефсон. Слизайки от сцената, Анна отново се възхити на прелома, настъпил в живота ѝ. Най-известният композитор в Норвегия бе

възхвалил публично дарбата ѝ. Докато се преобличаше и махаше грима от лицето си, продължаваше да се диви как е възможно да е същото онова момиче, което бе пяло само на кравите едва преди година.

Само дето не беше същото момиче.

— Вече съм друга и няма връщане назад — пророни на отражението си в огледалото, чувайки тропота на конски копита.

Файтонът отново я призоваваше към апартамента на господин Байер.

Хенум винаги се присъединяваше към оркестъра си в „Енгебрет“ след представлението.

— Господин Григ се извинява, че няма да дойде в бара, но както знаете, още скърби по покойните си родителите. Въпреки това ми даде достатъчно пари да ви държа в добро настроение поне месец — обяви Хенум сред веселяшките възгласи на музикантите.

Всичките до един бяха в еуфория, отчасти заради безкрайния приток на портвайн и аквавит, но и заради знанието, че мизерното съществуване, което им осигуряваха скромните театрални заплати, почти лишено от всякаква благодарност за усилията им, тази вечер най-сетне бе намерило смисъл чрез искрената признателност на самия композитор.

— Господин Халворсен — махна му Хенум. — Ела да си поговорим за малко.

Йенс се подчини.

— Сигурно ще се радваш да чуеш, че те представих на господин Григ като многообещаващ млад композитор и му споделих, че съм изслушал някои от творенията ти. Симен ми каза, че цяло лято си се трудил върху нови.

— Дали господин Григ би се съгласил да погледне какво съм написал дотук?

— Не мога да ти обещаая, но знам, че е голям застъпник за родния норвежки талант, затова няма да се учудя. Дай ми каквото имаш и утре сутрин ще го запозная с работата ти.

— Добре, сър. Много ви благодаря.

— Симен ми каза и че си взел трудно решение това лято. Музикант, готов да пожертва всичко в името на изкуството, заслужава

цялата ми подкрепя. А сега трябва да си вървя. Лека нощ, господин Халворсен.

Йохан Хенум кимна на Йенс и излезе от бара. Йенс веднага намери Симен и го прегърна.

— Това пък за какво е? Да не свършиха жените, че започна да прегръщаш мъже? — изуми се приятелят му.

— Нищо чудно и това да стане — пошегува се Йенс. — Но засега искам да ти благодаря, Симен. От цялото си сърце.

Късно сутринта на следващия ден в апартамента пристигна писмо за Анна.

— От кого може да е? — поинтересува се госпожица Олсдатер, докато Анна разглеждаше плика.

— Нямам представа — отвърна тя, отвори го и зачете.

След няколко секунди вдигна смаян поглед.

— От господин Григ е, композиторът. Пита дали е удобно да ме навести в апартамента този следобед.

— Господи! — Госпожица Олсдатер погледна тревожно към неизлъсканите сребърни съдове на бюфета, после и към стенния часовник. — Кога иска да дойде?

— В четири.

— Каква чест! Жалко, че и господин Байер не е тук да се запознае с него. Знаеш колко обича музиката му. Извини ме, Анна, но щом ще ни гостува толкова изтъкнат човек, трябва да се приготвя.

— Разбира се — съгласи се Анна и икономката почти изтърча от стаята.

Анна седна да обядва със свит от напрежение стомах. После отиде да облече нещо по-подходящо за среща с прочут композитор и плъзна отчаян поглед по многобройните закачалки с нови дрехи. Отхвърляйки няколко прекалено старомодни, дръзки, префърцунени или семпли блузи, накрая се спря на копринената рокля в цвят пепел от рози.

В уречения час на вратата се позвъни и госпожица Олсдатер покани композитора в гостната. От обяд икономката беше успяла да подсигури цветя и набързо да опече сладкиш, опасявайки се, че гостът

им може да пристигне с целия си антураж, но когато Анна стана да го посрещне, Едвард Григ влезе сам в стаята.

— Скъпа госпожице Ландвик, благодаря ви, че отделихте време да се срещнете с мен, въпреки краткото предизвестие.

Той взе ръката ѝ и я целуна.

— Заповядайте, седнете. Мога ли да ви предложа чай или кафе?
— изпелтечи Анна, несвикнала да приема гости сама.

— Бих изпил чаша вода.

Госпожица Олсдатер кимна сдържано и напусна стаята.

— Опасявам се, че нямам много време, тъй като утре трябва да се прибера в Берген, а както навярно се досещате, имам доста ангажименти в Кристиания. Въпреки това държах да се срещна с вас. Госпожице Ландвик, надарена сте с най-съвършения глас, който някога съм чувал, макар и аз самият да не съм най-големият експерт в областта. Дочух, че господин Байер ви е помогнал да развиете кариерата си.

— Така е — потвърди Анна.

— И от чутото снощи разбирам, че се е справил отлично. Но неговите възможности са... ограничени, що се отнася до пълното разгръщане на потенциала ви. За щастие аз самият мога да ви запозная с музикални величия от цяла Европа. Съвсем скоро заминавам за Копенхаген и Германия и с радост бих споменал за таланта ви пред тамошните ми познайници. Госпожице Ландвик, трябва да разберете, че колкото и да не ни се иска, в момента Норвегия е просто петънце върху културната карта на Европа. — Той спря, виждайки недоумението по лицето на Анна, и се поусмихна. — Опитвам се да ви кажа, скъпа моя, че имам желание да изведа таланта ви извън границите на родината.

— Много мило от ваша страна, сър. За мен е голяма чест.

— Но първо трябва да знам дали сте свободна да пътувате? — попита господин Григ тъкмо когато госпожица Олсдатер влезе с кана вода и две чаши.

— След като приключим с „Пер Гинт“ за този сезон, нямам други ангажименти в Норвегия.

— Чудесно — отвърна той, докато икономката излизаше от стаята. — Да разбирам, че не сте омъжена или сгодена в момента?

— Не, сър.

— Предполагам имате много обожатели, тъй като притежавате не само изключителен талант, но и невиджана красота. В много отношения ми напомняте за скъпата ми съпруга Нина. Тя също пее като славей. Е, значи ще ви пиша от Копенхаген и ще направя каквото мога, за да представя приказния ви глас на широкия свят. А сега трябва да потеглям.

— Благодаря ви за посещението, сър — каза Анна, когато композиторът се изправи.

— Позволете отново да ви поздравя за блестящото изпълнение. Наистина ме вдъхновихте. На всяка цена ще се срещнем отново, госпожице Ландвик. Довиждане.

Той ѝ целуна ръка, впивайки в очите ѝ поглед, в който Анна мигновено разпозна интереса му към нея като жена.

— Довиждане — отвърна тя и го изпрати с реверанс.

— Как така е напуснал Кристиания?!

— Както ви казах вече, трябва да се върне в Берген.

— Тогава всичко е загубено! Един бог знае кога ще се върне.

Йенс се стовари в неудобния си стол в оркестрината, вдигайки жален поглед към господин Хенум.

— Хубавата новина е, че му дадох да изслуша композициите ти, преди да замине. И той пожела да ти предам това.

Диригентът му подаде плик, адресиран със загадъчното: „До когото се отнася“.

Йенс го загледа смаяно.

— Какво има вътре?

— Представително писмо, написано от самия него, до Лайпцигската консерватория.

Йенс удари въздуха с юмрук в прилив на радост. Писмото в ръцете му беше паспорт към бъдещето.

28.

— Когато „Пер Гинт“ слезе от сцената, заминавам за Лайпциг. Ела с мен, Анна, моля те — призова я Йенс, обгърнал финото ѝ тяло с ръце, докато седяха в гостната на Ото. — Отказвам да те оставя тук, в лапите на господин Байер. След като отхвърлиш предложението му, едва ли ще се държи като джентълмен. — Той я целуна нежно по челото. — Нека постъпим като всички млади влюбени в романите и избягаме заедно. Казваш, че му даваш заплатите си на съхранение?

— Да, но съм сигурна, че ще ми ги върне, ако си ги поискам. — Анна прехапа долната си устна, измъчвана от колебания. — Йенс, това ще е жестоко предателство към господин Байер след всичко, което е направил за мен. А и какво ме чака в Лайпциг?

— Та Лайпциг е центърът на музикалния свят в Европа! Може да ти предложи невероятни възможности. Самият господин Григ ти е казал, че Кристиания е малка, а талантът ти заслужава по-широка публика — продължи да я придумва Йенс. — Неговата продуцентска къща е именно там и той прекарва голяма част от времето си в града. Така че най-спокойно ще можеш отново да се срещнеш с него в бъдеще. Анна, умолявам те, помисли си. Вярвам, че това е единственото решение за нас. В момента не се сецам за друго.

Анна го погледна тревожно. Цяла година бе свиквала с живота в Кристиания. Ами ако не успееше да се пригоди към друго място? Пък и с натрупването на увереност, бе обикнала ролята на Солвейг, а и щяха да ѝ липсват госпожица Олсдатер и Руде... Но пък и опитахе ли да си представи живота в Кристиания без Йенс, сърцето ѝ се свиваше болезнено.

— Съзнавам, че искам много от теб — добави той, прочел мислите ѝ. — Да, би могла да останеш тук и да се превърнеш в най-известната сопранова изпълнителка в цяла Норвегия. Или да си поставиш по-висока цел: да споделиш любовта ми и да постигнеш много по-мащабен успех. Няма да е лесно, разбира се, защото ти нямаш спестени пари, а аз — съвсем малко, освен онези, които майка

ми ми даде за квартира и обучение в Лайпциг. Ще живеем само с музика, любов и вярата в дарбите ни — завърши драматично той.

— Йенс, какво ще кажа на родителите ми, за бога? Господин Байер със сигурност ще им каже какво съм направила. Ще опозоря името ни. Не искам да си помислят, че... — Гласът ѝ заглъхна и тя долепи пръсти до челото си. — Нека си помисля, трябва ми време за размисъл...

— Разбира се — съгласи се ласкаво Йенс. — Все пак ни остава още месец от този сезон на „Пер Гинт“.

— И не мога... не мога да бъда с теб, ако не се оженим. — Лицето ѝ пламна от срам, задето ѝ се налагаше да повдигне този въпрос. — Аз ще гния в ада, а майка ми ще се хвърли във врящия котел, ако донеса такъв позор на семейството си.

Йенс се поусмихна на цветущото ѝ въображение.

— Но, госпожице Ландвик — подхвана той, взимайки ръцете ѝ в своите, — да не би да си търсите трето предложение за брак?

— Не ставай смешен! Просто казвам, че...

— Анна. — Той целуна едната ѝ малка ръка. — Знам какво казваш и напълно те разбирам. И те уверявам, че и бездруго изгарям от желание да ти поискам ръката.

— Наистина ли?

— Да, наистина. Ако се съгласиш да заминем за Лайпциг, обещавам да се оженим тайно преди това. В никакъв случай не искам да влияя на морала ти.

— Благодаря.

Анна се поотпусна при мисълта, че предложението му е сериозно, ако не друго. Че ако „избягат“ като влюбените от романите — Анна изтръпна вътрешно — ще са съпрузи поне пред очите на бог.

— Каж ми сега, кога се връща господин Байер, нетърпелив да чуе отговора ти? — попита я той.

— Не знам, но — тя надникна към часовника на стената и като видя колко е часът, покри устата си с ръка от ужас, — знам, че трябва веднага да потегля към театъра. Искат ме там час и половина преди началото на представлението за грим.

— Разбира се. Но, Анна, моля те, проумей, че дори да не заминавах за Лайпциг, откажеш ли предложението на господин Байер, според мен ще направи всичко по силите си да вгорчи живота ни в

Кристиания. Ела да ме целунеш, преди да тръгнеш. Ще се видим после в театъра, но моля те, обещавай, че скоро ще ми дадеш отговор.

Анна се прибра грохнала от умора след представлението. Искаше единствено да си легне и да заспи.

— Анна, как мина? — изгледа я въпросително госпожица Олсдатер, като дойде с чаша горещо мляко и се зае да ѝ помага с роклята.

— Добре, благодаря.

— Чудесно, радвам се за теб, хере. Исках да ти кажа, че тази вечер получих телеграма от господин Байер. Майка му е починала по-рано днес. Двамата със сестра му ще останат за погребението, а в петък се прибира в Кристиания.

„Само три дни“, втрещи се Анна.

— Съжалявам да чуя за майка му.

— Да, но поне госпожа Байер най-сетне се е отървала от болката.

— Въпреки всичко с радост ще посрещна господин Байер в петък — излъга Анна и госпожица Олсдатер напусна стаята ѝ.

Като се настани в леглото, усети как стомахът ѝ се свива на нервни възли при мисълта за завръщането на професора.

На сутринта, още потънала в размисли около затрудненото си положение, Анна слезе за закуска.

— Струваш ми се бледа, Анна. Не спа ли добре? — загрижи се госпожица Олсдатер.

— Имам си... грижи.

— Няма ли да ти олекне, ако споделиш? Може пък да ти помогна.

— Никой не може да ми помогне — въздъхна тя.

— Разбирам. — Икономката огледа внимателно лицето ѝ, но не продължи да настоява. — Тук ли ще обядваш?

— Не, днес трябва да отида по-рано в театъра.

— Добре, Анна. Ще се видим на вечеря.

През следващите три дни госпожица Олсдатер и прислужницата се впуснаха в трескаво чистене. Анна започна да се упражнява как ще обясни на господин Байер защо не може да приеме предложението му.

Не знаеха точно в колко ще пристигне, но в три и половина, изнервена от напрежението в апартамента, Анна се загърна с наметалото си и обяви на госпожица Олсдатер, че отива да се разходи в парка. Икономката откликна с обичайния поглед — смесица от недоумение и хладнокръвно примирение — редовно изникващ на лицето ѝ в последно време.

Както винаги, чистият прохладен въздух успя да ободри Анна. Съзерцавайки фиорда откъм любимата си пейка, тя се полюбува на лъскавите сребристи води под смрачаващото се небе.

„Такова е положението — заключи наум — и няма какво друго да направя, освен да постъпя с благодарност и уважение, както са ме учили.“

Тя стана от пейката и мисълта за родителите ѝ я накара да се просълзи. Бяха ѝ изпратили кратко, но състрадателно писмо, в което я утешаваха заради неочакваното прекъсване на годежа от страна на Ларс и още по-неочакваното му заминаване за Америка. Точно в онзи момент ѝ се искаше повече от всичко на света господин Байер изобщо да не я беше намирал и да си живееше спокойно у дома, омъжена за Ларс.

— Господин Байер ще се прибере за вечеря — съобщи ѝ госпожица Олсдатер още като влезе през вратата. — Напълних ваната и ти приготвих рокля.

— Благодаря.

Анна я подмина и отиде да се подготви за неизбежния сблъсък.

— Анна, *min elskede*^[1]! — поздрави я фамилиарно професорът, когато Анна влезе в трапезарията. Взе ръката ѝ в голямата си лапа и я целуна, гъделичкайки я с огромните си мустаци. — Заповядай, седни.

Докато вечеряха, той ѝ разказа за смъртта на майка си и погребението ѝ. Анна таеше отчаяна надежда покрай скръбта си да е забравил за предложението. Но когато се преместиха в гостната за кафе с бренди, тя усети рязката промяна в атмосферата.

— Е, скъпо момиче, помисли ли по важния въпрос, който ти зададох преди да замина?

Анна отпи глътка кафе, открадвайки си момент, за да събере мислите си. Макар че всъщност бе репетирала отговора си поне сто

пъти.

— Господин Байер, безкрайно съм трогната от предложението ви и ви благодаря...

— Много се радвам! — обяви той с широка усмивка.

— Да, но след сериозен размисъл, стигнах до решение да ви откажа.

Изражението по лицето му веднага се промени и той присви очи.

— Мога ли да попитам защо?

— Защото не смятам, че мога да съм ви достойна съпруга.

— Какво значи това, за бога?

— Че нямам нужния домакински нюх, нито пък образованието, необходимо за да разговарям с гостите ви, а и...

— Анна. — Думите ѝ бяха смекчили изражението му и Анна осъзна, че е използвала грешния подход. — Отново проявяваш типичната си скромност, но разбери, че всичко това не е от значение. Талантът ти безспорно компенсира липсата на тези качества, а младостта и невинността ти са едни от причините да ми станеш толкова симпатична. Моля те, мило момиче, разбери, че нямаш повод да се чувстваш недостойна. През времето ни заедно ми стана толкова скъпа. А що се отнася до готвенето — та нали затова съм наел госпожица Олсдатер!

В последвалата тишина Анна се помъчи да измисли други причини за отказа си.

— Господин Байер...

— Анна, помолих те да ми викаш Франц.

— Добре. Франц, колкото и да съм поласкана от предложението ти, за жалост не мога да приема. Решението ми е окончателно.

— Друг ли има?

Тя потрепери неволно от внезапния остър тон в гласа му.

— Не, просто...

— Анна, преди да продължиш, трябва да знаеш, че макар да отсъствах от Кристиания в последните няколко седмици, си имам достатъчно шпиони. Ако отхвърляш предложението ми заради онзи чаровен мерзавец с цигулката, бих те посъветвал да размислиш. Не само в ролята си на влюбен в теб мъж, готов да изпълни всичките ти мечти, но и като твой ментор и водач в един свят, който още си твърде наивна да разбереш.

Анна не отвърна, макар и да съзнаваше, че смайването ѝ несъмнено е намерило външен израз.

— Ясно! — Господин Байер плесна с ръце масивните си бедра. — Това било. Значи се съревновавам за любовта ти с онзи мизерстващ, некадърен дрънкач от оркестъра. Знаех си. — Той отметна глава назад и се изсмя шумно. — Прости ми, Анна, но тази вечер ми разкриваш пълните граници на невинността си.

— Ти ми прости, Франц, но да, наистина сме влюбени! — Фактът, че ѝ се присмиваше, омаловажавайки чувствата между двамата им с Йенс, я накара да повиши тон. — Така стоят нещата, независимо дали ти харесва, или не — заяви тя и се изправи. — Предвид обстоятелствата, май е най-добре да се изнеса. Искам да ти благодаря за всичко, което направи за мен. И съжалявам, ако отказът ми те е засегнал.

Тя се отправи бързо към вратата, но професорът я настигна с две големи крачки и я спря.

— Почакай, Анна, нека не се разделяме така. Моля те, седни да поговорим още малко. Досега винаги си ми се доверявала и държа да ти покажа, че грешиш. Познавам онзи мъж; разбирам защо е успял да те заплени. Не те виня по никакъв начин. Ти си невинно момиче, което вярва, че е влюбено. Това дали приемаш, или отказваш предложението ми не е важно в случая. Онзи мъж ще разбие сърцето ти, ще те унищожи, както е постъпил с много жени преди теб.

— Напротив, ти не го познаваш...

Анна закърши отчаяно ръце и по бузите ѝ се търкулнаха сълзи на безпомощност.

— Недей така, скъпа, опитай да запазиш спокойствие. Не изпадай в истерия. Моля те, ела да поседнем, за да довършим разговора си.

Останала без капка енергия, Анна му позволи да я отведе обратно до стола.

— Скъпа моя — подхвана ласкаво господин Байер, — вероятно си наясно с предишните връзки на господин Халворсен.

— Да, наясно съм.

— Йорид Скровсет, хористката, била толкова съкрушена, че е отказала да продължи работа в театъра. Дори великата мадам Хансон потънала в такава депресия след своеволното поведение на господин

Халворсен, че заминала за чужбина да се възстанови. Затова сега играеш нейната роля в Кристианския театър.

— Сър, знам от Йенс, че...

— Извинявай, Анна, но не знаеш нищо за този човек — прекъсна я той. — Разбирам, че не съм ти нито баща, нито, за жалост, твой годеник, затова нямам право да се меса в живота ти. Но тъй като си ми безкрайно скъпа, ще ти кажа, че Йенс Халворсен може да ти донесе само неприятности. Ще те срази, Анна, както е сразил всяка жена, имала злата участ да попадне в капана му. Той е пропаднал мъж и слабостта му са жените и гуляите. Най-искрено се страхувам за теб още откакто научих за... авантюрата ти.

— Кога си чул? — прошепна Анна, неспособна да вдигне поглед към него.

— Още преди седмици. И тук е моментът да те предупредя, че целият театър знае. Признавам, именно това откритие ме накара да ти предложи брак, само и само да спася теб и таланта ти. Бъди сигурна, че ако тръгнеш с него, съвсем скоро ще те изостави заради друга. А просто не мога да понеса мисълта, че ще захвърлиш всичко, което толкова време градихме заедно, заради един егоистичен Казанова.

Анна не продума, докато господин Байер си наливаше второ бренди.

— Тъй като не ми отговаряш, ще ти кажа какво е правилното решение според мен. Ако си решена да се отдадеш на онзи мъж, няма да понеса неизбежната печална развръзка, затова ще предпочета незабавно да се изнесеш от апартамента. След като приключите работа по „Пер Гинт“, вероятно ще заминеш с него за Лайпциг. — Той видя изумлението по лицето ѝ, но продължи: — Ако решиш да постъпиш така, ще ти дам изработените в театъра заплати и ще ти пожелаая всичко хубаво. Ако обаче откровените ми думи са успели да ти повлияят и предпочетеш да се откажеш от господин Халворсен и да се омъжиш за мен след общоприетия траурен период заради смъртта на майка ми, то си добре дошла да останеш тук. Не искам да те пришпорвам; трябва ми само отговорът ти. Моля те, Анна, умолявам те, обмисли внимателно решението си. Защото то ще промени живота ти за добро или лошо.

— Щом си знаел за всичко това, защо си мълчал досега? — попита го с тънък глас тя. — Несъмнено си очаквал отказа ми.

— Просто защото обвинявам себе си за случилото се. Не бях в Кристиания, за да те опазя от него. Но вече съм тук и мога да ти обещаю закрилата си. Но само при положение че моментално прогониш Йенс Халворсен от живота си. Ако ме отблъскваше заради друг ухажор, навярно щях да приема. Но в този случай просто не мога, защото знам какво те очаква.

— Обичам го — повтори тя.

— Знам, че така си мислиш, и разбирам колко ще ти е трудно да приемеш условията ми. Но се надявам един ден да проумееш, че правя всичко за твое добро. А сега мисля, че е време и двамата да се оттеглим. Преживях тежки няколко седмици и силите ми са напълно изцедени. — Той взе ръката ѝ и я целуна. — Лека нощ, Анна, приятни сънища.

[1] От норв.: „любима моя“. — Бел.прев. ↑

29.

На следващата вечер Анна с облекчение пристигна в театъра, където всичко я утешаваше с непроменливостта си. Миналата нощ не беше мигнала, разкъсвана между ума и сърцето си. Господин Байер ѝ беше наговорил много истини. Всъщност и на нея самата ѝ бяха минавали същите мисли за Йенс, така че не можеше да вини околните за подобни присъди. Естествено, всички биха я посъветвали да се омъжи за господин Байер, вместо за беден музикант. Това беше разумното решение.

Но никое от тези рационални размишления не даваше отговор на дилемата ѝ, защото накъдето и да се обърнеше, мисълта да каже сбогом на Йенс Халворсен беше просто непоносима.

Поне, успокояваше се тя, напускайки гримьорната си, щеше да види Йенс само след няколко минути, вдигнал влюбен поглед към нея от мястото си в оркестрината. Вече му беше написала бележка с молба да се срещнат тази вечер след представлението и беше поръчала на Руде да му я предаде в първия антракт. С началото на пиесата Анна опита да укроти препускащото си сърце и да си върне нужното самообладание. Като излезе на сцената, изговаряйки първите си реплики, надникна скришом към оркестъра.

И с паника установи, че Йенс го няма там. В стола му седеше възрастен мъж с елфическо телосложение. След финала на първото действие Анна слезе от сцената замаяна от страх, и веднага извика Руде в гримьорната си.

— Здравсти, госпожице Анна. Как си?

— Добре — излъга Анна. — Знаеш ли къде е господин Халворсен? Тази вечер не свиреше в оркестъра.

— Сериозно? Е, за пръв път ти да ми кажеш нещо ново. Да поразпитам ли насам-натам?

— Ще съм ти благодарна.

— Добре. Вероятно ще ми отнеме известно време, така че ще се видим в следващия антракт.

Анна агонизира през цялото второ действие, а когато след това Руде се появи в гримьорната ѝ, имаше чувството, че ще припадне от напрежение.

— Никой нищо не знае. Може да е болен, госпожице Анна. Единственото сигурно нещо е, че го няма в театъра.

Остатъкът от представлението мина в пълнен шемет. Веднага щом актьорите се поклониха за последно, Анна се облече набързо, излезе от театъра и се качи във фойтона, инструктирайки кочияшът да я закара право на адреса на Йенс. Като пристигнаха пред жилището му, каза на човека да я изчака, после влетя през вратата и хукна нагоре по стълбите. Зачука задъхана на вратата, докато не чу приближаващи стъпки.

А когато Йенс ѝ отвори, тя се хвърли облекчена в ръцете му.

— Слава богу, слава богу. Толкова...

— Анна.

Той я издърпа в апартамента и праметна ръка през разтрепераните ѝ рамене, отвеждайки я във всекидневната.

— Къде беше? Реших, че си заминал без мен... и...

— Анна, моля те, успокой се. Нека ти обясня. — Йенс я настани на дивана и седна до нея. — Като пристигнах в театъра, Йохан Хенум ми обяви, че вече не съм му необходим в оркестъра. Намерили флейтист и цигулар, който незабавно да заеме мястото ми. Попитах го дали е временно и той ми отговори, че не е. Изплати ми се и ме изпрати да си вървя. Анна, кълна ти се, нямам никаква представа защо ме уволни.

— Аз имам. Божичко... — Анна зарови глава в ръцете си. — Този път, Йенс, случилото се няма нищо общо с твоето поведение, а само с моето. Миналата вечер съобщих на господин Байер, че няма да се омъжа за него. А той ми каза, че през цялото време знаел за нас! Можело да остана при него само ако моментално се откажа от теб. Ако ли не, трябвало да напусна апартамента му.

— Господи — въздъхна с разбиране Йенс. — И още на следващия ден ме уволняват от кристианския оркестър. Сигурно е казал на Хенум и Йосефсон, че влияя зле на изгряващата им звезда.

— Съжалявам, Йенс. Не вярвах, че господин Байер е способен на такова нещо.

— Аз пък вярвах и те предупредих — отвърна Йенс. — Е, поне научих причината за ненадейното ми освобождаване.

— Какво ще правиш сега?

— В интерес на истината, вече си стягах багажа.

— За къде? — втрещи се Анна.

— За Лайпциг, разбира се. Така или иначе, тук няма бъдеще за мен. Реших да напусна Кристиания час по-скоро.

— Разбирам.

Анна сведе поглед и направи всичко по силите си да не заплаче.

— Мислех довечера да ти оставя писмо до служебния изход.

— Наистина ли? Или само говориш така, а всъщност си щял да изчезнеш без нито дума?

— Анна, хере, ела тук. — Йенс я взе в прегръдките си и замилва нежно гърба ѝ. — Знам, че моментът е труден за теб, но не забравяй, че Хенум ме изгони едва преди няколко часа. Естествено, че щях да ти кажа къде отивам. Защо ми е да крия, за бога? Та нали аз те помолих да дойдеш с мен.

— Да, да... Прав си. — Анна избърса сълзите си. — Прекалено съм напрегната. И бясна, задето ти си патиш заради моите постъпки.

— Е, не се ядосвай. Знаеш, че и бездруго възнамерявах да замина; просто се случи малко по-рано от планираното. Много ли вилня господин Байер, любов моя?

— Не, всъщност изобщо не се разлюти. Каза, че не искал да съсипвам живота си с теб и че не трябвало да се виждаме за мое собствено добро.

— Затова и ме изритаха така безцеремонно от оркестъра. Какво ще правиш оттук нататък?

— Господин Байер ми даде един ден за размисъл. Но как смее да се бърка така в живота ни!

— Ама че каша — въздъхна Йенс. — Е, аз заминавам утре. Семестърът в консерваторията е започнал едва преди две седмици, така че не съм изпуснал много. А ако решиш, и ти може да дойдеш в Лайпциг, след като „Пер Гинт“ слезе от сцената.

— Йенс, след това, което ти причиниха, нямам никакво желание да се връщам в театъра! — Анна изтръпна. — Тръгвам с теб.

Йенс я изгледа озадачено.

— Сигурна ли си, че е добра идея, Анна? Ако напуснеш преди края на представлението, повече никога няма да те приемат в Кристианския театър. Ще очерниш името си като моето.

— И бездруго не искам да стъпя там — отвърна тя с лъснали от възмущение очи. — Няма да позволя на никого да се държи така собственически с мен, колкото и да е богат и влиятелен.

Йенс се позасмя на гневното ѝ изражение.

— Колкото и миловидно да изглеждаш, май си същинска фурия, а?

— Възпитана съм да различавам правилното от грешното, а знам, че постъпват много, много грешно с теб.

— Да, така е, любов моя, но за жалост няма какво да направим по въпроса. Но нека те предупредя, Анна. Колкото и да си бясна в момента, моля те, помисли внимателно дали да тръгнеш с мен утре. Не искам заради мен да съсипеш кариерата си. И знай едно — той запечата устните ѝ с показалец, преди да е казала нещо, — не го казвам, защото не искам да дойдеш с мен. Просто се безпокоя, защото ще се качим на ферибота към Хамбург и ще хванем нощния влак за Лайпциг, без дори да знаем ще намерим ли покрив над главите си, като пристигнем. И дали изобщо ще ме приемат в консерваторията.

— Разбира се, че ще те приемат, Йенс. Все пак самият господин Григ те препоръчва.

— Да, вероятно, но все пак аз съм мъж, способен съм да търпя физически лишения, докато ти си млада дама със своите... нужди.

— Млада дама, родена във ферма и невиджала вътрешна тоалетна, докато не заживя в Кристиания — допълни Анна. — Йенс, наистина ми се струва, че се опитваш да ме разубедиш да тръгна с теб.

— Е, да не кажеш, че не съм те предупредил — усмихна се внезапно той, — постарях се да те разубедея, но ти упорито отказваш да се вслушаш в притесненията ми. Съвестта ми е чиста. Заминаваме утре призори. Ела тук, Анна. Да се прегърнем и да почерпим един от друг силата, която ще ни е нужна за предстоящото ни приключение.

Той я целуна и всичките ѝ тревоги около колебливата му реакция се изпариха. Когато откъснаха устни, Анна отпусна глава на гърдите му и той замилва косата ѝ.

— Разбира се, трябва да обсъдим и още един въпрос. Трябва да се представяме като съпрузи на всички хора, които срещаме оттук

нататък, най-вече в Лайпциг. Затова до утре сутринта трябва да се превърнеш в госпожа Халворсен за пред очите на света, защото никой няма да пусне двама неженени под наем в дома си. Какво ще кажеш?

— Ще кажа, че трябва да се оженим веднага щом пристигнем в Лайпциг. Не бих понесла... — Гласът ѝ заглъхна.

— Разбира се. Не се безпокой, Анна, дори да ни се наложи да споделяме едно легло, имай ми вяра, че винаги ще постъпвам галантно. Но засега — Йенс напусна стаята и след минутка се върна с малка кадифена кутийка, — трябва да носиш това. Брачната халка на баба ми. Получих я от майка си на изпроводяк с разрешение да я продам, ако ми трябва пари. Да ти я сложа ли?

Анна впери поглед в тънката златна халка. Не точно такава „сватба“ си беше представяла, но и тя щеше да свърши работа за момента.

— Обичам те, госпожо Халворсен — заяви Йенс, поставяйки нежно халката на пръста ѝ. — И обещавам да се венчаем официално в Лайпциг. А сега отиди да се приготвиш за утре. Ще успееш ли да дойдеш до шест?

— Да, разбира се — отвърна тя и тръгна към вратата. — Едва ли изобщо ще заспя.

— Анна, разполагаш ли с някакви пари?

— Не. — Тя прехапа долната си устна. — А сега няма как да поискам заплатата си от господин Байер. Няма да е редно. Предстои ми да разочаровам и него покрай всички останали.

— Значи ще мизерстваме като просяци, докато не стъпим на крака — сви рамене той.

— Да. Лека нощ, Йенс — пожела му тихо Анна.

— Лека нощ, любов моя.

В апартамента цареше тишина, когато Анна се прибра. Докато се промъкваше безшумно по коридора, госпожица Олсдатер надникна тревожно от стаята си.

— Притесних се за теб, Анна — прошепна тя, запътвайки се към нея. — Слава богу, господин Байер си легна рано тази вечер, защото имал треска. Ти къде се загуби?

— Навън — отвърна лаконично Анна и завъртя дръжката на стаята си; вече нямаше търпение да се оправдава пред когото и да било.

— Искаш ли да отидем в кухнята, за да ти стопля мляко?

— Ами... — Анна се възпря. Тази жена открай време се бе държала мило с нея и не биваше да си тръгва, без да ѝ каже. — Благодаря — отвърна и позволи на икономката да я поведе към кухнята.

На по чаша горещо мляко Анна сподели с госпожица Олсдатер цялата история. И накрая се благодари за решението си.

— Ех — пророни госпожица Олсдатер, — колко сърца си пленила само, хере. Мъжете май се изпреварват да те ухажват. Е, значи си решила да напуснеш незабавно и да заминеш за Лайпциг с възлюбения си цигулар?

— Нямам друг избор. Господин Байер каза, че ако не съм готова да се откажа от Йенс, трябва да се изнеса от апартамента му. А след онова, което е накарал господин Хенум да причини на Йенс, не искам да остана в Кристиания нито минута повече.

— Анна, не мислиш ли, че господин Байер просто се опитва да те предпази? Че го прави за твое добро?

— Не, не мисля! Преследва своите собствени интереси, не *моите!*

— Ами кариерата ти? Моля те, Анна, толкова си талантива. Жертваш прекалено много, макар и за любов.

— Така се налага. Не мога да остана в Кристиания без Йенс — настоя Анна. — А мога да пея навсякъде по света. Господин Григ сам ми предложи помощта си.

— Влиятелен покровител си намерила — съгласи се госпожица Олсдатер. — Но имаш ли пари?

— Господин Байер каза, че ще ми върне заплатите от театъра. Но аз реших да не му ги искам.

— Много благородно от твоя страна. Но дори влюбените имат нужда от храна и покрив над главите си. — Госпожица Олсдатер стана, отиде до бюфета и извади тенекиена кутия от едното чекмедже. Взе ключа от верижката около кръста си и я отвори. Вътре имаше кесия с монети, която подаде на Анна. — Заповядай. Това са спестяванията ми.

В момента не са ми нужни, а на теб ще ти потрябват. Не мога да ти позволя да тръгнеш към неизвестното си бъдеще с празни ръце.

— О, в никакъв случай... — подхвана Анна.

— Ще ги приемеш — отсече категорично госпожица Олсдатер. — И един ден, като те поканят да пееш в Лайпцигската опера, ще ме поканиш като компенсация.

— Благодаря ти, много великодушно от твоя страна — трогна се от жеста ѝ Анна. Тя се пресегна да хване ръката на икономката. — Сигурно мислиш, че постъпвам грешно.

— Коя съм аз, че да те съдя? Независимо дали постъпваш правилно или грешно, ти си смела млада жена с железни принципи. Затова ти се възхищавам. Би могла да пишеш на господин Байер, като дойдеш на себе си.

— Опасявам се, че ще ми е много ядосан.

— Не, Анна, няма да е ядосан. Просто много натъжен. Ти може и да го възприемаш като старец, но не забравяй, че макар да остаряваме, сърцата ни не спират да чувстват. Не го обвинявай, задето се е влюбил в теб и иска да те задържи до себе си завинаги. Е, тъй като ще ставаш с първи петли, най-добре си лягай и опитай да поспиш.

— Добре.

— Моля те, Анна, пиши ми от Лайпциг, за да знам, че си добре. Не само на господин Байер ще липсваш. И не забравяй, че имаш младост, талант и красота. Не ги пропилявай.

— Ще се постарая. Благодаря ти за всичко.

— Какво ще кажеш на родителите си? — попита я внезапно госпожица Олсдатер.

— Не знам — въздъхна Анна. — Наистина не знам. Довиждане.

Когато фериботът за Хамбург напусна с пухтене фиорда, бълвайки пушек и пара от комините си, Анна загледа сама от палубата как есенните мъгли поглъщат родината ѝ. Питаше се дали някога ще я види отново.

30.

Двайсет и четири часа по-късно Анна и Йенс най-сетне слязоха от влака на гарата в Лайпциг. Слънцето току-що изгряваше и тъй като Анна беше толкова уморена, че едвам стоеше на краката си, Йенс носеше и своя куфар, и нейната пътна чанта. Тръгнаха от Хамбург в спален вагон, но и двамата не бяха сметнали за необходимо да пилеят пари за кушетки. Затова прекараха цяла нощ на твърдите дървени седалки, където Йенс задряма почти незабавно, отпусвайки глава върху рамото ѝ. Докато часовете се нижеха бавно, Анна все повече и повече се дивеше на собствената си постъпка.

Поне като напуснаха оживената гара и влязоха в централния район на града ги посрещна слънчево утро. Колкото и да беше уморена, Анна се поразведри, зървайки красотата на Лайпциг. Широките калдъръмени улици бяха обточени с внушителни каменни сгради, повечето украсени с пищни фронтони или резби и заети от множество редове изискани прозорци. Минувачите разговаряха на груб, насечен език, на който Анна се беше наслушала по време на дългото пътуване от Хамбург, затова веднага го разпозна като немски. Йенс я беше уверил, че го говори относително свободно, но тя самата едвам улавяше по дума-две, що-годе сходни по звучене с норвежкия.

Накрая се озоваха на пазарния площад в центъра, до който се издигаше величествената сграда на Кметството с червения си покрив, сводеста колонада и висока часовникова кула. Площадът вече беше задръстен от сергии и ехтящ от хорска глъчка. Йенс спря пред сергията на един пекар, който тъкмо нареждаше прясно опечен хляб. Вдишвайки неустоимия аромат, Анна осъзна колко е гладна.

Йенс обаче не беше спрял, за да им купи храна.

— Entschuldigung Sie, bitte. Wissen Sie wo die Pension in der Elsterstraße ist?

Анна не разбра нищо от вкиснатия отговор на пекаря.

— Добре, близо сме до пансиона, който ми препоръча господин Григ — обясни Йенс.

Пансионът се оказа скромна сграда с голи греди, разположена на тясна пряка на улица „Елстерщрасе“, както успя да прочете на табелата Анна. Атмосферата ѝ определено се различаваше от тази на импозантните архитектурни творения, които подминаха по пътя си дотук. Кварталът ѝ се струваше малко пропаднал, но побърза да си напомни, че само толкова могат да си позволят и последва Йенс до вратата. Той почука гръмко и след няколко минути им отвори жена, която завързваше чевръсто колана на халата си, за да прикрие нощницата под него — сигурно нямаше и седем часът сутринта, осъзна Анна.

— Um Himtels willen, was wollen Sie denn?! — измърмори жената.

Йенс ѝ отговори на немски и Анна разбра само „господин Григ“. Чувайки името на композитора, жената поомекна и ги покани да влязат.

— Казва, че няма свободни стаи, но понеже ни пращал господин Григ, можела да ни предложи временно таванската стая на прислужницата — преведе ѝ Йенс.

Тръгнаха нагоре и все по-нагоре по тясно дървено стълбище, скърцащо измъчено под краката им. Накрая стигнаха до най-горния етаж и домакинката отвори вратата на малка стаичка, вместена под стряхата на къщата. Беше обзаведена единствено с тясно месингово легло и скрин с легенче и кана отгоре, но поне изглеждаше чиста.

Йенс и жената проведоха още един разговор на немски. Той махна към леглото, а тя кимна и напусна стаята.

— Казах ѝ, че ще се нанесем тук, докато намеря по-подходящо жилище. Освен това ѝ казах, че леглото е прекалено тясно за двама ни, затова ще ми донесе сламен дюшек и ще спя на пода.

Двамата заоглеждаха новия си дом в уморено мълчание, докато жената не се върна с дюшека. Йенс извади няколко монети от джоба си и ѝ ги подаде.

— Nur Goldmark, keine Kronen — поклати глава жената.

— Вземете кроните засега, а после ще отида да обменя пари — предложи Йенс.

Жената склони неохотно и прибра парите. После му обясни още нещо, сочейки под леглото, и отново напусна стаята.

Анна седна плахо. Главата ѝ се въртеше от умора, но повече я притесняваше, че трябва да отиде до тоалетната. С пламнали от срам бузи попита Йенс дали жената е споменала къде е.

— Опасявам се, че там — посочи и той под леглото. — Аз ще изляза навън, докато ти...

Анна се изчерви още повече, а когато Йенс излезе, най-сетне се облекчи. После покри гърнето с парчето муселин, оставено за целта, и покани Йенс да се върне.

— По-добре ли си? — попита той с усмивка.

— Да, благодаря — отвърна стегнато тя.

— Радвам се. А сега предлагам да си починем.

Анна извърна смутен поглед, докато Йенс се разсъбличаше, оставайки само по памучни наполеонки и долна риза. После легна на сламения дюшек и се загърна с палтото си.

— Не се безпокой, обещавам да не надничам — изкиска се той. — Приятни сънища, Анна. Като подремнем, и двамата ще се почувстваме по-добре.

После ѝ прати въздушна целувка и се завъртя на другата страна.

Анна развърза връзките на наметалото си и се съблече по комбинезон и кюлоти. Като се пъкна под грубото вълнено одеяло и отпусна глава на възглавницата, чу тихото похъркване на Йенс.

„Какво направих? — помисли си. — Господин Байер е бил прав.“
Беше постъпила наивно и твърдоглаво, без дори да се замисли за последствията. А сега бе пропиляла всичките си шансове, озовавайки се в тази кошмарна, клаустрофобична стая, сама с мъж, който дори не ѝ беше законен съпруг, и принудена да задоволява най-личните си човешки нужди без всякакво уединение.

— О, боже, прости ми за болката, която причиних на ближните си — прошепна тя към небесата, откъдето си представяше, че я наблюдава Всевишният, докато разпечатваше билета ѝ за Ада.

След дълго будуване, успя да потъне в неспокоен сън.

Когато Йенс се размърда върху дюшека си, Анна вече беше станала и напълно облечена, с пресъхнало гърло и къркорещ стомах.

— Удобно ли спа? — попита я той през прозявка.

— Ще свикна.

— А сега — подхвана Йенс, докато се обличаше, принуждавайки Анна да извърне поглед от него, — трябва да обменим малко крони в златни марки и да си купим храна. Първо обаче имаш ли нещо против да излезеш отпред, докато си свърша работата?

Потресена от мисълта, че Йенс ще види онова, което вече беше в гърнето, Анна изпълни молбата му. След малко, за неин ужас, той излезе с гърнето в ръце.

— Трябва да попитаме хазяйката какво да правим с изпражненията — отбеляза той и тръгна надолу по дървените стълби.

Анна го последва с горящи бузи. Макар и обикновено провинциално момиче, преди живота си в Кристиания, никога не се бе принизявала до толкова отвратителен, нехигиеничен ритуал. Тоалетната в дома ѝ в Хедал беше външна и най-елементарна, но далеч по-приемлива. Осъзна, че привиквайки към съвременните удобства в апартамента на господин Байер, нито веднъж не се беше замислила как обикновените граждани се отърват от нечистотиите си.

Намериха хазяйката в коридора и Йенс ѝ връчи гърнето, сякаш ѝ поднасяше супник с яхния. Тя кимна и посочи към задната част на къщата, но все пак го отнесе сама.

— Добре, свършихме тази работа. Хайде да намерим нещо за хапване — предложи Йенс, отваряйки вратата.

Тръгнаха по оживените улици, докато не намериха евтина бирария в единия край на малък площад, където решиха да седнат. Йенс им поръча по бира, после вдигнаха погледи към дъската с краткото меню на заведението. Анна не можа да прочете и дума.

— Така, има братвурст — немски наденички. Разправят, че били много вкусни, макар и по-мазни от нашите — зае се да превежда менюто Йенс. — *Knödel*... това не знам какво е. *Speck*... май е нещо като бекон...

— Просто ми поръчай същото като на теб — каза вяло Анна, докато им сервираха бирата, заедно с панер тъмен хляб.

Макар и да предпочиташе вода, вдигна халбата и отпи жадна глътка, после отправи поглед през мърлявите прозорци към оживения площад навън. Повечето жени носеха обикновени тъмни рокли с бели или сиви престилки, подчертаващи бледите им кожи и изсечени германски черти. Анна бе очаквала по-изтънчен стил от жителите на Лайпциг — уж един от най-важните градове в Европа. От време

навреме покрай бирарията изтрополяваше файтон, разкривайки за кратко някоя заможна дама с елегантна, украсена с пера шапка.

Обядът им пристигна и Анна излапа набързо мазните наденици с картофи. После се усмихна любещо на Йенс с позамайна от бирата глава.

— Как да си поискам вода?

— Казваш „Ein Wasser, bitte“ — отговори Йенс, преди да извърне поглед към малкия уличен оркестър от цигулари, свирещи в средата на площада с шапка за събиране на пари пред тях.

— Не е ли прекрасно тук? — Той се протегна доволно, заслушан в музиката. — Тук ще намерим съдбата си, сигурен съм. — Пресегна се през масата и взе ръката ѝ. — Е, как ти се струва приключението ни дотук?

— Чувствам се мръсна, Йенс. Като се приберем, ще попиташ ли хазайката дали има къде да се изкъпем и да изперем дрехите си?

Йенс впи строг поглед в нея.

— Недей така, Анна. Нали ми каза, че си селско момиче, привикнало към лишения и неудобства? Само това ли ти идва наум, като те питам за Лайпциг?

Тя си спомни с носталгия за Хедал и чистия разтопен сняг, който събираха отвън през зимата и топлеха над огъня за миене. А през лятото се къпеха в бистрите, освежаващи потоци.

— Извинявай. Сигурна съм, че ще свикна.

Йенс отпи щедра глътка от втората си халба бира.

— Трябва да благодаря на господин Байер. Все пак той ми даде стимул да тръгна към бъдещето си.

— Радвам се, че си щастлив тук, Йенс.

— Наистина съм щастлив. Вдишай въздуха, Анна. Дори мирише различно. А градът кипи от вдъхновение и музика. Погледни каква тъпла се е струпала край онези музиканти! Виждали ли си подобно нещо в Кристиания? Тук почитат музиката, вместо да я осмиват като занимавка за бедняци. А сега и аз мога да бъда част от култа към нея. — Той пресуши халбата си, хвърли няколко монети на масата и стана. — Отивам да взема писмото си от господин Григ и право към консерваторията. Нямам търпение да сбъдна всичките си мечти.

Като се върнаха в квартирата, Йенс изрови скъпоценното писмо от куфара си. После целуна Анна и се отправи към вратата.

— Почини си, Анна, а аз ще те събудя с вино и добра новина.

— Ще разпиташ ли в консерваторията дали някой би ме прослушал...

Но вратата вече се беше затворила след него.

Анна се свлече на леглото. Вече разбираше, че това „приключение“ имаше съвсем различен смисъл за всеки от двамата им: Йенс бягаше към едно, а тя бягаше от друго. Но сега, размисли се унило, дори да бе допуснала грешка, нямаше какво да се направи.

Няколко часа по-късно Йенс се върна от консерваторията в още по-голяма еуфория.

— Като пристигнах и поисках среща с директора, доктор Шлайниц, портиерът ме изгледа сякаш бях селският идиот. Но като му дадох да прочете писмото, направо хукна към кабинета да го извика! Доктор Шлайниц ме накара да му посвиря на цигулка, а после да изпълня и една от композициите си за пиано. И ако щеш вярвай — тук Йенс удари триумфално въздуха, — той ми се поклони! Да, Анна, поклони ми се! Поговорихме си за господин Григ и той ми каза, че с удоволствие щял да преподава на негово протеже. И така, утре започвам обучението си в Лайпцигската консерватория.

— О, Йенс! Това е прекрасно! — постара се да прозвучи щастлива Анна.

— Освен това минах през едно шивашко ателие и се наложи да платя на шивача двойно, за да ми направи подходящи дрехи до утре сутринта. Не искам никой да ме мисли за малоумник от фиордите. Не е ли страотно? — Той прегърна Анна със смях и я завъртя във въздуха. — А сега, преди да излезем да празнуваме, трябва да се преместим в новата ни квартира.

— Вече си ни намерил?

— Да. Не е палат, но определено е по-добре от тук. Докато си стягаш багажа, ще отида да платя на хазяйката в златни марки и ще те чакам долу.

— Но...

Анна искаше да каже, че едва ли ще успее да пренесе и неговия куфар, и собствената си чанта, но той вече беше изхвърчал. Няколко минути по-късно, задъхана от умора, слезе при него във фойето.

— Е, да потегляме към новото ни жилище — рече Йенс.

Анна излезе след него на улицата, която Йенс само пресече пред смаяния ѝ поглед и влезе в отсрещната сграда.

— На връщане от консерваторията видях табелата за свободни стаи и реших да вляза, за да разпитам — обясни той.

Къщата беше подобна на онази, която току-що бяха напуснали, но стаята им се намираще на първия етаж и поне беше по-просторна от задушното таванско помещение. Голямо месингово легло заемаше по-голямата част от пространството и сърцето на Анна подскочи в гърдите ѝ, като осъзна, че на пода нямаше място за допълнителен дюшек.

— Има баня отвъд коридора, затова наемът е по-висок, но сигурно си доволна. Нали, Анна?

— Да — кимна стоически тя.

— Чудесно. — Той даде няколко монети на госпожа Шнайдер, новата им хазяйка, която поне ѝ се стори малко по-приветлива от предишната. — Достатъчно са за първата седмица — заяви самодоволно Йенс на жената.

— Kochen in den Zimmern ist untersagt. Abendbrot um punkt sieben Uhr. Essen Sie bier heute Abend?

— Казва, че не е позволено да се готви в стаята, но можем да вечеряме долу в седем — преведе ѝ тихо Йенс. После отново се обърна към госпожа Шнайдер. — Звучи прекрасно. Колко ще трябва да доплатим?

Извади още няколко монети и хазяйката си тръгна, а когато вратата най-сетне се затвори зад гърба му, той се обърна с широка усмивка към Анна:

— Е, госпожо Халворсен, харесва ли ти новото ни брачно жилище?

— Ами...

Тя впери поглед в двойното легло и Йенс веднага разпозна страха в очите ѝ.

— Анна, ела при мен.

Тя се подчини и той я притисна към себе си.

— Не се безпокой. Обещах ти с пръст да не те докосвам, докато ти не ми позволиш. Но поне така ще можем да се топлим в студените лайпцигски нощи.

— Йенс, сериозно говоря, трябва да се оженим възможно най-скоро — настоя Анна. — Трябва да намерим лутеранска църква, в която да ни венчаят...

— Да, но нека не мислим за това сега.

Той я придърпа още по-близо към себе си и опита да я целуне по врата.

— Йенс, съгрешаваме пред господ! — отблъсна го от себе си тя.

— Разбира се, права си — въздъхна Йенс до кожата ѝ, преди да я пусне. — Е, боя се, че и двамата имаме нужда от къпане. После ще излезем да отпразнуваме случая, става ли? — предложи той, вдигайки брадичката ѝ, за да го погледне в очите.

— Да — съгласи се тя с усмивка.

31.

През следващите две седмици Анна лека-полека навлезе в новата си рутина. Или поне опитваше да си намира занимания през дългите самотни часове, докато Йенс беше в консерваторията.

Наближаваше зима и сутрин в стаята им беше много студено, затова след като Йенс излезеше, често се връщаше под вълнените одеяла в леглото, докато въглищата в малката камина се разпалеха добре. След като се измиеше и преоблечеше, тръгваше по улиците на Лайпциг, за да си купи хляб и шунка за обяд.

Хапваха готвено само на вечеря, когато госпожа Шнайдер им приготвяше най-вече наденици с картофи или пихтиести хлебни кнедли в блудкав сос. Анна все повече копнееше за пресни зеленчуци и питателната храна от детството ѝ.

Множество дълги часове се мъчеше да състави писмата, които знаеше, че рано или късно трябва да изпрати на господин Байер и родителите си. Държейки писалката от Ларс се питаше дали вече е заминал за Америка. А в най-меланхоличните си моменти се чудеше дали в крайна сметка не е трябвало да тръгне с него.

Лайпциг
1 октомври 1876 г.

Скъпи господин Байер,

Тъй като ме няма в дома Ви, вече знаете, че съм заминала за Лайпциг. С господин Халворсен се оженихме. И живеем щастливо. Държа да Ви благодаря за всичко, което направихте за мен. Моля задръжете заплатите ми от Кристианския театър като компенсация и дано успеете да продадете роклите ми, защото са прекрасни.

Господин Байер, съжалявам, че не можах да Ви обикна.

Искрено Ваша,
Анна Ландвик

Анна взе още един лист хартия и започна второто писмо.

Хере мамо и татко,
Ожених се за Йенс Халворсен и се пренесох в Лайпциг. Съпругът ми учи в Музикалната консерватория, а аз се грижа за домакинството. Много съм щастлива. Липсват ми и вие, и Норвегия.

Анна

Не даде адреса си, прекалено гузна и уплашена от хулите в отговора им. Следобед се разхождаше в парка или скиташе из градските улици, макар че наметалото ѝ не я пазеше достатъчно от хапливия вятър, само и само да е част от света. Нагледните доказателства за музикалния дух на Лайпциг я заобикаляха отвсякъде — от улици, кръстени на прочути композитори, до статуи с техен облик и къщите на Менделсон и Шуман, превърнати в музеи.

Любимата ѝ забележителност беше внушителният Нов театър, дом на Лайпцигската опера, с високата му колонада и огромни сводести прозорци. Често го съзерцаваше в захлас, чудейки се дали някога би дръзнала да се надява на шанс да пее на такова място. Веднъж дори събра кураж да почука на служебната врата и опита да говори с портиера. Но колкото и жестове да приложи, не успя да обясни на германеца, че си търси работа като певица.

Обезсърчена и самотна, бе намерила убежище в Томаскирхе, величествена готическа сграда с разкошна бяла камбанария. Макар и много по-голяма от скромната църквичка в Хедал, миризмата и атмосферата в нея ѝ напомняха за дома. В деня, когато най-сетне се претраши да пусне писмата до господин Байер и родителите си, потърси утеха именно под нейния покрив. Седна на една от пейките, сведе глава и се помоли за опрощение, сила и насока.

— Мили боже, прости ми за жестоките лъжи в писмата. Май най-голямата е — Анна преглътна сухо, — че съм щастлива. Защото не съм. Ни най-малко. Но знам, че не заслужавам състрадание, нито прошка.

В този миг усети нежен допир по рамото си.

— *Warum so traurig, mein Kind?*

Анна вдигна уплашен поглед към възрастния пастор, който ѝ се усмихваше топло.

— *Kein Deutsch, nur Norwegisch* — беше я научил да казва Йенс.

— А! — възкликна пасторът. — Говоря малко норвежки.

Но макар да се опита да му обясни положението си, познанията му по норвежки бяха също толкова ограничени, колкото нейните по немски, затова накрая се примири, че Йенс ще трябва да говори с него за венчавката им и да го убеди да проведе церемонията според тяхната вяра.

Кулминацията на дните ѝ в Лайпциг беше вечерята им с Йенс, когато слушаше историите му от консерваторията: за другите студенти, всичките от различни точки на Европа, за редовете пиана „Блютнер“ и чудесните преподаватели, много от които свиреха в Лайпцигския оркестър „Гевандхаус“. Тази вечер ѝ разказваше с възторг за отдалия му се шанс да свири на цигулка „Страдивариус“.

— Разликата в качеството на звука е като тази между тананикането на барманка и сопрано в някоя от великите арии — прехласваше се той. — Всичко е невероятно! Не само че имам възможност да свиря всеки ден не само на цигулка, но и на пиано, ами научавам още толкова много от лекциите по музикална композиция и хармония и музикален анализ. По история на музиката изучавахме произведения на Шопен и Лист, за които дори не бях чувал! Скоро ще изсвирия „Скерцо 2“ на Шопен на студентския концерт в зала „Гевандхаус“.

— Много се радвам, че си щастлив — опита да изрази ентузиазъм тя. — А сещаш ли се някой, който може да прослуша пеенето ми?

— Анна, питаш ме вече много пъти — отвърна Йенс между хапки храна, — но пак ти казвам, че ако не научиш немски, ще ти е трудно да постигнеш каквото и да е в този град.

— Но няма ли някой, който поне да чуе гласа ми? Знаем италианския текст на „Арията на Виолета“, а с времето може да науча и немския.

— Спокойно, любов моя. — Йенс се пресегна да хване ръката ѝ. — Утре ще разпитам отново.

След вечеря неизменно се състоеше смуцаващата процедура по лягането. Анна си обличаше нощница в банята, после набързо се шмугваше под завивките, където Йенс вече я чакаше. Тя се отпускате в прегръдките му, вдишвайки мускусния му аромат. Той я целуваше и Анна усещаше как тялото ѝ откликва на нежността му, също както неговото откликваше на близостта ѝ... Но тогава тя се отдръпваше от него и Йенс въздъхваше тежко.

— Просто не мога — прошепна му една нощ в тъмнината. — Знаеш, че първо трябва да се оженим.

— Знам, скъпа. Разбира се, че ще се оженим, като му дойде времето, но преди това не можем ли да...

— Не, Йенс! Просто... не мога. Знаеш, че намерих църква, където можем да се венчаем скоро, но трябва да се уговориш с пастора.

— Анна, нямам свободна минута. Цялото ми внимание е приковано в училището. Пък и много хора от консерваторията имат нови виждания за нещата. Някои радикали сред колегите ми вярват, че църквата съществува единствено за да контролира народа. Усвоили са по-просветено гледище върху нещата, като в пиесата „Фауст“ на Гьоте. Сюжетът ѝ разглежда всички аспекти на духовното и метафизичното. Мой приятел ми даде да я прочета и тази събота ще те водя в „Ауербахс Келер“, барът, който Гьоте обичал да посещава. Един от стенописите в него го вдъхновил да напише класическата си пиеса.

Анна не беше чувала за Гьоте и „просвещаващата“ му творба. Тя самата знаеше единствено, че трябва да склучи църковен брак с Йенс, преди да му се отдаде физически.

Когато дойде Коледа, Анна осъзна, че с Йенс бяха прекарали цели три месеца в Лайпциг. Искаше ѝ се да посетят Кристмете, църковната литургия в полунощ, и пастор Майер дори ѝ беше дал листовка с няколко традиционни немски химна. Дълго време си тананикаше „Stille Nacht“, развълнувана от възможността отново да пее с други хора. Йенс обаче настоя да прекарат Бъдни вечер в дома на Фредерик, един от колегите му музиканти.

Стиснала чаша топъл глювайн^[1] между дланите си, Анна седя мълчаливо на масата до Йенс, заслушана в гърленото произношение на

германците, без да разбира и дума. Йенс, вече порядъчно подпийнал, дори не направи опит да ѝ превежда. След вечеря много от гостите свириха на какви ли не инструменти, но Йенс нито веднъж не покани Анна да им попее.

Докато вървяха към квартирата си в мразовитата нощ, църковните камбани оповестиха полунощ и началото на коледния ден. Коледни песни се понесоха към тях откъм близката църква и Анна вдигна очи към Йенс, чието лице червенееше от алкохол и приповдигнатото настроение на вечерта. Тя се помоли безмълвно за семейството си, празнуващо без нея в Хедал, и осъзна колко много искаше да е с тях.

През януари и февруари Анна беше на ръба да полудее от скука. Ежедневието ѝ, което в началото изглеждаше поносимо заради новостта си, сега я отегчаваше неимоверно. Над Лайпциг се сипеше сняг и понякога ставаше толкова студено, че пръстите на краката и ръцете ѝ се вкочаняваха. По цели дни мъкнеше кофи с въглища за камината, переше дрехи в ледената черна кухня и напразно се мъчеше да разбере текста на „Фауст“, който Йенс ѝ беше оставил да изучава, за да подобри немския си.

— Колко съм глупава само! — охули се сама един следобед, преди да затвори книгата с ярост и да избухне в сълзи на безсилие, което ѝ се случваше смущаващо често напоследък.

Йенс се обвързваше все повече с консерваторията и колегите си и често се прибираще в полунощ след поредния концерт, вонящ на бира и цигарен дим. Анна се преструваше на заспала, докато ръцете му обхождаха колебливо тялото ѝ през нощницата. Накрая го чуваше да изругава шепнешком заради неотзивчивостта ѝ и с разтуптяно сърце усещаше как се завърта на другата страна с недоволен сумтеж и захърква. Чак тогава Анна си отдъхваше с облекчение и заспиваше.

В последно време почти винаги вечеряше сама, оглеждайки скришом другите обитатели на къщата. Повечето се сменяха ежеседмично и Анна предполагаше, че са пътуващи търговци или нещо подобно. Един възрастен господин обаче явно беше постоянен наемател като нея и също се хранеше сам всяка вечер. Носът му вечно

беше заровен в някоя книга и се обличаше изтънчено, макар и старомодно.

Непознатият все повече и повече увеличаше мислите й по време на вечеря; с часове се чудеше каква ли е историята му и защо е решил да прекара залезните си години точно тук. Понякога, когато вечеряха сами в цялото помещение, той й кимваше с „Guten Abend“ на влизане и й пожелаваше „Gute Nacht“ на излизане. Анна стигна до заключението, че доста й напомня на господин Байер с буйната си бяла коса, рунтав мустак и галантно поведение.

— Щом господин Байер започва да ми липсва, значи съм по-нещастна, отколкото предполагам — прошепна сама на себе си една вечер на излизане от трапезарията.

Няколко дни по-късно възрастният господин стана от масата си и прекоси стаята с неизменната си книга в ръка.

— *Gute Nacht* — кимна й той, запътвайки се към вратата.

В следващия момент обаче, сякаш внезапно му хрумна нещо, се обърна към нея.

— *Sprechen sie Deutsch?*

— *Nein, Norwegisch.*

— От Норвегия ли сте? — учуди се мъжът.

— Да — отвърна тя, доволна, че й беше отговорил свободно на родния й език.

— Аз съм датчанин, но майка ми беше от Кристиания. Още като малък ме научи на норвежки.

След дългите седмици от пристигането си в Германия, през които не бе общувала нормално с никой друг, освен с Йенс, й идеше да го прегърне.

— Тогава за мен е удоволствие да се запознаем, сър.

Господинът като че ли се замисли, изучавайки я с поглед.

— Казвате, че не говорите немски?

— Знам само броени думи.

— Тогава как се справяте в този град, за бога?

— Откровено казано, сър, не се справям.

— Съпругът ви работи в Лайпциг?

— Не, учи в консерваторията.

— А, музикант! Нищо чудно, че рядко ви прави компания за вечеря. Мога ли да попитам как се казвате?

— Анна Халворсен.

— Аз съм Стефан Хоугард. — Той ѝ се поклони леко. — Приятно ми е да се запознаем. Значи вие не работите, така ли, госпожо Халворсен?

— Не, сър, не работя. Макар че се надявам скоро да си намеря ангажимент като певица.

— Е, междувременно бих могъл да ви помогна с немския, ако желаете. Или поне да ви запозная с основите на езика — предложи той. — Може да се срещаме тук след закуска, под зоркия поглед на хазайката ни, за да не реши съпругът ви, че правим нещо зад гърба му.

— Много мило от ваша страна, сър. Всъщност ще съм ви благодарна за помощта. Но нека ви предупредя: попивам бавно нови знания и не владее добре писмено дори родния си език.

— Е, в такъв случай ще трябва да се стараем повече, нали така? Утре в десет как ви звучи?

— Чудесно. Ще ви чакам тук.

Същата нощ Анна си легна безкрайно разведрена, макар и Йенс отново да закъсняваше с оправданието, че репетира за предстоящ концерт. Простото общуване с друго човешко същество ѝ бе донесло неизмерима радост, пък и малко разнообразие щеше да ѝ се отрази добре. А ако успееше да научи поне основите на немския, може би щеше да ѝ се отдаде шанс отново да запее пред публика...

Докато дърветата се окичваха с първите цветове, Анна прекарваше сутрините си в трапезарията на долния етаж, карайки упорития си мозък да запомня и възпроизвежда думите, които господин Хоугард ѝ даваше. След първите няколко дни той настоя да я придружава на ежедневните ѝ разходки до пазара. Заставаше на разстояние от нея и слушаше внимателно как изпълнява инструкциите му: как поздравява продавача, казва му какво иска да си купи, плаща сама и му пожелава хубав ден. Първоначално учебните ѝ мисии я притесняваха и езикът ѝ често се оплиташе, но увереността ѝ започна да нараства лека-полека.

През следващите седмици, с усъвършенстването на говорните й умения, Анна започна да разширява кръга на обиколките си из града с господин Хоугард и накрая дори седнаха заедно в ресторант, където тя сама поръча обяда и настоя да плати сметката в знак на благодарност.

Още не знаеше почти нищо за по-възрастния мъж, освен че жена му беше починала преди години. Впоследствие той се беше пренесъл от провинцията в града, за да извлече всички възможни облаги от културния живот на Лайпциг, без да му се налага сам да поддържа домакинство.

— Какво повече ми е нужно, освен пълен стомах, чисти чаршафи и изпрани дрехи и, разбира се, великолепни концерти само на няколко минути път от дома, за да събудям сетивата си от време на време? — коментира веднъж новият й познайник с широка усмивка.

Господин Хоугард се учудваше, че Йенс не я кани на множеството концерти, в които участваше напоследък, твърдейки, че нямат пари за билеене, при положение, увери я възрастният мъж, че повечето били безплатни. В интерес на истината Анна виждаше все по-рядко „съпруга си“, а наскоро дори бе имало случаи, в които изобщо не се прибра у дома. Една сутрин, отваряйки прозореца, за да пусне свежия пролетен въздух в стаята, преди да слезе на долния етаж за ежедневния си урок по немски, Анна се замисли, че ако не беше господин Хоугард, вероятно щеше да се е хвърлила под някой трамвай още преди месеци.

По време на една от обедните им разходки в центъра на града Анна с изумление мярна Йенс да седи на маса до прозореца на „Тюрингер Хоф“, един от най-добрите ресторанти в Лайпциг. Тук се събираха местните аристократи с изтънчените си дрехи и скъпи файтони, чиито коне търпеливо чакаха да ги отведат у дома след пищния обяд. Какъвто бе и нейният живот в Кристиания, помисли си горчиво Анна.

Тя надникна между спрелите пред ресторанта файтони, за да зърне с кого обядва Йенс. Ако съдеше по яркочервената шапка с перо, което се полюшваше нагоре-надолу, беше жена. Пристъпи крадешком към ресторанта, размивайки господин Хоугард, и видя, че събеседницата на Йенс е с тъмна коса и римски профил, както би се изразила майка й, който термин всъщност обозначаваше възголемия й нос.

— В какво си се втренчила, Анна? — приближи се към нея господин Хоугард. — Приличаш на Малката кибритопродавачка от любимата ми Андерсенова приказка. Искаш ли да долепиш носа си до стъклото като нея? — изкиска се той.

— Не. — Анна извърна поглед, когато Йенс и непознатата се приведоха един към друг да си кажат нещо. — Стори ми се, че видях един познат.

Същата нощ Анна се насили да будува чак след полунощ, когато се прибра Йенс. В последно време просто хвърляше дрехите си в банята и се пъхваше в леглото, без да светва лампата, за да не я събуди. Въпреки това я будеше. Всяка нощ.

— Защо си будна още? — учуди се на влизане този път, като видя маслената лампа да свети.

— Реших да те изчакам. Май вече почти не се виждаме.

— Знам — въздъхна Йенс, стоварвайки се в леглото до нея, и Анна веднага усети, че отново е пил. — За жалост такъв е животът на студентите по музика в прочутата Лайпцигска консерватория. През деня не ми остава време дори да ям!

— Даже на обяд? — Думите се търкулнаха от езика ѝ, преди да е успяла да ги спре.

Йенс се обърна към нея.

— Какво искаш да кажеш?

— Днес те видях да обядваш в центъра.

— Така ли? Тогава защо не дойде да ме поздравяш?

— Защото не бях облечена подходящо за такова място. Пък и беше потънал в разговор с някаква жена.

— А, да, баронеса Фон Готфрид. Тя е голяма дарителка в консерваторията. Миналата седмица посети един от концертите ни, в който с още трима млади композитори получихме възможност да изпълним свое собствено произведение. За него се готвя от толкова време, както знаеш.

Анна не знаеше, но все пак Йенс рядко се прибираще, за да ѝ разкаже каквото и да било.

— Разбирам.

Тя преглътна сухо, обляна от възмущение, че не я бе поканил на премиерата на новата си композиция.

— Баронесата ме покани на обяд, за да обсъдим плановете ѝ да популяризира работата ми. Има множество връзки в най-големите европейски градове. Париж, Флоренция, Копенхаген... — Йенс се усмихна замечтано, пъхвайки ръце под главата си. — Представяш ли си, Анна? Да свирят моята музика в най-известните концертни зали по света! Господин Хенум ще се изяде от яд.

— Да, и за теб със сигурност ще е голямо удоволствие.

— Какво има, Анна? — попита Йенс, подтикнат от ледения ѝ глас. — Хайде, изплюй камъчето. Очевидно имаш да ми казваш нещо.

— Да, имам! — не успя да стърпи гнева си Анна. — От седмица на седмица те виждам все по-рядко, а сега ми съобщаваш, че си изнесъл концерт, на който аз, бъдещата ти съпруга, и официална съпруга пред очите на света, не съм била поканена. Почти всяка вечер се прибираш след полунощ, а понякога дори не се прибираш! През това време аз седя тук и те чакам като вярно куче, без приятели, без работа, освен домашните ми задължения, и без всякакви изгледи да продължа певческата си кариера! А за капак на всичко те виждам в един от най-скъпите ресторанти с друга жена. Ето! Това имах да ти казвам.

След като разбра, че Анна е приключила с тирадата си, Йенс стана от леглото.

— А сега, Анна, аз ще ти кажа каквото имам за казване: можеш ли да си представиш какво ми е да лежа всяка нощ до жената, която обичам, да съм толкова близо до красивото ѝ тяло, но да не ми е позволено да я докосвам за повече от милувка или целувка? В интерес на истината, малкото близост, с която ме удостояваш, само влошава мъките ми! Нощ след нощ лежа в това легло и толкова си мечтая да правя любов с теб, че направо се побърквам. В името на здравия ми разум предпочитам да не лягам до теб, да не те жадувам, но вместо това се прибирам възможно най-късно и възможно най-пиян, за да потъна в безпаметен сън. Да! — Йенс скръсти ръце непокорно. — Този... живот, който водим заедно, не е нито едното, нито другото. Съпруга си ми, но в същото време не си ми съпруга. Студена си и вечно унила... и ме оставяш с впечатлението, че най-много от всичко искаш да се прибереш у дома. Анна, моля те не забравяй, че ти избра да дойдеш тук. Защо просто не си тръгнеш? Съвсем очевидно е, че не си щастлива с мен. Че аз те правя нещастна!

— Йенс, постъпваш крайно несправедливо! И двамата знаем отлично, че нямам търпение да се оженим, за да изградим нормален съпружески живот заедно. Но всеки път, помоля ли те да се запознаеш с пастора, ти ми отговаряш или че си твърде уморен, или твърде зает! Как смееш да обвиняваш мен за тази ситуация, при положение че не аз съм я създала!

— Тук си права — призна Йенс с посмекчено изражение. — Но защо според теб отлагам срещата с пастора?

— Защото не искаш да се ожениш за мен?

— Анна — той се изсмя гневно, — много добре знаеш колко искам да ти стана истински съпруг. Но май не съзнаваш колко струва подобно събитие. Ще ни трябва булчинска рокля, свидетели, сватбено тържество... всяка булка заслужава поне толкова. И аз искам да ти го дам. Но просто не разполагам с такива средства. Не виждаш ли, че живеем ден за ден?

Яростта на Анна стихна внезапно — най-сетне започваше да го разбира.

— О... но, Йенс, аз не искам никое от тези неща. Искам просто да се омъжа за теб.

— Е, ако наистина е така, ще се венчаем незабавно. За жалост обаче, сватбата ни няма да се припокрива с момичешките ти мечти.

— Знам. — Анна преглътна тежко при мисълта, че никой от роднините ѝ нямаше да присъства. Нито майка ѝ и баща ѝ, нито Кнут и Сигрид. Пастор Ерслев нямаше да води церемонията и нямаше да сложат традиционната сватбена корона на главата ѝ. — Но не ме е грижа.

Йенс седна отново на леглото и я целуна нежно.

— Тогава да се срещнем с пастора ти и да определим дата.

[1] Традиционно немско греяно вино, овкусено с канела, карамфил, анасон, цитруси, захар и ванилия. — Бел.прев. ↑

32.

Брачната церемония в Томаскирхе беше кратка и скромна. Анна отиде с обикновена бяла рокля, купена с парите от госпожица Олсдатер, и бели цветя в косата. Пастор Майер се усмихваше сърдечно, изговаряйки брачните обети, които щяха да ги свържат до края на дните им.

— *Ja, ich will* — отговориха му двамата един след друг и Йенс сложи на пръста ѝ с топло уверено движение златната халка на баба си.

А когато я целуна непорочно по устните, Анна затвори очи, изпитвайки с облекчение господната прошка в сърцето си.

След церемонията малобройните гости се отправиха към една бирария, където музикантите приятели на Йенс посрещнаха младоженците с импровизирано изпълнение на сватбения марш, а останалите клиенти на бара вдигнаха халби за поздрав. Докато хапваха немска сватбена супа, Анна усети любящата ръка на новия си съпруг върху коляното си. Благодарение на господин Хоугард успя да се включи в шегите и тостовете на приятелите му и вече не се чувстваше като странница в чужд свят.

По-късно, докато изкачваха стълбите към квартирата си, Анна усети пръстите на Йенс в основата на гръбнака си и топлият му допир запрати вълна от нервно вълнение през тялото ѝ.

— Погледни се само — пророни той с притъмнели от копнеж очи, като затвори вратата след себе си. — Толкова си крехка, толкова невинна, толкова свършена... — После я придърпа в обятията си и плъзна дръзко ръце по тялото ѝ. — Трябва да притежавам съпругата си истински — прошепна той в ухото ѝ, повдигайки леко лицето ѝ, за да я целуне. — Нима е чудно, че търсех другаде утеха?

Тези му думи я накараха да се отдръпне от него.

— Какво трябва да значи това?!

— Нищо, нищо... Просто, че искам само теб.

Преди да е успяла да му отвърне, той впи устни в нейните, плъзвайки ръце по гърба ѝ, бедрата ѝ, гърдите ѝ... и колкото и да се

съпротивляваше вътрешно, внезапно ѝ се стори прекрасно, съвсем естествено, че дрехите и задръжките ѝ, разделяли ги досега, най-сетне паднаха, за да се слее с него. Йенс я отнесе до леглото, съблече собствените си дрехи и легна върху нея. Ръцете на Анна заобхождаха плахо твърдите мускули по гърба му. И когато проникна в нея, тя беше готова, съзнавайки, че тялото ѝ се бе упражнявало подсъзнателно още откакто го бе видяла за пръв път.

Актът ѝ се стори странен, но когато Йенс въздъхна и се прекатури на възглавницата до нея, намествайки главата ѝ под мишницата си, всички истории на ужасите, които бе чувала за този момент, се изпариха от главата ѝ. Поне в този миг той бе истински неин, а тя — негова.

През следващите няколко седмици Йенс се прибираше навреме за вечеря и двамата с нетърпение довършваха храната си, за да се качат в квартирата. Анна виждаше, че съпругът ѝ е опитен в изкуството на любовта и тъй като ласките му ставаха все по-уверени, а тя постепенно се отпусकваше, двамата превръщаха всяка следваща нощ във все по-приятно изживяване. Анна най-сетне разбираше каква е разликата между приятели и любовници, което прозрение бързо прогони самотата, настанила се в живота ѝ през последните няколко месеца. И като че ли двамата разменяха ролите си, защото непрекъснато копнееше да чувства допира му.

— Мили боже, съпруго — възкликна една нощ Йенс, проснат задъхан до нея. — Май ще съжалявам, че те запознах с тази нова игра. Та ти си незадоволима!

Прав беше. Защото само в тези моменти го притежаваше истински. Напуснеше ли прегръдката ѝ сутрин, обличайки се за поредния ден в консерваторията, Анна виждаше как изражението му се променя и мислите му се отдалечават от нея. Напоследък го изпращаше до консерваторията, където Йенс я прегръщаше, казваше ѝ, че я обича и изчезваше зад вратите на онзи чужд свят, който го поглъщаше напълно.

„Врагът ми“, наричаше го наум Анна, докато вървеше обратно към квартирата.

Господин Хоугард беше забелязал новата ведрина в походката ѝ и слънчевата усмивка, с която го поздравяваше на сутрешните им уроци.

— Струваш ми се по-щастлива, госпожо Халворсен, и много се радвам — отбеляза веднъж.

С помощта на новооткритата си позитивност Анна усвояваше по-успешно немския език. Вече говореше с увереност, на която господин Хоугард се възхищаваше. И като че ли всяка научена дума я запознаваше с цял рояк други.

В крайна сметка реши да не оставя певческата си кариера в ръцете на Йенс. Вместо това написа писмо на господин Григ, в което го известяваше, че се е пренесла в Лайпциг и го молеше, ако е възможно, да ѝ уреди прослушване при някой от познайниците му в града. Йенс разпита в консерваторията за адреса на „К. Ф. Петерс“, лайпцигската продуцентска компания, с която работеше господин Григ. Накрая занесе лично писмото си до „Талщрасе“ 10, където го прие продавачът в музикалния магазин на приземния етаж. Всяка нощ след това Анна се молеше господин Григ да получи посланието ѝ и да отговори.

Един юнски ден, след като беше успяла да проведе петнайсетминутен разговор на немски без нито една грешка, господин Хоугард ѝ се поклони.

— Госпожо Халворсен, справи се отлично. Поздравявам те.

— *Danke* — позасмя се Анна.

— Освен това исках да ти кажа, че скоро заминавам на санаториум в Баден-Баден, както винаги правя през летните месеци. Градската жега не ми понася, а и напоследък чувствам прекалена умора. Вие с господин Халворсен ще заминете ли за Норвегия след края на семестъра му?

— Дори да има такива планове, не ми е споделял.

— Заминавам утре сутринта, така че живот и здраве ще се видим на есен.

— Да, надявам се. — Анна стана с него и ѝ се прииска да можеше да му благодари по-непринудено, отколкото налагаха изисканите обноски. — Безкрайно съм ти задължена.

— Госпожо Халворсен, за мен беше удоволствие — отвърна той, преди да си тръгне.

Тъкмо когато господин Хоугард замина за Баден-Баден, Анна забеляза промяна в Йенс. Не се прибираше за вечеря и ѝ се струваше нетипично напрегнат. В леглото го чувстваше някак отчужден.

— Какво има? — попита го една нощ. — Напоследък не си на себе си.

— Нищо — отвърна рязко той, изтръгна се от прегръдката ѝ и ѝ обърна гръб в леглото. — Просто съм уморен, това е.

— Йенс, *min eskelde*, познавам те. Моля те, кажи ми какво ти има.

Той не помръдна известно време, после отново се завъртя с лице към нея.

— Добре. Изправен съм пред дилема и не знам как да постъпя.

— За бога, кажи ми какво се случва. Може пък да ти помогна.

— Въпросът е там, че изобщо няма да ти хареса.

— Разбирам. Тогава задължително трябва да чуя.

— Ами, помниш ли жената, с която ме видя да обядвам веднъж?

— Баронесата. Как да забравя? — наежи се Анна.

— Покани ме да прекарам лятото в Париж. Със съпруга ѝ имат шато близо до Версайския дворец. Там организира музикални соарета за най-изтъкнатите членове на културния свят и иска да направи премиерата на една от новите си композиции в дома ѝ. Както се досещаш, това е огромна възможност за кариерата ми. Баронеса Фон Готфрид познава всички, а и вече ти казах, че покровителства много млади композитори. Сподели ми, че дори господин Григ свирил на едно от соаретата ѝ.

— Е, в такъв случай трябва да отидем. Не разбирам защо го приемаш като дилема.

Думите ѝ изтръгнаха стон от гърдите му.

— Анна, затова се страхувах да ти кажа. Проблемът е, че не мога да те взема със себе си.

— Така ли? И защо?

— Защото... — Йенс въздъхна. — Баронеса Фон Готфрид не знае за теб. Не съм ѝ споменавал, че съм женен. Откровено казано, смятах, че това би повлияло на отношението ѝ към мен. Когато я срещнах за пръв път, нашата връзка беше... в труден период и живеехме като брат и сестра или като приятели. И така се получи. Баронесата не знае, че съществуващ.

— Тогава защо не й кажеш *сега*? — попита Анна с нисък студен глас, осмисляйки неизреченото зад признанието на съпруга й.

— Защото... ме е страх. Да, Анна, твоят Йенс се страхува, че баронесата няма да го иска в Париж, ако научи за теб.

— Тоест искаш да те мисли за необвързан, за да даде старт на кариерата ти?

— Да, Анна. О, боже, ужасен човек съм...

— Да, такъв си.

Йенс издърпа възглавницата върху лицето си като палаво дете, смъмрено от майка му, докато Анна го гледаше равнодушно.

— Прости ми, Анна, мразя се за това. Но поне ти казах пълната истина.

— За колко време те иска в Париж?

— Само за лятото — отговори Йенс, показвайки се изпод възглавницата. — Трябва да разбереш, че го правя заради нас, за да развия кариерата си и да спечеля пари, с които да се изнесем от тази стая и да си купим истински дом, какъвто заслужаваш.

„И за да вкусиш славата, която вярваш, че ти заслужаваш“, добави остро наум Анна.

— Тогава върви.

— Наистина ли? — изглежда я подозрително Йенс. — Как е възможно да ме пускаш?

— Просто ме поставяш в задънена улица. Ако не ти позволя да заминеш, ще ми се цупиш цяло лято и ще виниш мен за нещастieto си. А и независимо от хорските приказки за теб — Анна вдиша дълбоко, — аз ти вярвам.

— Наистина ли? — смая се той. — Значи си същинска богиня!

— Йенс, ти си ми съпруг. Какъв е смисълът от брака ни, ако ти нямам вяра? — отвърна мрачно тя.

— Благодаря ти. Благодаря ти, скъпа съпруго.

Йенс замина след няколко дни, оставяйки на Анна достатъчно пари, за да живее удобно през седмиците до завръщането му. Невероятната му благодарност за великодушието й я убеждаваше, че е взела правилното решение. Всяка вечер преди заминаването си Йенс лежеше в леглото с нея и я гледаше с удивление.

— Обичам те, Анна, обичам те... — повтаряше отново и отново.

А преди да потегли, я притисна към себе си, сякаш не можеше да понесе раздялата с нея.

— Обещай ми, че ще ме чакаш, скъпа моя, каквото и да се случи.

— Разбира се, Йенс. Ти си ми съпруг.

Анна преживя усиленото лайпцигско лято единствено благодарение на решимостта си. Нощем държеше прозорците отворени, за да улови всеки нищожен полъх на вятъра, проникнал между сградите в тясната уличка, и макар да си лягаше чисто гола, се обливаше в пот от жегата. Най-накрая успя да прочете „Фауст“ на Гьоте и смело се пребори с още няколко книги от градската библиотека, за да обогати речника си на немски. Освен това си купи платове от пазара и започна да шие в парка. Седнала под сянката на някое дърво, се трудеше старателно върху нова рокля от дефтин и по-дебело наметало за идната зима. Докато си взимаше мерки за новите дрехи, я притесни фактът, че талията ѝ като че ли се разширяваше, както се случваше с много жени след сватбата. Ежедневно посещаваше Томаскирхе в търсене не само на духовна, но и на физическа подкрепа, тъй като прохладната зала на църквата се оказваше единственото ѝ убежище от горещините.

Редовно пишеше на Йенс на адреса, който ѝ беше дал, преди да замине за Париж, но получи само два кратки отговора — бил добре и много ангажиран със срещи с влиятелните познайници на баронеса Фон Готфрид. Композицията му се приела радушно на рецитала и работел по нова в свободното си време.

Намирам неவிжданo вдъхновение в шатото! И как да не се настрои човек на творческа вълна на толкова красиво място?

Лятото продължаваше да се точи мудро, а Анна отказваше да се предаде на мрачните мисли за богатата влиятелна спонсорка на Йенс, пробиващи си път в съзнанието ѝ. Съпругът ѝ щеше да се прибере

скоро, повтаряше си непрестанно, и брачният им живот щеше да тръгне постарому.

Йенс не ѝ беше казал кога точно да очаква завръщането му, но докато Анна закусваше една сутрин в началото на септември, хазяйката ѝ, госпожа Шнайдер, я попита с многозначителен тон дали съпругът ѝ смята да се върне в Лайпциг днес, навреме за утрешното начало на новия семестър в консерваторията.

— Да, очаквам го — отвърна спокойно Анна, решена да не демонстрира изненадата си.

После незабавно се качи в стаята, за да се срещне и да облече новата си рокля. Като видя отражението си в малкото огледало върху скрина, установи, че изглежда добре. Лицето ѝ определено се беше заоблило и се надяваше Йенс да одобри новия ѝ вид — и той като семейството ѝ често ѝ подхвърляше, че е прекалено слаба.

Анна прекара целия ден в задушната стая, притеснена и развълнувана от завръщането на съпруга си.

Но по смрачаване настроението ѝ започна да увяхва. Нима беше възможно Йенс да пропусне първия ден от новия семестър в любимата си консерватория? Когато църковните камбани отброиха полунощ, Анна съблече роклята си и легна в леглото по фустанела. Знаеше, че и последният влак за деня е минал през лайпцигската гара.

Три дни по-късно Анна вече нямаше мира от тревога. Отиде пред консерваторията и изчака студентите да се излеят през вратите, палейки цигари сред жизнерадостна глъч. Веднага позна Фредерик, младият мъж, с когото бяха прекарвали Бъдни вечер, и го доближи свенливо.

— Извинете, че ви безпокоя, господин Фредерик — подхвана тя, неуспяла да си спомни фамилията му, — но случайно да сте виждал Йенс в училище тази седмица?

Фредерик не я позна в първия момент, после с приятелите му си размениха странни погледи.

— Не, госпожо Халворсен, боя се, че не съм. Някой от вас да го е виждал? — попита приятелите си той.

Всички поклатиха глави, извързайки смутено погледи.

— Притеснявам се да не го е сполетяло нещо в Париж, защото не ми е писал повече от месец, а трябваше да се върне за началото на семестъра. — Анна въртеше тревожно сватбената халка около пръста

си. — Дали някой друг от консерваторията би знаел къде мога да го намеря?

— Нищо не ми пречи да попитам учителя му дали не е чул нещо. Но ако трябва да съм откровен с вас, госпожо Халворсен, останах с впечатлението, че Йенс няма намерение да се връща от Париж. Каза ми, че имал пари само колкото за едногодишно обучение тук. Макар че е напълно възможно от консерваторията да са му предложили стипендия, за да го задържат. Да знаете подобно нещо? — поинтересува се той.

— Ами...

Светът около нея се завъртя и Анна се олюля на краката си. Фредерик я хвана за ръката и ѝ даде опора.

— Госпожо Халворсен, очевидно не сте добре.

— Не, не, напълно добре съм — парира тя и изтръгна ръка от хватката му с накърнена гордост. — *Danke*, господин Фредерик.

Тя кимна и си тръгна с колкото можа по-високо вдигната глава.

— О, боже, о, боже — редеше шепнешком, докато се препъваше по оживените улици към дома, все така задъхана и замаяна.

Още с прибирането се срути в леглото, грабна чашата вода от нощното шкафче и я пресуши наведнъж, за да облекчи слабостта и жаждата си.

— Не може да е истина. Не може да е истина. Щом е решил да остане в Париж, защо не ме е поканил при себе си? — Голите стени на стаята не ѝ дадоха нужния отговор. — Не би ме изоставил, не, не би могъл — уверяваше сама себе си. — Той ме обича, аз съм му съпруга...

След безсънна нощ, през която имаше чувството, че ще полудее от лутащите се в главата ѝ мисли, Анна тръгна немошно към трапезарията за закуска, но в коридора завари госпожа Шнайдер да чете някакво писмо.

— Добро утро, госпожо Халворсен. Току-що получих много тъжна новина. Оказва се, че приятелят ви господин Хоугард е починал от инфаркт преди две седмици. Семейството му иска да събере притежанията му, а те ще изпратят кола да ги вземе.

Анна покри устата си с ръка.

— О, не, не може да бъде...

В този момент всичко стана черно пред очите ѝ.

Свести се в личната всекидневна на госпожа Шнайдер, излегната на дивана с хладно парче плат на челото.

— Спокойно, мила — рече ѝ ласкаво възрастната жена. — Знам колко бяхте привързана към него. Сигурно ви дойде в повече точно сега, когато и съпругът ви го няма. Пък и във вашето състояние.

Анна проследи погледа на хазяйката до корема си.

— Какво... За какво „състояние“ говорите?

— Бременността ви, разбира се. Кога чакате бебето? Толкова сте дребничка, госпожо Халворсен, че наистина трябва да се грижите за себе си.

Анна усети как светът се завърта отново и се уплаши да не повърне върху кадифения диван на госпожа Шнайдер.

— Защо не пийнете малко вода? — предложи жената и пристъпи към нея с чаша вода.

Анна я послуша, а хазяйката продължи да бърбори.

— Канех се да говоря с вас, когато съпругът ви се прибере. Едно от правилата ми е, че не приемам деца в стаите си. Плачът и виковете им безпокоят останалите гости.

Ако Анна си беше въобразявала, че няма как положението ѝ да се влоши повече, току-що разбираше колко е грешала.

— Но докато съпругът ви не се върне, би било несправедливо от моя страна да ви изхвърля на улицата. Затова ще ви позволя да останете до раждането — обяви с великодушен тон хазяйката.

— *Danke* — пророни Анна, усещайки, че кратката ѝ проява на състрадание се изчерпваше и предпочиташе да се върне към ангажиментите си. Затова Анна стана. — Вече съм добре. Благодаря ви за грижите и се извинявам, че ви затрудних.

После кимна любезно и тръгна към стаята си.

През остатък от деня лежа неподвижно на леглото. Навярно се самозалъгваше, че ако застине на място със затворени очи, ужасните неща, които ѝ се случваха, щяха просто да отшумят. Но трепнеше ли и един мускул от тялото ѝ, значи беше жива и трябваше да се изправи лице в лице с реалността.

— О, господи, моля те, помогни ми — пророни горчиво.

По-късно, принудена да стане, за да посети тоалетната, Анна съблече роклята си, оставайки по кюлоти и корсаж. Оголи корема си и принуди очите си да погледнат леката му изпъкналост. Как, за бога, не беше свързала нарастващата си талия с вероятна бременност?

— Малка глупачка такава! — простена тя. — Защо не се досети? Ти си наивна, плиткоумна селянка, както господин Байер ти намекна!

Извади писалката и един лист от чекмеджето, седна на леглото и се зае да пише на съпруга си в Париж.

— Има писмо за вас тази сутрин — обяви госпожа Шнайдер и го подаде на Анна. Детето — така възприемаше дребничката си наемателка — вдигна празни, хлътнали очи към нея и госпожа Шнайдер за пръв път видя поне искрица надежда в тях. — Марката е френска. Сигурна съм, че е от съпруга ви.

— *Danke*.

Госпожа Шнайдер кимна и напусна трапезарията, за да може детето да прочете писмото си на спокойствие. През последните две седмици призракът на Анна излизаше от стаята ѝ и оглеждаше вяло храната, която госпожа Шнайдер ѝ сервираше, а после вдигаше недокосната. Госпожа Шнайдер въздъхна и отиде в черната кухня да измие чините от закуска в дървения варел. Не за пръв път ставаше свидетел на подобна история. И макар да съчувстваше на Анна, се надяваше писмото да разреши проблема. Отдавна се беше научила, че животът на наемателите ѝ, колкото и окаян да беше, не биваше да се превръща в нейна отговорност.

Като се качи в стаята си, Анна отвори писмото с разтреперани пръсти. Беше писала на Йенс на адреса му в шатото още преди седмици, съобщавайки му за бебето. Дали не получаваше най-сетне отговора му?

Париж
13 септември 1877 г.

Скъпа Анна,

Прости ми, че пиша чак сега, но исках първо да се устроя тук. Живея в апартамент в Париж и ходя на уроци по композиция при Аугустус Терон, прочут музикален професор. С негова помощ усъвършенствам осезаемо таланта си. Баронеса Фон Готфрид беше така добра да стане моя поддръжница и спонсорка, представяйки ме на всички важни личности. Дори организира соаре през ноември, на което ще свиря свои собствени композиции пред парижката културна общност.

Преди да тръгна, ти казах, че ми се струва неуместно да ѝ разкрия за нас двамата, но всъщност, Анна, не исках да те безпокоя. Истината е, че парите ми свършваха и ако баронесата не беше проявила такава щедрост, с теб щяхме да сме на улицата. Оставих ти всичко, което имах в Лайпциг, а и знам, че пазиш парите от госпожица Олсдатер, затова се надявам, че се справяш добре.

Анна, вероятно приемаш заминаването ми и това, че оставам в Париж като жестоко предателство спрямо любовта ни. Но те умолявам да ми повярваш, че те ОБИЧАМ. И правя всичко в името на съвместното ни бъдеще. Когато музиката ми набере популярност и успея да ни осигуря нужната финансова независимост, ще се върна за теб, любов моя. Кълна се в обичната ти Библия. И в брака ни.

Моля те, умолявам те, Анна, чакай ме, както обеща. И опитай да разбереш, че постъпвам така за наше добро. Сигурно ще ти е трудно, но трябва да ми се довериш.

Липсваш ми, любов моя. Безкрайно много.

Обичам те с цялото си сърце.

Искрено твой,
Йенс

Анна пусна листа на земята и зарови глава в ръцете си, мъчейки се да събере трескавите си мисли. Йенс не споменаваше бебето — изобщо беше ли получил писмото ѝ? И още колко трябваше да го чака?

„Този мъж ще разбие сърцето ти и ще те унищожи...“

Пророчеството на господин Байер отекна в съзнанието ѝ, разяждайки готовността ѝ да се довери на съпруга си.

Анна преживя някак следващия месец. Тъй като не знаеше кога ще се върне Йенс, а и парите от госпожица Олсдатер започваха да се изчерпват, реши да потърси поне някаква работа в града.

Цяла седмица се влачи по улиците на Лайпциг, разпитвайки по заведенията дали не си търсят сервитьорка или миячка, но зърнеше ли всеки от потенциалните ѝ работодатели нарастващия ѝ корем, я отпращаше с клатене на глава.

— Госпожо Шнайдер, случайно да ви е нужна помощ в кухнята или с чистенето? — принуди се да попита хазяйката си един ден. — Сега, когато господин Хоугард вече го няма, а и съпругът ми още не се е прибрал, започва да ми доскучава. Ще ми се да съм полезна някак.

— Работата не е лека, но щом искате — изгледа я преценяващо хазяйката, — мога да се възползвам от помощта ви.

Госпожа Шнайдер ѝ възложи приготвянето на закуската и Анна трябваше да става в пет и половина сутринта. След като измиеше чиниите, тръгваше по стайте на горния етаж, за да сменя чаршафи. Следобедите ѝ бяха свободни, но в пет се връщаше в кухнята да бели картофи и да приготвя вечеря. Ситуацията, в която попадеше, ѝ се струваше някак иронична, като се имаше предвид вродената ѝ непохватност в кухнята. Работата беше тежка и безкрайна, а и трябваше да влачи болезнено големия си корем нагоре и надолу по стълбите, но поне нощем спеше непробудно от умора.

— Как се обърнаха нещата — размишляваше горестно една вечер в леглото. — Изгряващата звезда на Кристиания се превърна в прислужница само за няколко кратки месеца.

После отправи обичайната си молитва към бог да ѝ върне съпруга.

— Скъпи господи, моля те, нека доверието и любовта ми към Йенс не се окажат неоправдани. И нека всичките му хулници не се окажат прави.

Една нощ, докато мразовитите ноемврийски ветрове бушуваха навън, Анна усети остра болка в корема. Запали слепешком маслената лампа до леглото, а като стана да облекчи бодежите, за свой ужас откри чаршафите подгизнали в кръв. Спазмите започнаха да прорязват корема ѝ на редовни интервали и Анна едвам сдържаше писъците си на агония. Тъй като не искаше да безпокои госпожа Шнайдер, понесе дългите часове на мъки сама, а когато небето започна да се прояснява, видя мъничко бебенце да лежи неподвижно между краката ѝ.

Забелязвайки, че пъповете им са свързани с дълго парче плът, се предаде на страха и изкрещя с всичката болка и умора, която бе таила в себе си. Госпожа Шнайдер се появи на вратата за секунди и веднага щом зърна кървавата баня на леглото, изтича да доведе акушерка.

Анна изплува от трескав сън на пълно изтощение, събудена от ласкави ръце, които галеха нежно косата ѝ, държейки хладен компрес на челото ѝ.

— Спокойно, *Liebe*, ще срежа пъпната връв и ще те почистя — шепнеше ѝ грижовно гласът.

— Умира ли? — вряза се в съзнанието ѝ познатият глас на госпожа Шнайдер. — Знаех си аз, че трябваше да я отпратя още като видях, че е бременна. Така става, като позволя на мекушавото ми сърце да решава вместо мен.

— Не, момичето ще се оправи, но за жалост бебето е мъртвородено.

— Е, голяма трагедия, но мен работа ме чака — изцъка неодобрително с език госпожа Шнайдер и напусна стаята.

Час по-късно Анна седеше измита върху чисти чаршафи. Акушерката ѝ подаде увитото в шал бебе, за да се сбoguва с него.

— Било е момиченце, скъпа. Опитай да не тъгуваш. Сигурна съм, че ще си родиш още много бебета.

Анна сведе поглед към свършеното лице на дъщеря си, чиято кожа вече посиняваше. Целуна я нежно по малкото челце, твърде вцепенена дори да се разплаче, и позволи на акушерката да я вземе от обятията ѝ.

33.

— Вече се посъвзе, така че искам да си поговорим — обяви госпожа Шнайдер, взимайки недокоснатата закуска от скута на Анна.

Цяла седмица детето не бе напуснало леглото си от умора. Но търпението на госпожа Шнайдер се изчерпваше.

Анна кимна равнодушно, наясно какво има да ѝ казва хазяйката. Но вече не я интересуваше дори да я изхвърлеше на улицата. Вече нищо не я интересуваше.

— Не си получавала писмо от съпруга си от началото на есента.

— Не.

— Казвал ли ти е кога ще се върне?

— Не. Само че ще се върне.

— И ти продължаваш да му вярваш?

— Защо би ме излъгал?

Госпожа Шнайдер изгледа отчаяно наивното дете.

— Можеш ли да ми платиш наема за последната седмица?

— Да.

— А за идната? И за тази след нея?

— Не съм броила парите си, госпожо Шнайдер. Сега ще ви отговоря.

Тя бръкна под дюшека и извади тенекиената си кутия.

Госпожа Шнайдер сама се досещаше, че няма да са останали много монети вътре. Детето я отвори и през сините ѝ очи пробяга страх. После извади две монети и ѝ ги подаде, затваряйки тенекиения капак.

— *Danke*. А ще можеш ли да платиш на акушерката? Даде ми сметката на тръгване. Пък и трябва да уредим погребението на бебето ти. Още е в градската морга и ако не искаш да я сложат в бедняшки гроб, трябва да платиш за литургия и църковен парцел.

— Колко ще струва?

— Не мога да ти кажа. Но май и двете знаем, че нямаш достатъчно.

— Да — съгласи се горчиво Анна.

— Дете, не съм лоша жена, ама не съм и светица. Привързах се към теб и знам, че си добро, богобоязливо момиче, пропаднало заради мъж. И не съм толкова безсърдечна, че да те изхвърля на улицата след мъката, дете преживя. Но трябва да гледаме реалистично на ситуацията. Тази стая е най-хубава от всичките, а парите, които си изкарала досега от мен, едвам покриват две нощи от седмичния наем. Да не забравяме и другите ти дългове...

Госпожа Шнайдер погледна към Анна в търсене на поне някаква реакция, но мъртвите ѝ очи бяха празни. Затова продължи с въздишка.

— Та, предлагам ти да продължиш работа в пансиона, докато се върне съпругът ти, ако изобщо се върне, и вместо заплата ще те приютя в слугинската стаичка в задната част на къщата, до черната кухня. Ще се храниш с остатъците от закуската и вечерята, а в допълнение към това ще ти заема нужните пари, за да платиш на акушерката и да подсигуриш християнско погребение на детето си. Е, какво ще кажеш?

Анна не можеше да каже нищо. Мислите ѝ бяха недостижими. Присъстваше само физически, защото нямаше друг избор, затова кимна механично.

— Добре. Значи е решено. Утре ще се пренесеш в новата си стая. Един господин иска да наеме тази за цял месец.

Госпожа Шнайдер тръгна към вратата, но когато едрата ѝ похватна ръка стисна валчестата дръжка, се обърна свъсено.

— Няма ли да ми благодариш, дете? Мнозина просто биха те изритали на улицата.

— Благодаря, госпожо Шнайдер — повтори покорно Анна.

Жената измърмори нещо, отвори вратата и излезе. Съзнавайки, че не е изразила достатъчно благодарност, Анна затвори очи, за да скрие реалността от тях. За своя безопасност трябваше да остане на място, където нищо и никой не можеше да я достигне.

Когато декември долетя на крилете на хапливия вятър, Анна отиде в гробището „Йоханис“ и постоя сама до гроба на дъщеря си.

Бе загубила и бога, в когото открай време вярваше, и любовта, за която бе пожертвала всичко, а сега и дъщеричката си.

През следващите три месеца Анна просто съществуваше. Работеше от зори до мрак, позволявайки на госпожа Шнайдер да се възползва от финансовата договорка, сключена в най-уязвимия момент от живота ѝ. Хазяйката се излежаваше в личната си всекидневна и ѝ възлагаше все повече и повече задачи. Нощем Анна лягаше на сламения дюшек в малката стаичка, воняща на изгнила храна от черната кухня и изпражнения от тесния канал в задния двор, и заспиваше толкова уморена, че дори не сънуваше.

Не ѝ бяха останали сънища.

Когато най-сетне се престраши да попита още колко време ще трябва да работи, докато изплати дълговете си и започне да получава заплата, госпожа Шнайдер ѝ се озъби гневно:

— Неблагодарница! Подсигурявам ти покрив над главата и храна на масата, а ти още искаш!

„Не, госпожа Шнайдер все иска още“, мислеше си Анна същата нощ. Напоследък тя вършеше всичко в пансиона и знаеше, че е дошло време да си намери друга работа, от която поне да изкарва по малко пари. Като съблече роклята си и огледа мърлявото си лице в огледалото, осъзна, че е заприличала на канален плъх: измършавяла от глад, облечена в дрипи и воняща на мръсотия. Кой би я взел на работа в този ѝ вид?

Хрумна ѝ да пише на госпожица Олсдатер или дори да преглътне гордостта си и да поиска помощ от родителите си. Попита в една заложна къща колко ще ѝ платят за писалката от Ларс и се оказа, че парите няма да стигнат дори за да изпрати писмо до Норвегия.

Пък и малкото ѝ останало самоуважение ѝ подсказваше, че тя сама си е навлякла тази жестока беда и не заслужава състрадание.

Коледа дойде и отмина и мразовитите януарски дни бавно изцедиха останките ѝ от надежда и вяра. Някогашните ѝ молитви за изкупление бяха отстъпили място на такива за край на земните ѝ мъки.

— Няма бог, всичко е лъжа... всичко — шепнеше сама на себе си, преди да потъне в сън на пълно изтощение.

Една мартенска вечер Анна кълцаше зеленчуци за вечерята на наемателите, когато госпожа Шнайдер нахлу в кухнята с озадачено изражение.

— Един господин те търси, Анна.

Анна я погледна с чисто облекчение на лице.

— Не, не е съпругът ти. Поканих го в моята гостна. А ти свали престилката, измий си лицето и веднага ела.

Анна се зачуди със свито сърце дали господин Байер не идваше да ѝ се подиграе. „И така да е, какво от това“, мислеше си, вървейки по коридора към гостната на госпожа Шнайдер. Почука смутено и хазяйката я покани да влезе.

— Госпожице Ландвик! Или трябва да свикна да ви наричам госпожа Халворсен? Как сте, славей ненагледен?

— Аз...

Анна впери смаян поглед в господина, изучавайки го, сякаш беше експонат от музея на миналото ѝ.

— Хайде, дете, поздрави господин Григ — подкани я укорително госпожа Шнайдер. — Мога да ви уверя, че знае как да отговаря, когато си науми — коментира жлъчно после.

— Да, винаги е била духовито момиче със свое собствено мнение. Но все пак всички хора на изкуството са такива, мадам — отбеляза Григ.

— Хора на изкуството? — Хазяйката надникна презрително към Анна. — Мислех, че отсъстващият ѝ съпруг е от тях.

— Съпругът ѝ може да е даровит музикант, но младата дама пред вас е истинският талант в семейството. Не сте ли я чували как пее, мадам? Притежава най-съвършения глас, който някога съм чувал, с изключение на този на скъпата ми съпруга Нина, разбира се.

Анна слушаше мълчаливо разговора им за себе си, наслаждавайки се на смаяното изражение, превзело лицето на госпожа Шнайдер.

— Е, ако знаех, щях да я викам да пее на наемателите ми, когато им свиря на пиано. Аз самата съм аматьор, но с голямо желание.

Госпожа Шнайдер посочи древния музикален инструмент в ъгъла, от който Анна не беше чула и един акорд от пристигането си в сградата.

— Несъмнено подценявате способностите си, уважаема госпожо — коментира Едвард Григ, преди да обърне вниманието си към Анна. — Скъпо момиче — подхвана той, минавайки на норвежки, за да не подслушва госпожа Шнайдер разговора им. — Съвсем скоро пристигнах в Лайпциг и едва сега получавам писмото ви. Но вие не сте останала! Трябва да ми простите. Ако знаех в какви условия живеете, щях да дойда по-рано.

— Господин Григ, моля ви, не се безпокойте за мен. Добре съм.

— Съвсем очевидно не сте и на драго сърце ще ви помогна с каквото мога. Дължите ли нещо на тази неприятна жена?

— Мисля, че не, сър. Работя без заплата през последните шест месеца и вярвам, че отдавна съм изплатила дълговете си към нея. Тя обаче май не е на същото мнение.

— Клетото момиче — съжали я Григ с равен тон, за да не прочете госпожа Шнайдер възмущението му. — Ще поискам чаша вода и вие уж ще отидете да ми я донесете. Вместо това обаче ще се качите в стаята си и ще си стегнете багажа. Носите ми чашата, взимате си чантата и напускате тази къща. Чакайте ме в бирарията на ъгъла на „Елстерщрасе“. Аз, междувременно, ще се справя с госпожа Шнайдер.

— Тъкмо споделих на Анна, че ме мъчи жестока жажда. Госпожа Халворсен предложи да ми донесе чаша вода — обясни на немски Григ.

След като госпожа Шнайдер кимна, Анна напусна стаята и хукна през черната кухня да стегне багажа си, както я бе посъветвал господин Григ. После напълни чаша вода от каната и я занесе в гостната, оставяйки пътната си чанта пред вратата.

— Благодаря, скъпа — каза Григ, като му даде водата. — Е, сигурен съм, че си имате доста ангажименти. Ще ви се обадя на тръгване.

Преди да се обърне към госпожа Шнайдер, съумя да намигне скришом на Анна, която се изнесе набързо, грабна чантата си и напусна къщата.

Смаяна от резкия обрат в живота си, Анна почака двайсетина минути пред бирарията, докато не видя познатата фигура на спасителя си да крачи бързо към нея.

— Е, госпожо Халворсен, надявам се един ден отсъстващият ви съпруг да ми се изплати за сделката, която сключих с бившата ви

работодателка!

— О, сър! Накарала ви е да платите?

— Не, постъпи много по-нагло. Настоя да ѝ изсвиря „Концерт в ла минор“ на онова кошмарно пиано. Трябва да го използва за подпалки, за да топли тлъстото си тяло през зимата — изкиска се Григ, вдигайки чантата на Анна. — Обещах ѝ, че някой ден пак ще ѝ направя серенада, но мога да ви уверя, че няма да спазя обещанието си. А сега с вас ще си вземем файтон от площада и потегляме към „Талщрасе“, а по пътя ще ми разкажете какви злощастия сте преживели в лапите на злата госпожа Шнайдер. Все едно сте *Aschenputtel*^[1], а онази жена — коравосърдечната мащеха, заточила ви на черен труд в кухнята. Липсват само двете грозни доведени сестри!

Григ подаде ръка на Анна да се качи във файтона. В този момент наистина се почувства като принцеса от приказките, спасена от принца си.

— Отиваме в дома на моя скъп приятел, музикалният продуцент Макс Ейбрахам — обясни Григ.

— Той знае ли, че ме водите със себе си?

— Не, скъпа госпожо, но чуе ли за бедата ви, с радост ще ви предложи подслон. Използвам апартамент в жилището му, когато гостувам в Лайпциг. Ще живеете напълно удобно в дома му, докато не ви настаним другаде. Аз самият ще спя върху рояла, ако е необходимо.

— Моля ви, сър, не искам да ви причинявам неудобство.

— Уверявам ви, че няма такова нещо, скъпо момиче. Просто се шегувах — усмихна ѝ се ласкаво той. — В дома на Макс има много свободни стаи. Е, кажете, как паднахте от висините, в които се бяхте издигнала, когато се запознах с вас?

— Ами, сър...

— Всъщност не ми казвайте! — Григ вдигна ръка и почеса мустака си. — Нека позная! Господин Байер ви е отблъснал с вниманието си. Навярно дори ви е предложил брак. Вие сте му отказали, защото сте била влюбена в нашия чаровен, но ненадежден цигулар и аспириращ композитор. Той решил да дойде в Лайпциг, а вие — да се омъжите за него и да го последвате тук. Познах ли?

— Сър, моля ви, не си играйте с мен — провеси глава Анна. — Очевидно вече знаете историята. Разказахте я съвсем точно.

— Госпожо Халворсен... може ли да ви викам Анна?

— Разбира се.

— Господин Хенум ми сподели за внезапното ти изчезване, Анна, макар че не знаех подробностите. А от дочутото в Кристиания ми стана ясно, че господин Байер е имал по-лични намерения към теб. Значи съпругът ти цигулар още е в Париж?

— Така мисля — отвърна Анна, чудейки се откъде е разбрал.

— И доколкото знам, пребивава в апартамента на заможната си покровителка на име баронеса Фон Готфрид.

— Нямам представа къде е отседнал, сър. Не ми е писал от месеци. Вече не го считам за свой съпруг.

— Скъпа Анна — подхвана Григ, потупвайки утешително ръката ѝ, — толкова си страдала. За жалост баронесата преследва неумолимо всеки музикален талант, привлякъл ухото ѝ. Колкото по-привлекателен и млад, толкова по-добре.

— Простете, сър, но не искам да чувам подробностите.

— Напълно разбираемо. Колко нетактично от моя страна. Но хубавата новина е, че скоро ще ѝ омръзне и ще си намери ново протеже, а съпругът ти ще се върне при теб. — Той я погледна в очите. — Винаги съм твърдял, че ти си духът на моята Солвейг. И ти като нея чакаш блудния си възлюбен да се завърне.

— Напротив, сър. — По лицето ѝ изплува сурово изражение. — Аз не съм Солвейг и нямам намерение да чакам Йенс. Той вече не ми е съпруг, нито пък аз — негова съпруга.

— Анна, да не говорим повече за това. С мен си и всичко ще бъде наред. Ще направя всичко по силите си да ти помогна. — Файтонът спря пред величествена, красива бяла къща на четири етажа, с редове високи сводести прозорци. Анна веднага позна дома на музикалния продуцент, където бе оставила писмото си до Григ преди толкова много време. — В името на благоприличието предлагам да обясняваш, че просто си изпаднала в беда, докато чакаш завръщането на съпруга си от Париж. Разбираш ли ме, Анна?

Прогарящите сини очи на Григ срещнаха нейните за миг и той стисна ръката ѝ.

— Да, сър.

— Моля те, викай ми Едвард. Е, пристигнахме — обяви той, пускайки ръката ѝ. — Да влезем и да те представим.

Все още зашеметена от случилото се през последния ден, Анна влезе в прекрасния, проветрив тавански апартамент и прислужницата ѝ напълни ваната за добре дошла. След като изтърка от себе си мръсотията от последните няколко месеца, облече копринената рокля, появила се магически върху голямото легло с балдахин. За нейно учудване смарагдовата рокля пасваше идеално на крехкото ѝ тяло.

После застана до големия прозорец, дивейки се на живописната гледка към Лайпциг, и възхищението от заобикалящия я разкош лека-полека изместваше спомена за заточението ѝ в тясната слугинска стаичка. След малко тръгна към долния етаж, замислена, че ако не беше господин Григ, сега щеше да бели картофи в мърлявата кухня на госпожа Шнайдер.

Прислужницата я покани в трапезарията, настанявайки я на дълга маса между Едвард, както трябваше да свикне да нарича спасителя си, и господин Ейбрахам, домакинът. Той я приветства официално в дома си с проблясващи зад кръглите му очила топли очи. Вечерята протече сред други музиканти, много смях и хубава храна. Но макар от доста време да не се беше хранила пълноценно, Анна не успя да хапне много — стомахът ѝ бе отвикнал да работи нормално. Вместо това седеше мълчаливо на масата, щипейки ръката си от време на време, за да се уверява, че не сънува.

— Тази красива дама — вдигна чаша с шампанско към нея Григ — е най-даровитата певица в цяла Норвегия. Погледнете я само! Същинско олицетворение на Солвейг. Вече ме вдъхнови да напиша няколко народни песни тази година.

Разбира се, останалите гости настояха да изсвири новите си песни, а Анна да ги изпее.

— Може би по-късно, приятели, стига Анна да не е прекалено уморена. Преживяла е доста тежък период в хватката на най-злата жена в цял Лайпциг!

Докато Едвард предаваше събитията, довели до намесата му, и гостите откликваха с възмущение в правилните моменти, Анна се мъчеше да запази самообладание в лицето на кошмарните спомени за преживяното.

— Мислех, че музата ми е потънала вдън земя! А тя е живяла тук, в Лайпциг, под носовете на всички ни! — завърши драматично той. — Да прием за Анна!

— За Анна!

Всички гости вдигнаха кристални чаши и пиха за нейно здраве. След вечеря Едвард я привика до пианото и ѝ даде една партитура.

— И така, Анна, ще намериш ли сили да ни попееш като благодарност за героизма ми? Песента се казва „Първата иглика“ и досега никой не я е изпълнявал, защото е написана за теб. Хайде — той потупа с длан столчето пред пианото, — седни при мен и ще се поупражняваме няколко минути.

— Сър... Едвард — пророни тя, — не съм пяла от много месеци.

— В такъв случай гласът ти е отпочинал и ще се извиси като птица. Просто изслушай музиката.

Анна се подчини, макар че ѝ се искаше да бяха насаме, за да допуска неизбежните грешки само пред него, вместо пред толкова изтъкната публика. Когато Едвард обяви, че са готови, гостите се обърнаха към тях.

— Анна, стани, ако обичаш, за да контролираш по-лесно дишането си. Виждаш ли текста през рамото ми?

— Да, Едвард.

— Тогава започваме.

Цялото тяло на Анна тръпнеше от напрежение, когато спасителят ѝ изсвири началните акорди. Гласните ѝ струни бяха бездействали толкова дълго, че нямаше представа какво ще излезе от устата ѝ. И наистина първите няколко ноти бяха верни, но не съвсем контролирани. Но когато красивата музика заизпълва душата ѝ, гласът ѝ бликна, възвърнал паметта и увереността си.

С края на песента Анна знаеше, че се е представила достатъчно добре. В стаята избухнаха аплодисменти и викове за бис.

— Съвършено изпълнение, скъпа Анна, както и очаквах. Ще включиш ли песента в каталога си, Макс?

— И още как, но ще трябва да организираме и рецитал в „Гевандхаус“ с другите ти народни песни, стига ангелът Анна да е съгласна да ги изпълни. Съвсем очевидно е, че са написани само за нейния глас.

Макс Ейбрахам ѝ се поклони почтително.

— Ще го уредим — съгласи се Едвард с усмивка към Анна, която едвам сдържа прозявката си.

— Скъпа моя, виждам, че си капнала от умора. Сигурен съм, че никой не би ти се разсърдил, ако се оттеглиш по-рано. От историята, която чухме, на всички ни става ясно, че си преживяла големи трудности — отбеляза за нейно облекчение Макс.

Едвард стана и ѝ целуна ръка.

— Лека нощ, Анна.

Анна изкачи трите реда стълби до стаята си. И завари прислужницата да подклажда огъня. Върху голямото двойно легло вече я чакаше нощница.

— Мога ли да попитам чии са тези дрехи? Точно моят размер са.

— На съпругата на Едвард, Нина. Господин Григ ми заръча да подбера нужното от гардероба ѝ, понеже вие идвате без багаж — обясни прислужницата, докато разкопчаваше роклята на Анна и ѝ помагаше да я съблече.

— Благодаря — отвърна Анна, несвикнала да ѝ слугуват. — Свободна сте.

— Лека нощ, госпожо Халворсен.

Когато прислужницата си тръгна, Анна облече меката поплинена нощница и се пъкна доволно между чистите чаршафи.

За пръв път от месеци изпрати молитва към бога, от когото се бе отрекла, за да му благодари и да му поиска прошка, задето бе загубила вярата си. После затвори очи, твърде уморена за повече размисли, и потъна в дълбок сън.

Историята за това как Григ бе спасил Анна от лапите на злата госпожа Шнайдер плъзна из цял Лайпциг и хорските езици я разкрасиха доста през следващите няколко седмици. А докато влиятелният ѝ нов ментор я съпровождаше из музикалните и социални ешелони на града, всички ги приветстваха радушно. Посетиха няколко галавечери в най-красивите лайпцигски къщи, след които неизменно молеха Анна да плати за вечерята си с песен, както обичаше да се изразява Едвард. Участваха и в няколко малки музикални соарета, където Анна пях с други композитори и певци.

Едвард навсякъде я представяше като „олицетворението на всичко чисто и красиво в родината ми“ или „съвършената ми норвежка муза“. Изпълнявайки песните му за крави, цветя, фиорди и планини,

Анна често се чудеше дали просто да не се облича с националното знаме, за да може той да я развява пред себе си. Не че имаше нещо против, разбира се; гордееше се, че проявява такъв интерес към нея. Пък и в сравнение с живота, който доскоро бе водила в Лайпциг, всяка секунда от този бе същинско чудо.

През тези няколко месеца се запозна с множество от великите композитори на съвременното си; най-вълнуваща беше срещата ѝ с Пьотр Чайковски, чиято романтична, пламенна музика обожаваше. Всички идваха в дома на Макс Ейбрахам, който управляваше „К. Ф. Петерс“ и бе превърнал компанията в една от най-уважаваните продуцентски къщи в Европа.

Макс ръководеше бизнеса си от същата сграда и Анна обичаше да се разхожда по долните етажи, разглеждайки красиво подвързаните в отличително бледозелено книги с партитури на светила като Бах и Бетовен. Удивяваха я и механизираните печатни преси в мазето, бълващи страница след страница с невъобразима скорост.

Лека-полека, благодарение на качествената храна, почивката и, най-вече, сърдечните грижи на цялото домакинство, Анна започваше да възвръща силите и самоувереността си. Жестокото предателство на Йенс продължаваше да я прогаря като киселина, изпълвайки я с огнен гняв, но се стараше да прокуди и него, и самия Йенс от съзнанието си. Вече не беше наивно дете, вярващо в любовта, а жена, чийто талант можеше да задоволи всичките ѝ нужди.

Все по-зачестяващите покани за рецитали както от Германия, така и от други страни, позволяваха на Анна да стабилизира финансовото си положение — повече никога не искаше да е зависима от мъж. Спестяваше всеки припечелен пфениг с надеждата един ден да може да си позволи свой собствен апартамент. С неизменното насърчение на Едвард и подкрепата му, близостта им растеше.

Понякога Анна се будеше в малките часове от печалните звуци на рояла, на който Едвард често композираше до среднощ.

Една от тези нощи, към края на пролетта, измъчвана от настойчивата мисъл за мъртвата ѝ дъщеричка, съвсем сама в студената пръст, Анна напусна стаята си и седна в дъното на стълбището пред гостната, за да послуша меланхоличната мелодия, която Едвард свиреше. С плувнали в сълзи очи тя отпусна глава в ръцете си и зариде, изливайки болката от загубата си.

— Какво има, скъпа моя?

Анна подскочи от внезапно появилата се върху рамото ѝ ръка и погледът ѝ срещна ласкавите сини очи на Едвард.

— Извинявай. Просто трогателната ти музика докосна душата ми.

— Мисля, че не е само това. Ела. — Едвард я заведе в гостната и затвори вратата след тях. — Хайде, седни до мен и избърши очите си с това. — Той ѝ подаде голяма копринена кърпа.

Искреното му състрадание предизвика още един неудържим поток от сълзи. Накрая вдигна смутен поглед към него. Тъй като чувстваше, че му дължи обяснение, вдиша дълбоко и му разказа за загубата на дъщеричката си.

— Клетото момиче. Сигурно е било ужасяващо да преживееш такова нещо съвсем сама. Както навярно знаещ, и аз загубих дете... Александра доживя едва двегодишна възраст и беше най-скъпото, най-милото, най-безценно нещо в живота ми. Смъртта ѝ ме съкруши. И аз като теб загубих вяра в Господ и дори в живота. А това, да ти призная, се отрази на брака ми. Нина потъна в дълбока скръб и двамата така и не се научихме да намираме утеха един в друг.

— Е, аз поне с тази трудност не се сблъсках — отбеляза сухо Анна и Едвард се изкиска.

— Мила Анна, толкова се привързах към теб. Безкрайно се възхищавам на духа и смелостта ти. И двамата сме познали истинска тъга, но според мен трябва да търсим утеха в музиката ни. И — Едвард впи поглед в нея и протегна ръка към нейната — един в друг навярно.

— Да, Едвард — отвърна тя, напълно разбрала значението зад думите му. — Бихме могли.

Година по-късно, с помощта на Едвард, Анна успя да се изнесе от къщата на „Талщрасе“ и да се настани в своя собствена на „Себастиан Бах Щрасе“ — един от най-престижните райони на Лайпциг. Ходеше навсякъде с фойтон и получаваше най-хубавите маси в най-изтънчените ресторанти в града. Докато славата ѝ в Германия се разрастваше, двамата с Едвард посещаваха рецитали в Берлин, Франкфурт и още много големи градове. Освен неговите композиции, репертоарът ѝ вече включваше „Песента на камбаната“ от новата опера

„Лакме“ и „Сбогом, родни хълмове и поля“ от любимата ѝ опера на Чайковски „Орлеанската дева“.

Пътуваха дори до Кристиания за рецитал в същия театър, където Анна бе започнала кариерата си. Тя писа предварително на родителите си и госпожица Олсдатер, за да ги покани на представлението, пъхвайки в пликовете им достатъчно крони за билета и стаи в „Гранд Хотел“, където тя самата щеше да отседне.

След всичко случило се и огромното разочарование, което им бе нанесла, Анна зачака отговорите им с искрено притеснение. Което се оказа неоснователно. Всички приеха поканата ѝ и срещата протече радушно. На празничната вечеря след рецитала госпожица Олсдатер я уведоми тихо, че господин Байер е починал неотдавна. Анна изрази съболезнованията си и ѝ се примиоли да дойде с нея в Лайпциг, за да я наеме като икономка.

За щастие Лизе веднага прие позицията. Анна знаеше, че предвид обстоятелствата се нуждае от доверен човек в дома си.

Що се отнасяше до блудния ѝ съпруг, Анна гледаше да не мисли за него. Носеха се слухове, че баронесата се появила в Лайпциг като покровителка на нов млад композитор, но за Йенс нямаше вести от години. Както бе коментирал Едвард, някогашният ѝ съпруг бе изчезнал като плъх в парижките канали. Анна се молеше да е мъртъв. Защото макар да живееше необичайно, се чувстваше щастлива.

Поне до зимата на 1883-а, когато Едвард пристигна в Лайпциг заради спешната молба в писмото, което му беше изпратила.

— Нали разбираш какво трябва да направим, хере! За доброто на всички ни.

— Да, разбирам — отвърна Анна, стиснала примирено устни.

Той пристигна чак през пролетта на 1884-а. Прислужницата почука на вратата на гостната, за да обяви, че на прага на дома ѝ я чака някакъв мъж.

— Казах му да отиде при задния вход, но той отказва да помръдне, докато не излезете. Предната врата е заключена, но е решил да чака на стълбите. — Момичето ѝ посочи свитата на топка фигура през големия прозорец. — Да извикам ли полицията, госпожо Халворсен? Очевидно е просяк, крадец или кой знае какъв!

Анна се надигна бавно от дивана и отиде до прозореца. Очите ѝ намериха мъжа, седнал на прага със заровена в ръцете му глава.

Сърцето ѝ мигновено потъна в стомаха ѝ и тя отново помоли Господ да ѝ даде сили. Само той знаеше дали ще понесе това, но предвид обстоятелствата, нямаше друг избор.

— Пусни го незабавно, ако обичаш. Явно съпругът ми е решил да се завърне.

[1] Оригиналното немско заглавие на „Пепеляшка“. — Бел.прев.

↑

АЛИ

*Берген, Норвегия
Септември 2007*

34.

„В залата на планинския крал“

Алегро

Едвард Григ

Със заседнало в гърлото ми сърце обърнах нетърпеливо на следващата страница, за да разбере какво се е случило след завръщането на Йенс при Анна. Йенс обаче бе решил да претупа несъмнено мъчителните месеци след това, избирайки да съсредоточи вниманието си върху нанасянето им в Берген година по-късно, в къща на име Фроскехусе, разположена недалеч от имението Тролдхауген на Григ. И последвалата премиера на неговите собствени композиции в града. Прескочих до „Бележка на автора“ на последната страница:

Тази книга е посветена на прекрасната ми съпруга, Анна Ландвик Халворсен, която по-рано тази година загина трагично от пневмония на петдесетгодишна възраст. Ако не ми бе простила, приемайки ме обратно в живота си, като се появих на прага ѝ толкова много години, след като я напуснах, наистина щях да потъна в парижките канали. Вместо това, благодарение на великодушната ѝ постъпка, водихме щастлив съвместен живот заедно със скъпия ни син Хорст.

Анна, ангел мой, муза моя... Ти ми показа кое е истински важно на света.

Обичам те и ми липсваш.

Твой Йенс

Затворих лаптопа разстроена и объркана. Не можех да повярвам, че Анна, със силния ѝ характер и безкомпромисни морални принципи — същите онези качества, които ѝ бяха помогнали да преодолее

жестоката постъпка на Йенс — е успяла да му прости така лесно и отново да го приеме за свой съпруг.

— Аз лично щях да го изритам на улицата и да се разведа с него час по-скоро — заявих на стените в хотелската стая, бясна заради финала на невероятната ѝ история.

Съзнавах, че по онова време животът е бил различен, но ми се струваше, че на Йенс Халворсен — същинското олицетворение на Пер Гинт — му се е разминало безнаказано.

Погледнах часовника си и като видях, че минава десет вечерта, станах да използвам тоалетната и да си направя чаша чай.

Докато затварях тежките завеси, скривайки блещукащите светлинки на бергенското пристанище, се замислих сериозно дали аз самата бих простила на Тео, ако ме изоставеше така. Каквото и беше направил, и то по най-жестокия начин. Да, знаех, че и аз съм пълна с гняв, че още не съм простила на вселената. За разлика от историята на Йенс и Анна, нашата с Тео бе прекъсната още преди да започне истински, макар и по ничия вина.

За да не изпадна в очакваната меланхолия, реших да проверя електронната си поща, нападайки фруктиерата, тъй като бях прекалено уморена да ходя до долния етаж, а и нямаше румсьорвис след девет. Чакаха ме съобщения от Мама, Мая и Тиги, която ми казваше, че все си мисли за мен. Питър, бащата на Тео, също ми беше писал, за да ме уведоми, че е намерил книгата на Том Халворсен и само му трябва адрес, на който да я изпрати. Помолих го да я пусне по куриер до адреса на хотела, решавайки да остана в Берген, докато пристигне.

На следващия ден щях да намеря къщата на Йенс и Анна и може да се върна при Ерлинг, услужливия уредник на музея „Григ“, за да ми разкаже какво още знае за историята им. В Берген ми харесваше, макар и за момента разследването ми да удряше на камък.

Телефонът до леглото ми иззвъня внезапно и ме накара да подскоча.

— Ало?

— Обажда се Уилям Каспари. Добре ли си?

— Да, добре съм, благодаря.

— Чудесно. Али, искаш ли да закусим заедно утре? Хрумна ми нещо и искам да ти го споделя.

— Ами... да, би могло.

— Отлично. Приятни сънища тогава.

Връзката прекъсна мигновено и аз върнах слушалката, леко смутена, задето бях приела поканата на Уилям. Размислих се защо и накрая признах пред себе си, че е от гузна съвест. Ако трябваше да съм откровена, малка искрица в мен ми подсказваше, че ме привлича физически. Дори умът и сърцето да ми го забраняваха, тялото ми се бунтуваше срещу заповедта им и реагираше посвоему. Но все пак не отивах на „романтична среща“. Пък и от историята му за трагичната смърт на партньора му Джак ставаше ясно, че Уилям е гей.

Докато се приготвях за сън, от гърдите ми се надигна тих смях; и това ако не беше безопасно увлечение! Пък и вероятно произтичаше най-вече от таланта му на пианист, който се оказваше доста мощен афродизиак за мен, затова реших да си простя безобидното прегрешение.

— Е, какво ще кажеш? — попита Уилям на закуска, впивайки проникателните си тюркоазени очи в моите.

— Кога е рециталът?

— В събота вечерта. Но все пак си свирила композицията и преди и имаме цяла седмица за репетиции.

— Боже, Уилям, свирила съм я преди цели десет години. Поласкана съм от предложението ти, но...

— „Соната за флейта и пиано“ е толкова красива и никога няма да забравя как я изсвири онази вечер в Женевската консерватория. Това, че помня изпълнението ти и теб самата цяло десетилетие, е абсолютно доказателство за таланта ти.

— Далеч не съм талантлива и преуспяла като теб — възразих. — Проучих те в интернет и открих, че си голяма клечка, Уилям. Миналата година си свирил в Карнеги Хол, за бога! Така че много ти благодаря за комплимента, но ще откажа.

Той впери поглед в мен и недокоснатата ми закуска. Наистина ми беше зле.

— Притеснена си, нали?

— Разбира се! Представяш ли си колко зле би се представил ти след цели десет години далеч от пиано?

— Да, но и бих свирил с нова енергия и страст. Не се дръж като страхливка, а поне опитай. Защо не дойдеш след обедния концерт, за да изпробваме композицията заедно? Сигурен съм, че Ерлинг не би възразил, макар и да му се стори кощунство да свирим произведение на Франсис Пуленк на свещената земя на Григ. Театър „Логен“, между другото, където ще се състои съботният рецитал, е прекрасна сцена. Идеалното място да се завърнеш към музиката.

— Насилваш ме, Уилям — пророних на ръба на сълзи. — Защо толкова държиш да свиря с теб?

— Ако никой не ме беше принудил да се върна към клавишите след смъртта на Джак, вероятно нямаше да изсвирия и нота повече, затова може да се каже, че връщам услугата от кармична гледна точка. Моля те, съгласи се.

— Ох, добре. Ще дойда в Тролдхауген днес следобед и ще опитаме — склоних принудително накрая.

— Прекрасно — плесна доволно с ръце Уилям.

— По всяка вероятност ще се ужасиш, като ме чуеш. Последно свирех на погребението на Тео, но това беше различно.

— След такова предизвикателство, рециталът ще ти се стори фасулска работа. Е — рече той и стана от масата, — ще се видим в три.

Изпратих го с поглед, чудейки се как толкова слаб човек можеше да погълне обилната закуска, която току-що го бях видяла да унищожава. Явно във вените му постоянно препускаше адреналин. Като се върнах в стаята си след десет минути, отворих плахо калъфа на флейтата и я загледах като враг, с който скоро щях да се впусна в бой.

— Какво направих? — измърморих под носа си, после извадих частите на флейтата и ги сглобих бавно в правилния ред.

След като я настроих и изсвирих набързо няколко гами, изпробвах по памет първата част на сонатата. За първи опит не звучеше зле, помислих си, докато бърсах механично влагата от инструмента, преди да го прибера обратно в калъфа.

После излязох на разходка по кея и минах през един от магазините с дървена облицовка, откъдето си купих вълнен пуловер, тъй като температурите спадаха, а в раницата ми имаше само летни дрехи.

След като се върнах до хотела, за да взема флейтата си, хванах такси до музея на хълма. Попитах шофьора дали се сеца за къща на

същата улица, наречена Фроскехусе. Той каза, че не знаел за такава, но предложи и двамата да оглеждаме имената на къщите, докато минавахме покрай тях. И я открихме — намираше се само на няколко минути път пеша от музея, кацнал на върха на хълма. Слязох от таксито и вдигнах поглед към красивата дървена къща, боядисана в кремаво и построена в съвсем традиционен стил. Като я наближих, ми направи впечатление, че изглежда доста западнала — боята се белеше от дървената ѝ облицовка, а градината беше видимо запусната. Навъртайки се отвън като крадец, планиращ обир, се чудех кой ли живее тук сега и дали просто да не почукам на вратата, за да разбера. В крайна сметка се отказах и продължих нагоре по хълма към музея „Григ“.

Докато вървах към кафенето, отново ми прилоша леко. Апетитът ме беше напуснал още от смъртта на Тео и знаех, че съм отслабнала. Макар че не бях гладна, си поръчах сандвич с риба тон и се насилих да го изям.

— Здравей, Али — поздрави ме с усмивка Ерлинг. — Подочух, че имаш експромпто репетиция в концертната зала след днешния рецитал.

— Стига да не възразяваш, Ерлинг.

— Винаги приветствам добрите музиканти тук — увери ме той. — Прочете ли още от биографията на Йенс Халворсен?

— В интерес на истината снощи я приключих. Току-що ходих да видя къщата им с Анна.

— А, да. Сега там живее Том Халворсен, биографът и праправнук на Йенс. Е, смяташ ли, че имаш роднинска връзка със семейство Халворсен?

— Ако е така, още не знам каква точно.

— Е, може пък Том да те просветли, като се върне от Ню Йорк в края на седмицата. Ще гледаш ли обедния концерт на Уилям?

— Да. Много е талантлив, нали?

— Абсолютно. Както вероятно ти е споделил, преди известно време преживя лична трагедия. Мисля, че именно тя го направи подобър пианист. Подобни събития могат както да те сразят, така и да те издигнат духовно, ако ме разбираш.

— Разбирам те — отвърнах искрено.

— До после, Али — кимна ми Ерлинг и се отдалечи.

Половин час по-късно отново седях в Тролдсален, концертната зала, и слушах изпълнението на Уилям. Този път свиреше по-непопулярна композиция със заглавие „Настроения“, която Григ бе написал към края на живота си, когато почти не напускаше дома си заради болестта, но все успявал да се добере до колибата, за да твори. Съвършеното изпълнение на Уилям ме накара да се замисля как, за бога, съм се съгласила да свиря с толкова върховен пианист. И още повече — защо изобщо ми предлагаше.

След като доволната публика се изниза от залата след края на концерта, Уилям ме привика да сляза на сцената и аз заставах смутено до него.

— За пръв път чувам тази композиция. Прекрасна е и ти я изсвири неповторимо — похвалих го.

— Благодаря. — Той ми се поклони отривисто, после впери поглед в мен. — Али, бяла си като чаршаф! Така че хайде да започваме, преди да те е дострашало и да ми избягаш.

— Нали никой няма да влезе? — попитах го, надниквайки към вратите в задната част на залата.

— Господи, Али! Започваш да ме настигааш по параноя.

— Извинявай — пророних и извадих флейтата си, а като я сглобих, Уилям даде знак да започнем.

Гордеех се, че съумях да изсвирия цялата дванайсетминутна композиция, без да сбъркам нито нота, но все пак много ми помагаха интуитивният акомпанимент на Уилям и невероятният, пленителен тембър на пианото „Стайнуей“.

Уилям ме аплодира и звукът отекна гръмко из празната зала.

— Е, ако така свириш след десетгодишно прекъсване, май ще поискам да удвоят цената на билета за съботния рецитал.

— Много мило от твоя страна, но далеч не беше съвършено.

— Не, не беше, но по-добро първо изпълнение не мога да си представя. А сега предлагам да проучим композицията по-бавно. Трябва да изгладим някои хармонични несъответствия.

През следващия половин час упражнявахме трите части на композицията една по една. А след като прибрах флейтата си и излязохме заедно от залата, осъзнах, че не се бях сещала за Тео нито веднъж през последните четирийсет и пет минути.

— В града ли се връщаш? — поинтересува се Уилям.

— Да.

— Тогава ще извикам такси.

Докато пътувахме към центъра на Берген, благодарих на Уилям и му обещах да участвам в съботния рецитал.

— Много се радвам — отвърна той, реейки отнесен поглед през прозореца. — Берген има специфична енергия, не смяташ ли?

— Да, и аз я усещам.

— Една от причините да се съглася да изнасям обедни рецитали в Тролдсален тази седмица е поканата от Бергенската филхармония да им стана постоянен пианист. Искрах първо да изпробвам почвата, защото ще трябва да се изнеса от убежището си в Цюрих и да заживея в Берген. А след като вчера ти разказах за себе си, знаеш колко голям ход ще е това за мен.

— С Джак ли сте живели в Цюрих?

— Да. Но може би е дошло време за ново начало. Пък и поне Норвегия е чиста — добави той със сериозно изражение.

— Така си е — изкисках се аз. — И хората се държат много приятелски. Макар че сигурно е доста трудно да научиш езика.

— За щастие имам много схватливо ухо. Бива ме с нотите и езиците, а понякога и математическите задачи. Пък и тук всички говорят английски.

— Е, според мен оркестърът е спечелил, като те е привлякъл.

— Благодаря. — Той ме удостои с една от редките си усмивки. — Е — подхвана, като влязохме в хотела, — имаш ли планове за вечерта?

— Не съм мислила по въпроса.

— Искаш ли да вечеряме заедно?

Явно колебанието се изписа по лицето ми, защото побърза да добави:

— Извинявай, сигурно си уморена. Ще се видим утре в три. Довиждане.

Уилям си тръгна внезапно, оставяйки ме гузна и объркана. Но наистина не се чувствах особено добре, което не беше типично за мен. А като влязох в стаята си и се проснах на леглото, се замислих горчиво колко много „нетипични“ неща ми се случваха.

35.

Наложи ми се да изляза на пазар в Берген, за да си купя нещо достатъчно официално и скромно за представлението. А докато обличах семплата черна рокля преди рецитала, опитах да отблъсна спомена за подобния си тоалет на погребението на Тео. Сложих си спирала за мигли, усещайки прилива на адреналин. Явно ми дойде в повече, защото ми се повдигна и побързах да се наведа над тоалетната, макар че не успях да повърна. Избърсах сълзящите си очи и се обърнах към огледалото, за да оправя спиралата и да си сложа червило. После грабнах флейтата и палтото си и слязох с асансьора до фоайето, където имах среща с Уилям.

Не само че се чувствах неразположена физически, но и мисълта, че Уилям ме беше поканил на вечеря не ми даваше мира. От онзи момент по време на репетициите ни усещах известна студенина в него. Държеше разговора ни на „делово“ ниво; в таксито обсъждахме само музиката, върху която се упражнявахме.

Вратите на асансьора се отвориха и го видях да ме чака до рецепцията, безупречен в черния си смокинг и папийонка. Надявах се да не съм го разстроила с отказа си. Още от самото начало усещах помежду ни нюанси на смущението, което съществуваше помежду ни с Тео, преди да задълбочим връзката си, и нещо вече ми подсказваше, че Уилям определено не е гей...

— Изглеждаш прекрасно, Али — стана от мястото си той и тръгна към мен.

— Благодаря. Само дето не се чувствам така.

— Май с всички жени е така — коментира рязко той, докато вървахме към таксито, което вече беше извикал.

В колата отново се спусна мълчание и неудобството помежду ни започваше да ме притеснява все повече. Уилям ми се струваше отчужден и напрегнат.

Като пристигнахме в театър „Логен“, Уилям намери организаторката, която ни чакаше във фоайето.

— Заповядайте, заповядайте — покани ни тя, въвеждайки ни в изискана висока зала, обзаведена с редове седалки и полилеи, осветяващи издадения напред балкон. Сцената беше празна, с изключение на роял и нотна стойка за мен. Прожекторите се включваха и изключваха, докато осветителите правеха финални проверки.

— Ще ви оставя да си направите генерална репетиция — обяви жената. — Ще пуснем публиката петнайсет минути преди началото, така че имате трийсет минути да опознаете акустиката на залата.

Уилям ѝ благодари и изкачи стъпалата до рояла. Вдигна капака и прокара пръсти напред-назад по клавишите.

— „Стайнуей“, модел „Б“ е — обясни с облекчение. — Звукът му е добър. Е, бърза репетиция?

Извадих флейтата от калъфа ѝ и я сглобих с разтреперани пръсти. Изсвирихме сонатата и аз отидох да намеря тоалетната, докато Уилям упражняваше соловите си изпълнения. Пак се опитах да повърна без успех, а като наплисках лицето си със студена вода, се присмях на восъчното си отражение. Уж бях способна да преодолея най-суровите условия по море без дори да ми прилошее. А сега тук, на твърда земя, преди да посвирия на флейта някакви си дванайсет минути пред публика, се чувствах като аматьор с морска болест, попаднал в първата си буря.

Като се върнах зад кулисите, надникнах към залата и видях, че зрителите започват да прииждат. Погледнах скришом към Уилям, който изпълняваше странен ритуал на няколко крачки от мен — мърмореше си нещо под носа, крачеше напред-назад и раздвижваше пръстите си — затова не го обезпокоих. За жалост „Соната за флейта и пиано“ беше предпоследното изпълнение в програмата, тоест през цялото време щях да стоя на нокти зад кулисите.

— Добре ли си? — попита ме шепнешком Уилям, като чухме конферансието да го представя, четейки най-впечатляващите моменти от биографията му.

— Да, благодаря — отвърнах, тъкмо когато публиката избухна в овации.

— Исках официално да ти се извиня за арогантната си покана за вечеря. Беше съвършено неуместна, предвид обстоятелствата. Разбирам в какво емоционално състояние си и отсега нататък ще го уважавам. Дано ми останеш приятелка.

С тези думи Уилям излезе на сцената и се поклони, преди да седне пред пианото. Започна с бързия, техничен „Етюд 5 в сол бемол мажор“ на Шопен.

Докато слушах как свири, се замислих за безкрайно сложния танц, в който неизменно се оплитаха мъжете и жените. А когато последните акорди на композицията прокънтяха в залата, осъзнах, че една част от мен изпитва странно разочарование от факта, че Уилям се надяваше да си останем приятели. Да не говорим за вината в дъното на съзнанието ми, замислех ли се как би възприел Тео смущението, което изпитвах заради внезапното си увлечение по Уилям...

След цяла вечност кръстосване в тясното пространство зад кулисите, най-накрая чух Уилям да ме представя и излязох на сцената. Усмихнах му се широко в знак на благодарност за добрината и насърчението му през последните дни. После долепих флейтата до устните си, дадох му знак, че съм готова и засвирихме.

След като Уилям изпълни и последната си композиция за вечерта, се върнах при него на сцената и с чувство за нереалност се поклоних заедно с него. Организаторите дори ми поднесоха малък букет цветя, за да ми благодарят за участието.

— Браво, Али, справи се добре. Всъщност много, много добре — поздрави ме Уилям, докато слизахме заедно от сцената.

— Напълно съгласен.

Обърнах се към познатия глас и видях Ерлинг, уредника на музея „Григ“, да стои зад кулисите с още двама мъже.

— Здравей — усмихнах му се. — И благодаря.

— Али, това е Том Халворсен, праправнукът и биограф на Йенс Халворсен. Освен това и виртуозен цигулар и асистент-диригент на Бергенската филхармония. Представям ти и Дейвид Стюарт, ръководителя на оркестъра.

— За мен е удоволствие да се запознаем, Али — обади се Том, когато Дейвид Стюарт се обърна към Уилям. — Ерлинг ми каза, че проучваш живота на прапрадядо ми и прапрабаба ми.

Като погледнах Том в лицето, ми се стори познат, но не можах да се сетя откъде. Имаше типичен норвежки вид: червеникава коса, луничав нос и големи сини очи.

— Да, така е.

— В такъв случай на драго сърце ще ти помогна с каквото мога. Но извинявай, ако тази вечер звуча отнесено. Току-що се прибирам от Ню Йорк. Ерлинг ме взе от летището и ме доведе право тук, за да чуя концерта на Уилям.

— Дългите полети са ужас — успяхме да кажем в един глас и след миг си разменихме свенливи усмивки.

— Така си е — добавих, тъкмо когато Дейвид Стюарт се обърна към нас.

— За жалост трябва да си тръгвам — обяви той, — затова ще ви пожелаю хубава вечер. Том, обади ми се, ако има новина.

Той махна и ни остави.

— Както сигурно знаеш, Али, в момента увещаваме Уилям да постъпи във филхармонията ни. Случайно да имаш отговор, Уилям?

— Да, както и някои въпроси, Том.

— Тогава предлагам да отскочим отсреща за по питие и бърза вечеря. Ще ни правите ли компания? — попита Том двама ни с Ерлинг.

— Не искаме да ви безпокоим, ако имате важни въпроси за обсъждане с Уилям — отговори от наше име Ерлинг.

— Напротив. Трябва ни само едно „да“ от Уилям и отваряме шампанското.

Десет минути по-късно всички седяхме на светлина от свещи в уютния ресторант. Том и Уилям се бяха привели над масата, дълбоко потънали в разговор, затова аз си приказвах с Ерлинг, който седеше срещу мен.

— Тази вечер наистина се представи блестящо, Али. Твърде добра си, за да пренебрегваш таланта си, камо ли удоволствието от свиренето.

— И ти ли си музикант? — попитах го.

— Да. И аз като Том произлизам от музикално семейство. Челист съм и свиря в малък оркестър от нашия град. Тук сме много. Бергенската филхармония е най-старият оркестър в света.

— И така — прекъсна ни Том, — най-сетне можем да поръчаме шампанско! Уилям се съгласи да постъпи във филхармонията.

— Благодаря, но аз ще се въздържа. Не пия алкохол след девет часа вечерта — заяви категорично Уилям.

— Май ще трябва да се научиш, щом идваш да живееш в Норвегия — пошегува се с него Том. — Само той ни дава сили през

дългите зими.

— Добре, ще кажа едно наздраве за повода — отстъпи великодушно Уилям, когато келнерът дойде с бутилката.

— За Уилям! — вдигнахме тост всички, докато ни сервираха храната.

— Май шампанското ме поободри — усмихна ми се Том. — Така че, хайде, разкажи ми за връзката си с Йенс и Анна Халворсен.

Обясних му накратко за завещанието на Татко Солт, включващо биографията на Анна Халворсен, написана от съпруга ѝ, и координатите върху армиларната сфера, които ме бяха отвели първо в Осло, а сега и в бергенския дом на Григ.

— Удивително — пророни той, изучавайки ме с умислено изражение. — Значи нищо чудно да имаме роднинска връзка. Макар че откровено казано, тъй като съвсем скоро разучавах историята на семейството ми, на прима виста не виждам каква.

— Нито пък аз — уверих го, внезапно притеснена да не помисли, че лъжа за своя облага. — Поръчах си книгата ти, между другото. Ще ми я изпратят от Щатите.

— Много мило, Али, но я имам вкъщи, ако ти потрябва.

— Благодаря. Най-малкото ще те помоля да ми дадеш автограф. А и след като съм те хванала натясно, може би ще се съ согласиш да ми помогнеш с някои подробности. Знаеш ли какво се е случило със семейство Халворсен в годините след като Йенс издава книгата си.

— Донякъде. За жалост съвпадат с неприятен момент от човешката история заради приближаването на световните войни. Норвегия е била неутрална в Първата, но през Втората немската окупация я ударила много тежко.

— Така ли? Дори не знаех, че Норвегия е била окупирана — признах си. — Не бях особено добра по история в училище. Всъщност не съм се замисляла за ефекта на Втората световна война върху по-незначителните участници на военната сцена. Особено тук, в тази мирна страна, скътана в горния край на света.

— Е, май в училище ни учат главно за историята на родината ни. Твоята коя е?

— Швейцария — засмях се, вдигайки очи към него.

— Неутрална — казахме отново в хор.

— Е — продължи Том, — вражеските сили нахлули тук през 1940-а. Всъщност преди няколко години имах концерт в Люцерн и Швейцария ми се стори доста сходна с Норвегия. Не само заради снега. И двете страни са някак отцепени от останалия свят.

— Да — съгласих се. Погледах Том как яде, още недоумявайки защо ми се струваше толкова познат. Сигурно разпознавах някои генетични белези, които се бяха насадили в ума ми покрай всички стари фотографии на предците му. — Значи семейство Халворсен надживели войните?

— Ами, историята е доста тъжна и несъмнено твърде оплетена за уморения ми от полета мозък. Може да се срещнем отново, за да ти разкажа. Как ти звучи утре следобед в моята къща? Някога е била на Йенс и Анна и мога да ти покажа къде са изживели някои от пощастливите си моменти заедно.

Том вдигна вежда и изпитах смътна тръпка от факта, че и той бе запознат с историята им.

— Всъщност я видях преди няколко дни на път към Тролдхауген.

— Тогава знаеш къде се намира. А сега, Али, извини ме, но отивам да лягам. — Том стана и се обърна към Уилям. — Приятен полет до Цюрих и очаквай от администрацията да ти изпратят договора. Обади ми се, ако има нещо друго. Е, Али, два часа във Фроскехусе?

— Добре. Благодаря, Том.

— Разхожда ли ти се? — предложи Уилям, след като се разделихме с Ерлинг, който щеше да откара Том до дома му. — Хотелът е близо.

— Май ще се справя — съгласих се с мисълта, че свежият въздух можеше да пооблекчи главобола ми.

Тръгнахме по калдъръмените улици, докато не излязохме на пристанището, където Уилям спря.

— Берген... Новият ми дом! Правилното решение ли взех, Али?

— Не мога да ти отговоря, но едва ли има много по-хубави места за живот. Имам чувството, че тук няма как да ти се случи нещо лошо.

— Точно това ме притеснява. Дали не опитвам да се измъкна? Дали не бягам отново от случилото се с Джак? Пътувам фанатично, откакто тя си отиде и сега се питам дали не идвам тук, за да се скрия от миналото — въздъхна той, докато вървахме по кея към хотела ни.

„Тя?“, вдигнах вежди наум.

— Може пък да погледнеш по-позитивно на нещата и да кажеш, че продължаваш напред с живота си, започваш отначало — предложих.

— Може и така, да. Всъщност, Али, исках да те попитам дали си минала през фазата „защо аз оцелях, а той си отиде“?

— Разбира се, даже още минавам през нея. Не друг, а Тео ме накара да сляза от състезателната ни яхта малко преди да се удави. Безброй часове прекарах в размишления как е можело да го спася, ако бях останала на борда, макар и да знам, че е нямал шанс.

— Да... безсмислено терзание. Аз самият стигнах до заключението, че животът е просто случайна поредица от събития. Двата с теб сме останали сами и просто трябва да се справим някак. Според психотерапевта ми затова съм развил obsесивно-компулсивно разстройство. Когато Джак почина, се чувствах толкова безсилен, че оттогава се мъча да контролирам всичко. Симптомите ми отшумяват лека-полека; ето, тази вечер изпих чаша шампанско след девет часа...

— Уилям сви рамене. — Стъпка по стъпка, Али, стъпка по стъпка.

— Да. Между другото как е пълното име на Джак?

— Жаклин. На Жаклин дю Пре. Баща ѝ беше челюст.

— Когато ми каза за нея, помислих, че Джак е мъж...

— Ха! Да, поредната форма на контрол, и очевидно действа. Дълго време ме защитава от хищнически настроени жени. Щом спомена партньора си Джак, всички отстъпват. Може и да не съм рок звезда, но след всяко представление ме наобикалят поне шепа фенки на класическата музика и пърхат с мигли, жадни да зърнат, ъм, инструмента ми. Една от тях дори ми сподели, че си мечтаела да ѝ изсвири „Концерт за пиано номер 2“ на Рахманинов чисто гол.

— Е, дано не си решил, че съм такава.

— Естествено, че не. В интерес на истината... — Бяхме спрели пред хотела и Уилям отправи поглед към спокойните води, блискащи се кротко по кея. — Беше точно обратното. Но, както ти казах преди малко, поканата ми за вечеря беше неуместна. Типично за мен — въздъхна той, внезапно унил. — Както и да е, благодаря ти, че свири с мен и се надявам да поддържа връзка занапред.

— Уилям, аз трябва да ти благодаря. Върна ме в света на музиката. А сега трябва да си легна, преди да съм заспала на тротоара.

— Заминавам рано сутринта — отбеляза той, като влязохме в пустото фойе. — Имам да организирам доста неща в Цюрих. Том иска да започна да свиря в оркестъра час по-скоро.

— Кога ще се върнеш?

— До ноември; тогава започнат репетициите за концерта по случай стогодишнината от смъртта на Григ. Ти планираш ли да се позадържиш тук? — попита той, като спряхме пред асансьора.

— Още не знам, Уилям.

— Е — продължи той, като влязохме в асансьора и всеки натисна копчето на своя етаж, — това е визитката ми. Обади се.

— Добре.

Асансьорът спря на неговия етаж.

— Доскоро, Али.

Кимна ми с бегла усмивка и излезе.

Десет минути по-късно, изключвайки нощната си лампа, се надявах с Уилям наистина да не загубим дирите си. Макар и да бях на светлинни години от нова връзка, определено го харесвах. А ако съдех по последните му думи, чувствата ми бяха споделени.

36.

— Здравей — отвори ми Том с усмивка вратата на Фроскехусе и ме покани вътре. — Заповядай в гостната. Искаш ли нещо за пиене?

— Само чаша вода, благодаря.

Когато Том излезе, огледах всекидневната. Беше обзаведена в старовремски норвежки стил: с домашнотъкани дамаски и много уютна. Няколко различни кресла и диван с дантелени покривчици по облегалката бяха подредени около огромна желязна печка, която несъмнено се справяше със северняшкия студ. Най-забележителният предмет в стаята беше лъскавият черен роял пред еркерния прозорец с изглед към живописния фиорд под нас.

Отидох да разгледам отблизо рамкираните фотографии, подредени по грозноватото бюро в стил рококо. Една от тях веднага привлече вниманието ми: малко момченце на около три години — вероятно Том — седнало в скута на жена край озарения от слънцето фиорд. Имаха еднакви широки усмивки, цвят на кожата и големи, изразителни очи. Когато Том се върна, веднага разпознах в лицето му чертите на малкото момченце от снимката.

— Извинявай за вида на къщата — рече той. — Нанесох се тук едва преди няколко месеца, когато майка ми почина, и още не съм намерил време да подменя интериора. Аз самият се увличам по минималистичния и съвременен скандинавски стил; този музей на миналото не е по вкуса ми.

— Всъщност тъкмо си мислех колко ми харесва. Толкова е...

— *Истинско!* — казахме двамата в един глас.

— Прочете ми мислите — коментира Том. — Е, тъй като проучваш Йенс и Анна, е хубаво, че успя да видиш оригиналния интериор на къщата, преди да отиде в боклука. Голяма част от мебелите са техни и вече са на сто и двайсет години. Като всичко останало в къщата, включително водопроводните тръби. Купили са земята — по-скоро Анна я е купила — през 1884-а и са строили къщата една година.

— Не бях чувала за никой от двама им, преди да прочета книгата — признах леко засрамено.

— Ами от двамата Анна придобила по-голяма известност в Европа, но и Йенс бил важна клечка, особено в Берген. Прославил се истински чак след смъртта на Григ през 1907-а, макар че определено е имитирал maestrото с музиката си, и то не чак толкова умело, ако трябва да съм честен. Не знам доколко си запозната с участието на Григ в живота на двама им...

— Доста, ако може да се вярва на книгата на Йенс. Особено за това как помогнал на Анна, спасявайки я от пансиона в Лайпциг.

— Да. Е, тъй като още не си прочела моята книга, няма как да знаеш, че именно Григ намерил Йенс, който по онова време живеел в Монмартр с някакво момиче, художнически модел. Покровителката му, баронесата, го била изоставила и едвам изкарвал прехраната си, свирейки на цигулка със замъглено от алкохол и опиум съзнание, както било типично за бохемския кръг в Париж. Знае се, че Григ му дръпнал едно конско, дал му пари за билет до Лайпциг и го пратил в краката на Анна.

— Откъде знаеш всичко това?

— От пращядо ми Хорст, който пък научил от Анна на смъртния ѝ одър.

— А кога се върнал Йенс?

— Около 1884-а.

— Няколко години, след като Григ спасил Анна в Лайпциг? Откровено казано, Том, краят на книгата ме депресира. Не можах да разбера защо Анна би приела Йенс обратно след огромното му предателство и толкова години на раздяла. А сега се чудя и защо му е било на Григ да издирва Йенс в Париж. Със сигурност е знаел какво изпитва Анна към него. Просто главата ми не го побира.

Том впери поглед в мен, сякаш прехвърляше нещо в ума си.

— Е, това ѝ е недостатъкът на историята, както се уверих, докато проучвах миналото на семейството ми — отбеляза накрая. — Имаш фактите, но няма как да разбереш действителните човешки подбуди зад тях. Не забравяй, че Йенс е писал биографията. Изобщо не разбираме мислите на Анна. Книгата е била издадена след смъртта ѝ като един вид поклон от страна на съпруга ѝ.

— Аз лично бих грабнала ножа, ако Йенс се довлечеше до моя праг. Според мен Ларс, първият й годеник, беше много по-удачен избор.

— Ларс Трулсен? Знаеш, че заминал за Америка, където станал сравнително прочут поет? Оженил се за трето поколение нийоркчанка с норвежки корени и им се родили цял куп деца.

— Сериозно? Това поне ме успокоява. Доста ми стана жал за него, но то е ясно, че ние, жените, невинаги избираме добрия, нали?

— Май ще се въздържа от коментар — изкиска се Том. — Мога да кажа само че поне в очите на околните водили щастлив брачен живот. Йенс останал вечно благодарен на Григ, заедно го спасил от клоаката на Париж, и на Анна, заедно му простила. Двете двойки прекарвали много време заедно, понеже живеели в съседство. След смъртта на Григ, Йенс подпомогнал основаването на музикален факултет към Бергенския университет с парите, завещани от Григ за културно развитие. Това е днешната академия „Григ“, където завърших аз.

— Не знаех нищо за съдбата на семейството след 1907-а, докъдето свършва книгата на Йенс, и дори не съм чувала негови композиции.

— По мое скромно мнение не е оставил особено значимо музикално наследство. Макар че докато подреждах множеството му папки с партитури, гнили толкова години в кашони в таванската стая, се натъкнах на нещо много специално. Негов концерт за пиано, който, доколкото разбрах от проучванията си, така и не е стигнал до публиката.

— Наистина?

— Тъй като тази година отбелязваме стогодишнината от смъртта на Григ, са организирани множество събития, включително голям концерт тук, в Берген, за тържествен финал на празненствата.

— Да, Уилям спомена.

— Както се досещаш, акцентът е върху норвежката музика и би било чудесно да направя посмъртна премиера на загубеното произведение на прапрадядо ми. Разговарях с комисията, отговорна за програмата, и със самия Андрю Литън, почетният ни диригент и мой ментор в диригентството. Всички чуха композицията, която според мен е изумителна, и я включиха в концерта на седми декември. Понеже

на тавана намерих само нотите за пиано, помолих един много талантлив мой приятел да се заеме с оркестрацията. Но като се прибрах от Ню Йорк вчера, на телефонния секретар ме чакаше съобщение, че майка му се била разболяла преди няколко седмици и още не бил започнал работа по партитурата.

Том се умълча за миг и веднага прочетох разочарованието по лицето му.

— Не виждам как ще е готова за декември. Жалко... според мен това е най-добрата композиция на Йенс. Пък и премиерата на оригинално произведение от Халворсен, свирил на първото представление на „Пер Гинт“, щеше да е невероятно постижение. Е, стига съм се оплаквал. Кажете, Али, ти свирила ли си някога в оркестър?

— О, не. Не мисля, че уменията ми се простират чак дотам. Аз съм по-скоро дилетант.

— Чух те снощи и определено не съм съгласен. Уилям каза, че си учила флейта четири години в Женевската консерватория. Това далеч не е дилетантско ниво, Али — смъмри ме той.

— Може и да не е, но допреди броеци седмици се занимавах професионално със състезателно плаване.

— Наистина ли? Как избра точно тази професия?

Седнахме на по чаша билков чай, който Том изрови от бюфета, и му разказах накратко историята на живота си и събитията, довели до пристигането ми в Берген. Май свиквах да я разказвам фактически, вместо емоционално. За добро или лошо.

— Божичко, Али! Мислех си, че моят живот е объркан, но твоят... хм. Не знам как си се справила с последните седмици. Поздравявам те от сърце.

— Гледах да се занимавам с миналото си — отвърнах през стегнато гърло, готова да сменя темата. — Е, след като те отегчих до смърт с житието си, ще ми върнеш ли услугата, като ми разкажеш за последните Халворсен. Стига да нямаш нищо против — побързах да добавя, съзнавайки, че все пак става дума за семейството му. Не исках да реши, че опитвам да се намърдам в него. — Така де, каквато и да е връзката ми с вас, трябва да е от последните поколения, защото съм само на трийсет.

— И аз. Роден съм през юни. Ти?

— На трийсет и първи май, или поне така знам от приемния ми баща.

— Сериозно? Е, аз съм на първи юни — поясни Том.

— Родени сме само с ден разлика — проточих умислено. — Както и да е, слушам те.

— Ами — Том отпи глътка кафе, — отгласнах тук, в Берген, с майка ми, която почина преди година. Затова и се преселвам във Фроскехусе.

— Моите съболезнования, Том. Както вече разбра, знам какво е чувството да загубиш родител.

— Благодаря. Преживях го много тежко, защото бяхме доста близки. Мама ме отгледа сама и няхах баща, който да ни помага.

— А познаваш ли го?

— О, да. — Том вдигна вежда. — По негова линия имам кръвна връзка с Йенс Халворсен. Феликс, баща ми, е негов правнук. Но за разлика от Йенс, който все пак се завърнал при Анна, баща ми така и не пое отговорностите си.

— Жив ли е още?

— Съвсем, въпреки че е бил с дващестина години по-възрастен от майка ми, когато са се запознали. Според мен баща ми има най-голяма музикална дарба от всички поколения Халворсен. А майка ми, също като Анна, имаше прекрасен глас. Накратко казано, тръгнала на уроци по пиано при баща ми и той я прелъстил. Забременяла от него на дващест. Той отказал да ме припознае и я посъветвал да направи аборт.

— Много жестоко. От майка си ли го научи?

— Да. И като познавам Феликс, напълно й вярвам — обясни равнодушно Том. — След като съм се родил, й било много тежко. Собствените й родители — провинциално семейство от севера с доста старомодни ценности — се отрекли от нея. Марта, майка ми, едвам свързвала двата края. Имай предвид, че преди трийсет години Норвегия била сравнително бедна държава.

— Колко ужасно, Том. И какво направила?

— За щастие, працядо Хорст и прабаба Астрид се намесили и ни приютили тук. Но мисля, че майка ми така и не се съвзе от бездушната постъпка на баща ми. Цял живот страдаше от ужасяващи пристъпи на депресия. Така и не разви потенциала си на певица.

— Феликс припознал ли те е вече?

— Беше принуден, защото в тийнейджърските ми години съдът разпореди да се подложим на ДНК тест — обясни Том с мрачно изражение. — Когато прабаба ми почина, ми завеща къщата под попечителство, вместо да я остави на Феликс, внука им. Феликс оспори завещанието, твърдейки, че с майка ми сме алчни натрапници, затова и се наложи ДНК тест. И бинго! Стопроцентово доказателство, че във вените ми тече кръвта на Халворсен. Не че някога съм се съмнявал. Майка ми никога не би излъгала за подобно нещо.

— Ясно. Е, първо нека кажа, че твоето минало звучи също толкова драматично, колкото моето — отбелязах с усмивка, на която Том отвърна. — Срещаш ли се с баща си?

— От време на време из града, но не и по желание.

— Значи живее тук?

— О, да, горе в планината с купища уиски и вечна върволица от жени. Превърнал се е в същински Пер Гинт, който обаче така и не се покая — сви горчиво рамене Том.

— Малко съм объркана... Разказа ми за прабаба си и працядо си, но май изпускаш едно поколение. Какво е станало с баба ти и дядо ти? Майката и бащата на Феликс?

— Това е историята, за която ти загатнах снощи. Не съм срещал никой от двамата им. Починали са, преди да се родя.

— Съжалявам да го чуя, Том — пророних, учудена от сълзите в собствените си очи.

— О, боже, Али, недей да плачеш. Добре съм и продължавам с живота си. Ти си се сблъскала с по-тежка съдба, и то неотдавна.

— Знам, че си добре, Том. Извинявай, просто историята ме развълнува — признах, озадачена от този факт.

— Както си представяш, рядко говоря за това. Всъщност даже се изненадвам, че успях да излея душата си пред теб.

— Благодарна съм ти, че сподели, Том, наистина. Остана ми само още един въпрос. Разказвал ли ти е баща ти своята страна на историята?

Том ме изгледа странно.

— Възможно ли е да има друга страна?

— Ами, сецаш се...

— Освен това, че е безполезно, себично копеле, изоставило мама бременна?

— Да — пророних, осъзнавайки, че съм подхванала щекотлив въпрос. Затова побързах да отстъпя. — Ако съдя по чутото дотук, май наистина няма какво друго да се каже.

— Понякога и аз самият съжалявам Феликс — призна той. — Объркал е живота си напълно и е пропилял легендарния си талант. За щастие аз съм наследил малка част от него и винаги ще съм му благодарен поне за това.

Видях Том да надниква към часовника си и го приех като намек, че е време да си вървя.

— Е, трябва да тръгна. Достатъчно те забавих.

— Не, Али, моля те, не си тръгвай още. Всъщност си мислех, че съм доста гладен. В Ню Йорк е време за закуска. Хапват ли ти се палачинки? Само тях мога да правя без готварска книга.

— Том, сериозно, кажи ми, ако искаш да те оставя на мира.

— Добре, ще ти кажа, но още не искам. Засега може да ми асистираш в кухнята. Става ли?

— Става.

Докато правехме палачинки, Том реши да ме поразпита още за моя живот.

— Останах с впечатление, че си била много привързана към осиновителя си.

— Да, бях.

— А и с толкова сестри едва ли някога ти е било скучно. На мен ми беше много самотно. Мечтаех си за братче или сестриче.

— Аз поне самота не знаех какво е. Винаги имаше с кого да си играя, какво да правя. Определено съм се научила да споделям.

— Докато на мен не ми се налагаше да отстъпвам нищо на никого, но и се дразнех, че съм златното момче на мама — призна той, мятайки палачинките в чинии. — Винаги съм изпитвал натиск да покрия очакванията ѝ. Само мен си имаше.

— Нас пък със сестрите ми ни насърчаваха да бъдем себе си — казах, като седнахме на кухненската маса да ядем. — Чувстваше ли се виновен, че майка ти е страдала толкова, за да се появиш на бял свят?

— Да. И ако трябва да съм болезнено честен, когато я обземеше някой от честите ѝ пристъпи на депресия и ми заявяваше, че животът ѝ пропаднал заради мен, ми се искаше да ѝ изкрещя, че не съм я молил да ме ражда и че изборът е бил неин.

— Май и двамата сме големи патиланци, а?

Той вдигна поглед към мен, стиснал вилицата си в ръка.

— Да, Али, големи. Всъщност е хубаво да си поговоря с някой, който разбира необичайната ми семейна история.

— Същото важи и за мен.

Погледнах го през масата и му се усмихнах. Той отвърна на усмивката ми и ме обзе страшно силно чувство на дежавю.

— Много странно — пророни Том след няколко секунди. — Имам чувството, че те познавам цял живот.

— Напълно те разбирам — съгласих се аз.

Като приключихме, Том ме закара до хотела.

— Свободна ли си утре сутринта? — попита ме той.

— Нямам планове.

— Чудесно. Тогава ще дойда да те взема и ще те изведа на едно морско пътешествие край пристанището. Тъкмо ще ти разкажа какво се е случило с Пип и Карине, дядо ми и баба ми. Както вече ти споменах, това е доста тежка и болезнена глава от историята на семейство Халворсен.

— Имаш ли нещо против да го направим на твърда земя? Незнайно защо, водата ме плаши, откакто Тео загина.

— Разбирам. Тогава какво ще кажеш отново да ми погостуваш във Фроскехусе? Ще те взема в единайсет. Лека нощ, Али.

— Лека нощ, Том.

Махнах му и се качих в стаята си. Застанах до прозореца и отправих поглед към водата, дивейки се колко часове бяхме прекарали с Том в разговори за какво ли не — за всичко — и колко лесно, непринудено общувахме. Взех си душ и легнах, замислена върху това, че до какъвто и резултат да доведеше разследването ми в миналото, поне си намирах нови и нови приятели.

И с тази мисъл потънах в дълбок сън.

37.

Като се събудих сутринта, хукнах към банята да повърна и спокойствието от миналата вечер бързо се изпари. Върнах се в леглото на омекнали крака и легнах със сълзи в очите, недоумявайки защо се чувствах толкова зле. Открай време приемах здравето си за даденост — почти не бях боледувала като дете и винаги помагах на Мама, когато някой вирус плъзнеше сред всичките ми сестри, прескачайки само мен.

Онзи ден обаче се чувствах ужасно и се замислих дали първото ми прилошаване на остров Наксос не се дължеше на някой стомашен вирус, който още ме мъчеше, защото оттогава определено не бях на себе си. И състоянието ми се влошаваше... Дали не беше отзвук от напрежението през последните няколко седмици? Трябваше да хапна нещо — сигурно кръвната ми захар беше спаднала — затова си поръчах обилна континентална закуска, решена да я изям до последна трохичка. „Така се лекува морска болест, Али“, повтарях си, седнала в леглото с подноса върху коленете ми, борейки се смело с планините от храна.

Двайсет минути по-късно пуснах водата в тоалетната, отмивайки цялата си закуска. Докато се обличах с разтреперани ръце за срещата с Том след половин час, реших да го попитам за добър местен доктор, тъй като очевидно се бях разболяла. В същото време звънна телефонът ми.

— Ало?

— Али?

— Тиги, как си?

— Ами... добре. Къде те намирам?

— Още съм в Норвегия.

След кратка пауза, сестра ми пророни:

— Аха.

— Какво има, Тиги?

— Нищо... нищо важно. Просто се питах дали не си се върнала в Атлантис.

— Не, съжалявам. Всичко наред ли е?

— Да, всичко е наред, няма нищо. Просто се обаждах да проверя как си.

— Добре. Научавам все нови и нови неща покрай уликите от татко.

— Чудесно. Е, обади се, като се прибереш от Норвегия и може да се видим — каза тя с престорена ведрост. — Обичам те, Али.

— И аз теб.

Докато слизах с асансьора, прехвърлях тревожно в главата си странния разговор с Тиги. Бях свикнала сестра ми да звучи бодро, да разпръсква езотерична надежда, успокоявайки всички край себе си. Този път обаче ми се стори коренно различна. Обещах си по-късно да ѝ пратя имейл.

— Здравсти — посрещна ме Том, като слязох от асансьора.

— Здравей — отвърнах с усмивка, опитвайки да си върна самообладанието.

— Добре ли си, Али? Струваш ми се... бледа.

— Да. Ох, всъщност не — поправих се, докато вървахме към изхода на хотела. — Не се чувствам особено добре. От няколко дни, в интерес на истината. Едва ли е нещо сериозно, сигурно стомашен грип, но исках да питам дали можеш да ми предложиш някой доктор.

— Разбира се. Искаш ли да те заведе още сега?

— Не, в никакъв случай. Не ми е толкова зле, просто... не съм на себе си — обясних, докато се качвах в раздрънканото му рено.

— Хич не изглеждаш добре, Али — загрижи се той, взимайки мобилния си телефон. — Какво ще кажеш да ти запиша час за по-късно днес?

— Добре, благодаря. И извинявай — пророних, а той набра номера и поговори на норвежки с човека от другата страна на линията.

— Така, ще те чакат в четири и половина. Дотогава — той погледна пребледнялото ми лице с усмивка — предлагам да отидем във Фроскехусе и да те завия с пухения юрган на дивана. После ще решиш дали искаш да чуеш историята на баба и дядо, или да ти посвирия на цигулка.

— Не може ли и двете? — усмихнах му се вяло, чудейки се как, за бога, знаеше, че в този хладовит есенен ден, с болния ми стомах,

имах нужда точно от пухен юрган, увлекателна история и хубава музика.

Половин час по-късно, сгушена на дивана пред бумтящата желязна печка, помолих Том да ми посвири на цигулка.

— Защо не започнеш с най-любимата си композиция?

— Добре. — Той въздъхна театрално. — Но да не си помислиш, че избирам точно нея заради твоето състояние.

— Няма — обещах, леко озадачена.

— Добре тогава.

С едно ласкаво движение Том пъкна цигулката под брадичката си, настрои я и след секунда изпод лъка ѝ забликаха пленителните акорди на едно от любимите ми музикални произведения. Засмях се на глас, прозряла смисъла зад предупреждението му. Том спря да свири и се ухили до уши.

— Казах ти.

— И на мен „Умиращият лебед“ ми е любима композиция.

— Хубаво.

Той засвири отново и докато лежах на дивана, уютно сгушена и заслушана в серенадата на природно надарен виртуозен цигулар, осъзнах каква чест е, че бе благоволил да ми изнесе частен рецитал. Когато и последната наситена с чувство нота отекна в стаята, заплясках възхитено.

— Красота!

— Благодаря. Е, какво да бъде сега?

— Каквото най-много обичаш да свириш.

— Добре. Така да бъде.

През следващите четирийсет минути Том ми изсвири прелестно най-любимите си композиции, включително първата част от „Концерт за цигулка в ре мажор“ на Чайковски и сонатата „Дяволски трели“ на Тартини. Виждах как се потапя в онзи свят, в който потъваше всеки истински музикант, докато свиреше. И отново се зачудих как съм могла да живея без музика и музиканти в живота си през последните десет години. Някога и аз познавах това чувство. Явно красивите мелодии и уютът така ме бяха отпуснали, че съм задрямала. Докато не усетих нежна ръка върху рамото си.

— Извинявай, много извинявай — избръщолех, виждайки угрижения поглед на Том.

— Можеше сериозно да се засегна, че единственият ми слушател е заспал, но от мен да мине, няма да го приемам лично.

— Недей, Том. Повярвай ми, това е комплимент, макар и доста ироничен. Може ли да използвам тоалетната? — попитах, измъквайки се бавно изпод юргана.

— Да, вляво по коридора.

— Благодаря.

Като се върнах, облекчена, че се чувствах малко по-добре от сутринта, намерих Том в кухнята пред бълбукаща тенджерата на печката.

— Какво правиш? — попитах го.

— Обяд. Минава един. Оставих те да спиш повече от два часа.

— О, боже! Нищо чудно, че си обиден. Много съжалявам.

— Али, толкова неща си преживяла напоследък.

— Да, така е — съгласих се. Не ме беше срам да си призная пред него. — Тео ми липсва много.

— Не се и съмнявам. Сигурно ще прозвучи странно, но донякъде ти завиждам.

— Защо?

— Защото аз самият още не съм изпитвал подобни чувства към жена. Имал съм връзки, да, но никоя от тях не се задълбочи. Още не съм намерил „единствената“, за която всички говорят.

— Ще я намериш, Том, сигурна съм.

— Може би, но ако трябва да съм честен, с възрастта започвам да губя надежда. Вече усилията ми се струват прекалено големи, Али.

— Том, някое момиче ще се появи от нищото, както при мен се случи с Тео, и веднага ще разбереш, че тя е правилната. А сега ми кажи какво готвиш?

— Единственото нещо, което не мога да объркам. Спагети. А ла Том.

— Е, не знам какво слагаш в тях, но съм сигурна, че моите „специални спагети“ са много по-добри от твоите — пошегувах се. — Те са специалитетът ми.

— Сериозно? Аз пък се съмнявам да превъзхождат моите. От всички части на Берген се стичат тълпи от хора само и само да ги опитат — похвали се той, докато прецеждаше спагетите и ги омесваше със соса. — Хайде, сядай.

Опитах ястието плахо, тъй като не ми се търчеше отново в банята, но установих, че всъщност специалитетът на Том — вкусна комбинация от сирене, подправки и шунка — ми понася доста добре.

— Е — подхвана той, надниквайки към празната ми чиния, — да разбирам, че ти харесаха?

— Невероятни са. Специалните ти спагети ме върнаха към живота. Вече съм готова да изслушам концерта на прапрадядо ти. Стига да ти се свири.

— Разбира се. Но нека ти напомня, че не съм пианист и едва ли ще се получи както трябва.

Върнахме се във всекидневната и отново се настаних на дивана, този път седнала, докато Том взимаше партитурата от една полица.

— Това оригиналните нотни листове ли са?

— Да — отвърна той, докато ги подреждаше върху стойката.

— Така, ще проявиш разбиране, нали?

Когато засвири, затворих очи и се съсредоточих върху музиката. Определено долавях оттенъци от музиката на Григ, но имаше и нещо оригинално, великолепен, хипнотичен мотив, напомнящ на стила на Рахманинов и дори на Стравински. Том завърши драматично и се обърна към мен.

— Какво ще кажеш?

— Вече си тананикам мелодията наум. Завладяваща е, Том.

— И аз мисля така. Дейвид Стюарт и Андрю Литън — също. Утре ще опитам да намеря някой, който да поеме оркестрацията. Не знам дали е възможно да се получи навреме, но си струва да опитам. Честно ти казвам, не знам как са се справяли предците ни. Достатъчно трудно е и в наше време, с всичките ни компютри и съвременни улеснения, но да напишеш на ръка всяка нота за всеки инструмент от целия оркестър сигурно е било къртовски труд. Нищо чудно, че великите композитори са работели толкова време по симфониите и концертите си. Свалям шапка на Йенс и съвременниците му.

— Май наистина си потомък на знаменит род, а?

— Е, големият въпрос, Али, е дали същото важи и за теб — провлачи Том. — Като си тръгна снощи, добре се поразмислих как би могла да си свързана с клана Халворсен. Тъй като баща ми Феликс е бил единствено дете, а и нито баба, нито дядо са имали братя и сестри, стигнах до едно заключение.

— И какво е то?

— Боя се, че може да те засегна, Али.

— Просто изплюй камъчето, Том, ще го преживея — подканих го.

— Добре. Ами, като се има предвид женкарското минало на баща ми, се чудя дали пък не му се е родило незаконно дете. За което дори той самият не знае.

Вперих поглед в Том, претегляйки наум смисъла зад думите му.

— Теорията ти е възможна, да. Но, Том, не забравяй, че още няма доказателства за кръвната ми връзка с Халворсен. И ме е страх да не си помислиш, че се опитвам да се намърдам неканена в семейното ти дърво.

— Виж какво, мен ако питаш, колкото повече Халворсен, толкова по-весело. В момента съм последният.

— Е, има само един начин да разберем истината. Трябва да попитаме баща ти.

— Със сигурност ще излъже — отбеляза горчиво Том. — Обикновено така прави.

— Като слушам какъв е, предпочитам да нямам нищо общо с него.

— Не искам да звуча негативно, Али. Но просто няма какво позитивно да ти кажа — сви рамене Том.

— Добре — отвърнах и реших да сменя темата. — Да видим дали съм запомнила правилно поколенията. Значи Йенс и Анна са имали син на име Хорст.

— Точно така. — Том отиде до бюрото си и извади някаква книга от горното чекмедже. — Това е биографията, която написах. Включил съм семейно дърво на рода Халворсен. Ето. — Той ми подаде книгата. — Накрая е, преди страницата с благодарностите.

— Добре.

— Хорст се оказал талантлив челист и заминал да учи в Париж, вместо в Лайпциг — продължи Том, докато издирвах страницата с дървото. — После се върнал в Норвегия и през по-голямата част от живота си свирил в Бергенската филхармония. Прекрасен човек. Въпреки че е бил на деветдесет и две, когато аз съм се родил, го помня от ранните години на детството си като активен старец. От майка ми знам, че той ми връчил цигулката още когато съм бил на три. Почина

на сто и една години, без да е боледувал и ден от дългия си живот. Да се надяваме, че съм наследил неговите гени.

— Ами децата му?

— Хорст се оженил за Астрид, която била с петнайсет години по-млада от него, и двамата прекарвали по-голямата част от съвместния си живот тук, във Фроскехусе. Родил им се син, когото кръстили Йенс, на дядо му, макар че незнайно защо всички му викали Пип.

— А с него какво се е случило? — попитах, оглеждайки озадачено семейното дърво.

— Точно това е трагичната история, за която ти споменах, Али. Сигурна ли си, че искаш да я чуеш в това си състояние?

— Да — отвърнах категорично.

— Добре тогава. Ами, Йенс-младши се доказал като даровит музикант и заминал да учи в Лайпциг, също като съименника си преди него. Но годината била 1936-а и светът се променял...

38.

Пип

Лайпциг, Германия

Ноември 1936 г.

Йенс Хорст Халворсен — когото всички наричаха Пип още от утробата — крачеше бързо към внушителната каменна сграда на Кралската музикална консерватория в Лайпциг. Тази сутрин с колегите му имаха урок при Херман Абендрот, прочутия диригент на лайпцигския оркестър „Гевандхаус“, и трепереше от вълнение. Откакто бе дошъл в Лайпциг преди две години и половина, напускайки тесните музикални граници на родния си Берген, пред взора му се бе отворил цял нов свят, и в творчески, и в личен план.

Вместо красивата — но за неговите уши доста старовремска — музика на майстори като Григ, Шуман и Брамс, които още от детинство слушаше с баща си Хорст, консерваторията го запознаваше с творбите на живи композитори. Настоящият му фаворит беше Рахманинов, чиято „Рапсодия по тема на Паганини“, изсвирена за пръв път преди две години в Америка, бе композицията, вдъхновила Пип сам да пише музика. Именно нейната мелодия си свирукаше, вървейки по широките лайпцигски улици. Уроците по пиано и композиция разпалваха творческото му въображение и го запознаваха с прогресивните музикални идеи на съвременното му. Освен на гения на Рахманинов се възхищаваше и на „Пролетно тайнство“ на Стравински — произведение, толкова модернистично и дръзко, че дори повече от двайсет години след премиерата му в Париж през 1913-а баща му, изкусен челист, още го наричаше „скверно“.

Вървейки, Пип си мислеше и за другата любов в живота си — Карине. Тя беше музата, която го вдъхновяваше и го тласкаше към съвършенство. Някой ден щеше да ѝ посвети цял концерт.

Бяха се запознали на рецитал в зала „Гевандхаус“ една мразовита октомврийска вечер преди година. Пип тъкмо започваше втората си година в консерваторията, а Карине — първата. Във фойето на „Гевандхаус“, докато чакаха да заемат местата си на задния ред, тя

беше изпуснала едната си вълнена ръкавица и Пип я беше вдигнал. Погледите им се бяха срещнали и оттогава бяха неразделни.

Карине имаше екзотично потекло, смесица от френска и руска кръв, и беше отраснала в бохемски дом в Париж. Баща ѝ беше сравнително известен френски скулптор, а майка ѝ — преуспяла оперна певица. Тя самата беше намерила творческото си призвание с обоя и се подреждаше сред малкото жени, които го изучаваха в консерваторията. Имаше черна коса, кадифена като козината на пантера, лъскави тъмни очи, разположени над ъглести скули, и кожа, която дори в разгара на лятото си оставаше бяла като снега в Норвегия. Обличаше се в свой собствен стил, отхвърляйки обичайните женски премени за сметка на панталони, комбинирани с широки артистични ризи или бутикови жакети. Но вместо да ѝ придават мъжки вид, дрехите ѝ подчертаваха знойната ѝ красота. Единственият ѝ физически недостатък — заради който често се оплакваше — беше носът ѝ, явно наследен от еврейския ѝ баща. Пип нямаше да го интересува дори да беше колкото на Пинокио след лъжа. В неговите очи тя беше съвършена, напълно съвършена.

Вече бяха обсъждали съвместното си бъдеще: щяха да си намерят работа в оркестри в някоя европейска страна с надеждата да спестят достатъчно пари, за да отидат в Америка, където да изградят нов живот заедно. Ако трябваше да е откровен, тази мечта беше повече на Карине, отколкото негова. Той самият можеше да намери щастие навсякъде, стига тя да беше до него, но все пак я разбираше. Тук, в Германия, антиеврейската пропаганда, разпространявана от нацистката партия, се разрастваше с всеки изминал ден и в някои други части на страната евреите търпяха непрестанен тормоз.

За щастие кметът на Лайпциг — Карл Фридрих Гьорделер, продължаваше да опонира стоически на нацистите. Пип ежедневно уверяваше Карине, че тук няма да ѝ се случи нищо лошо и той ще се грижи за нея. А като се оженеха, добавяше неизменно, щеше да замени с норвежка фамилия по-очевидното Розенблум — „Макар че наистина си моята красива разцъфнала роза“, шегуваше се той, подхванеха ли темата.

Днес обаче беше прелестен слънчев ден и напрегнатият грохот на нацистката заплаха изглеждаше далечен и пресилен. Тази сутрин, независимо от хладовития въздух, беше решил да стигне пеша от

общезитието си в Йоханисгасе до консерваторията — приятна двайсетминутна разходка — вместо да хваща трамвая. Замисли се колко се беше разраснал градът от времето на баща му. Макар и прекарал по-голямата част от живота си в Берген, Хорст Халворсен беше роден в Лайпциг, и мисълта, че той самият имаше корени тук, караше Пип да се чувства още повече в свои води.

Наближавайки консерваторията, мина покрай бронзовата статуя на Феликс Менделсон, основателят на музикалното училище, издигната пред концертната зала „Гевандхаус“. Свали въображаема шапка на великия композитор, после хвърли един поглед на часовника си и ускори крачка, за да не закъснее.

Двама от близките му приятели — Карстен и Тобиас, вече го чакаха, облегнати на една от колоните на сводестия портик.

— Добро утро, поспаланко. Карине май не ти е дала да мигнеш снощи, а? — подсмихна му се дяволито Карстен.

— Не, тръгнах пеша и ми отне повече време, отколкото очаквах — отвърна дружелюбно Пип.

— Побързайте, за бога — прекъсна ги Тобиас. — Да не искате да закъснеем за часа на господин Абендрот?

Тримата се вляха в потока от студенти, стичащ се в „Гросе Зал“ — просторно помещение с куполест покрив, цели редове колони и балкон, предлагащ добър изглед към долния етаж и сцената. Използваше се и като лекторска аула, и като концертна зала. Сядайки, Пип си спомни първия си рецитал на пиано в същото това помещение и направи гримаса. Колегите и професорите му бяха далеч по-критична публика от всички, на които предстоеше да се натъква по обществените концертни събития. Затова и изпълнението му бе анализирано подобаващо и разкъсано на парчета.

Сега, две години и половина по-късно, се чувстваше почти неуязвим дори от най-хапливите забележки относно свиренето му; консерваторията се гордееше с професионалните си възпитаници, закалени и напълно готови да се впишат във всеки оркестър по света.

— Прочетохте ли вестника тази сутрин? Кметът отишъл в Мюнхен на официална среща с Партията — прошепна Тобиас, докато заемаха местата си. — Несъмнено за да го подложат на още по-голям натиск да впрегне антисемитските им тактики и тук, в Лайпциг. Ситуацията се нажежава все повече с всеки изминал ден.

Херман Абендрот влезе в залата, приветстван от почтителни овации, но докато ръкопляскаше, Пип усещаше как сърцето му препуска заради новината, която Тобиас току-що му бе споделил.

Същата вечер се срещна с Карине и най-добрата ѝ приятелка Ел в любимото им кафене, намиращо се между неговото общежитие и тяхното. Двете жени бяха заживели заедно още на първата година в консерваторията, когато им бяха отредили обща стая. Тъй като и двете бяха францужойки по рождение и говореха един и същ майчин език, веднага се бяха сприятелили. Тази вечер Ел водеше приятеля си Бо, за когото Пип знаеше само, че и той е второкурсник в консерваторията. Като си поръчаха бири „Госе“, Пип за пореден път забеляза контраста между поразителния тъмноок чар на Карине и русокосата, синеока хубост на Ел. „Циганката и розата“, помисли си, докато им сервираха бирите.

— Предполагам си чул новината? — понижи глас, обръщайки се към него Карине; в последно време не се знаеше кой може да подслушва.

— Да, чух — отвърна той, забелязал напрежението по лицето ѝ.

— Ел и Бо също се тревожат. Както знаеш, Ел също е еврейка, макар и да няма типичните черти. За нейно щастие — добави Карине, преди да се обърне към приятелите си, седнали от другата страна на масата.

— Сигурно е само въпрос на време събитията от Бавария да стигнат дотук — коментира тихо Ел.

— Дано кметът постигне нещо, докато е в Мюнхен. Но дори да се случи най-лошото, едва ли биха посегнали на студенти от консерваторията — успокои ги Пип. — Музиката е в душите и сърцата на германците, независимо от политическите им пристрастия. — Щеше му се думите му да не звучаха толкова глухо. Надникна през масата към Бо, който праметна закрилнически ръка през раменете на приятелката си с тревожен, мрачен поглед. — Ти как си, Бо? — поинтересува се той.

— Да кажем добре — отвърна Бо.

Беше мълчалив мъж, спечелил прякора си заради странния навик да разнася лъка на виолончелото си навсякъде. Пип знаеше, че е един от най-талантливите челисти в консерваторията със светло бъдеще пред себе си.

— Къде ще прекараш Коледа?

— Мисля...

В този миг Бо надникна през рамото му и тялото му подскочи от шок, а лицето му пребледня. Пип се обърна и видя двама есесовски офицери в отличителните им сиви униформи да влизат с небрежна стъпка през вратата. Около кръстовете им висяха кобури с пистолети. Пип забеляза как Бо потрепери и извърна очи. За жалост тази гледка не беше рядкост в Лайпциг напоследък.

Двамата офицери огледаха клиентите на кафенето и седнаха на една близка маса.

— Още не сме решили — съвзе се накрая Бо.

После се обърна към Ел и ѝ прошепна нещо. След няколко минути и двамата станаха да си вървят.

— Толкова са уплашени — въздъхна Карине, докато с Пип гледаха как двойката напуска заведението възможно най-ненатрапчиво.

— И Бо ли е евреин?

— Твърди, че не е, но мнозина лъжат, дори да са. Той специално се притеснява за възлюбената си. Струва ми се, че скоро ще напуснат Германия.

— И къде ще отидат?

— Още не знаят. В Париж може би, но Ел каза, че според Бо войната би засегнала и Франция. Моята родина.

Карине протегна ръка към него и когато Пип я хвана, усети, че трепери.

— Както ти казах и преди, нека изчакаме кметът Гьорделер да се върне от Мюнхен — повтори Пип. — Ако се наложи, Карине, и ние ще се изнесем.

На следващия ден Пип отново тръгна пеша през сивата ноемврийска мъгла на Лайпциг към консерваторията. Като наближи „Гевандхаус“, краката му почти се подкосиха при вида на тълпата, струпала се отпред. На мястото, където едва вчера гордо се бе издигала величествената статуя на Феликс Менделсон, еврейския основател на консерваторията, сега имаше само купчина отломки и прахоляк.

— Мили боже — пророни шепнешком и ускори крачка, чувайки жлъчните възгласи на тълпата, облечена в униформи на Хитлеровата младеж, сред останките от статуята. — Започва се.

Като влезе в консерваторията, завари гъмжило от слисани студенти във вестибюла. Мярна Тобиас и тръгна към него.

— Какво е станало?

— Хааке, заместник-кметът, е наредил разрушаването на статуята. Планирали са го, докато Гърделер е в Мюнхен. Сега със сигурност ще го изгонят. След това Лайпциг е загубен.

Пип потърси Карине сред хаоса и я намери да гледа през един от сводестите прозорци. Като докосна рамото ѝ, тя подскочи и поклати безмълвно глава с насълзени очи, хвърляйки се в обятията му.

Директорът на консерваторията Валтер Дависон отмени всички часове за деня, тъй като напрежението в района ескалираше и беше решил да не излага студентите на излишна опасност. Карине каза, че имала среща с Ел в кафенето на ъгъла на „Васерщрасе“ и Пип предложи да я придружи. Като стигнаха, намериха Ел и Бо на една закътана маса.

— След тази случка, вече няма кой да ни защитава — обяви Карине, когато двамата с Пип седнаха при тях. — Всички знаем, че Хааке е антисемит. Ето че вече опита да наложи ужасяващите закони, важащи в останалата част от Германия. Съвсем скоро ще анулира лиценза на всички еврейски доктори в Лайпциг и ще забрани на арийците да ги посещават.

Пип огледа трите бледи лица около себе си.

— Не бива да изпадаме в паника, а да изчакаме завръщането на Гърделер. Според вестниците ще е до няколко дни. От Мюнхен е отишъл във Финландия по поръчение на Търговската камара. Сигурен съм, че като разбере за случилото се, незабавно ще се прибере в Лайпциг.

— Но градът е толкова наситен с омраза! — каза тревожно Ел. — Всеки знае колко много евреи учат в консерваторията. Ами ако решат да действат по-мощно и взривят цялата сграда, както вече са направили с много синагоги в други градове?

— Консерваторията е храм на музиката, не на политическа или религиозна сила. Моля ви, трябва да запазим спокойствие — повтори Пип.

Но Ел и Бо вече бяха потънали в тих разговор помежду си.

— Лесно ти е да го кажеш — обърна се към него с понижен глас Карине. — Ти не си еврейин и ще те приемат за един от тях. — Тя

плъзна поглед по светлосините му очи и червеникаворуса коса. — За мен е различно. След като разрушиха статуята, минах покрай група младежи на път към консерваторията и те ми изкрещяха: „Jüdische Hündin!“.

Тя сведе очи, огорчена от спомена. Пип знаеше какво значат двете думи: „еврейска кучка“. Кръвта му завря, но нямаше да помогне на Карине с изблик на гняв.

— Отгоре на всичко — продължи тя, — не мога да кажа на родителите си. Те са в Америка, където се приготвят за новата скулптурна изложба на баща ми.

— Любов моя, аз ще те пазя. Дори да се наложи да те отведа в Норвегия, няма да позволя да пострадаш.

Той стисна ръката ѝ и отмести кичур лъскава черна коса от тревожното ѝ лице.

— Обещаваш ли?

Пип я целуна нежно по челото.

— Обещавам.

За негово облекчение положението наистина се уталожи през следващите няколко дни. Гърделер се върна и обеща да издигне отново статуята на Менделсон. Консерваторията отвори врати и Пип и Карине извърщаха очи от купчината отломки всеки път, когато минаваха покрай нея. От музиката на студентите като че ли струеше подновена страст и сила. Сякаш свиреха, за да спасят живота си.

Дойде коледната ваканция, но не беше достатъчно дълга да позволи на Пип и Карине да се приберат у дома. Вместо това двамата прекараха една седмица в малък хотел, представяйки се за съпрузи. Тъй като той самият бе отраснал в лутеранско домакинство със стриктни възгледи върху интимните отношения преди брака, Пип се изненада от лекомисления подход на Карине, която предложи да спят заедно едва седмици, след като се бяха запознали. Тогава откри и че не е девствена, за разлика от него. Когато за пръв път правиха любов, Карине се присмя добронамерено на стеснителното му поведение.

— Съвсем естествено е за двама влюбени — беше го поучила, докато стоеше чисто гола пред него и му разкриваше дръзко съвършените си малки гърди, движейки дългите си бели крайници с

вродена еlegantност. — Телата ни са създадени да ни доставят удоволствие. Защо да им го отнемаме?

През последните няколко месеца Пип изучаваше изкуството на физическата любов и с наслада се давеше в „плътски грехове“, както ги наричаше местният пастор. За първа Коледа отсъстваше от дома, но реши, че уединението с Карине е за предпочитане пред всеки подарък, който би му донесъл Свети Николас на Бъдни вечер.

— Обичам те — шепнеше непрестанно в ухото ѝ, докато лежеше до нея, буден или насън. — Обичам те.

Новият семестър започна през януари и Пип, осъзнал, че не му остава много време в консерваторията, съсредоточи енергията си в усвояването на всички предлагани му знания. Докато крачеше през снега на ледовитата лайпцигска зима, неизменно си тананикаше композиции на Рахманинов и Прокофиев, както и „Симфония от псалми“ на Стравински. И така с времето съзнанието му раждаше негова собствена музика.

Пристигна ли в консерваторията, веднага вадеше празен нотен лист от чантата си и записваше новото си творение с премръзнали ръце, преди да го е забравил. Постепенно осъзна, че най-подходящият за него композиторски метод се състоеше от волна мисъл и освободено въображение, а не предпочитаното от повечето му колеги старателно планиране на теми и прилежно вписване нота по нота.

Накрая показваше сътвореното на учителя си, който вечно го критикуваше, но и го насърчаваше. Дните му бяха изпълнени с вълнение от мисълта, че изживяваше едва началото на един неповторим процес. Кръвта му пулсираше от енергия и се стрелкаше бясно из вените му всеки път, когато заслушаше гласа на вътрешната си муза.

В града цареше относително спокойствие заради предстоящото преизбиране на Гьорделер през март. Цялата консерватория го подкрепяше и студентите раздаваха агитаторски памфлети и постери, а самата Карине беше уверена, че той ще спечели изборите.

— Макар че още не е изпълнил обещанието си да изгради наново статуята, не се и съмнявам, че щом народът се произнесе и го избере повторно, Райхът ще трябва да го подкрепи в това начинание —

говореше с надежда, докато пиеха кафе с Ел след един дълъг ден от предизборната кампания.

— Да, но всички знаем, че Хааке се противопоставя открито на преизбирането му — парира Ел. — Унищожението на статуята разкри категорично отношението му към евреите.

— Хааке просто създава напрежение, за да свие нацисткото си гнездо — съгласи се мрачно Карине.

В нощта на преброяването на гласовете Пип, Карине, Ел и Бо излязоха с тълпите от хора пред кметството. И се присъединиха към буйната еуфория, когато стана ясно, че Гьорделер е бил преизбран.

За жалост, когато майските дървета се окичиха с цветове и слънцето най-сетне започна да огрява земята, еуфорията в града се оказа краткотрайна.

Пип работеше в музикалната зала на консерваторията от незначително колко дълги часове, когато Карине го намери, за да му съобщи последната новина.

— Пристигна вест от Мюнхен: няма да издигнат статуята отново — обяви задъхано тя.

— Това е ужасно, любов моя, но моля те, не се безпокой. Остава ни съвсем малко време до края на семестъра, след което ще премислим ситуацията и ще си съставим план.

— Но, Пип, какво ще правим, ако положението се влоши по-скоро?

— Не ми се вярва. Прибирай се и ще се видим довечера.

Карине обаче се оказа права и Гьорделер подаде оставка няколко дни по-късно. А след това градът потъна в хаос.

Пип се готвеше усърдно за финалните изпити и довършваше първия си опус, който щеше да изпълни на концерта за дипломирането на випуска му преди края на семестъра. Тъй като будуваше по цяла нощ, за да успее навреме с оркестрациите, едвам намираше време да утешава отчаяната Карине.

— Ел каза, че с Бо напускат Лайпциг веднага след края на семестъра след две седмици и няма да се върнат. Според тях в момента

е твърде опасно тук, защото националсоциалистите вече са свободни да налагат срещу евреите санкциите, приети от други градове.

— И къде ще отидат?

— Още не знаят. Сигурно във Франция, но Бо се тревожи, че същата неволя ще ги сполети и там. Райхът има поддръжници из цяла Европа. Ще пиша на родителите ми, за да им поискам съвет. Но ако Ел си тръгне, тръгвам и аз.

Решимостта ѝ грабна цялото внимание на Пип.

— Но нали родителите ти са в Америка?

— Така е. И баща ми мисли да останат там по време на антисемитската буря в Европа.

— И ти мислиш да отидеш при тях? — попита Пип със свит от паника стомах.

— Ако родителите ми сметнат, че така е най-разумно, да.

— Ами... ние? Какво ще правя без теб? — оплака се той, чувайки себичния хленч в гласа си.

— Може да дойдеш с мен.

— Карине, знаеш, че нямам достатъчно пари за пътя до Америка. А и как ще се препитавам отвъд Океана, ако не се дипломирам от консерваторията и не натрупам малко опит преди това?

— *Chérie*, май не разбираш колко е сериозно положението. Вече са отнели гражданството на много родени в Германия евреи, живели тук от поколения. Забраняват на народа ми да сключва брак с арийци, да постъпва в армията и да развява германския флаг. Носят се дори слухове, че в някои райони на страната събирали цели еврейски квартали и ги депортирали. Щом се е стигнало дотук, кой знае какво предстои.

Тя стисна решително челюсти.

— Значи си готова да заминеш за Америка и да ме оставиш тук?

— Ако така ще спася живота си, да, разбира се. За бога, Пип, разбирам, че си ангажиран с опуса си, но предполагам не искаш да ме видиш мъртва.

— Какви ги говориш? Как може дори да си го помислиш? — избухна той с напирателен гняв.

— Мисля си го, защото отказваш да приемеш ситуацията сериозно. В твоя сигурен норвежки свят никога не е имало опасности. Докато ние, евреите, сме наясно, че винаги ще ни преследват, както

говори и историята. В момента се случва тъкмо това. Всички го усещаме. Наречи го племенен инстинкт, но винаги предчувстваме опасността.

— Не мога да повярвам, че би заминала без мен.

— Пип! Моля те, порасни! Знаеш, че те обичам и искам да прекарам остатъка от живота си с теб, но това... цялата тази ситуация не е новост за мен. Всички ни ненавиждаха дори преди Райхът да узакони гоненията срещу нас. Преди години в Париж замеряли баща ми с яйца по време на една от изложбите му. Антисемитизмът съществува от хилядолетия насам. Проумей поне това.

— Но защо е така?

Карине сви рамене.

— Защото, *chérie*, историята ни е превърнала в изкупителна жертва. Хората се боят от различните и през вековете сме били принуждавани да се преселваме отново и отново. Където и да свием гнездо постигаме успехи. Сплотени сме, защото на такива ценности ни възпитават. Така оцеляваме.

Пип сведе очи смутено. Карине имаше право. В ушите на човек, прекарал по-голямата част от живота си скътан в малко градче на ръба на картата, историята на Карине звучеше досущ като художествена измислица от друга вселена. И макар да беше видял със собствените си очи жалките останки от срутената статуя на Менделсон, някак успя да припише разрухата на група млади мъже, вдигнали се на протест, както правеха рибарите, когато цената на горивото за лодките им скочеше, но в същото време рибните търговци откажеха да увеличат цената за кило.

— Права си — съгласи се накрая. — Извинявай, Карине. Аз съм наивен глупак.

— Според мен по-скоро *не искаш* да проумееш истината. Не искаш големият жесток свят да наруши мечтите и плановете ти за бъдещето. Така е с всички ни. Но реалността е друга — въздъхна тя. — И истината е, че вече не се чувствам в безопасност в Германия. Затова трябва да я напусна. — Тя стана. — С Ел и Бо имаме среща в кафене „Баум“ след половин час, за да обсъдим положението. Ще се видим по-късно.

Карине го целуна по главата и си тръгна.

Като я изпрати с поглед, Пип сведе очи към нотните листове, разпръснати по бюрото пред него. Трябваше да представи композицията си на сцена след по-малко от две седмици. Колкото и да се хулеше заради себичността си, започваше да се чуди дали изобщо щеше да се случи.

Карине му се стори по-спокойна, когато се срещнаха по-късно същия ден.

— Писах на родителите ми и сега нямам друг избор, освен да чакам отговора им. Дотогава може и да успея да чуя новия ти шедьовър.

Пип се пресегна през масата и хвана ръката ѝ.

— Ще ми простиш ли за егоизма?

— Разбира се. Знам, че всичко това ти идва в лош момент.

— Мислех си...

— За какво?

— Че може би най-добрият вариант е да дойдеш с мен в Норвегия за лятото. Там ще можеш да се отпуснеш.

— Аз? Да дойда в страната на еленчетата, елхите и снега? — заяде се на шега Карине.

— Стига де, не вали непрекъснато. Според мен много ще ти хареса през лятото — отвърна отбранително Пип. — Имаме малка еврейска общност, към която всички се отнасят като към останалите норвежки граждани. Там ще си в безопасност. И ако в Европа наистина се разрази война, нито тя, нито нацистите ще достигна Норвегия. Винаги сме твърдели, че страната ни е прекалено малка и незначителна, за да ни забележат силните на деня. Пък и в Берген има прекрасен оркестър, един от най-старите в света. Баща ми свири на чело в него.

Тъмните бистри очи на Карине се взираха умислено в него.

— И би ме взел със себе си?

— Разбира се! Толкова съм разказвал на родителите ми за теб и плановете ни да се оженим.

— Те знаят ли, че съм еврейка?

— Не. — Пип усети как бузите му пламват и се ядоса на себе си. — Но не защото не съм искал да им кажа. Просто религията е без

значение. Те са образовани хора, Карине, не планински селяни. Не забравяй, че баща ми е родом от Лайпциг. Учил е музика в Париж и все ни разправя за бохемския живот по улиците на Монпарнас през Бел епок.

Този път беше ред на Карине да се извини.

— Прав си, прозвучах снизходително. И може би — тя потри с показалец мястото между очите си, както правеше винаги когато се замислеше дълбоко — това е вариантът, ако не успея да замина за Америка. Благодаря ти, *chérie*. Помага ми да знам, че има къде да намеря убежище, ако нещата тук загрубят в близкото бъдеще.

Тя се приведе през масата и го целуна.

Същата вечер, като си легна, Пип се помоли „близкото бъдеще“ да изчака изпълнението на опуса му.

Въпреки че прочетоха във вестника за побоя с камъни над евреи пред синагогата им и за още много тревожни събития, Карине му се струваше по-спокойна, навярно защото вече имаше резервен план. Затова през следващите две седмици Пип се съсредоточи върху музиката си. Не смееше да се замисля за бъдещето след края на семестъра и с притаен дъх чакаше отговора от родителите на Карине, които вероятно щяха да я посъветват да замине за Америка. От тази мисъл го побиваха тръпки, защото знаеше, че няма да намери пари, за да я последва отвъд Океана, докато не започнеше да се препитава като музикант.

На обяд в деня на финалния концерт, в рамките на който щяха да представят творбите си още петима негови колеги, Карине дойде при него.

— *Bonne chance, chérie* — пожела му. — С Ел ще дойдем да те подкрепим довечера. Бо твърди, че твоята композиция е най-добра от всички.

— Много мило от негова страна. Неговото чело в оркестъра допринася много за опуса ми. А сега трябва да се явя на генералната репетиция.

Пип я целуна по носа и тръгна по дългия проветрив коридор към музикалната зала.

Точно в седем и половина Пип, облечен в елегантен фрак, зае мястото си на предния ред в „Гросе Зал“ заедно с другите петима млади композитори. Валтер Дависон, директорът на консерваторията, ги представи на публиката и първият композитор излезе на сцената. Пип беше последен и знаеше, че никога няма да забрави мъчителния час и половина напрегнато чакане, преди да дойде неговият ред. Когато моментът най-накрая настъпи, той отправи молитва към бог и тръгна нагоре по стъпалата, надявайки се треперещите му крака да не го предадат. Поклони се отривисто на публиката и зае мястото си пред пианото.

След концерта не си спомняше почти нищо от буйните овации, избухнали в залата, когато колегите му се върнаха при него на сцената за общия поклон. Знаеше единствено, че се е представил възможно най-добре и само това имаше значение.

По-късно колеги и професори се изредиха да го тупат по гърба с предсказания за светлото бъдеще пред него. Един журналист дори му поиска интервю.

— Моят личен Григ — изкиска се Карине, когато успя да си проправи път до него през тълпите и го прегърна. — *Chérie*, току-що постави началото на бляскавата си кариера.

Тъй като след концерта беше попрекалил с шампанското, Пип се ядоса, когато някой почука на вратата му рано следващата сутрин. Измъкна се от леглото, за да отвори и намери на прага си хазяйката, още по нощница и с гневно, неодобрително изражение на лице.

— Господин Халворсен, една млада госпожица ви чака на долния етаж. Твърди, че било спешно.

— *Danke*, госпожо Приве.

Той затвори вратата и нахлузи набързо риза и панталони.

Карине го чакаше с преbledняло лице на външния праг. Явно правилото на госпожа Приве, че момичета не се допускат в жилището, важеше дори при спешни случаи.

— Какво има? Какво е станало?

— Снощи подпалили три къщи в Лайпциг — всичките на евреи. Квартирата на Бо беше в една от тях.

— О, боже! А той...?

— Жив е. Успял да избяга. Скочил от прозореца на първия етаж. Със скъпоценния си лък, разбира се. — Карине намери сили за печална, иронична усмивка. — Пип, двамата с Ел напускат Лайпциг незабавно. И наистина смятам, че трябва да тръгна с тях. Хайде, имам нужда от кафе, а като те гледам, ти също.

Малкото кафене до консерваторията току-що беше отворило и още пустееше. Двамата седнаха на една маса до прозореца и си поръчаха кафе. Пип потри лицето си в опит да се свести. Мъчеше го жесток махмурлук.

— Някакви новини от родителите ти? — попита я той.

— Вчера ти казах, че няма. А пощальонът още не е минавал днес — отвърна сприхаво Карине. — Писах им преди по-малко от две седмици.

— Какво ще правят Ел и Бо?

— Напускат Германия възможно най-скоро. Само че не са събрали много пари и едва ли ще стигнат далеч. Пък и не знаем къде е безопасно. Що се отнася до мен, родителите ми дават под наем парижкия ни апартамент, докато са в Америка. Така че нямам друг дом — сви рамене тя.

— Тогава...? — загатна Пип, досетил се какво опитва да му каже.

— Да, Пип, ако предложението ти още важи, ще дойда с теб в Норвегия, поне докато не получа вест от родителите си. Само това ми остава. Семестърът свършва след няколко дни, а и твоят концерт мина, така че не виждам причина да отлагаме. Тази сутрин Ел и Бо казаха, че след снощните палежи изселването на евреите от Лайпциг ще започне с пълна сила, така че трябва да заминем, докато изобщо е възможно.

— Да — съгласи се Пит. — Права си.

— И... искам да те помоля още нещо.

— Какво?

— Знаеш, че откакто живея в Лайпциг, Ел ми е като сестра. Родителите ѝ загинали в Голямата война и двамата с брат ѝ попаднали в сиропиталище. Него го осиновили още като бебе и оттогава не го е виждала. Тя самата не е имала този късмет и единствено благодарение на това че учителят ѝ по музика забелязал таланта ѝ с флейтата и цигулката и ѝ уредил стипендия в консерваторията, сега има някакво бъдеще.

— Значи си няма дом?

— Освен в сиропиталището, е живяла само тук, в общата ни стая. С Бо сме единственото ѝ семейство. Пип, може ли да ги вземем в Норвегия с нас? Макар и само за няколко седмици. Ако намерят безопасно място, ще могат да наблюдават как се развива ситуацията в Европа и да решат какво да правят. Знам, че искам много от теб, но просто не мога да оставя Ел. А тъй като тя не би оставила Бо, и той трябва да дойде с нас.

Пип загледа отчаяното ѝ изражение, умувайки как ли щяха да реагират родителите му, ако се появише на прага им с трима приятели за празниците. Знаеше, че ще постъпят великодушно и приветливо, особено като се имаше предвид, че и тримата бяха музиканти.

— Да, разбира се, че ще ги вземем. Щом така си преценила, любов моя.

— Може ли да тръгнем при първа възможност? Колкото по-скоро се махнем оттук, толкова по-добре. Моля те. Ще пропуснеш официалната абсолвентска церемония, но...

Пип знаеше, че всеки ден, в който Карине оставаше в Лайпциг, не само криеше опасности, но и я доближаваше до отговора на родителите ѝ, несъмнено в полза на заминаването ѝ за Америка.

— Разбира се. Може да заминем заедно.

— Благодаря ти! — Карине го прегърна през раменете и той прочете облекчението в очите ѝ. — Хайде, да кажем на Ел и Бо, че идват с нас.

39.

Два дни по-късно Пип поведе изтощените си приятели надолу по рампата на парахода към бергенското пристанище. Краткият телефонен разговор от директорския кабинет на консерваторията беше единственото предупреждение, което родителите му получиха за неочакваните им гости. После се сбогува набързо с приятели и учители, а директорът го потупа по гърба като похвала за великодушната му постъпка.

— Съжалявам, че не мога да остана до края на семестъра — беше казал, стисвайки ръката на Валтер Дависон.

— Мисля, че постъпваш разумно. Кой знае? Съвсем скоро може и да не е толкова лесно — въздъхна горчиво директорът. — Бог да е с теб, момчето ми. Пиши ми, като пристигнеш.

Пип се обърна към приятелите си, вперили морни погледи в редицата дървени къщи в бонбонени цветове на предната линия на пристанището. Видимо се мъчеха да свикнат с обстановката, а Бо едвам вървеше. Беше натъртил лицето си при скока от прозореца и Пип подозираше, че е контузил сериозно лакътя си. Ел беше привързала дясната му ръка към гърдите му с шал, но той не се оплакваше нито веднъж по време на дългото пътуване, независимо от зле прикритата агония по лицето му.

Като видя, че баща му ги чака на пристанището, Пип тръгна към него с широка усмивка.

— Татко! — рече, когато Хорст сложи ръце върху раменете му и двамата се прегърнаха. — Как си?

— Много добре, благодаря. Майка ти също е в добро здраве — отвърна Хорст, усмихвайки се топло на всички им. — А сега ме запознай с приятелите си.

Пип ги представи един на друг и спътниците му стиснаха с благодарност ръката на Хорст.

— Добре дошли в Норвегия — приветства ги той. — Радваме се, че ще ни гостувате.

— Татко — напомни му Пип, — забрави ли, че приятелите ми не говорят норвежки.

— А, да! Съжалявам. Немски? Френски?

— Френският ни е майчин език — обясни Карине, — но говорим и немски.

— Тогава продължаваме на френски! — Хорст плесна с ръце като развълнувано хлапе. — Рядко ми се отдава шанс да блесна с отличното си произношение — добави с широка усмивка и продължи да разговаря с тях, докато ги водеше към колата си.

Разговорът не секна по целия лъкатушещ път към планините отвъд Берген, чак до Фроскехусе, дома им. По ирония на съдбата Пип започваше да се чувства най-ненужният, тъй като говореше съвсем малко френски. Седнал на предната пасажерска седалка, той надникна към баща си; олисяващата му светла коса беше сресана назад, а лицето му — белязано от неизменното му щастливо изражение; всъщност Пип не можеше да си го представи без усмивка. Беше си пуснал малка козя брадичка и заедно с мустака напомняше на Пип за снимките на френски импресионисти, които беше виждал. Както можеше да се очаква, Хорст посрещна с искрена сърдечност приятелите му и Пип го обикна още повече заради топлото му гостоприемство.

Като стигнаха къщата, майка му Астрид — по-красива от всякога — отвори вратата и ги приветства също толкова мило, макар и на норвежки. Погледът ѝ веднага попадна върху Бо, който вече беше толкова грохнал и измъчен от болка, че се държеше за Ел.

Астрид залепи длан върху устата си.

— Какво му се е случило?

— Скочил е от прозореца, когато подпалили общежитието му — обясни Пип.

— Миличкият! Хорст, вие с Пип заведете другите ни гости във всекидневната. Бо — тя посочи стола до телефона във фоайето, — седни и ще прегледам травмите ти.

— Майка ми е медицинска сестра — обясни Пип на Карине, докато следваха Хорст и Ел по коридора. — Със сигурност по някое време ще чуеш историята за това как се влюбила в баща ми, докато се грижила за него, след като го оперирали от апандисит.

— Изглежда доста по-млада от него.

— Така е, с цели петнайсет години. Баща ми все разправя, че си намерил непълнолетна булка. Била само на осемнайсет, когато забременяла с мен. До ден-днешен се обичат все толкова силно.

— Пип...

Той усети фините й, чувствени пръсти върху ръката си.

— Да?

— Благодаря ти. От всички нас.

Същата вечер, след като извикаха доктор да превърже раните на Бо и записаха час в болницата за преглед на контузения му лакът, Ел и Астрид го качиха на горния етаж и го сложиха да си легне в стаята на Пип.

— Горкото момче — каза Астрид, като се върна долу да приготви вечеря и Пип я последва в кухнята. — Останал е без сили. Баща ти ми разказа какво се случва в Лайпциг. Ще ми подадеш ли белачката за картофи?

— Заповядай.

— И тримата са бежанци, не приятели, дошли да разгледат Норвегия, нали?

— И двете, бих казал.

— Колко време ще останат?

— Всъщност, мамо, нямам представа.

— Всичките ли са евреи?

— Карине и Ел да. За Бо не съм сигурен.

— Да ти призная, трудно ми е да повярвам, че подобно нещо се случва в Германия. Но ще трябва. Светът е жестоко място — въздъхна Астрид. — Ами Карине? Тя ли е момичето, за което ни говориш толкова често?

— Да.

Пип я погледа как бели картофи, очаквайки по-нататъшен коментар.

— Струва ми се много жизнена и интелигентна. Сигурно е доста необуздана на моменти — добави тя.

— Е, понякога ме държи на нокти. Но и ме научи на много неща за света — отвърна с леко отбранителен тон Пип.

— Точно това ти трябва — силна жена. Един бог знае как би се справял баща ти без мен — засмя се Астрид. — И се гордея с теб, задето си подал ръка на приятели в нужда. С баща ти ще направим всичко по силите си, за да им помогнем. Макар че...

— Какво, мамо?

— Заради великодушието си ще спиш на дивана в гостната, докато Бо се възстанови.

След като вечеряха на терасата с изглед към внушителния фиорд под тях, Ел се качи да провери как е Бо, на когото бяха занесли храна в стаята, а после си легна. Хорст и Астрид обявиха, че и те отиват по леглата и Пип чу как се смеят тихомълком, изкачвайки стълбите. Докато гледаше как в течение на вечерта напрежението по лицата на приятелите му се изпарява лека-полека, започваше да се гордее все повече с родителите си и да се радва, че отново е в Норвегия.

— И аз трябва да се качвам — пророни Карине. — Смазана съм, но гледката е прекалено магическа, за да ѝ обърна гръб. Погледни, вече минава единайсет, а още е светло.

— И слънцето ще изгрее много преди ти да станеш сутринта. Казах ти, че тук е красиво.

Карине стана, прекоси терасата и се облегна на дървения парапет, служещ като преграда между къщата и безбрежната борова гора, която се стелеше надолу по хълмовете към водата.

— Повече от красиво... зашеметяващо. И не само пейзажът. Гостоприемството на родителите ти, добрината им... Направо дъхът ми секва.

Пип я прегърна и тя зарони тихи сълзи на облекчение върху рамото му. После вдигна поглед, обхождайки лицето му с очи.

— Кажи ми, че никога няма да си тръгна оттук.

И той се подчини.

На сутринта Хорст закара Бо и Ел до местната болница. Травмата на Бо се оказа изкълчен лакът и сложна фрактура, затова го хоспитализираха за операция. Ел прекара следващите няколко дни в

болницата с него и Пип се възползва от свободното време да разведе Карине по забележителностите на Берген.

Разходиха се до Тролдхауген, дома на Григ, който се намираще съвсем близо до неговия и вече беше превърнат в музей. Карине се зарадва искрено на колибата, кацнала от едната страна на фиорда, където maestrото бе написал някои от композициите си.

— И ти ли ще си имаш такава, като се прочуеш? — попита го тя. — Може да ти нося сладкиши и вино на обяд и да се любим на пода.

— Хм, в такъв случай ще трябва да се заключавам вътре. Нищо не бива да разсейва един композитор, докато твори — пошегува се той.

— Е, тогава аз пък ще трябва да си намеря любовник, с когото да убивам самотните часове — парира Карине с дяволита усмивка и се обърна да си върви.

Пип я настигна със смях и я прегърна през кръста изотзад, спирайки я на място. Устните му намериха деликатната извивка на шията ѝ.

— Никога — прошепна в ухото ѝ. — Ще бъдеш само с мен.

Хванаха влака до центъра на града и тръгнаха на разходка по тесните калдъръмени улици, спирайки за обяд в едно кафене, за да вкуси Карине истински аквавит.

И двамата прихнаха в смях, когато очите ѝ се насълзиха и провъзгласи питието за „по-силно от абсента“, преди да си поръча второ. След обяда Пип я заведе в Националния театър, където Ибсен бе работил като артистичен директор, а Григ — като диригент на оркестъра.

— Сега свирят на своя собствена сцена, Концерт-пале, където баща ми прекарва голяма част от живота си като първи челист на оркестъра — добави той.

— Дали би могъл да ни уреди работа, Пип?

— Сигурен съм, че с радост би казал по една добра дума за нас — отвърна той.

Не искаше да потъпква ентузиазма на Карине, съобщавайки ѝ, че в Бергенската филхармония нямаше — и никога не бе имало — жена член.

На следващия ден хванаха малката въжена линия „Фльоибанен“ до върха на планината Фльоен — един от седемте, обграждащи Берген. От панорамната платформа се разкриваше впечатляваща гледка към

града под тях и блещукащият фиорд отвъд него. Карине въздъхна с удивление, съзерцавайки красотата отвъд парапета.

— Сигурна съм, че в целия свят няма по-прелестна гледка — пророни тя.

Пип се възхищаваше на искреното ѝ въодушевление от Берген, като се имаше предвид, че досега бе хранила по-амбициозната мечта да посети Америка. Дори го помоли да я запознае с основите на норвежкия, притеснена, че не може да общува с майка му без преводач.

— Толкова е мила с мен, *chérie*, че искам да ѝ благодаря на собствения ѝ език.

Бо се върна в къщата с превързана дясна ръка и всички прекарваха вечерите заедно на терасата, а след като се нахранеха, неизменно следваше импровизиран концерт. Пип сядаше на рояла в гостната с широко отворени врати към терасата. В зависимост от произведението, което избере за вечерта, му акомпанираха или Ел на цигулка или флейта, или Карине на обой, или Хорст на чело. Свириха всичко, от простичките норвежки народни песни, на които Хорст ги учеше търпеливо, до композиции от старите майстори като Бетовен и Чайковски и по-съвременни творби от музиканти като Барток и Прокофиев — макар че Хорст категорично отказваше да слуша Стравински. Прекрасните мелодии се носеха надолу по хълмовете чак до фиорда. Животът на Пип се превръщаше в хармонична смес от всичко любимо и нужно и той се радваше, че съдбата е довела приятелите му в Норвегия.

Само късно нощес, докато лежеше свит на подкова върху импровизирано легло в стаята, която споделяше с Бо, изпълнен с копнеж по чувственото голо тяло на Карине, се замисляше, че всъщност никога нищо не беше напълно свършено.

Към края на мекия август в дома на Халворсен започнаха да се провеждат по-сериозни разговори. Първият беше между Пип и Карине късно една вечер на терасата, след като всички останали си легнаха. Карине най-накрая беше получила писмото от родителите си, които

бяха решили да останат в Америка, докато буреносните облаци на войната не преминеха през родината им. Съветваха и нея да не се връща в Германия за новия семестър в консерваторията. Но в същото време не виждаха смисъл дъщеря им да потегля веднага на дългото, скъпо пътешествие до Америка, при положение че си е намерила безопасно убежище в Норвегия.

— Изпращат поздрави и благодарности на твоите родители — каза Карине, прибирайки писмото в плика му. — Дали Хорст и Астрид биха имали против да остана още?

— Никак даже. Мисля, че баща ми е малко влюбен в теб. Или поне в уменията ти с обоя — поясни Пип с усмивка.

— Но ако остана тук, не бива да злоупотребяваме с гостоприемството на родителите ти. А и ми липсваш, *chérie* — прошепна Карине, сгуши се в него и гризна лекичко ухото му.

Устните ѝ намериха неговите и двамата се целунаха страстно, преди Пип да се откъсне, чул нечия врата да се отваря на горния етаж.

— Живеем под покрива на родителите ми и трябва да разбереш, че...

— Разбирам, *chérie*. Но защо да не си намерим наше местенце. Копнея да бъда с теб... — Карине взе ръката му и я сложи върху гърдите си.

— И аз с теб, любов моя — отвърна Пип, измъквайки внимателно ръката си, за да не ги види някой. — Но макар че родителите ми приемат много неща, които повечето норвежци не биха, идеята да спим в едно легло неженени — било то под техния покрив, или наш собствен — би била недопустима. И проява на неблагодарност към жеста им.

— Знам, но какво да направим тогава? Разбери, че се мъча — врътна очи Карине. — Знаеш колко държа на тази част от връзката ни.

— Аз също. — Понякога Пип имаше чувството, че той е жената, а тя — мъжът по отношение на физическия им съюз. — Но освен ако не се откажеш от вярата си, за да се омъжиш за мен, само така можем да живеем в Норвегия.

— Трябва да се покръстя?

— По-точно трябва да станеш лутеранка.

— *Mon Dieu!* Висока цена искаш да платя, за да правим любов. Сигурна съм, че в Америка не важат такива правила.

— Може и така да е, но ние не живеем в Америка, Карине, а в малък норвежки град. И колкото и да те обичам, не бих могъл най-безцеремонно да се нанесе в един дом с теб под носа на родителите ми. Разбираш, нали?

— Да, разбирам, но да сменя вярата си... та това е предателство спрямо народа ми. И все пак майка ми е приела еврейството, за да се омъжи за баща ми, така че генетически погледнато, съм само наполовина еврейка. Трябва да поискам тяхното мнение. Дали са ми телефонния номер в галерията на баща ми за спешни случаи и ми се струва, че този е точно такъв. Ако се съгласят, ще можем ли да се венчаем скоро?

— Не съм много запознат с правилата, Карине, но май пасторът ще трябва да види документите от кръщенето ти.

— Както знаеш, не съм имала такова. Може ли да го направим тук?

— Съгласна си да приемеш лутеранството?

— Няколко капки вода и кръст, долепен до челото, не ме правят християнка по душа, Пип.

— Не, но... — На Пип му се струваше, че не схваща основното. — Като изключим това, че така ще можем да спим заедно, искаш ли да се омъжиш за мен?

— Извинявай, Пип — усмихна му се тя. — Желанието да си обясня прагматичната страна на нещата май надделя над романтиката. *Разбира се*, че искам да се омъжа за теб! Затова и ще направя каквото е нужно, за да се случи.

— И наистина ще приемеш друга вяра заради мен?

Мисълта го трогваше дълбоко. Отлично знаеше колко държи на корените си.

— Ако родителите ми са съгласни, да. *Chérie*, трябва да подхожда разумно. Сигурна съм, че всеки бог, независимо твоят или моят, ще ми прости предвид обстоятелствата.

— Само дето започвам да си мисля, че искаш единствено тялото ми — пошегува се Пип.

— Може и да си прав — съгласи се равнодушно тя. — Утре ще попитам баща ти дали може да се обадя до Америка.

После Карине напусна стаята и Пип се замисли как вечно успяваше да го изуми с жизнерадостния си, фантазьорски

темперамент. Чудеше се дали някога ще опознае истински сложния ѝ характер. Поне ако се оженеха, нямаше да му е скучно.

Родителите на Карине върнаха обаждането ѝ на следващата вечер.

— Съгласни са — обяви тържествено тя. — И то не само за да мога да се омъжа за теб. Смятат, че ще е по-безопасно, ако приема твоята фамилия за всеки случай...

— Много се радвам, любов моя — отвърна той, грабна я в обятията си и я целуна силно.

— Е — подхвана Карине, когато се откъсна от него с поомекнало изражение в очите, — кога ще можем да се венчаем?

— Веднага щом се срещнем с пастора и той приеме да те покръсти.

— Утре? — предложи тя, плъзвайки ръка надолу към чатала му.

— Дръж се сериозно — смъмри я той, макар че простена от допира ѝ, преди да я откъсне от себе си. — Искаш ли да поживеем в Норвегия?

— Има къде-къде по-лоши места за живот, а и не бива да си правим планове за бъдещето, преди да видим какво ще се случи. Знаеш, че ми харесва тук, пък и все някак ще преглътна ужасния ви език.

— Тогава трябва незабавно да си намеря работа като музикант, за да ни издържам. Или в тукашния оркестър, или пък в Осло?

— Може и аз да си намеря работа.

— Може, но след като научиш и други думи освен „моля“ и „благодаря“ на „ужасния“ ни език — подхвърли шеговито той.

— Добре де, добре! Старая се.

— Да. — Пип я целуна по носа. — Знам.

Когато Пип и Карине обявиха, че възнамеряват да се оженят, Астрид сготви празнична вечеря за шестимата.

— В Берген ли мислите да живеете? — попита ги тя.

— Засега да. Стига да ни намериш работа в музикалната сфера, татко — отвърна Пип.

— С удоволствие ще разпитам — съгласи се Хорст, а Астрид стана от мястото си и прегърна силно бъдещата си снаха.

— Е, стига толкова по практическите въпроси. Имаме специален повод. Поздравления, хере, и добре дошла в семейство Халворсен. Много се радвам, защото очаквах, че талантливият ни Пип ще тръгне да гони кариера в Европа или Америка. А ти прибра синчето ни у дома.

Пип ѝ преведе думите на майка си, виждайки сълзите в очите и на двете жени.

— Поздравления — вдигна тост Бо. — С Ел се надяваме скоро да последваме примера ви.

Астрид познаваше добре пастора от местната църква, затова отиде да говори с него. Никой не разбра какво му е казала за еврейските корени на Карине, но пасторът веднага се съгласи да я покръсти. Всички от дома на Халворсен присъстваха на кратката церемония, а като се върнаха вкъщи, Хорст придърпа Пип настрана.

— Днес Карине направи нещо добро, и то в доста отношения. Един приятел от оркестъра току-що се върна от концерт в Мюнхен. Нацистката кампания срещу евреите набира сила.

— Но нали не смяташ, че ще стигне чак дотук?

— Ще ми се да вярвам, че няма, но когато един умопомрачен е успял да си спечели толкова последователи, и то не само в Германия — вмъкна Хорст, — кой знае каква ще е развръзката.

Скоро след това Бо и Ел обявиха, че засега и те смятат да останат в Берген. Бяха свалили гипса на Бо, но лакътят му още беше твърде обездвижен, за да свири на чело.

— И двамата се молим да се възстанови по-бързо. Толкова е талантлив — сподели Ел с Карине в общата им спалня същата вечер. — Всичките му мечти зависят от това. Засега си намери работа в един дюкян на пристанището, където правят морски карти. Предложиха ни малкия апартамент над него. Представихме се като съпруг и съпруга и жената на картографа ще ме вземе за чистачка.

— Достатъчно добър ли е норвежкият ви? — попита с капка завист Карине.

— Бо е добър с езиците. Аз пък много се старая. Пък и картографът е германец, така че ще се разбираме.

— Мислите ли да се ожените наистина?

— Имаме огромно желание, но първо трябва да спестим малко пари. Така че засега ще водим лъжовен живот. Бо обича да казва, че е важна истината в сърцата, не тази на хартия.

— Съгласна съм. — Карине се пресегна да хване ръката на Ел. — Обещай ми, че ще си останем близки, след като се изнесете оттук.

— Разбира се. Ти си ми като сестра, Карине. Обичам те и не знам как да ви се отблагодаря с Пип за всичко, което направихте за нас.

— А ние с теб ще имаме ли скоро свой собствен дом? — попита Карине Пип на следващата сутрин, след като му каза новината за Ел и Бо.

— Ако утрешното интервю мине както се надявам, да, скоро ще си имаме свой дом — отвърна Пип.

Хорст му беше уредил прослушване при Харалд Хейде, диригента на Бергенската филхармония.

— Ще се правиш чудесно, *chérie* — увери го с целувка Карине, — ще видиш.

Пристигайки в Концерт-пале, Пип се чувстваше по-напрегнат, отколкото на приемния изпит за консерваторията. Вероятно, мислеше си иронично, защото този път представянето му щеше да има отзвук в реалния свят, докато в онези дни още беше безгрижен младеж, отговорен единствено за себе си. Представи се на жената зад гишето за билети, която го поведе по един коридор и го покани в просторна музикална зала, оборудвана с пиано и множество поставки за нотни листове. Скоро в стаята пристигна висок широкоплещест мъж с ведри очи и гъста тъмноруса коса, който се представи като Харалд Хейде.

— Баща ви често възхвалява таланта ви, господин Халворсен. Видимо се радва, че сте се прибрали в Норвегия — отбеляза той, стисвайки сърдечно ръката му. — Разбрах, че свирите и на пиано, и на цигулка?

— Точно така, сър, но пианото беше основният ми инструмент в Лайпцигската консерватория. Надявам се един ден да стана композитор.

— Заповядайте тогава, да започваме. — Господин Хейде покани Пип на столчето пред пианото, а той самият седна на тясна пейка, разположена до едната стена на помещението. — Започнете, когато сте готов, господин Халворсен.

Ръцете на Пип трепереха леко, като ги вдигна над клавишите, но като засвири бавната поредица от акорди, наподобяващи камбанен звън, в началото на първата част от „Концерт за пиано No.2 в до минор“ на Рахманинов, напрежението го напусна. Буреносната страст на музиката го изпълни и той затвори очи, чувайки наум акомпаниращите струнни и духови партии, докато пръстите му танцуваха със стремглаво арпеджио. Вече преполовяваше лиричната бавна част в ми бемол мажор, когато господин Хейде го спря.

— Мисля, че чух достатъчно. Изпълнението ви беше великолепно. Ако свирите на цигулка дори с половината от вещината ви с пианото, не виждам причина да не ви взема в оркестъра, господин Халворсен. Да отидем в кабинета ми, за да обсъдим въпроса по-подробно.

Половин час по-късно Пип се прибра у дома грейнал от щастие и веднага съобщи на Карине и семейството си, че вече официално е част от Бергенската филхармония.

— Ще бъда просто заместник и ще свиря на пиано и цигулка, когато редовните музиканти не са на разположение, но господин Хейде ми каза, че настоящият им пианист е доста възрастен и често отсъства. Вероятно ще се пенсионира съвсем скоро.

— Франц Волф е като скърцаща порта и има артрозни пръсти. Ще ти се отдават много възможности да свириш. Браво, момчето ми! — Хорст го плесна по гърба. — Ще свирим заедно, както аз някога свирех с моя баща Йенс.

— Каза ли му, че си и композитор? — настоя Карине.

— Да, но всичко с времето си. Засега се радвам, че ще мога да те издържам както подобава на един съпруг, след като се оженим.

— А някой ден може и мен да вземат в оркестъра — натърти Карине. — Не мисля, че ставам за hausfrau^[1].

Пип преведе думите ѝ на майка си и тя се усмихна.

— Не се безпокой. Докато вие с баща ти свирите, аз ще науча Карине как да се грижи за новия ви дом.

— Двама Халворсен отново се събират в един оркестър, синчето ми ще се жени и сигурно скоро ще ни се народят цял куп внучета, които да обичаме — изброи Хорст с блещукащи от щастие очи.

Карине вдигна тъмни вежди. Често му беше казвала, че не е майчински тип жена и е твърде голям егоист, за да се грижи за деца. Но Пип не приемаше предупреждението ѝ на сериозно; все пак половинката му обичаше да шокира околните с немислими изказвания. И я обичаше заради тази ѝ странност.

Карине и Пип се ожениха в деня преди Бъдни вечер. Нова пелена девствен сняг покриваше града и блещукащите светлинки, украсяващи улиците в центъра на Берген, придаваха още по-вълшебна атмосфера на събитието, когато двамата потеглиха в карета към „Гранд хотел“. След сватбеното тържество, за което Хорст бе настоял да плати, младоженците най-сетне пожелаха лека нощ на гостите си и тръгнаха към стаята си, подарък от Ел и Бо. Веднага щом влязоха, се нахвърлиха един на друг с глад, който само шестмесечно въздържание можеше да роди. Целувайки я, Пип разкопча копчетата на кремавата ѝ дантелена рокля и докато ефирният плат се спускаше по раменете и ръцете ѝ, той го проследи с пръсти от изящните ѝ ключици до тъмнорозовите ѝ зърна. Тя простена, сграбчи в шепи косата му и устните ѝ освободиха неговите. А когато насочи главата му към гърдите си и той обгърна с устни едното ѝ зърно, тя ахна от наслада и смъкна роклята надолу по бедрата си, чак до пода. Пип я вдигна на ръце и я понесе към леглото с бързо, насечено дишане, подлуден от копнеж. Като застана до леглото и започна да се разсъблича с несръчни пръсти, Карине се надигна на колене върху дюшека и го спря.

— Не, мой ред е — пророни дрезгаво и разкопча ловко първо ризата му, после и панталона.

След няколко секунди го издърпа върху себе си и двамата се загубиха един в друг.

После полежаха с най-сетне утолена жажда, заслушани в полунощния звън на часовниковата кула от стария градски площад.

— Определено си струваше да сменя вярата си заради това — обяви Карине с усмивка и се надигна на лакът да погали лицето му с opakото на пръстите си. — И ако не съм го казвала преди, нека го кажа

сега, като твоя съпруга от няколко часа, а ти никога не го забравяй: обичам те, *chérie*, и не си спомням някога да съм била по-щастлива от тази вечер.

— Нито пък аз — прошепна той, взе ръката ѝ от бузата си и притисна устни към нея. — Нека завинаги останем така.

— Завинаги.

[1] От немски: домакиня. — Бел.прев. ↑

40.

1938 г.

Докато снегът се сипеше неспирно над Берген от януари чак до края на март и кратката светла част на деня бързо потъваше в пълен мрак, Пип прекарваше по няколко часа ежедневно в репетиции с Бергенската филхармония. Първоначално го викаха само за вечерните концерти веднъж седмично, тъй като клетият Франц, възрастният пианист, започваше да отсъства все повече и повече заради влошения си артрит, Пип постепенно се превръщаше в редовен член на оркестъра.

Свободното си време прекарваше в композиране на първия си самостоятелен концерт, без да сподели с никого резултата от усилията си. Дори с Карине. Като го завършеше, щеше да го посвети на нея. Следобед, след репетициите, често се задържаше в концертната зала. И там, обграден от призрачната атмосфера на салон без оркестър и публика, работеше по композицията си на пианото в оркестрината.

Карине пък се занимаваше с Астрид, към която междувременно се привързва най-сърдечно. Бавно усъвършенстваше норвежкия си и с усърдие се посвещаваше в изкуството на домакинската работа под добронамерените напътствия на свекърва си.

Когато Ел беше свободна, двете се срещаха в малкия ѝ апартамент над картографското дюкянче на пристанището и обсъждаха надеждите и плановете си за бъдещето.

— Откровено казано ви завиждам, че си имате свой собствен дом — призна ѝ на кафе една сутрин Карине. — С Пип вече сме женени, а още живеем под покрива на родителите му и спим в стаята му от детството. Което, разбира се, не предразполага към романтика. Винаги трябва да сме тихи, а толкова си мечтая за свободата да правя любов без задръжки.

Ел беше свикнала с дръзките изказвания на най-добрата си приятелка.

— И това ще стане, сигурна съм — усмихна ѝ се тя. — Късметлии сте, че имате подкрепата на родителите му. На нас още ни е

доста трудно. Лакътят на Бо се възстановява, но още не е достатъчно заздравял, за да се яви на прослушване за местния оркестър, или който и да било друг. Смазан е, задето не може да се отдаде на страстта си. Аз също.

Карине я разбираше напълно — тъй като беше затворена в домашна среда още от пристигането си в Берген, собствените ѝ музикални умения намираха приложение единствено в развлекателните вечерни изпълнения във Фроскехусе. Но пък и съзнаваше, че нейните несгоди бледнееха на фона на трудностите, с които се сблъскваха ежедневно Ел и Бо.

— Извинявай, Ел, глезя се.

— Напротив, сестричке. Музиката е нашият живот и е трудно да съществуваме без нея. Но поне от това, че в момента Бо не може да свири, излезе и нещо хубаво. Харесва му да работи с картографа и се спусна да изучава методите за морска навигация. Поне засега е доволен. Аз също.

— Тогава се радвам за вас — отвърна Карине. — И че всички живеем в един и същи град и можем да се виждаме колкото си искаме. Не знам какво щях да правя без теб.

— Нито пък аз без теб.

В началото на май Пип съобщи на Карине, че е спестил достатъчно пари, за да наеме малка къщичка на улица „Театергатен“, намираща се в сърцето на града, само на един хвърлей от театъра и концертната зала.

Като чу, Карине избухна в сълзи.

— Прекрасен момент, *chérie*. Защото освен всичко останало, трябва да ти разкрия, че... *Mon Dieu!* Бременна съм.

— О, колко хубаво! — възкликна Пип, спусна се към жена си и я прегърна развълнувано. — Постарай се да не изглеждаш толкова ужасена — пошегува се той, вдигайки с пръсти треперещата ѝ брадичка, за да я погледне в очите. — Точно ти, с твоите натуралистични възгледи, трябва с лекота да признаеш, че детето е чисто и просто резултат от любовта между две туптящи сърца.

— Знам, знам, но всяка сутрин ми е толкова лошо. Пък и какво ще правя, ако детето не ме хареса? Ако се окажа ужасна майка! Ами

ако...

— Тихо, скъпа. Просто си уплашена. Като всяка бъдеща майка.

— Не! Всичките ми познати жени се любуват на бременността си. Седят като разкlopани квачки и тупат унесено наедрелите си кореми, наслаждавайки се на хорското внимание. Аз пък имам чувството, че в мен расте извънземно, което разваля фигурата ми и изсмуква енергията ми до капка!

Карине се свлече в прегръдките му и зариди шумно. Пип потисна усмивката си, вдиша дълбоко и се постара да я успокои.

По-късно същата вечер съобщиха на Хорст и Астрид, че ще стават дядо и баба. И че двамата с Карине ще се нанесат в свой собствен дом.

Двамата ги обсипаха с поздравления, но Хорст не даде на Карине чаша, когато извадиха бутилка аквавит да полейт случая.

— Виждаш ли? — оплака се тя след това, лягайки в леглото до Пип. — Трябва да се сбогувам с всичките си удоволствия.

Пип се изкиска, придърпа я в обятията си и пъкна ръка под нощницата ѝ, за да погали поизпъкналия ѝ корем. В неговите очи беше като полумесец в звездно небе. Двамата го бяха сътворили заедно. И беше истинско чудо.

— Само още шест месеца, Карине. И ти обещавам, че веднага щом родиш, ще ти донеса цяла бутилка аквавит в леглото само за теб.

В началото на юни се преместиха в новата къща на „Театергатен“. Макар и малка, беше изключително живописна с дъсчената си обшивка в гълъбово синьо и дървена тераса пред кухнята. През лятото, докато Пип работеше, Карине, с помощта на Астрид и Ел, се трудеше усърдно по интериора и украси терасата със саксии петунии и лавандула. С колкото и скромнен бюджет да разполагаха, домът им постепенно се превърна в уютно, спокойно кътче.

Вечерта на двайсет и втория си рожден ден през октомври, като се прибра от театъра след обичайното вечерно представление, Пип завари Карине, Ел и Бо във всекидневната.

— Честит рожден ден, *chérie* — каза Карине с грейнали от вълнение очи и тримата се отместиха, разкривайки пианото в ъгъла на

стаята. — Знам, че не е „Стайнуей“, но все е нещо.

— Но как...? — изуми се Пип. — Нямаме пари за такова нещо.

— Това си е моя работа, а от теб се очаква само да му се радваш. Всеки композитор трябва да разполага със свой собствен инструмент, за да преследва музата си — обясни тя. — Бо го изпробва и според него звучи добре. Хайде, Пип, ела да ни посвириш.

— С удоволствие.

Пип отиде при пианото и прокара пръсти по капака над клавишите, възхищавайки се на протичката инкрустация върху златистото дърво на панела над него. Никъде не пишеше кой е производителят, но инструментът беше добре изработен, в отлично състояние и старателно полиран. Той вдигна капака, разкривайки лъскавите клавиши, и се огледа край себе си за стол.

Ел пристъпи бързо към него.

— А това е нашият подарък — обяви и сложи пред пианото тапицирано столче, скрито досега зад едно кресло. — Бо го издяла сам, а аз уших възглавничката.

Пип огледа изящно извитите борови крачета и сложната бродерия върху плата, превзет от емоции.

— Просто... не знам какво да кажа — скалъпи, сядайки на столчето. — Освен че съм ви безкрайно благодарен и на двамата.

— Това е нищо в сравнение с помощта, която ни оказахте ти и семейството ти, Пип — отвърна тихо Бо. — Честит рожден ден.

Пип сложи пръсти върху клавишите и засвири „Капричо в сол бемол“ на Чайковски. Бо имаше право — инструментът наистина звучеше красиво и Пип се замисли с вълнение как вече можеше да работи по концерта си вкъщи, и то по всяко време на денонощието.

Докато коремът на Карине растеше — терминът ѝ настъпваше само след броени седмици — Пип седеше пред пианото си и пишеше стремглаво или експериментираше с различни акорди и хармонични вариации, съзнавайки, че щом бебето се появи, спокойствието ще напусне дома им безвъзвратно.

Феликс Менделсон Едвард Халворсен — кръстен по първо име на бащата на Карине — дойде на бял свят в чудесно здраво състояние на петнайсети ноември 1938-ма. И Карине напълно оправда

очакванията му, независимо от страховете си: мигновено свикна с майчинството. Но колкото и да се радваше да я види толкова щастлива и удовлетворена, понякога Пип се чувстваше изключен от тясната връзка между майка и бебе. Цялото внимание на съпругата му беше съсредоточено върху безценния им син и Пип едновременно се любуваше и бунтуваше срещу този прелом в съвместния им живот. Най-трудно му беше да преглътне факта, че докато в миналото Карине вечно го насърчаваше да работи по композицията си, то сега седнеше ли пред пианото, тя изсъскваше:

— Пип! Бебето спи, ще го събудиш.

Но имаше и една определена причина, поради която се благодареше за майчинската нагласа на Карине — беше прекалено вгълбена в рожбата им, за да чете вестниците, които всяка седмица разкриваха нови тревожни новини за ескалиращото напрежение в Европа. След като Германия анексира Австрия през март, в края на септември се зароди искрица надежда, че войната може и да се размине: Франция, Германия, Великобритания и Италия подписаха Мюнхенското споразумение, по чиято сила Суданската област в Чехословакия се приписваше на Германия в замяна на тържествена клетва от страна на Хитлер, че страната му няма да предявява други териториални искания. Великобританският министър-председател Невил Чембърлейн дори обяви в една своя реч, че споразумението ще доведе до „мирни времена“.

Пип се молеше от все сърце господин Чембърлейн да е прав. Но с всеки следващ ден от есента слуховете в оркестрината и по бергенските улици ставаха все по-мрачни — малцина вярваха, че Мюнхенското споразумение ще удържи.

Поне коледните празненства успяха да разведрят обстановката. С Карине прекараха Коледа у Хорст и Астрид заедно с Ел и Бо. В новогодишната нощ Карине и Пип организираха скромно тържество в собствения им дом и когато в полунощ камбаните приветстваха новата 1939-а, Пип прегърна жена си и я целуна нежно.

— Любов моя, дължа всичко на теб. Никога няма да успея да ти се отблагодаря, че стана част от живота ми. И че ми дари толкова много — прошепна той. — Да пием за здравето на трима ни.

В първия ден от новата година Карине — която бяха склонили да остави Феликс на грижовните му баба и дядо — Пип, Бо и Ел се качиха на кораба „Хуртигрутен“ от бергенското пристанище и тръгнаха на морско пътешествие по живописното западно крайбрежие на Норвегия. Карине дори забрави майчинските тревоги, любувайки се на безчетните красоти по пътя им. Водопадът Седемте сестри, спускащ се грохотно от ръба на Гейрангерфиорд, я спечели най-много.

— Направо останах без дъх, *chérie* — възкликна до Пип на палубата, сгусена в няколко пласта вълнени дрехи заради минусовите температури.

И двамата впериха запленени погледи в невероятните ледени скулптури, оформили се при замръзването на буйните струи вода в началото на зимата.

„Хуртигрутен“ продължаваше по крайбрежието, вмъквайки се във величествени фиорди и спирайки по малки пристанища с бакалии и пощенски офиси, подпомагащи обитателите на уединените общности по крайбрежието.

Докато плаваха към най-северната точка от пътешествието си — Мехамн, разположен високо по арктическото крайбрежие на Норвегия, Пип разказа на спътниците си за явлението аврора бореалис.

— Северното сияние е нещо като небесното светлинно шоу на господ — обясни, мъчейки се, със сигурност неуспешно, да облече в думи красотата на зрелищния феномен.

— Ти виждал ли си го? — попита Карине.

— Да, но само веднъж, когато условията бяха подходящи и сиянието се видя много на юг, чак в Берген. Иначе за пръв път пътувам дотук.

— Как се получава? — поинтересува се Ел, вперила поглед в ясното звездно небе над тях.

— Сигурен съм, че си има научно обяснение — отвърна Пип, — но питаш грешния човек.

— Може би изобщо не ни е нужно — вметна Бо.

От Тромсьо нагоре, към нос Норт Кейп, плаваха по буйно море и двете жени се прибраха по каютите. Капитанът обяви, че пристигали на мястото, откъдето най-добре се виждало Северното сияние, но като знаеше колко ѝ е зле на Карине, Пип нямаше друг избор, освен да

остави Бо сам на палубата да се взира в небесата, а той да слезе в каютата им, за да се погрижи за нея.

— Предупредих те, че мразя водата — простена Карине, клекнала над хартиената торба, предвидливо оставена за страдащите от морска болест пасажери.

Призори отплаваха по спокойни води обратно на юг, към Берген. В трапезарията на закуска Бо поздрави Пип с видимо вълнение.

— Приятелю, видях го! Видях чудото! И величието му беше достатъчно да убеди дори най-ревностния противник на религиите в съществуването на висша сила. Цветовете му... зелено, жълто, синьо... цялото небе се озари! Просто... — Думите заседнаха в гърлото му и му трябваше секунда да се съвземе. Накрая, с лъснали от непролети сълзи очи, той протегна ръце и прегърна силно Пип. — Благодаря ти — промълви. — Благодаря ти.

Като се върнаха в Берген, за да не безпокои бебето Феликс, Пип отново започна да работи в празната концертна зала или в къщата на родителите си. Но чувстваше съзнанието си замъглено от дългите нощи, в които Феликс крещеше неутешимо от тежки пристъпи на колики. Въпреки че Карине ставаше да се погрижи за него и оставяше съпруга си да спи, знаейки колко работа го чака, оглушителните крясъци на Феликс отекваха между тънките като хартия стени на малката къщичка, така че и двамата не можеха да си починат.

— Дали просто да не сипя малко аквавит в шишето му и да приключим с това мъчение — каза изтощено Карине на закуска след една особено тежка нощ. — Това бебе ще ме убие — въздъхна тя. — Много съжалявам, че и ти нямаш покой, *chérie*. Но просто не мога да го успокоя. Явно съм лоша майка.

Пип я прегърна и изтри сълзите ѝ с пръсти.

— Нищо подобно, любов моя. Скоро ще му мине, ще видиш.

С приближаването на лятото и двамата родители вече се уверяваха, че повече никога няма да имат спокоен сън. Затова в първата тиха нощ се събудиха машинално в два часа, когато обикновено започваше пищенето.

— Дали е добре? Защо не плаче? *Mon Dieu!* Ами ако е мъртъв?! — разтревожи се Карине, изскачайки от леглото, за да надникне в

кошчето в единия ъгъл на малката стаичка. — Не, не, диша и май няма температура — прошепна, долепила ръка до челото на Феликс.

— Какво прави тогава? — попита Пип.

По устните на Карине изплува усмивка.

— Спи, *chérie*. Просто спи.

С възвръщането на спокойствието в дома им Пип продължи работа по композицията си. След дълги размисли бе решил да я нарече „Концерт за героинята“. Историята, която бе прочел за жрицата, осквернила правилата на храма, позволявайки на младия си обожател да прави любов с нея, а после, когато той се удавил, се хвърлила в морето след него, като че ли пасваше идеално на драматичната, независима природа на Карине. Пък и тя наистина беше негова „героиня“ и Пип знаеше, че ако някога я загуби, би сторил същото.

Един августовски следобед остави молива, с който пишеше нотите, и протегна доволно ръце над главата си. И последната оркестрация беше завършена, а композицията — най-сетне готова.

Следващата неделя качиха Феликс на влака, за да го заведат на гости у баба му и дядо му във Фроскехусе. Като обядваха, извади партитурите за чело, цигулка и обой и помоли Карине и Хорст да ги разучат. След бърза репетиция — и двамата умееха да свирят на прима виста — Пип седна пред пианото и малкият им оркестър засвири.

Двайсет минути по-късно Пип отпусна ръце в скута си, а като се обърна, видя, че майка му бърше сълзи от очите си.

— Синът ми е написал това... — пророни тя, вдигайки поглед към съпруга си. — Май е наследил дарбата на баща ти, Хорст.

— Определено — потвърди Хорст, също толкова развълнуван. Той плесна Пип по рамото. — Истински вдъхновена музика, момчето ми. Харалд Хейде трябва да я чуе възможно най-скоро. Сигурен съм, че ще изяви желание да организира премиерата ѝ тук, в Берген.

— Естествено, трябва да благодариш на мен за постижението си. Все пак аз ти купих пиано — обяви ведро Карине, като седнаха във влака за обратното пътуване. — Като забогатееш, ще можеш да ми върнеш перлената огърлица, която продадох, за да го купя. —

Виждайки смаяното му изражение, тя протегна шия и го целуна по бузата. — Не се безпокой, любов моя. Ти си нашата гордост и много те обичаме.

Пип събра смелост да потърси Харалд Хейде в концертната зала преди първото вечерно представление за седмицата. Като го намери зад кулисите му обясни, че е написал концерт и иска да чуе мнението му за него.

— Ами да не отлагаме. Защо не ми го изсвирите още сега? — предложи Харалд.

— О... добре, сър.

Притеснен, Пип седна пред пианото, сложи пръсти върху клавишите и изсвири целия концерт по памет. Харалд не го спря и накрая го аплодира гръмко.

— Я виж ти, наистина е много, много добър, господин Халворсен. Повтарящият се мотив е очарователно оригинален и хипнотичен. Вече си го тананикам. Прелистих набързо нотните листове и виждам, че оркестрациите ще имат нужда от малко работа, но ще мога да ви помогна с това. Питам се — додаде той, връщайки партитурата на Пип, — дали си нямаме един млад Григ? Определено долових жилка от неговия стил в творбата ви, но освен това май има по мъничко Рахманинов и Стравински.

— Надявам се, че сте чули и моя собствен стил, сър — отвърна смело Пип.

— Чух го, чух го. Поздравления, млади момко. Мисля, че можем да включим концерта ви в пролетната програма, което ще ви даде време да доизгладите оркестрациите.

След прослушването Пип си позволи да събуди спящата си съпруга.

— Няма да повярваш, хере! Случи се! Догодина по това време може да съм професионален композитор!

— Това е най-прекрасната новина! Не че съм се съмнявала дори за секунда. Ще станеш влиятелна особа — изкиска се тя. — А аз ще съм съпругата на прочутия Пип Халворсен.

— Само дето ще съм „Йенс Халворсен“ — поправи я той. — Все пак нося името на дядо.

— Който със сигурност би се гордял с теб, *chérie*. Също като мен.

Поляха хубавата новина с по чашка аквавит и завършиха празненството с тих прилив на интимност в леглото, внимавайки да не събудят Феликс, който спеше спокойно в кошчето си в долния му край.

„Защо щастието винаги е мимолетно?“, попита се горчиво Пип, когато на четвърти септември прочете във вестника, че след германската инвазия в Полша на първи септември, Франция и Великобритания обявили война на Германия. Като излезе от вкъщи и тръгна към концертната зала за репетиция, веднага усети мрачната атмосфера, обгърнала жителите на града.

— Норвегия съумя да остане неутрална в последната война, защо не и в тази? Ние сме нация от пацифисти и няма от какво да се боим — обяви Самуел, един от колегите на Пип, докато музикантите настройваха инструментите си в оркестрината, жужаща от напрегнат шепот.

— Да, но не забравяй, че Видкун Куислинг, предводителят на фашистката партия в Норвегия, прави всичко по силите си да събере подкрепа за Хитлеровата кауза — изтъкна мрачно Хорст, търкайки с колофон лъка на челото си. — Вече е изнесъл множество лекции за така наречения „еврейски проблем“. И ако, не дай си боже, се изкачи на власт, несъмнено ще заеме страната на германците.

След концерта Пип издърпа баща си настрана.

— Татко, наистина ли вярваш, че ще въвлекат Норвегия във войната?

— Боя се, че е напълно възможно — сви печално рамене Хорст. — И дори нацията ни да не застане на ничия страна, ме съмнява немският режим да не ни засегне.

Същата вечер Пип направи всичко възможно да утеши Карине, чиито очи отново горяха със същия онзи страх, който бе видял в Лайпциг.

— Моля те, успокой се — повтаряше ѝ, докато Карине кръстосваше трескаво из кухнята, притиснала гърчещия се Феликс до гърдите си, сякаш очакваше нацистите да влетят през входната врата и да го изтръгнат от обятията ѝ. — Не забравяй, че вече си кръстена лутеранка и носиш фамилията Халворсен. Дори нацистите да нахлуят

в страната ни, което е малко вероятно, няма как да разберат, че си еврейка по рождение.

— О, Пип! Моля те, престани да говориш толкова наивно! Веднага щом ме погледнат, ще се усъмнят. А след малко проучване истината ще лъсне сама. Не разбираш колко са отдадени на каузата си. Няма да се спрат пред нищо, докато не ни изкоренят! Ами синът ни? И в неговите вени тече еврейска кръв! Сигурно ще вземат и него!

— Не виждам как биха открили. Пък и трябва да вярваме, че няма да стигнат дотук — рече Пип, решително изтласквайки опасенията на Хорст в дъното на съзнанието си. — Много хора ми казаха, че евреи от цяла Европа се стичали постоянно в Норвегия през Швеция, за да избягат от нацистката заплаха. Те смятат държавата ни за безопасно убежище, защо не и ти?

— Защото може да грешат, Пип... може да грешат. — Тя въздъхна внезапно и се стовари в един стол. — Цял живот ли ще ме карат да се страхувам?

— Карине, обещавам ти, че ще направя всичко по силите си да защитя двама ви с Феликс. Каквото и да е необходимо, любов моя.

Тя вдигна изтерзан, невярващ поглед към него.

— Знам, *chérie*, и ти благодаря, но за жалост дори ти може да не успееш да ме спасиш този път.

Както се беше случило след срутването на статуята на Менделсон в Лайпциг, напрежението се поразсея през следващия месец, тъй като всички норвежци започнаха да се примиряват със ситуацията и да реагират подобаващо. Крал Хокон и министър-председателят Йохан Нигордсволд всячески се опитваха да успокоят поданиците си, че Германия не проявява интерес към скромната им държавица. Няколко смисъл от паника, повтаряха непрестанно, макар че в същото време мобилизираха армията и флота и предприемаха необходимите предпазни мерки, за да са в готовност, ако най-лошото наистина ги сполетеше.

Междувременно Пип, ръководен от опитните грижовни ръце на Харалд, прекарваше часове в усъвършенстването на оркестрациите си. Малко преди Коледа Харалд му съобщи прекрасната новина, че „Концерт за героинята“ щял да участва в пролетната програма. Същата вечер, като се прибра след концерта, отново вдигнаха тост с аквавит.

— Първото ми представление ще е посветено на теб, любов моя.

— А аз непременно ще дойда да слушам как се ражда шедьовърът ти. Все пак ти присъства на раждането на моя — пошегува се тя, хвърляйки се опиянчено в прегръдките му.

Същата нощ правиха любов с шумна невъздържаност, тъй като бяха оставили Феликс да пренощува у баба си и дядо си.

41.

В една дъждовна мартенска сутрин през 1940-а, докато закусваше със съпругата си, която четеше писмо от родителите си, Пип видя как челото ѝ се сбърчва от тревога.

— Какво има, любов моя? — попита я.

Очите ѝ срещнаха неговите.

— Родителите ми настояват незабавно да заминем за Америка. Убедени са, че Хитлер се стреми към господство над целия свят. Че няма да спре, докато не завладее цяла Европа, преди да се насочи и отвъд границите ѝ. Виж, изпращат колкото са имали долари, за да ни помогнат с билетите за кораба. — Тя размаха няколко банкноти пред него. — Ако продадем пианото, лесно ще си набавим остатъка. Твърдят, че Франция и дори Норвегия вече са под опасност от окупация.

Пип, чиято премиера беше планирана за четиринайсети април в рамките на специален неделен концерт в Националния театър, посрещна нетрепващо погледа ѝ.

— Прощавай, но как биха могли родителите ти, намиращи се на хиляди километри оттук, да знаят повече за положението в Европа от нас самите?

— Те виждат нещата отдалече, с обективност, която ние самите не можем да имаме. Все пак сме част от тази ситуация и навярно се самозаблуждаваме, защото само така можем да си осигурим спокойствие. Пип, наистина мисля, че е крайно време да напуснем страната — заключи умолително тя.

— Скъпа, знаеш отлично, че бъдещето на трима ни зависи от успеха на премиерния ми концерт. Как, за бога, да обърна гръб на всичко постигнато?

— За да защитиш живота на съпругата и сина си например?

— Карине, моля те, не говори така! Ако искаме да имаме бъдеще в Америка, трябва да изградя репутация, която да ме предшества. Ако ли не, ще пристигна отвъд Океана като поредния нереализиран композитор от страна, за която повечето американци дори не са

чували. Едва ли ще ме приемат в Нюйоркската филхармония дори като прислужник, камо ли като сериозен музикант.

Пип прочете внезапната ярост в очите ѝ.

— Сигурен ли си, че го правиш заради парите? Или по-скоро заради собственото си его?

— Не ми говори толкова снизходително, ако обичаш — процеди студено той, ставайки от масата. — Аз съм ти съпруг и баща на сина ни. И аз вземам решенията в тази къща. Имам среща с Харалд след двайсет минути. Ще продължим разговора по-късно.

Пип напусна къщата, кипнал от възмущение и мисълта, че понякога Карине прекаляваше. Освен че четеше всеки вестник, до който можеше да се докопа, вечно се заслушваше за мълвите по улиците и в оркестрината. В оркестъра им имаше двама еврейски музиканта и никой от тях не намираше причина за паника. Пък и никой дори не загатваше, че Хитлер възнамерява да нахлуе в Норвегия. Родителите на Карине вероятно се опитваха да им втълпят излишен страх, размишляваше той, вървейки през града. А като се имаше предвид, че премиерата щеше да е след някакви си три седмици, би било пълна лудост да напуснат страната сега.

Поне веднъж в живота си, гневеше се мислено Пип от явното незачитане на мнението му, Карине щеше да послуша съпруга си.

— Така да бъде тогава — сви обидено рамене Карине, когато същата вечер Пип ѝ заяви, че семейството ще остане в Берген до премиерата. — Щом смяташ, че съпругата и синът ти са в безопасност тук, нямам друг избор, освен да ти се доверя.

— Наистина смятам, че сте в безопасност. Поне засега. Ще следим как се развива ситуацията. — Тя стана от стола си, след като бе изслушала с притаен гняв категоричния му отказ да приеме опасенията на родителите ѝ и нейните собствени инстинкти. — Разбира се, не мога да ти попреча да заминеш, ако това искаш — сви уморено рамене той.

— Както сам изтъкна, ти си ми съпруг и трябва да се съобразявам с преценката ти. Затова с Феликс ще останем тук. Мястото ни е до теб. — Тя му обърна гръб и продължи към вратата.

Преди да я отвори обаче, спря и отново се обърна към него. — Само се моля да си прав, Пип. Бог да ни е на помощ, ако не си.

Пет дни преди премиерата на Пип немската военна машина прегази Норвегия. Нападението дойде като гръм от ясно небе за страната им, чийто търговски флот участваше в блокадата на Ламанша, с която Великобритания се пазеше от инвазия. Нищожните им военноморски сили направиха всичко възможно да защитят пристанищата на Осло, Берген и Трондхайм и дори успяха да потопят един немски боен кораб, пренасящ оръжия и провизии, в Ослофиорд. Но бомбардировките по море, въздух и земя бяха постоянни и неудържими.

Когато Берген падна под обсада, Пип, Карине и Феликс избягаха в планината, намирайки убежище във Фроскехусе, където в ужасено мълчание слушаха бръмченето на Луфтвафе над главите си и гърмежите от града под тях.

Пип не можеше да погледне Карине в очите; знаеше точно какво ще намери в тях. Същата вечер си легнаха в потиснато мълчание и дълго време стояха като двама непознати със спящия Феликс помежду им. Накрая, неспособен да издържи повече, Пип потърси ръката ѝ.

— Карине — пророни в тъмнината, — ще ми простиш ли някога?

Мина доста време, преди Карине да отвърне:

— Налага се. Ти си ми съпруг и те обичам.

— Повярвай ми, че въпреки всичко, пак сме в безопасност. Всички разправят, че гражданите на Норвегия нямат повод за притеснение. Нацистите нахлуха в страната ни единствено за да защитават притока на желязна руда от Швеция. Всичко това няма да повлияе на мен и теб.

— Не, Пип — въздъхна уморено Карине. — Но влияе на нас.

През следващите два дни германските окупатори уверяваха жителите на Берген, че няма от какво да се боят и животът им ще си продължи постарому. Свастики висяха по фасадата на Кметството и улиците гъмжаха от войници в нацистки униформи. Центърът на града

бе претърпял голяма разруха по време на битката за Берген и всички концерти бяха отменени.

Пип тънеше в отчаяние. Беше рискувал живота на съпругата и сина си заради премиера, която и бездруго нямаше да се състои. Един ден напусна къщата и влезе надълбоко в гората. Свлече се върху един паднал дънер и зарови глава в ръцете си. И за пръв път в зрелия си живот зариде от срам и ужас.

Същата вечер Бо и Ел дойдоха да ги видят във Фроскехусе и шестимата седнаха да обсъдят положението.

— Дочух, че доблестният ни крал напуснал Осло — каза Ел на Карине. — Крие се някъде на север. С Бо също се махаме.

— Кога? Как? — попита Карине.

— Бо има един приятел рибар, който работи на пристанището. Обещал да отведе нас и други желаещи до Шотландия. Ще дойдете ли с нас?

Карине хвърли колеблив поглед към Пип, потънал в дълбок разговор с баща си.

— Едва ли съпругът ми ще иска. В опасност ли сме тук с Феликс? Ел, кажи ми, моля те. Какво мисли Бо?

— Никой не знае, Карине. Дори да стигнем до Великобритания, германците може да нахлуят и там. Тази война е като чума, разпростира се навсякъде. Поне тук си омъжена за норвежец и вече си лутеранка. Споделяла ли си с някой тукашен за религията и принадлежността си преди това?

— Не! Е, с изключение на неговите родители, разбира се.

— Тогава май е най-разумно да останеш тук със съпруга си. Носиш неговата фамилия и историята на прочутото му бергенско семейство ще те брани. Ние с Бо обаче нямаме това щастие. Нямаме зад какво да се скрием. Но сме благодарни на Пип и семейството му, че ни предложиха убежище. Ако бяхме останали в Германия... — Ел потрепери. — Носят се слухове за еврейски лагери, че цели семейства изчезвали от домовете им посред нощ.

Карине също ги беше чувала.

— Кога заминавате?

— Няма да ти кажа. По-добре да не знаеш, в случай че нещата тук се влошат. Моля те, не казвай нищо на Пип и родителите му.

— Скоро ли ще е?

— Да. Карине — Ел хвана ръката на приятелката си, — трябва да се сбогуваме още сега. Мога единствено да се моля, че някой ден ще се срещнем отново.

Двете се прегърнаха с блеснали от сълзи очи и стиснаха ръце в знак на безмълвна сплотеност.

— Винаги можеш да разчиташ на мен, приятелко — прошепна Карине. — Пиши ми, като стигнете в Шотландия.

— Добре, обещавам. А ти не забравяй, че независимо от грешното му решение, съпругът ти е добър човек. Само нашата раса можеше да предусети неизбежното. Прости му, Карине. Той не разбира какво е вечно да живееш в страх.

— Ще опитам — съгласи се Карине.

— Добре.

Ел се усмихна леко, стана от дивана и даде знак на Бо, че е готова да си вървят.

Изпрацайки ги с поглед, Карине знаеше с увереност, извираща от дълбините на душата ѝ, че повече няма да зърне никой от двамата.

Два дни по-късно Карине и Пип събраха смелост да слязат от планината и се отправиха към дома им. От опожарените къщи край пристанището, унищожени по време на бомбардировките, още се издигаше пушек.

Дюкянът на картографа беше сред тях. Двамата впериха втрещени погледи в димящата купчина.

— Дали са били вътре? — пророни със заседнала в гърлото си буца Пип.

— Не знам — отвърна Карине, вярна на обещанието си към Ел. — Може би.

— Мили боже.

Пип се свлече на колене и зариде. В този момент Карине видя взвод немски войници да маршируват по улицата.

— Ставай! — изсъска му. — Веднага!

Пип се подчини и двамата кимнаха почтително на войниците, докато минаваха покрай тях, преструвайки се на обикновена влюбена двойка норвежци.

Събуждайки се сутринта на деня, в който трябваше да се състои премиерата на „Концерт за героинята“, Пип не намери Карине в стаята. Като се увери, че Феликс спи спокойно в легълцето си, слезе на долния етаж да я потърси. Още на влизане в кухнята видя бележката върху масата.

Излязох да намеря хляб и мляко. Няма да се бавя. X

Пип изскочи тревожно на улицата, за да се огледа за нея, чудейки се какво, за бога, я бе прихванало да напусне къщата сама. В далечината се чуваха откъслечни изстрели — тук-там имаше оцелели норвежки войници, борещи се до самия край, макар и никой да не се заблуждаваше кои са победителите.

Тъй като не видя жив човек на улицата, когото да попита за жена си, Пип се върна в къщата и отиде да събуди сина им. Феликс, вече седемнайсетмесечен, слезе от легълцето си и затопурка надолу по стълбите, хванал ръката на баща си. Отвън проехтя поредният внезапен огнестрелен залп.

— Бум, бум! — рече с усмивка Феликс. — Къде мама? Гладен!

— Ей сега ще се върне. Хайде да видим какво има за ядене в кухнята.

Пип моментално разбра защо Карине е излязла: шкафът беше празен, а до мивката стояха две пресушени бутилки от мляко. Принуди се да даде на Феликс коричка хляб, останала от снощната вечеря, за да го успокои, докато майка му се върнеше. После го сложи да седне в скута си и му прочете приказка, мъчейки се да отклони вниманието си от глождещия страх.

Два часа по-късно от Карине още нямаше ни вест, ни кост. В отчаянието си Пип почука на вратата на съседите. Жената опита да го утеши с факта, че вече имало недостиг на храна и тя самата вчера чакала на опашка повече от час, за да си купи хляб.

— Сигурна съм, че ще се прибере съвсем скоро; може да ѝ се е наложило да стигне по-надалече, за да намери храна.

Като се върна у дома, Пип реши, че не може да търпи напрежението повече. Затова облече Феликс и го изведе от къщата,

стиснал здраво малката му ръчичка. Облаци зловонен пушек от въздушната бомбардировка на Луфтвафе още тегнеха над залива и откъслечните изстрели продължаваха. Улиците пустееха, въпреки че минаваше единайсет часът. Пип видя, че кепенците на местната пекарна бяха затворени; същото важеше за плод-зеленчука и рибния магазин надолу по Театергатен. Чу тежките стъпки на патрула и като свърна зад ъгъла, видя есесовците да крачат към него.

— Войник! — посочи Феликс, без да подозира в каква опасност можеше да са изпаднали.

— Да, войник — потвърди Пип, блъскайки мозъка си да измисли накъде би могла да се е отправила Карине.

Сети се за малката редица магазини на Васкерелвен, отвъд театъра. Карине често го караше да мине през тях на отиване или на връщане от работа, ако имаха нужда от нещо.

Като наближи театъра, видя, че фасадата му е напълно заличена. В гърлото му заседна буца от потрес. Първата му мисъл беше, че макар оригиналната му партитура за пиано да беше във Фроскехусе, останалите оркестрации се съхраняваха под ключ в главния кабинет на театъра.

— Боже мой, сигурно до една са унищожени — пророни в ужас.

Извъръщайки поглед, за да не разкрива мъката и страха си пред Феликс, Пип мина покрай руините от театъра, решен да не мисли за безвъзвратно изгубеното вътре.

— Тате? Защо хора там спят?

Синът му посочи към площада на няколко метра от тях и чак тогава Пип видя труповете — десетина на брой; приличаха на захвърлени парцалени кукли. Две от телата бяха облечени в униформи на норвежката армия, а останалите очевидно бяха на цивилни — мъже, жени и дори едно малко момче. Явно по-рано се бе състояла престрелка с невинни жертви.

Пип опита да издърпа сина си настрана, но Феликс остана на място, сочейки към едно от телата.

— Тате, събудим мама?

АЛИ

*Берген, Норвегия
Септември 2007*

42.

„Смъртта на Озе“

Адажио

Молто легато

Едвард Григ

В очите ми пареха сълзи, когато Том, който досега бе кръстосвал напред-назад, разказвайки историята, най-сетне се срути в един стол.

— Божичко, Том, просто не знам какво да кажа. Колко трагично — прошепнах накрая.

— Да. Истински ужас. Трудно ми е да повярвам, че се е случило едва преди две поколения. И то точно тук, на мястото, което вероятно досега си считала за безопасно убежище на покрива на света.

— Но как е преживял Пип смъртта на Карине? Сигурно се е чувствал отговорен за жестоката ѝ участ.

— Али... Не я е преживял.

— Как така?

— След като намерил Карине застреляна на площада, довел Феликс тук, при баба му и дядо му. Казал на Хорст и Астрид, че отивал да се разходи, защото имал нужда да помисли насаме. Когато не се върнал до смрачаване, Хорст излязъл да го търси. И го намерил мъртъв в гората над къщата им. Взел ловната му пушка от бараката и се самоубил.

Останах без думи от ужас.

— Боже, горкичкият Феликс.

— О, той си бил добре — заяви рязко Том. — Бил прекалено малък, за да разбере какво се е случило, пък и Хорст и Астрид го приютили, разбира се.

— И все пак, да загуби и двамата си родители в един ден...

Прочетох изражението на Том и реших, че е най-добре да замълча.

— Извинявай, Али — омекна Том, явно дочул студенината в собствения си глас. — Всъщност според мен е по-трагично това, че някой умник от Бергенската филхармония решил да отвори темата пред Феликс, мислейки, че са му казали истината.

— Ох — изтръпнах аз.

— Тогава бил на двайсет и две, ново попълнение в оркестъра. Често се питам дали именно тази случка не го е накарала да излезе извън релси и да се пропие... — рече Том със заглъхващ глас.

— Възможно е — отвърнах внимателно, въздържайки се да споделя, че според мен подобно разкритие би могло да извади всекиго от релси.

Том надникна към часовника си и скочи внезапно на крака.

— Трябва да вървим, Али, иначе ще закъснеем за прегледа ти.

Излязохме от къщата, качихме се в колата на Том и той потегли скоростно към центъра на Берген. Като пристигнахме пред болницата, каза:

— Ти влизай, а аз ще паркирам и идвам след теб.

— О, Том, няма нужда да ме придружаваш.

— Въпреки това ще дойда. Не всеки норвежец говори английски или френски. Успех.

Той ми се усмихна и тръгна към паркинга.

Веднага ме поканиха в кабинета и макар английският на докторката да не беше особено добър, все пак разбра оплакванията ми. После ми зададе редица въпроси и ми направи старателен гинекологичен преглед.

Като се надигнах след това, докторката ми каза, че иска да направи изследвания на кръв и урина.

— Какъв е проблемът според вас? — попитах я тревожно.

— Кога е бил последният ви цикъл, госпожице... Д'Аплиез?

— Ами... — Истината беше, че не помнех. — Не съм сигурна.

— Възможно ли е да сте бременна?

— Ами... не знам — отвърнах, неспособна да преглътна въпроса й.

— Е, ще направим кръвни изследвания само за да изключим всичко останало, но матката ви определено е уголемена и вероятно ви се гади, защото сте в първите седмици на бременност. На прима виста бих казала, че сте във втория месец и половина.

— Но аз слабея — пророних. — Не може да е това.

— Така е при някои жени, заради повръщането. Хубавата новина е, че гаденето обикновено отшумява след първия триместър. Скоро ще ви олекне.

— Ясно. Ъм, благодаря ви.

Станах и внезапно ми прималя, а тя ми даде чашка за урина, упъти ме към тоалетната и ми обясни къде да намеря медицинската сестра, отговаряща за кръвните проби. Като излязох от кабинета, намерих най-близката тоалетна, свърших каквото трябваше и останах седнала върху тоалетната чиния, обляна в пот и разтреперана, отчаяно мъчейки се да си спомня кога е бил последният ми цикъл.

— О, боже — пророних в еквивото помещение.

Беше точно преди с Тео и екипажа му да започнем тренировките за цикладското състезание през юни...

Излязох на омекнали крака от тоалетната и тръгнах да дам кръв, замислена колко пъти бях чувала жени да разправят как дори не подозирали, че са забременели. И винаги им се бях присмивала, чудейки се как бе възможно една жена да пропусне менструация, без най-очевидното обяснение да ѝ мине през ума. А сега и аз се присъединявах към редиците им. Защото покрай всички събития в живота ми през последните няколко седмици, просто не бях забелязала липсата на кръвене.

„Но как?“, мислех си, навивайки ръкав, за да върже сестрата гумения маркуч над лакътя ми. Винаги внимавах, пиех противозачатъчни по часовник. Но тогава се сетих за онази нощ на остров Наксос, когато повърнах пред Тео, а той така грижовно ми помогна. Дали това не бе повлияло по някакъв начин на контрацептивния ефект от хапчето? Или просто бях забравила да го изпия в смутнята в някой от дните след смъртта на татко...?

Върнах се на рецепцията, предадох чашката с урина и ми съобщиха, че резултатите ще са готови на следващия ден и трябва да се обадя в болницата, за да ги разбере.

— Благодаря — казах на рецепционистката, а като се обърнах, Том вече стоеше зад мен.

— Добре ли си, Али?

— Май да.

— Хубаво.

Последвах Том обратно до колата и седях мълчаливо, докато ме караше към хотела ми.

— Сигурна ли си, че си добре? Какво ти каза докторката?

— Ами, че е от... умора и стрес. Пусна ми изследвания — отвърнах с престорено небрежен тон, понеже още нямах сили да му разкрия истината за последните петнайсет минути, които можеха да се окажат съдбовни, докато самата аз не я приемех.

— Е, утре сутринта съм зает с оркестъра в зала „Григ“, но става ли по обяд да намина през хотела ти, за да проверя как си?

— Да, би било чудесно. Благодаря ти за всичко, Том.

— Няма нищо. И съжалявам, ако историята ми те е разстроила. Ще ми се обадиш, ако имаш нужда от нещо, нали? — попита угрижено той, като слязох от колата.

— Разбира се. Доскоро.

Поостанах до входа на хотела, докато колата му не се скри нагоре по кея. Трябваше да знам със сигурност, а аптеката, която бях забелязала по пътя насам, сигурно щеше да затвори скоро. Изтичах няколкостотинте метра нагоре по стръмната улица, пристигайки задъхана, тъкмо преди да заключат вратата. Купих си нужното и закрачих бавно обратно към хотела.

В банята последвах инструкциите и изчаках две минути.

Накрая събрах смелост да надзърна към пластмасовата пръчица и видях, че чертичката безспорно посинява.

Същата вечер преживях какви ли не емоции. Огромно облекчение, че не съм болна, а просто бременна, последвано от двойния страх, че не само претърпявах неконтролируеми промени в тялото си, но и ще трябва да се справям сама след раждането. А накрая, съвършено неочаквано, в сърцето ми бавно започна да се заражда трепетно щастие.

Щях да имам дете от Тео. Част от него щеше да продължи да живее... и сега се криеше вътре в мен, растейки с всеки изминал ден. В това имаше нещо толкова чудотворно, че независимо от страха си, зароних сълзи на радост при мисълта как животът намираще начини да попълва празнотите в себе си.

След като преодолях първоначалния шок, станах и закръстосвах из стаята, забравила летаргията, гаденето и уплахата и заредена с нова енергия. Всичко това се случваше, независимо дали ми харесваше или

не, затова вече трябваше да мисля как да действам оттук нататък. Какъв дом можех да подсигурия на детето си? И къде? Знаех, че поне парите няма да представляват проблем. И определено нямаше да ми липсва помощ, стига да я поисках — все пак си имах Мама в Женева и Силия в Лондон. Да не говорим за петте обичливи лели, в които несъмнено щяха да се превърнат сестрите ми. Нямаше да е традиционно отглеждане на дете, но се заклек пред себе си, че ще направя всичко по силите си да бъда и майка, и баща на бебето ни с Тео.

Много по-късно, когато си легнах и опитах да поспя, внезапно осъзнах, че нито за миг, откакто разбрах за бременността си, не ми мина през ума да направя аборт.

— Здравсти, Али — поздравя ме Том в хотелското фоайе на следващия ден, целувайки ме по двете бузи. — Днес изглеждаш по-добре. Снощи ме притесни.

— Наистина се чувствам по-добре... струва ми се — добавих с хитроумна усмивка. И установих, че умирам от желание да споделя новината с някого. — Всъщност излиза, че съм бременна и затова съм се чувствала толкова зле.

— О... Леле, това е прекрасно... нали? — додаде той, мъчейки се да прецени нагласата ми.

— Да, така мисля, Том. Макар че ми дойде като гръм от ясно небе. И неочаквано, и бащата го няма, но съм толкова... щастлива!

— Тогава се радвам за теб.

Усетих, че Том продължава да ме наблюдава, за да се увери, че не се правя на смела.

— Сериозно говоря, доволна съм от новината. Всъщност повече от доволна.

— Чудесно. В такъв случай поздравления.

— Благодаря.

— Похвалила ли си се на другиго? — попита той.

— Не. Ти си първият.

— Каква чест — каза той, докато вървахме към колата му. — Но пък сега се чудя дали планът ми за този следобед е подходящ за жена в твоето... състояние.

— Какъв е?

— Мислех да посетим Феликс и да видим какво ще каже за свое оправдание. Но тъй като срещата несъмнено ще е смущаваща, май е най-добре да отложим.

— Напротив, не се безпокой за мен. Сигурно от страха заради гаденето ми е прилявало още повече. Сега, когато вече знам истинската причина за него, мога да започна да планирам бъдещето си. Така че хайде да навестим Феликс.

— Както ти казах и вчера, вероятно дори да знае за съществуването ти, ще отрече. Аз самият живеех под носа му и той пак отказа да ме приеме за свой син.

— Том? — обърнах се към него, като седнахме в колата.

— Да?

— Струваш ми се по-сигурен, че имам кръвна връзка с теб и семейство Халворсен от мен самата.

— Може и така да е — съгласи се той, запалвайки двигателя. — Първо на първо, каза ми, че баща ти дал на теб и всяка от сестрите ти улики към миналото ви, към корените ви. В твоя случай е била книгата на прапрадядо ми. Второ на второ, ти си, или поне някога си била музикант, а е научно доказано, че подобни дарби се предават по генетичен път. Трето на трето, да си се поглеждала в огледалото в скоро време?

— Защо?

— Али, погледни ни!

— Добре.

Приближихме глави и надникнахме заедно в огледалото за задно виждане.

— Да — заключих, — приличаме си. Но откровено казано, точно това си помислих, като пристигнах в Норвегия: че си приличам с всички тук.

— Съгласен съм, че кожата и косата ти са с типичните за норвежците цветове. Но виж! Дори имаме еднакви трапчинки.

Том посочи своите с пръсти и аз последвах примера му, обозначавайки моите. После се пресегнах през скоростния лост и го прегърнах.

— Е, дори да открием, че не сме роднини, мисля, че намерих новия си най-добър приятел. Съжалявам, ако прозвуча като реплика от

филм на „Дисни“, но точно в момента се чувствам като във филм — обясних през ироничен смях.

— И така — подхвана той, като спря до тротоара, — пак те питам, в състояние ли си за подобна среща? Готова ли си да посетиш планинския трол, който или ти е биологичен баща, или не е?

— Да, готова съм. Така ли му викаш? Трол?

— Това е ласкаво в сравнение с обидите, които съм хвърлял по негов адрес в миналото, да не говорим за тези на майка ми.

— Не беше ли редно да го предупредим, че идваме? — попитах, като тръгнахме по пристанището.

— Ако знае, почти със сигурност ще му изникне спешна работа, така че — не.

— Е, поне ми разкажи още малко за него, преди да стигнем.

— Като изключим това, че е безполезен нехранимайко, който съсипа и живота, и таланта си?

— Стига де, Том. Ако съдя по вчерашния ти разказ, Феликс е имал ужасно детство. Загубил е и двамата си родители по най-жестокия начин.

— Добре де, добре, Али, съжалявам. Просто години наред затвърждавам презрението си към него, което, признавам, ми е насадено от майка ми. Накратко казано, Хорст научил баща ми да свири на пиано. Според легендите още на седемгодишна възраст свирил концерти на великите майстори по слух, а на дванайсет вече имал своя собствена композиция. Заедно с оркестрациите — добави Том, докато шофираше. — На седемнайсет спечелил стипендия за образование в Париж; след това спечелил състезанието „Шопен“ във Варшава и веднага го приели в тукашния оркестър. Бил най-младият пианист, наеман някога от филхармонията. По думи на майка ми оттам тръгнал към дъното. Няма трудова етика, закъснявал за репетиции и често се явявал с махмурлук, а до вечерта се напивал. Всички го търпели заради нечувания му талант, докато не им дошло много.

— Май е бил нещо като прадядо си Йенс — отбелязах.

— Именно. Както и да е, в крайна сметка го изхвърлили от оркестъра, задето вечно закъснявал или изобщо не благоволявал да се появи. Хорст и Астрид също се разочаровали от него и поведението му ги принудило да го изгонят от Фроскехусе. Съвременните психотерапевти биха го нарекли „урок от любов“. И все пак Хорст му

отстъпил колибата, която с Астрид били построили преди години, за да има къде да спят, като ходели на лов в гората. Била меко казано скромна. А той преживявал с помощта на жените, които омайвал, или, както се изразява майка ми, сменял като носни кърпи. Дори сега, след като вече я е модернизирал с електрическа и водопроводна инсталация, колибата си е колиба.

— Колкото повече ми го описваш, толкова повече ми заприличва на Пер Гинт. Как се е справял без работа?

— Принудил се да печели пари за алкохол, давайки уроци по пиано. Така се запознал с майка ми. И за жалост почти не се е променил през трийсетте години оттогава. Остава си същият пиян, разорен, престарял донжуан и нехранимайко.

— Загуба на талант — въздъгнах.

— Да, трагично е. Но ето че вече знаеш съкратената история за живота на баща ми.

— И какво прави по цял ден на това място? — попитах, докато се изкачвахме все по-нависоко и по-нависоко в планината.

— Не мога да ти отговоря. Знам само че от време на време дава частни уроци, после набързо профуква парите за уиски. Феликс остарява, но някак е успял да запази чара си. Али, знам, че ще прозвучи неуместно, като се има предвид защо идваме, но се тревожа, че може да те задява.

— Мога да се справя с един застарял Казанова, Том — уверих го с мрачна усмивка.

— Не се и съмнявам. Просто... изпитвам нужда да те пазя. И започвам да се чудя защо изобщо те подлагам на такова нещо. Дали първо да не вляза при него сам, за да му обясня как стоят нещата?

Усетих, че го измъчва напрежение и опитах да го разсея.

— Поне за момента баща ти не ми е никакъв. Просто непознат. С теб... така де, ти гадаеш относно връзката ми с него. Но каквато и да се окаже истината, няма да я приема тежко, обещавам.

— Дано, Али, надявам се да е така. — Той намали скоростта и паркира колата до един обрасъл в борове хълм. — Пристигнахме.

Докато следвах Том нагоре по грубите треясали стъпала, очевидно водещи към някакъв вид човешко обитание, осъзнах, че начинанието ни беше доста по-болезнено за него, отколкото за самата мен. Каквото и да ме чакаше на върха на древното стълбище, пак щях

да съм прекарала годините си дотук с любещ баща. И определено нямах нужда от друг.

Отвъд билото на хълма стъпалата започнаха да се спускат надолу и зърнах малка дървена колиба, кацнала на малка полянка сред гъста гора. Заприлича ми на вещерската къща в приказката за Хензел и Гретел.

Като стигнахме пред вратата, Том стисна ръката ми.

— Готова ли си?

— Да — отвърнах.

Усетих, че се поколеба, преди да почука. После зачакахме някой да ни отговори.

— Знам, че е вътре, защото видях мотопеда му в подножието на хълма — обясни тихомълком Том и почука отново. — За жалост не може да си позволи дори кола, пък и полицията го е спирала толкова много пъти, че май е избрал мотопеда, за да не се натрапва толкова на очи. Колко е глупав само!

След известно време чухме стъпки отвътре и някой каза нещо на норвежки, докато отваряше вратата. Том ми преведе:

— Очаква ученик и мисли, че той идва.

На прага изникна мъжка фигура и вперих поглед в яркосините очи на баща му. Ако бях очаквала грохнал старец с патладжанест нос на алкохолик, то щях да съм се излъгала жестоко. Босоногият мъж пред мен носеше дънки със съдрано на едното коляно и намачкана тениска, с която явно спеше от дни. Вече знаех, че върви към седемдесетте, но косата му беше съвсем леко прошарена, а на лицето му имаше само няколко издайнически бръчици. Ако го бях видяла на улицата, щях да го сметна за по-млад поне с десетилетие.

— Здравей, Феликс, как си? — подхвана Том.

Баща му примига насреща ни, видимо изненадан.

— Добре. Какво правиш тук?

— Идваме ти на гости. Много време не сме се виждали и така нататък. Това е Али.

— Ново гадже, а? — Очите му ме обходиха преценяващо. — Хубавица е.

— Не, Феликс, не ми е гадже. Може ли да влезем?

— Ами... икономката я няма, така че е голяма бъркотия, но заповядайте.

Тогава не разбрах нищо от разговора им, защото беше на норвежки.

— Говори ли английски? — прошепнах на Том, като влязохме. — Или френски?

— Сигурно. Ще го попитам.

Том му обясни за езиковото ми затруднение и Феликс кимна, мигновено преминавайки на френски.

— *Enchanté*, мадмоазел. Във Франция ли живеете? — поинтересува се той, въвеждайки ни в просторна, но страшно разхвърляна всекидневна, осеяна с нестабилни купчини орфани книги и вестници, мръсни чаши от кафе и всевъзможни дрехи, захвърлени небрежно по мебелите.

— Не, в Женева — обясних.

— Швейцария... Веднъж ходих там за едно състезание по свирене на пиано. Много... организирана страна. Значи сте швейцарка? — попита той, като ни покани да седнем.

— Да — отвърнах, отмествайки дискретно стар пуловер и сплескана шапка федора, за да направя място за двама ни с Том на протрития кожен диван.

— Е, жалко. Надявах се да си поприказваме за Париж, където пропилях младините си — засмя се дрезгаво Феликс.

— Съжалявам, че ви разочаровам. И все пак познавам града достатъчно добре.

— Не по-добре от мен, мадмоазел, уверявам ви. Но това е друга тема.

Феликс ми смигна и не знаех дали да изтръпна, или да се изкискам.

— Сигурна съм — отвърнах скромно.

— Може ли да говорим на английски, ако обичате? — намеси се рязко Том. — Така всички ще разбираме.

— Е, какво ви води тук? — попита Феликс, сменяйки езика.

— Накратко казано, Али търси отговори — обясни Том.

— За какво?

— За произхода си.

— Какво трябва да значи това.

— Била е осиновена като бебе, а когато приемният ѝ баща починал преди няколко седмици, ѝ завещал информация, с чиято

помощ да намери биологичното си семейство. Ако реши... — добави Том. — Една от уликите била биографията на Йенс и Анна Халворсен, написана от прапрадядо ти. Затова сметнах, че може да ѝ помогнеш.

Очите на Феликс отново прескочиха към мен. Той се прокашля, после взе пликче с тютюн и хартийки, за да си свие цигара.

— И как точно очакваш да ѝ помогна?

— Ами, с Али установихме, че сме на еднаква възраст. И... — Долових вътрешната борба на Том, преди да продължи. — Питам се дали е възможно някоя от познатите ти жени... твоя близка приятелка... да е... ами, да е родила момиченце по времето, когато и мама е родила мен?

Феликс се изсмя и запали цигарата си.

— Феликс, ако обичаш, не се смей.

Пресегнах се към ръката на Том и я стиснах, за да го успокоя.

— Извинявай, наистина не е смешно — съвзе се Феликс. — Али. Това галено от Алисън ли е?

— Не, от Алкиона.

— Една от Седемте сестри от Плеядите? — предположи той.

— Точно така. Кръстена съм на нея.

— Не думай? — премина внезапно на френски Феликс и се зачудих дали не е умишлено, за да подразни Том. — Е, Алкиона, за жалост не знам да съм имал друго отроче. Но ако искаш да се обадя на всичките си бивши приятелки и да ги разпитам дали някоя от тях не е родила момиченце преди трийсет години, без да ме уведоми, с радост ще удовлетвори желанието ти.

— Какво каза? — попита ме шепнешком Том.

— Нищо важно. Е, Феликс — продължих на бърз френски, — не обвинявай Том, задето ти задава трудни въпроси. Аз самата си знаех, че сме тръгнали за зелен хайвер. Синът ти е много добър човек и просто се опитваше да ми помогне. Знаем, че не се разбирате, но трябва да се гордееш с него. И така, няма да отнемаме повече от времето ти. — Станах, ядосана от покровителственото му отношение. — Хайде, Том — минах на английски отново.

Том също стана и прочетох болката в очите му.

— Боже, Феликс, страхотен си — коментира той.

— Какво направих? — сви невинно рамене Феликс.

— Знаех си, че е загуба на време — измърмори гневно Том, като закрачихме бързо към вратата и тръгнахме нагоре по каменните стъпала.

Тогава усетих ръка върху рамото си. Беше Феликс.

— Извинявай, Али, просто ме хванахте неподготвен. Къде си отседнала?

— В хотел „Хавнеконторе“ — отвърнах рязко.

— Добре. Довиждане.

Без да му отговоря, побързах да настигна Том.

— Съжалявам, Али, идеята беше глупава — каза той, влизайки в колата.

— Напротив — успокоих го. — Благодаря ти, че опита. А сега какво ще кажеш да се върнем у вас, за да ти направя утешителна чаша кафе?

— Добре — съгласи се той, даде колата на заден и потегли скоростно, а малкият двигател на реното изръмжа като разлютен лъв заради прекомерния натиск на крака му върху педала на газта.

Като се върнахме във Фроскехусе, Том се покри за известно време, очевидно от нужда да остане сам. Вече разбирах колко надълбоко в него се врязваше болката от миналото му. Отчуждението на Феликс беше оставило грозна гноясала рана, която, след като бях видяла що за човек е баща му, не ми се вярваше да заздравее. Седнах на дивана и за да не скучая, запрелиствах вехтата ръкописна партитура на концерта за пиано, творение на Йенс Халворсен, оставена в неравна купчина върху масичката пред мен. Докато преглеждах небрежно първата страница, забелязах няколко ситни римски цифрички в долния десен ъгъл на листа. Мозъкът ми се помъчи да си спомни училищните уроци и в крайна сметка преведох цифрите на задната страница в тефтера ми.

— Ами да! — възкликнах триумфално на глас.

„Това сигурно ще разведри Том“, помислих си.

— Добре ли си? — попитах го, когато най-сетне се върна.

— Аха — отвърна Том и седна до мен.

— Много съжалявам, че се натъжи, Том.

— А аз, че те запознах с него. Защо ли очаквах да се държи различно? Никой не се променя, Али, това е истината.

— Може и да си прав, но трябва да ти кажа нещо, Том — прекъснах го. — Извинявай за внезапната смяна на темата, но мисля, че току-що открих нещо много вълнуващо.

— Какво?

— Ами, сигурно просто си предположил, че този концерт е дело на прапрадядо ти Йенс?

— Да. Не е ли логично?

— Ами ако ти кажа, че не е негов?

— Али, името му е на първата страница от оригиналната партитура — погледна ме озадачено Том, сочейки към листа. — Ето, пред теб е. Пише, че е негово произведение.

— Ами ако концертът за пиано, който си намерил, не е написан от прапрадядо ти Йенс, а от дядо ти, Йенс Халворсен-младши, наричан на галено Пип? Ами ако това всъщност е „Концерт за героинята“, посветен на Карине, който така и не стигнал до сцената? И ако поради причините, които ми обясни вчера, Хорст го е скътал на тавана, защото дори не искал да го чуе отново след трагедията със сина му и снаха му?

Догадките ми увиснаха във въздуха, докато чаках Том да ги премисли.

— Продължавай, Али. Слушам те.

— Ти каза, че концертът звучал по норвежки, и си прав, определено има такъв мотив. Аз самата не съм музикален историк, така че не мога да говоря със сигурност, но композицията, която ми изсвири вчера, просто не се вписваше в музикалното наследство от началото на двайсети век. Долових нотки от Рахманинов и, по-важното, от Стравински. А той започнал да композира големите си творби чак през двайсетте и трийсетте години на двайсети век, доста след смъртта на първия Йенс Халворсен.

Последва още една пауза, в която наблюдавах Том, докато разсъждаваше върху думите ми.

— Права си, Али. Май наистина просто предположих, че е работа на Йенс-старши. В моите некомпетентни очи старите нотни листове са си стари, независимо дали са на осемдесет, деветдесет или сто години. Намерих толкова много партитури на тавана, които

несъмнено бяха на първия Йенс Халворсен, че просто реших да припиша и този концерт към тях. Пък и на него не пише „Концерт за героинята“, нали? Знаеш ли, колкото повече се замислям, толкова повече ми се струва, че имаш право — съгласи се Том.

— Ти ми каза, че партитурите за целия оркестър почти със сигурност били унищожени при бомбардировката на театъра. Това — посочих нотните листове пред нас — вероятно е оригиналната композиция за пиано на Пип, написана още преди да ѝ е измислил заглавие.

— Предишните творби на прапрадядо ми бяха много по-романтични и производни на тогавашните класики. Тази тук има жар, страст... Различава се от всички негови композиции. Божичко, Али. — Том се усмихна леко. — Започнахме с твоята мистерия, а май преминахме към моята.

— В интерес на истината имам дори неопровержимо доказателство — заявих гордо, долавяйки самодоволството в собствения си глас.

— Така ли?

— Аха, погледни.

Посочих му ситните букви в долния десен ъгъл на страницата.

— MCMXXXIX — прочетох на глас.

— Е, и?

— Учил ли си латински в училище? — попитах го.

— Не.

— Е, аз пък учих, и тези букви обозначават числа.

— Да, дори аз го знам. Но какво се крие зад този надпис?

— 1939 година.

Том се умълча, смилайки новата информация.

— Значи композицията наистина е на дядо ми.

— Ако съдим по датата, то да.

— Боже... не знам какво да кажа.

— Нито пък аз. Особено като се замисля за вчерашния ти разказ.

И двамата поседяхме в мълчание.

— Господи, Али, това наистина е невероятно откритие — възвърна си дар словото Том. — Не само от емоционална гледна точка, но и защото трябвало именно Бергенската филхармония да направи

премиерата преди почти седемдесет години. А заради онези случки композицията така и не се появила на бял свят.

— А Пип я посветил на Карине... неговата „героиня“...

Прехапах долната си устна с насълзени очи. Връзката с моя собствен живот ми беше свършено ясна.

Замислих се, че и те двамата са били млади, току-що проходили в живота, когато съдбата се намесила жестоко. И колко трябва да съм благодарна, че живея в по-добро време, че още съм на тази земя и ще имам шанс да отгледам детето в утробата си.

— Да — прегърна ме неочаквано Том, прочел изражението ми. — Каквито и да се окажем с теб, Али, кълна се, винаги ще бъда до теб.

— Благодаря ти, Том.

— А сега ще те изпратя до хотела и ще отскоча до зала „Григ“, за да говоря с Дейвид Стюарт, ръководителя на оркестъра. Трябва да му разкажа историята на „Концерт за героинята“. С негова помощ ще намерим някой, способен да изпълни оркестрациите навреме за концерта по случай стогодишнината от смъртта на Григ. Трябва да го изпълнят точно тогава. Задължително.

— Да — съгласих се, — трябва.

Когато Том ме остави пред хотела и влязох вътре, на рецепцията ме чакаше бележка. Отворих я в асансьора и за моя изненада видях, че е от Феликс.

„Обади ми се“, пишеше в нея. Беше оставил номера на мобилния си телефон.

Естествено нямаше да му се обадя, не и след отвратителното му поведение по-рано днес. Изкъпах се и си легнах, размишлявайки върху събитията от деня и съчувствието ми към Том. Том, който още от самото начало на живота си знаеше, че баща му отказва да го приеме за свой син. Спомних си как през тийнейджърските ми години често роптаех срещу домашните закони на Мама и Татко Солт, мечтаейки да намеря биологичните си родители, които, вярвах непоклонимо, биха ме разбрали.

И докато се унасях в сън, осъзнах съвсем ясно колко благословено детство съм имала.

43.

На сутринта, преди да направя каквото и да било друго, се обадих на докторката, за да разбера резултатите от изследванията ми. Както и очаквах, тестът се оказа положителен и тя ме поздрави сърдечно.

— Като се приберете в Женева, госпожице Д'Аплиез, трябва да решите в кое здравно заведение ще следите бременността си — добави докторката.

— Непременно. Много ви благодаря.

Върнах се в леглото, пийвайки слаб чай, тъй като внезапно бе започнало да ми се гади от миризмата на кафе. Макар че продължаваше да ми е лошо, поне вече знаех, че е съвсем естествено и не се притеснявах. Напомних си да поръчам някоя добра книга за бременността по интернет. Не знаех нищичко за раждането на бебе, не че някоя жена знаеше, докато моментът не настъпеше.

Открай време имах двойствено отношение към майчинството, без особено изразена позиция за или против. Беше просто едно от онези неща, които или щяха да ми се случат в бъдеще, или пък не. С Тео подхващяхме темата, разбира се, и със смях измисляхме нелепи имена за въображаемите си отрочета. Освен това обсъждахме как ще трябва да разширим обора в „Някъде“, за да побере цялото ни смугло домочадие, изживяващо детство като от роман на Джералд Даръл. За жалост обаче не ни беше писано да изградим заедно такава идилия. И в най-близко бъдеще трябваше да реша къде искам да родя бебето си. И кое място ще нарека свой дом.

Телефонът до леглото ми иззвъня и аз вдигнах. От рецепцията ми казаха, че ме търси някой си господин Халворсен. Тъй като реших, че е Том, казах на жената да ме свърже.

— *Bonjour, Ally. Ça va?*

За мой ужас се оказа Феликс.

— Добре съм — отвърнах рязко. — Ти?

— Добре, доколкото е възможно с тези стари кокали. Заета ли си?

— Защо?

От другата страна на линията последва кратка пауза, преди да ми отвърне:

— Искам да поговорим.

— За какво?

— Не е за по телефона, така че кажи кога си свободна да се видим.

Тонът на гласа му ми подсказа, че въпросът е сериозен.

— След около час? Тук?

— Става.

— Добре. До после.

Чаках го на една маса във фойето, когато пристигна с очукана мотоциклетна каска в ръка. Като станах да го поздравя, се зачудих дали светлината е виновна, или наистина се беше състарил за една нощ. Днес изглеждаше подобаващо на годините си.

— *Bonjour*, мадмоазел — поздрави ме той с принудена усмивка.

— Благодаря ти, че ми отдели време. Има ли удобно място, където можем да поговорим?

— Мисля, че има салон за гости на хотела. Устройва ли те?

— Да.

Преведох го през фойето и влязохме в празния салон. Той седна, погледа ме за малко и се усмихна вяло.

— Прекалено рано ли е за питие?

— Не знам, Феликс, ти решаваш.

— Тогава кафе.

Отидох да намеря сервитьорка, за да поръчам кафе и вода за мен, и се замислих колко смачкан ми се виждаше Феликс тази сутрин, сякаш енергията, която го тласкаше напред, се беше изпарила, оставяйки го съсухрен и кух отвътре. Подхвана дребен разговор с мен, докато сервитьорката не ни донесе напитките и не си тръгна, което ме наведе на мисълта, че каквото и да имаше за казване, предпочиташе да ми го каже на спокойствие и на четири очи. Докато отпиваше от кафето си, аз вперих очакващ поглед в него и ми направи впечатление, че ръката му трепери.

— Али, първо искам да поговорим за Том. Очевидно сте близки.

— Да, но трябва да отбележа, че се познаваме едва от няколко дни. Доста странно, но помежду ни стана истинска спойка.

Феликс присви очи за миг.

— Явно. Като ви гледах вчера, помислих, че се познавате от години. Както и да е, предполагам ти е споделил как съм отказал да го припозная за свой син?

— Да, сподели ми.

— Ще ми повярваш ли, ако ти кажа, че докато не направихме ДНК теста, най-искрено вярвах, че не е?

— Щом казваш.

— Така е, Али — закима ентузиазирано Феликс. — Майката на Том, Марта, беше моя ученичка. Да, имахме кратка заигравка, но явно Том не знае, че по същото време майка му имаше сериозен приятел от дълго време. Даже беше сгодена за него и планираха сватбата си.

— Разбирам.

— Дано не прозвуча самонадеяно — продължи Феликс, — но Марта се влюби в мен от пръв поглед. Направо загуби ума си. А за мен, разбира се, всичко беше просто игра. Направо казано, исках секс, и толкова. Никога не съм искал повече нито от нея, нито от друга жена. Ако трябва да съм честен, Али, не съм от мъжете, годни за брак, и определено не ставам за баща. В наши дни използват израза „фобия към обвързване“, но аз винаги давам на приятелките ми да разберат що за човек съм. Отраснах в епохата на свободната любов, във вихъра на шейсетте, когато всички внезапно късаха оковите на старите правила. За добро или лошо този мироглед така и не ме напусна. Просто съм си такъв — сви рамене той.

— Добре — отвърнах. — И когато майката на Том ти съобщила, че е бременна, ти как реагира?

— Че ако иска да задържи бебето, което по онова време вярвах, че е на годеника ѝ, понеже бяхме спали заедно само няколко пъти, то трябва да му каже и да се оженят възможно най-скоро. Тя обаче ми заяви, че разтрогнала годежа миналата вечер, защото осъзнала, че не го обича. Че всъщност обичала мен. — Феликс сложи ръка на челото си и я провлачи надолу през очите си. — За мой срам се изсмях в лицето ѝ и ѝ казах, че е откачила. Като изключим това, че нямаше доказателства за бащинството на детето ѝ, мисълта да се установим заедно и да си играем на щастливо семейство ми се струваше направо абсурдна. Та аз живеех ден за ден в замръзнала колиба... Какво можех да предложа на жена с дете, дори да имах желание? Затова просто я отпратих с

надеждата, че ако осъзнае колко невъзможно е да има бъдеще с мен, няма да има друг избор, освен да се върне при годеника си. Тя обаче не направи така. Вместо това, като роди, отиде при Хорст и Астрид — дядо ми и баба ми, които по онова време бяха на деветдесет и три и седемдесет и осем, и им съобщи колко долно съм постъпил с нея. Ако отношенията ми с тях бяха трудни дотогава, това тотално ги разби. С дядо ми почти не си обелихме дума преди смъртта му, колкото и да го бях обичал в детството си. Хорст беше прекрасен човек, Али. Като малък го имах за свой идол. — Феликс вдигна горестен поглед към мен. — И ти ли като Том ме мислиш за кучи син, Али?

— Не съм дошла да те съдя, а да чуя какво имаш да ми казваш — отвърнах предпазливо.

— Добре тогава. И така, Марта изчезна, когато ѝ обявих, че не искам да имам нищо общо с бебето, макар че ми писа, за да ме уведоми, че е решила да го задържи и е отседнала при своя приятелка на север, по-близо до семейството си, където щяла да остане, докато измисли как да действа. Изпращаше ми безброй писма, в които продължаваше да ми казва, че ме обича. Аз не ѝ отговарях с надеждата, че мълчанието ми ще я подтикне да продължи напред с живота си. Все пак беше млада, много привлекателна жена и бях сигурен, че съвсем лесно ще си намери друг мъж, който да ѝ осигури нужното. Накрая, след раждането... получих и писмо със снимка. И...

Феликс се умълча и ме изгледа странно, преди да продължи:

— Следващите няколко месеца не ми писа, но тогава, един ден я видях да бута количка в центъра на Берген. Но понеже съм страхливец — той направи болезнена гримаса, — се скрих. След това обаче попитах един приятел дали знае къде живее. И от него разбрах, че баба и дядо са я приели в дома си, защото нямала къде другаде да отиде. Явно приятелката ѝ я била изгонила. Том сигурно ти е казал, че страда от пристъпи на депресия и по всяка вероятност са зачестили след раждането.

— Как ти се е сторила идеята да живее с твоите баба и дядо? — попитах го.

— Побеснях! Реших, че са станали жертва на машинациите на жена, твърдяща, че отглежда моето бебе, но нима можех да направя нещо по въпроса? Беше успяла да ги убеди напълно. А те още преди години ме бяха отписали като безнравствен прахосник, така че

подобно поведение се връзваше идеално с мнението им за мен. Божичко, Али, толкова се вбесих. Вилнях години наред. Да, бях допуснал грешката да забременя една жена, но те така и не проявиха желание да чуят моята страна на историята. Марта ги беше убедила, че внук им е леке, и толкова. Виж какво, ще отида да си взема едно питие. Ти искаш ли нещо?

— Не, благодаря.

Той стана и излезе от салона на път към бара до рецепцията. А аз опитах да си припомня думите на Татко Солт за другата страна на всяка история. Целият разказ на Феликс дотук звучеше логично. И макар да беше безотговорен пияница, не ми се струваше лъжец. Точно обратното — беше болезнено откровен. А ако историята му беше вярна, напълно разбирах гледната му точка.

Феликс се върна с голямо уиски в ръка.

— *Skål!* — каза той и отпи голяма глътка.

— Опитвал ли си някога да разкажеш на Том всичко това?

— Разбира се, че не. — Той се засмя гръмко. — Още откакто се е родил, му разправят що за негодник съм. Пък и от малък се е научил да защитава майка си, и то напълно разбираемо — добави Феликс. — Е, с годините започна да ми дожалява за него, независимо дали е мой, или не. От местната клюкарска мрежа знам, че Марта ту потъва в депресия, ту изплува. Но поне животът с баба ми и дядо ми през най-важните години от развитието му би трябвало да са му дали някаква стабилност. Марта още някога си беше развейпрах; държеше се малко като дете и вечно си мислеше, че светът ще се върти около нея.

— И си оставил положението така, докато не разбра, че Том е наследил къщата на семейството ти?

— Да. Хорст почина, когато Том беше на осем, но баба ми, доста по-млада от него, си отиде, когато Том беше на осемнайсет. Когато семейният адвокат ми съобщи, че са ми завещали само челото на Хорст и малка сума пари, а всичко останало е отишло при Том, реших, че трябва да направя нещо по въпроса.

— Как се почувства, когато разбра, че наистина си баща на Том?

— Направо се смаях — призна Феликс, отпивайки още една глътка уиски. — Но такава е природата, нали? — изкиска се той. — Вечно си играе с нас. Това че оспорих завещанието несъмнено е подклало омразата на Том към мен. Но вече знаеш историята ми и

сигурно разбираш защо бях убеден, че той е кукувица, намърдала се в семейното ми гнездо.

— Зарадва ли се, като разбра, че е твой син? — попитах го, чувствайки се като психотерапевт, анализиращ свой клиент.

„Как ли би се подсмихнал Тео, ако можеше да ме види сега?“, помислих си.

— Откровено казано, не си спомням как точно се почувствах — призна Феликс. — След като получих положителния резултат от теста за бащинство, седмици наред не изтрезнях. Марта, разбира се, ми се надсмя с жлъчно писмо, което директно изхвърлих в огъня. — Той въздъхна дълбоко. — Каква бъркотия, страховита бъркотия.

И двамата се умълчахме за момент. Смилайки разказа му, изпитах силна тъга заради безвъзвратно обърканите човешки животи.

— Том ми каза, че си бил много талантлив пианист и композитор — осмелих се накрая.

— „Бил“? Много моля, още съм! — усмихна ми се искрено Феликс.

— Тогава е жалко, че не използваш таланта си.

— А ти откъде знаеш, че не го използвам, мадмоазел? Инструментът в колибата ми е моя любовница, мъчителка и трезвост. Може и да съм прекалено алкохолизиран и ненадежден, за да ме вземат на работа някъде, но никога не съм преставал да свиря. Според теб какво правя по цял ден в оная забравена от бога колиба? Свиря. Свиря за себе си. Може някой ден да посвиря и на теб — ухили ми се той.

— И на Том?

— Едва ли би ме слушал, и не го виня. Той е жертвата в цялата тази каша. Приклещен между огорчена, депресирана майка и баща, който така и не пое своята отговорност към него. Има пълно право да ме ненавижда.

— Феликс, не мислиш ли, че трябва да разкажеш всичко това и на него?

— Али, повярвай ми, кажа ли дори една лоша дума за скъпоценната му майка, ще изхвърчи през вратата. Пък и би било жестоко да потъпча силната му вяра, че тя е невинната и да я сваля от пиедестала, на който цял живот я издига, особено сега, когато е мъртва. Има ли значение? — въздъхна той. — Стореното — сторено.

Тези думи подсилиха симпатиите ми към него, защото доказваха, че го е било грижа за тях. Макар и да беше очевидно, че дори не е опитал да се сближи със сина си.

— Мога ли да те попитам защо ми разказваш всичко това? Защото искаш аз да кажа на Том?

Феликс ме погледа няколко секунди, после вдигна чашата си и я пресуши.

— Не.

— Тогава защо? За да ми покажеш, че Том е бил прав? Че аз съм поредното ти незаконородено дете? От поредната покорена жена? — пошегувах се, макар изражението му да ми подсказваше, че има още какво да ми разкрие.

— Не е толкова просто, Али. Мамка му! Извинявай. — Той стана отново и почти изтича до бара, връщайки се с втора голяма чаша уиски. — Прощавай. Но все пак е повече от ясно, че съм алкохолик. А за протокола ще добавя, че свиря много по-добре, когато съм подпийнал.

— Феликс, какво имаш да ми казваш? — подканих го, опасявайки се, че скоро уискито ще размъти ума му.

— Ами, истината е, че... Видях го вчера, когато двамата с Том седнахте един до друг на дивана, като две капки вода. Веднага направих връзката. Цяла нощ не съм мигнал от колебания дали е редно да ти кажа, или не. Каквото и да разправят за мен, си имам своите морални и емоционални принципи. И най-малко искам да причинявам още вреда.

— Феликс, моля те, просто ми *кажи* — повторих.

— Добре, добре, но както те предупредих, и аз гадая. Е...

Той бръкна в джоба си и извади стар хартиен плик. Остави го на масата пред мен.

— Али, когато Марта ми писа, за да ме уведоми, че е родила, беше пъхнала и снимка в плика.

— Да, каза ни вчера. Снимка на Том.

— Да, на Том. Но Марта държеше в ръцете си и второ бебе. Момиченце. Беше родила близнаци. Искаш ли да видиш писмото и снимката?

— О, боже — пророних и стиснах страничната облегалка на дивана, внезапно замаяна.

Пъхнах глава между коленете си, а Феликс дойде да седне до мен и ме потупа по гърба.

— Ето, Али, пийни си уиски. Винаги помага при шок.

— Не — пернах чашата с ръка, защото веднага ми се догади от миризмата. — Не мога, бременна съм.

— Божичко! — възкликна Феликс. — Какво направих?

— Просто ми дай водата. Поолекна ми.

Той ми я подаде и аз отпих няколко глътки, усещайки как световъртежът отшумява.

— Извинявай, вече съм добре.

Надникнах към плика върху масата и го взех. Отворих го с ръце, разтреперани колкото тези на Феликс, и извадих лист хартия и стара черно-бяла снимка на красива жена, която веднага разпознах като майката на Том от рамкираните портрети във Фроскехусе. В обятията си държеше две повити бебета.

— Може ли да прочета писмото?

— На норвежки е. Ще трябва аз да ти го прочета.

— Да, ако обичаш.

— Добре. Първо е написала адреса, който е болница „Сейнт Олавс“ в Трондхайм. Датата е втори юни 1977-а. Е, продължавам. — Феликс се прокашля. — „Скъпи Феликс, нямаше как да не ти споделя, че родих близнаци. Момченце и момиченце. Момиченцето се роди първо, точно преди полунощ на трийсет и първи май, а синът ни — няколко часа по-късно, рано сутринта на първи юни. Много съм изтощена заради дългите родилни мъки и може да ме задържат тук още около седмица, но се възстановявам. Изпращам ти снимка на бебетата ни и ако искаш да ги видиш на живо, или пък мен, заповядай в болницата. Обичам те. Марта.“ Това ми е написала.

Гласът на Феликс беше задрезгавял и ми се стори на ръба на сълзите.

— Трийсет и първи май... моят рожден ден.

— Така ли?

— Да.

Вперих празен поглед във Феликс, после отново го сведох към бебетата на снимката. Бяха напълно еднакви в одеялцата си и няхах представа кое от двете съм аз.

— Предполагам, че тъй като Марта не е имала нито дом, нито съпруг, е решила веднага да даде единия от двамата ви за осиновяване — обясни Феликс.

— Но като си я видял в Берген след раждането, не се ли зачуди къде е другото бебе. — Преглътнах сухо. — Къде съм била аз?

— Али — отвърна Феликс, слагайки плахо ръка върху моята, — за жалост предположих, че другото бебе е починало. След писмото нито веднъж не ми спомена за теб — очевидно баба, дядо и Том също не са знаели за съществуването ти. Реших, че просто е искала да изтрие болезнения спомен от съзнанието си. Пък и почти не си говорехме, а случеше ли се да си разменим някоя и друга дума, винаги бяха гневни.

— Това писмо... — Свъсих объркано вежди. — Май Марша е вярвала, че двамата ще се съберете.

— Може би си е мислила, че като видя снимката, ще се разчувствам. Че след като децата ми са се появили на този свят, ще трябва да поема отговорността за тях.

— Отговори ли на писмото й?

— Не, Али, дано ми простиш, но не й отговорих.

Имах чувството, че главата ми ще се пръсне от всичката информация, която получавах, докато в сърцето ми се блъскаха противоречиви емоции. Преди, когато още не знаех, че Феликс почти със сигурност е биологичният ми баща, някак успях да намеря обяснение за постъпките му от миналото. Но сега не можех да преценя какво изпитвам към него.

— Може да не съм аз. Няма твърдо доказателство — пророних отчаяно.

— Вярно е, но като вземем очевидната ви прилика с Том, рождената ти дата и факта, че осиновителят ти те е пратил по следите на Халворсен, бих се изненадал, ако не си ти — каза кротко Феликс. — В наши дни е лесно да се установи със сигурност, както научих за своя собствена сметка. ДНК тестът дава окончателен резултат. С радост ще ти помогна с това, стига да искаш, Али.

Отпуснах глава върху облегалката на дивана и вдишах дълбоко със затворени очи. Нямах нужда от потвърждение, Феликс беше прав — всичко си пасваше. А като изключим посочените от него причини, в мига, в който зърнах Том, го почувствах някак близък, познат. И

наистина бяхме като две капки вода. Многократно през изминалите дни казахме едно и също нещо в един глас, после се смеехме. Мисълта, че съм намерила брата си близък ме караше да онемея от щастие, но в същото време трябваше да преглътна факта, че биологичната ми майка е трябвало да избере кое бебе да даде за осиновяване. И че бе избрала мен.

— Знам какво си мислиш, Али, и съжалявам — намеси се в унеса ми Феликс. — Ако е някакво успокоение, когато Марта ми каза, че е бременна, заяви, че със сигурност било момче и точно това искала. Избрала е въз основа на пола. Нищо друго.

— Благодаря, но точно в момента не ми помага.

— Едва ли. Но какво да ти кажа? — въздъхна той.

— Нищо. Още не. И все пак благодаря, че сподели с мен. Имаш ли нещо против да задържа писмото и снимката за малко? Обещавам да ти ги върна.

— Не, разбира се.

— А сега извинявай, но имам нужда от разходка. Сама — натъртих, ставайки от дивана. — Трябва ми малко свеж въздух.

— Разбирам. И отново извинявай, че ти съобщавам такава новина. Определено щях да се въздържа, ако знаех, че си бременна. Сигурно ти стана още по-тежко.

— Всъщност, Феликс, точно обратното. Благодаря ти, че беше откровен с мен.

Излязох от салона, а после и от хотела, озовавайки се сред хапливия солен въздух. Закрачих бързо по кея в посока към морето, където множество кораби бяха пуснали котва и ги товареха или разтоварваха. Стигнах до един кнехт и седнах на твърдата му студена повърхност. Денят беше ветровит, затова вързах разпиляната около лицето ми коса с ластика, който винаги носех на китката си.

Е, вече знаех истината. Жена на име Марта ме беше заченала в Берген с мъж на име Феликс и веднага след раждането ми ме беше дала за осиновяване. Здравият ми ум диктуваше, че това откритие е неизбежният резултат от разследването на истинското ми потекло, но все пак мисълта, че майка ми бе избрала да се раздели с мен от двама ни ме прогаряше болезнено.

Предпочитах ли да бе задържала мен и да съм живяла живота на Том?

Просто не знаех...

Знаех само че още от деня на раждането ми с моята вселена бе съществувала и паралелна, която е можело да бъде моята действителност. А сега двете се сблъскваха и аз се лашках наляво-надясно във всяка от тях.

— Марта. Майка ми.

Изговорих думите на глас, питайки се дали с това име нямаше да наричам и нея „мама“. Усмихнах се на ироничната мисъл и вдигнах поглед към няколко плаващи по вятъра чайки. Тогава се сетих за живота, растящ в мен, живот, който не бях очаквала да се появи...

Макар да знаех само от денонощие и никога преди това да не ми беше хрумвало, че един ден ще стана майка, закрилническият инстинкт, напирещ в мен, беше по-дълбок от всяка любов, съществувала в сърцето ми.

— Как можа да ме изоставиш?! — изкрещях срещу водата. — Как можа?! — попитах отново през вопъл.

Позволих на сълзите да се леят свободно по бузите ми, брулени от сухия вятър.

Никога нямаше да разбере защо го беше направила. Нямаше да чуя нейната страна на историята. Колко е страдала, когато се е сбогувала с мен. И как е прегърнала Том два пъти по-силно, защото поне той ѝ е останал.

Докато потокът на размишленията ми се вихреше, станах и закрачих бързо по кея. Мислите ми се разбиваха една в друга като вълните на пристанището, объркани, задето не можеха да протекат нормално, отразявайки отчаянието ми.

Болеше. Болеше адски.

„Какво исках да намеря тук? — попитах се. — Болка?“

„Али, мислиш само за себе си — смъмрих се строго. — Ами Том? Току-що намери брата си близък.“

„Да. Какво ще правя с Том?“

Когато се поуспокоих и се замислих за хубавата страна на откритието си, осъзнах, че — също като Мая, която се бе впуснала да опознава миналото си — и аз бях намерила любов, макар и много различна от нейната. Едва миналата вечер си бях легнала, изпитвайки състрадание към Том заради тежкото му детство. Освен това си признах, че до този момент мигновената близост с него ме бе

смущавала. И тъй като не съумявах да си обясня това привличане, не смеех да призная пред себе си, че всъщност е любов. Но наистина беше. А сега, когато вече знаех, че ми е брат близък, разбирах, че всички тези чувства са съвсем естествени и приемливи.

Преди да дойда в Норвегия, бях загубила двамата си най-близки хора на света. И докато вървях по кея към хотела, осъзнах, че откритието на Том напълно си струваше болезнената среща с миналото.

Прибрах се в хотела капнала от умора и след като помолих на рецепцията да изключат телефона ми, се качих в стаята си и потънах в дълбок, безпамятен сън.

Събудих се по тъмно. Надникнах към часовника си и видях, че минава осем вечерта — бях спала няколко часа. Отметнах завивката и отидох да измия лицето си със студена вода, а през това време си спомних какво ми беше казал Феликс. Но преди да се впусна в още по-задълбочен анализ, осъзнах, че съм гладна, затова нахлузих дънки и суитчър и слязох да хапна в ресторанта на долния етаж.

За моя изненада, минавайки през фоайето, видях Том на един от диваните. Като ме видя, скочи на крака с угрижено изражение.

— Али, добре ли си? Опитах да звънна в стаята ти, но бяха блокирали телефона ти.

— Да... Какво правиш тук? Да не сме имали среща днес?

— Не, но по обяд отворих вратата на Феликс, изпаднал в истерия. Божичко, Али, направо плачеше, затова го поканих да влезе, сипах му уиски и го попитах какво е станало. Разказа ми, че ти споделил нещо, което не бивало, но не знаел, че си бременна. Беше се шашнал за психическото ти състояние. И каза, че си тръгнала на разходка по пристанището.

— Е, както виждаш, не съм се хвърлила в морето. Том, имаш ли нещо против да продължим разговора в ресторанта? Умирам от глад.

— Разбира се. Пък и това е хубав знак — отбеляза с искрено облекчение Том. Намерихме си маса и седнахме. — После ми разказа цялата печална история.

Надникнах към него над ръба на менюто, което мигновено бях грабнала.

— И?

— И аз като теб се слисах, разбира се, но Феликс беше толкова разстроен, че без да се усетя, започнах да го утешавам. За пръв път ми стана жал за него.

Извиках сервитьорката, помолих я незабавно да ми донесе хляб и си поръчах пържола с картофи.

— Ти искаш ли нещо? — попитах Том.

— Защо не? Същото като теб. И бира, моля — провикна се той след сервитьорката.

— Казваш, че Феликс ти разказал „цялата“ история, но това включва ли истината за началото на познанството му с майка ти?

— Да, макар че е друг въпрос дали му вярвам.

— Като страничен наблюдател на събитията допреди няколко дни, бих казала, че му вярвам. Не че това оправдава постъпката му... — побързах да добавя, тъй като не исках Том да реши, че заемам страната на Феликс. — Но може би донякъде обяснява поведението му. Чувствал се е изигран от всички.

— Боя се, че още не съм стигнал дотам, че да му повярвам или да си помисля да му простя, но поне днес усетих разкаяние в думите му. Както и да е, достатъчно за моите чувства. Ти как си? Все пак ти си преживяла най-голям шок. Съжалявам от сърце, Али. Изпитвам нужда да ти се извиня, задето майка ми е задържала мен.

— Не ставай глупав, Том. Никога няма да разберем истинската причина за решението ѝ и макар че точно в момента мисълта ме натъжава, миналото си е минало. За да съм спокойна обаче, ми се иска да проверя дали болницата, където Марта ни е родила, пази в архивите си информация за нас и последвалото ми осиновяване. И ако нямаш нищо против, двамата с теб да си направим ДНК тест.

— Разбира се. Но, Али, не мисля, че има някакво съмнение.

— И аз — съгласих се.

В този момент ми сервираха хляба и веднага откъснах парче от него, пхвайки го лакомо в устата си.

— Е, поне апетитът ти се е възстановил, въпреки психическата травма. Али, сигурно не е уместно да подхващам въпроса за положителната страна на нещата, като се има предвид, че още мислиш за отрицателната, но току-що осъзнах, че ще ставам чичо. Толкова много се радвам.

— Никога не е късно да потърсиш хубавата страна на нещата, Том — отвърнах. — Преди да дойда в Норвегия, се чувствах толкова загубена и самотна. А сега излиза, че си намерих цяло ново семейство. Нищо че биологичният ми баща се оказа опиянчен негодник.

Том се пресегна през масата и хвана свенливо ръката ми.

— Здравей, сестричке.

— Здравей, братче.

Дълго време не пуснахме ръцете си, залени от емоции. Бяхме две половини от едно цяло. И това беше простичката истина.

— Странно е... — подхванахме едновременно и се засмяхме.

— Ти първо, Али. Все пак си по-голямата.

— Божичко, колко шантава мисъл. В моето семейство винаги съм била след Мая по старшинство. Но бъди сигурен, че ще се възползвам най-безцеремонно от новооткритото си превъзходство — пошегувах се.

— Не се и съмнявам — отвърна Том. — Е, и двамата тръгнахме да казваме, че нещо си е странно...

— Да, но вече забравих кое точно, навярно защото сме заобиколени от странни неща — обясних, докато ни сервираха вечерята.

— И още как! — Той си наля от бирата и я вдигна за тост към чашата ми с вода. — Е, да прием за събирането ни след цели трийсет години. Знаеш ли какво?

— Какво?

— Вече не съм единствено дете.

— Вярно — потвърдих. — И знаеш ли още какво?

— Какво?

— Шестте сестри вече си имат брат.

44.

На вечеря Том заяви, че трябва веднага да се преселя във Фроскехусе.

— Няма нищо по-потискащо от това да живееш в хотел, а реално погледнато, Али, половината от тази къща вероятно трябва да е твоя — добави той, докато носеше раницата ми нагоре по стълбите към входната врата по-късно същата вечер.

— Между другото — подхванах аз, — какво значи „Фроскехусе“?

— „Жабешка къща“. Хорст казал на Феликс, че върху стойката за нотни листове на пианото си държал реплика на жабата, която Григ носел навсякъде със себе си. Нямам представа какво се е случило с нея, но сигурно е имала нещо общо с кръщаването на къщата.

— Е, това май решава въпроса окончателно — усмигнах му се и бръкнах в един от страничните джобове на раницата си, изваждайки малката жабка оттам. — Ето, това е другата улика, която Татко Солт ми е оставил. Видях десетки такива в музея „Григ“.

Том я взе и я огледа. После ми се усмигна.

— Насочвал те е насам, Али. Към истинския ти дом.

С Том решихме да се подложим на генетичен тест и Феликс настоя да предостави проба от слюнката си и фоликул от косата си. След седмица резултатът потвърди, че с Том наистина сме близнаци, а Феликс е биологичният ми баща.

— Естествено, тъй като сме от различен пол, не сме идентични — отбелязах, докато преглеждахме данните от писмото с резултата. — И двамата си имаме отделни ДНК профили.

— Разбира се. Много по-красив съм от теб, како.

— Благодаря.

— Пак заповядай. Е, да се обадим ли на блудния ни баща, за да му съобщим хубавата новина?

— Защо не? — съгласих се.

Същата вечер Феликс дойде с бутилка шампанско и уиски за себе си. И тримата вдигнахме тост, задето споделяхме едни гени. Том продължаваше да е сдържан с баща си, но видимо се стараеше заради мен. Забелязах и че Феликс опитва да се реваншира. А това беше все някакво начало, мислех си, докато ближех един пръст шампанско с баща ми и брат ми.

Накрая Феликс стана да си ходи, олюлявайки се на път към вратата.

— Сигурен ли си, че е добра идея да караш онова нещо нагоре по хълма? — попитах го, докато слагаше каската си.

— Правя го от близо четирийсет години, Али, а още не съм падал нито веднъж — изсумтя Феликс. — Благодаря за загрижеността все пак. От доста време никой не беше проявявал такава към мен. Лека нощ и всичко хубаво. Обаждайте се — викна той и се запрепъва към мотопеда си.

Като затворих вратата след него, въздъгнах, съзнавайки, че не бива да демонстрирам състраданието си към него пред Том.

Но близъкът ми, естествено, беше прочел мислите ми.

— Няма нищо — рече, като се върнах в стаята и отидох да стопля измръзналите си ръце на печката.

— Какво значи „няма нищо“?

— Не ти се сърдя, че ти е жал за Феликс. В интерес на истината, колкото и да не ми се иска да си го призная, на мен също ми е жал за него. Не съм готов да му простя за престъплението срещу майка ми, но да видиш собствената си майка застреляна на улицата, а само след няколко часа баща ти сам да отнеме живота си... — Том изтръпна. — Дори да не си спомня в подробности, по-зле от това няма накъде, нали? Кой знае как го е белязала тази трагедия.

— Да, кой знае? — съгласих се.

— Както и да е, стига толкова за Феликс. — Том въздъгна и впери поглед в мен. — Искам да споделя още нещо с теб.

— Така ли? Изглеждаш толкова сериозен, че се чудя да не ми съобщиш за още братя и сестри.

— Само Феликс може да каже. Кой знае? — пошегува се той. — Не, исках да обсъдим нещо по... — Том потърси подходяща дума — ... съществено.

— Колко по-съществено може да е от откритието, че съм Халворсен по рождение.

— Али, без да искаш уцели право в десетката. Искам да ти покажа нещо.

Той стана и отиде до малкото бюро в ъгъла. Извади едно ключе от вазата върху него и отключи чекмеджето. От него извади папка, с която се върна и седна на дивана до мен. Аз си замълчах, позволявайки му да събере мислите си, каквито и да бяха те.

— Така. Помниш ли колко се ядоса, като прочете докрай книгата на Йенс Халворсен за живота му с Анна? Как не можеше да повярваш, че Анна просто е приела Йенс безропотно, след като я изоставил толкова години сама в Лайпциг?

— Разбира се. И още ми е чудно. Самият Йенс твърди в книгата си, че очаквал да се е отказала от него и от любовта като цяло. Пък и я е описал като толкова борбена личност, че не мога да си представя просто да го вземе в дома си.

— Именно.

Том отново впери поглед в мен.

— Изплюй камъчето — подканих го аз.

— Ами ако не е имала друг избор?

— За какво?

— Ако не е имала друг избор, освен да го приеме обратно в живота си?

— За благоприличието ѝ ли говориш? Защото по онова време разводът се равнявал на скандал?

— Да, но не точно. Определено тръгна в правилната посока що се отнася до моралните принципи на онази епоха.

— Том — подхванах, — минава единайсет вечерта и не ми е до викторини. Просто ми кажи накъде биеш.

— Добре де, Али, но преди това, най-сериозно трябва да те помоля да се закълнеш, че ще пазиш тайна. Включително от Феликс, баща ни. Не съм казал на никого за това.

— Том, започваш да звучиш, сякаш си намерил златното руно под Фроскехусе. Моля те, просто си излей душата.

— Извинявай, но въпросът е доста деликатен. Е, докато правех проучвания за книгата си относно връзката на Йенс и Анна Халворсен с Григ, стигнах чак до Лайпциг. И ето какво открих там.

Том извади един хартиен плик от папката и ми подаде листа от него.

— Погледни това.

Преглеждайки набързо листа, установих, че е свидетелството за раждане на Едвард Хорст Халворсен.

— Прадядо. Е, и?

— Едва ли ще си спомниш веднага, но в биографията си Йенс описва как се завръща в Лайпциг през април на 1884-а.

— Не, честно казано, не си спомням.

— Ето ксерокопие от въпросната страница. — Той ми даде и този лист. — Маркирал съм нужния пасаж. Според свидетелството за раждане Хорст се е родил на трийсети август 1884-а. Тоест излиза, че Анна е родила живо дете след четиримесечна бременност. Дори цял век след тяхното време това е невъзможно.

Погледнах датата на свидетелството и установих, че е прав.

— Е, може би Йенс просто е забравил в кой месец се е върнал в Лайпциг? Все пак е писал книгата по спомени от много години назад.

— Първоначално и аз това си помислих.

— Опитваш се да кажеш, че бебето на Анна, Хорст, не е било от Йенс?

— Точно така.

Том отпусна внезапно рамене, макар че не можах да преценя дали от облекчение, отчаяние или страх. Може би смесица от трите.

— Добре, дотук схващам. Какво друго откри след това, за да потвърдиш теорията си?

— Това.

Том ми подаде още един лист от папката. Беше фотокопие на старо писмо, написано на норвежки. Преди да се оплача, че не мога да го прочета, той ми даде четвърти лист.

— Ето го в превод на английски.

— Благодаря.

Прочетох съдържанието му, белязано с дата март 1883-а.

— Любовно писмо.

— Точно така. И не е единственото.

— Том — вдигнах поглед аз, — от кого е? Кой се подписва с псевдонима „Малката жаба“? — Но преди да ми е отговорил, истината

ме връхлетя сама. — О, боже — пророних. — Досетих се. Казваш, че има и още?

— Десетки. Обичал е да изпраща писма. Написал е почти двайсет хиляди до всевъзможни хора през живота си. Свехих почерка с писмата в бергенския музей. Съвпада.

— А тези къде ги намери? — преглътнах сухо аз.

— В тази стая; стояли са под носовете на всички ни. И то от сто и десет години насам.

— Къде точно? — плъзнах поглед из всекидневната аз.

— Открих скривалището най-случайно. Един химикал се търкулна под рояла и като коленичих да го взема, си блъснах главата в долната му страна. Погледнах нагоре и забелязах тясна дървена кутия, дълбока около три сантиметра и прикрепена към конструкцията на пианото. Ела да ти я покажа.

Двамата застанахме на четири крака под рояла и я видях: плитка шперплатова кутия, отворена в единия край и закована грубо под струнния отсек. Том се пресегна да я хване и я плъзна към нас по тесни дървени релси.

— Виждаш ли? — Той изпълзя изпод пианото и остави кутията върху масата. — Десетки.

Разгледах внимателно писмата, онемяла от удивление. Мاستилото върху пожълтения велен беше толкова избледняло, че едвам се четеше — не че разбирах норвежкия — но поне видях, че датите са между 1879-а и 1884-а и че всички са подписани от „Liten Frosk“.

— Пък и макар да го наричаха само „Хорст“, сигурно забелязваш, че цялото име на прадядо ни е било „Едвард Хорст“ — продължи Том.

— Направо... не знам какво да кажа — пророних, вперила поглед в красивия почерк върху един от листовете пред мен. — Писма, написани от Едвард Григ за Анна, със сигурност са по-ценни от злато. Показвал ли си ги на историк?

— Както вече ти казах, Али, на никого не съм ги показвал.

— Но защо не ги включи в книгата си? Те са абсолютно доказателство за връзката между Григ и Анна Халворсен.

— Всъщност са доказателство за много повече. След като ги прочетох до едно, ми стана ясно, че двамата несъмнено са били любовници. В продължение на поне четири години.

— Леле. Е, ако това е истина, със сигурност си щял да продадеш милиони бройки от книга, разкриваща пикантерии за най-прочутите композитори на света. Не разбирам защо не си се възползвал, Том.

— Али — подхвана свъсено той, — не се ли сещаш защо? Още ли не си прозряла очевидното?

— Не ми говори като на дете, Том — скастрих го гневно. — Опитвам се да видя голямата картина, но ми трябва време. Значи тези писма потвърждават, че Анна и Григ са били любовници. И вероятно смяташ, че Григ е бил истинският баща на бебето й?

— Твърде възможно е, да. Ако си спомняш, разказах ти, че именно Григ е отишъл да издирва Йенс по вертепите на Париж. Това се случило към края на 1883-а, когато прекарал по-голямата част от годината надалеч от Нина, съпругата си, живеейки в Германия. През пролетта на 1884-а пък, точно когато Йенс се появява на прага на Анна, Григ се завръща при Нина в Копенхаген. Едвард Хорст Халворсен се ражда през август.

— Едвард Хорст Халворсен, синът на Григ — пророних, докато мозъкът ми се опитваше да побере съдбовната информация.

— Както сама каза, след като прочете историята, защо му е било на Григ да ходи чак в Париж, за да издирва Йенс цели шест години след бягството му? И защо Анна би го приела отново в живота си? Освен ако двамата с Григ не са сключили някаква сделка в името на благоприличието. Не бива да забравяме, че по онова време Григ бил един от най-именитите мъже в Европа. И макар да се считало за приемливо да съпровожда талантливите си музи като Анна из града, не бивало да уронва престижа си с незаконородено дете. Пък и по онова време бил разделен с Нина и в архивите съществуват документални доказателства, че с Анна пътували заедно из Германия, за да изнасят рецитали. За връзката им може и да са се носели слухове, но завръщането на съпруга й щяло да приспи всякакви спекулации след появата на бебе няколко месеца по-късно. Анна и Йенс се преселили в Берген и представили бебето като свое в Норвегия.

— И Анна се примирила, че трябва да води лъжовен живот?

— Сигурно помниш от книгата, че и тя била известна по онова време. А скандалните клюки щели да сложат край на певческата й кариера. Вече се уверявала, че Григ няма да се разведе с Нина. А и

дватама знаем, че ако не друго, Анна е била прагматична жена с разум в главата си. Обзалагам се, че с Григ заедно са съставили този план.

— Но ако си прав и Йенс наистина заварил Анна бременна в четвъртия или петия месец, защо е останал с нея?

— Вероятно защото знаел, че ако си тръгне, ще умре от бедност по парижките улици. А и Григ сигурно е обещал да направи всичко по силите си да го издигне като композитор в Норвегия. Не разбираш ли, Али? Планът устройвал и трима им.

— А само след година двете двойки вече живеели почти в съседство тук. Божичко, Том, дали Нина е подозирала нещо?

— Нямам представа. Всички знаят, че много обичала Едвард, както и той нея, но бракът с толкова прочута личност винаги си има своята цена. Може би просто се радвала, че съпругът ѝ се върнал при нея. Пък и нали вече го имало Хорст. Тъй като живеели в съседство, Григ можел да вижда колкото иска предполагаемия си син, без да повдига подозрения. Сигурно знаеш, че двамата с Нина не са имали свои деца. В едно от многото си писма, до негов приятел композитор, Григ споделя, че бил безкрайно привързан към бебето Хорст.

— Значи Йенс просто трябвало да се примири със ситуацията.

— Да. На мен лично ми се струва подходящо наказание за престъплението му към Анна. До края на дните си живял под музикалната сянка на Григ, почти със сигурност отглеждайки незаконното му дете като свое.

— Но защо е написал биография за живота си с Анна, щом двамата е трябвало да пазят толкова голяма тайна?

— Предполагам знаеш, че Анна починала в същата година като Григ. Именно тогава композициите на Йенс започнали да жънат успехи. Мен ако питаш, книгата е била просто начин да изкара пари от славата, която Йенс смятал, че заслужава. Веднага се превърнала в бестселър и сигурно му е донесла солидни печалби.

— Само дето е трябвало да внимава с датите — отбелязах.

— На кого би му направило впечатление, Али? Освен ако не потърси свидетелството за раждане на Хорст в Лайпциг, както направих аз.

— Да, повече от сто и двайсет години по-късно. Том, всичко това са просто спекулации.

— Погледни тук. — Той извади три снимки от папката си. — Това е Хорст като младеж заедно с двамата му възможни бащи. На кого от тях прилича според теб?

Още от пръв поглед ми стана ясно.

— Но Анна е била синеока и руса, също като Григ. Хорст може да е наследил облика на майка си.

— Вярно — съгласи се Том. — Всичко се основава на единствените източници, на чиято помощ можем да разчитаме за разследване на миналото: документални доказателства и щедра доза догадки.

Не слушах Том особено задълбочено, защото внезапно започвах да проумявам какво значеше всичко това.

— Ако си прав, то с Хорст, Феликс и теб...

— Точно така. Както казах в началото, Али, ако трябва да сме точни, е възможно в крайна сметка да не си Халворсен.

— За бога, Том, почти ми идва в повече. Възможно ли е да го докажем изобщо?

— Разбира се. Братът на Григ, Йон, имал деца и техните потомци са живи днес. Бихме могли да им представим доказателствата и да ги попитаме дали са съгласи да се подложат на ДНК тест. Стотици пъти обмислям да се свържа с тях, но после решавам, че няма смисъл да черня чистото име на Григ със скандали. Всичко това се е случило преди повече от сто и двавет години, а аз лично бих искал музиката ми да се прочуе заради правилните причини, не защото съм изпъкнал на музикалната сцена покрай някаква историческа драма. Затова реших да оставя миналото в миналото. И не поместих това откритие в книгата си. Ти също трябва да решиш сама за себе си, Али, и няма да те виня, ако искаш да научиш със сигурност, независимо от моето желание да потуля нещата.

— Господи, Том. Цели трийсет години не ме интересува откъде произхождам. Така че засега май ще се задоволя с едната нова страна на генетичната си принадлежност — усмихнах му се аз. — Ами Феликс? Каза, че не си споделял с него?

— Не, защото очаквах да се напие и да тръгне да се хвали, че е правнук на Григ, хвърляйки всички ни в кашата.

— Съгласна. Леле — въздъхнах накрая, — ама че история.

— Да. Е, след като свалих това бреме от плещите си, искаш ли да изпием по чаша чай?

Когато след няколко дни истинското ми свидетелство за раждане пристигна с куриер, го показах на Том. Бях се свързала с болницата и местния регистър на раждания и смъртни случаи в Трондхайм, не само защото исках да видя доказателство, но и за да разбера как точно ме е намерил Татко Солт.

— Виж — посочих листа. — Първо съм се казвала Фелисия, вероятно на Феликс.

— Харесва ми. Много симпатично, момичешко име — пошегува се Том.

— Извинявай, но в мен няма нищо момичешко. Али ми пасва много по-добре — опълчих му се.

Показах му и другия документ, който получих заедно със свидетелството и според който съм била осиновена на трети август 1977-а. В долния му край имаше официален наглед печат, но не предлагаше други подробности.

— Всички осиновителни агенции, с които се свързах, ми отговориха, че в регистрите им нямало информация за официално осиновяване, затова според тях се е случило чрез лично споразумение. Тоест Татко Солт трябва да се е срещнал с Марта — обясних, прибирайки последното писмо в папката.

— Това си е мое хрумване, Али — подхвана внезапно Том, седнал на столчето пред пианото, — но ти ми каза, че Татко Солт осиновил вас шестте, всичките момичета, и ви кръстил на звездите от Плеядите. Ами ако той те е избрал? Възможно ли е аз да съм изоставеният?

Замислих се и осъзнах, че Том има право. Болката сякаш веднага поутихна. Станах, отидох при него до пианото, прегърнах го през врата и го целунах по главата.

— Благодаря ти за това.

— Няма нищо.

Погледнах нотните листове на стойката, целите надраскани с молив.

— Какво правиш с тях?

— Ами просто проверявам докъде е стигнал човекът, който Дейвид Стюарт ми препоръча за оркестрациите на „Концерт за героинята“.

— И как вървят нещата?

— От видяното дотук не съм впечатлен, честно казано. Едва ли ще е готов за премиера в рамките на декемврийския концерт по случай стогодишнината от смъртта на Григ. Наближава края на септември, а партитурите трябва да се дадат за разпечатване до края на следващия месец, за да има оркестъра време за репетиции. А след като получих разрешение от Дейвид да включа концерта в програмата, ще бъда съкрушен, ако не успеем навреме, но това тук — той сви рамене — просто не ми изглежда добре. И определено не е за представяне пред ръководителя.

— Ще ми се да можех да ти помогна — рекох състрадателно.

В този момент в главата ми изскочи мисъл, която обаче не знаех дали да изрека на глас.

— Какво има? — попита Том.

Започвах да се убеждавам, че е невъзможно да укрия каквото и да било от новооткрития си близък.

— За да ти кажа, трябва да ми обещаеш, че няма веднага да отхвърлиш възможността.

— Добре, няма. Да чуем.

— Феликс, баща ни, може да се справи. Все пак е син на Пип. Сигурна съм, че разбира по-добре музиката на собствения си баща.

— Моля?! Али, ти откачи ли? Знам, че искаш да си играем на щастливо семейство, но това вече е прекалено. Феликс е пияница и нехранимайко, който нищо не е докарал докрай в живота си. Никога не бих му дал безценния концерт на дядо ни, за да го унищожи. Или още по-лошо: да стигне до средата и да се откаже. Ако изобщо имаме шанс да му направим премиера на големия концерт, това определено не е правилният подход.

— Знаеш ли, че Феликс още свири с часове всеки ден? Ей така, за развлечение. А самият ти си ми казвал безброй пъти, че като тийнейджър бил същински гений, композирал и оркестрирал свои собствени творби.

— Стига вече, Али. Точка по въпроса.

— Добре — свих рамене и излязох от стаята, ядосана и разстроена от първия ни спор с Том досега.

По-късно същия ден Том отиде на репетиция. Знаех, че държи оригиналната партитура на Пип Халворсен в бюрото във всекидневната. Без да знам дали постъпвам правилно или не, отключих чекмеджето и извадих купчината листове. Пъхнах ги в чантата си, взех ключовете на колата, която си бях наела, и излязох от къщата.

— Какво ще кажеш, Феликс?

Бях му обяснила историята зад „Концерт за героинята“ и че много искаме да го оркестрираме. Току-що ми беше изсвирил целия концерт от началото до края. И макар да виждаше партитурата за пръв път, я изсвири без нито една грешка, а с техниката и размаха на истински даровит пианист.

— Композицията е прекрасна. Колко талантлив е бил татко ми само.

Феликс видимо се вълнуваше, затова инстинктивно отидох при него и стиснах рамото му.

— Да, много, нали?

— Трагично е, че изобщо не си го спомням. Бил съм едва бебе, когато е починал.

— Знам. Трагично е и че тази композиция така и не е излязла на бял свят. Няма ли да се радваш, ако най-сетне се случи?

— Да, да, с правилните оркестрации... тук например, в първите четири такта, трябва обой, към който се присъединява виола ето там — той посочи на едно място в партитурата, — а литаврите идват незабавно, като изненада, ей така. — Той демонстрира с два молива. — Това ще шокира всички, които си мислят, че слушат поредния пастиш на Григ. — Той се ухили дяволито и се пресегна с лъснали очи за празен нотен лист, който изпълни с току-що измисления аранжирмент. — Кажи на Том, че това ще е майсторски ход. После — продължи Феликс и отново засвири — идва ред на цигулките, все още придружавани от литаврите, чийто ритъм загатва опасност.

Отново надраска няколко такта върху нотния лист. После спря внезапно и вдигна поглед към мен.

— Извинявай, май се поувлякох. И все пак ти благодаря, че ми показва композицията.

— Феликс, според теб колко време ще ти е нужно за пълната оркестрация?

— Около два месеца. Сигурно защото е творение на баща ми, но вече чувам в главата си как трябва да прозвучи.

— А какво ще кажеш за три седмици?

Той впери поглед в мен, после въртна очи и се засмя.

— Предполагам се шегуваш?

— Нищо подобно. Ще трябва да ти набавя фотокопие на партитурата за пиано, но ако успееш да оркестрираш произведението и да го представиш на Том със същата брилянтност, която ми демонстрира сега, ме съмнява той или ръководителят на Бергенската филхармония да откажат помощта ти.

Феликс се умълча замислено.

— Това предизвикателство ли е? Начин да покажа на Том, че съм способен да го направя?

— Да, освен че композицията вече е включена в програмата на декемврийския концерт в чест на Григ. Ако съдя по това, което ми показва сега, имаш забележителен талант. И прощавай, че ще го кажа, но ограниченото време ще наложи да се отдадеш напълно на задачата си.

— Не знам дали да съм поласкан или засегнат, млада госпожице — изсумтя Феликс. — Но избирам да се съсредоточа върху комплиментите, защото си права. Работя много по-добре с краен срок, а от доста време не ми е възлаган такъв.

— Значи ще се пробваш?

— Ако се заема, ще е много по-сериозно от „пробване“, уверявам те. Мога да започна още тази вечер.

— Е, боя се, че ще трябва да взема партитурата за пиано. Не искам Том да разбере какво правим.

— О, не се безпокой, вече ми е в главата. — Феликс събра нотните листове, подреди ги в спретната купчина и ми ги подаде. — Донеси ми фотокопие утре, но оттогава нататък не искам да ме проверяваш, когато ти скимне. Ще се видим чак след три седмици.

— Но...

— Никакво „но“ — отсече Феликс, изпращайки ме към вратата.

- Добре де, утре ще ти донеса партитурата. Доскоро, Феликс.
- Али?
- Да?
- Благодаря ти, че ми даваш шанс.

45.

През следващите три седмици доста кръстосвах из къщата. Съзнавах, че доброто оркестриране на цяла симфония изискваше месеци усърден труд. Но дори Феликс да приключеше само с първите пет минути, се надявах, че ще е достатъчно да отвори очите на Том за гения си. Ако не успееше, не губехме нищо и Том изобщо нямаше да разбере.

„Всеки заслужава втори шанс“, мислех си, когато чух входната врата да се отваря и Том да се прибра от оркестрината на „Кармен“. Концертният сезон бе започнал, затова като се срути на дивана, пребледнял от умора, веднага му подадох студена бира.

— Благодаря, Али. Лесно ще свикна с това — каза той, отваряйки шишето. — В интерес на истината се замислям по въпроса през последните дни.

— Така ли?

— Реши ли къде ще родиш Палечка?

Това беше галеното му име за бебето, което му измисли, след като ме попита колко е голямо в момента, а аз — с помощта на чисто новата ми книга за бременността — му обясних, че е колкото палец.

— Не, не съм.

— Е, защо не останеш във Фроскехусе с мен? Все повтаряш, че те сърбят ръцете да подмениш интериора, а аз определено нямам време за това. Нали онзи ден четете в книгата за инстинкта за гнездене? Предлагам да подходиш прагматично към него и да се заловиш за работа. В замяна на легло и храна, разбира се, чието количество постоянно нараства заради удвоения ти апетит — пошегува се той. — И официална собственост върху половината имот, естествено.

— О, не, Том, къщата си е твоя! Никога не бих ти отнела половината.

— Добре, ами ако вложиш пари в обновяването ѝ, стига да имаш такива? Това ми се струва справедливо. Ето. Не съм чак толкова щедър.

— Определено мога да попитам Георг Хофман, адвоката на татко. Със сигурност ще го възприеме като разумна инвестиция. Няма да са нужни много пари, макар че тази грозна печка задължително трябва да се замени с модерна камина, а и може би ще е добре да инсталираме подово отопление в останалата част от къщата. А, и бойлерът трябва да се поднови, водопроводната инсталация на баните — също, защото ми омръзна да се къпя с тънка струйка хладка вода, и...

— Ясна работа — изкиска се Том. — По мои изчисления ще ни трябват поне един милион крони. Къщата струва около четири милиона, така че ще ти плащам допълнително за услугите на интериорен дизайнер. Ще трябва да стигнем до съглашение, ако единият от нас реши да продаде своя дял в бъдеще, другият да има правото да го откупи от него, но, Али, според мен е важно с бебето да имате свой собствен дом.

— Досега съм се справяла и без.

— Но досега не си имала дете. А като човек, отраснал в къща, за която майка ми постоянно ми напомняше, че не е наша, държа племенничето ми да няма подобни грижи. Може дори да ви предложи услугите си като баща по заместването и ментор, докато на сцената не се появи друг. Което несъмнено ще се случи един ден — добави той.

— Но, Том, ако остана тук...

— Да?

— Ще трябва да науча норвежки! А това е невъзможно.

— Е, ще може да го учите с бебето — усмихна се той.

— Но какво ще стане, когато някой от нас си намери половинка? Или и двамата?

— Както вече казах, ще можем да продаваме дела си или да откупваме този на другия. Пък и не забравяй, че разполагаме с цели четири спални. А тъй като няма да ти позволя да бъдеш с мъж, когото не одобрявам, не виждам защо да не живеем заедно като в комуна. При всички случаи аз лично не смятам, че има смисъл да се тревожим за това какво може да се случи. Нали това е един от любимите ти принципи?

— Някога беше, но... вече трябва да мисля за бъдещето ни.

— Разбира се. Майчинството те променя.

Като си легнах същата вечер, се замислих колко прав бе Том. Вече нямах да мисля само за себе си, но и за детето си. Несъмнено бях щастлива в дома му; чувствах се спокойна в страната, която лека-полека обиквах. Пък и фактът, че ме бяха изтръгнали от корените ми, ме караше да вярвам, че е важно поне детето ми да опознае своите. Щяхме да извървим този път заедно.

На сутринта съобщих на Том, че принципно идеята ми се струваше прекрасна и с радост бих родила детето си тук.

— Ще проверя дали може да ми докарат яхтата на Тео. Макар и аз самата да нямам смелост дори да се кача на борда ѝ, може пък ти да водиш племенничето си на разходки по норвежки фиорди през лятото.

— Чудесно хрумване — съгласи се Том. — Но ако не заради теб самата, Али, то поне заради детето си ще трябва да се върнеш във водата някой ден.

— Знам, но не в момента — отсякох. — Единственото, което ме притеснява, е какво ще правя, след като си поиграя на интериорен дизайнер и родя — смених темата, сервирайки му любимите палачинки за закуска.

— Виждаш ли? Пак го правиш, Али. Терзаеш се за бъдещето.

— Млъквай, Том. Разговаряш с жена, работила през целия си живот, срещала предизвикателства всеки божи ден.

— И не смяташ, че преселването в нова страна и раждането на бебе е достатъчно голямо предизвикателство?

— Разбира се, че е, поне засега. Но освен да бъда майка, ще трябва да се занимавам и с нещо друго.

— Май ще мога да ти помогна и в тази насока — отбеляза небрежно Том.

— Какво имаш предвид?

— В оркестъра ни винаги има място за талантива флейтистка като теб. В интерес на истината, тъкмо се канех да ти предложа нещо.

— Така ли? И какво е то?

— Вече знаеш за концерта в чест на Григ, където уж трябваше да участва и „Концерт за героинята“. Първата част включва сюитата „Пер Гинт“ и си мислех колко подходящо би било една истинска Халворсен да изсвири първите акорди от „Утринно настроение“. Всъщност вече споменах идеята си на Дейвид Стюарт и той я одобри. Какво ще кажеш?

— Вече си говорил с него?

— Разбира се, Али. Беше съвсем логично и...

— Дори да свиря ужасно, името ми ще ми издейства място в концерта — довърших вместо него.

— Е, сега вече умишлено се правиш на глупава! Нали те чу да свириш с Уилям в театър „Логен“, забрави ли? Опитвам се да ти кажа, че човек не знае докъде може да го доведе една-единствена сценична изява. Така че на твое място не бих се тревожил за работа, в случай че решиш да се установиш тук.

Присвих очи насреща му.

— Май всичко си премислил, а?

— Точно така. Също както би постъпила и ти.

Точно три седмици, след като занесох партитурата на Феликс, почуках нетърпеливо на вратата му. Не ми отвори доста време и вече започвах да си мисля, че макар да приближаваше обед, още спеше алкохолен сън.

И когато се появи на вратата с премрежен поглед, облечен в тениска и боксерки, сърцето ми се сви.

— Здравсти, Али. Влез.

— Благодаря.

Всекидневната миришеше на изветрял алкохол и тютюн, а като видях празните бутилки от уиски, подредени като кегли върху масичката за кафе, напрежението ми скочи още повече.

— Извинявай за бъркотията. Седни — покани ме той, събирайки оръфано одеяло и възглавница от дивана. — Боя се, че през последните седмици спя където ме хване сънят.

— Аха.

— Питие?

— Не, благодаря. Знаеш защо съм дошла, нали?

— Горедолу — отвърна той, прокарайки ръка през оредяващата си коса. — Заради концерта ли?

— Точно така. Е? — попитах остро, отчаяна да разбера дали се е справил с предизвикателството ми.

— Хм... Да видим, къде го оставих?

Из цялата стая бяха струпани купчини нотни листове, а по пода се търкаляха смачкани на топка страници, които бях видяла и при последното си посещение, но дори след толкова време продължаваха да събират прахоляк и паяжини по старите си места.

— Сигурен съм, че го сложих тук някъде, за да е на сигурно... — мърмореше той под носа си, навеждайки се да погледне под пианото. — Аха! — извика триумфално, отвори горния капак на разкошния роял „Блютнер“ и го подпря с дървената пръчка. — Ето го. — Бръкна във вътрешността на пианото и извади гигантска купчина нотни листове. Като я стовари върху коленете ми, те едва не рухнаха под тежестта. — Готов съм.

Първите няколко листа бяха оригиналът на партията за пиано, прибрани в прозрачна найлонова папка. Следваше партията за флейта, после тази за виола, а накрая и за литавра, както беше описал при първия ни разговор. Прехвърлях папка след папка с безупречно написана музика и докато стигна до духовата партия, вече бях забравила за колко инструменти е направил оркестрации. Накрая го погледнах с откровено изумление, а той ми се усмихна самодоволно.

— Ако ме познаваше от повече време, скъпа ми новооткрита дъще, щеше да знаеш, че никога не пропускам да отговоря на музикално предизвикателство. Особено толкова значимо.

— Но...

Очите ми отскочиха към бутилките от уиски по масата пред мен.

— И както отчетливо си спомням, че ти казах, работя по-добре пиян. Жалко, но истина. Както и да е, всички оркестрации са готови и остава само да ги занесеш на обичния ми син, за да се произнесе. Аз лично смятам, че с баща ми сме сътворили истински шедевър.

— Е, не съм експерт и не мога да коментирам качеството, но определено е цяло чудо, че си свършил толкова много работа за толкова кратко време.

— Бъхтих се денонощно, скъпа, денонощно. Хайде, тръгвай сега.

— Гониш ли ме?

— Да, искам да си доспя. Почти не съм спал от последната ни среща.

— Добре.

Станах, притиснала внушителната купчина листове към гърдите си.

— Ще ми кажеш каква е присъдата, нали?

— Разбира се.

— А, и предай на Том, че единствената част, от която не съм особено доволен, е когато валдхорната се включва с обоя в третия такт на второ действие. Идва ми малко в повечко. Доскоро, Али.

И с тези думи затръшна вратата след мен.

— Какво е това? — попита Том същия следобед, като се прибра у дома след поредния концерт и забеляза купчината нотни листове, оставена върху масичката за кафе във всекидневната.

— Ами, нищо особено. Само всички оркестрации на „Концерт за героинята“ — отвърнах небрежно. — Искаш ли кафе?

— С удоволствие — отвърна той и по лицето му се изписа комична гримаса, когато с видимо закъснение осъзна какво виждат очите му.

Тръгнах със спокойна крачка към кухнята да му сипя кафе, а като се върнах във всекидневната, Том вече прелистваше нотните листове, както бях направила и аз у Феликс.

— Как? Кога? *Кой?*

— Феликс. За три седмици.

— Сигурно се шегуваш!

— Напротив.

Виждайки смаяното му изражение, едвам се сдържах да не ударя въздуха победоносно.

— Е, разбира се — подхвана той и се прокашля, така че гласът му падна с октава, — не знам какво е качеството, но...

Той си затананика партията за обой, после и тази за виола, а като стигна до литаврите, се закиска.

— Гениално! Много ми допада.

— Ядосан ли си?

— Ще ти кажа по-късно. — Тогава вдигна поглед към мен и прочетох възторга и откровеното уважение в очите му. — Но на прима виста ми се струва, че Феликс се е справил невероятно. Забрави кафето. Отивам да звънна на Дейвид Стюарт, преди да си е тръгнал. Веднага ще му ги занеса. Със сигурност и той ще се впечатли като нас.

Помогнах му да събере нотните листове и го изпратих на вратата с пожелание за успех.

— Пип — прошепнах, вдигайки трепетен поглед към звездите.
— Твоята „Героиня“ най-сетне ще получи заслужената си премиера.

Докато есенните дни се нижеха и плановете за премиерата на композицията — вече завършена с вдъхновените оркестрации на Феликс — набираха скорост, аз самата се занимавах с мои лични плановете. Свързах се с Георг Хофман и след като му описах ситуацията, той се съгласи, че е разумно да сложа частично мой покрив над главите ни с бебето. Добавих скромните ми спестявания и малкото завещани от Тео пари и започнах ремонта на Фроскехусе. В главата ми вече се беше зародила визия за красива вила в скандинавски стил с обновени подове от светъл бор и стени, мебели от млади норвежки дизайнери и последните иновации на енергоспестяващите технологии.

Напоследък ме терзаеше мисълта, че реално погледнато, двамата с Том трябваше да постъпим справедливо с Феликс и поне да му прехвърлим една трета от къщата, когато дойде време да впишем моето име в акта за собственост. Като подхвърлих въпроса на Феликс, той ми се усмихна широко.

— Не, благодаря, скъпа. Много мило от твоя страна, но съм си щастлив в моята колиба, пък и двамата знаем в какво бих вложил парите, ако продам дела си.

Освен това миналата седмица „Едишън Петерс“ — лайпцигската продуцентска компания, позната като „К. Ф. Петерс“ по времето, когато Григ я бе управлявал — прояви интерес към „Концерт за героинята“ и планираха запис с Бергенската филхармония за следващата година. Като законен наследник на правата върху творчеството на баща му и автор на оркестрациите, Феликс по всяка вероятност щеше да припечели доста пари, ако композицията наистина се окажеше толкова успешна, колкото Андрю Литън вярваше.

С олекнала съвест и навярно водена от инстинкта за гнездене, изпълнена с оптимизъм и нова енергия, се впуснах в преговори с местни търговци и строители, консултации със строителните власти и безкрайни проучвания в списания и интернет сайтове. Хрумна ми колко ли биха ми се смели сестрите ми: Али да проявява интерес към

интериорен дизайн. Но ето че хормоните бяха отговорни за множество от човешките действия.

Докато се ровех из един каталог с мостри на тапицерии, осъзнах гузно, че не се обаждах на Мама достатъчно често, откакто бях дошла в Берген. Нито пък на Силия. А и след като вече бях преодоляла „опасния период“ на бременността — до края на първия триместър — и двете заслужаваха да научат хубавата вест.

Първо набрах Мама в Женева.

— Ало?

— Мама, аз съм, Али.

— *Chérie!* Колко се радвам да те чуя.

Усмяхнах се облекчено, чувайки топлия ѝ, неукорителен глас.

— Как си? — попита ме тя.

— Това е доста популярен въпрос напоследък — отвърнах с печален смях.

После, прекъсвана тук-там от възклицанията ѝ на изненада и удивление, ѝ разказах за Том и Феликс и как уликите на Татко Солт ме бяла завели до тях.

— Е, Мама, дано разбереш защо съм решила да се позадържа в Берген — завърших. — Има и още нещо, за което не знаеш и което усложнява нещата донякъде. Нося детето на Тео.

От другата страна на линията се спусна мигновена тишина, последвана от радостна въздишка.

— Колко прекрасна новина, Али! След всичко... което преживя. Кога е терминът?

— На четиринайсети март.

Стори ми се прекалено много да ѝ споделя и че след като видеозонът потвърди предполагаемата дата на раждане, изчислих, че сме заченали бебето горе-долу когато татко е починал.

— О, Али, толкова се радвам за теб, *chérie*. Ти щастлива ли си? — попита ме тя.

— Много — уверих я.

— И сестрите ти ще се зарадват. Предстои им да станат лели, а и ще си имаме ново гостенче в Атлантис. Съобщи ли им новината вече?

— Още не. Искях да кажа първо на теб. През последните седмици говорих с Мая, Ася и Тиги, но с Електра изобщо не успявам да се свържа. Не отговаря на есемесите и имейлите ми, затова оставих

съобщение на агента ѝ в Лос Анджелис, но пак не получих отговор. Всичко наред ли е с нея?

— Сигурно просто е страшно заета; знаеш колко е натоварен работният ѝ график — отвърна Мама след едва забележима пауза. — Доколкото ми е известно, всичко е наред.

— Е, успокой ме. Но има и нещо друго: като се обадох на Ася в Лондон и поисках да говоря с Кики, тя ми отговори, че я нямало. Оттогава не съм чула нито дума от тях.

— Разбирам — отвърна лаконично Мама.

— Знаеш ли какво се случва с тях?

— Боя се, че не. Но съм сигурна, че и това не е повод за тревога.

— Ще ми се обадиш ли, ако чуеш нещо?

— Разбира се, *chérie*. А сега ми разкажи какво си намислила да правиш, като родиш бебето.

След като поканих Мама и всички мои сестри, с които тя щеше да успее да се свърже, на концерта по случай стогодишнината от смъртта на Григ през декември и приключихме разговора, набрах номера на Силия. И тя като Мама се зарадва да ме чуе.

Вече бях решила, че на нея предпочитам да кажа очи в очи за бебето, съзнавайки колко емоционален ще е моментът. Пък и трябваше да уредим въпроса с прахта на Тео.

— Силия, боя се, че нямам много време да си говорим сега, но се питах дали ще е удобно да ти погостувам за няколко дни?

— Али, не е нужно да питаш. Добре дошла си по всяко време. Нямам търпение да те видя.

— Може да отидем до Лимингтън, за да... — гласът ми пресекна и оставих изречението си недовършено.

— Да, дойде време — отвърна тихо тя. — Ще го направим заедно, както той би искал.

Два дни по-късно кацнах на „Хийтроу“, където Силия ме чакаше в салона за пристигащи пасажери. Като тръгнахме от летището в древния ѝ мини купър, тя надникна към мен.

— Али, дано нямаш нищо против, но отиваме право към Лимингтън, вместо към Челси. Не знам дали съм ти казвала, че още имам една виличка там. Съвсем малка е, но там почивахме с Тео през

училищните ваканции, за да излизаме на разходки с лодката ни. Струва ми се някак... уместно да отседнем там.

Пресегнах се да стисна ръката ѝ, вкопчена във волана.

— Силия, звучи прекрасно.

И наистина беше. Малката вилчка с изпъкнала фасада беше сгушена в центъра на Лимингтън с калдъръмените му улици и старовремски сгради в пастелни цветове. Оставихме багажа си в тясното фоайе и Силия ме заведе в уютната всекидневна с голи греди, където хвана ръцете ми.

— Али, преди да те водя в стаята ти, искам да те предупредя, че имаме само две спални. Едната е моята, а другата... ами, там спеше Тео и все още е пълна с... с много спомени.

— Няма нищо, Силия — уверих я, както винаги трогната от добрината и тактичността ѝ към мен.

— Искаш ли да занесеш багажа си горе? Аз ще запаля огъня и ще започна да приготвям вечерята. Нося разни дреболии и ще скалъпя нещо набързо. Освен ако не искаш да вечеряме в ресторант?

— С радост бих си останала тук, Силия. Ей сега се връщам, за да ти помогна.

— Първата стая вляво — провикна се тя след мен.

Грабнах раницата си и тръгнах нагоре по стълбите. На върха им видях ниска дървена врата с нескопосан надпис „КОЛИБАТА НА ТЕО“. Отворих я и видях тясно легло под прозореца; на възглавниците беше облежано старо, карамелено на цвят плюшено мече, облечено в миниатюрно пуловерче. Кривите стени бяха осеяни със снимки на яхти, а над боядисания скрин висеше старинен спасителен пояс на червено-бели райета. Сходството с моята детска стая в Атлантис накара очите ми да запарят от неканени сълзи.

— Другарчето ми по душа — прошепнах, внезапно усещайки присъствието на Тео навсякъде около себе си.

После седнах на леглото, взех мечето и го притиснах към гърдите си, а сълзите рукоуха по бузите ми при мисълта, че Тео никога нямаше да види детето си.

Същата вечер със Силия си поприказвахме приятелски, докато сипваше в чинии от пилешкото в касерола. Огънят във всекидневната вече прашчеше и седнахме да вечеряме на мекия диван с избеляла тапицерия.

— Къщичката е много уютна, Силия. Разбирам защо ти харесва тук.

— Имах щастието да я наследя от родителите си. Те също бяха моряци и мястото беше идеално за детските години на Тео. Питър така и не свикна с плаването, пък и бездруго по онова време вечно беше в чужбина по работа, затова с Тео прекарвахме доста време тук.

— Като стана дума за Питър, говорили ли сте скоро? — попитах деликатно.

— Странното е, че да, говорихме. Даже бих казала, че доста се сблизихме през последните седмици. Обажда ми се често и дори обсъждаме да прекара Коледата с мен в Челси. Май в момента и двамата се борим с живота сами. — По фините й скули плъзна руменина. — Може и да звучи банално, но като че ли смъртта на Тео отми част от горчивината помежду ни.

— Изобщо не звучи банално. Знам, че те е наранил ужасно, Силия, но наистина имам чувството, че е прозрял къде е бъркал и какво ти е причинил.

— Е, никой не е съвършен, Али. А може би аз също съм пораснала и разпознах някои от собствените си грешки. Определено вече съзнавам, че когато Тео се роди, години наред в света ми не съществуваше нищо друго освен него. Отблъснах Питър, а както вероятно вече знаеш, не му харесва да го игнорират — усмихна се тя.

— Да, така ми се струва и на мен. Е, радвам се, че пак си говорите.

— Всъщност даже му казах, че с теб идваме насам да разпилеем прахта на Тео по изгрев утре сутринта, но още не ми е отговорил. Типично за Питър — въздъхна Силия. — Никога не го е бивало в разговорите за истински важните неща. Както и да е, достатъчно за мен — отсеке Силия. — Искам да ми разкажеш как прекара в Норвегия. В колата спомена, че си следвала уликите от баща ти. Ако си в настроение, ще се радвам да чуя цялата история.

През следващия час й споделих с подробности за странните приключения по пътя към корените ми. Както при разговора ми с Мама, и пред нея пропуснах да спомена за вероятната ми генетична връзка с Едвард Григ. И аз като Том смятах, че подобна информация трябва да си остане в тайна. Без солидни доказателства нямаше никаква стойност, затова и не виждах смисъл да я разкривам.

— Смая ме, Али! — възкликна Силия, след като приключих. И двете вече бяхме отместили встрани празните си подноси от вечерята. — Намерила си не само нов брат близък, но и баща. Доста невероятен развой на събитията. Ти какво мислиш по въпроса?

— Много се вълнувам, ако трябва да съм откровена. Том сякаш е... мое копие — споделих с усмивка. — И дано не прозвучи безчувствено, но май след като загубих учителя си в живота — Татко Солт, и другаря си по душа — Тео, намерих друг мъж, с когото имам силна връзка, макар и коренно различна.

— Али, скъпа, това е прекрасно! Какво приключение си преживяла през последните седмици!

— Всъщност, Силия, приключението далеч не е свършило. Имам да ти казвам още нещо. — Погледнах я право в очите, долавяйки въпроса в тях, и вдишах дълбоко, преди да кажа: — Ще ставаш баба.

Озадаченият ѝ поглед премина в моментно недоумение, докато асимилираше думите ми. После устните ѝ се извиха във възторжена усмивка и тя се пресегна през дивана, прегръщайки ме силно.

— Али, почти не смея да го повярвам. Сигурно ли е?

— Напълно. Една докторка в Берген потвърди бременността ми. А преди седмица за пръв път ходих на ултразвук. — Станах от дивана, разрових се из чантата си и извадих зърнеста черно-бяла снимка, която ѝ подадох. — Знам, че не се вижда добре, но това е внучето ти, Силия.

Тя взе снимката и я огледа, проследявайки с пръсти размитите очертания на мъничкия живот, растящ в утробата ми.

— Али... — проговори накрая със стегнато от емоции гърло. — Това е... най-хубавото нещо, което някога съм виждала.

След като се размивахме и прегръщахме със сълзи на очи още поне десетина пъти, отново седнахме на дивана, и двете леко зашеметени.

— Поне вече ще гледам на... утрешната ни задача със зрънце надежда в сърцето — отбеляза Силия. — А като стана дума за това, имам една лодка на пристанището. Май е най-логично да отплаваме призори и... да се сбoguваме с него по вода.

— Много с-съжалявам — заекнах, — но просто не мога. След смъртта на Тео се заклевх повече да не припаря до водата. Дано ме разбереш.

— Разбирам те, скъпа, но моля те, замисли се. Както сама каза, човек не може просто да се преструва, че миналото не съществува. Струва ми се вече знаеш, че Тео в никакъв случай не би искал да те откъсне от страстта ти.

В този миг осъзнах, че колкото и трудно да ми беше, дължах на Тео и на нероденото ни дете да възобновя близостта си с морето.

— Силия — отвърнах накрая, — права си. Точно така трябва да постъпим.

Събудих се преди изгрев от алармата на мобилния ми телефон, дезориентирана за миг, докато не усетих нещо четинесто до бузата си. Като светнах нощната лампа, видях, че старото плюшено мече на Тео лежи до лицето ми на възглавницата. Пресегнах се да го хвана и зарових нос в грубата му козина, сякаш така можех да вдишам духа на Тео. Станах от леглото, намъкнах набързо клин и дебел пуловер и слязох на долния етаж, където Силия вече ме чакаше. Само погледнах към прозаичната синя урна в ръцете ѝ и нямаше нужда от думи.

Тръгнахме към пристанището по безлюдните улици на Лимингтън, потънали в смътната полусветлина, предшестваша зората. Като спряхме на дървения кей, където бе завързана лодката на Силия, единственият признак на живот наоколо бяха двамата рибари на съседното място, които ни кимнаха бързо и продължиха да кърпят мрежите си в подготовка за новия работен ден.

— На Тео много би му харесала тази гледка. Всевечният ритъм на приливите и отливите, съществуващ от незапомнени времена.

— Да, наистина би му харесало.

И двете се обърнахме към познатия глас и видяхме Питър да крачи към нас. Забелязах смаяното изражение на Силия и как лицето ѝ се озари, когато Питър отвори обятията си за нея и тя го прегърна. Аз останах на мястото си, за да не прекъсвам момента им на нежност, но тогава двамата тръгнаха към мен и Питър прегърна и мен.

— Добре — обади се той с пресекващ глас, — предлагам да действваме.

Докато Силия се качваше на лодката, Питър прошепна в ухото ми:

— Само се надявам да не се изложа пред вас, като повърна закуската си точно в най-тържественния момент. Не се разбирам с водата, Али.

— Точно сега — пророних — същото важи и за мен. Хайде — подканих го, подавайки му ръка, — ще се справим заедно.

Качихме се на лодката и помогнах на Питър да седне, докато аз самата се мъчех да успокоя стомаха си.

— Готова ли си, Али?

— Да — уверих Силия, докато вдигах платната и развързвах въжето.

Когато отплавахме в пролива Солент, първите златисторозови лъчи на слънцето вече се протягаха към брега, проблясвайки по гребените на мудните вълни. Силия пое щурвала, а аз обиколих палубата, за да наглася платната. Прохладният бриз тласкаше лодката през водите и ласкаво гонеше косата от лицето ми и макар доскоро да бях изтръпвала при мисълта отново да изляза в морето, чувствах странен покой. В съзнанието ми като на лента запросветваха спомени с Тео, но за пръв път, откакто ме бе напуснал, мислите за него ме изпълваха не само с тъга, но и с радост.

Като достигнахме място с живописен изглед към пристанището на Лимингтън, на няколко метра от брега, свихме платната и Силия слезе в кабината за няколко секунди, излизайки със синята урна в ръце. Отидохме при Питър, зеленеещ на кърмата, и му помогнахме да се изправи между нас.

— Ти я вземи, Питър — предложи Силия, докато утринното слънце изникваше над хоризонта в целия си приказ.

— Готови ли сте? — попита той.

Аз кимнах и всички преплетохме ръце около урната, толкова незначима наглед, но изпълнена с купища мечти, надежди и спомени. Когато Питър вдигна капака и изсипа съдържанието ѝ на вятъра, погледахме как мъглата от фина пепел се слива с пенестото море под нас. Стиснах очи и по бузата ми се търкулна самотна сълза.

— Сбогом, скъпи мой — прошепнах, милвайки инстинктивно извивката на корема си. — Просто знай, че любовта ни към теб ще живее вечно.

46.

7 декември 2007 г.

Както обикновено, отворих очи рано, събудена от лекичко пърхане в корема ми. Като надникнах към часовника и видях, че едва минава пет, се зачудих дали няма да е все така и занапред, дали бебето не си беше установило рутина още в утробата ми. Погледнах сънено през заскрежения прозорец към още тъмнеещото небе. След като отидох до тоалетната, се върнах в леглото с надеждата отново да заспя. Чакаше ме дълъг ден. Тазвечерният концерт щеше да напълни зала „Григ“ до капацитета ѝ от 1500 места. А сред публиката щяха да са приятелите и семейството ми. Ася и Мама щяха да кацнат в Берген следобед и нямах търпение да ги видя.

От известно време имах странното усещане, че бременността ми и бебето в корема ми бяха общи: въпреки че аз бях негова майка и закрилница, появата му на бял свят след три месеца щеше да осигури връзка между група доскоро непознати хора.

Първата беше с новооткритото ми минало — Феликс, биологичният ми баща, и Том, братът ми близък — а после и с петте лели, всяка от които несъмнено щеше да обожава мъничето. Електра най-сетне ми изпрати поздравителен имейл в отговор на моя и кутия с чудовищно скъпи дизайнерски дрехи за бебе. Получих трогателни писма от повечето ми сестри и от Мама, разбира се, която, независимо от тихия ѝ, скромен маниер, нямаше търпение да прегърне отрочето ми и да преживее наново скъпоценните спомени от нашите невръстни дни. В уравнението се намесваше и семейството на Тео: Силия и Питър, които се бяха превърнали в част от настоящето ми и също щяха да присъстват на тазвечерното представление. Не се и съмнявах, че те ще са истински желана част от бъдещето ни с бебето.

— Кръгът на живота... — пророних на себе си, замислена как сред жестоката загуба в моя собствен живот се бе появила нова надежда.

Някога Тиги бе направила аналогия с красивата разцъфнала роза — когато нейните листенца окапеха, съседните пъпки започваха да

цъфтят. Е, по същия начин и аз опознавах чудото на природата. И макар да бях загубила двамата най-важни човека в живота си в рамките на броени месеци, сега се изпълвах с благословена любов, която можеше само да расте.

Тази вечер, след представлението, отделните нишки на историята ми за пръв път щяха да се съберат на вечеря.

Която мисъл ме върна към Феликс...

Концертната програма беше съвсем елементарна: започваше със сюитата „Пер Гинт“ — и моето изпълнение на флейта; праправнучката на Йенс Халворсен щеше да изсвири онези легендарни акорди, също както той самият ги бе изсвирил на премиерата преди повече от сто трийсет и една години. Или, както с Том размишлявахме насаме, дори праправнучката на самия композитор. Какъвто и да беше случаят, и двамата се вписвахме в историческия контекст. Том щеше да е наблизко и да свири първа цигулка — вторият инструмент на Йенс — и Халворсеновият кръг щеше да се затвори.

Норвежките медии вдигнаха голяма врява около семейната ни връзка и интересът към събитието се подсилваше още повече от факта, че втората половина от програмата щеше да е премиерата на открития неотдавна концерт за пиано на Йенс Халворсен-младши, оркестрирана от сина на композитора, Феликс, който щеше да води оркестъра на пиано.

Андрю Литън, прочутият диригент на Бергенската филхармония, посрещна с удивление загубената творба и гениалните оркестрации на Феликс — камо ли нищожното време, за което ги бе изпълнил. Но когато Том попита Дейвид Стюарт дали баща му може да свири в нощта на премиерата, ръководителят на оркестъра отказа категорично.

След разговора с него, Том се прибра клатейки глава.

— Каза, че познавал Феликс от преди, а премиерата на това произведение и самият концерт били твърде значими, за да рискува. Да ти призная, Али, съгласен съм с него. Колкото и невероятна да беше идеята ти да обединиш музикално — той посочи изпъкналия ми корем — пет поколения Халворсен, Феликс е най-слабата брънка от веригата. Ами ако реши точно предишната вечер да се напие и просто не се появи за концерта? И двамата знаем, че успехът на изпълнението зависи от пианиста. Ако просто дрънкаше с цимбали най-отзад, щеше да е друго, но Феликс ще трябва да е в центъра на сцената. А големите

клучки от филхармонията не искат да рискуват скъпият ни татко да ги опозори с лекомислието си. Както ти казах, още преди много години са го уволнили именно защото се е доказал като ненадежден.

Разбирах го. Но не исках така лесно да се отказвам от Феликс.

Затова го навестих в „бърлогата му“, както наричахме колибата с Том, и го попитах дали ако се застъпя за него, ще ми се закълне най-тържествено — в живота на нероденото си внуче — че ще посещава всички репетиции и ще се яви в нощта на премиерата.

Феликс ме погледа с премежени, помътнели от алкохол очи и сви рамене.

— Разбира се. Не че имам нужда от репетиции. Мога да изсвирия целия концерт на сън, и то с няколко бутилки алкохол в кръвта, скъпа ми Али.

— Знаеш, че не става така — смъмрих го аз. — Щом разсъждаваш по този начин...

Обърнах му гръб и тръгнах към вратата.

— Добре де, добре.

— Добре какво? — попитах.

— Обещавам да слушам.

— Наистина ли?

— Да.

— Защото аз ти казах?

— Не. Ще се отдам на каузата, защото става дума за композицията на баща ми и искам да се гордее с мен. А и защото знам, че никой друг не може да я изсвири по-добре от мен.

Тогава посетих лично Дейвид Стюарт, а когато и пред мен отказа да наеме Феликс, за свой срам прибях до известна доза шантаж.

— Все пак Феликс е син на Пип, следователно законен собственик на правата върху концерта — изтъкнах със сведен поглед, за да не се изчервя. — Баща ми се притеснява сериозно за изпълнението му. Тревожи се, че ако самият той не изпълни музиката така, както неговият баща би искал, то май е най-добре изобщо да не присъства в програмата.

Разчитах на факта, че оркестърът държеше пръв да представи на света най-вълнуващата родна композиция след тези на Григ. И за щастие инстинктите ми се оказаха верни. Накрая Дейвид се пречупи и склони.

— Но при условие че и Уилям репетира с оркестъра. Така ако баща ви ни предаде, няма да развали целия концерт. И няма да съобщавам предварително на пресата, че той ще свири в оркестъра. Договорихме ли се?

— Договорихме се.

Стиснахме си ръце и си тръгнах с гордо вдигната глава, доволна от постижението си.

Въпреки че Феликс се оказа верен на думата си и цяла седмица ходеше навреме на репетиции, всички знаехме, че няма гаранция дали ще се появи точно когато трябва. Все пак беше предавал хорското доверие и преди.

Не го бяха обявили официално като пианист на концерта и Том ми каза, че напечатали два вида програми — една с името на Феликс, и една с това на Уилям.

Чувствах се малко виновна, защото едва ли на Уилям му беше много приятно да е резерва на застарял, ненадежден пианист, спечелил мястото си единствено защото носеше фамилията Халворсен. Но все пак щеше да свири „Концерт за пиано в ла минор“ на Григ в първата част на представлението и това навярно смекчаваше положението.

Една вечер миналата седмица отидох да слушам как Том свири в оркестъра, а Уилям изпълни „Концерт за пиано № 1“ на Лист. Докато гледах как тънките му вещи пръсти летят по клавишите, как ноздрите му се разтварят от плам, а лъскавата му тъмна коса се люшка тежко върху челото му, усетих познат трепет в корема си, който нямаше нищо общо с бебето, скътано вътре. И си казах, че поне инстинктивната ми физическа реакция към него говореше, че един ден ще се възстановя от загубата на Тео, макар и не точно сега. И че не бива да се чувствам виновна заради нея. Все пак бях трийсетгодишна и целият ми живот беше пред мен. Пък и бях сигурна, че Тео не би искал да го изживея като монахиня.

По ирония на съдбата Том и Уилям се сближиха с времето, първоначално заради съвместната им работа, но заедно с професионалните взаимоотношения започнаха да се зараждат и приятелски. Том беше поканил Уилям на гости следващата седмица, а аз още не бях решила дали да присъствам, или не.

Накрая, примирявайки се, че няма да успее да спя повече тази сутрин, включих лаптопа, за да проверя електронната си поща. Видях имейл от Мая и веднага го отворих.

Скъпа Али,

Просто исках да ти кажа, че ще ти стискам палци довечера. Много ми се искаше да присъствам, но пътят от Бразилия до Норвегия е прекалено дълъг. Преселихме се в планината, защото в Рио е същинска пещ дори за мен. Отседнали сме във фазендата и не мога да ти опиша колко е красиво тук. Чакат ни големи ремонти, но в момента обсъждаме варианта да я преустроим в център за деца от фавелите, за да си почиват тук и да тичат на свобода из разкошната природа. Както и да е, стига толкова за мен. Надявам се с бебчето да сте добре и знай, че нямам търпение да се запозная с новото си племенниче. Толкова се гордея с теб, малка сестричке.

Мая хх

Усмихнах се доволна, усещайки щастието в думите ѝ, после отидох да си взема душ и облякох долнището на анцуга си, една от малкото дрехи, които пасваха на едреещия ми таз. Не исках да пиляя пари по облекло за бременни, затова през повечето време носех един от широките пуловери на Том. Бях си купила разтеглива черна рокля за тазвечерната изява, а брат ми беше така добър да коментира колко чаровно изглеждам в нея, но подозирах, че просто любезничи.

Слязох в импровизираната кухня на долния етаж, която се разполагаше във всекидневната за периода на ремонтите и се състоеше от бюфет, оборудван с електрическа кана и микровълнова фурна. Истинската кухня в момента беше оголена до кости, но поне най-тежката работа по нея вече беше отметната. Имахме нов бойлер и предстоеше да инсталират подовото отопление, но работата отнемаше двойно повече от очакваното време и започвах да се тревожа, че къщата няма да е готова за раждането. Прословутият ми инстинкт за гнездене ме правеше доста припряна, а това, напълно разбираемо, влудяваше работниците.

— Добро утро — поздрави ме Том, изниквайки зад мен с типично щръкнала от възглавницата коса. — Как си днес?

— Притеснена, развълнувана и на нокти, защото се чудя...

— Дали Феликс ще се появи — довършихме в един глас.

— Кафе? — предложих му, когато водата в каната кипна.

— Благодаря. Кога ще пристигнат твоите хора? — поинтересува се той, тръгвайки отнесено към новите високи прозорци с врата към терасата и живописен изглед към еловата горичка и фиорда под нас.

— Ами, всичките по различно време. Казах на Мама и Ася да минат през служебния вход, за да ги видя преди представлението.

— При мисълта и бездруго свитият ми стомах се сви още повече.

— Колко нелепо, нали? Много повече ме притеснява мнението на шепа приятели и роднини, отколкото на критиците.

— Напълно естествено. Ти поне ще изпълниш своята част още в самото начало, а всички ние ще трябва да се потим, докато Феликс изсвири и последната нота от „Концерт за героинята“.

— Никога не съм свирила пред толкова голяма публика — оплаках се. — И то такава, която си плаща, за да ме слуша.

— Ще се справиш прекрасно — успокои ме той, макар че като му подадох кафето, долових и неговото притеснение.

Денят беше важен и за двамата ни. Знаехме, че с общи усилия бяхме сътворили ново музикално произведение, което съвсем скоро щяхме да представим на света. Тази вечер щяхме да наблюдаваме раждането му досущ като горди родители.

— Ще се обадиш ли на Феликс да провериш дали не е забравил? — попита ме Том.

— Не. — Вече бях решила да не го правя. — Това зависи само и единствено от него.

— Да — въздъхна брат ми, — така е. Е, отивам да си взема душ. Ще си готова ли за тръгване след двайсетина минути?

— Да.

— Боже, дано дойде.

В този миг осъзнах, че колкото и да отричаше, появата на Феликс тази вечер беше по-важна за Том, отколкото за мен самата.

— Ще дойде, сигурна съм.

Да, но когато два часа по-късно заех мястото си в оркестъра за генералната репетиция и видях празното столче пред пианото,

увереността ми посърна. В десет и петнайсет, когато Андрю Литън обяви, че не можем да чакаме повече, вече държах мобилния си телефон между треперещите си горещи длани.

Не, нямаше да му се обаждам.

Извикаха Уилям да заеме мястото на Феликс пред пианото и когато Андрю Литън вдигна диригентската си палка, Том ми стрелна отчаян поглед.

— Как можа? Кучи син такъв! — изругах под носа си, малко преди Феликс да претърчи през залата, задъхан и блед.

— Едва ли някой ще ми повярва — подхвана той, изкачвайки стъпалата към сцената, — но мотопедът ми аварира на средата на склона и ми се наложи да стигна дотук на стоп. За доказателство водя любезната дама, която ме спаси от пътя. Хане — провикна се той, — истината ли казвам?

Сто и един чифта очи проследиха сочещия показалец на Феликс до дъното на залата, където притеснена жена на средна възраст стоеше сама, видимо смутена.

— Хане, кажи им.

— Да, мотопедът му се счупи и аз го докарах.

— Благодаря. На касата те чака билет за концерта. — Феликс се обърна към оркестъра с театрален поклон. — Простете, че ви забавих, но нещата невинаги са такива, каквито изглеждат.

След репетицията намерих Феликс да пуши пред служебния вход и отидох при него.

— Здравсти, Али. Извинявай за преди малко. Но за разнообразие имах валидно оправдание.

— Да. Искаш ли питие?

— Не, благодаря, скъпа. Тази вечер трябва да съм примерен, забрави ли?

— Не. Удивително, нали? Четири, дори пет поколения Халворсен се събират на сцената тази вечер.

— Или Григ — сви рамене той.

— Ти... Ти знаеш за това?

— Разбира се. Анна споделила с Хорст на смъртния си одър, както и къде са скрити писмата. А той ми каза, преди да замина за Париж. Чел съм ги всичките. Като от любовен роман са, а?

Небрежното му разкритие ме смая.

— И никога не ти е хрумнало да извадиш тайната на бял свят? Да я използваш за своя облага?

— Някои тайни трябва да си останат тайни, не мислиш ли, скъпа? Пък и точно ти трябва да си наясно, че не е важен генетичният ти произход, а в що за човек ще се превърнеш. Успех тази вечер.

Феликс ми махна и тръгна нанякъде.

В шест и половина Ася ме извести с есемес, че двете с Мама са пристигнали. Взех Том от общата стая на музикантите и тръгнахме по коридора. Незнайно защо треперех от притеснение при мисълта, че предстои да запозная брата си близък със сестра ми.

— Мама — възкликнах, като я видях, и ускорих крачка.

Както винаги, Марина излъчваше вроден шик с букления си жакет на „Шанел“ и тъмносиня пола.

— Али, толкова се радвам да те видя, *chérie*.

Мама ме прегърна и вдишах познатия аромат на парфюма ѝ, който неизменно свързвах с чувство на сигурност и домашен уют.

— Здравей, Ася, нямах търпение да те видя отново. — След като прегърнах сестра си, се обърнах към брата си близък, който я зяпаше с увиснала челюст. — Това е Том, новото ми братче — обявих.

Ася вдигна очи към него и му се усмихна свенливо.

— Здравей, Том — каза тя и аз го сръчках да ѝ отвърне.

— Да, здравей. Много ми е, ъ, приятно да се запознаем, Ася. И с теб, ъ, Мама... тоест Марина.

Направих гримаса на Том, който се държеше доста странно. Обикновено поздравяваше с излиятелна сърдечност и малко ме обиди с внезапната си сдържаност.

— На нас също, Том — отговори Марина. — Благодарим ти, че се грижиш за Али.

— Грижим се един за друг, нали така, сестричке? — попита ме той, без да откъсва поглед от Ася.

В този момент свикаха оркестъра по високоговорителя.

— Е, боя се, че трябва да вървим, но след концерта ще се видим във фойето — обявих аз. — Боже, колко съм притеснена — въздъхнах, целувайки и двете по бузите.

— Ще се справиш прекрасно, *chérie*, сигурна съм — утеши ме Мама.

— Благодаря. — Махнах им и с Том тръгнахме по коридора. — Да не си глътна езика? — попитах го аз.

— Ама сестра ти е голяма красавица, а? — отвърна ми несвързано той, докато излизахме на сцената за предварителния инструктаж на Андрю Литън.

— Притеснявам се — прошепнах на Том, докато излизахме на сцената в индианска нишка точно в седем и двайсет и седем, приветствани от грохотни овации. — Още ми се струва трезвен. А ми каза, че свирел много по-добре пиян.

Том се изкиска на откровено тревожното ми изражение.

— Започвам да го съжалявам. Все е крив! Не забравяй, че има цялата първа част плюс интервала да поправи тази си грешка. А сега — прошепна той, — спри да се тюшкаш за него и се наслади на този приказен момент от историята на Халворсен... или Григ. Обичам те, сестричке — добави той с усмивка, като се разделихме, за да заемем местата си в оркестъра.

Седнах на мястото си при дървените духови инструменти, знаейки, че само след три минути ще стана да изсвиря първите четири такта от „Утринно настроение“. И, както беше изтъкнал по-рано Феликс, че нямаше значение кой е биологичният ми баща, а само че бях получила дара живот и зависеше от мен да го направя възможно най-добър.

Когато светлините угаснаха и се спусна тишина, помислих за всички, които ме обичаха и ме подкрепяха духовно от местата си в притъмнялата зала.

Помислих си и за Татко Солт, който обичаше да казва, че ще намеря най-голямата си сила, в момента си на най-голяма слабост. И за Тео, който ме научи какво е да обичаш някого истински. Двамата ги нямаше физически, но знаех, че се гордеят с мен, наблюдавайки ме от ложата си сред звездите.

Накрая се усмихнах при мисълта за новия живот в утробата ми, който тепърва щях да опозная.

Долепих устни до флейтата и засвирих за всички тях.

АЛИ

7 декември 2007 г.

„Концерт за героинята“

Алегрето

Светлините в залата угаснаха и сестра ми стана от мястото си на сцената. Контурите на новия живот в нея си личаха ясно под черната ѝ рокля. Али затвори очи за миг, сякаш в молитва. А когато вдигна флейтата към устните си, една ръка стисна моята. Знаех, че Мама усеща дълбоката енергия.

Докато красивата позната мелодия, превърнала се в неразривна част от детството ни в Атлантис, се носеше из залата, усетих как част от напрежението от последните няколко седмици се изцежда от мен. Заслушана, осъзнах, че Али свири за любимите хора, с които се бе разделила, но и че също както слънцето изгрява след дълга тъмна нощ, в живота ѝ вече имаше нова светлина. А когато оркестърът засвири с нея и заедно извисиха прелестната музика в кресчендо, възхвалявайки новата зора, проумях, че и аз самата изпитвам същите чувства.

Но заради *моего* прераждане страдаха други хора и именно тази част от живота ми тепърва трябваше да си обясня. Съвсем наскоро бях разбрала, че съществуват различни видове любов.

В антракта с Мама отидохме до бара и Питър и Силия Фалис-Кингс, които ни се представиха като родителите на Тео, дойдоха да вдигнем тост с шампанско. Ръката на Питър лежеше закрилнически върху кръста на Силия и приличаха на млада двойка влюбени.

— *Santé* — каза Мама, чуквайки чашата си в моята. — Прекрасна вечер, нали?

— Да — съгласих се.

— Али свири разкошно. Ще ми се и другите ти сестри да бяха тук, за да я чуят. И баща ти, разбира се.

Челото на Мама се сбърчи от внезапна тревога и ми стана чудно какви ли тайни крие от мен. И колко ли ѝ тежаха. Както моите тежаха на мен.

— Значи Кики не е могла да дойде? — попита ме плахо тя.

— Не.

— Виждала ли си я скоро?

— Напоследък не се задържам в апартамента, Мама.

Тя не продължи да ме притиска по въпроса. Знаеше, че не бива.

Нечия ръка докосна рамото ми и аз подскочих. Открай време съм чувствителна към допира на околните. Питър наруши напрегнатото мълчание, което се спусна, макар че бях свикнала с такива.

— Здравейте. — Той се обърна към Мама. — Значи вие сте „майката“, грижила се за Али в детството ѝ?

— Да — отвърна тя.

— Справили сте се похвално — коментира той.

— Тя сама се справяше — отвърна скромно Мама. — Горда съм с всичките си момичета.

— А вие сте една от прословутите сестри на Али? — обърна пронизителен поглед към мен Питър.

— Да.

— Как се казвате?

— Ася.

— И кой номер сте подред?

— Трети.

— Интересно. — Той отново ме погледна. — Аз също съм номер три. Нас никой не ни слуша и никой не ни чува. Нали така?

Не отвърнах.

— Обзалагам се, че в главата ви се случват много неща — продължи той. — Поне при мен беше така.

Дори да имаше право, не му дължах отговор. Затова просто свих мълчаливо рамене.

— Али е забележителен човек. И двамата научихме много от нея — смени темата Силия, усмихвайки ми се топло.

Явно смяташе, че мълчанието ми е признак за смущението пред Питър, но грешеше. Но всъщност мълчанието ми смущаваше околните.

— Вярно. А сега ще ни направи баба и дядо. Сестра ти ни удостоява с най-големия дар, Ася — отбеляза Питър. — И този път ще съм винаги до малкото. Животът е прекалено кратък, не смятате ли?

Звънецът оповести, че остават две минути до следващата част на концерта и всички около мен пресушиха набързо чашите си, колкото и пълни да бяха. После всички се върнахме в залата и заехме местата си. Али вече ми беше обяснила в имейл за откритията си в Норвегия. Затова когато Феликс Халворсен излезе на сцената, го огледах внимателно и реших, че генетичният му отпечатък не е имал особено влияние върху външния вид на сестра ми. Освен това забелязах, че леко се олюлява на път към пианото и ми стана чудно дали пък не е пиян. Молах се да не е. Али ми беше разказала колко важна е тази вечер за нея и новооткрития ѝ брат, Том, когато харесах още от първата ни среща преди малко.

Когато Феликс вдигна пръсти над клавишите и застина така, усетих как цялата публика притаява дъх заедно с мен. Напрежението секна чак след като пръстите му се спуснаха върху слоновата кост и първите акорди на „Концерт за героинята“ прозвучаха за пръв път пред публика. Малко повече от шейсет и осем години след създаването му, както пишеше в програмата. През следващия половин час всички се насладихме на изпълнение с рядка красота, рожба на съвършена алхимия между композитор и интерпретатор: баща и син.

И докато сърцето ми се рееше заедно с прелестната музика, надникнах в бъдещето си. „Музиката е стремлението на любовта да намери глас“, цитирах Толстой шепнешком. А сега беше време и аз да намеря своя глас. И смелостта да говоря с него.

Аплодисментите бяха заслужено буйни и публиката стана на крака с възторжени възгласи. Феликс се поклонил няколко пъти и извика сина и дъщеря си от оркестъра, а когато оваците най-сетне стихнаха, посвети изпълнението си на покойния си баща и на децата си.

В жеста му прозрях живото доказателство за това, че е възможно да продължиш напред. И да направиш промяната, която близките ти рано или късно щяха да приемат, макар и трудно.

Когато зрителите започнаха да се ориентират към изхода, Мама ме докосна по рамото и ми прошепна нещо.

Кимнах отнесено, без дори да съм чула думите ѝ, и отвърнах, че ще се видим във фойето. И останах на мястото си. Сама. Умислена. Усещах смътно как хората ме подминават на път към изхода, докато с ъгълчето на окото си не забелязах позната фигура.

Сърцето ми се разтуптя, а тялото ми стана самоволно и хукна през опустялата зала към тълпата, струпала се край задния изход. Запретърсвах с трескав поглед многолюдието, отчаяна да зърна отново неизлично запечатания в съзнанието ми профил.

Пробих си път до фойето и краката ми ме изведоха навън, в мразовития декемврийски въздух. Спрях на улицата с надеждата да го видя отново, за да съм сигурна, макар и да знаех, че е изчезнал.

БЛАГОДАРНОСТИ

Бях едва на пет, когато баща ми се върна от посещение в Норвегия с дългосвираща грамофонна плоча на сюитата „Пер Гинт“ на Григ. Тя наистина се превърна в саундтрак на детството ми, а татко непрестанно възхваляваше красотата на северната страна, най-вече на живописните фиорди. Беше категоричен, че ако някога ми се удаде шанс, трябва да я посетя. По една ирония на съдбата Норвегия беше първата държава, от която ме поканиха на книжно турне. Спомням си как седя в самолета с насълзени очи на път към върха на света, както я наричаше той. И аз като Али имах чувството, че следвам стъпките на покойния си баща. От онова ми първо пътешествие съм посещавала Норвегия многократно и също като татко се влюбих в нея. Затова и не се колебах много къде да се развива действието във втората книга от поредицата за Седемте сестри.

„Сестра на бурята“ е базирана на истински исторически събития и пословични норвежки фигури, най-изтъкнати от които са Едвард Григ и Хенрик Ибсен, макар че съм обрисувала техните персонажи в книгата с помощта на въображението си, а не на истински факти. За написването ѝ се впуснах в сериозни проучвания, за които безкрайно ми помогнаха множество прекрасни хора. Някои от тях дори присъстват като самите себе си в книгата ми и съм им благодарна, че ми позволиха да използвам реалните им имена.

Приятелите ми от „Капелен Дам“, фантастичното издателство, отговорно за „Буреносната сестра“, бяха така добри да ме запознаят с много от хората, с които трябваше да се консултирам. Затова първото (и най-голямо) благодаря е посветено на Кнут Гьорвел, Йорид Матиасен, Пип Хален и Мариане Нилсен.

В Осло: Ерик Едвардсен от музея „Ибсен“, който ми показва оригиналните снимки от продукцията на „Пер Гинт“ и ми разказа за „гласа в сянка“ на Солвейг, чиято истинска идентичност е неизвестна до ден-днешен. Тази загадка беше ключът към историята ми от „миналото“. Лард Ройде от Музея в Осло ми описа подробно цялата

историческа картина на живота в Норвегия през 70-те години на 19 век. От Елзе Росенквист и Кари-Ан Педерсен от „Норск Фолкемузеум“ в Олсо научих много за традиционните облекла, имена, транспортни средства и обичаи от същата епоха. Отправям благодарности и към Бьорг Ларсен Риг от „Капелен Дам“ (който ми предостави дисертацията си върху отводнителната и водопроводната инсталация на Кристиания през 1876 г. не само от служебен дълг!). Към Хилде Стокласа от „Осло Круиз Нетуърк“ и специално към персонала на „Гранд Хотел“ в Осло, които ме хранеха и пояха по всяко време на денонощието, докато пишех първата чернова на книгата си.

В Берген: Задължена съм на Йон Рулестада, който ме запозна с Ерлинг Дал, бившият уредник на музей „Едвард Григ“ в Тролдхауген в Берген. Ерлинг е най-изтъкнатият биограф на Григ и носител на наградата „Григ“. Дватама със Сигурд Сандмо, настоящият уредник на музей „Григ“, не само ми предоставиха пълен достъп до дома на Григ (дори ми позволиха да седна пред рояла на Григ!), но и ме запознаха надълго и нашироко с живота и личността му. Ерлинг ме запозна с Хенинг Молснес от Бергенската филхармония, който ми обясни как се управлява един оркестър и ме запозна с историята на филхармонията във военните години. Метте Омвик пък ми разказа подробно за Националния театър в Берген.

Освен това Ерлинг ме запозна с прочутия норвежки композитор Кнут Ваге, който ми описа процеса на оркестриране в миналото. Благодарна съм и на персонала на бергенския хотел „Хавнеконторе“ за грижите им по време на престоя ми.

В Лайпциг: Множество благодарности на Барбара Виерман от Университета по музикално и театрално изкуство в Лайпциг и на невероятната ми приятелка Каролине Шатке от „Едишън Петерс“, чийто баща, Хорст, ни събра по една трогателна случайност.

Не съм морско чедо, затова по всички мореплавателски въпроси се консултирах с Дейвид Бевърли, а в Гърция — с Йована Никис и Костас Гекас от „Сейл ин Грийк Уотърс“. Бих искала да благодаря за помощта в проучването ми на персонала от Кралския лондонски яхтен клуб и Кралския океански състезателен клуб в Каус. Също така на Лиза и Манфред Рицлер, които ме изведоха на разходка с яхтата си „Сънсийкър“ и ми показа на какво е способна.

Държа да благодаря и на личната ми асистентка Оливия, както и на трудолюбивия ми редакторски и проучвателен екип, състоящ се от Съзън Мос и Ела Мичълър. И на трите им се наложи да работят извънредно, докато се борехме не само с поредицата „Седемте сестри“, но и с пренаписването и редактирането на предишни мои книги.

На трийсетте ми международни издатели от целия свят — най-вече на Катрин Ричардс и Джеръми Треватан от „Пан Макмилан“ Великобритания, Клаудия Негеле и Георг Раухлайн от „Рандом Хаус“ Германия, и Питър Борланд и Джудит Кър от „Атрия“ САЩ. Всички ме подкрепят невероятно и с готовност приеха предизвикателството — и вълнението — покрай издаването на поредица от цели седем книги.

Благодаря на прекрасното ми семейство, което е толкова търпеливо с мен, докато прекарвам дните си с неизменните ръкопис и химикал. Без Стивън (който играе ролята и на мой агент), Хари, Бела, Леонора и Кит това писателско пътешествие не би имало смисъл. Майка ми Джанет, сестра ми Джорджия и Жаклин Хеслоп, и едно специално благодаря на Фло, вярната ми спътница в писането, която за огромна жалост загубихме през февруари. Също така на Рита Калагейт, Жоао де Деус и всичките ми невероятни приятели от „Каса де Дом Инасио“ от Абадиания, Бразилия.

И последно на ВАС, читателите ми, чиито любов и подкрепа ме вдъхновяват, докато странствам до четирите края на света и чувам вашите истории. Карате ме да осъзная, че никой от сюжетите ми не може да се сравнява с удивителното, неописуемо приключение на живота.

Лусинда Райли
Юни, 2015 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.